İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ

İNSAN HAKLARI AÇISINDAN YUNANİSTAN'IN GÖRÜNÜMÜ 2014

HUMAN RIGHTS REPORT ON GREECE 2014

ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΟ 2014

İZMİR - 2016

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Yayın No: 6

Bu eser, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Yönetim Kurulu'nun 26.04.2016 tarih ve 2016/16 sayılı toplantısında alınan 08 kararı uyarınca, dijital kitap olarak yayınlanmasına karar verilmiştir.

Her hakkı saklıdır.
© İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Yayınları
2016

Sertifika No: 23705
Editör: Levent KAYAPINAR

ISBN: 978-605-84722-5-9

Adres : İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Rektörlüğü, Balatçık Yerleşkesi, 35620 Çiğli
İzmir, Türkiye
Telefon : +90 232 329 3535 / 1255
Belge-geçer : +90 232 386 0888
E-posta : ykb@ikc.edu.tr
Web : ykb.ikc.edu.tr

Eserin hukuki ve etik sorumluluğu yazarlara aittir. Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın yayın hakkı İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi'ne aittir. İzinsiz kopyalanamaz ve çoğaltılamaz.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ **1**
GİRİŞ **3**

BİRİNCİ BÖLÜM

YUNANİSTAN'IN GENEL GÖRÜNÜMÜ, İNSAN HAKLARI AÇISINDAN YUNANİSTAN'I BAĞLAYAN ULUSLARARASI VE ULUSAL ORGANLAR
A.YUNANİSTANIN GENEL GÖRÜNÜMÜ 5
B.İNSAN HAKLARI AÇISINDAN YUNANİSTAN'I BAĞLAYAN ULUSLARARASI VE ULUSAL ORGANLAR 8
B.1. EVRENSEL DÜZEYDE 8
B.1.a. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu – Üçüncü Komite [United Nations General Assembly – Third Committee (UNGA)] 8
B.1.b. İnsan Hakları Konseyi [United Nations Human Rights Counsil (UNHRC)] 9
B.1.c. Evrensel Periyodik Değerlendirme Mekanizması, [Universal Periodic Rewiew, (UPR)] 9
B.1.d. İnsan Hakları Yüksek Komiserliği [High Commissioner for Human Rights] 9
B.1.e. İnsan Hakları Sözleşmelerini Kontrol Organları 9
B.1.f. BM Mülteciler Yüksek Komiserliği [United Nations High Commission for Refugees (UNHCR)] 9
B.2. BÖLGESEL DÜZEYDE 10
B.2.a. Avrupa Konseyi [Council of Europe] 10
B.2.b. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi [European Court of Human Rights (ECHR)] 10
B.2.c. Avrupa Sosyal Şartı [European Social Charter] 10
B.2.d. İşkenceyi Önleme Avrupa Sözleşmesi [European Convention For The Prevention of Torture] 10
B.2.e. İnsan Hakları Komiseri [Commissioner of Human Rights] 11
B.2.f. Irkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu [European Commission Against Racismand Intolarance (ECRI)] 11
B.2.g. Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) [Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE)] 11
B.2.h. Avrupa Birliği [European Union] 11
B.2.i. Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı [The Chapter of Fundamental Rights] 11
B.2.j. Temel Haklar Ajansı (FRA) [Fundamental Right Agency (FRA) of the European Union] 11
C. YUNANİSTAN'DA ULUSAL DÜZEYDEKİ İNSAN HAKLARI KORUMA KURUMLARI 12

C.1. Kamu Denetçiliği Kurumu (Ombusmanlık/Vatandaşın Avukatı) .. 12
C.2. İnsan Hakları Ulusal Komitesi 12
D. YUNANİSTAN'DA İNSAN HAKLARIYLA İLGİLİ DEVLETE BAĞLI YÖNETİM BİRİMLERİ 12
D.1. Adalet Şeffaflık ve İnsan Hakları Bakanlığı'nın "Şeffaflık ve İnsan Hakları Genel Sekreterliği (Müsteşarlığı)" 12
D.2. Ulusal Raporların Tanzimi ve Sunumu ve Ziyaretlerin Hazırlanması İçin Koordinasyon 13
D.3. Devlet Hukuk Konseyi 13
E. SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI (STK) 13

İKİNCİ BÖLÜM

YUNANİSTAN'DA BİREYSEL VE SOSYAL HAKLAR ALANINDA GÖRÜLEN İNSAN HAKLARI İHLALLERİ

A.İŞKENCENİN VE İNSANLIK DIŞI AŞAĞILAYICI MUAMELENİN YASAKLANMASI 15
B. KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE GÜVENLİĞİ HAKKI 16
C. ADLİ KORUNMA HAKKI- ADİL YARGILANMA 17
D. EŞİT MUAMELE – AYRIMCILIĞIN YASAKLANMASI 20
E. İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ- BİLGİ EDİNME HAKKI 22
F. ÇALIŞMA VE SİGORTALANMA HAKKI 24
G. ÇOCUK HAKLARI 26
H. YABANCILARIN KORUNMASI 28
I. IRKÇILIĞIN VE HOŞGÖRÜSÜZLÜĞÜN ORTADAN KALDIRILMASI 29
J. ROMANLARIN SOSYAL ENTEGRASYONU 32
K. ENGELLİLERİN HAKLARI 33
L. KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE 33
M. DİNİ ÖZGÜRLÜKLER VE İNANÇ HAKKI 34

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YUNANİSTAN'DA MÜSLÜMAN-TÜRK AZINLIĞININ HUKUKİ STATÜSÜ

A. ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE AZINLIK SORUNLARINA YAKLAŞIMLAR 37
B. YUNANİSTAN'DAKİ MÜSLÜMAN-TÜRK AZINLIĞIN HUKUKİ TEMELLERİ 38
C. YUNANİSTAN'DA MÜSLÜMAN-TÜRK AZINLIĞININ KİMLİK SORUNU 42
D. YUNANİSTAN'DA MÜSLÜMAN TÜRK AZINLIK EĞİTİMİNİN GENEL GÖRÜNÜMÜ 47

E. MÜSLÜMAN TÜRK AZINLIK OKULLARININ HUKUKİ
STATÜSÜ SORUNU 51
F. BATI TRAKYA'DA MÜSLÜMAN TÜRK AZINLIĞIN
EĞİTİM SORUNLARI 53
F.1.Batı Trakya'da Müslümanlar İçin Anaokulu Eğitimi 53
F.2. İlkokul 54
F.3. Ortaokul ve Lise 55
F.4. Yükseköğretim 56
F.5. İlköğretimde Öğretmenlerin Nitelikleri 58
F.6. Liselerin Fiziki Yapıları ve Öğrenci Taşıma Hizmetleri 60
G. BATI TRAKYA'DA MÜSLÜMAN TÜRK AZINLIĞIN
DİNİ MESELELERİ 60
G.1. Batı Trakya'da Müftülerin Seçilmesi veya Atanması Meselesi 60
G.2. Azınlığın Vakıf Malları 63
G.3. Din Eğitimi ve Medreseler 64
G.4. Medrese Lisesi Müfredatında Dinî (Meslekî) Dersler 64
G.5. Yüksek Din Eğitimi 64
G.6 Vaaz ve İrşad Heyeti 65
H. BATI TRAKYA DIŞINDAKİ YUNANİSTAN MÜSLÜMANLARI 66
H.1.Selanik'te Dinî Hayat, İbadet ve İbadethaneler 66
H.1.a. Osmaniye Mescidi 66
H.1.b. Arap Mescidi 67
H.1.c. Cuma Mescidi 67
H.1.d. Azınlık Müslümanlarının Mezarlık Talebi
ve Selanik Metropolitliği 68
H.2 Atina'da Dinî Hayat ve İbadet Mekânları 68
H.3 Rodos-İstanköy ve Oniki Ada, Girit ile Attiki Bölgesi
Müslümanları 69
SONUÇ 72
KRONOLOJİ 73
YARARLANILAN KAYNAKLAR 83
EKLER VE FOTOĞRAFLAR 85

CONTENTS

PREFACE **101**
INTRODUCTION **103**

PART I

GENERAL OVERVIEW & NATIONAL AND INTERNATIONAL BODIES BINDING ON GREECE

A-General Overview 105
B-National and International Human Rights Organizations Binding on Greece 108
B.1. INTERNATIONAL LEVEL 108
B.1.a. United Nations General Assembly (UNGA)-Third Committee 108
B.1.b. United Nations Human Rights Council (UNHRC) 108
B.1.c. Universal Periodic Review (UPR) 109
B.1.d. United Nations High Commissioner for Human Rights 109
B.1.e. Supervisory Bodies for International Human Rights Conventions 109
B.1.f.The United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) 110
B.2. REGIONAL LEVEL 110
B.2.a. Council of Europe 110
B.2.b. European Court of Human Rights (ECHR) 110
B.2.c. European Social Charter 110
B.2.d. European Convention for the Prevention of Torture 110
B.2.e. Commissioner for Human Rights 111
B.2.f. European Commission against Racism and Intolerance (ECRI)..... 111
B.2.g. Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE) 111
B.2.h. European Union 111
B.2.i. The EU Charter of Fundamental Rights 111
B.2.j. Fundamental Rights Agency (FRA) of the European Union 111
C. GREEK HUMAN RIGHTS PROTECTION ORGANIZATIONS AT THE NATIONAL LEVEL 112
C.1. Greek Ombudsman..... 112
C.2. National Commission for Human Rights 112
D. GREEK GOVERNMENT DEPARTMENTS ON HUMAN RIGHTS 112
D.1. State Secretariat for Transparency and Human Rights 112

D.2. Coordinating Body for the Preparation and Publication of Reports and for the Arrangements of Visits 113
D.3. Legal Council of State 113
E. NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS (NGOs) 113

PART II

VIOLATIONS OF SOCIAL AND CIVIC RIGHTS IN GREECE

A.PREVENTION OF TORTURE AND OTHER CRUEL, INHUMAN OR DEGRADING TREATMENT 115
B. THE RIGHT TO PERSONAL FREEDOM AND SECURITY 116
C. RIGHT TO FAIR TRIAL AND JUDICIAL PROTECTION 117
D. EQUALITY BEFORE THE LAW AND PROHIBITION OF DISCRIMINATION 119
E. FREEDOM OF SPEECH AND RIGHT OF ACCESS TO INFORMATION 122
F. RIGHT TO EMPLOYMENT AND SOCIAL SECURITY 124
G. CHILDREN'S RIGHTS 126
H. PROTECTION OF REFUGEES..... 128
I. PREVENTION OF RACISM AND INTOLERANCE 129
J. SOCIAL INTEGRATION OF ROMANI COMMUNITIES 132
K. RIGHTS OF PERSONS WITH DISABILITIES 132
L. PREVENTION OF VIOLENCE AGAINST WOMEN 133
M. FREEDOM OF RELIGION AND BELIEF 134

PART III

LEGAL STATUS OF THE TURKISH-MUSLIM MINORITY IN GREECE

A. DIFFERENT APPROACHES TO MINORITIES IN INTERNATIONAL RELATIONS 137
B. LEGAL ARRANGEMENTS FOR THE TURKISH-MUSLIM MINORITY IN GREECE..... 138
C. IDENTITY PROBLEM OF THE TURKISH-MUSLIM MINORITY IN GREECE 142
D. GENERAL OVERVIEW OF THE EDUCATION OF MUSLIM TURKISH MINORITY IN GREECE..... 147
E. LEGAL STATUS PROBLEM OF MUSLIM-TURKISH MINORITY SCHOOLS 152
F. EDUCATION PROBLEMS OF THE TURKISH-MUSLIM MINORITY IN WESTERN THRACE 153
F.1. Kindergarten Education for Muslims in Western Thrace..... 153
F.2. Primary Schools..... 154

F.3. Middle (Secondary) and High Schools 156
F.4. Higher Education..... 157
F.5. Competence of Teachers in Primary Education..... 159
F.6. Physical Facilities of High Schools and Student Transportation Services..... 160
G. RELIGIOUS PROBLEMS OF THE TURKISH-MUSLIM MINORITY ON WESTERN THRACE 161
G.1. The Question of Elected versus Appointed *Muftis* in Western Thrace..... 161
G.2. Assets of Minority Foundations..... 164
G.3. Religious Education and *Medreses* 164
G.4. Religious Courses in the *Medrese* High School..... 165
G.5. Higher Religious Education 165
G.6. Committee of Sermon and Guidance 166
H. MUSLIMS OUTSIDE WESTERN THRACE..... 166
H.1. Religious Life, Prayers and Places of Worship in Thessaloniki 166
H.1.a. The Masjid of Osmaniye 167
H.1.b.The Masjid of Hellenic-Arabic Center for Culture and Civilization..... 168
H.1.c. The Friday Masjid 168
H.1.d. Muslim Minority's Demands for a Cemetery and the Metropolitanate of Thessaloniki 169
H2. Religious Life and Places of Worship in Athens 169
H3. Muslims of Rhodes, Kos, Dodecanese, Crete and Attica Region 170
CONCLUSION 173
CHRONOLOGY 175
BIBLIOGRAPHY..... 185
APPENDICES AND PHOTOS 187

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ 203
ΕΙΣΑΓΩΓΗ 205

ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Η ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΠΟΥ ΔΕΣΜΕΥΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Α. Η ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 207
Β. ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΠΟΥ ΔΕΣΜΕΥΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ 211
Β.1. ΣΕ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ 211
Β.1.α. Γενική Συνέλευση Ηνωμένων Εθνών – Τρίτη Επιτροπή [United Nations General Assembly – Third Committee (UNGA)] 211
Β.1.β. Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων [United Nations Human Rights Counsil (UNHRC)] 211
Β.1.γ. Μηχανισμός Οικουμενικής Περιοδικής Αξιολόγησης, [Universal Periodic Review,(UPR)] 212
Β.1.δ. Ύπατη Αρμοστεία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων [High Commissioner for Human Rights] 212
Β.1.ε. Όργανα Ελέγχου των Συμβάσεων Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων 212
Β.1.στ. Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες [United Nations High Commission for Refugees (UNHCR)] 213
Β. 2. ΣΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ 213
Β.2.α. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο [Council of Europe] 213
Β.2.β. Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου [European Court of Human Rights (ECHR)] 213
Β.2.γ. Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης [European Social Charter] 213
Β.2.δ. Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων [European Convention For The Prevention of Torture] 214
Β.2.ε. Επίτροπος Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων [Commissioner of Human Rights] 214
Β.2.στ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας [European Commission Against Racismand Intolarance (ECRI)] 214
Β.2.ζ. Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) [Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE)] 214
Β.2.η. Ευρωπαϊκή Ένωση [European Union] 215

Β.2.θ. Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων
[The Chapter of Fundamental Rights] ……..…… 215
Β.2.ι. Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων [Fundamental
Right Agency (FRA) of the European Union] ……..…….. 215
Γ. ΕΘΝΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ……..…… 215
Γ.1. Συνήγορος του Πολίτη …….…….. 215
Γ.2. Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου …….. 216
Δ. ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΡΜΟΔΙΕΣ
ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ …….. 216
Δ.1. Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων …….. 216
Δ.2. Συντονισμός για τη Σύνταξη και Παρουσίαση Εθνικών
Εκθέσεων και για Προετοιμασία Επισκέψεων …….. 217
Δ. 3.Νομικό Συμβούλιο του Κράτους …….. 217
Ε. ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ (ΜΚΟ) …….. 217

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΟΙ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Α. Η ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΑΝΘΡΩΠΗΣ ΕΞΕΥΤΕΛΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ …….. 219
Β. ΑΤΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ …….. 220
Γ. ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – ΔΙΚΑΙΗ ΔΙΚΗ …….. 222
Δ. ΙΣΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΗΣΗ – ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ …….. 224
Ε. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΚΦΡΑΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ …….. 227
ΣΤ. ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ …….. 229
Ζ. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ …….. 232
Η. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ …….. 235
Θ. ΕΞΑΛΕΙΨΕΙ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΙΣΑΛΛΑΔΟΞΙΑΣ …….. 236
Ι. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΡΟΜΑ …….. 239
Κ. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ …….. 239
Λ. ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ …….. 240
Μ. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΙΣΤΗΣ …….. 241

ΤΡΙΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Α. ΟΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΑ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ 245
Β. ΟΙ ΝΟΜΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗΣ –ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 246
Γ. ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗΣ –ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. 251
Δ. Η ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΜΟΥΣΛΜΑΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 257
Ε. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΟΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ 263
ΣΤ. ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΜΟΥΣΟΥ-ΛΜΑΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΘΡΑΚΗ 264
ΣΤ.1. Η προσχολική αγωγή (νηπιαγωγεία) για τους μουσουλμάνους στη Δυτική Θράκη 264
ΣΤ.2. Δημοτικά σχολεία 265
ΣΤ.3. Γυμνάσιο και λύκειο 268
ΣΤ.4. Ανώτατη παιδεία 269
ΣΤ.5. Η ποιότητα των δασκάλων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση 271
ΣΤ.6. Η κτιριακή υποδομή των λυκείων και οι υπηρεσίες μεταφοράς των μηαθητών 273
Ζ. ΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΜΟΥΣΛΜΑΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΥ ΔΥΤΙΚΗ ΘΡΑΚΗ 274
Ζ.1. Το πρόβλημα της εκλογής ή διορισμού των Μουφτήδων στη Δυτική Θράκη 274
Ζ. 2. Η βακουφική περιουσία της μειονότητας 278
Ζ.3. Θρησκευτική παιδεία και τα Ιεροσπουδαστήρια (Μεντρεσέδες) 278
Ζ.4. Τα θρησκευτικά (επαγγελματικά) μαθήματα στο αναλυτικό πρόγραμμα του Ιεροσπουδαστηρίου- Λυκείου 279
Ζ.5 Ανώτατη θρησκευτική παιδεία 279
Ζ.6 Επιτροπή *Διαφώτισης και* Κηρυγμάτων 280
Η. ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΚΤΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΘΡΑΚΗΣ 281
Η.1. Η θρησκευτική ζωή στη Θεσσαλονίκη, λατρεία και χώροι λατρείας 281
Η.1.α. Το Μεστζίτι του Οσμάνιγιε 282
Η.1.β.Το Αραβικό Μεστζίτι 283
Η.1. γ.Το Μεστζίτι της Παρασκευής 283

Η.1.δ. Το αίτημα νεκροταφείου των μειονοτικών μουσουλμάνων και η Μητρόπολη Θεσσαλονίκης ……..…. 284
Η.2. Η θρησκευτικός βίος στην Αθήνα και οι λατρευτικοί χώροι …….…….. 285
Η. 3. Μουσουλμάνοι Ρόδου- Κω και Δωδεκανήσων, Κρήτης και Περιφέρειας Αττικής …….. 286
ΕΠΙΛΟΓΟΣ ……. 289
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ …….. 291
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ …… 301
ΠΑΡΑΤΗΜΑ ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ……..…. 303

İNSAN HAKLARI AÇISINDAN YUNANİSTAN'IN GÖRÜNÜMÜ 2014

ÖNSÖZ

Günümüzde temel insan hakları, ülkelerin kendi iç hukukunda olduğu kadar uluslararası çerçevede de önem kazanmıştır. Devletlerin insan haklarına saygı gösterip göstermemesi, demokrasinin ve gelişmişliğin göstergesi olarak da algılanmaktadır. Bu yönüyle insan hakları ulusal boyutlarının çok ötesine geçerek uluslararası bir boyut kazanmıştır. Bu durum, herhangi bir bireyin kendi ülkesindeki insan hakları sorunlarıyla ilgilendiği kadar dünyanın herhangi bir yerindeki insan hakları ile de ilgilenmesini meşru kılmaktadır. Bunun yanı sıra ülkeler içerisindeki azınlıkların çoğunluk statüsündeki kimselerle eşit vatandaşlık haklarına sahip olduğu hususu ön plana çıkmaktadır. Yunanistan Avrupa Anayasası olan Lizbon Antlaşması'nı kabul ettiği gibi imzalandığı Lozan Antlaşması'yla ülkesi içinde Müslüman azınlığı resmî olarak kabul eden tek Balkan ülkesidir. Bu durum, hem insan hakları hem de azınlık hukuku açısından Yunanistan'daki gelişmelerin izlenmesini kaçınılmaz kılmaktadır.

Yunanistan, insan hakları ile ilgili yaşanan ihlaller ve ilerlemeler hakkında uluslararası insan hakları kuruluşlarının raporlarında en çok yer alan Avrupa ülkelerinden biridir. Yunanistan hükümeti bu durumun farkına varmış ve Yunanistan'daki insan hakları ihlallerinin merkezî bir anlayışla izlenebilmesi için 94/2010 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Adalet Şeffaflık ve İnsan Hakları Bakanlığı'nın Şeffaflık ve İnsan Hakları Genel Sekreterliği (Müsteşarlığı) kurulmuştur. Genel Sekreterliğin görevi Yunanistan'ın uluslararası yükümlülüklerine uygun hareket etmesi suretiyle insan haklarının ve temel özgürlüklerin pekiştirilmesi ve daha ileri bir noktaya taşınmasıdır. Mart 2014 tarihinde Yunanistan'da insan hakları konusundaki gelişmeleri içeren İnsan Hakları Ulusal Eylem Planı'nı yayımlamıştır. Bu eylem planı incelendiği zaman Yunanistan'da pek çok insan hakları ihlalinden Yunan resmî makamlarının da rahatsızlık duyduğu ve bunların giderilmesi için çeşitli eylem planları hazırlandığı ifade edilmektedir. Ayrıca Yunanistan'daki insan hakları konusundaki ihlaller ve ilerlemeler konusunda çalışan kurum, sivil toplum örgütleri ve akademisyenlerle de işbirliğine açık olunduğu deklare edilmiştir.

Böyle olmakla birlikte uluslararası kuruluşların Yunanistan ile ilgili raporları incelendiğinde Yunanistan'daki insan hakları ihlallerinin ve ilerlemelerinin daha çok bireysel ve sosyal haklar üzerinde yoğunlaştığı buna karşılık Müslüman Türk azınlığına yönelik uygulamalarda Cunta döneminden kalma usullerin takip edildiği görülmektedir. Bu uygulamalar Yunanistan'daki olumlu ve olumsuz insan hakları gelişmelerinin sistematik olarak izlenmesini gerekli kılmaktadır. Bu çerçevede hazırlanan mevcut rapor, bu anlamda önemli bir adım teşkil etmektedir.

GİRİŞ

Yunanistan komşusu olan pek çok Balkan ülkesi ve içinde bulunduğu Avrupa Birliği üyesi ülkelerin aksine 1923 yılında imzaladığı Lozan Antlaşması çerçevesinde resmî olarak ülke içinde azınlık toplumu bulunduran bir ülkedir. Bu azınlık Yunanistan Müslümanları olarak tanımlanmıştır. Buna rağmen Yunanistan üzerine hazırlanan raporlarda resmî azınlık statüsündeki Müslümanlara yönelik insan hakkı ihlallerine yeterince yer verilmemektedir. Ayrıca Yunanistan'da statüleri uluslararası antlaşmalarla tanınan Müslüman azınlığın yanı sıra çalışmak ya da başka nedenlerle ülkeye gelmiş olan çok sayıda Müslüman göçmen ve mülteci bulunmaktadır. Bu göçmenlerin çok az bir kısmı Yunan vatandaşlığı hakkını elde etmiş olup büyük bir bölümü yasal göçmen ve mülteci olarak ülkede bulunmaktadırlar. Bunlar oransal olarak ülke nüfusunun %10'luk bir büyüklüğüne ulaşmasına rağmen Yunanistan ile ilgili hazırlanan raporlarda bu göçmen ve mültecilerin insanî ve dinî haklarına çok az yer verilmektedir.

Yunanistan'da yaşanan insan hakları ihlalleri ve Müslüman azınlığın sorunları tespit edilirken kendi deneyim ve gözlemlerimiz yanında öğretmen, öğrenci, idareci, doktor, vaiz, din adamı ve yazarların konuyla ilgili görüşlerinden de istifade edildi. Dolayısıyla sosyal yöntem bilimi açısından raporda yer alan tespitlerin bir saha araştırmasına dayandığını belirtmek gerekir. Raporun hazırlanması sırasında Yunanistan'da insan hakları konusunda uluslararası kuruluşlar tarafından hazırlanan raporlardan da yoğun olarak istifade edildi.

Bu raporun amacı diğer uluslararası örgütlerin yer verdiği Yunanistan'daki insan hakları ihlallerinin yanı sıra raporlarda yeterince yer bulamayan Müslüman-Türk azınlıkla, Yunanistan'da yaşayan mülteci ve göçmen durumundaki Müslümanların sorunlarını da takip etmek ve raporlamaktır. Bu nedenle elinizdeki rapor üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Yunanistan'ın genel görünümü ile birlikte insan hakları açısından Yunanistan'ı bağlayan uluslararası ve ulusal organların ne olduğu saptanmıştır. Ayrıca Yunanistan'da insan hakları koruma kurumlarının da neler olduğu belirlenmiştir. İkinci bölümde Yunanistan'da bireysel ve sosyal haklar alanlarında görülen insan hakları ihlalleri on üç alt başlıkta ele alınmıştır. Üçüncü ve son bölümde ise Yunanistan'da yaşayan Müslümanların insan hakları konusunda karşılaştıkları sorunlar incelenmiştir. Yunanistan'daki Müslümanlar hukukî olarak Yunan hükümeti tarafından tanınan Batı Trakya Müslüman Türk azınlığı ve Batı Trakya dışındaki Yunanistan Müslümanlar olarak iki kategoride değerlendirilmiştir. İkinci gruba dâhil olanların büyük bir kısmı Yunanistan'a mülteci ve göçmen olarak gelen Müslümanlardan oluşmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

YUNANİSTAN'IN GENEL GÖRÜNÜMÜ, İNSAN HAKLARI AÇISINDAN YUNANİSTAN'I BAĞLAYAN ULUSLARARASI VE ULUSAL ORGANLAR

A.YUNANİSTANIN GENEL GÖRÜNÜMÜ

Yunanistan 1 Ocak 1981 tarihinde Avrupa Birliği'ne tam üye olan ülkeler arasına girmiştir. Ülke anayasaya sahip bir cumhuriyettir. Çok partili işleyen bir demokrasisi vardır. Bununla birlikte Yunanistan'da 21 Nisan 1967-24 Temmuz 1974 tarihleri arasında Askerî Cunta dönemi yaşanmış ve demokrasi kesintiye uğramıştır. 1974 yılından sonra demokraside ilerleme kaydedilmiş ve yedi yıllık askerî yönetimin ve cuntacı anlayışın toplum nezdinde karşılığı kalmamıştır. Günümüzde polis, sahil güvenlik ve ordudan oluşan güvenlik güçleri üzerinde sivil otoritenin etkin bir kontrolü vardır. Yasama yetkisi tek meclisli 300 milletvekilinden oluşan Parlamentonun elindedir. Seçimler, özgür ortamda ve şaibesiz bir şekilde gerçekleşmektedir.

Yunanistan, 2002 yılında ulusal para birimi Drahmi'yi terk ederek Avrupa Birliği'nin ortak parası olan Avro'yu kullanmaya başlamış, siyasî olduğu kadar ekonomik olarak da Avrupa Birliği ile bütünleşmiştir. Yunanistan Avrupa Birliği üyesi olmakla birlikte ekonomisinin dünya ve Avrupa standartlarına uyumluluğu sürekli tartışma konusu olmuştur. 2008 yılının son aylarında uluslararası malî piyasalarda ortaya çıkan ve birçok ülkeyi olumsuz yönde etkileyen gelişmelerin küresel bir ekonomik krize evrilmesi sonucu Yunan ekonomisi de zora girmiş ve bütçe açığı sürdürülebilir olmaktan çıkmıştır. Ekonomik krizin etkisi siyasî istikrarsızlığa yol açmış ve bu nedenle Yunanistan sık sık seçime gitmiştir. 2008 yılındaki krizin ağırlığını gören dönemin başbakanı Nea Dimokratia'nın (Yeni Demokrasi Partisi) lideri Kostas Karamanlis erken seçim kararı alır. 4 Ekim 2009 tarihinde yapılan genel seçimlerin galibi %44 oy oranıyla, "paramız var" sloganıyla seçmenlere krizi çözeceğini vaat eden Yorgos Papandreu liderliğindeki PASOK (Yunan Sosyalist Hareket Partisi) olur. Ancak Papandreu liderliğinde kurulan hükümet, kısa sürede hazinede para olmadığını anlayınca dış borçları ödemede zorlanmaya başlamış ve çözüm olarak maaş kesintileri ve vergi artırımı gibi tedbirlere yönelmiştir.

Papandreu, 23 Nisan 2010 tarihinde Meis (Kastellorizo) adasında yaptığı açıklama ile Yunanistan'ın bir krizin içinde olduğunu ve bu krizin ancak IMF (International Monetary Fund), Avrupa Merkez Bankası (European Central Bank) ve Avrupa Birliği (EuropeanUnion) üçlüsünün (TROYKA) yardımı ile aşılabileceğini Yunan halkına duyurmuştur. Bunun üzerine ülkede sokak gösterileri, grevler ve sokak çatışmaları baş gösterir. Yunanistan borcunu ödeyemediği gibi dış borç bulmakta da zorlanır ve ülkenin Avro'dan çıkarak eski para birimi Drahmi'ye dönme ihtimalinden söz edilmeye başlanır. 5 Mayıs 2010 yılında Atina'da iç savaşı hatırlatacak görüntüler yaşanır, başkentin göbeğinde dükkânlar yağmalanır, kaldırım taşları sökülür ve güvenlik güçleriyle şiddetli

çatışmalar yaşanır. Gösteriler sırasında Merfin Bank'ın ateşe verildiği anda birisi yedi aylık hamile üç kişi diri diri yanarak hayatını kaybeder. Ekonomik kriz, özellikle memur ve emekliler üzerinde hissedilir.

Ekonomik buhranı sosyo-psikolojik kriz takip eder. Ülkedeki intihar vakaları %40 oranında artar. Ekonomik açıdan bu olaylar "sonun başlangıcı" olarak değerlendirilir. Kısa süre içinde havaalanı, metro, stadyum ve olimpiyat yerleşkeleri gibi tesisler inşa ederek 2004 yılı Olimpiyat Oyunlarını düzenleyen güçlü Yunanistan imajından, vatandaşları caddelerde çöp toplayan, sokaklarda sabahlayan, dilenen, evsizlerin sayısının sürekli arttığı bir Yunanistan imajı oluşur. İşsizlik artar. Kişi başına düşen millî gelir azalır. Harcamalar azalınca pek çok mağaza kapanır. Halk, bu durumun sorumlusu olarak gördüğü politikacılara sokaklarda saldırmaya başlar. Elektrik, su gibi faturaları ödememe, otobanlarda turnikeleri kaldırma eylemleri yapılır. Toplu taşıma araçlarında bilet kullanımı reddedilir. Hükümet ise, TROYKA'nın önerdiği daha ağır ekonomik paketleri ve kemer sıkma tedbirleri uygulamaya koyar.

Halkın tepkisinin iyice artması üzerine iktidardaki PASOK'tan pek çok milletvekili istifa eder. Bunun üzerine Papandreu, 6 Kasım 2011 tarihinde Nea Dimokratia'nın başkanı Antonis Samaras ile ortak koalisyon kurar. Bu koalisyonun küçük ortağı da liderliğini Yorgos Karacaferis'in yaptığı LAOS (Ortodoks Halk Birliği Partisi) olur. Bu olay, genelde tek partili hükümetlere alışık olan Yunanistan'ın bundan sonra koalisyon hükümetleriyle yönetilmesi sürecini başlatır. Yeni kurulan bu hükümetin başına bir politikacı değil, Avrupa'nın çeşitli bankalarında yöneticilik yapmış Yunan Merkez Bankası'nda başkanlık görevinde bulunmuş bürokrat Lukas Papadimos getirilir. Bu hükümet de daha önceki hükümetlerin aldığı benzer kararları sürdürür; ancak artan sorunlara çözüm bulamaz. 4 Nisan 2012 tarihinde 77 yaşında emekli eczacı Dimitris Hristulas "Çocuklarıma borç para bırakma niyetinde değilim" diyerek Atina'nın Sintagma [Anayasa] meydanında kendisini tüfekle vurarak intihar eder. 6 Mayıs 2012 tarihinde genel seçimlerin yapılması kararı alınır.

Yapılan genel seçimlerin sonucunda Yunanistan'ın siyasî görüntüsü büyük ölçüde değişir ve %3 seçim barajının uygulandığı parlamentoya yedi parti girmeye hak kazanır. TROYKA doğrultusunda politika izleyen Yunanistan'ın en köklü partileri arasında yer alan ve yıllarca iktidarda kalan PASOK ve Nea Dimokratia partilerini halk adeta cezalandırır. Nea Dimokratia %18,85 PASOK ise ancak %13,81 düzeyinde oy alır. Buna karşılık Yunanistan'ın, Avro bölgesinde kalarak uygulanan ağır koşullar olmaksızın Avrupa Birliği üyeliğini sürdürmesini destekleyen ve TROYKA karşıtı siyaset izleyen Aleksis Çipras liderliğindeki SYRİZA (Radikal Sol Koalisyon Partisi), bu seçimlere kadar oy oranı %2 ile %5 arasında iken oy oranını %16,78'e çıkarttır ve ikinci büyük parti olur. Seçim öncesi Nea Dimokratia Partisi'nden ayrılarak kurulan muhafazakâr sağ parti ANEL (Aneksartiti Ellines-Bağımsız Yunanlılar) ise girdiği ilk seçimlerde %10.61 oy alarak dördüncü parti olur. %10'un altında oy alarak Parlamentoya giren partiler arasında %8.48 oy oranıyla Yunanistan Komünist Partisi (KKE-Kommunistiko Komma Elladas) ve oy oranını 24 kat büyüterek (2009 seçimlerinde %0.29 oy

almıştı) %7 oy alıp altıncı parti olan ırkçı ve faşist eğilimli Hrisi Avgi Partisi (Altın Şafak) de yer alır. Parlamentoya giren yedinci ve son parti ise 2010 yılında kurulan merkez sol eğilimli DİMAR (Dimokratiki Aristera-Demokratik Sol Parti) olup %6.11 oy alır. Bu seçimler sonucunda adeta liderliği yıllardır babadan oğula geçen PASOK ve Nea Dimokratia gibi köklü iki büyük siyasî partinin dönemi son bulur. Ancak bu seçimle Yunanistan'da koalisyon iktidarlarının kaçınılmazlığı da ortaya çıkar. Farklı siyasî düşünceleri ve politikaları olan partiler bir araya gelerek koalisyon hükümeti kuramazlar ve Danıştay Başkanı Panayotis Pikramenos'un başbakanlığında tüm partilerin kabul ettiği üniversite hocalarından, rektörlerden ve yüksek mahkeme hâkimlerinden oluşturulan kırk günlük Seçim Hükümeti 17 Haziran 2012 tarihinde Yunanistan'ı tekrar seçime götürür.

17 Haziran 2012 tarihinde yapılan seçimlerde yine aynı yedi parti meclise girer. Bu seçimler sonucunda oyunu %29.66'ya çıkaran Nea Dimokratia'nın lideri Antonis Samaras'ın başbakanlığında oyları %12,28'e düşen PASOK'tan Evangelos Venizelos'un başbakan yardımcılığını üstlendiği ve %6,25 oy alan DİMAR'ın katıldığı üçlü koalisyon hükümeti kurulur. Ancak bu seçimlerin gerçek galibi oy oranını %16,78'den %26,89'a çıkaran SYRİZA olur. Koalisyon hükümeti iktidarda kaldığı 2,5 yıl boyunca yıpranır. İşsizlik oranı %28'e tırmanır. Pek çok üniversite mezunu genç, niteliklerinin altındaki işlerde asgari ücretle çalışmak zorunda kalır. Asgari ücret 800 Avro'dan 540 Avro'ya düşürülür. Daha önce Yunanistan'a gelen göçmen ve yabancıların yaptıkları işlerde Yunanlılar da çalışmaya başlar. Kriz ortamında işsizliğin kaynağı olarak gösterilen göçmenler ve yabancılar için hayat şartları daha da zorlaşır. Altın Şafak gibi ırkçı partiler oy oranlarını arttırdıkları gibi siyasî arenada da kalıcı olurlar. Ülkedeki suç oranı bazı bölgelerde artış gösterir. Fakirlik, ülkenin mücadele etmesi gereken temel sorunlardan birisi haline gelir ve Avrupa'nın bir parçası sayılan Yunanistan grevler, sokakta toplanmayan çöpler, artan evsizler, banka kredi borçlarını ödeyemediğinden mülklerine el konulanların görüntüsü ile Avrupa'nın genel imajından uzaklaşır. Tüm sosyal ve ekonomik dengeleri bozulan halk, toplu ulaşımda bilet kullanmamaya başlar. Ağustos 2013 tarihinde bilet kullanmadan kaçak seyahat eden 19 yaşındaki bir Yunan genci ile denetçi arasında çıkan kavgada otobüsten düşen genç hayatını kaybeder.

Bu ortamda Yunan halkının onurunu tekrar kazandıracağını vaat eden SYRİZA'nın genç lideri Aleksis Çipras'ın söylemleri Yunan halkının yeni umut kaynağı haline gelir ve Yunanistan bu şartlar altında 2014 yılına girer. 10 Haziran 2014 tarihinde Antonis Samaras başbakanlığında kurulan Nea Dimokratia-PASOK koalisyon hükümeti 21 bakandan oluşuyordu ve bunların ikisi kadın bakandı. Aynı dönemde 300 sandalyeli Yunan Meclisinde 63 kadın milletvekili bulunmaktaydı. Yerel yönetimlerde ise partiler adaylarının %30'unu kadınlardan göstermek zorundadır. Bu dönem Yunan parlamentosunda Müslüman-Türk azınlığın 3 milletvekili vardır. Ancak kabinede Müslümanların temsilcisi yer almamaktadır. 2014 yılında Yunan hükümeti, Avrupa Komisyonu, Avrupa Merkez Bankası ve IMF ile yaptığı finansal kurtarma paketi anlaşmaları

çerçevesinde vergi ödemelerinin sistematik hale getirilmesi, saydamlığın arttırılması, devletteki yolsuzluğun azaltılması ve yapılan yolsuzluklara ağır ceza verilmesi şeklinde reform programı uygulamıştır. Bu program çerçevesinde 2014 yılının ilk 8 ayında 562 devlet memuru görevden alınmıştır. 14 Temmuz 2014'de yasalaşan kanunla meclisteki parlamenterlerin mahkemeler nezdinde suçlu bulunmaları halinde parlamento üyeliğinin sunduğu ayrıcalıklara son verilmesi kararlaştırılmıştır.

B.İNSAN HAKLARI AÇISINDAN YUNANİSTAN'I BAĞLAYAN ULUSLARARASI VE ULUSAL ORGANLAR

Yunanistan'da insan hakları konusunda faaliyet gösteren ulusal ve uluslararası organizasyonlar, sivil toplum örgütleri, insan hakkı ihlali gözlemcileri, devletin herhangi bir kısıtlamasına maruz kalmadan çalışmakta, gözlemler yapmakta ve bulduğu bulguları yayınlamaktadır. Devlet yetkilileri çoğu zaman bu insan hakları kuruluşlarıyla işbirliğine açıktır.

Yunanistan insan haklarının korunmasına hak ihlallerinin önlenmesine ve ilerlemesine yönelik olarak uluslararası, bölgesel ve ulusal olmak üzere bazı kuruluşlara üyedir ya da kararlarına uymayı kabul etmiştir. Evrensel ve bölgesel düzeyde üye olduğu uluslararası kuruluşlar gibi ulusal benzer kurumlara da sahiptir. Bu kurumlar şunlardır:

B.1. EVRENSEL DÜZEYDE

B.1.a. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu – Üçüncü Komite [United Nations General Assembly – Third Committee (UNGA)]

İnsan hakları konuları, insan haklarının korunmasına yönelik uluslararası sözleşmeleri benimsemeye yetkili olan BM Genel Kurulunun gündeminin ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır. Yunanistan bu Kurulun kararlarına uymakta ve çalışmalarına destek vermektedir.

B.1.b. İnsan Hakları Konseyi [United Nations Human Rights Counsil (UNHRC)]

İnsan Hakları Konseyi, BM'nin organlarının insan hakları konusunda faaliyetlerinin küresel çapta diyalog ve eşgüdüm kürsüsünü oluşturmaktadır, Genel Kurulun yardımcı bir organıdır ve beş coğrafi gruba dağıtılmış olan seçilmiş 47 üyeden oluşmaktadır.

İnsan Hakları Konseyi'nin görevi dünya çapında insan haklarının korunması ve desteklenmesi, olası ihlallerin denetimi, ihlallerle mücadele etmek için öneriler sunulması, üye devletlere yönelik Evrensel Periyodik Değerlendirmenin gerçekleştirilmesi (Universal Periodic Rewiew, UPR) ve insan haklarının uluslararası düzeyde korunmasının daha da ileri götürülmesi için BM Genel Kuruluna öneriler ve raporlar sunmaktır. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi: Evrensel Periyodik Değerlendirme Mekanizması, [Universal Periodic Rewiew, (UPR)] ile İnsan Hakları Yüksek Komiserliğinden oluşmaktadır.

B.1.c. Evrensel Periyodik Değerlendirme Mekanizması, [Universal Periodic Rewiew, (UPR)]

Yunanistan daha işlevsel ve esaslı idari yapıları olan etkili bir İnsan Hakları Konseyi'nin oluşturulmasını aktif olarak desteklemektedir. BM'in üye ülkeler hakkındaki yıllık İnsan Hakları Raporu düzenleme görevi *Evrensel Periyodik Değerlendirme Mekanizmasının* sorumluluğu altındadır. Bu mekanizma BM bünyesinde üye ülkeler hakkında düzenlediği yıllık İnsan Hakları Raporlarını BM internet sitesinde yayınlamaktadır. Uluslararası yükümlülükler temelinde insan haklarından yararlanma, koruma ve pratikteki uygulamalar ile ilgili olarak BM üyesi ülkelerin başka ülkeler tarafından eşit bir değerlendirmeye tabi tutulması için İnsan Hakları Konseyi'nin başlıca eylemlerinden birini oluşturan yeni UPR mekanizmasına özel bir önem verilmektedir.

B.1.d. İnsan Hakları Yüksek Komiserliği [High Commissioner for Human Rights]

BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği, İnsan Hakları Konseyi'nin insan haklarına ilişkin çalışmalarını desteklemektedir. Uluslararası insan hakları sözleşmelerinin kontrol mekanizmalarına ve organlarına, Evrensel Periyodik Değerlendirme Mekanizmasına uzman desteği sunmaktadır. Ayrıca bazı ülkelerde faaliyetler yürütmekte, uluslararası hukukun, onun temel ilke ve kurallarının uygulanması noktasında ulusal ve uluslararası düzeyde danışmanlık rolü yürütmektedir.

B.1.e. İnsan Hakları Sözleşmelerini Kontrol Organları

Yunanistan BM çerçevesinde, insan haklarının korunmasıyla ilgili pek çok "temel sözleşmeyi" onaylamış bulunmaktadır, dolayısıyla ilgili Komitelerin periyodik denetimine tabi tutulmaktadır. BM kontrol organlarının en önemli görevleri, üye devletlerin uluslararası sözleşmelere uyup uymadığına dair hazırlanan periyodik raporları denetlemektir. Ayrıca raporlarda önerilen tavsiyelerin takibi, insan haklarıyla ilgili devletlere karşı bireysel başvuruların incelenmesi ve ilgili sözleşme hükümlerinin yorumlandığı eleştiri ve genel yorumlar yayınlamak, kontrol organlarının görevleri arasındadır.

B.1.f. BM Mülteciler Yüksek Komiserliği [United Nations High Commission for Refugees (UNHCR)]

Yüksek Komiserlik dünyadaki mültecilere ve başka gruplara örneğin sığınma talep edenlere, memleketlerine geri dönen mültecilere, vatansızlara ve ülke içinde başka yerlere göç ettirilen gruplara yardım ve koruma sağlamaktadır. Yunanistan'da Mülteciler Yüksek Komiserliği Bürosu 1952 yılından beri faaliyet göstermektedir.

B.2. BÖLGESEL DÜZEYDE

B.2.a. Avrupa Konseyi [Council of Europe]

Avrupa Konseyi, merkezi Strasbourg'da bulunan ve kuruluş yılı 1949 olan Avrupa'nın en eski siyasî kurumudur. Avrupa Konseyi, insan hakları, işkenceyle mücadele, organize suçlar, terörizm, insan ticareti, kadına karşı şiddetle mücadele, kişisel verilerin korunması, kültürel işbirliği gibi çok sayıda uluslararası sözleşmeyi benimsemiştir. Bu sözleşmeleri denetleyen ve uygulayan kurumlar şunlardır:

B.2.b. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi [European Court of Human Rights (ECHR)]

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nden kaynaklanan üye ülkelerin yükümlülüklerine saygı göstermelerini temin etme görevini üstlenmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi insan haklarının uluslararası düzeyde korunmasına yönelik özgün bir sistemin temelini atmaktadır. Bu sistemle bireylere, haklarına saygı konusunda adli denetim avantajı verilmektedir. Sözleşme 59 madde içermektedir ve 16 protokolle tamamlanmaktadır.

AİHM, içtihadı ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni, insan hakları sahasında "Avrupa kamu düzeninin" kurucu yasası haline getirmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi hükümlerini çağdaş ve değişen koşullara uyarlamakta ve devletin çok geniş faaliyet alanlarını denetim altına almaktadır.

B.2.c. Avrupa Sosyal Şartı [European Social Charter]

Avrupa Sosyal Şartı, Avrupa Konseyi'nin barınma, eğitim, sağlık, çalışma gibi alanlarda sosyal ve ekonomik hakları güvence altına alan en önemli sözleşme metnidir. (Bağımsız) Avrupa Sosyal Haklar Komitesi periyodik ulusal raporların incelenmesi yoluyla Avrupa Sosyal Şartı'nın uygulanmasını izlemektedir. Şartın hükümlerinin ihlali durumunda kolektif başvuru prosedürü öngören Avrupa Sosyal Şartı Ek Protokolü'nü Yunanistan onaylamıştır.

B.2.d. İşkenceyi Önleme Avrupa Sözleşmesi [European Convention For The Prevention of Torture]

İşkence ve İnsanlık dışı ya da Aşağılayıcı Muameleyi ya da Cezayı Önlemeye Karşı Avrupa Komitesi, Avrupa Konseyi'nin ilgili sözleşmesinin organı olup mevcut koşulları yerinde incelemek ve yapıcı bir diyalog çerçevesinde ilgili devletin cevaplandırdığı somut tavsiyelerde bulunmak üzere her türlü gözaltı ve tutuklama sahalarına ziyaretler gerçekleştirme görevleri vardır. Komite Yunanistan'ı defalarca ziyaret etmiştir.

B.2.e. İnsan Hakları Komiseri [Commissioner of Human Rights]

1999 yılında Avrupa Konseyi'nin bağımsız ve tarafsız bir organı olarak İnsan Hakları Komiserliği Kurumu ihdas edilmiştir. Komiser, Yunanistan'ı 2013 yılında ziyaret etmiştir.

B.2.f. Irkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu [European Commission Against Racismand Intolarance (ECRI)]

Irkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu (ECRI) bağımsız uzmanlardan oluşmaktadır ve ırkçılık, etnik köken, vatandaşlık, renk, din ve dil farklılığından kaynaklanan ayrımcılık, yabancı korkusu, Yahudi karşıtlığı ve hoşgörüsüzlük gibi sorunları incelemektedir. Avrupa Konseyi üyesi ülkelere periyodik ziyaretler gerçekleştirmekte ve inceleme kapsamındaki ülkelerin de görüşlerine yer verilen raporlar düzenlenmektedir. ECRI Yunanistan'a 4 kez ziyaret gerçekleştirmiştir.

B.2.g. Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) [Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE)]

Avrupa, Kuzey Amerika ve Orta Asya'yı kapsayan AGİT 1975 yılında Helsinki'de Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı olarak kuruldu ve 1995 yılında AGİT adını aldı. AGİT, askerî-siyasî, malî-çevresel ve insanî boyut kavramlarından oluşmuştur.

Merkezi Varşova'da bulunan Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Bürosu, AGİT'in seçimler, insan hakları ve demokratikleşme konularını takip eden birimidir.

B.2.h. Avrupa Birliği [European Union]

İnsan haklarına, insan onuruna ve özgürlük, demokrasi, eşitlik ve hukuk devleti ilkelerine saygı AB üyesi tüm ülkelerin ortak değerlerini oluşturmaktadır. Bu değerler aşağıdaki antlaşma ve kurumlarda ifade edilmiştir.

B.2.i. Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı [The Chapter of Fundamental Rights]

Avrupa Birliğini oluşturan antlaşma metinlerine eklenmiştir. Avrupa düzeyinde uygulanan temel hakları çok ayrıntılı bir şekilde belirtmektedir. 2009 yılı Aralık ayında Lizbon Antlaşması'nın yürürlüğe girmesi ile Temel Haklar Şartı Avrupa Birliği anayasasının temelini oluşturmuştur.

B.2.j. Temel Haklar Ajansı (FRA) [Fundamental Right Agency (FRA) of the European Union]

Temel Haklar Ajansı, Avrupa Birliği'nin kurumsal organ ve kuruluşlarına ve üye ülkelere Avrupa Birliği mevzuatının uygulanması sürecinde yardımcı olmakta ve onlara bir nevi danışmanlık yapmaktadır. Ajans AB'nin yetki alanına giren konularda veri toplamaktadır. Faaliyet alanına giren sahalara ilişkin temel haklarla ilgili olarak yıllık raporlar ve ayrıca tematik raporlar yayımlamaktadır.

C. YUNANİSTAN'DA ULUSAL DÜZEYDEKİ İNSAN HAKLARI KORUMA KURUMLARI

C.1. Kamu Denetçiliği Kurumu (Ombusmanlık/Vatandaşın Avukatı)

Kamu Denetçiliği Kurumu Yunanistan'da bağımsız bir idari merci olarak (3094/2003 sayılı yasayla değiştirilen) 2477/1997 sayılı yasayla kurulmuştur. Vatandaşın haklarının korunması, kötü yönetimle mücadele ve yasallığın korunması için vatandaşlarla devlet daireleri, yerel yönetimler, kamu hukuku tüzel kişileri ve kamu iktisadi teşebbüsleri arasında arabuluculuk görevini yerine getirmektedir. Çocuk haklarının savunulması, ırk ya da etnik köken, dinî veya başka inançları sebebiyle, yaş, ergenlik durumu ya da cinsel yönelim, cinsiyet ya da medeni durumdan kaynaklanan ayrımcılık olmaksızın herkese eşit muamele ilkesinin öne çıkarılması ve desteklenmesi misyonuna da sahiptir. Kamu (Baş) denetçisi yetki alanları belirlenmiş altı kamu denetçisinden destek almaktadır. Bu yetki alanları: İnsan Hakları, Sosyal Koruma, Yaşam Kalitesi, Vatandaş Devlet İlişkileri, Çocuk Hakları ile Cinsiyet Eşitliği olarak ayrılmaktadır.

Ombudsmanlık birimi görevini yürütebilmek için yeterli bütçeye sahiptir. Yıllık ortalama 15.000'e yakın şikâyeti incelemektedir. Bu şikâyetlerin büyük bir kısmı hukuka uygun bulunarak şikâyetçiler lehine çözülmektedir.

C.2. İnsan Hakları Ulusal Komitesi

Yunanistan'da İnsan Hakları Ulusal Komitesi 2667/1998 sayılı yasa ile kurulmuştur. İnsan haklarının korunması alanında devletin danışma organıdır. İnsan Hakları Ulusal Komitesinin amacı, Yunanistan'da yaşayan tüm vatandaşların insan haklarının etkili bir şekilde teminat altına alınması gerektiği hususuna, devletin tüm kurumlarının sürekli bir şekilde dikkatinin çekilmesidir.

İnsan Hakları Ulusal Komitesi 31 kurumdan oluşmaktadır. Bu kurumlar temsilcilerini 3 yıllığına belirlemektedirler. Oluşumun içinde yükseköğretim kurumları, bağımsız üst kurullar, siyasî partiler vb. kuruluşların temsilcileri, âkil adamlar ve 6 sivil toplum örgütünün temsilcileri yer almaktadır.

İnsan Hakları Ulusal Komitesi, BM Mülteciler Yüksek Komiserliğinin Yunanistan Ofisinin girişimiyle birlikte, sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla Irkçı Şiddet Olayları Kayıt Ağı oluşturmuştur.

D. YUNANİSTAN'DA İNSAN HAKLARIYLA İLGİLİ DEVLETE BAĞLI YÖNETİM BİRİMLERİ

D.1. Adalet Şeffaflık ve İnsan Hakları Bakanlığı'nın "Şeffaflık ve İnsan Hakları Genel Sekreterliği (Müsteşarlığı)"

94/2010 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Adalet Şeffaflık ve İnsan Hakları Bakanlığı'nın Şeffaflık ve İnsan Hakları Genel Sekreterliği (Müsteşarlığı) kurulmuştur. Genel Sekreterliğin görevi Yunanistan'ın uluslararası yükümlülüklerine uygun hareket etmesi suretiyle insan haklarının ve temel özgürlüklerin pekiştirilmesi ve daha ileri bir noktaya taşınmasıdır. Mart 2014

tarihinde Yunanistan'da insan hakları konusundaki gelişmeleri içeren İnsan Hakları Ulusal Eylem Planı'nı yayımlamıştır.

D.2. Ulusal Raporların Tanzimi ve Sunumu ve Ziyaretlerin Hazırlanması İçin Koordinasyon

Dışişleri Bakanlığı, BM'nin yerel organlarını ve yetkili uluslararası bölgesel kuruluşların yerel organlarını meşgul eden insan hakları konularının tamamında (ortak) yetkili kimi bakanlıklar arasında koordinatör görevi görmektedir. Ayrıca bazı periyodik rapor taslakları da hazırlamaktadır. Duruma göre ilgili uluslararası sözleşmeler ve BM'nin yetkili komisyonlarının tavsiyeleri çerçevesinde, ulusal düzeyde sağlanan insan hakları ile ilgili korumanın güçlendirilmesi ya da iyileştirilmesi yönünde uygun tedbirlerin alınmasını önermektedir.

Bunlara ilaveten ortak yetkili bakanlıklarda bir deneyimli kullanıcılar ağı oluşturarak, ulusal raporların yazılmasına, insan haklarıyla ilgili yerinde gerçekleştirilen ziyaretlerin hazırlığını, uluslararası organların ilettikleri bilgi taleplerine verilecek yanıtların etkili bir şekilde hazırlanmasına katkı yapmaktadır.

D.3. Devlet Hukuk Konseyi

Devlet Hukuk Konseyi üst düzey bir devlet mercii olup mahkemeler nezdinde devleti destekleme adına danışma makamı ve Yunanistan Cumhuriyeti'ni Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi huzurunda destekleme ve Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinde temsil etme görevi ifa etmektedir. Devlet Hukuk Konseyi'nin Başkanı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde Yunan hükümetinin temsilcisidir.

E. SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI (STK)

Sivil Toplum Kuruluşları tüm dünyada, çabalarını insan haklarının korunmasına ve bunlara yönelik ihlallerin önlenmesine adamışlardır. STK'lar uluslararası toplumun dikkatinin insan haklarıyla ilgili konulara odaklanmasında belirleyici rol oynamaktadırlar. Hükümetler ve vatandaşlardan aldıkları destek, ihlallerin eşzamanlı olarak kınanması, başarıları için önemlidir. Yunanistan'da insan hakları konusunda faaliyet gösteren pek çok STK bulunmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM
YUNANİSTAN'DA BİREYSEL VE SOSYAL HAKLAR ALANINDA GÖRÜLEN İNSAN HAKLARI İHLALLERİ

A.İŞKENCENİN VE İNSANLIK DIŞI AŞAĞILAYICI MUAMELENİN YASAKLANMASI

İnsanlık suçlarının ve insan hakları ihlallerinin en büyüklerinden kabul edilen işkence, BM'nin İşkenceyle Mücadele Sözleşmesi (1782/1988 sayılı yasa) ile yasaklanmıştır. Sözleşme'nin 2. maddesinin 1 fıkrası açıkça, üye her devlete sınırları dâhilinde işkence fiillerini önlemek amacıyla etkili yasal, idari, adli ya da başka tedbirler alma yükümlülüğü getirmektedir.

Sosyal ve Siyasal Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (2462/1997 sayılı yasa) uyarınca "Hiç kimse işkenceye, aşağılayıcı ya da insanlık dışı kötü muamele ya da cezaya maruz bırakılamaz." (7.md)

Ayrıca Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesi ve AB Temel Haklar Şartı'nın 4. maddesi uyarınca hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezalara tabi tutulamaz.

Yunan Anayasası ve diğer kanunlar işkence eziyet ve kötü muameleyi yasaklamaktadır. Buna rağmen mahkûm göçmen ve mültecilere karşı kötü muamele yapıldığı iddiaları 2014 yılında da devam etmiştir. Yunanistan'ın, ülkeye yasadışı yollardan girerek ikamet eden yabancı uyrukluların gözaltı ve tutukluluk koşulları nedeniyle, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesini ihlal ettiği, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarıyla tescil edilmiştir. Yunanistan İnsan Hakları Ulusal Eylem Planı'nda bu durum kabul edilmiş ve çözüm önerisi olarak Yunan makamları tarafından BM İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolü'nün onaylanması önerilmiştir. Amerikan Dışişleri Bakanlığı'nın 2014 İnsan Hakları Yunanistan Raporuna (United State Departmant of State Greece 2014 Human Rights Report) göre Avrupa İşkenceyi Önleme Komisyonu (Council of Europe's Committee for the Prevention of Torture) tarafından Yunanistan'ın 31 polis karakolu, sınır karakolu, hapishane ve 9 adet sahil güvenlik göçmen tutulma yerlerine yapılan gözlem ziyaretleri sonucunda kötü şartların iyileştirmesine yönelik sistematik bir çalışmanın olmadığı da saptanmıştır. Hatta daha önceki raporlarla karşılaştırıldığında gözaltı ve hapishanelerdeki durumun daha kötü olduğu belirlenmiştir. Mart ayında, Serez'e bağlı Nigrita hapishanesinde tutuklu olan Arnavut asıllı İlia Kareli adlı mahkûmun infaz koruma memurları tarafından işkenceyle öldürüldüğü iddiası mevcuttur. Ekim ayında 13 cezaevi infaz koruma memurunun ölüme sebebiyet vermek ve işkence iddiasıyla suçlandığı hususu, Uluslararası Af Örgütü'nün raporuna yansımıştır. Bu olayla ilgili haklarında dava açılan 14 hapishane görevlisinin altısı tutuklanmıştır. Ceza almayan ancak suça karışan 4 kişi ise Yunan Adalet, Şeffaflık ve İnsan Hakları Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırılmıştır. Dava kapsamında tüm zanlılar halen tutuksuz olarak yargılanmaktadır. 2014 yılında artan sokak gösterilerinde polisin protestoculara

ve basın mensuplarına karşı aşırı ve orantısız güç ile kimyasal madde kullanımı artmıştır. 13 ve 17 Kasım 2014 tarihlerindeki öğrenci protestolarında polisin protestoculara sert tutumu gözlenmiştir. Görev sınırlarının ötesinde protestoculara müdahale eden bazı polislerin mahkûm olmalarına karşı görevlerini kötüye kullanan polis güçlerinin korundukları kanaati yıkılmamıştır.

Hükümet zorla alıkoyma ve kaçırma olaylarına yönelik olarak bahsedilen suçları bilen ve göz ardı eden saldırganlara ve suça azmettirenlere hapis cezası getiren yasayı 27 Haziranda kabul etmiştir.

B. KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE GÜVENLİĞİ HAKKI

Kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı ile ilgili olarak Yunanistan, Hükümlülerin Nakline İlişkin Avrupa Sözleşmesi'ne (1708/87 sayılı yasa) taraftır ve Yunanistan'ın hükümlü nakline ilişkin bazı ülkelerle imzaladığı ikili antlaşmalar mevcuttur. Ayrıca bu konuyla ilgili Yunanistan mevzuatında ceza ve ıslah sistemini düzenleyen pek çok yasal düzenleme yer almaktadır. Bunlar 2776/1999 sayılı "Ceza Islah Yasası"; 4043/2012 sayılı "Cezaevlerindeki Koşulların İyileştirilmesine Dair Tedbirler ve Diğer Hükümler" adlı yasa; 4198/2013 sayılı "İnsan Ticaretinin Önlenmesi ve Buna Karşı Mücadele İle Bu Eylemin Mağdurlarının Korunması Ve Diğer Hükümler" adlı yasa ve 4205/2013 sayılı "Yargılananların, Hükümlülerin ve İzindeki Başka Tutukluların Elektronik Denetimi İle Diğer Hükümler" başlıklı yasa olarak sayılabilir.

Yasa dışı göçmenlerin azami tutulma süreleri 18 aydan fazla olacak şekilde genişletilmiştir. Zorla alıkoyma, adam kaçırma suçlarına verilecek cezaları ağırlaştıran yasalar 2014 yılı içinde Yunan Meclisinden geçirilmiştir.

Atina'nın yakınlarındaki Koridallos Cezaevinde Ekim ayından itibaren tutuklu bulunan anarşist Nikos Romanos Kasım ayı içinde okuduğu üniversitenin derslerine girme izni verilmediği için açlık grevi başlatmıştır. Açlık grevi sonucunda tutukluların elektronik kelepçe ile üniversite derslerine girmesine olanak tanıyan yasal değişikliğin yapılmasından sonra 10 Kasım tarihinden beri sürdürdüğü açlık grevinin 31. gününde, 10 Aralık 2014'de son vermiştir.

Amerikan Dışişleri Bakanlığı'nın 2014 İnsan Hakları Yunanistan Raporuna (United State Departmant of State Greece 2014 Human Rights Report) göre Yunanistan'daki ıslah evleri ve hapishaneler ulusal ve uluslararası standartlardan uzaktır. Bu standart eksiklikleri arasında mahkûm ve tutuklu sayısının aşırı kalabalık oluşu battaniye, giyim ve hijyen ürünleri gibi malzemelerin eksikliği, yetersiz beslenme, yetersiz sağlık önlemleri, ışık ve havalandırma ortamlarının yetersizliği, sağlık hizmetlerine ulaşmadaki zorluk ile suçlularla birlikte tutukluların ve yasadışı göçmen ve mültecilerin bir arada bulundurulması sayılmıştır.

Yunan Adalet, Şeffaflık ve İnsan Hakları Bakanlığı'nın Kasım 2014 verilerine göre Yunanistan hapishanelerinde 11.988 kişi vardır. Bu mahkûmların 588'i kadın ve 380'i çocuktur. Buna karşılık Yunanistan'daki hapishanelerin kapasitesi 9886'dır. Ayrıca Yunanistan İnsan Hakları Başkanlığının tahminlerine göre de Kasım 2014'de 800 kişi polis merkezlerinde ve nezarethanelerde

tutulmaktadır. Bazı hapishaneler kapasitelerinin 3 katı tutukluyu barındırmaktadır. Haziran ve Temmuz ayında hapishane görevlileri tutuklu sayısının fazlalığı ve görevli sayısının azlığını protesto etmek için iş bırakma eyleminde bulunmuştur. Aynı şekilde tutuklular da aşırı kalabalık ve yetersiz şartları protesto için açlık grevine gitmişlerdir. Amerikan Dışişleri Bakanlığı'nın 2014 İnsan Hakları Yunanistan Raporunun iddiasına göre bir tutuklu, kötü şartları protesto için intihar etmiştir. Hükümetin C Tipi olarak adlandırılan yüksek güvenlikli cezaevleri kurma girişimi, ülke çapındaki cezaevlerinde bulunan 4.500 dolayındaki hükümlü ve tutuklunun başlattığı ve 48 gün süren açlık grevinin ardından yasa tasarısının geri çekilmesiyle rafa kaldırılmıştır.

2 Nisan'da Sınır Tanımayan Doktorlar Örgütü kötü hapishane şartlarının tutukluların mental ve fiziki sağlığı üzerinde kötü etki yaptığını belirtmiştir. Mart ayında Avrupa Birliği Komisyonu ve Ombudsman, yetkililerden hapishane ve tutukevlerindeki şartların iyileştirilmesini talep etmiştir. Yunan İnsan Hakları Eylem Planı'nda kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkında gelişme sağlanabilmesi için cezaevlerinin kapasitesinin arttırılması ve BM İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolü'nün onaylanması önerilmiştir.

C. ADLİ KORUNMA HAKKI- ADİL YARGILANMA

Adil yargılanma hakkı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinin 1. fıkrasında güvence altına alınmıştır. Bu konuda Bireysel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 14. maddesinde ve AB Temel Haklar Şartı'nın 47-48. maddelerinde de hükümler yer almaktadır.

Usul hukuku bağlamında Hukuki Korunma Hakkı Yunan Anayasa'nın 20/1 maddesinde güvence altına alınmaktadır. Bu açık düzenleme hukuk, ceza ve idari yargıyı kapsamaktadır.

Adil yargılanmayla ilgili 4055/2012 sayılı yasa, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin hükümlerini dikkate almaktadır. Ayrıca 3900/2010, 3904/2010 ve 3898/2010 sayılı yasalar ceza, hukuk ve idare mahkemelerinde süreçlerin hızlandırılmasına yönelik hükümler ihdas etmişlerdir. Avukatlık yasasında (4194/2013) 2013 yılında yapılan değişiklikler de bu çerçevede değerlendirilebilir.

Yunan Anayasa'sı ve mevzuatı, Bağımsız Yargılama esasını kabul etmekte ve devlet yargı bağımsızlığına genel olarak dikkat etmektedir. Suçlananlara masumiyet karinesi uygulanmakta ve şüphelilere suçlandıkları konu hakkında önceden detaylı bilgi hakkı tanınmaktadır. Bununla birlikte sivil toplum örgütleri gözlemcileri yargı organlarının bazı zamanlarda nüfuz kullanma ve yolsuzluğa açık olduğunu rapor etmişlerdir. Kolluk kuvvetleri tarafından tutuklanan bir kimse, tutukluluk süresinin ilk 24 saati içerisinde savcılık önüne çıkarılmak zorundadır. Savcılık tutuklama veyahut serbest bırakma kararı verebilmektedir. Mahkeme öncesi tutukluluk süresi 18 ay sürebilmekte, istisnai durumlarda 30 ay olabilmektedir. Hâkimler heyeti, mahkeme kararı şartına bağlı olarak tutukluları serbest bırakabilmektedir. Hafif suçlarla suçlananlara ise hızlandırılmış yargılama usulü uygulanabilmektedir. Eğer savcılık bir kaçma riski

görmüyorsa kefalet sistemi hafif ve ağır suçlara da uygulanabilmektedir. Göçmenler ve mülteciler ağır koşullarda tutulmakta ve milliyetlerine göre geri gönderilme veya sığınma taleplerinin değerlendirilmesine bağlı olarak 18 ay tutuklu kalabilmektedir. Başvuruları reddedilenlerin tutulma süresi çoğu zaman 18 ayı geçmektedir. Ekim 2014 tarihi itibariyle 300'den fazla kişinin 18 aydan fazla tutuklu kaldıkları medyaya yansımıştır. Avrupa Komisyonu Raporu bu durumu kabul edilemez olarak tanımlamıştır.

Kasım 2014 itibarıyla ülke genelindeki tutuklularının %21'i mahkeme öncesi uzun tutukluluk süresine maruz kalmıştır. Mahkemeler, uzun tutukluluk süresini görevli sayısının azlığına ve iş yüklerinin fazlalığına bağlamaktadırlar. Kamu Yargıçları Sendikası, Şubat 2014 tarihinde sadece İdare Mahkeme'lerinde karar bekleyen 399.000 davanın olduğunu ve bunların muhtemelen karara bağlanma süreçlerinin 2,5 ila 5 yıl arasında öngörüldüğünü bildirmiştir. Şubat ayında kabul edilen yasa ile geciken dava süreçlerinden kaynaklanan mağduriyetler için tazminat ödenmesi kabul edilmiştir. Bu konuda Birleşmiş Milletler Mülteciler Komitesi endişelerini açıklamıştır. Adı geçen bu örgüt pek çok dilde iltica prosedürlerini anlatan bilgilendirme notlarını tutulan kişilere yardım olarak sunmaktadır. Tutukluların ise yardım mekanizmalarından habersiz olduğu atanan tercümanlara ulaşmada zorluk çektiği ve ücretiz sunulan hizmetlerin farkında olmadığı da kayıtlara geçmiştir. Sadece ağır suçlardan yargılananlar ile yoksul olan zanlılar barodan destek almaktadırlar. Buna karşılık mülteciler ve göçmenler sınırlı yasal yardımı sivil toplum örgütlerinden sağlamaktadırlar.

Davalar, kamuya açık görülmekte ve ağır suçlarda karma jürili mahkemeler yargılama yapmaktadır. Sanıklar mahkemede bulunma ve vekilleriyle gerektiğinde görüşme hakkına sahiptir. Yunanca konuşamayan sanıklara tercüman hizmeti sunulmaktadır. 11 Şubat 2014'de meclisten geçen bir yasa ile dava işlemleri için bilgi verme ve tercüme hizmetleri kurumsallaştırılmıştır.

Göçmen ve mültecilerin tutulduğu merkez ve hapishanelerin kötü durumu devam etmektedir. Hatta 2014 yılında özellikle Suriye kökenli mülteci sayısının artması, durumun daha da kötüleşmesine neden olmuştur. Buralarda göçmenlere yönelik polis tarafından kötü muameleye şahit olunmaktadır.

Göçmen ve mülteciler tutuldukları yerlerde sığınma talebi başvuruları sırasında büyük engellerle karşılaşmaktadır. Kasım 2014 tarihinde aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 200'den fazla Suriye'li sığınmacı mülteci kabul işlemlerinin uzamasını protesto için Atina'daki Sintagma meydanında açlık grevi yapmışlardır. Göstericiler Yunan yetkililerden kendilerine seyahat belgelerinin verilmesini ve bu belge temin edilinceye kadar konaklama yeri vermelerini talep etmiştir.

Mora yarımadasında yer alan Nea Manolada'da çilek seralarında çok ağır koşullarda çalışan çoğunluğu Bangladeş ve Pakistan uyruklu göçmenler ödenmemiş altı aylık ücretlerini talep edince olaylar çıkmış ve iki tarım çavuşu Bangladeşli göçmen işçilere ateş açarak sekizi ciddi, yirmisi hafif olmak üzere

otuza yakın kişinin yaralanmasına neden olmuştur. Patra mahkemesinde yapılan yargılamada bu iki çavuş, göçmen işçilere ağır bedensel hasar verdikleri gerekçesiyle suçlu bulunmuştur. Kararın iptali için iki sivil toplum örgütünün başvurusu kabul edilmemiştir. Bu vakanın ardından sosyal paylaşım ağlarında Nea Manolada için "vahşi batı" benzetmesi yapılmış ve göçmen işçilerin ortaçağ koşullarında yaşayıp kölelik koşullarında çalıştırıldıkları dile getirilmiştir.

2014 yılında Yunanistan'ın kara sınırlarında Türk güvenlik yetkilileriyle işbirliği neticesinde Yunanistan'a karayoluyla yasadışı giriş yapan sığınmacıların sayısında azalma görülmüştür. Ancak göç azalmamış yönünü deniz yoluna çevirmiştir. 2014 yılı içinde iltica sayısında önemli ölçüde artış yaşanmıştır. Bu olaylar sırasında pek çok kaçak göçmen deniz kazası yaşamış ve hayata veda etmiştir. Yunanistan'a geçen göçmenlerin yasal olmayan bir şekilde Türkiye'ye gönderildiğine dair Af Örgütü'nün 2014 Yunanistan Raporuna yansımış ifadeler vardır.

Yunanistan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını tanımaktadır. Ancak bu kararların tamamını uygulamamaktadır. 25 Ağustos 2014 tarihi itibarıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Yunanistan'daki insan hakları ihlallerine yönelik 517 kararı uygulamadığı Amerikan Dışişleri Bakanlığı'nın 2014 İnsan Hakları Yunanistan Raporuna yansımıştır.

Batı Trakya'daki Müslüman Türk azınlık için aile ve medeni hukuk konularında Yunan Devleti şer'i hukukun uygulanmasını kabul etmektedir. Bu hukuk, Yunan devletinin atadığı müftüler aracılığı ile uygulanmaktadır. Bu hukuka tabi Müslüman azınlık eğer isterse evlenme ve boşanma dâhil davalarını sivil mahkemelere de taşıma hakkına sahiptir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Yunanistan aleyhindeki mahkûmiyet kararlarının pek çoğu idarenin yargı kararlarının gereğini yerine getirmemesi ile ilgili olarak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının ihlaliyle ilgilidir.

Yunan Anayasası'nın değiştirilen 95. maddesinin 5. fıkrasına göre idare, zarar gören vatandaşları haklı bulan mahkeme kararlarına uymak zorundadır. Bu anayasa emrinin yerine getirilmesi için 3068/2002 sayılı yasa hükümlerine göre idareyi buna uygun davranmaya yöneltmek için özel bir prosedür öngörüldü. Buna göre idare mahkemeleri verdikleri kararlara idarenin uyup uymadığını kendileri denetlemektedirler.

Yunan İnsan Hakları Eylem Planı'nda, adli korunma ve adil yargılanma hakkının temin edilmesi konusunda, hukuk, ceza ve idari davaların ve evrakların takibini kolaylaştırmak amacıyla dijital ortamda Yunan Ulusal Yargı Ağı oluşturulması önerilmektedir.

D. EŞİT MUAMELE – AYRIMCILIĞIN YASAKLANMASI

Eşitlik ilkesi ve ayrımcı muamelenin yasaklanması, insan haklarının korunmasına ilişkin tüm uluslararası metinlerde kabul edilmektedir. Örneğin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 14. maddesi, Kişi Hakları ve Siyasal Haklara Dair Uluslararası Sözleşme'nin 26. maddesi, BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 2. maddesinin 2. fıkrası (1532/1985 sayılı yasa). Ayrıca Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmesi, istihdam ve çalışma alanında ayrımcılığı yasaklamaktadır. Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığı Ortadan Kaldırmaya Dair Sözleşme (CEDAW) her dört yılda bir BM'nin yetkili Komisyonuna kadına karşı her tür ayrımcılığı ortadan kaldırmaya yönelik Ulusal Rapor sunulması mecburiyeti getirmektedir.

Ayrımcılığın yasaklanması, Avrupa Birliği'nin en temel ilkelerinden birini oluşturmaktadır. Avrupa Birliği'nin İşleyişine Dair Antlaşma'nın 19. maddesi, cinsiyet, ırk ya da etnik köken, din ya da siyasî görüş, engellilik durumu, yaş ya da cinsel yönelim sebebiyle her türlü ayrımcılıkla mücadeleyi öngörmektedir. Yasa önünde eşitlik ve ayrımcı muamelenin yasaklanması ilkesi AB'nin Temel Haklar Şartı'nın 20-21. maddelerinde güvence altına alınmaktadır.

Yunan Anayasası ve kanunları ırk, sosyal statü, sakatlık ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığı yasaklamaktadır. Bazı kanunlar ise, cinsel tercih ve cinsel kimlik temelli ayrımcılığa karşı maddeler içermektedir. Bununla birlikte özellikle göçmenlere, Romanlara, LGBT'lere, bedensel engellilere ve kadınlara karşı sosyal ayrımcılık mevcuttur. Yunanistan'da her on yılda bir nüfus sayımı yapılmaktadır. 2001 nüfus sayımına göre Yunanistan nüfusunun %7'sini yabancılar oluşturmaktadır. 767.481 yabancı kişiyle birlikte toplam nüfus 2001 yılında 10.964.020 kişidir. 2011 nüfus sayımına göre ise 9.903.268'i Yunan vatandaşı olmak üzere ülkede 10.939.727 kişi yaşamaktadır. 20 Şubat 2013 tarihli İç İşleri Bakanlığı'nın kayıtlarına göre 537.237 göçmen yasal olarak Yunanistan'da yaşamaktadır. Yine Yunan makamlarına göre 2008-2013 yılları arasında 577.900 göçmen yasadışı yollardan Yunanistan'a giriş yapmıştır. Başbakan Antonis Samaras'ın (20 Haziran 2012- 26 Ocak 2015) yaptığı çeşitli konuşmalarda Yunanistan'daki göçmen sayısı 700.000 ila 1.300.000 arasında telaffuz edilmiştir. Amerika Birleşik Devletleri Yunanistan'ın nüfusunu, 2014 Temmuz hesaplarına göre, 10.8 milyon olarak tahmin etmektedir.

Göçmenler ve mülteciler ile Romanlara kötü muamele ve ayrımcılık olayları 2014 yılı içinde de görülmüştür. Ancak hükümet, bu konudaki şikâyetlerin değerlendirilmesinde Şubat ayından itibaren Ombudsmanı yetkili kılmıştır. Buna göre Ombudsman tutukevlerini haber vermeden ziyaret edebilecek ve değerlendirmelerine göre soruşturma başlatabilecektir. Sivil toplum örgütlerine göre polis güçleri göçmen ve Romanların olduğu mahallelere baskın yapmadan önce her zaman mahkeme kararı almamaktadırlar. Polis, park ve meydan gibi kamusal alanlarda kimlik kontrolleri yapmakta, bu kontroller sırasında fiziksel görünüşlerine göre özellikle göçmen ve mültecilere yoğunlaşmakta ve belgeleri eksik ya da olmayan göçmenleri tutuklamaktadır. Uluslararası Af Örgütü'nün raporlarında yasal göçmen belgeleri olmasına

rağmen ten renklerinden dolayı birçok göçmenin polis tarafından hedef alındığını ve tutuklama girişiminde bulunduğu belirtilmiştir.

Batı Trakya dışında yaşayan Müslümanlar yasal statüsü olmayan ibadethanelerde dinî vecibelerini yerine getirmeye çalışmaktadırlar. Örneğin Amerikan Dışişleri Bakanlığı Uluslararası Dinî Özgürlükler 2013 raporuna göre Atina'da Müslümanların çoğu apartmanların zemin ve bodrum katlarında yer alan 100'ün üzerinde mescit şeklindeki yerlerde ibadet etmektedirler. Bu ibadethanelerin zaman zaman semt halkının şikâyeti üzerine savcılık soruşturması gereği polis tarafından kapatılabildiği 2013 yılında 5 mescidin faaliyetine son verilmesinden anlaşılmaktadır.

Yunan Anayasası ve kanunları azınlık mensuplarına ayrımcılığı yasaklamakla birlikte Yunanistan'da kendinî etnik, dinî, dilsel, ırksal ve uyruksal azınlık olarak görenlere ayrımcılık ve taciz devam etmektedir. Yunanistan'da kendisini bir şekilde azınlık grubu üyesi olarak tanımlayan birçok insan kendi kimliklerini açıkça söylemenin ve kültürlerini devam ettirmenin zor olduğunu belirtmektedir. Yunan vatandaşı olup, kendisini Türk, Pomak, Ulah, Arvanit, Arnavut, Makedon, Roman, Müslüman, Katolik vesaire olarak tanımlayan dilsel, dinsel ve etnik grupların devletten etnik ve dilsel azınlık olarak tanınma talepleri karşılık bulmamaktadır. Katoliklik ise 1 Ekim 2014 tarihli yasa ile tanınan dinler arasında yer almıştır.

Pek çok uluslararası Yunanistan izleme raporlarında sayıları 120 ila 150 bin arasında gösterilen Batı Trakya'daki Müslüman Türkler sadece uluslararası antlaşmalar çerçevesinde Yunanistan tarafından azınlık olarak kabul edilmektedir. Ancak antlaşmalarda bu azınlık Müslüman nitelemesiyle tanımlandığı için Yunanistan azınlığı etnik değil dinî bir azınlık olarak kabul etmektedir. Bu yaklaşım nedeniyle adında "Türk" ibaresi yer alan dernek ve diğer sivil toplum örgütlerinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin aksi yöndeki kararlarına rağmen kurulmasına izin verilmemektedir.

Yunanistan, ülkenin özellikle Arnavutluk, Makedonya Cumhuriyeti ve Bulgaristan sınırlarında yer alan Slavca konuşan ve kendilerini etnik Makedon olarak tanımlayan Yunan vatandaşlarının kurduğu derneklerdeki Makedon kelimesini de "Makedon" azınlık çağrışımı yaptığı gerekçesiyle kullandırmamaktadır. Konu eski Yugoslavya federasyonu içinde yer alan devletlerden biri olan günümüzdeki Makedonya Cumhuriyeti ile Yunanistan arasında hala çözülememiş olan isim sorunu ile ilişkilidir. Yunanistan kendi topraklarında aynı adı taşıyan bir idari ve coğrafi bölgenin bulunmasından dolayı bu ülkenin anayasal adına itiraz etmektedir. Dernek adlarında "Makedon" ifadesinin kullanımına yönelik itirazın gerekçesi olarak ise Yunanistan'ın kuzeyindeki bu coğrafi bölgede yaşayan ve kendilerini etnik ve dilsel açıdan Yunan olarak gören yaklaşık iki milyon vatandaşının da kendilerini yaşadıkları bölgeden dolayı Makedon olarak tanımlamaları gösterilmektedir. Bu politikası doğrultusunda Yunanistan kendi topraklarındaki Makedonya idari bölgesinin doğal başkenti olarak gördüğü Selanik'te bulunan havaalanının adını 1993 yılında "Selanik Makedonya Devlet Havalimanı" olarak değiştirmiştir.

9 Eylül 2014 tarihinde çıkarılan Irkçılıkla Mücadele Yasası, cinsel kimlik ve tercihe dayanan ayrımcılığı yasaklamıştır. Greek Transgender Support Association, istihdam alanında yapılan ayrımcılığı eleştirmiş bunun kişilerin barınma ve sağlık hizmetlerine erişimini kısıtladığını iddia etmiştir. Yunanistan'da LGBT'lere karşı sosyal ayrımcılık ve aşağılama yaygındır. Bu durum LGTB'lere karşı şiddeti de körüklemektedir. LGTB'lere karşı işlenen şiddet suçlarına müdahale eden polisler gönülsüz davranmaktadır. Yunanistan'da kimliklerdeki cinsiyet bilgisini değiştirmenin tek yolu cinsiyet değiştirme operasyonu gerçekleştirmek ve bu durumu mahkemede yasal hale getirmekle mümkündür. 10 Haziran 2014 tarihinde LGTB'lerin onuncu onur yürüyüşünün reklamlarını Atina metrosu almayı reddetmiştir. Onur yürüyüşü Selanik Belediyesi'nin desteğiyle üçüncü defa burada düzenlenmiştir. Yürüyüşün Selanik'te olmasını engellemek için Ortodoks metropolit tarafından desteklenen Selanik Ortodoks Vatandaşlar Derneği 19500 imza toplayarak bu yürüyüşe karşı çıkmıştır. Metropolit homoseksüelliği açıkça sapkınlık olarak nitelemiş ve bu yürüyüşü utanç olarak betimlemiştir. 29 Haziran-22 Ağustos 2014 tarihleri arasında Atina ve Selanik'te LGTB üyelerine karşı 5 saldırı vakası gerçekleşmiştir.

HIV/AIDS'li kişiler, tıbbi nedenlerden dolayı askerlik hizmetinden muaf tutulmaktadır. HIV-pozitif tutukluların bulunduğu hapishanedeki mahkumlar sağlık görevlilerinin ve hijyen malzemesinin yetersizliği ile hastanenin kalabalık oluşunu gerekçe göstererek Şubat ve Nisan ayında birkaç gün ilaç tedavisini reddetmişlerdir. 26 Şubat 2014 tarihinde Atina Belediyesi sosyal yardım almak için yapılacak olan başvurularda HIV testlerinin zorunlu olma koşulunu kaldırmıştır.

E. İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ- BİLGİ EDİNME HAKKI

İfade özgürlüğü Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesinde ve BM'nin Kişi Hakları ve Siyasal Haklar Sözleşmesi'nin 19. maddesinde güvence altına alınmaktadır. (2462/1997 sayılı yasa). Avrupa Birliği'nin Temel Haklar Sözleşmesi'nde ifade ve bilgilenme özgürlüğü (11. madde) güvence altına alınmıştır. Bilgi edinme hakkı, Yunan Anayasası'nın kişiliğin özgürce geliştirilmesi hakkı ve ülkenin sosyal, ekonomik ve siyasî yaşamına katılımı güvence altına alan 5. maddesinin 1. fıkrasında ve ifade özgürlüğünü güvence altına alan 14. maddesinin 1 fıkrası ile bilgilenme hakkını tanıyan 5A maddelerinde koruma altına alınmıştır.

Yunan Anayasası ve kanunları basın ve düşünce özgürlüğünü kabul etmektedir. Bağımsız basın, etkin yargı ve işleyen demokratik sistem, düşünce ve basın özgürlüğünü temin etmektedir. Düşünce özgürlüğü anayasanın teminatı altındadır. Ancak başkalarının etnik ve dinî kökenlerinden dolayı ayrımcılık yapan, nefret ve şiddete sürükleyen ifadelere bazı kısıtlamalar getirilmiştir. Bu hüküm, 16 Eylül 2014 tarihinde mahkûmiyet kararı alınan ırkçı ve faşist eğilimli Altın Şafak Partisi davasında uygulanmıştır. 9 Eylül 2014 tarihinde geçirilen antisemitik ve ayrımcılık karşıtı yasayla renk, ırk, din, etnik orijin, toplumsal cinsiyet, fiziki engellilik ve cinsel tercihleri doğrultusunda

şiddeti, ayrımcılığı ve nefreti teşvik eden kimselere 3 aydan 3 yıla kadar hapis, 5.000-50.000 Avro para cezası ve 1 yıldan 5 yıla kadar politik haklardan mahrumiyet cezası verilebileceği kabul edilmiştir. Ayrıca yasalar, savcılara eğer bir yayında devlet başkanına ve bir dine yönelik rencide edici içerik varsa, müstehcen içerikli ise, askerî sırları ifşa ediyorsa ve şiddet yoluyla (zorla) politik sistemin devrilmesini savunuyorsa bunları toplatma hakkını vermiştir. Bağımsız bir denetim kurumu olan Ulusal Radyo ve Televizyon Kurumu tüm radyo ve televizyon yayınlarını denetlemektedir. Yasalar gereği televizyon kanallarına programlarının en az %25'ini Yunanca yapma zorunluluğu getirilmiştir.

Temmuz 2014 tarihinde Altın Şafak Partisi'nin davasını görüntülemeye çalışan foto muhabiri partililer tarafından dövülmüş, muhabir polisin duruma müdahale etmediği hususunda şikâyetçi olmuştur. Yunan Meclisinde milletvekili olan bir Altın Şafak üyesi ile hükümet yetkilileri arasındaki gizli görüşme kaydının yayınlanmasından sonra Nisan 2014 tarihinde yüksek mahkeme savcısı, tüm savcılara yasadışı yollarla elde edilen video ve kasetlerin delil olarak kullanılmasının yasaklanması talimatı vermiştir. Hakaret ve iftira suçundan bazı gazetecilerin ifade verdikten sonra serbest bırakıldığı raporlara yansımıştır. Mayıs 2014 tarihinde de bir trafik kazasına karışan iş adamının korumaları, görüntü alan 3 foto muhabirini tartaklamışlardır. Muhabirler olayın polise intikal etmesinden sonra polis yetkililerinin kendilerini geçici olarak tutukladığını, kameralarına el konulduğunu ve kayıtlarının silindiğini iddia etmişlerdir.

Şubat 2014 tarihinde kaçak göçmenleri taşıyan bot hakkında yayın yapan MEGA TV'den konuyla ilgili devam eden bir soruşturma olduğu ve soruşturmaya zarar vereceği gerekçesiyle savcı tarafından programın yasaklanması istenmiş: ancak adı geçen özel kanal yine de bu programı yayınlamıştır.

Ölü bir rahip ile dalga geçen bir Facebook kullanıcısı Atina Mahkemesi tarafından 16 Ocak 2014 tarihinde 10 ay hapis cezası almış ancak cezası temyize gidilmesi nedeniyle durdurulmuştur. Ocak 2014 tarihinde de bir manastır ve keşişini rencide etmek suçundan bir gazeteciye 10.000 Avro tazminat cezası kesilmiştir. Sorumlu oldukları sahil kesimi dışında koruma görevi yaptıkları yönünde Yunan deniz komandoları ve polis güçleri hakkında yayın yapan bir gazeteciyle ilgili savcılık önemli askerî bilgilerin ve sırların ifşası iddiasıyla soruşturma açmıştır. Gazeteci haberinin internetten kaldırılması için baskı gördüğünü iddia etmiştir.

Yunanistan'da internete erişim serbesttir ve internet üzerinde sansür uygulanmamaktadır ve Mart 2014 tarihi itibariyle nüfusun %63'ü internet kullanmaktadır.

Yunanistan'da anayasa ve kanunlar gereği toplanma ve gösteri yapma hakkı mevcuttur. Devlet genelde bu hakkın kullanılmasına uymaktadır. Ancak istisnai durumlarda toplanma ve gösteri hakkını yasaklayabilmektedir. Örneğin, Alman Şansölyesinin gezisi ile 5-6 Aralık 2014 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Ahmet Davutoğlu'nun Atina ziyareti sırasında gösteriler yasaklanmıştır. Yunan Anayasası örgütlenme özgürlüğünü temin etse de

adlarında etnik olarak Türk kelimesi geçen dernekler ile etnik olarak kendilerini Makedon olarak tanımlayan dernekler üzerinde yasal kısıtlamalar uygulanmaktadır.

Özel yaşamı ilgilendiren bilgiler ile ulusal güvenliğe ait malumatın dışında halkın kamu bilgisine ulaşma hakkı yasalarca tanınmıştır. Yine de zaman zaman bu kuralın engellendiğine dair şikâyetler mevcuttur.

F. ÇALIŞMA VE SİGORTALANMA HAKKI

Yunanistan'da İş Denetim Kurumu iş yasalarının uygulanmasından sorumludur. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ise iş güvenliği ve sağlığından sorumludur. Bu alanlarla ilgili teftiş yapmaya yetkili müfettiş sayısı 1000'i geçmemektedir. Ekim 2014 tarihine kadar 1 yıl içinde tüm sektörlerde gerçekleştirilen teftiş sayısı 29.079'dur. Mayıs 2014 tarihli bakanlık tahminlerine göre çalışanların %23'ü iş beyanı yapılmadan çalışmaktadır. Nisan 2014'de sosyal güvenlik fonunun verilerine göre ülkede çalışanların yaklaşık %38'inin sosyal güvenliği yoktur. Umumi Yunan İşçi Konfederasyonu İş Enstitüsü'nün verilerine göre düşük maaş ve iş yardımları almaksızın kayıt dışı yaklaşık bir milyon çalışan vardır. Yine aynı verilere göre bazı kişiler kısmi zamanlı olarak beyan edilmelerine karşın tam zamanlı olarak çalıştırılmaktadırlar.

Yunanistan'da azami haftalık çalışma süresi 40 saattir. Kanunlar haftada en az 24 saatlik dinlenme süresini öngörmektedir. Çalışanların yıl içinde ücretli 1 aylık izin hakları vardır. Çalışanlar ek mesai yaparlarsa işveren, günlük yevmiyenin %20 ila %75'i arasında ödeme yapmak durumundadır. Bununla birlikte 18 Haziran 2014 tarihli İş Enstitüsü'nün raporuna göre büyük kısmı turizm sektöründe olmak üzere çalışanlara ek ücretin süpermarket kuponu (alışveriş çeki) olarak ödenmesi, maaş yerine yemek ve otel konaklaması sunulması, maaşların yatırılmasının bir yıla kadar gecikmesi, ek desteklerin verilmemesi, tam zamanlı çalışanlar için part-time ödemeler yapılması ve hafta sonu tatili olmadan aralıksız 30 gün çalıştırılma gibi iş ihlalleri artış göstermektedir.

Yunanistan'da özel sektörde asgari ücret 2014 yılı için 25 yaş ve üstündekiler için günlük 26,18 Avro, aylık 586,08 Avro 'dur. 25 yaş altındaki çalışanlar için ise bunun %84'ü asgari ücret olarak belirlenmiştir. 25 yaşın altındaki işçiler için günlük 22,83 aylık ise 510,95 Avro'dur. Göçmenlerin %35'inden fazlası asgari ücretin altında maaş almakta ve sosyal güvenlikten yoksun çalışmaktadırlar. Umumi Yunan İşçi Konfederasyonu İş Enstitüsü'nün verilerine göre işverenler yabancı çalışanlara asgari ücretin altında ödeme yapmaktadır. Yunan Ulusal İstatistik Kurumu'na göre nüfusun yaklaşık %34,6'sını oluşturan üç buçuk milyon kişi ülkedeki ortalama gelir seviyesinin altında yaşamaktadır.

Yunan yasaları ordu mensupları hariç çalışanlara sendika kurma ve sendikaya üye olma hakkı vermektedir. Polislerin de örgütlenme ve gösteri yapma hakkı vardır; ancak greve gitmeleri yasaktır. Ayrıca yasalar sendika faaliyetlerinden dolayı işten çıkarılmaları yasaklamaktadır. Sendika kurma ve

toplu sözleşme haklarının çiğnenmesi yasa gereği bir yıla kadar hapis ve 14.674 Avro'ya kadar çıkan para cezası gerektirmektedir. Sendikalar toplu maaş pazarlığı yapabilmektedir. Bununla birlikte yasalar grev hakkı ile ilgili bazı kısıtlamalar getirmiştir. Ulaşım ve kamu hizmetleri sektöründe çalışanlar greve gitmeden 4 gün önce bu durumu haber vermek zorundadırlar. Özel sektörde bu süre bir gün önce olarak belirlenmiştir.

Yasalar kamu hizmetlerini kapsayan grevlerde asgari çalışan kuralını şart koşmuştur. Mahkemeler bu şartları yerine getirmeyen grevleri yasadışı ilan edebilmektedir. Buna ilaveten yasalar gereği hükümetin, acil durumlarla mücadele ve mecburi hizmet alma hakkını vatandaşlarına sunabilmek için grevleri yasaklayabilme ve ilgili çalışanlara sivil seferberlik emri çıkartma yetkisi vardır. Seferberlik emrine uymak mecburidir, cezası hapis ve işten atmayı kapsamaktadır. Hükümet bu yetkisini enerji santralleri, metro, tramvay, banliyö trenleri gibi alanlarda 2013 yılından beri kullanmaktadır. Ekim 2014 tarihinde hükümet ulaştırma alanında çalışanlar için 20 aydan beri uyguladığı sivil seferberlik emrini kaldırmıştır. Okul öğretmenleri ve metro çalışanlarının seferberlik emrini kaldırmak için açtığı dava Danıştay tarafından Mayıs 2014 tarihinde reddedilmiştir. Umumi Yunan İşçi Konfederasyonu 15 Ocak 2014 tarihinde TROYKA tarafından uygulanan yapısal reform paketlerinin işçi haklarını kısıtladığını ve toplu sözleşme hakkına zarar verdiğini açıklamıştır. 26 Şubat 2014 tarihinde de özel sektörde toplu işten çıkarma kararını onaylama yetkisi sadece Sosyal Güvenlik ve Sosyal Refah Bakanı'nda iken bu yetki aynı bakanlık içinde yer alan ve yedi kişiden oluşan yüksek iş konseyine devredilmiştir. Hükümet kamu sektöründe çalışan memurların maaşlarını sendikayla toplu sözleşme yapmadan belirlemektedir.

Daha önceki yıllarda olduğu gibi 2014 yılında da Eurobarometer sonuçlarına göre Yunan halkının %90'ından fazlası kamu alımlarında yolsuzluk yapıldığını, rüşvet ve iltimasın etkin olduğunu düşünmektedir. Hükümet vergi kaçakçılığıyla mücadele için cezaları yükseltmiş ve müfettiş sayısını arttırmıştır. Aralarında polislerinde yer aldığı, kamu çalışanlarının karıştığı yolsuzluklar daha çok şantaj, rüşvet, insan, uyuşturucu ve sigara kaçakçılığında yoğunlaşmaktadır. 2014 yılının Şubat ayında eski ulaştırma bakanı hakkında verilen ceza kesinleşmiştir. 2 Nisan'da eski savunma bakanı yolsuzluktan suçlu bulunmuştur.

Vatandaş olmayanlara karşı iş piyasalarında ayrımcılık devam etmektedir. Kötü çalışma koşulları devam etmektedir. Kişilerin emeklerinin sömürüsüne karşı yasal düzenlemeler yetersizdir. Yunan kanunları her türlü angarya ve zorla çalışmayı yasaklamıştır. Kanun angarya ve zorla çalıştırmaya 10 yıldan fazla hapis ve 100.000 Avro'ya kadar para cezası öngörmektedir. Ancak kadın ve çocuk işçilerin tarım sektöründe zorla çalıştırıldığı ve bazı yerlerde dilenciliğe zorlandığı raporlara kaydedilmiştir. 3 Temmuz 2014 tarihinde medyadaki haberlerde insanî olmayan yaşam koşulları ve polisin ırkçı muamelesi yüzünden 800 yabancı tarım işçisi greve girmiştir. Nisan 2014 tarihinde ödenmeyen ücretlerini talep eden 35 göçmen işçiye tarım çavuşları tarafından ateş açılmıştır.

Yasalar HIV-pozitif olan kimselerin işe alınmasına yönelik ayrımcılığa karşı çıkmasına rağmen bu ayrımcılık devam etmektedir.

G. ÇOCUK HAKLARI

Çocuk haklarının korunmasına dair en önemli uluslararası metinler: BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme (2101/1992 sayılı yasa), Çocuk Haklarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi, Çocukların Cinsel Suiistimal ve Cinsel İstismara Karşı Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (3727/2008 sayılı yasa) ve Avrupa Birliği Temel Haklar Sözleşmesi'nin çocuk haklarını güvence altına alan maddelerdir. Yunan Anayasası'nın "Eğitim, Bilim ve Sanata" dair 16. maddesi; İlköğretim ile Ortaöğretimin işleyişine ve yapısına dair 1566/1985 sayılı yasa çocuk haklarını içerir. 3518/06 sayılı yasa ile (73. madde) beş yaşın üzerindeki çocuklar için okulöncesi eğitim zorunlu hale getirilmiştir. Buna göre anaokulu eğitimi, ilköğretime dâhil edilmiştir. 1566/85 sayılı yasa (2md/3 fıkrası) uyarınca eğer çocuk 16 yaşını aşmamışsa ilkokul ve ortaokul eğitimi mecburidir. Bunu ihmal eden veli Ceza Yasasına göre cezalandırılmaktadır.

İlköğretimde öğrencilere ceza verilmesi 201/1998 sayılı Kararnamenin 13/8. maddesi ve 3328/2005 sayılı yasanın 21. maddesi uyarınca ortaöğretimde öğrencilere bedensel ceza verilmesi yasaktır. Yine "Aile içi şiddetin önlenmesine dair" 3500/2006 sayılı yasa ile çocukların yetiştirilmesi ve eğitimi esnasında bedensel cezaya izin verilmemektedir.

Yunan vatandaşı bir anne ya da babadan doğan bir çocuk doğum anından itibaren Yunan vatandaşı olma hakkı kazanmaktadır. Çocuğun ebeveyni 10 gün içinde çocuğun doğum kaydını yaptırmak zorundadır. Bu süre dışında ceza ödemek suretiyle de kayıt hakkı vardır. Doğum kaydı kliniklerdeki özel ve kamu hastanelerindeki doğum belgesine ya da iki şahidin yazılı bildirimiyle belediyelerde yapılmaktadır. Ancak yasal göçmenlerin Yunanistan'da doğan çocukları 2014 yılı itibariyle de halen doğumdan dolayı Yunan vatandaşlığı hakkı elde edememektedirler. Ombudsmanın Haziran 2014 raporuna göre göçmen çocuklarının doğum kayıtları yapılırken çocuk kaydıyla birlikte göçmen aile üyelerinden birinin de kaydının yapılması istenmiştir. Bu durumda olan göçmen çocuklarına vatandaşlık değil ancak vatandaş olma talebi dilekçesi verme hakkı tanınmıştır. Bununla birlikte yasal göçmen durumunda olup Yunanistan'da 5 yıldan fazla yaşayan anne, baba ve Yunanistan'da doğan çocuklara bu hak tanınmaktadır. Ayrıca eğer Yunanistan'da doğan göçmen çocukları ilk ve orta öğrenimlerini Yunanistan'da tamamlamışlarsa vatandaşlık almanın dayanağını oluşturmuş kabul edileceklerdir. Bütün bu şartları yerine getiren göçmen çocuklarının bile Yunan vatandaşı olabilmesinin zor olduğu 30 Temmuz 2014 tarihinde Yunan medyasına yansıyan haberlerden anlaşılmaktadır. Bu haberlere göre Yunanistan'da doğan 200.000 göçmen çocuğundan sadece 6074'üne 2010-2012 yıllarını kapsayan 2 yıl içinde vatandaşlık verilmiştir ve bunların vatandaşlığının meşruiyeti de hala tartışma konusudur. Yunanistan'da doğan ve 5 yıldan fazla Yunanistan'da yaşayan çocuklara vatandaş olabilmenin imkânı

tanınmış olmasına rağmen bu çocukların anne ve babaları için vatandaşlık edinme konusunda bir umut hala gözükmemektedir.

Yunanistan İnsan Hakları Ulusal Eylem Planı'nda 31.12.2014 tarihine kadar düşük eğitsel ve sosyo-ekonomik göstergelerle, yüksek oranlarda okulu terk ve yükseköğretime erişimin düşük düzeyde olduğu bölgelerden olan öğrencilerin eğitim sistemine (ilköğretim, ortaöğretim) eşit bir şekilde katılmalarının teşvik edileceği bir projenin yürürlükte olduğu ifade edilmektedir. Hedef kitle olarak da yabancı uyruklu ve ülkeye kesin dönüş yapan (Yunan kökenli) öğrencilerin eğitimi, Roman çocukların eğitimi, Trakya'daki Müslüman azınlık çocuklarının eğitimi gösterilmektedir. Bu amaçla 24.930.000 Avro'luk projenin ne kadarının Trakya'daki azınlık çocuklarına harcandığı bilinmemektedir. Ancak 1997-2013 yıllarını kapsayan dönemde ağırlıklı olarak Avrupa Birliği fonları tarafından finanse edilen "Müslüman Çocukların Eğitimi" projesi kapsamında 27.245.000 Avro harcama yapıldığı iddia edilmektedir.

Sığınma talebinde bulunan kimsesiz mülteci ve göçmen çocukların kayıtları her zaman düzenli olarak yapılamamaktadır. Sığınmacı çocuklar, güvenilir konaklama ve koruma hizmetine her zaman sahip olmamaktadırlar. Bundan dolayı bu çocuklar evsiz kalma riskine, cinsel ve emek sömürüsüne açık durumdadır. Bu çocukların başvuru değerlendirme işlemleri ortalama 25 gün sürmektedir. Bu süre zarfında çocuklar ya tutulmakta ya evsiz kalmakta ya da kötü koşullarda yaşamaya mecbur kalmaktadırlar. Kasım 2014 tarihinde Ombudsman, Kamu Düzeni ve Vatandaş Güvenliği Bakanlığı'ndan bu çocukların büyüklerle aynı yerde tutulmasını ve sosyal güvenlik sistemine dâhil edilmelerini talep etmiştir. Hapishanelerde çocuk ve kadınlar yetişkin erkeklerden ayrı yerlerde kalmaktadır. Ancak küçük yaştaki göçmenler yetişkinlerle aynı yerde tutulmaktadır.

Göçmen çocuklarına kendi anadillerinde eğitim imkânı sunulmamaktadır. Bu çocukların gidebileceği tek resmî okul Yunan okullarıdır. Göçmen çocukları gibi Roman çocuklarının da eğitim alanında ayrımcılıkla karşı karşıya kaldıkları bilinmektedir. Karşılaşılan sorunlar arasında Romanların topluma entegrasyonunu etkileyen sadece Romanlardan oluşan sınıf ve okullar ile Romanların belirli okullara ulaşım imkânının olmaması gösterilmektedir.

Kanunlar çocuklara kötü muameleyi, dayağı ve işkenceyi yasaklamasına rağmen bu kanunların yürütülmesi etkin değildir. Özellikle Roman, yasa dışı göçmen ve sokak çocukları istismara açıktır. Bu çocuklarla ilgili kamu teşkilatındaki görevlilerin sayısının azlığı çocukların bakımı, korunması ve barındırılmaları faaliyetlerini yetersiz kılmaktadır. Kasım 2014 tarihinde Çocuğun Gülümseyişi (To Hamoyelo tu Pedyu) adlı sivil toplum örgütü çocuk istismarıyla ilgili 629 şikâyet aldıklarını ve bu şikâyetlerin 1254 çocuğu ilgilendirdiğini rapor etmiştir. Ayrıca Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu ve yerel sivil toplum örgütleri kendi aileleri tarafından sokakta bir şeyler satmak ve dilenmek zorunda bırakılan Roman çocuklarının ciddi bir problem olduğunu rapor etmiştir. Yunanistan'da yasal evlilik yaşı 18'dir. Bundan dolayı resmî kayıtlarda erken evlilik mevcut değildir. Ancak Romanlar arasında 13 yaşından başlayarak kız çocuklarının

ortalama 15-17, erkek çocuklarının da 15-20 yaşları arasında erken evlenmesi bir realitedir. Batı Trakya'da şer'i hükümlere bağlı Müslüman toplum içinde müftüler 15 yaşından küçük çocukların evliliğine izin verilmediğini, 16-18 yaş arasında ki çocukların evliliğinin ise savcılık kararına bağlı olduğunu bildirmişlerdir. Atina'daki Müslüman gruplar arasında 18 yaş altı evlilikler nadirdir ve savcılık iznine bağlıdır.

Yunanistan 1980 yılında yürürlüğe giren ve Uluslararası Çocuk Kaçakçılığını Engelleyen Lahey Konvansiyonu'nun parçasıdır. Yunanistan'da yasal seks yaşı heteroseksüeller için 15'tir. Erkekler arasında ise 17'dir. Kadınlar arasındaki seks yaşıyla ilgili kanunlarda bir tespit bulunmamaktadır. 15 yaşın altındaki çocukların cinsel ilişkisi yasa dışı olarak değerlendirilmektedir. Haziran 2014 tarihinde yapılan yasa değişikliği ile çocukların istismarı, çocuk pornosu, ülkede erişilebilen iletişim ve bilgi teknolojileri kullanılarak gerçekleştirilen istismar suçlarının cezaları ömür boyu mahkûmiyet ve 500.000 Euro'ya kadar olan cezaları içermektedir. 2014 yılının ilk yarısında polis raporlarına göre internet üzerinden çocuk pornografisi suçunu içeren 40 adet dosya incelenmiştir.

Çocuklar için çalışma yaşı sanayi sektöründe en düşük 15'tir. Aile şirketleri sinema ve tiyatrolar için ise çalışma yaşı 12'dir. İş Denetim Kurumu çocuk işçi yasalarının uygulanmasından sorumludur. Bununla birlikte Umumi Yunan İşçi Konfederasyonunun 11 Haziran 2014 tarihindeki açıklamasına göre Yunanistan'da kayıt dışı çalışan çocuk sayısı 100.000 olarak tahmin edilmektedir. Çocuklar, ailelerine tarım, gıda hizmeti, pazarlama alanlarında part-time çalışarak yardım etmektedirler. Bazı aile üyeleri çocuklarını dilenmeye, yankesiciliğe, sokaklarda bir şey satmaya zorlamaktadır. Devlet ve sivil toplum örgütlerinin raporlarına göre dilenen çocukların büyük çoğunluğu Roman, Bulgar, Rumen veya Arnavut Romanlardır. Selanik'te 400'den fazla çocuğun sokaklarda dilencilik yaptığı sivil toplum örgütlerince rapor edilmiştir. Kimsesiz çocuklar ise daha çok tarım sektöründe çalışmaktadır.

H. YABANCILARIN KORUNMASI

Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Cenevre Sözleşmesi (3989/1959 sayılı yasa), mülteciler rejimine ait genel çerçeveyi çizmektedir. Burada mülteci tanımı ve sözleşmenin tarafı üye ülke topraklarında statüleri, tanınmış mültecilerin hakları, yükümlülükleri ve hukukî durumları da düzenlenmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, sığınma talebinde bulunanları koruması talebiyle karşılaştığında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin *"işkencenin yasaklanmasına dair"* 3. maddesinin ve *"özgürlük ve güvenlik hakkı"* ile ilgili 5. maddesinin yorumu çerçevesinde geri göndermeme ("non refoulement") ilkesine atıfta bulunmaktadır. AB Anlaşmasının 3. maddesinin 2. fıkrası ile sığınma hakkı AB Temel Haklar Şartı'nın 18. maddesinde güvence altına alınmaktadır. Yunanistan'da 3907/2011 sayılı yasa ile İlk Kabul Dairesi kurulmaktadır. Birinci ve ikinci derecede uluslararası koruma başvurularını Sığınma İşlemleri Dairesi ve Mülteciler İdaresi incelemektedir.

Yunanistan'a gelen mülteci ve göçmenlerin işlemleri genelde devlet ve Birleşmiş Milletler Mülteciler Komisyonu ve diğer uluslararası birimler tarafından yürütülmektedir. Özellikle Suriyeli mültecilerin Yunanistan ve Kamu Düzeni ve Vatandaş Güvenliği Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından Avrupa'ya seyahat etmeleri yasaklanmıştır ve 6 aylık ücretsiz oturma izni verilmektedir. Bu izinler her 6 ayda bir Suriye'deki duruma bağlı olarak uzatılmaktadır.

1 Temmuz 2014 tarihinde yürürlüğe giren yeni göçmen yasasıyla birlikte Avrupa dışından gelenlere oturma izni verilmesi kolaylaşmıştır. Yeni yasa, göçmenlerin uzun dönemli oturma izinlerini yenilemelerini mümkün kılmaktadır. Resmî verilere göre 31 Ekim 2011 tarihi itibariyle Yunanistan devleti 587.102 kişiye oturma izni vermiştir. Bununla birlikte Ocak-Kasım 2014 ayları içinde 25.602 göçmenin vatanlarına geri dönmeleri için Yunanistan'dan çıkarılmaları organize edilmiştir. Kamu Düzeni ve Vatandaş Güvenliği Bakanının 27 Hazirandaki açıklamasına göre 2014 yılının ilk yarısında vatanlarına geri dönüşü sağlananların sayısı %33 artmıştır.

Mültecilerin işlemlerinin kabulünün başlatılması sürecinde Yunanistan, sığınmacıların Avrupa Birliği'ne ilk girdikleri ülkeye sığınma taleplerinin değerlendirilmesi için geri gönderme yetkisini düzenleyen Dublin-III düzenlemelerine bağlıdır. Yunanistan kanunları mültecilere sığınma uygun görülmesi halinde mülteci statüsü vermektedir. Bu işlemler daha önce polis tarafından yürütülürken 2013 Haziranından itibaren Kamu Düzeni ve Vatandaş Güvenliği Bakanlığı altında sivillerden oluşan bir otonom birime devredilmiştir. Bu birim Avrupa Birliği dışından yasadışı olarak ülkeye gelen kişileri karşılama, uluslararası organizasyonlar ve sivil toplum örgütleriyle buradaki insanları kayıtlama, kimlik tespiti, haklarını ve hükümlülüklerini duyurma, sağlık taraması, sosyo-psikolojik destek ve kimsesiz çocuklarda olduğu gibi yardıma muhtaç olanlara danışmanlık hizmeti sunmakla görevlidir. Sığınma yasaları iltica kararının 90 gün içerisinde verilmesini öngörmektedir. Ancak uygulamada bu zaman ortalama 122 günü bulmaktadır. 2014 yılının ilk yarısında sığınma başvurularından 606 adedi kabul edilirken 7965 sığınma başvurusu reddedilmiştir. Yeni sivil sığınma birimi kurulduktan sonra başvuruların değerlendirme sürecinde bir iyileşme görülmekle birlikte sivil toplum örgütleri ve aktivistlere göre, taleplerin kayıt altına alınması ve incelenmesi, kötü tutulma koşulları, ayrımcılık, yetersiz sosyal güvenlik, tercüme servislerinin eksikliği devam etmektedir ve bu durumlar gayri insanî olarak nitelenmektedir. Avrupa Komisyonunun Ekim 2014 raporunda da yer aldığı gibi özellikle Amigdaleza mülteci toplama merkezinde olduğu gibi mülteci ve göçmenlere merkezlerde tutulma süresince dayak, yumruk, job ve diğer objelerle müdahale yapıldığı iddiaları vardır.

I. IRKÇILIĞIN VE HOŞGÖRÜSÜZLÜĞÜN ORTADAN KALDIRILMASI

Irkçılığı ortadan kaldırmaya yönelik en önemli evrensel sözleşme, "Her Türlü Irk Ayrımcılığının Tasfiye Edilmesine Dair Uluslararası Sözleşme"dir (494/1970). Irk ayrımcılığının yasaklanması pek çok uluslararası, evrensel ve

bölgesel sözleşme metinlerinde güvence altına alınmaktadır. Böylece Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (14. maddesi) hak ve özgürlüklere cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya başka herhangi bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan saygı gösterilmesi yükümlüğünü getirmektedir. Ayrıca Bireysel ve Siyasal Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 20. maddesinin 2. fıkrasında (2462/1997 sayılı yasa) ayrımcılık, düşmanlık ya da şiddeti teşvik eden etnik, ırksal ya da dine dayalı nefret yasaklanmaktadır. Avrupa Birliği'nin Temel Haklar Şartı'nın 21. maddesi de ırkçılığı yasaklamaktadır. Yunan Anayasası ırkçı suçların ve nefret suçlarının işlenmesini yasaklamaktadır (Anayasa 2.md/1 fıkra). Diğer taraftan Anayasa'nın 5. maddesinin 2. fıkrasına göre: Yunan Devleti sınırları içinde yaşayan herkesin hiçbir etnik, ırksal, dil ya da din veya siyasî görüş ayrımı gözetilmeksizin mutlak bir şekilde yaşam hakkı, onuru ve özgürlüğü güvence altındadır. İstisnalara uluslararası hukuk tarafından öngörülen durumlarda izin verilebilmektedir. 927/1979 sayılı yasa da sırf etnik kökeninden ya da dinînden dolayı kişi ya da gruplara yönelen ve ayrımcılık, nefret, şiddet ya da hakaret içeren düşüncelerin ifadesine yol açabilecek eylem ya da fiilleri cezalandırmaktadır. Ceza Yasasının 79. maddesinde ırkçı güdüler cezanın artırılması için bir kriter olarak düzenlenmektedir. 2472/1997 sayılı yasa "Kişisel nitelikli verilerin işlenmesinden bireyin korunması" ile ilgili olup ırk ya da etnik köken, siyasî düşünce, dinî inanç ya da felsefi düşünce, sendikaya üye olma, sağlık, sosyal yardım ve cinsel yaşamı, hassas kişisel veriler olarak korumaktadır. 3304/2005 sayılı yasa "ırk ya da etnik köken, dinî inanış ya da diğer görüş ve anlayışlar, engellilik durumu, yaş ya da cinsel yönelime bakılmaksızın eşit muamele ilkesinin uygulanması" ile ilgilidir. 3386/2005 sayılı yasa diğer düzenlemelerin yanı sıra, 927/1979 sayılı yasanın 1. ve 2. maddesinde, 3304/2005 sayılı yasanın 16. maddesinde öngörülen ırkçı ve başka ayrımcılık fiillerinin mağduru olmuş yabancı uyruklu kişilere, bu eylemlere karşı cezai kovuşturma yapılmışsa, mahkeme kararı verilene kadar, insanî nedenlerle oturma izni verilmesini düzenlemektedir.

Yunanistan 1980'li yıllardan itibaren göç veren ülke olduğu kadar, göç alan bir ülke durumuna da gelmiştir. Yunanistan'a gelen göçmenler büyük ölçüde yasa dışı yollardan ya da mülteci statüsünde gelmektedir. Yunanistan'a gelen göçmenlerin büyük bir kısmı Filipin, Afganistan, Pakistan, Hindistan, Irak, Suriye, Kuzey Afrika ülkeleri ve Arnavutluk'tan gelmektedir. Yunanistan İnsan Hakları Ulusal Eylem Planı'nda da belirtildiği gibi Yunanistan'da ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarına ait oldukça yüksek oranda seyreden istatistiksel veriler mevcuttur. Yunanistan'da göçmen ve mülteci durumunda olanların sayısının 1 milyonun üzerinde olduğu tahmin edilmektedir. Amerikan Dışişleri Bakanlığı Uluslararası Dinî özgürlükler 2013 raporuna göre bu nüfusun 500.000-700.000 arasındaki kısmı Atina şehrinin de içinde yer aldığı Attiki bölgesinde yaşayan Müslümanlar oluşturmaktadır. Bu mülteci ve göçmenlerin bazıları 30 yıldan fazladır Yunanistan'da yaşıyor olmalarına rağmen kendilerine vatandaşlık verilmemektedir. Hatta mültecilerin Yunanistan'da doğan çocukları da

vatandaşlık hakkından yeterince yararlanamamaktadır. Hâlbuki ırken Yunan kökenli olduğunu kanıtlayan herhangi birisi Yunanistan vatandaşı olmak istediğinde çok kısa sürede vatandaşlık alabilmektedir. Bu durum ırkçı bir uygulama olduğu kadar Yunan toplumu içinde yaşayan göçmen ve mültecilerin başta hukuken olmak üzere sosyal ve ekonomik hayatta ayrımcılığa maruz kalmalarına ve toplumla entegrasyonlarına mani olmaktadır.

Eylül 2014'de özellikle ırkçı ve faşist Altın Şafak Partisi'nin büyük ölçüde organize ettiği ırkçı saldırıların artması üzerine yeni bir nefret suçu yasası çıkarılmıştır. Bu yasanın çıkarılmasından sonra aralarında 6'sı milletvekili olan 67 Altın Şafak Partisi üyesi hakkında suç örgütü oluşturmak, yönetmek ve üyesi olmak suçlamasıyla savcılık tarafından iddianame hazırlanmıştır. Savcı aralarında 18 milletvekilinin de olduğu 70 parti üyesinin yargılanmasını istemiş ve milletvekili olanların dokunulmazlıkları savcılık soruşturulması sırasında kaldırılmıştır. İddianamede Eylül 2013 tarihinde öldürülen anti-faşist şarkıcı Pavlos Fissas cinayeti de olmak üzere yasa dışı silah bulundurma ve göçmenlere darp fiillerine de yer verilmiştir.

Racist Violence Recording Network ve Af Örgütü'nün 2014-2015 raporlarında yer aldığı gibi Yunanistan'da etnik kökenleri ya da dinî inançları nedeniyle veya kıyafetlerinden dolayı pek çok insana saldırıda bulunulmuştur. 2014 yılının ilk yarısında polisin ırkçı saldırılara karşı koyma birimi, ırkçı niyetlerle yapılmış 30'dan fazla olayı kayıt altına almıştır. Buna karşılık adalet sistemi içinde ırkçı nedenlerle işlenen suç cezalarının ağırlaştırılmasına yönelik uygulamalarda yeterince hassas davranılmamaktadır.

Yunanistan'da kolluk kuvvetlerini polis, sahil güvenlik ve askerî güçler oluşturmaktadır. Polis güçleri 2014 yılında geçerli olan yapılanmaya göre Kamu Düzeni ve Vatandaş Güvenliği Bakanlığı'na bağlı olup kanuni yaptırımların uygulanmasından ve güvenliğin temininden sorumludur. Sahil Güvenlik ise, Denizcilik ve Adalar Bakanlığı'na bağlıdır ve Yunan kara sularının güvenliğinden sorumludur. Askerî güçler ise Savunma Bakanlığı'nın emrindedir ve sınır bölgelerindeki güvenliği sağlamaktadır. Kolluk kuvvetlerinin 2600 adet merkezî ve yerel birimlerde yolsuzluk ve polis şiddeti iddiası, Polis İç Güvenlik Birimi tarafından soruşturulmuştur. Irkçı Şiddet Kayıt Ağı'nın (Racist Violance Recording Network) verilerine göre 44 vakada kolluk kuvvetleri tarafından göçmenlere ırkçı şiddet uygulanmıştır. Resmî verilere göre 41 adet ırkçı saldırının 13'ünde polisler saldırgan durumundadır. Bu durumun önlenmesi için polis ve sahil güvenlik güçleri üniversitelerden ve sivil toplum örgütlerinden eğitim almaktadır.

Yunanistan'daki Yahudi temsilcilerine göre ülkede 5000 Yahudi yaşamaktadır. Aşırı uç basında Yahudi karşıtı yayınlara rastlanabilmektedir. Eylül 2014 tarihinde ırkçılık karşıtı yasalarda değişikliğe gidilmiş Holokost'un reddi yasa dışı ilan edilmiştir. Selanik ve Yenişehir'de (Larissa) bulunan Yahudi mezarlıklarına karşı da eylemler görülmüştür. 22 Ocak 2014 tarihinde Eğitim ve Din İşleri Bakanlığı Selanik'te bulunan Yahudi Müzesi ile işbirliği anlaşması

yapmış ve 24-25 Haziran 2014 tarihleri arasında Zakintos adasından gelen öğretmenlere soykırım eğitimi semineri verilmiştir.

Yunanistan İnsan Hakları Ulusal Eylem Planı'na göre başta Attiki ve Selanik Emniyet Müdürlükleri olmak üzere ülke çapında emniyet müdürlüklerine bağlı şube müdürlüklerinde Irkçılıkla Mücadele Şubeleri kurulmuştur. Bu birimlerin kurulmasının nedeni ırkçı nedenlerle belirli kişi ya da gruplara karşı ortaya çıkan şiddetle mücadele etmektir (132/2012 sayılı C. Kararnamesi). Attiki Emniyet Müdürlüğü Devlet Güvenliği Şube Müdürlüğü'nde 24 saat temelinde hizmet veren bir şikâyet hattı bulunmaktadır (11414). Herhangi bir gerçek kişi ya da ilgili kurum ırkçı şiddete konu olan durumlarla ilgili şikâyette bulunabilmekte ve benzer durumlarda sahip olduğu haklar konusunda bilgi edinebilmektedir. 2012-2013 eğitim öğretim yılından itibaren Polis Akademisi programına "Irkçılık ve Yabancı Düşmanlığı" başlıklı özel bir tematik bölüm ilave edilmiştir. Acil olarak nitelendirilen eylemler kapsamında etnik nefret, ırkçılık ve yabancı düşmanlığı davalarının gözetimi için özel bir savcı belirlenmiş ve yabancı uyrukluların Yunan Makamları ile bülten ve telefon hattı (11414) yoluyla iletişim kurması ve bilgi edinmeleri için imkân tanınmıştır.

J. ROMANLARIN SOSYAL ENTEGRASYONU

ECRI Raporuna göre (madde 98) Yunanistan'da 265.000 Roman yaşamaktadır ve Yunanistan nüfusunun %2,5'ini oluşturmaktadırlar. Daha önceki yıllarda görüldüğü gibi 2014 yılı içinde de bazı Romanlar mahallelerinden zorla çıkarılmışlardır. Atina'nın Halandri semtinde yaşayan Romanlar için Şubat ayında tahliye planı hazırlanmış; ancak Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesinin uyarısıyla bu eylem ertelenmiştir. Bu uyarıya rağmen Halandri Belediyesi on iki Romanın evini yıkmaya çalışmış, Romanların protestolarına rağmen meskun olmayan beş ev yıkılmıştır. Atina şehrinin de içinde yer aldığı Attiki Özerk Bölge Yönetimi, Roman ailelerin yerleştirilmesi için alternatif bir mahal gösterileceği taahhüdünde bulunmuştur.

Romanlar, polis gözetiminde kötü muamele, mahallelerine düzenli polis baskınları, istihdam ve eğitimde ayrımcılık ve Roman çocuklarının farklı okullarda okutulması gibi ayrımcılıklara maruz kalmaktadırlar. Yaklaşık 70 Roman yerleşim birimi içme suyu, elektrik ve çöp toplama hizmetleri alamamaktadır. Helsinki Gözlem Grubuna göre polisin Romanları yasa dışı olarak tahliye ettiği 3 mahallede devlet Romanlara tazminat ödememiştir. Pek çok belediye, imar planlarından Roman yerleşim birimlerini çıkarmaya çalışmakta, kanalizasyon ve okul gibi altyapı hizmetlerinin gitmesine mani olmaktadır. Roman çocukları arasında okula gitme ve okuma yazma bilme oranı düşükken liseyi terk etme oranı çok yüksektir. Roman çocuklarını eğitime ve entegre etme projesi sınırlı kalmıştır. Yunanistan genelinde Romanlara ve diğer korumasız gruplara istihdam desteği sunmak amacıyla 29 adet merkez faaliyet göstermektedir. Avrupa Komisyonunun yaptığı çalışmaya göre Yunanistan'da herhangi bir sağlık güvencesi olmayan kadınların oranı %7 iken Roman kadınları arasında bu oran %38'dir.

K. ENGELLİLERİN HAKLARI

Yunan Kanunları fiziksel, algısal, zihinsel ve mental yönden engelli olan bireylerin istihdam, sağlık ve eğitim hizmetlerinden yararlanmasında ayrımcılık yapılmasını yasaklamıştır. Bununla birlikte aralarında çocukların da yer aldığı engellilerin binalara ulaşım imkânlarında ve kamu alanlarına erişimde zorluklar vardır. Gerçekte kamu binalarının %50'sinden fazlası engellilerin erişimine uygun imkânları barındırmaktadır. Görme özürlülerin toplu taşımada yanlarında köpeklerini bulundurma hakları çeşitli olaylara sebebiyet verebilmektedir. Engelli göçmenler için sosyal, eğitim ve sağlık hizmetleri azdır. Gözlemciler engelliler arasında işsizlik oranının %90'ı aştığını belirtmektedir. 23 Şubat 2014 tarihinde İş, Sosyal Güvenlik ve Sosyal Dayanışma Bakanlığı kamu sektöründe %5 engelli istihdamı öngören 1998 yılında çıkarılan yasanın tekrar işletilmeye başlayacağını duyurmuştur. 4 Mart 2014 tarihinde de Maliye Bakanlığı engelli vatandaşlardan vergi kesintilerine muafiyet kolaylığı getireceğini duyurmuştur. Nisan 2014 tarihinde de görme ve işitme engellilere meslekî eğitim vermek için devlet desteğiyle açılan iki enstitü derslerine başlamıştır.

Eylül 2014'de çıkan yasayla ırkçı saldırı yapma ve bunları teşvik etme suçlarının cezası arttırılmıştır. Cinsel tercih, bedensel ve zihinsel engellilik temeline dayalı ayrımcılık yasaklanmıştır.

L. KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE

Eş tarafından yapılan dâhil olmak üzere tecavüz, yasal olarak suç sayılmaktadır. Cezası 5 yıldan 20 yıla kadar hapistir. İlk kez tecavüze yeltenenlerin mahkûmiyet oranı düşükken saldırıyı tekrar edenlere karşı hükümler daha serttir. Aynı şekilde cinsel taciz de kanunen yasaktır ve müeyyidesi 2 aydan 5 yıla kadar hapis cezasıdır. 2014 yılının ilk 9 ayında Yunanistan'da 108 tecavüz hadisesi kayıt altına alınmıştır. Helsinki Gözlem Komitesi, özellikle yabancı tecavüz mağdurlarına yeterince destek verilmediğini iddia etmiştir.

Yunanistan'da aile içi şiddet olayları da görülmektedir. Ancak bu olaya maruz kalanların %10 kadar bölümü polise başvurmaktadır. Bu başvurulardan yine çok az kısmı da mahkemeye gitmektedir. Sivil toplum kuruluşları mahkemeye gidenlerin mahkeme süreçlerinin uzunluğuna dikkat çekmektedir. Kadınlara yönelik şiddete karşı acil çağrı ve yardım merkezine Mart 2011'den Kasım 2014'e kadar 184.000 çağrı gelmiştir. 2014 yılı Aralık ayı içinde 5 kadının eşleri ya da partnerleri tarafından öldürüldüğü basına yansımıştır. Kadına ve aile içi şiddete yönelik olayları önleyebilmek ve polis görevlilerine bu konuda eğitim sunmak amacıyla Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Sekreterliği kurulmuştur. Devlet ve toplum kuruluşları tecavüz mağdurları için psikolojik, tıbbi ve sosyal destek sağlamaktadırlar. Millî Dayanışma Merkezi adlı birim bu konuda yardıma ihtiyaçları olanlar için acil yardım hattı işletmektedir. Yunan Devleti aile içi şiddete maruz kalanlar için 21 sığınma evi ve 25 adet destek danışma merkezi ile hizmet vermektedir. 2014 yılı içinde Kasım ayına kadar bu kurumlardan 4035 kadın yararlanmıştır. Devlet, kadın hakları konusunda çalışan sivil toplum

kuruluşlarına 2013-2015 döneminde 52 projede 3.6 milyon Avro aktarmayı öngörmüştür.

Aileler çocuk yapma ve doğum kontrolü ile ilgili hastanelerden herhangi bir baskı, şiddet görmeksizin bilgi edinebilirler. Bu konu ile ilgili olarak kamu hastaneleri ücretsiz hizmet sunmaktadırlar.

Yunan Anayasası cinsiyet eşitliğini garanti etmektedir. Lozan Antlaşması ile şer'i hukuku uygulama hakkına sahip olan Müslüman azınlığın kadın mensupları miras, evlenme ve boşanma gibi olaylarda şer'i hukuka tabi olabilecekleri gibi isteğe bağlı olarak Yunanistan yasalarını da tercih edebilir. Gümülcine, İskeçe ve Dimetoka'da bulunan ve devlet tarafından atanan müftüleri aracılığıyla evlenen Müslümanlar şer'i hukuka tabidir. Müslüman azınlığın üyeleri ayrıca kendi davalarını kamu mahkemelerine götürme ve medeni nikâh yapma hakkına sahiptirler. Azınlık mensubu Müslüman kadınlar isterlerse şer'i hukuka tabi seçimini yapabilmektedirler. Yunanistan'daki kadınlar arasında okuma yazma oranı ve işsizlik konusunda Müslüman ve Roman kadınlarının oranlarındaki yükseklik dikkat çekmektedir.

Yunan yasalarına göre eşit çalışmaya eşit maaş ödenmesi gerekmektedir. Ancak Avrupa komisyonunun verilerine göre çalışan kadınlar çalışan erkeklere göre %15 daha az kazanmaktadırlar. Üst düzey pozisyonda olan kadınların özel sektördeki oranı % 25'tir.

2014 yılı Eylül ayında kadınlar arasındaki işsizlik oranı %29'dur. Ekonomik kriz nedeniyle kadınların işten daha çok çıkarıldığına dair şikâyetler %25 oranında artmıştır.

M. DİNİ ÖZGÜRLÜKLER VE İNANÇ HAKKI

Yunan Anayasası'nın 13. maddesi: "*1. Din ve vicdan özgürlüğü ihlal edilemez. Kişi hakları ve siyasal haklardan yararlanma kişinin dinî inançlarına bağlı değildir. 2. Bilinen her din serbesttir ve inanış ile ilgili vecibeler yasaların koruması altında hiçbir engelleme olmaksızın yerine getirilir. Dinî vecibelerin yerine getirilmesi kamu düzenine ve ahlak kurallarına aykırı olamaz. Din değiştirmeyi telkin yasaktır. 3. Bilinen tüm inançların din görevlileri, Devlet eliyle yürütülen ve ülkede geçerli (hakim) olan dinîn görevlilerinin tabi olduğu aynı denetime tabidir ve devlete karşı aynı yükümlülüklere sahiptir. 4. Hiç kimse dinî inançlarından dolayı ne devlete karşı olan yükümlülüklerini yerine getirmekten imtina edebilir ne de yasalara uygun hareket etmekten kaçınabilir. 5. Hiçbir yemin, onun icra ediliş biçimini de düzenleyen yasa hükmü olmaksızın, empoze edilemez."* demektedir. Ancak anayasanın 3. maddesi *"1.Yunanistan'da hakim olan din İsa'nın Doğu Ortodoks Kilisesinin dinîdir. Efendimiz İsa'yı başı olarak kabul eden Yunanistan Ortodoks Kilisesi, Büyük İstanbul Kilisesi ve İsa'nın aynı mezhepten başka her Kilisesi ile dogmatik olarak ayrılmaz bir bütündür, onlar gibi sarsılmaz bir şekilde kutsal sinod kurallarına ve kutsal geleneklere uyar. (Kilise) bağımsızdır ve görevdeki metropolitlerden oluşan Kutsal Sinod ve Kutsal Sinod mensupları arasından oluşturulan Daimi Kutsal Sinod tarafından yönetilir*"

demektedir. Bu tutumuyla Yunan Anayasası Hristiyan dinînin Ortodoks mezhebinden yana tavır takınır.

Temmuz 2014 tarihinde Yunanistan nüfusu 10.8 milyon olarak tahmin edilmektedir. ABD Dışişleri Bakanlığı'nın, Yunanistan Dinî Özgürlükler 2014 Raporuna göre Yunanistan'da dinî gruplar için resmî istatistik yoktur. Bununla birlikte özel Yunan araştırma şirketlerine göre toplam nüfusun büyük bir kesimi kendisini Yunan Ortodoks olarak tanımlamaktadır. Bunlar hakkında resmî bir rakam bulunmamaktadır, özel şirketler tarafından Yunan Ortodoksların tüm nüfusa oranlarının %95 olarak gösterilmesi abartılı bir tahmindir. Çünkü Yunanistan'da 1.300.000'e yakın göçmen ve yabancı işçinin olduğu üst düzey siyasetçiler tarafından da dile getirilmiştir. Lozan Antlaşması'yla Trakya ağırlıklı olmak üzere yaklaşık 120-150 bin Türk-Müslüman azınlık ile büyük ölçüde Attiki bölgesinde kendi soydaşlarıyla kümelenmiş olarak yaşayan Güneydoğu Avrupa, Güney Asya, Güneydoğu Asya, Ortadoğu ve Kuzey Afrika kökenli tahminen 300.000 göçmen ve yabancıdan oluşan Müslümanların da bulunduğu, ABD Dinî Özgürlükler Raporunda bildirilmektedir. Ancak ABD Dışişleri Bakanlığı'nın Yunanistan Dinî Özgürlükler 2013 Raporunda Arnavutluk, Pakistan, Afganistan, Bangladeş, Irak, Suriye ve Güney Afrika kökenli olarak 500.000 ila 700.000 arasında Müslüman gösterilirken ve Yunanistan'ın Irak ile Suriye olaylarından dolayı pek çok Müslüman sığınmacıyı 2014 yılı içinde ağırladığı bilindiği halde söz konusu sayının aynı yılda nasıl 300.000'ine indiğini gösteren inandırıcı bir veriye raporda rastlanmamıştır.

Batı Trakya'da 120.000 ila 150.000 arasında, Rodos'da ise 6000 dolayında Müslüman Türk yaşamaktadır. Girit'te ise 5000 Arap Müslüman bulunmaktadır. Batı Trakya dışında Yunanistan'da yaşayan Müslümanların ikamet ettikleri şehirlerde, mezarlık talepleri sürekli olarak reddedilmektedir. Müslümanlar yakınlarının naaşlarını ya Batı Trakya bölgesindeki Müslüman mezarlıklarına ya da kendi ülkelerine göndermektedir. Girit'teki Arap Birliği Başkanı İraklio Belediyesi'nden mezarlık talebinde bulunmuş ve 2012 yılında basına yansıdığı kadarıyla 50 Müslüman için mezarlık talebi kabul edilmiştir. Ancak 2014 yılı içinde bu mezarlığın yapılıp yapılmadığına dair bir bilgiye ulaşılamamıştır. 2014 seçimleri sırasında SYRİZA adayları Müslümanlar için cami ve mezarlık sözü vermiştir. Selanik Belediye başkanı da Müslümanlar için mezarlık sözü vermiş ancak şu ana kadar onu gerçekleştirememiştir. Yunanistan'daki diğer dinî gruplar arasında Katolikler, Mormonlar, Yahudiler, Yehova Şahitleri, Scientologistler, Ateistler, Bahailer, Hare Krişnalar, Agnostikler, Protestanlar, Paleoimerologitesler ve çok tanrılı Helen dinlerine inananlar yer almaktadır.

Yunanistan'daki dinî nüfusun büyük bir kısmını oluşturan Yunan Ortodoksların, kıta (orta) Yunanistan, Mora, Yedi Adalar, Kiklad Adalarında yaşayanları, dinî-idari olarak Otokefal Yunan kilisesine bağlı iken, Ege Adaları ve Girit adasında yaşayanlar ise İstanbul Patrikliğine bağlıdır. Trakya, Makedonya ve Epir bölgeleri ruhani olarak Patriklik'e bağlı iken yönetimsel olarak Yunan Kilisesine bağlıdır. Siroz (Şira), Tinos (İstendil) gibi Kiklad adalarında yaşayan

Katolik Hristiyanlar da mevcuttur. 4301/2014 sayılı yasa 1 Ekim 2014 tarihinde mecliste onaylanmış ve resmî gazetenin 223A/07.10.2014 sayılı nüshasında yayımlanan Yunanistan'daki Dinî Cemaat Birliklerinin Hukuki Statülerinin Teşkilatlarına Dair Yasa'nın 13. maddesinde, Yunanistan'daki Katolik mezhebine mensup ibadethaneler tek tek sıralanmıştır. Bu yasaya göre Naksos (Nakşa) Tinos ve Mikonos adalarında 85, Korfu, Zakintos ve Kefalonya adalarında 47, Rodos adasında 9, Siroz (Şira) adasında 27, Santorini adasında 9, Girit'te 8, Sakız'da 9, Selanik'te 16, Yunan Katolik Eksarhlığına bağlı 7 ve Yunan-Ermeni Eksarhlığına bağlı 7 Katolik ibadethane hukukî statü kazanmıştır. Ayrıca bu yasayla cemaati en az 300 kişiyi bulan ve dinî bir önderi bulunan dinî cemaatlere din ayrımı gözetilmeksizin tüzel kişilik tanınmıştır. Dernek adı altında da teşkilatlanabilen bu dinî cemaatler, Yunanistan sınırları içinde derneklerinin bulunduğu merkezde ya da başka yerlerde de şube açabilirler. Bu dernekler ibadethane kurabilirler, özel okullar açabilirler, dershane gibi eğitim yerleri oluşturabilirler, radyo istasyonu, hayır kurumları ve kâr amacı gütmeyen şirketler kurabilirler.

Yunanistan'da Ortodoks, Katolik ve Protestan mezhebine bağlı Hristiyanlar, Müslümanlar, Yahudiler gibi tek tanrılı dinler ile ateist ve çok tanrılı dinlere rastlanmasına rağmen devlet sadece Ortodoks ruhban sınıfının maaşlarını ödemekte, onların eğitimini finanse etmekte ve Ortodoks Kiliselerin bakımı için kısmi destek sağlamaktadır. Ortodoksların dinî kurumlarına belediye vergisi, emlak vergisi ve genel vergi muafiyeti devlet tarafından sağlanmaktadır.

Mart 2014 tarihinde yayımlanan Yunanistan İnsan Hakları Eylem Planı'na göre 195.000 Avro'luk bütçeye sahip bir programla, din görevlilerinin eğitimi, İslam dinînin din dersi öğretmenlerinin ve din görevlilerinin dinî eğitiminin iyileştirilmesi amacıyla Trakya'daki din dersi öğretmenlerine ve ilahiyatçılara din dersi, dinsel farklılık ve kültürlerarası din eğitimi konularında Yaşam Boyu Öğrenme ve Hizmetiçi Eğitim Programları uygulanması amaçlanmaktadır. Ayrıca 1.500.000 Avro'luk bir tahsisatla medreselerin iyileştirilmesi, Trakya'daki devlet okullarında öğrenim gören Trakya Müslüman azınlık mensubu öğrencilere Kuran'ın öğretilmesinin pedagojik olarak desteklenmesi, Eğitim programı, ders kitapları gibi ayakları olan diğer bir proje yürütülmektedir. Yürütücü kurumlar birinci proje için Din İşleri Genel Sekreterliği ve Selanik Üniversitesi Teoloji Fakültesi iken ikinci proje için yürütücü Din İşleri Genel Sekreterliği ve Eğitim Politikası Enstitüsü'dür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YUNANİSTAN'DA MÜSLÜMAN-TÜRK AZINLIĞININ HUKUKİ STATÜSÜ

A. ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE AZINLIK SORUNLARINA YAKLAŞIMLAR

Yunanistan'daki Müslüman Türk azınlığının hukukî durumu iki hukukî bakış açısından izah edilebilir. Bu bakış açılarını grup hakkı (azınlık hakkı), ya da bireysel haklar olarak tanımlayabiliriz. Yunanistan hem Türkiye hem de Avrupa Birliği içinde imzaladığı antlaşmalar ile her iki hakkı da tanımaktadır. Ancak Yunanistan'ın da içinde yer aldığı Avrupa Birliğinde grup haklarının birey haklarını zaman zaman engelleyici ve sınırlayıcı olduğuna dair bir algı son yıllarda yaygınlaşmaktadır. Bazı insan hakları araştırmacılarına göre etnik, kültürel ve dinî grupları heterojen yapılar olarak görmek sosyal gerçekliğe uygun değildir. Ayrıca bir hakka erişimi grup üyeliği şartına bağlamak, bireyin grubu terk etme ihtimalini zorlaştırmaktadır. Bunun sonucunda grup hakları, grupları statik birer yapıya dönüştürebilmekte ve grubun gelişimine mani ya da yavaşlatıcı rol oynayabilmektedir. Avrupa Birliği için grup hakları talepleri karşılanması zorunlu olmayan talepler arasındadır.

Avrupa Birliğinde azınlık olmaktan kaynaklanan sorunların giderilmesinin çözüm yolu olarak daha önce yapıldığı gibi gruplara azınlık hakkı ve statüsü verme değil, azınlıkların meselelerinin bireysel hakların genişletilmesi yoluyla karşılanması eğilimi ağırlık kazanmaktadır. Bu bağlamda Avrupa Birliği 2000'li yıllardan itibaren insan hakları raporlarında ve Yunanistan'ın da 11 Haziran 2008'de imzalandığı Lizbon Antlaşması'yla ırk, dil, din, cinsiyet, cinsiyet tercihi gibi konularda ayrımcılık yapmama ve eşitlik ilkeleri bağlamında bireyi özne kabul eden ve farklılıkları görmeme anlayışını hukukuna hâkim kılmaktadır. Başka bir deyişle Avrupa Birliği, Lizbon Antlaşması'yla grubu değil bireyi özne olarak kabul etmiştir. Bu anlayış çerçevesinde azınlıkların taleplerini ilk önce grup hakkı olarak değil de bireysel hak olarak talep etmesi, sorunların çözümünde daha etkili olmaya başlamıştır. Ayrıca Lizbon Antlaşması'yla parlamentonun güçlendirilmesi, AB vatandaşı bir milyon kişinin imza toplaması halinde yasa teklifinde bulunma hakkı elde etmesi, sivil toplum kuruluşları ile AB kurumları arasındaki iletişimin arttırılması, AB mevzuatıyla ilgili tartışma ve oylama yapılacak toplantıların kamuya açık hale getirilmesi, bireyi ve bireysel girişimleri ve kişi haklarını Avrupa Birliği içerisinde daha da kuvvetlendirmiştir. Yunanistan'daki Müslüman Türkler bu bağlamda başta Lozan olmak üzere uluslararası antlaşmalardan kaynaklanan azınlık hukuku içinde haklarını arayabileceği gibi Lizbon Antlaşması'nda şekillenen bireysel insan hakları çerçevesinde de sorunlarına çözüm bulabilir.

B. YUNANİSTAN'DAKİ MÜSLÜMAN-TÜRK AZINLIĞIN HUKUKİ TEMELLERİ

Lozan Antlaşması'nın imzalandığı 1923 yılından itibaren Yunanistan sınırları içinde kalan Batı Trakya'da bugün Yunanistan'ın Doğu Makedonya-Batı Trakya Bölgesi'nin daha sonra yayından kaldırılan resmî internet sitesi nüfus bölümünde Trakya'da 140.000-145.000 azınlık mensubunun yaşadığı duyurulmuştur. Bu rakam, çeşitli araştırmalarda 120.000-150.000 arasında gösterilmektedir. Yunanistan'daki Müslümanların azınlık statüsü ve hakları 2 Şubat 1830 Londra Protokolü, 24 Mayıs 1881 İstanbul Milletlerarası Sözleşmesi, 14 Kasım 1913 Atina Antlaşması ve 3 Numaralı Protokol ile 10 Ağustos 1920 tarihli Yunanistan'daki Azınlıkların Korunmasına Dair Sevr (Yunan Sevr'i) Antlaşması ve 1923 Lozan Antlaşmaları'na dayanmaktadır. Yunanistan'daki Müslüman azınlığının Lozan Antlaşması'ndan (37 – 45 maddeleri) kaynaklanan azınlık hakları mevcuttur. Bu antlaşmalar uluslararası hukuk tarafından kabul edildiği gibi Yunanistan mahkemelerinin de azınlıklarla ilgili anlaşmazlıklar sırasında zaman zaman bu antlaşmalara atıfta bulunduğu görülmektedir. Yunanistan'daki Müslüman-Türk azınlığının temel hukukî dayanağı 1923 tarihli Lozan Antlaşması'dır.

Yunanistan'daki Müslüman azınlığın hakları Lozan Antlaşması'nın akalliyyetlerin [azınlıkların] himayesi başlığı altında tanzim edilen 3. faslında sayılmıştır. Sözü edilen faslın 37. maddesi: "*Türkiye 38'den 44'e kadar olan maddelerde musarrah* [belirtilmiş] *ahkamın* [hükümlerin] *kavanin-i asliye* [temel kanunlar] *şeklinde tanınmasını ve hiçbir kanun, bir nizam ve hiçbir muamele-i resmiyenin bu ahkama münafi* [aykırı] *veya muarız* [karşı] *olmamasını ve hiçbir kanun, bir nizam veya hiçbir muamele-i resmiyenin ahkam-ı mezkureye ihraz-ı tefevvuk* [üstünlük kazanma] *etmemesini taahhüt eder."* şeklindedir. Aynı faslın 45. maddesinde ise "*İş bu fasıl ahkâmı ile Türkiye'de bulunan Gayr-i Müslim akalliyyetler* [azınlıklar] *hakkında tanınan hukuk, Yunanistan tarafından kendi arazisinde bulunan Müslüman akalliyyet hakkında dahi tanınmıştır"* denmektedir. Bu iki maddenin azınlıklarla ilgili 3. faslının ilk maddesi, Lozan'da varılan antlaşmaya aykırı olarak hiçbir yasanın çıkarılamayacağını, son maddesi de Türkiye'de mevcut bütün azınlıklara tanınan haklara karşılık olarak Yunanistan'ın da kendi topraklarındaki Müslümanlara aynı hakları tanıdığını hükme bağlamıştır. Antlaşmanın 44. maddesi ise "*Türkiye, iş bu faslın yukarı ki maddelerinin Türkiye'nin Gayr-i Müslim akalliyyetlerine taalluk* [ait olma] *ettiği mertebede* [derece] *ahkam-ı mezkurenin* [zikredilen hükümlerin] *beyne'l-milel* [uluslararası] *menfaati haiz* [sahip] *taahhüdat teşkil etmelerini ve Cemiyet-i Akvamın kefaleti altına vaz' edilmelerini* [almalarını] *kabul eyler. Bunlar Cemiyet-i Akvam Meclisinin ekseriyetinin* [çoğunluğunun] *muvafakati* [uygunluğu] *olmadan tadil* [değişiklik] *edilemeyeceklerdir. Britanya İmparatorluğu, Fransa, İtalya ve Japonya, Cemiyet-i Akvam Meclisi ekseriyeti tarafından iş bu mevadd* [maddeler] *hakkında usulü dairesinde kabul edilecek olan her türlü tadilatı reddetmemeyi muahede-i hazıra ile taahhüt eyler.*

Türkiye, Cemiyet-i Akvam Meclisi azasından [üye] *her birinin bu taahüdattan herhangi birine karşı vuku bulan tecavüzü veya tecavüz tehdidinî Meclisin nazar-ı dikkatine arza* [sunmaya] *salahiyettar* [yetkili] *olacağı ve Meclisin icab-ı hale göre münasip ve müessir telakki edilecek bir suret-i hareket ittihaz* [kullanma] *ve talimat ita* [verme] *edebileceğini kabul eder.*

Bundan başka Türkiye. İşbu mevadda mütedair hukuku veya fiili mesailde [meseleler] *Türk hükümetiyle vâdıu'l-imza* [imza atan] *diğer devletlerden biri veya Cemiyet-i Akvam Meclisi azasından diğer bir devlet beyninde* [arasında] *ihtilaf-ı efkar* [fikir ayrılığı] *vukua geldiği takdirde iş bu ihtilafın, Cemiyet-i Akvam Ahidnamesinin 14 üncü maddesi ahkamına nazaran beyne'l milel mahiyeti haiz bir ihtilaf gibi telakki edilmesini kabul eder. Türk hükümeti bu kabilden* [türden] *olan her ihtilafın, diğer taraf talep ettiği takdirde Beyne'l milel Adalet-i Mahkeme-i Daimesine tevdiini* [bırakmayı] *kabul eder. Mahkeme-i Daimenin kararı kabil-i istinaf olmayıp* [bir üst mahkemeye götürülmesi mümkün olmayıp] *Cemiyet-i Akvam Ahidnamesinin on üçüncü maddesi ahkâmı mucibince verilmiş bir kararın aynı kuvvet ve hükmünü haiz olacaktır"* demektedir. Yani azınlıklar konusunda bir anlaşmazlık meydana geldiği takdirde bu anlaşmazlığın giderilmesinde Birleşmiş Milletler sorumlu olacaktır. Antlaşmanın diğer maddeleri aşağıdaki gibidir:

Madde 38: *Türk hükümeti, tevellüt, milliyet, lisan, ırk veya din tefrik etmeksizin Türkiye ahalisinin kâffesine hayat ve hürriyetlerince himaye-i tamme ü kamile bahşetmeyi taahhüt eder. Türkiye'nin ahalisi intizam-ı amma ve adab-ı umumiye ile gayr-i kabil telif olmayan her din, mezhep veya itikadın gerek umumi ve gerek hususi surette serbest-i icrası hakkına malik olacaklardır. Gayr-i Müslim akalliyyetler, bütün Türk tebaasına tatbik edilen ve Türk hükümeti tarafından müdafaa-i milliye veya intizam-ı ammenin muhafazası için memleketin her tarafında veya bir kısmında ittihaz edilen tedabir mahfuz kalmak şartıyla, serbest-i seyr ü sefer ve muhaceretten tamamiyle istifade edeceklerdir.*

Madde 39: *Gayr-ı Müslim akalliyetlere mensup, Türk tebaası, Müslümanların istifade ettikleri aynı hukuk-ı medeniye ve siyasiyeden istifade edeceklerdir.*

Türkiye'nin bütün ahalisi din tefrik edilmeksizin kanun nazarında müsavi olacaklardır.

Din, itikat veya mezhep farkı hiçbir Türk tebaasının hukuk-ı medeniye ve siyasiyesinden istifadesine ve bilhassa hidemat-ı ammeye kabulüne, memuriyet ü meratibe nailiyetine veya muhtelif mesalik ve sanayi icra etmesine bir mania teşkil etmeyecektir.

Bi'l-umum Türk tebaasının gerek münesebat-ı hususiye veya ticariyede, gerek din, matbuat veya her nevi neşriyat hususunda ve gerek ictimaat-ı umumiyede herhangi bir lisanı istimal hakkına malik olmalarına karşı hiçbir kayıt vaz' edilmeyecektir.

Lisan-ı resmiye mevcut olmakla beraber, Türkçeden gayrı lisan ile Bi'l-umum Türk tebaasının gerek münesabat-ı hususiye veya ticariye de, gerek din,

matbuat veya her nevi neşriyat hususunda ve gerek içtimaat-ı umumiyede herhangi bir lisanı istimal hakkına malik olmalarına karşı hiçbir kayıt vaz' edilmeyecektir. Mütekellim bulunan [konuşan] *Türk tebaasına mehakim* [mahkemeler] *huzurunda kendi lisanlarını şifahi surette istimal edebilmeleri zımmında* [hususunda] *tehsilat-ı münasebe* [uygun kolaylıklar] *ibraz* [gösterme] *olacaktır.*

Madde 40: *Gayr-ı Müslim akalliyetlere mensup olan Türk tebaası hukuken ve fiilen diğer Türk tebaaya tatbik edilen aynı muamele ve teminattan müstefit olacaklardır. Bunlar bilhassa masrafları kendine ait olmak üzere her türlü müessesat-ı hayriye, diniye veya ictimaiyeyi, her türlü mektep ve sair müessesat-ı talim ü terbiyeyi tesis, idare ve murakabe etmek ve buralarda kendi lisanlarını serbestçe istimal ve âyin-i dinîlerini serbestçe icra eylemek hususlarında müsavi* [eşit] *hukuka malik olacaklardır.*

Madde 41: *Tedrisat-ı umumiye hususunda, Türk hükümeti Gayr-i Müslim tebaanın mühim bir nispet dâhilinde mütemekkin* [oturmuş] *oldukları şehirler ve kazalarda bu Türk tebaasının çocuklarının iptida-i mekteplerinde kendi lisanlarıyla tahsil etmelerini temin zımmında tehsilat-ı münasibe ibraz edeceklerdir. Bu hüküm Türk hükümetinin mezkûr mekteplerde Türk lisanının tedrisini mecburi kılmasına mani olmayacaktır.*

Gayr-i Müslim akalliyetlere mensup Türk tebaasının mühim nisbette mevcut oldukları şehirlerde veya kazalarda devlet bütçesi, belediye veya sair bütçeler tarafından terbiye, din veya emr-i hayır maksadıyla tahsis edilen mebaliğden [meblağlardan] *bu akalliyetlere de muhakkak bir hisse temin olunacaktır.*

Mebaliğ-i mezkûre, alâkadar müessesâtın sahib-i selâhiyet mümesillerine ita edilecektir.

Madde 42: *Türk hükümeti Gayr-i Müslim akalliyyetlerin hukuk-ı aile veya ahkâm-ı şahsiyeleri bahsinde bu mesailin mezkûr akalliyetlerin örf ve adetlerince hall ü fasl edilmesine müsait ahkâm vaz'ına muvafakat eder.*

İş bu ahkâm Türk hükümeti ile alakadar akalliyetlerden her birinin müsavi miktarda mümessillerinden mürekkep hususi komisyonlar tarafından tanzim olunacaktır. İtilaf vukuunda Türk hükümeti ile Cemiyet-i Akvam Meclisi Avrupa hukuk-şinasları meyanından [arasından] *müntahap* [seçilmiş] *bir hakem ale'l-hakem bi't-ittifak tayin edeceklerdir.*

Türk hükümeti mezkûr akalliyyetlere ait kiliselere, havralara, mezarlıklara ve sair müessesat-ı diniyeye her türlü himaye-i baş eylemeyi taahhüt eder. Aynı akalliyyetlerin hal-i hazırda Türkiye'de mevcut olan evkafına ve müessesat-ı diniye ü hayriyelerine her türlü teshilat e müsaadat ita olunacak ve Türk hükümeti yeni müessesat-ı diniye ü hayriyeye ihdası hakkında bu kabil sair müessesat-ı hususiyeye temin edilmiş olan teshilat-ı lazımiyeden hiç birini diriğ [esirgeme] *etmeyecektir.*

Madde 43: *Gayr-i Müslim akalliyyetlere mensup Türk tebaası, ahkam-ı diniyelerine mugayir veya dinî ayinlerini muhill* [ihlal eden] *herhangi bir muamelenin ifasına mecbur tutulmayacakları gibi istirahat-i üsbu'iyeleri* [hafta]

olan günde mahkemelerde ispat-ı vücut etmekten veya herhangi bir muamele-i kanuniye icrasından istinkaf [ret] *ettiklerinden dolayı hiçbir hakları sakıt olmayacaktır* [düşmeyecektir].

Mamafih bu hüküm, mezkûr Türk tebaayı intizam-ı ammenin muhafazası için diğer Türk tebaaya tahmil [yüklenen] *edilen mecburiyetlerden azade kılmayacaktır.*

Yunan Devleti Müslüman Türk azınlığın medeni hukuku ile aile hukuku işlerinde, şer'i hukukun müftülerce uygulanmasını Lozan Antlaşması'nın gereklerine uyarak tanımıştır. Diğer mahkemeler müftülerin kararlarını onaylamaktadır. Ancak ulusal insan hakları komisyonu, Yunan hükümetine müftülerin yetkilerinin sadece dinî görevlerle sınırlandırılması konusunda tavsiyede bulunmuştur. Komisyona göre müftülerin yetkileri vatandaşların sivil (medeni) haklarını kısıtlamaktadır. Ancak bu önerilere rağmen Batı Trakya'daki Müslüman Türk azınlığı bireysel insan hakları çerçevesinde haklarını aramaktan ziyade Lozan'ın kendilerine sağladığı azınlık hukukunu tercih etmektedirler. Azınlık mensupları bunun nedenini, Yunan hükümetince şimdiye kadar insan hakları çerçevesinde kendilerine haklarının verilmediğini aksine azınlık hukuku ile dinlerini ve kimliklerini koruyabildiklerini belirtmektedirler.

Gümülcine, İskeçe ve Dedeağaç'ı kapsamakta olan Batı Trakya'da halen yaşayan yaklaşık 150.000 kişiden oluşan bir Müslüman Türk azınlığı bulunmaktadır. Buna ilaveten Yunan vatandaşlığını kaybetmiş azınlık mensubu çok sayıda kişi bulunmaktadır. Yunanistan vatandaşlığını kaybeden azınlığın toplam sayısı Yunanistan İçişleri Bakanlığı tarafından 46.638 kişi, ECRI raporlarına göre ise 60.000 kişi olarak açıklanmıştır. Yunanistan, yıllarca bu insanların vatandaşlığını kaybetmelerinin nedenini, vatandaşlık yasasının 19. maddesiyle açıklamıştır. Vatandaşlığını kaybeden Batı Trakya Müslümanlarının bir kısmı Türk vatandaşlığına bir kısmı Avrupa ülkelerinin vatandaşlığına geçmiştir. Vatansız statüsünde olanlar da mevcuttur. 19. madde 1998 yılında kaldırılmış olmasına rağmen Müslüman Türk mağdurların tekrar Yunan vatandaşlığına alınmasını sağlayacak geriye dönük bir düzenleme ya da kanun halen çıkarılmamıştır. Yunanistan, Mart 2014 tarihinde çıkarttığı yasayla 9 Mayıs 1945 tarihinden başlayarak, Yunanistan sınırları içerisinde doğmuş ve vatandaşlıklarını kaybetmiş olan Yahudilere Yunan vatandaşlığı hakkı tanımış olmasına rağmen Batı Trakya Müslüman Türk azınlığından vatandaşlığını kaybedenlere bu hak tanınmamıştır.

Batı Trakya'da yaşayan Müslüman Türk nüfusu, ekonomik hak ve özgürlükler konusunda da geçmiş zamanlarda ayrımcılığa maruz kalmıştır. Bu alandaki ayrımcılık daha çok şahısların ya da vakıfların elindeki gayrimenkullerin kamulaştırılması uygulaması ile gerçekleştirilmektedir. Bu uygulamalara örnek olarak;

1978 yılında Gümülcine'de Müslüman Türk azınlığa ait 4.000 dönüm toprağın sanayi sitesi yapımı için kamulaştırılması,

1980 yılında Gümülcine yaka bölgesinde 3.200 dönüm arazinin Trakya Demokritos Üniversitesi için, 4.300 dönüm arazinin de askerî bölge için kamulaştırılması,

1982 yılında İskeçe'nin İnhanlı köyünde 3.200 dönüm arazinin 100 Türk ailesinden alınarak kamulaştırılması,

1992 yılında "anadasmos" olarak adlandırılan toprak reformu ile Rodop ili Bekirli Cami'ne ait 36 dönüm vakıf malının kamulaştırılması,

2000 yılının Mayıs ayında Gümülcine'nin Küçük Sungurlu köyünde Türk vakıflarına ait 70 dönüm arazinin kamulaştırılmasını sayabiliriz. Ayrıca uzun yıllar Batı Trakya'daki Müslüman Türk azınlığı gayrimenkul alım satımı ile tamiri konusunda ayrımcılığa ve kısıtlamaya maruz kalmıştır. 2014 yılında bu kısıtlamalar artık ortadan kalkmış ancak hatırası azınlığın hafızasında önemli bir yer tutmaya devam etmektedir.

C. YUNANİSTAN'DA MÜSLÜMAN-TÜRK AZINLIĞININ KİMLİK SORUNU

Yunanistan Batı Trakya'da yaşayan Müslümanların kendilerini Türk olarak adlandırmalarını kabul etmemektedir. Bu uygulamaya gerekçe olarak da Lozan Antlaşması'nda azılığın Müslüman olarak tanımlanmasını göstermektedir. Hâlbuki Yunanlı yetkililer, Lozan'ın imzalanmasından 1955 yılına kadar geçen süreçte Batı Trakya'da yaşayan azınlığı "Türk" olarak adlandırmış ve okullarının tabelalarında "Türk Okulu" ibaresine itiraz etmemiştir. 1955'te İstanbul'da olayları ve 1963'te Kıbrıs'ta yaşanan olayların yarattığı ortamda ve 1967 yılındaki Askerî Cunta döneminde Yunan yetkililer sistematik olarak Türk kimliğini reddederek daha önceki uygulamaları ortadan kaldırılmıştır. 1974 sonrasında ülkede yaşanan demokratikleşme sürecinde de Türk kimliğini inkâr etmesi siyaseti kabul görmüş ve günümüze kadar devam edegelmiştir.

Türk isminin sivil toplum örgütlerinde de kullanılmasından Yunanistan Devleti rahatsızlık duymaktadır. Örneğin 1927 yılında kurulan İskeçe Türk Birliği, 1928 yılında kurulan Gümülcüne Türk Gençler Birliği ve 1936 yılında kurulan Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği ile ilgili olarak 1983 yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilanından sonra mahkemeler, bu derneklerin kapatılmasına karar vermiştir. Avrupa Birliği ülkesi olan Yunanistan'da Avrupa'nın İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 11. maddesi ve Yunan Anayasası'nın 12. maddesi gereği dernek kurma hakkı vardır. Yunan Medeni Kanunu'nun tüzel kişilerle ilgili kısmında, özellikle de 78 ila 107 maddeler arasında derneklerin kurulma şartları sıralanmıştır. Buna rağmen Yunanistan Batı Trakya'daki Müslüman azınlığın Türk kimliğini inkâr ederek Türk derneklerini kapatmaktadır. Ayrıca başlıklarında "Türk" ve "azınlık" sözcüğü bulunan yeni Türk derneklerinin tescili de mahkemeler kanalıyla engellenmektedir. Örneğin Rodop İli Türk Kadınları Kültür Derneği, Evros Azınlık Gençleri Derneği ve İskeçeli Türk Kadınlar Kültür Derneği gibi sivil toplum kuruluşlarının kurulmasına izin vermemiştir. Bu dernekler, Yunan iç hukukunu tükettikten sonra Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine müracaat etmiş ve mahkeme dernekler lehine karar vermiştir. Ancak Yunan yargısı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına bu konuda uymamakta ısrar

etmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bir üst mahkeme olarak, kararları bağlayıcı nitelikte olmasına rağmen bu kararlar Yunanistan iç hukuku içinde yer alan bidayet, istinaf mahkemeleriyle Yunan Yargıtay'ında (Aryos Pagos) tekrar görüşülmekte ve hukuka aykırı olarak Yunanistan lehinde kararlar vermeye devam edilmektedir. Yukarıda adı geçen üç sivil toplum kuruluşunun ikinci defa Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurusu gerçekleşmiş ve bu durum 18 Aralık 2014 tarihinde Yunanistan hükümetine tebliğ edilmiştir. Yunan hükümetinin Türk kimliğine karşı uyguladığı inkâr politikalarını bölgedeki bazı Yunan basın organlarının da desteklediği anlaşılmaktadır. Örneğin 21 Kasım 2014 tarihinde İskeçe'nin İnhanlı (Topiros) köyünde adı geçen beldenin belediye başkanı Tomas Mihoglou'nu ziyaret eden İskeçe Türk Birliği yönetim kurulunun ziyaretini "Xanthinews" adlı gazete "Türk çıkarları bölgemizde bayram yapıyor. Mihoglou, İskece Türk Birliği olarak kendisini tanımlayan derneği meşrulaştırdı." şeklinde haber yaparak Yunan resmî politikasını desteklemiştir. Batı Trakya'da faaliyet gösteren Müslüman Türk azınlığına ait sivil toplum örgütleri 30 Haziran 2014 tarihinde Uluslararası Af Örgütü'nün Yunanistan ofisine ve 18 Eylül 2014 tarihinde de Amerika Birleşik Devletleri Yunanistan Atina Büyük Elçiliğine gönderdikleri mektuplarla kendilerine karşı yapılan insan hakları ihlallerini bildirmişlerdir.

Yunanistan'daki Müslüman azınlığın Türk kimliğine yönelik ret politikası azınlığın kullandığı Türkçeye yönelik olarak da uygulanmaktadır. 2014 yılının Temmuz ayında Batı Trakya'nın Yassıköy (İasmos) bölgesinde mağaza açan "JUMBO" oyuncak şirketi bölgedeki Müslüman Türk nüfusunu dikkate alarak mağazasının bazı bölümlerinde Yunanca Türkçe " Έξοδος, Ταμεία – Çıkış, Kasalar" ifadelerini içeren levhalar kullanmıştır. Bu uygulama "Trakya Girişimci Vatandaşlar" hareketi tarafından bölgede yaşayanlar arasında tehlike yaratacağı ve birlikte yaşamayı ihlâl edeceği gerekçesi ile eleştirilmiş ve uygulamaya son verilmesi istenmiş; ancak şirket yetkilileri tarafından uygulamaya devam edilmiştir. Türkçenin Batı Trakya'da kullanımını engellemeye yönelik bir eylem de ehliyet sınavlarında yaşanmıştır. Yunanistan'da ehliyet sınavları Yunanca, İngilizce, Rusça ve Arnavutça dillerinde yapılmasına karşılık Batı Trakya'da yaşayanların konuştuğu ana dillerden biri olmasına rağmen Türkçe ehliyet sınavlarında kullanılmamaktadır. Müslüman Türk azınlığının 2010 yılından itibaren Ulaştırma Bakanlığı ve Başbakanlık nezdindeki girişimlerine ve ısrarla ehliyet sınavlarında Türkçenin kullanılmasına yönelik taleplerine hala olumlu cevap verilmemiştir.

Yunan Devletinin Batı Trakya'daki Müslüman azınlığının Türk etnik kimliğini ret etme politikası Müslümanların dinî kimliğini ve kurumlarını da etkilemektedir. Yunan Devleti, azınlığı Müslüman olarak tanımlamakta ısrar ederken bu politikasına paradoks oluşturacak şekilde 1991 yılından itibaren Müslüman azınlığı üç faklı etnik gruba bölme yönünde bir siyaset sergilemektedir. Yunanistan azınlığın dinî kimliğine 1990'lı yılların başında müftü seçimleri yoluyla müdahale etmeye başlamıştır. Şu anda Lozan Antlaşması'na aykırı olarak Yunanistan tarafından resmî olarak kabul edilen ve atanan üç

müftü mevcuttur. Yunanistan müftü seçimlerine müdahaleyi müftülerin aynı zamanda yargılama yetkisinin de bulunduğu ve tüm yargıçların Yunanistan'da atanma yoluyla çalıştıklarını gerekçe göstererek meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Buna karşılık Müslüman Türk azınlığı kendi müftülerini seçim yoluyla belirlemekte ve resmî müftüleri kabul etmemektedir. Bu durum Müslüman Türk azınlığının kendi içinde de bölünmelere sebep olacak potansiyel bir etkiye sahiptir. Yunanistan'ın Müslüman Türk azınlığının dinî kimliğine son müdahalesi 4115/2013 sayılı yasa ile gerçekleşmiştir. Bu yasa ile Yunan Devleti, yine Lozan Antlaşması'na aykırı olarak camilere imam/din öğreticileri atama yetkisini kendi uhdesine almıştır. Bu yasa 2013 Ağustos ayından itibaren uygulamaya konmuştur ve Müslüman azınlığın 1923 yılından beri kendi imamını belirleme hakkı elinden alınmıştır. Sözü edilen yasanın uygulanmasına 14 Mart 2014 tarihinde Meriç ilinin Büyük Derbent köyünden tepki gelmiştir. 4115/2013 sayılı yasa ile köye müezzin olarak atanan şahıs, köy halkı tarafından kabul edilmeyince polis müdahalesi ile müezzin zorla halka kabul ettirilmeye çalışılmıştır. Yunanistan Devleti bu uygulamaları ile Batı Trakya'daki Müslümanların hem etnik hem de dinî kimliğini ret etmekte, siyasî temellere dayalı olarak insan hak ve özgürlükleriyle bağdaşmayacak şekilde Müslüman azınlığın özerkliğini hiçe saymakta ve bu tutumu Avrupa'nın demokratik değerleriyle örtüşmemektedir. Müslümanların kimliklerinin temel göstergelerinden birisi olan cami yapımında da sorunlar yaşanmaktadır. 1577/1985 sayılı yasanın (Resmî Gazete 210 A '/18.12.1985, Genel İnşaat Yönetmeliği) 21. maddesi ve 2. paragrafı doğrultusunda 2008 yılına kadar Batı Trakya'da Müslümanlar tarafından inşa edilen camilerin minare uzunluğu 14 metre iken 2008 yılından itibaren 7,5 metreye indirilmiştir. Ancak bu durum caminin boyu ile minare uzunluğunun aynı olması durumuna yol açmış minareyi işlevsiz hale getirmiştir. Bu karardan sonra minare inşa çalışmaları durdurulmuştur. 2008 yılından 2014 yılının sonuna kadar yeni minare inşaatı gerçekleşmemiştir.

Yunanistan'da Müslüman Türk azınlığının kimliğinin inkâr edilmesine yönelik politikalar siyasal hak ve özgürlükler alanında da görülmektedir. Yunanistan'da genel seçimlerde yaklaşık 200.000 seçmene denk gelen % 3'lük seçim barajı uygulaması mevcuttur. Bu oran nüfusunun tamamı 150.000 olan Batı Trakya Müslüman Türk toplumunun kendisinin kurduğu parti ile milletvekili çıkartmasını imkânsız kılmaktadır. Bundan dolayı Müslüman azınlık 1991 yılında kurulan ve Yunanistan'daki Müslümanların partisi olarak bilinen Dostluk, Eşitlik ve Barış Partisi'nin listesinden değil diğer partilerin listelerinden aday olmaları durumunda ancak milletvekili çıkarabilmektedirler. 25 Mayıs 2014 tarihinde yapılan Avrupa Parlamentosu seçimlerinde Dostluk, Eşitlik ve Barış Partisi, Doğu Makedonya-Trakya Eyaletinde % 12,28'lik oy oranı ile üçüncü, Rodop ve İskeçe illerini kapsayan Batı Trakya'da birinci olmasına karşın, ülke genelinde uygulanan % 3'lük baraj sebebi ile Avrupa Parlamentosuna temsilci gönderememiştir. Avrupa Parlamentosu seçimleri sırasında Dostluk, Eşitlik ve Barış Partisi'ni açıkça desteklediği gerekçesi ile Rodos'ta Türkçe dersi öğretmeni

Cahit Mustafa polis tarafından 3 kez tutuklanmıştır. İlk tutuklanmasında 1 saat, ikinci tutuklanmasında 2 saat ve üçüncü tutuklanmasında daha uzun bir süre ile gözaltında tutularak serbest bırakılmıştır. Yunanistan'da yaşayan Müslüman Türklere yönelik diğer bir ayrımcılık olayı 23 Nisan 2014 tarihinde eyalet meclisi adaylarının belirlendiği seçimlerde SYRİZA Partisi'nden Doğu Makedonya Trakya Eyalet Meclisi için adaylığı söz konusu olan Ahmet Kurt'un Türkiye'de faaliyet gösteren bir partinin genel başkanı ile çekilmiş fotoğrafının Yunanistan Komünist Partisi'nin yayın organı Rizospastis adlı gazetede yayınlanmasından sonra adaylığının iptal edilmesi ile yaşanmıştır.

Bir kimliği ifade edebilmenin önemli araçlarından birisi medyadır. Yunanistan'da Batı Trakya Müslüman Türk azınlığının haftalık 3 gazetesi, 3 dergisi, 4 radyo istasyonu ve pek çok haber sitesi bulunmaktadır. 2008 yılında çıkan bir yasa ile Batı Trakya'da Türkçe yayın yapan radyoların yayınların en az % 25'inin Yunanca olma zorunluluğu getirilmiştir. Bu yasaya dayanarak 20 Şubat 2014 tarihinde Yunan Radyo Televizyon Kurulu tarafından Yunanca yayınlara belirtilen oranda yer vermedikleri gerekçesiyle azınlık radyolarına uyarı cezası verilmiştir. Aynı kurul Batı Trakya'da Türkçe yayın yapan Radyo City, Çınar FM ve JOY FM adlı radyo kanallarına Yunanca yayın oranı ile ilgili olarak idari kararla uyarıda bulunmuştur. 30 Eylül 2014 tarihinde Batı Trakya'da yayın yapan Millet gazetesinin sahibi ve genel yayın yönetmeni Cengiz Ömer, Müslüman Türk Azınlık Anaokulu açılmasını savunduğu bir yazısından dolayı yargılandığı Trakya Üç Hakemli İstinaf Mahkemesi tarafından 3 yıl tecilli 6 ay hapse mahkûm edilmiştir.

Batı Trakya'daki diğer bir vaka Hara Nikopoulou olayıdır. Evros iline bağlı Büyük Derbent köyünün ilkokuluna devam eden Müslüman bir öğrenciye öğretmeni Hara Nikopoulou tarafından "Tanrı" kelimesi içeren resimli bir ödev verilir. Çocuk öğretmenine bunu nasıl çizeceğini sorduğu zaman Nikopoulou bunu Hristiyan tanrısı şeklinde gösterir. Çocuk akşam eve geldiğinde durumu öğrenen veli olayı Batı Trakya'daki azınlık gazetelerine yansıtır. Bunun üzerine Nikopoulou kendisi hakkında yalan haber yapma iddiasıyla suçladığı Türkçe yayın yapan medya organları hakkında tazminat davası açar. Mahkeme basın yasalarına göre basınla ilgili para cezalarının üst limitinin 5.200 Avro olmasına rağmen önce Gündem gazetesine "20.000 Avro'su derhal ödenmek şartı ile 150.000 Avro", Millet gazetesine de "30.000 Avro'su derhal olmak üzere 120.000 Avro" para cezası verir. Gündem gazetesinin sahibi Hülya Emin ve başyazarı Cemil Kabza ile Millet gazetesinin sahibi Cengiz Ömer ve Bilal Bodur'un mal varlıklarına ve banka hesaplarına el konulur. Gündem gazetesi Yargıtay'a gitmesine rağmen 20 Kasım 2014 tarihinde Yargıtay cezayı onaylar. Bu durum Batı Trakya'daki Müslüman azınlık tarafından ifade ve basın özgürlüğünün kısıtlanması olarak değerlendirilmektedir.

Yunan Devletinin Yunanistan'da yaşayan Müslüman Türk toplumunun kimliğini inkâr politikaları Müslümanlara ve Türklere yönelik nefret saldırılarına zemin oluşturmaktadır. 5 Eylül 2014 tarihinde Yunanistan meclisinde ırkçılığa karşı yasaları güçlendiren ve nefret suçlarını işleyenlerin tutukluluk sürelerini

uzatan yasa kabul edilmesine rağmen Yunanistan'daki Müslüman Türk azınlığına yönelik saldırılar son bulmamıştır. Bu saldırıları Müslüman kabristanlarındaki mezar taşlarının tahrip edilmesi, duvarlara ırkçı Türk karşıtı sloganlar yazılması, Müslüman Türk derneklerinin binalarına provokatif sloganların yazılması ile cami ve mescitlerin önüne domuz başı atılması şeklinde özetleyebiliriz.

1 Ocak 2014 tarihinde Gümülcine'de bulunan Kahveci mezarlığına faili meçhul kişilerce saldırıda bulunulmuş ve bazı mezar taşları yerlerinden sökülmüş, bazıları da tahrip edilmiştir. 23 Şubat 2014 tarihinde yine faili meçhul kişilerce Rodos adasında Müslümanların kutsal kitabı Kur'an-ı Kerim yırtılıp mezarlık girişine atılmıştır. Rodos Müslümanları Derneği başkanı Mustafa Şeyh, Yunan basını Rodiaki haber sitesine yaptığı açıklamada yırtılmış Kur'an-ı Kerim parçalarının yanında ırkçı Nazi eğilimli Altın Şafak Partisi'nin duyurularının da bulunduğunu beyan etmiştir. Dostluk, Eşitlik ve Barış Partisi olayı kınamıştır. Altın Şafak Partisi'nin ırkçı eylemlerinden birisi de 5 Nisan 2014 tarihinde Gümülcine'de yaşanmıştır. Yaklaşık 60 kişilik bir grup Gümülcine şehir merkezinde ellerinde Yunan ve Nazi bayrakları ile birlikte sloganlar atarak yürüyüşe geçmişlerdir. Gümülcine'deki Türk Başkonsolosluğu ve daha sonra Gümülcine Türk Gençler Birliği'ne gelen grup "Türkler Trakya'dan dışarı" vb. sloganlar atmış ve ırkçı, Türk karşıtı yazılı broşür dağıtmışlardır. 13 Nisan 2014 tarihinde Meriç (Evros) il merkezi Dedeağaç'ın (Aleksandrupoli) Avandos mahallesindeki mescide kesilmiş domuz kafası bırakmışlardır. Bilahere olay hakkında bilgi almak ve bilgi vermek amacıyla Türk kökenli bölge milletvekili, mescidin mütevelli heyeti başkanı Selim Hasanoğlu'nu, Dedeağaç emniyet müdürü Nikolaos Meneksidis'i ve Dedeağaç Metropoliti Anthimos (Christos) Koukouridis'i ziyaret etmiştir. Olayla ilgili Batı Trakya Danışma Kurulu basın açıklaması yaparak sorumluların adalete teslim edilmesini istemiştir. Ancak 2014 yılı içinde olayın failleri yakalanamamıştır. Meriç (Evros) iline bağlı Dikilitaş köyünde bulunan caminin hoparlörleri 27 Temmuz 2014 günü ezan okunurken sökülmüştür. Görgü tanıklarının ifadeleri ile 34 yaşındaki Yunanlı bir zanlı yakalanmıştır; ancak bu kişinin babasının polislere oğlunun akli dengesinin yerinde olmadığını ve kablo koparmanın suç olmadığını ifade etmesi üzerine serbest bırakılmıştır. 24 Ağustos 2014 tarihinde "Vatansever Yunan Derneği" üyeleri Türk karşıtı ırkçı faşist söylemler içeren kâğıtları Gümülcine'de çarşıda Türklerin yaşadığı mahallerde dağıtmıştır. "Türk Ajanları Trakya'mızdan Dışarı!", "Trakya'mızın Türkleştirilmesine Hayır!", "Gümülcine Başkonsolosluğu Hemen Kapansın!", "Türk Tohumu Dostluk, Eşitlik ve Barış Partisi Yasa Dışı İlan Edilsin!", "Atina Hükümeti Tarafından Başka İhanetlere Hayır!", "İhanetçiler Gudi'ye!", "Boyun Eğenlere Balta ve Ateş!" gibi daha çok Nazi eğilimli Altın Şafak Partisi'nin kullandığı sloganları sokak aralarında dağıtmışlardır. 17 Ekim 2014 tarihinde Atina'da Moshato semtinde bulunan Yunan Arap Kültür Merkezinde de kesik domuz başı atma olayı yaşanmıştır. Cuma namazına gelen Müslüman cemaat mescit önüne bırakılmış domuz kafası ile karşılaşır. Aynı yerde mescit kapısının üstüne kırmız boya ile haç işareti çizilir. Bölgedeki Müslüman dernekleri saldırıyı kınarken polis konu hakkında 2014 yılı içinde herhangi bir açıklamada

bulunmamıştır. 22 Ekim 2014 tarihinde Edirne valisi Dursun Ali Şahin'in Dimetoka'da bulunan Bayezid Camisini ziyaret etme talebine Yunan makamları izin vermemiştir. 30 Kasım 2014 günü Türkiye'nin Selanik Başkonsolosluğuna meçhul molotoflu bir saldırı gerçekleştirmiştir. Bu eylemelerin ortak özelliği ırkçı nefret suçu içermeleri ve faillerinin bulunamamasıdır. Müslümanların yanı sıra yabancılara karşı işlenen suçların faillerinin yakalanma oranları son derece düşüktür.

D. YUNANİSTAN'DA MÜSLÜMAN TÜRK AZINLIK EĞİTİMİNİN GENEL GÖRÜNÜMÜ

Yunanistan'daki Müslümanların eğitim de dâhil olmak üzere hakları 19. yüzyıla kadar uzanan uluslararası antlaşmalara dayanmaktadır. Bu antlaşmalardan ilki İstanbul Antlaşması'dır. Yunanistan 1881 tarihli İstanbul Antlaşması'nın 3. maddesi gereği Yunanistan'a yeni ilhak edilen Tesalya ve Epir bölgelerinde yaşayan Müslümanların dinine ve geleneklerine saygı gösterilmesini ve Yunan tebaa ile eşit vatandaşlık hakları verilmesini kabul etmiştir. 1882 yılında Yunanistan, AIG sayılı yasa ile Tesalya ve Epir'de Türk okullarının kurulmasının önünü açmıştır. Bu yasa ile 1000 Müslümanın ikamet ettiği her nahiyede bir okul kuruluyordu. Nüfusun 1000 kişinin altında olduğu yerleşim birimlerinde ise, aritmetik, din bilgisi ve Kur'an okuma derslerinin eğitiminin verildiği okuma yazma okulları kurulmuştur. Her iki okul tipi için 5 yıllık eğitim süresi belirlenmiştir. Ayrıca Müslümanlar için süresi 5 yıl olan ortaokulların kurulması da sağlanmıştır. Müslümanlara ait tüm bu okulların idaresi Müslüman eğitimciler tarafından yapılmaktaydı ve eğitim, Yunan dili dersi dışında azınlığın dili olan Türkçe ile yapılmaktaydı.

1912'deki Balkan Savaşından sonra da imzalanan 1913 tarihli Atina Antlaşması'nın 3 no'lu protokolünde Müslümanların eğitimi ile ilgili hükümler yer almaktadır. Yunan hükümeti tarafından Atina Antlaşması'nın bu hükümlerinin uygulanması amacıyla 568/1915 sayılı " Yeni İlhak Edilen Topraklardaki Osmanlı ve Musevi Okullarında Yunancanın Öğretimine" dair yasa çıkarılmıştır. Söz konusu yasa ile devlet ilkokullarında 20'nin üzerinde Osmanlı ya da Musevi öğrenci bulunursa müftü ya da haham gibi yerel dinî önderin önerisi ve ilköğretim müfettişinin oluru ile bahse konu öğrencilerin dili ve dinî ile ilgili dersleri okutacak öğretmenlerin vali tarafından atanması kabul edilmiştir.

1912-1913 Balkan Harpleri sırasında Bulgarların işgal ettiği Gümülcine gibi yerler Bükreş Antlaşması'yla Bulgaristan'a bırakıldığında bölgede Osmanlı idadilerinin kapatıldığı bilinmektedir. Buna karşılık aynı savaşın sonucunda Yunanistan ile 14 Kasım 1913 tarihinde imzalanan Atina Antlaşması'yla Yunanistan'da kalan Müslümanlara haklar verilmiştir. Ayrıca Batı Trakya, Yunanistan egemenliğine geçtiği zaman, 10 Ağustos 1920 tarihinde Yunan Sevr'i olarak bilinen "Azınlıkların Korunmasına Dair Sevr Antlaşması"nı imzalayarak Yunanistan, Müslümanların eğitim hakkını hâkimiyeti altına yeni geçen bu bölgede de tanımıştır. Bu antlaşmayla Yunanistan, azınlıklara okul ve diğer eğitim kurumlarını kurma, idare etme ve kendi dillerinde eğitim yapma hakkını

tanıyordu. Antlaşmanın 9. maddesi, azınlıkların bulundukları şehir ve bölgelerde Yunanca dışında onların kendi dillerinde öğretim yapmasını kolaylaştırıyordu. Ancak bu hüküm Yunanistan'daki azınlık okullarında Yunancanın mecburi ders olarak okutulmasına mani teşkil etmiyordu. 1920 yılında Batı Trakya, Yunanistan'ın egemenliğine girdiğinde Osmanlı eğitim sisteminden kalma 86 mahalle mektebi mevcuttu.

1913 Atina ve 1923 Lozan Antlaşmaları'yla Yunanistan'da kalan Müslüman ve Türkiye'de ikamet eden Rumların her türlü hakları karşılıklı olarak güvence altına alınmıştır. Lozan Antlaşması'nın Akalliyyetlerin Himayesi faslının 40. ve 41. maddeleri azınlıkların her türlü hayır, dinî ve sosyal müesseseleri tesis etme, her seviyede eğitim-öğretim yapan okulları açma, onları idare ve kontrol etme, yaşadıkları şehir ve kazaların ilkokullarında kendi ana dilleriyle eğitim verme, zikredilen kurum ve kuruluşlarda kendi dillerini serbestçe kullanma, dinî ibadetleri özgürce yerine getirme haklarına sahip olduklarını belirtir. 45. maddeye göre 40. ve 41. maddelerde tanınan hakların değiştirilme yetkisi Cemiyet-i Akvam Meclisi'nin (şimdiki Birleşmiş Milletler'in) ekseriyetinin kararına bırakılmıştır. Dolayısıyla Lozan Antlaşması'nda azınlıklara tanınan hakların her iki ülke yasama organlarınca çıkarılan kanunlarla kısmen de olsa ihlal edilmesi, sınırlandırılması söz konusu olamaz. Ancak uygulamaya bakıldığında Yunanistan'ın 1923 yılında Lozan'ın imzalanmasından sonra pek çok yasal düzenleme yaptığını görmekteyiz. Bu düzenlemeler Yunanistan'daki azınlık eğitiminin mevzuatını karmaşık bir hale getirmiştir. Sürekli daha önceki uygulamayı ortadan kaldıran ya da revizyona tabi kılan kanun ve uygulamalar sonucunda Lozan Antlaşması'nın çizdiği çerçeveden uzaklaşılmış ve iyi işlemeyen bir azınlık eğitim sistemi ortaya çıkmıştır. Bu duruma gelinmesinde Lozan Antlaşması'nın azınlığın eğitim haklarını güvence altına alan ilkelerinin belli olmasına rağmen bu hakların uygulama koşullarını net olarak ortaya koyamamasının yanında Türk -Yunan ilişkilerinin ve değişen dünya şartlarının etkisiyle Yunanistan'ın Müslüman azınlığa Lozan'da tanınan hakları uygulamak istemeyişinin de rolü vardır.

Yunanistan'ın, ülkedeki Müslüman azınlığın eğitimine yönelik olarak çıkarttığı ilk kanun 3179/7.8.1924 tarih ve sayılı "Trakya'daki Okulların Personeline Dair" kanundur. Bu yasanın 2. maddesinin 6. bendine göre Müslüman okullarında personelin atanması yetkili müfettişin önerisi ve Trakya genel valisinin onayından sonra yapılmaktaydı. 1925 yılında Yunan Eğitim Bakanlığı'nın verilerine göre Yunanistan'da 3819 öğrencinin öğrenim gördüğü 101 okul vardı ve bu mekteplerde ağırlıklı olarak Kur'an dersleri okutuluyordu. Lozan Antlaşması'nın yürürlüğe girmesinden sonra Yunanistan'daki Türk okullarının sayısında bir artış görülmektedir. Örneğin 1923-24 öğretim yılında 128 okulda 3819 öğrenci okurken bir sonraki öğretim yılında 267 Türk okulunda 305 öğretmen ile birlikte 6326 öğrenci öğrenimlerine devam etmiştir. 2014 yılında Batı Trakya'da Müslüman Türk azınlığına ait 146 ilkokul 2 orta-lise ve 2 medresenin bulunduğu düşünülürse, okul sayısı bakımından 1924-25 öğretim yılından daha kötü bir durumun söz konusu olduğu anlaşılır. Lozan

Antlaşması'nın imzalandığı tarihi takip eden ilk yıllarda Müslümanların sahip olduğu okullarda Yunan dili sadece şehirlerdeki okullarda okutulmaktaydı. Türk öğretmenler Yunan idaresiyle Türkçe yazışmaktaydı. Okul tabelaları ve karneleri de Türkçe düzenlenmekteydi. Derslerin tamamı da Türkçe idi. Müslüman Türk azınlığı kendi öğretmenlerini seçme konusunda serbestti. Yunan makamları sadece bu seçimi onaylıyordu. Müslüman Türk okulları konusunda yoğun bir denetim ve teftiş söz konusu değildi.

Günümüzde tüm azınlık okullarında iki dilli bir eğitim uygulanmaktadır. Tarih, çevre bilgisi, coğrafya, vatandaşlık bilgisi, araç dil olarak Yunancanın kullanıldığı İngilizce ve Yunanca dil bilgisi dersleri Yunan dilinde verilmektedir. Buna karşılık Türkçe, dil bilgisi, din bilgisi, matematik, tabiat bilgisi, teknik ve müzik dersleri de Türkçe olarak okutulmaktadır. 2007 yılında kabul edilen ve 2013 yılında uygulanmaya başlanan 240 imam yasasıyla da öğretmeni Müslüman, öğrencisi Müslüman olan devlet okullarında Müslümanlığa yönelik din dersleri Yunanca olarak tatbik edilmeye çalışılmaktadır. 7 Ocak 2014 tarihinde "240 İmam Yasası" altı yıl bekletildikten sonra uygulamaya konulmuştur. 10 Ocak 2014 tarihinde yasa gereği ilk din öğretmenleri göreve başlar. 2014 yılında devlet okullarına Müslüman Türk azınlığına mensup din öğretmeni (İerodidaskalos) olarak 89 atama gerçekleşmiştir. Bunlardan 9'u İskeçe'de, 9'u Rodop'da ve 5'i de Meriç (Evros) ilinde göreve başlamıştır.

4 Ağustos 1934 tarihinde darbeyle iş başına gelen İoannis Metaksas (1871-1941) dönemine kadar Yunan devletinin büyük ölçüde Lozan Antlaşması'nın hükümleri çerçevesinde hareket ettiği söylenebilir. 1934-35 öğretim yılında 300 Müslüman azınlık okulunda 12.000 öğrenci öğrenim görüyordu ve 300 öğretmen görev yapıyordu. Bununla birlikte okulların fiziki yapıları yeterli değildi. Örneğin 1929 yılında 241 okulun 217'si sadece 1 derslikten oluşuyordu. Bu tarihte 277 öğretmenden sadece 4'ü Türkiye'deki öğretmen okullarından mezundu. 22 öğretmen yeterli olmayan bir öğretmenlik eğitimi almıştı ve 255 öğretmen ise medrese mezunuydu. Bu yıllarda da tıpkı 2014 yılında olduğu gibi nitelikli öğretmen eksikliği söz konusuydu. Bu eksiklik özellikle Türkçe müfredatı okutacak öğretmenlerde daha çok hissediliyordu. Metaksas döneminde 132/25.9.1936 sayılı yasayla Yunancanın Müslüman-Türk azınlık okullarında mecburi ders olarak okutulmasına başlanmıştır. Yine bu yasayla azınlık okullarının denetlenmesi için Türkçeyi çok iyi bilen müfettişler atanmıştır. Ayrıca 1938 yılına kadar Türkiye'den getirilen ders kitapları Müslüman azınlık okullarında okutulurken 1938-39 öğretim yılından başlayarak ders kitaplarının basımı Yunan devleti tarafından yapılmış ve devletin onaylamadığı herhangi bir kitabın okullara sokulmasına izin verilmemiştir. Diktatör Metaksas döneminde başlatılan bu uygulama 1950 yılına kadar devam etmiştir. Müslüman Türk azınlığının eğitimi açısından Metaksas döneminde özgürlük alanının daraltıldığı ve azınlık okullarındaki eğitime, müfredat programı ve ders kitapları gibi konularda yasal düzenlemeler yoluyla müdahalede bulunulduğu görülmektedir. Yunanistan'da bu müdahale Türkiye'deki Rum azınlığa yönelik mevzuat takip edilerek asgari düzeyde bir mütekabiliyet

hedeflenerek meşrulaştırılmaya çalışılmıştır. Zaman zaman bazı iyileşme çabaları görülse de zikredilen anlayış 2014 yılına kadar büyük ölçüde devam etmiştir.

İkinci Dünya Savaşı sırasında Batı Trakya Almanya'nın müttefiki olan Bulgaristan tarafından işgal edilmiştir ve bu yıllar içinde Bulgar yönetimi Müslüman Türklerin azınlık okullarında Latin alfabesiyle eğitimine izin vermemiştir. İkinci dünya savaşını izleyen yıllarda Yunanistan iç savaş yaşamış ve bu iç savaşın ardından Türkiye ile Yunanistan arasında 20 Nisan 1951 tarihinde Ankara'da bir kültür antlaşması imzalanmıştır ve Yunan Meclisi tarafından 18/23.04.1952 tarihinde 2073 sayılı yasa ile onaylanmıştır. Bu antlaşma 04.02.2000 tarihinde Atina'da imzalanan Türk-Yunan Kültürel İşbirliği Antlaşması'na kadar yürürlükte kalmıştır. Ancak yeni antlaşmanın 10. maddesi 1952'den bu yana eğitim ile ilgili konularda azınlık haklarına ilişkin yapılmış düzenlemelere dokunulmadığını belirtmektedir. 11. maddesi ise taraflardan biri feshetmezse antlaşmanın her 5 yılda bir yenileneceği hükmünü içermektedir. 1951 Kültür Antlaşması'yla her iki ülke karşılıklı olarak kitap ve öğretmen değişimini olanaklı kılmıştır. Her iki devlet de antlaşma uyarınca azınlıkların eğitimi için kontenjan öğretmenleri görevlendirmiştir. Türk tarafı köylerdeki okulları onararak 62 yeni Türk Okulu inşa etmiştir. Müslüman azınlık okullarında görev yapan bazı öğretmenler Türkiye'de hizmet içi eğitimi almış, kimi öğrencileri de yetiştirilmek üzere Türkiye'deki öğretmen okullarına gönderilmiştir. 1953-54 öğretim yılından itibaren de Türkiye'den gelen Türkçe ders kitapları okutulmaya başlanmıştır. Ayrıca Yunan hükümetinin yanı sıra Türk hükümeti de azınlık eğitimine malî katkı sağlamıştır. 1952 yılında dönemin Türkiye Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın Batı Trakya'yı ziyareti sırasında kendi adıyla anılan azınlık lisesi açılmıştır. 3065/1954 sayılı kanun hükmünde kararname ile Yunanistan hükümeti Lozan'da Müslüman olarak tanımlanan azınlığı Türk olarak tanımlamış ve okul tabelalarında "Türk Okulu" ibaresi yer almıştır. Yunanistan'daki Türk azınlık okullarındaki bu iyileşme Kıbrıs Sorunu ile gelişen olaylardan sonra yerini gerginliğe bırakmıştır. Bu gerginlik Yunanistan'daki azınlık eğitimin işleyişine de yansımıştır.

Yunanistan'da 21 Nisan 1967 tarihinde Albaylar cuntası yönetime el koyduktan sonra 20 Aralık 1968 tarihinde Türkiye ile Yunanistan arasında Kültür Protokolü imzalanır. Bu protokolde azınlık okullarında Yunanca okutulan derslerin yine Yunanca, diğer derslerin ise azınlık dilinde (Türkçe) okutulacağı belirtilir. Yunan Dışişleri Bakanlığı'nın Yabancı Okullar ve Azınlık Okulları müfettişliğine gönderdiği 18.01.1969 tarihli yazıda bu hususa bir açıklık getirilir. Tarih, coğrafya, yurttaşlık bilgisi ve Yunan dili derslerinin Türkçe diğer derslerin de Türkçe okutulacağı belirtilir. Yunanistan'daki Türk azınlığın eğitim ve öğretimi ile ilgili konularda Yunan Dışişleri Bakanlığı'nın etkin konumunun sonraki yıllarda devam ettiği görülmektedir. Örneğin 2003 yılından 2014 yılına kadar tutulan uluslararası raporlarda azınlık çocukları için açılacak anaokulları konusunda da Yunan Dışişleri Bakanlığı'nın rolüne değinilmektedir.

Eğitim alanında 1991 tarih ve 1920 sayılı müftü ve imamların atanması kanunu Lozan Antlaşması'nın 41. maddesine açıkça aykırıdır. Vakıf arazilerinin kamulaştırılması, Müslüman mezarlıklarının yok edilmesi, anaokuluna gitmeyen çocukların ilkokullara alınmaması, Yunanistan'ın devlet okullarının her kademesine devam eden azınlık öğrencilerine Din Dersi'nin ve anadil olarak Türkçenin okutulmaması gibi hususlar adı geçen antlaşmanın ilgili hükümlerine aykırı olan uygulamalardan bazılarıdır.

1970'lerden sonra Batı Trakya Müslüman-Türk azınlığı ekonomik sebepler yüzünden peyderpey güneye göç etmeye başlar. Selanik ve Atina başta olmak üzere binlerce azınlık mensubu aile güney Yunanistan'a göç eder. Selanik'teki Türkler 1985'te Osman İsmailoğlu liderliğinde dernekleşerek haklarını aramaya başlar. Rodos'ta yaşayan Türk azınlığı ile Pakistan, Bangladeş, çeşitli Arap ülkeleri ve Afrika'dan gelen Müslümanlar dikkate alındığında Yunanistan'ın artık "Batı Trakya Azınlık" sorunundan değil, "Yunanistan'ın Azınlık" sorunundan bahsetmek daha gerçekçi olacaktır.

2910/2001 sayılı yasa gereği (40/1 md.) Yunanistan'da yaşayan tüm yabancı uyruklu çocukların, yaşıtları olan ülke vatandaşı çocuklar gibi 10 yıllık zorunlu eğitim hakları vardır ve eğitimin herhangi bir kademesinde tüm okul ya da eğitim faaliyetlerine erişebilirler. Aynı yasanın 40/3. maddesi gereği aşağıda belirtilen grupların çocukları olmaları durumunda eksik belgeleri olsa bile devlet okullarına kayıt yaptırma hakkına sahiptirler:

a. Mülteci olarak Yunan devleti tarafından korunanların ve BM Mülteciler Yüksek Komiserliği tarafından korunanların çocukları.

b. Patlamaya hazır bir durumun hüküm sürdüğü bölgelerden gelenlerin çocukları

c. Sığınma talebinde bulunmuş olanların çocukları

d. Ülkede yasal kalışları henüz düzenlenmemiş olsa bile Yunanistan'da ikamet eden yabancı uyrukluların çocukları.

2413/1996 sayılı " Yurt Dışında Yunanca Eğitimi ve Kültürlerarası Eğitim" yasası ile kültürlerarası eğitim kurumsal hale getirilmiştir. Bu çerçevede ülkede kültürlerarası okullar faaliyet göstermektedir. Yunanistan İnsan Hakları Ulusal Eylem Planı'nda ifade edildiği gibi bu faaliyetlerin amacı Müslüman azınlığın okul çağındaki çocuklarının tamamının eğitim sistemine katılımının sağlanması ve Trakya'daki Müslüman azınlık çocuklarının eğitimi olarak açıklanmıştır.

E. MÜSLÜMAN TÜRK AZINLIK OKULLARININ HUKUKİ STATÜSÜ SORUNU

Azınlık eğitimini düzenleyen temel hukuk metni Lozan Antlaşması'dır (1923). Türk azınlık okulları özel okul mu yoksa devlet okulu mu, sorusuna kesin yanıt vermek zordur. Lozan Antlaşması'nın imzalanmasının ardından II. Dünya Savaşına kadar olan dönemde Batı Trakya'daki Türk azınlık okulları özel okul statüsündeydi. 3578/30.06.1928 sayılı "Özel Okullara Dair" yasa uyarınca bir özel okul açmak için Eğitim ve Din İşleri Bakanlığı'ndan izin alınması yeterliydi.

1109/25.11.1972 sayılı Kararnamenin 1. maddesinde azınlık okullarının açılması ve faaliyete geçmesi izninin özel okullar için yürürlükte olan hükümlere tabi olduğu belirtilmektedir. 964/77 sayılı yasanın 1. maddesinin 1. fıkrasında atıfta bulunulan kanunlar uyarınca azınlık eğitiminin Lozan Antlaşması'na göre, devlet eliyle sağlandığı belirtilmektedir. Aynı yasanın 4. maddesi devletlerarası karşılıklılık ilkesi saklı kalmak koşuluyla bu okulların, kuruluş, işleyiş ve denetiminde özel eğitimi düzenleyen yasaların uygulandığı belirtilmektedir. 55369/78 sayılı Bakanlık Kararı da okullara kayıt, nakil, dersler, alınan mezuniyet dereceleri gibi konularda özel okullar rejiminin geçerli olduğunu belirtmektedir. Ancak uygulamaya bakıldığında özel okullara göndermede bulunan pek çok düzenlemenin kâğıt üzerinde kaldığı görülmektedir.

1950'lere kadar azınlık eğitiminin sahip olduğu göreceli kurumsal özerklik, ağırlıklı olarak 1970'lerden sonra aşamalı bir şekilde oluşmaya başlayan düzenleyici nitelikteki mevzuat hükümleriyle büyük ölçüde ortadan kalkmıştır. Mevzuatın bir dizi konuyu genelge ve bakanlık kararlarıyla düzenlemesi mutlak bir devlet denetimi uygulamasını mümkün kılmaktadır. Azınlığın okulların işleyişine ve encümenler eliyle idaresine müdahalesi çok sınırlı düzeyde kalmakta ve bu da resmî makamlar tarafından çok sıkı bir şekilde denetlenen bir çerçevede yapılmaktadır. Azınlık okullarının karmaşık yasal rejimi azınlık eğitimi alanında gözlenen sorunların nedenlerinden birini oluşturmaktadır. Azınlık okullarının özel okul statüsünde değerlendirilmesi durumunda yenilerinin açılması önünde bir engel olmaması gerekirdi. Azınlık mensuplarının 1980'li yıllardan beri yeni azınlık ortaokul ve liseleri açma yönünde yaptıkları başvurular olumlu karşılanmamaktadır. Son olarak orta dereceli yeni azınlık okulları açmak için 2005 yılındaki bir girişim de sonuçsuz kalmıştır.

Yaşanmış bir olay azınlık okullarının hukukî statüsü konusundaki karışıklığa örnektir. Özel okullarda yapılan etkinlikler için resmî mercilerden izin gerekmemektedir. Bir azınlık okulunda yapılması planlanan bir etkinlikle ilgili olarak Azınlık Okulları Müfettişi azınlık okullarının devlet okullarının tabi olduğu hükümlere uymak zorunda olduklarını ileri sürüp yasal izin alınması gerektiğini belirtmiştir. Azınlık mensupları buna tepki gösterip olayı kamu denetçisine (Ombudsman) götürmüş ve yapılan inceleme sonucunda idare haksız bulunmuştur.

Azınlık okullarının idaresi ve özellikle taşınmaz mallarının yönetimi konusunda öğrenci velilerinden oluşan üç kişilik bir okul encümen heyeti yetkili sayılmıştır. Bu encümen heyetlerinin yetkileri yasal düzenlemelerle çok sınırlandırılmış bir ölçüde işlevsiz hale getirilmişlerdir. 2817/2000 sayılı yasanın 9. maddesinin 19. fıkrasının uygulanması çerçevesinde okul encümenlerinin belirlenmesinde daha önce geçerli olan seçimle belirleme esasının iptal edilerek encümenlerin atama usulüyle görevlendirilmesi yönündeki uygulama azınlık tarafından tepkiyle karşılanınca, iki yıl sonra bu tartışmalı düzenleme iptal edilerek eski seçim usulüne geri dönülmüştür. Azınlık okullarının denetim işlevi Millî Eğitim Bakanına bırakılmış ve özel okullar için uygulanan hükümlerin geçerli olduğu belirtilmiştir (694/77 sayılı yasanın 3. maddesi).

F. BATI TRAKYA'DA MÜSLÜMAN TÜRK AZINLIĞIN EĞİTİM SORUNLARI

F.1.Batı Trakya'da Müslümanlar İçin Anaokulu Eğitimi

Yunanistan'da 3518/2006 tarih ve sayılı yasayla anaokulu eğitimi zorunlu hale getirilmiştir. Ancak anaokulu eğitimi altyapı eksikliğinden dolayı daha sonra tercihe bağlı hale getirilmiştir. 2010-2011 eğitim öğretim yılından itibaren anaokulu Yunanistan'da tekrar mecburi olmuştur. Anaokullarında eğitim öğretim materyalleri Yunancadır. Yunan resmî makamları 1923 tarihli Lozan Antlaşması'nda anaokulu tabiri geçmemesini gerekçe göstererek Müslüman Türk azınlığının Türkçe ve Yunanca iki dilli anaokulu açma talebini olumlu karşılamamaktadır. Bölge milletvekillerinin SYRİZA Partisi'nden 11 milletvekili ile birlikte Eğitim Bakanına verdiği soru önergesinden de bir sonuç alınamamıştır. 2014 öğretim yılının başında Gümülcine'de 20 azınlık çocuğunun ilkokula kayıtları anaokuluna gitmedikleri gerekçesiyle yapılmak istenmemiştir. Bölgenin Türk kökenli milletvekilinin girişimi ile Eylül ayında kayıtları yapılabilmiştir. 2014 yılı içinde de bu durum değişmemiştir. Bundan dolayı Yunanistan'da resmî olarak sadece Türkçe ya da Türkçe-Yunanca iki dilli eğitim veren anaokulları yoktur. Yunan makamları, eğer azınlık mensupları yaşadıkları yerlerde anaokulu açılması için dilekçe verirse, sadece Yunanca eğitim veren anaokulları açmaktadır. Anaokulu eğitimi zorunlu olduğu için Müslüman Türk azınlığı çocuklarını sadece Yunanca eğitim veren anaokullarına göndermeye zorlanmaktadır. Hatta resmî makamlar anaokuluna gitmemiş Müslüman Türk çocuklarının ilkokula kaydını yapmaktan imtina etmektedir. Devlet anaokullarında eğitim dili Yunancadır. Anaokulu çağında çocukların dil gelişimi açısından hassas bir dönemde bulunmaları ve ana dili gelişimini henüz tamamlamadan sadece Yunancaya maruz kalmalarının yaratacağı sakıncalar nedeniyle veliler bugüne kadar sonuç alamasalar da iki dilli anaokulu taleplerini sürdürmektedir. Müslüman aileler çocuklarını Yunan anaokullarına gönderme taraftarı değildir. Yunan devletinin bu konudaki olumsuz yaklaşımı Müslüman Türk azınlığı tarafından ideolojik ve asimilasyoncu bir tavır olarak değerlendirilmektedir. Bu değerlendirmeleri haklı gösteren olay ise anaokulu açmanın şeklen eğitim bakanlığının yetkisinde bir konu olmasına rağmen fiiliyatta bu faaliyetin Yunan Dışişleri Bakanlığı'nın aktif rolü ve malî desteğiyle gerçekleştiriliyor olmasıdır.

Batı Trakya'da devletin açtığı anaokullarına çocuklarını göndermek istemeyen Müslüman Türk azınlığı, okulöncesi eğitim çağındaki çocuklarını sivil toplum kuruluşları bünyesinde "çocuk kulübü" adıyla faaliyet gösteren kreş ve anaokullarına göndermektedirler. Ancak bu okullar Yunan makamları tarafından resmen tanınmamaktadırlar. Bu çocuk kulüplerinde maaşları velilerden toplanan bağışlarla ödenen uzman öğretmenler görev yapmaktadır. İki yıl eğitim veren bu okullardan mezun olan Müslüman azınlık çocukları resmî olarak ilkokula kayıt yaptıramamaktadırlar. Özel çocuk kulüplerinin sayısı sınırlıdır ve ihtiyaca cevap vermemektedir. Yaklaşık 120.000 ila 150.000 nüfuslu Batı Trakya azınlığına ait ana dilinde eğitim veren çocuk kulüplerinin sayısı yetersizdir. Resmî verilere

göre 2006-2007 öğretim yılında Batı Trakya'da Yunan devlet anaokullarına devam eden azınlık öğrencilerinin sayısı 844 olarak verilmektedir.

F.2. İlkokul

Lozan Antlaşması'nın ilgili maddesine göre ilkokullarda eğitim iki dilde yapılır. Yunan hükümeti 694/77 tarih ve sayılı yasanın 1. maddesinin 2. fıkrası gereğince Lozan Antlaşması'nın öngördüğü azınlığa sağlanan ana dilinde eğitim hakkının sadece Batı Trakya'da geçerli olduğunu savunmaktadır. Bu nedenle Yunanistan hükümeti, Selanik ve Atina gibi Yunanistan'ın diğer şehirlerinde yaşayan Müslüman azınlık mensubu çocukları bu haktan yararlandırmamaktadır. Batı Trakya dışında yaşayan Müslüman azınlık mensuplarının çocukları sadece Yunanca eğitim veren devlet okullarına devam etmek zorundadırlar. Lozan Antlaşması'nın imzalanmasından sonra 1946 yılında Yunanistan'ın kontrolüne geçen Rodos ve İstanköy başta olmak üzere Oniki Adalardaki Türklerin Lozan'a tabi olmadığı Yunanistan'ın iddiasıdır ve buradaki Türkler hiçbir şekilde iki dilli eğitim hakkından yararlanamamaktadırlar. Yunanistan adı geçen adalarda Türkçe anadilinde eğitim veren okulları kapatmıştır. Bu okulların tekrar açılması konusundaki talepler karşılanmamaktadır. Aynı şekilde yasal mülteci ve göçmen statüsündeki Müslümanların Lozan'da Yunanistan Müslümanlarına verilen haklardan yararlanma talepleri 2014 yılı Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanlığı Dinî Özgürlükler 2014 Raporuna yansıdığı üzere kabul edilmemektedir.

İlkokullarda matematik, fen bilgisi, dil bilgisi, resim, Türk dili ile din kültürü ve ahlak bilgisi Türkçe olarak; coğrafya, tarih, Yunan dili ve diğer dersler Yunanca olarak verilmektedir. 2014 yılı Kasım ayı verilerine göre Batı Trakya'da 146 ilkokulda 2953'ü erkek 2827'si kız olmak üzere 5780 öğrenci iki dilli eğitim veren azınlık okullarına devam etmektedir. Bu öğrencilerden 2660'ı İskeçe (Ksanthi), 2672'si Rodop (Rodopi), kalanı da Meriç (Evros) illerinde bulunmaktadır. İlkokul binasının bulunduğu iller arasında 83 ilkokulla Rodop, 49 okulla İskeçe ve 14 okulla Meriç ili sayılabilir. Ancak her yıl Türk okullarının sayısında azalma görülmektedir. Örneğin 2013 yılında 159 olan Müslüman Türk azınlığına ait ilkokul sayısı 2014 yılında 146'ya inmiştir. Azınlık okullarının sayısının azalmasına okul birleştirmeleri de neden olmaktadır. Okullarının birleştirilmesi veya kapatılmasının gerekçesi olarak Yunanistan'daki ekonomik kriz gösterilmektedir. 2011 yılında Batı Trakya'daki 25 Türk Azınlık Okulu birleştirilmiş ve bunlardan 14'ü kapatılmıştır. 2013 Şubatı'nda 12 azınlık okulu öğrenci azlığı gerekçe gösterilerek kapatılmış. Bu okulların öğrencileri başka okullara nakledilmiştir. Bu uygulamaya 2014 yılında da devam edilmiştir. Yunan Eğitim ve Din İşleri Bakanlığı 23 Mayıs 2014 tarihinde Resmî Gazetede yayınlanan kararı ile Batı Trakya'da Rodop ilinde 14, İskeçe ilinde 3 ve Meriç ilinde faaliyet gösteren 1, toplam 18 azınlık ilkokulunun öğrenci sayısı az olduğu gerekçesiyle gelecek eğitim yılından itibaren kapatılacağını duyurmuştur. Kapatılacak okullar Rodop ilinde Ayazma, Ortacı, Yabacıklı, Atmezarı, Taşkınlar, Karamusa, Bayatlı, Ambarköy, Salmanlı, Sarancina, Çalabı, Semedli, Çiftlik

ilkokulları iken İskeçe ilinde İsmailmahalle, Kırmahallesi ve Terkeçmahalle Azınlık İlkokulları ve Meriç ilinde Musaköy Azınlık İlkokulu olarak belirlenmiştir.

Ne yazık ki ilkokullardaki sorunlar oldukça fazladır. Okulların fiziki şartlarının yetersiz oluşu ayrı bir başlık altında ele alınabilir; ancak temel eğitimin (6 yıllık ilkokul eğitimi) en önemli sorunu öğretmen başlığı altında kendini göstermektedir. Bu gün azınlık okullarında Türkçe dersleri veren öğretmenler 27 Kasım 2014 tarihinde tamamen ilga edilen Selanik Özel Pedagoji Akademisinden (S.Ö.P.A) mezundurlar. Mezun olan öğretmenler Türk ilkokullarına öğretmen olarak atanırlar. S.Ö.P.A mezunu olan ve azınlık okullarına sınıf öğretmeni olarak atanan bu öğretmenler, azınlıkça son derece yetersiz bulunmaktadır. Söz konusu okullara atanan Türk öğretmenlerin Türkçe bilgisinin yetersiz oluşu en önemli eleştirilerden biridir.

Azınlığın ileri gelenleri, okullardaki başarısızlığın temelinde tatillerin çokluğunun da katkısı olduğunu düşünmektedir. Çünkü hem Yunan resmî ve dinî bayramlarında hem de Müslümanların dinî bayramlarında ve kandillerde okullar kapalıdır.

Türk azınlık okullarıyla Yunan okulları fiziki olanaklar ve sahip oldukları demirbaşlar açısından karşılaştırıldığında Türk okullarının son derece geri ve ilkel bir durumda oldukları söylenebilir. Sınıflar küçüktür. Isıtma ise pek çok okulda sobalarla yapılmaktadır. Sınıflarında hâlâ kara tahtaların bulunduğu, çalışma masalarının eski ve demode, oturma sıralarının yetersiz olduğu ve nihayet bilgisayarların henüz yer almadığı derslikler Türk okullarında mevcuttur.

Batı Trakya'daki Müslüman Türk azınlık okullarının diğer bir sorunu da Türkçe okutulan derslerin kitapları sorunudur. Bu kitaplar önce Yunanistan'da ilgili makamlarca incelendikten sonra Türkiye'de basılıp Batı Trakya'ya getirilerek okullarda dağıtılmaktadır. Türkçe okutulan derslerin kitapları okullara dağıtılmadan önce tekrar kontrolden geçmekte ve bu süreç iki ya da üç ay sürebilmektedir. Öğretim yılı Eylül ayında başlamışına rağmen pek çok azınlık okuluna Türkçe ders kitapları yılbaşından önce ulaşamamaktadır. Örneğin Gümülcine Kırmahalle Azınlık İlkokuluna birinci sınıf Türkçe kitapları, 2014 yılı içinde ulaşmamıştır.

ABD, Kanada, Avusturya, Almanya, Fransa, İsveç ve Hollanda gibi ülkelerde iki dilli eğitim sistemi daha başarılı bir şekilde tatbik edilirken Yunanistan'da yaklaşık 90 yıllık geçmişi olan iki dilli eğitim sistemi başarılı olamamaktadır. İki dilli eğitim sisteminin amacı anadili koruyarak iki dilli okuryazar yetiştirmek ve çocuğun ikinci dilde de anadilindeki kadar dili kullanma becerisi kazanmasını sağlamaktır. Ancak eğitim bilimciler çocuğun ikinci dilinde başarılı olmasının anadilindeki gelişimine bağlı olduğunu vurgulamaktadır.

F.3. Ortaokul ve Lise

Biri Gümülcine diğeri İskeçe'de olmak üzere Türkçe ve Yunanca eğitim veren iki azınlık lisesi mevcuttur. Ayrıca lise statüsünde kabul edilen iki medrese de bulunmaktadır. Kasım 2014 verilerine göre İskeçe'deki ortaokul-lisede 225'i erkek 309'u kız olmak üzere 534 öğrenci Gümülcine Azınlık (Celal Bayar)

ortaokul-lisesinde de 328'i erkek 366'sı kız olan 699 öğrenci öğrenimlerine devam etmektedir. Ortaokul-liseye devam eden toplam öğrenci sayısı 1228'dir.

Batı Trakya'daki Müslüman Türk azınlığına ait bu iki ortaokul ve lisede de ilköğretimde görüldüğü gibi Yunan hükümeti tarafından Lozan Antlaşması'na aykırı yasa, genelge ve gayri resmî düzenlemelerle azınlık eğitiminin tüm yönleri denetim altına alınmıştır. Yunanistan bu durumu düzeltmek ve azınlık okullarında Yunanca öğretiminin seviyesini yükseltmek amacıyla 1997 yılından başlayarak "Müslüman Çocukların Eğitimi" programını başlatmıştır. Bu program çerçevesinde önce ilkokullarda başlayan program 2013-2014 yıllarını kapsayan 5. safhada ortaokul-liselerde uygulanma aşamasına gelmiştir. Azınlık okullarında okuyan çocukların Yunancalarının ilerletilmesine yönelik program uygulanırken Türkçelerine yönelik herhangi bir program geliştirilmemiştir. Ancak 2000-2001 öğretim yılından itibaren 1956 yılından kalma ders kitabı ve fotokopilerin kullanımına son verilmiş ve Türkiye'den gönderilen Türkçe ders kitaplarının önce ilkokullarda, 2006 yılından sonra da ortaokul-liselerde dağıtılmasına müsaade edilmiştir.

Müslüman Çocukların Eğitimi programını eleştiren bilim adamları Türkçedeki yeterlilik düzeyini yükseltmeksizin ve ana dilinden bağımsız olarak ikinci dilin öğretilebileceğinin düşünülmesinin bir yanılgı olduğunu vurgulamaktadırlar. Onlara göre ikinci dildeki başarı ana dilindeki başarıyla orantılıdır.

İki dilli azınlık okullarında uygulanan müfredat programından söz etmek gerekirse 1958 tarihli olmasına rağmen programın yenilenmesi yönünde herhangi bir çalışma yapılmadığı görülmektedir. Güncelliğini yitirmiş olan bu programa göre başlangıçta derslerin Yunanca ve Türkçedeki dağılımı yarı yarıya iken zamanla Türkçe okutulan kimi derslerin (ör. Hayat Bilgisi) Yunanca okutulmaya başlamasıyla denge Yunanca lehine bozulmuştur.

F.4. Yükseköğretim

2341/1995 sayılı yasayla Yunan üniversitelerine girişte azınlık mensuplarına fakülte ya da bölüm bazında % 0,5'lik kontenjan hakkı sağlanmıştır. Şüphesiz ki bu kontenjan iki dilde eğitim veren, azınlık okullarının üniversite sınavıyla öğrenci gönderememesinden kaynaklanmaktadır. Pozitif ayrımcılık oluşturan bu uygulamayla azınlık mensubu öğrenciler baraj engeli olmaksızın çok düşük puanlarla Yunanistan'da bir üniversiteye girme hakkı elde etmektedir. Bu hak nüfus kaydı Batı Trakya bölgesindeki bir yerleşim yerinde olan lise mezunu azınlık mensubu öğrencilere tanınmaktadır. Bu sayede uzun yıllar azınlık öğrencilerine hukuken olmasa da fiilen kapalı olan Yunan yükseköğretiminin kapıları aralanmış aynı zamanda Türk üniversitelerine yönelişin önüne de geçilmesi hedeflenmiştir. Çünkü Türk üniversitelerinden alınan diplomaların denklik işlemlerinde karşılaşılan güçlükler Yunanistan'da üniversite okumayı daha cazip kılmıştır. Bu güne kadar azınlık mensupları için Türkiye'de üniversite okumak tek seçenekti ve Türkiye azınlık aydınlarının, Türk toplumuna önderlik eden kadroların yetiştiği ülkeydi. Bu rolü Yunanistan'ın

üstlenmeye aday olması hiç şüphesiz yeni koşulların oluşmasına neden olmaktadır.

Sözü edilen uygulamaya bölgede yaşayan Yunanlılar tepki göstermektedir; fakat Yunanistan yükseköğretimde azınlık mensuplarına kontenjan uygulamasını sürdürmektedir. Bunun öncelikle azınlık öğrencilerinin menfaatinin gözetilmesi konusunda devletin sahip olduğu duyarlılığa bağlamak hatalı bir yaklaşım olur. Kontenjan uygulamasıyla birlikte 1996-97 eğitim yılından başlayarak Yunan yükseköğretim kurumlarına her yıl için ayrılan kontenjan sayısı 300'ün üzerinde olmakla birlikte her yıl kayıt yaptıran azınlık öğrencilerinin sayısı zikredilen rakamın altında kalmaktadır. Bu yasal düzenleme sonucunda daha önce yükseköğrenimde Türkiye'deki üniversitelere giden öğrenci sayısında ciddi bir düşüş yaşanmaya başlanmıştır. Yunan yükseköğretimine erişimin mümkün hale gelmesi azınlık öğrencilerinin orta dereceli eğitim kurumlarındaki okullaşma oranlarını yükseltmiş, azınlığın eğitimle ilgili konulardaki bakış açısının da değişmesine yol açmıştır. Ancak 9 yıllık zorunlu eğitimde okulu terk oranlarında Yunanistan ortalaması %7 iken azınlık öğrencilerinde ise ilkokuldan ortaokula geçişte okulu terk oranları % 65 düzeyindedir. Bu uygulamaya rağmen 2014 yılında Gümülcine Azınlık (Celal Bayar) Lisesi ve İskeçe Azınlık (Muzaffer Salihoğlu) Liselerinde okuyan Müslüman Türk öğrencilerinin üniversiteye giriş için gerekli not ortalaması hesabında sözlü notunun dâhil edilmediği ve bu uygulamanın azınlık öğrencileri için haksızlığa yol açtığı bölge milletvekillerinin 3128/30 Eylül 2014 sayı ve tarihli soru önergesi ile meclise taşınmıştır.

Yunan üniversitelerinde okuyan bahse konu Türk öğrencilerin başarı oranlarına ilişkin resmî olarak yayımlanmış istatistikler olmasa da 2013'te "*Trakya'da Müslüman Çocukların Eğitimi Projesi*" sorumlularının ve "*Yunan Avrupa ve Dış Politika Vakfının*" Gümülcine'de ortaklaşa düzenledikleri "*90 yılın ardından Lozan Antlaşması"* konulu kongrede proje ekibinde yer alan akademisyenlerin verdiği rakamlar dikkat çekicidir. 1996-2013 yılları arasında altı üniversite ve dört meslek yüksekokulunda öğrenim gören 1.706 Batı Trakyalı öğrencinin başarı oranı ölçülmüştür. 1996 yılında 66 öğrenci üniversiteye girmeye hak kazanmışken 2012 yılında rakam 519'a yükselmiştir. Kayıtlı 1706 öğrenciden %37'si, %25'i aktif, %20'sinin kaydı silinmiş, % 18'i ise sınıfta kalmış görünmektedir. Azınlık mensubu öğrencilerin üniversitelerden mezuniyet oranı %37 olarak verilmektedir. Uygulamaya bağlı olarak Batı Trakya'daki liselerde öğrenim gören Müslüman öğrencilerin sayısındaki artışlar da çarpıcıdır. 1996 yılında toplamda 316 öğrenci liseye devam ederken 2012-2013 eğitim öğretim yılında 2.615 öğrenciden söz edilmektedir.

Üniversiteyi Yunanistan'da okuma fırsatının doğmuş olması Yunancaya önemli ölçüde itibar kazandırmış ve bunun sonucunda iki dilli azınlık okulları yavaş yavaş gözden düşmeye başlamıştır. Önceleri devlet ilkokullarına hiç öğrenci gönderilmezken son dönemde azımsanmayacak oranda Türk, azınlık ilkokulları yerine devlet ilkokullarını tercih ettikleri görülmektedir. Rakamlar bu yönelişin artacağını göstermektedir. 1991-92 öğretim yılında Batı Trakya

bölgesinde Yunan devlet ilkokullarına giden azınlık öğrencilerinin sayısı 10 dolayında iken, 2000 yılı için devlet ilkokullarına giden Türk öğrenci sayısı 100, 2004 yılı içinse 450 olarak tahmin edilmektedir. Resmî olmayan tahminlere göre 2014 yılında bu rakamın 1000'in üzerinde olduğu yönündedir. Bununla birlikte rakamlar, azınlık ilkokullarında çift dilli eğitimin azınlık için temel tercih olma özelliğini koruduğunu göstermektedir. 2006-2007 öğretim yılı için azınlık ilkokullarını tercih etme oranının %90 düzeyinde olduğu tahmin edilmektedir. Kimi iddialara göre ise 2009-2010 öğretim yılında devlet ilkokullarına devam eden azınlık öğrencilerinin oranı %32'ye ulaşmıştır. Araştırma verilerine göre ortaokullarda durum farklıdır ve azınlık ortaokulları da öğrenci kaybı yaşamaktadır. Örneğin 2009-2010 öğretim yılı için devlet ortaokullarına devam eden azınlık öğrencilerinin oranı % 76.2, devlet liselerine devam eden öğrenci sayıları ise aynı dönem için %85 olarak verilmektedir. Ortaöğretimde makasın devlet okulları lehine açılmasını yadırgamamak gerekir, çünkü gerek Rodop gerekse İskeçe illerinde sadece birer azınlık ortaokul ve lisesi bulunmaktadır.

Bununla birlikte kimi veliler özellikle kız öğrencilerin Yunanistan'da bu yüksekokullara gitmesini ihtiyatla karşılamakta ve kendilerince haklı sayılabilecek kimi çekincelere sahiptirler. Veliler üniversitenin karma eğitim ve son derece özgür ortamında çocuklarının dinlerini, ahlaklarını ve kimliklerini kaybetmekten, Gayri Müslimlerle evlilik yapmalarından korkmaktadırlar. Onlara göre devletin, azınlık velilerinin çocukları hakkındaki olumsuz çekinceleri bir an önce gerçekleştirmek için beklemeye hiç tahammülü yoktur ve asimilasyon politikalarında biran önce sonuca varma emelindedir.

Türk azınlık temsilcileri, azınlık sivil toplum örgütleri Lozan'da öngörüldüğü şekliyle iki dilli azınlık okullarını Türk öğrenciler için en ideal okul türü olarak görmekte ve ortaokul ile lise düzeyinde bu tür okulların sayısının arttırılması için çaba sarf etmektedir; çünkü bu okullar Türk dilini ve kültürünü geliştirmekte ve azınlığın Türk kimliğini güçlendirmektedir.

F.5. İlköğretimde Öğretmenlerin Nitelikleri

Azınlık eğitiminin temel sorunlardan biri, eğitim öğretim faaliyetinin en önemli unsuru olan öğretmen konusuna odaklanmaktadır. Azınlık ilkokullarında Türkçe programı yürüten öğretmen kadrosu yakın bir zamana kadar dört farklı profilde öğretmenden oluşmaktaydı. Bunlar sırasıyla Türkiye'deki öğretmen okullarından mezun olmuş öğretmenler, herhangi bir öğretmenlik eğitimi almamış medrese ya da lise mezunu formasyonsuz öğretmenler, ikili antlaşmalara dayanarak Türkiye'den gelen ve sayıları 10'nun altında olan Türk vatandaşı öğretmenler ile eğitim-öğretim faaliyeti sonlandırılarak 2011 yılında kapatılmış olan Selanik'teki 2 yıllık Özel Pedagoji Akademisi mezunu öğretmenlerdi. İlk iki grubu oluşturan öğretmenlerin tamamı yaş haddinden emekli olmuştur. 2014 yılında artık azınlık okullarında Türkçe programın yürütülmesi sorumluluğu, Türkiye'den gelen sınırlı sayıdaki kontenjan öğretmenini saymazsak, tamamen Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunu öğretmenlerin sorumluluğundadır. Akademi mezunu öğretmenlerin meslekî

yeterlilikleri konusu ciddi şekilde sorgulanmaktadır. Türkçe öğretmeni olarak atanan bu öğretmenlerin mezun oldukları Akademide derslerin tamamına yakını Yunancaydı ve Türkçe dersi haftada sadece 3 saat ile sınırlıydı. Öğretmen adaylarının aldıkları 3 saatlik Türkçe dersiyle öğrencilere sınıfta etkin bir ana dili eğitimi vermeleri beklenemez.

Bugün Batı Trakya'daki azınlık ilkokullarının Türkçe müfredatını okutan öğretmenlerin tamamına yakınının mezun olduğu Selanik Özel Pedagoji Akademisi ciddi eleştirilere konu olmuş bir eğitim kurumudur. Akademi 31/10.10.1968 sayılı kararname ile 1969 yılında kurulmuş ve kararnamede kurumun amacının Yunan vatandaşı olan Müslüman öğretmenleri eğitmek olduğu belirtilmektedir. 1990'lı yılların sonuna kadar burada eğitim gören öğretmen adaylarının ezici çoğunluğunun (% 92) medrese mezunları arasından seçilmiş olması altı çizilmesi gereken bir husustur. 695/1977 sayılı kanunun 3. maddesinin 7. paragrafına göre *"Azınlık okullarına öğretmen atanmasında Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunu öğretmenler tercih edilir."* denmektedir. Bu düzenleme Türkiye'deki Eğitim Fakültelerinden mezun Batı Trakyalı azınlık öğretmenlerinin ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı kontenjan öğretmenlerinin ilkokullara atanmasını güçleştirmiştir. Akademinin daha nitelikli öğretmenler yetiştirilmesi için ıslah edilmesi ya da azınlık okullarında görev yapacak öğretmenleri yetiştirecek yeni bir eğitim kurumunun açılması yönünde dile getirilen taleplerin ardından 2011 yılında Selanik Özel Pedagoji Akademisi 2011 yılında çıkarılan 3966/2011 sayılı yasanın 59. maddesinin 10. fıkrası hükmü uyarınca kapatılmasına karar verilmiş, mevcut öğrencilerin mezun olmasıyla 31.08.2013'te tamamen tasfiye edilmiştir. Azınlık eğitiminin bugün yaşadığı nitelik sorununda azımsanmayacak bir payı olan Akademinin 40 yılı aşan bir faaliyet döneminin ardından kapatılmış olması azınlık eğitim tarihi için önemli bir olaydır. Akademinin yerine azınlık okullarına yönelik öğretmen yetiştirmek için Selanik Üniversitesi Eğitim Fakültesi bünyesinde faaliyet gösteren İlköğretim (Sınıf) Öğretmenliği Bölümü (Pedagogiko Tmima Dimotikis Ekpedevsis) içinde "Azınlık Eğitimi Bölümü" adı altında 4 yıllık eğitim verecek bir birim oluşturulmuştur. Bu bölüme 2011-2012 eğitim öğretim yılında öğrenci alınmış; ancak bir sonraki akademik yılında öğrenci alınmamıştır.

27 Kasım 2014 tarihinde Yunan Parlamentosunda kabul edilen ve azınlık eğitimi ile ilgili pek çok yasada değişiklikler öngören son yasal düzenleme ile 2015-2016 eğitim öğretim yılından itibaren, Dedeağaç'ta (Aleksandroupoli) Trakya Demokritos Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim (Sınıf) Öğretmenliği Bölümüne bağlı Azınlık Programı Öğretmenleri Hizmetiçi Eğitim Merkezinin kurulduğu belirtilmektedir. Bu merkez bundan böyle azınlık öğretmenlerinin yetiştirilmesinde görevi S.Ö.P.A'dan devralmış gibi görünmektedir.

Öğretmen konusunda Türkiye'deki öğretmen okullarından mezun olup günümüzde tamamı emekli olmuş öğretmenlerden de kısaca söz etmek gerekir. 1970'lere kadar azınlık eğitiminde bu kadrolar söz sahibiydi. 1960'lı yıllarda Türkiye'deki öğretmen okulu mezunu pek çok öğretmenin görevine son verilmiş ve sayılarının azaltılmasıyla etkilerinin sınırlandırılması amaçlanmıştır. Bu hedef

1970'li yıllarda gerçekleşmiş ve öğretmen okulu mezunlarına azınlık okullarında yeni atama ve görevlendirmeler yapılmamıştır. Sözü edilen bu öğretmenler Yunan makamlarınca Türk propagandasının birer aracı ve dolayısıyla ulusal bir tehdit olarak görülmüşlerdir. Bu nedenle yasal düzenleme yapılarak sadece Akademi mezunlarının azınlık okullarında görev yapmasına olanak tanınmıştır.

Öte yandan azınlık, orta öğretimde azınlık ortaokul ve liselerinde edebiyat, matematik, İngilizce, kimya, fizik gibi derslere giren Türkiye'den uzun süreli görevli öğretmenlerin iki sene önce liseye çevrilen Gümülcine Medresesinde de görev yapmalarını talep etmektedir. Fakat Yunan makamları azınlığın bu isteğine henüz olumlu cevap vermiş değildir.

F.6. Liselerin Fiziki Yapıları ve Öğrenci Taşıma Hizmetleri

Sınıfların fiziki ve teknik yapısı ilkokullardan farklı değildir. Sınıflar çok kalabalıktır; 20 kişilik sınıflarda 40 öğrenci eğitim görmektedir. Kitaplar zamanında dağıtılmamaktadır. Özellikle İskeçe Azınlık Lisesinin fiziki koşulları çok yetersizdir ve ek bina yapımı için resmî merciler izin vermemektedir.

Öğrenciler köy ve kasabalardan otobüsle ancak Gümülcine ve İskeçe terminallerine kadar nakledilir. Gümülcine ve İskeçe'de otobüs terminalleri liselere yarım saat mesafede bulunuyor. Terminaller ile liseler arasında servis veya araçla ulaşım hizmeti verilmemektedir.

G. BATI TRAKYA'DA MÜSLÜMAN TÜRK AZINLIĞIN DİNİ MESELELERİ

G.1. Batı Trakya'da Müftülerin Seçilmesi veya Atanması Meselesi

Yunanistan'daki Müslüman Türk azınlığının dinî lideri olan müftülerini seçme hakkı 14 Kasım 1913 Atina Antlaşması ile kabul edilmiştir. Bu durum 1920 yılında kabul edilen Yasa ile Yunan iç hukukuna derç edilmiş ve Lozan Antlaşması'nda da bu hak teyit edilmiştir. 1923 Lozan Antlaşması'nın ilgili maddelerine göre Batı Trakya Müslüman azınlığı müftülerini kendileri seçiyordu. Fakat Yunanistan, Lozan Antlaşması'nın amir hükümlerine aykırı olarak 1991 yıl ve 1920 sayılı kanunla Müslüman azınlığın müftülerini seçimle değil, atamayla tespit etmeye başlamıştır. Böylece azınlığın bitmeyen ihtilaflarına yeni ve esaslı bir ihtilaf daha ilave edilmiş oldu. "Seçilmiş müftü" ve "atanmış müftü" kavramları son çeyrek yüzyılda azınlık arasında belki de en çok konuşulan ve haklarında en çok tartışılan kavramlar olmuştur. Yunan Devleti, bölgedeki Müslüman-Türk azınlığının itirazına ve Lozan Antlaşması'nın hükümlerine aykırı olarak, 3 bölge müftüsünü 10 yıllık süre için atamaktadır. Uygun gördüklerini bu sürenin devamında da atamaya devam edebilmektedir. Bu uygulamaların sonucunda Gümülcine'nin seçilmiş müftüsü İbrahim Şerif iken atanmış müftüsü Meço Cemali olmuştur. İskeçe'de ise seçilmiş müftü Ahmet Mete belirlenmişken Mehmet Emin Şinikoğlu tayin edilmiş müftü olmuştur. Evros (Meriç) ilinde Dimetoka ise seçilmiş müftü uygulaması olmamış atanmış müftü Mehmet Şerif Damatoğlu görevi sürdürmektedir.

"Seçilmiş" ve "atanmış" müftüler üzerinden yapılan tartışmalar din hizmetlerini olumsuz etkiliyor, denebilir. Atanmışlarla seçilmişlerin görev alanları net ve belli olmadığı için din hizmetlerinde yetki tartışması ve kargaşasını da beraberinde getirmiştir. Haddi zatında taraflardan her biri din hizmetlerinde "gerçek" yetkilinin kendisi olduğunu ileri sürüyor ve karşı tarafı "gayr-i meşru" ve eskilerin ifadesiyle "keen lem yekun" ilan ediyor. Nikâh, boşanma, nafaka, cenaze gibi işlemlerde azınlık resmî ya da atanmış müftüye başvurmak zorunda kalırken, resmî belgenin istenmediği diğer dinî hizmetlerde genelde seçilmiş müftülerle beraber hareket ediyor. İmamlık, müezzinlik, irşat ve vaizlik gibi kimi hizmetlerde atanmışlarla birlikte hareket edenler "Yunanlılarla işbirliği" yapmakla suçlanırken, seçilmiş müftülerle çalışan kimi görevliler de "Türk Devletinin politikalarına alet olmak ve Türkiye'nin sağladığı iddia edilen örtülü maddi desteği almakla" suçlanıyor. Bu da taraflar arsında var olan anlaşmazlığı derinleştiriyor.

Seçilmiş müftülerle atanmış müftüler arasındaki mücadelenin somut örneklerinden biri Selanik'te kılınacak "bayram namazı" meselesidir. Selanik'in doğusunda Arkeoloji Müzesi olarak kullanılan ve Osmanlı'nın son döneminde Müslümanlığı kabul eden Yahudiler için inşa edilen Yeni Cami ya da diğer adıyla Hamidiye Cami, Türklerin Selanik'i terk etmesinden sonra, 2013 yılının Kurban Bayramında birkaç "ilk"i birden yaşadı. 1923'den sonra camide ilk defa namaz kılınması, bir bayram namazında aynı camide ilk defa üç kişinin saf tutması, "atanmış" bir müftünün Selanik'te görevlendirdiği ilk imamın namaz kıldırması sözü edilen "ilk"lerdendi.

Selanik Belediyesi bayram namazına münhasır olmak üzere 2014 yılının Temmuz ayına rastlayan Ramazan Bayramında Yeni Cami'nin ikinci kez ibadete açılmasına izin verdi. Ancak "Seçilmiş" Gümülcine Müftüsü ile birlikte hareket eden Selanik-Trakya Müslüman Türkleri Derneği hem merkezden uzak olduğu, hem de Yahudilerle olan anlamlı bağıntısı gerekçesiyle adı geçen camiye sahip çıkmıyor. Hatta dernek, biraz daha ileri giderek Yeni Cami'yi bir Osmanlı eseri olarak görmüyor.

Yeni Cami'nin sadece bayram namazlarında bile olsa ibadete açılması önemli bir gelişme sayılmakla birlikte, camide namaz kıldıracak imamın "resmî/atanmış" müftülükçe mi, yoksa "seçilmiş" müftülükçe mi görevlendirileceği hususu önem arz etmiştir. Selanik Belediyesi "camiyi ibadete açarım; ama görevliyi ben atarım" anlayışını benimseyince adı geçen dernek, 2013 yılının Kurban Bayramı namazını boykot etmiştir. Boykot sonucunda Dimetoka'nın (Evros/Meriç ili) "atanmış" müftüsünün görevlendirdiği imamın arkasında sadece iki kişi saf tutabildi. Sözü edilen Kurban Bayramı namazı yerel ve ulusal basında da konu edinmiş ve bir nevi istihza malzemesi yapılmıştır.

"Atanmış" Dimetoka Müftüsü Selanik Yeni Cami'de 2013'ün Kurban Bayramında yaşanan başarısızlığın bu kez 2014'ün Ramazan Bayramında yaşanmasını engellemek için tedbirler aldı. Bu kapsamda ilanlar hazırlandı. İlanlar Selanik Ortodoks İlahiyat Fakültesindeki Cuma Mescidi'nin panolarına asıldı. Müftülüğün Selanik İmamı ev ev, mahalle mahalle dolaşarak Müslüman

azınlığı Yeni Cami'de eda edilecek bayram namazına davet etti. Atanmış müftünün Selanik imamı, azınlığı sadece namaza davet etmekle kalmadı, hem namazdan önce hem namazdan sonra cemaate özel otobüs hizmeti sundu.

Cemaatin evine kadar sunulan söz konusu hizmet, Yeni Cami'de bu kez Ramazan Bayramı namazının eda edilmesini sağladı. Bu durum Osmanlıların Selanik'i Yunanlılara teslim etmesinden sonra şehirde 2007 yılında Osmaniye Mescidi'nde tekrar başlayan hizmetin alternatifi olarak algılandı. Son taktikle birlikte Selanik'te dengelerin "atanmış"ların lehine değiştiğini söylemek mümkün. 4 Ekim 2014 tarihinde seçilmiş müftüleri tanıyan Selanik Müslümanlarının Kurban Bayramı namazı için cami tahsisi talepleri ise bakanlık ve Selanik Belediyesi tarafından kabul edilmedi.

Müftü Seçimlerinin Uluslararası Hukuktaki Dayanağı: Lozan Antlaşması'nın ilgili maddeleri şöyledir:

Madde 40: *Gayr-ı Müslim akalliyetlere mensup olan Türk tebaası hukuken ve fiilen diğer Türk tebaaya tatbik edilen aynı muamele ve teminattan müstefit olacaklardır. Bunlar bilhassa masrafları kendine ait olmak üzere her türlü müessesat-ı hayriye, diniye veya ictimaiyeyi, her türlü mektep ve sair müessesat-ı talim ü terbiyeyi tesis, idare ve murakabe etmek ve buralarda kendi lisanlarını serbestçe istimal ve âyin-i dinîlerini serbestçe icra eylemek hususlarında müsavi* [eşit] *hukuka malik olacaklardır.*

Madde 41: *Tedrisat-ı umumiye hususunda, Türk hükümeti Gayr-i Müslim tebaanın mühim bir nispet dâhilinde mütemekkin* [oturmuş] *oldukları şehirler ve kazalarda bu Türk tebaasının çocuklarının iptida-i mekteplerinde kendi lisanlarıyla tahsil etmelerini temin zımmında tehsilat-ı münasibe ibraz edeceklerdir. Bu hüküm Türk hükümetinin mezkûr mekteplerde Türk lisanının tedrisini mecburi kılmasına mani olmayacaktır.*

Gayr-i Müslim akalliyetlere mensup Türk tebaasının mühim nisbette mevcut oldukları şehirlerde veya kazalarda devlet bütçesi, belediye veya sair bütçeler tarafından terbiye, din veya emr-i hayır maksadıyla tahsis edilen mebaliğden [meblağlardan] *bu akalliyetlere de muhakkak bir hisse temin olunacaktır.*

Mebaliğ-i mezkûre, alâkadar müessesâtın sahib-i selâhiyet mümesillerine ita edilecektir.

Madde 44: *Türkiye, iş bu faslın yukarı ki maddelerinin Türkiye'nin Gayr-i Müslim akalliyyetlerine taalluk* [ait olma] *ettiği mertebede* [derece] *ahkam-ı mezkurenin* [zikredilen hükümlerin] *beyne'l-milel* [uluslararası] *menfaati haiz* [sahip] *taahhüdat teşkil etmelerini ve Cemiyet-i Akvamın kefaleti altına vaz' edilmelerini* [almalarını] *kabul eyler. Bunlar Cemiyet-i Akvam Meclisinin ekseriyetinin* [çoğunluğunun] *muvafakati* [uygunluğu] *tadil* [değişiklik] *edilemeyeceklerdir. Britanya İmparatorluğu, Fransa, İtalya ve Japonya, Cemiyet-i Akvam Meclisi ekseriyeti tarafından iş bu mevadd* [maddeler] *hakkında usulü dairesinde kabul edilecek olan her türlü tadilatı reddetmemeyi muahede-i hazıra ile taahhüt eyler.*

Türkiye, Cemiyet-i Akvam Meclisi azasından [üye] *her birinin bu taahüdattan herhangi birine karşı vuku bulan tecavüzü veya tecavüz tehdidini Meclisin nazar-ı dikkatine arza* [sunmaya] *salahiyettar* [yetkili] *olacağı ve Meclisin icab-ı hale göre münasip ve müessir telakki edilecek bir suret-i hareket ittihaz* [kullanma] *ve talimat ita* [verme] *edebileceğini kabul eder.*

Bundan başka Türkiye, işbu mevadda mütedair hukuku veya fiili mesailde [meseleler] *Türk hükümetiyle vâdıu'l-imza* [imza atan] *diğer devletlerden biri veya Cemiyet-i Akvam Meclisi azasından diğer bir devlet beyninde* [arasında] *ihtilaf-ı efkâr* [fikir ayrılığı] *vukua geldiği takdirde iş bu ihtilafın, Cemiyet-i Akvam Ahidnamesinin 14. maddesi ahkâmına nazaran beyne'l minel mahiyeti haiz bir ihtilaf gibi telakki edilmesini kabul eder. Türk hükümeti bu kabilden* [türden] *olan her ihtilafın, diğer taraf talep ettiği takdirde Beyne'l milel Adalet-i Mahkeme-i Daimesine tevdiini* [bırakmayı] *kabul eder. Mahkeme-i Daimenin kararı kabil-i istinaf olmayıp* [bir üst mahkemeye götürülmesi mümkün olmayıp] *Cemiyet-i Akvam Ahidnamesinin on üçüncü maddesi ahkâmı mucibince verilmiş bir kararın aynı kuvvet ve hükmünü haiz olacaktır"*

Madde 45: *İş bu fasıl ahkâmı ile Türkiye'de bulunan Gayr-i Müslim akalliyyetler* [azınlıklar] *hakkında tanınan hukuk, Yunanistan tarafından kendi arazisinde bulunan Müslüman akalliyyet hakkında dahi tanınmıştır.*

G.2. Azınlığın Vakıf Malları

Yunanistan'da Müslüman Türk Cemaatine ait olan cami, azınlık okulları ile bu kurumların çalışma masraflarını karşılamak üzere bağışlanmış çeşitli taşınmaz mallara sahip vakıflar mevcuttur. Bunların Müslümanlara ait olduğu Lozan Antlaşması'nda da teyit edilmiştir. Ancak Yunan hükümeti 1980 yılında kabul edilen 1091/1980 sayılı "Batı Trakya'daki Müslüman Azınlığa Ait Vakıfların ve Bunların Servetlerinin İdaresi ve Kullanılmasına İlişkin" yasa ile Müslüman azınlık vakıfları üzerinde müdahalede bulunmuş ve vakıf yönetimlerini denetler hale gelmiştir. Bunun sonucu olarak pek çok vakıf malı vakıfnamelerindeki "vakıf malı satılamaz" hükmüne aykırı olarak elden çıkarılmıştır. Yunanistan'da devlet ve yerel yönetimler şehir planlaması adı altında azınlığın birçok gayrimenkule el koymuş, vakıf ve şahıs arazilerin Romanlarca işgaline göz yummuştur. 1933'te Şehir Planlaması ve 1970'lerin askerî yönetimi sırasında yapılan istimlâk azami düzeye ulaşmıştır. Son yıllarda yapılan istimlâkin en yeni örneği Gümülcine'de bir azınlık okuluna ait yurt binasının kamulaştırılması olmuştur.

Osmanlı Döneminde cami arsaları en az 700 metrekare olacak şekilde vakfedilirdi. 1933'te yapılan planlamada park, yol, yeşil alan gibi gerekçelerle camilerin alanları istimlâk edilmiş hatta kimi camilerin tam ortasından yol geçirilmiştir. Bu anlayışa Gümülcine'de Park Cami olarak da bilinen Mahmut Ağa Cami örnek olarak verilebilir. Ayrıca vakıf arazilerinin amacının dışında kullanılmasına yönelik kimi azınlık müteşebbislerinin teşebbüsleri de yerel yönetimlerce destek gördüğü söylenebilir.

G.3. Din Eğitimi ve Medreseler

1949'da birçok eski medreseyi tek çatı altında birleştirerek kurulan Gümülcine ve Şahin medreseleri, Batı Trakya'da din eğitimi veren yegâne medreselerdir. Müftülük teşkilatlarında görev yapan birçok imam ve müezzin adı geçen medreselerden mezun olmuştur. Müfredat programlarının ıslahı ve Türkiye'deki İmam Hatip Liseleri statüsüne kavuşturulması için çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların sonucunda her iki medrese lise statüsüne dönüştürülmüş ve bünyesine kız öğrencilerini de kabul etmeye başlamıştır. Ancak azınlık ileri gelenleri lise statüsüne kavuşturulan medreselerin eğitim düzeyinden hep şikâyetçi olmuştur. Gümülcine Azınlık (Celal Bayar) Lisesine tanınan Türkiye Öğretmenleri Kontenjanının medreselere de tanınmasını, kültür derslerinin yanı sıra özellikle meslek dersleri öğretmenlerinin Türkiye'den görevlendirilmesi talep edilmektedir.

Yunanistan'da ilköğretim seviyesinde din dersi seçmelidir. Müslüman Türk azınlığının çocukları azınlık okullarına gittiği gibi Yunan devlet okullarına da devam edilebilmektedir. Devlet okullarına devam eden Müslüman azınlık çocuklarına baskı yapılarak din derslerini almaya zorlandıkları bazı azınlık mensupları tarafından ifade edilmektedir.

G.4. Medrese Lisesi Müfredatında Dinî (Meslekî) Dersler

Medreselerin 1949'da kurulmasından sonra müfredatta yer alan meslek derslerinin yeniden tanzimi ve artırılmasına yönelik 11.10.1954'de Türkiye Millî Eğitim Bakanlığı'nca yapılan çalışma Yunan makamlarınca kabul görmemiştir. Meslek derslerinin yetersizliği, medreselerin lise statüsüne dönüştürülmesinden sonra da sorun olarak devam etmiştir. Dinî dersler açısından Gümülcine Medresesinin Gümülcine Azınlık (Celal Bayar) Lisesine göre bir üstünlüğü olabilir, ancak aynı medresenin mesela Türkiye'deki İmam Hatip Liseleri müfredatına göre geride olduğu açıktır. Medreseler lise statüsüne kavuşturulmakla birlikte Kur'an-ı Kerim, Tefsir, Hadis, Akaid, Kelam ve Arapça gibi meslek derslerinin haftalık ders saatleri Türkiye'deki İmam Hatip Liselerinin ders müfredatına kıyasla yetersizdir. Söz konusu yetersizliğin giderilmesi Müslümanlara doğru bir din eğitimi verilmesi için elzem gözüküyor.

G.5. Yüksek Din Eğitimi

Batı Trakya'da din eğitimi veren bir yüksekokulun bulunmayışı yüksek din eğitimi almak isteyen azınlık öğrencilerini yurt dışına gitmeye zorlamıştır. Türkiye, Mısır, Arabistan, Suriye, Ürdün ve Libya Müslüman azınlığın dinî eğitim için gittiği ülkelerin başında gelmektedir. Adı geçen ülkelerde zihniyet ve dünya görüşü bakımından farklı yetişen öğrenciler, ülkelerine dönüp müftülük teşkilatında çalışmaya başladıklarında, farklı yetişme tarzları, zamanla kurum içinde müzmin problemlere yol açabilmektedir. Bu kapsamda bir Türkiye, bir Ezher ya da Vehhabilik etkisinde bir Arabistan ekolünden bahsedilebilir. Zihniyet dünyasında yaşanan çatışmaların ilgili kurumları ve azınlığı güçsüz hale getirdiği söylenebilir. O yüzden kurum içi çatışmalarını asgariye indirmek ve ilkokuldan

yüksek eğitime kadar bir din eğitimi geleneği oluşturmak için Bulgaristan ve Romanya'da olduğu gibi Batı Trakya'da da bir İlahiyat Fakültesinin kurulması, okullarda ve müftülük teşkilatında istihdam edilecek öğretmen ve din görevlilerinin bu fakülteden yetiştirilmesi elzem gözükmektedir. Mütekabiliyet esasına göre, Heybeliada Ruhban Okulunun yeniden açılmasına karşılık Gümülcine'de bir İlahiyat Fakültesinin kurulması Yunanistan'da yaşayan Müslümanların beklentisidir.

25 Eylül 2014 tarihinde Yunan Parlamentosu'nun Eğitim İşleri Komisyonu'nda kabul edilen bir yasa tasarı ile Lozan Antlaşması'nda Müslümanların dinî konulardaki haklarına aykırı olarak Batı Trakya'daki medreseler içinde 2 Hristiyan üyenin de bulunduğu 7 kişilik bir denetleme komisyonu oluşturulmuştur. 14 Kasım 2014 tarihinde denetleme komisyonun üyeleri belirlenmiştir. Bu komisyonda azınlığın seçilmiş müftü olarak tanımladığı kişilerin değil Yunan hükümetinin atadığı bölge müftülerinin olması dikkat çekmektedir.

G.6 Vaaz ve İrşad Heyeti

Batı Trakya müftülüklerinin merkez ve taşra teşkilatlarında vaazların tanzimi, programlanması ve Müslümanların dinî açıdan irşat edilmesi amacıyla 1970'de Vaaz ve İrşad Heyeti kurulmuştur. 2000'lerde medreselerin orta eğitim statüsünde ve resmî dinî bir lise olarak devam etmesinin sağlanması yerine Gümülcine ve Şahin Medreselerinin kapatılmasını, öğretmen ve din adamı olmak isteyen öğrencilerin Türkiye'de eğitim görmelerini savunmuştur. Vaaz ve İrşad Heyeti medreselerin kapanmasını sağlayamadığı gibi kız öğrencilerinin medreseye kabulüne de karşı çıkmış ve bu meyanda kararlar yayımlamıştır.

Vaaz ve İrşad Heyeti bugün Batı Trakya Din Görevlileri Derneği adı altında seçilmiş Müftü İbrahim Şerif'e bağlı olarak faaliyetlerine devam etmektedir. Kur'an Kursları açmak, hocalarını istihdam etmek, ihtiyaç duyulan yerlerde azınlığın talebi doğrultusunda imam görevlendirmek ve cami bulunan yerlerde vaaz hizmetleri sunmak, derneğin başlıca görevleri arasındadır.

Derneğin vaaz hizmetleri Türkiye'deki vaaz hizmetleriyle mukayese edildiğinde haftalık vaaz verme sayısı açısından yetersiz olduğu söylenebilir. Türkiye'de bir vaiz haftada farklı yerlerde dört defa vaaz vermekle sorumlu iken Batı Trakya'da bu sayı çoğu zaman birle sınırlıdır. Cuma namazından önce yapılan vaazlar dışında haftanın diğer günlerinde de düzenli vaazlar verilmesi Müslümanların talebidir.

İletişim araçlarından azami derecede faydalanmak, bunun için dinî yayınlar yapan FM Radyo İstasyonları ve TV kanalları tesis edilmesi bazı Müslümanların isteğidir.

H. BATI TRAKYA DIŞINDAKİ YUNANİSTAN MÜSLÜMANLARI

H.1.Selanik'te Dinî Hayat, İbadet ve İbadethaneler

Selanik şehrine göç etmiş 5.000 üstünde Batı Trakya Müslümanı mevcuttur. Selanik'teki Müslümanların sayısı mülteci ve göçmen olarak gelenlerle birlikte 7.000 üstündedir. Ancak Selanik'te Müslüman Türklerin ana dillerinde eğitim alacakları herhangi bir eğitim kurumu bulunmamaktadır. Aynı durum din eğitimi konusunda da geçerlidir. 2005 yılında Selanik'teki Müslümanlar "Makedonya-Trakya Müslümanları Eğitim ve Kültür Derneği" kurmuşlardır. Bu dernek kanalı ile Müslümanlar Selanik'te kendilerine Müslüman inancına uygun olarak defnedilebilecekleri bir mezarlık talebinde bulunmalarına rağmen Selanik'te halen bir Müslüman Mezarlığı bulunmamaktadır. Müslüman Cemaati cenazelerini Batı Trakya'ya götürerek defnetmek zorunda kalmaktadır. Bu olay bile Yunan makamlarını rahatsız etmektedir. Örneğin Selanik'te vefat etmiş bir Müslümanın cenazesini almak için Selanik hava limanına 2014 yılı Haziran ayında giden Dimetoka-Evros Eğitim ve Kültür Derneği'nin aracına hava alanında polis tarafından 5.000 Avro ceza kesilmiş ve aracın plakasına el konulmuştur. Bu cezanın gerekçesi aracın cenaze aracı olmaması olarak gösterilmiştir. Selanik sur içinde 70'i aşkın Osmanlı camisinden sadece iki tanesi; Hamza Bey ve Alaca İmaret Camileri ayaktadır. Sur dışında Hamidiye Mahallesinde yer alan ve yukarıda adı geçen camiyle birlikte Selanik'te cami vasfını haiz üç cami bulunmaktadır. Bunlardan Hamza Bey Cami yıllardır onarımdadır. Alaca Cami sergi ve diğer kültürel faaliyetleri için kullanılmaktadır. Hamidiye Cami ise Arkeoloji Müzesi olarak hizmet vermektedir. Selanik- Makedonya Müslüman Türk Derneği, Alaca Camisi'nin azınlığa tahsisi için mücadele etmektedir. Ancak bu zamana kadar bir sonuç elde edilmiş değildir.

2014 yılında Selanik'te ibadete açık 3 mekândan söz edilebilir. Bunlardan biri Osmaniye Mescidi, diğeri Arap Mescidi ve sonuncusu sadece Cuma namazlarının kılındığı Ortodoks İlahiyat Fakültesi'ndeki mescittir.

H.1.a. Osmaniye Mescidi

Selanik-Makedonya Müslüman Türk Derneği'nin 2007'de Selanik'te açtığı ilk mescittir. Derneğin kurucu başkanı Osman İsmailoğlu'na göre Osmanlıların şehri terk etmesinden sonra Selanik'te ezan sesinin ilk defa arşa yükseldiği mekân burasıdır. Bodrum katının yarısında yer alan söz konusu mescidin diğer yarısı kahvehane ve derneğin idare merkezinden oluşmaktadır. Mescidin ana giriş kapısı kıbleye denk geldiği için işlevsel değildir. O yüzden mescide girişler kahvehaneden yapılmaktadır. Kimi faaliyetlerle birlikte sigaranın içilmesine de izin verilen kahvehanenin mescide açılması mescit adabına mugayir olarak değerlendirilebilir.

Mescit beş vakit namaza açık değildir. Gümülcine Müftülüğü'nün seçilmiş müftüsünce bir yıllığına bir imam görevlendirilir. Süre bitiminde imamlar münavebeli olarak değiştirilir. İmamın görevi Perşembe günü akşam

namazında başlar Pazar günü yatsı namazında sona erer. Zikredilen süreler içinde imamın görevi Cuma namazlarını kıldırmak ve hafta sonu azınlık çocuklarına yönelik bir dizi programlar icra etmektir. Kur'an-ı Kerim ve Dinî Bilgiler Dersleri sözü edilen programların en önemli iki dersidir.

Mescit ortamında ama derneğin bir faaliyeti olarak gözüken diğer önemli bir etkinlik de Türkçe dersleridir. İmamın dışında başka görevlilerce verilen Türkçe derslerinin azınlık çocuklarının anadil ihtiyaçlarını ne dereceye kadar karşıladığı tartışmalıdır.

Osmaniye Mescidi'nin mevcut haliyle Selanik'teki Müslüman azınlığın dinî ihtiyaçlarını karşılamada son derece yetersiz olduğunu belirtmek gerekir. Gümülcine'nin seçilmiş müftüsü tarafından görevlendirilen imamların görevi haftanın belli günleriyle sınırlı kalmaktadır. Mescidi beş vakit namaza açık tutacak şekilde görev tanımlarının yeniden tanzim edilmesi ihtiyaç duyulmaktadır. Cemaat olsun olmasın görevli imamın mescidi beş vakit namaza hazır tutması Müslümanların dileğidir. Müslümanlar imamların gerekirse görevleri boyunca sürekli Selanik'te ikamet etme şartıyla görevlendirilmesini talep etmektedir. Kahvehanenin mescitle olan irtibatının kesilerek ya da bodrum katının tamamen mescide dönüştürülerek ibadetin daha sağlıklı hale getirilmesine ihtiyaç vardır.

H.1.b. Arap Mescidi

Selanik Arap Kültür Merkezine bağlı olarak faaliyet gösterir. Selanik'te ibadete açık ikinci mekândır. Tsimiski Caddesine yakın bir yerde faaliyet gösteren mescidin müdavimleri genelde değişik Arap ülkelerinden gelen Müslümanlardır. Osmaniye Mescidi'ne göre daha merkezî bir yerde bulunan Arap Mescidi'nin en önemli özelliği beş vakit namazlarda açık tutulmasıdır. Merkezin faaliyetleri arasında Ramazan ayı boyunca iftar hizmeti sunmak da yer almaktadır.

Mescidin imamet hizmetleri Arap Kültür Merkezi tarafından ifa edilmektedir. Prensipte imamete ehil olanların öne geçtiği mescitte kimi zaman asıl mesleği hekimlik olan merkez müdürünün imamet görevini yerine getirdiği görülmektedir.

H.1.c. Cuma Mescidi

Aristoteles Üniversitesi Ortodoks İlahiyat Fakültesi bodrumunda yer alan Cuma Mescidi adından da anlaşılacağı üzere sadece Cuma Namazı için hizmet vermektedir. Müslüman Öğrenci Derneği'nin talebiyle açılan mescit aslında bir kütüphaneden ibarettir. Kütüphanenin rafları perdeyle örtülüp, mihrap ve minber ilave edilerek mekân mescide çevrilmiştir. Üniversite'de okuyan öğrencilerin yanı sıra özellikle Bangladeş kökenli Müslümanların mescidin yegâne müdavimleri olduklarını belirtmek gerekir. Cuma Mescidi'ne Bangladeş Müslümanlarının rağbet etmesi imamın uyruğu ile bağlantılı olduğu söylenebilir. Sabık imam Biyoloji Fakültesi'nde Toksinler üzerinde doktora yapan Bangladeşli bir Müslüman'dı. İmam Cuma namazından önce Bengalca vaaz verir,

buna mukabil her iki hutbeyi de Arapça irat ederdi. Bangladeş ekibinin eski Hortaç (Orthondo) Cami'nin üst tarafında yeni mescit açmasıyla Bangladeşlilerin Cuma Mescidi'ndeki müdavimlikleri sona ermiştir. Bangladeşlilerin yeni mescit açmaları Cuma Mescidi'nde büyük bir cemaat kaybına yol açmıştır. Eskiden koridorlara taşan cemaat şimdilerde iki safı bile zor bulmaktadır. Cuma Mescidi'nin en büyük eksikliği Cuma gününe denk gelen resmî tatillerde kapalı olmasıdır. Müslüman Öğrenci Derneği'nin talebi ve önceden bildirilmesi durumunda tatil günlerine denk gelen Cuma namazlarında mescidin açık tutulma ihtimali söz konusudur.

H.1.d. Azınlık Müslümanlarının Mezarlık Talebi ve Selanik Metropolitliği

Batı Trakya dışında yaşayan azınlık Müslümanlarının mezarlık kurma talepleri yerel yönetimlerce kabul görmemektedir. Dolayısıyla Batı Trakya sınırları dışında ölen bir Müslüman'ın vefat ettiği yerde defnedilmeleri söz konusu değildir. Ölenin Batı Trakya sınırları içine taşınması zorunludur. Mezarlık edinme noktasında Selanik'te yaşayan Müslümanların, Makedonya Müslüman Türk Derneği aracılığıyla ısrarlı cami ve mezarlık taleplerine henüz olumlu cevap verilmiş değildir. Şifahen söylenen umut verici sözler halkın ve kilisenin şiddetli baskısı karşısında tatbik imkânı bulamamaktadır. Mesela 2014 yılında mezarlık tahsisi konusunda yerel yönetimden alınan sözün ardından Avustralya'ya resmî ziyarette bulunan Selanik Belediyesi Başkanı, azınlığa mezarlık sözü verdiği gerekçesiyle orada yaşayan bir kısım fanatik Yunanlılarca taşa tutulmuştur.

Selanik Metropoliti Anthimos'un Aristoteles Üniversitesi bünyesinde açılması tasarlanan İslam Sanatları Müzesi için yaptığı sert açıklama yerel yönetimlerin, azınlıkların haklı taleplerine olumlu yaklaşma temayüllerini ortadan kaldırmakta, en azından onların taleplerinin müspet tahakkukunu geciktirmektedir. Bu kapsamda kilisenin son çıkışını, hükümet, yerel yönetim ve üniversitelerin izlediği dinî azınlık politikalarının kilisece onaylanmadığı şeklinde yorumlanabilir. Çünkü kilise, Aristoteles Üniversitesi bünyesinde Cuma namazları için açık tutulan "Cuma Mescidi"nden ve yukarıda ifade edildiği gibi üniversite bünyesinde açılması tasarlanan İslam Sanatları Müzesi projesinden rahatsızdır. Keza aynı kilise Selanik Belediyesi'nin izniyle bayram namazlarına tahsis edilen Yeni Cami'nin ibadete açılmasından da rahatsız olmuştur.

H.2 Atina'da Dinî Hayat ve İbadet Mekânları

Azınlıklara dinî hakları tanıma konusunda Ortodoks Kilisesi ile göreve gelen hükümetlerin öteden beri bir çatışma içinde oldukları açıktır. Avrupa Birliği üyeliği çerçevesinde azınlıkların haklarını tanımaya yatkın politikalar üretmeye çalışan hükümetlerin yanında, bu politikaları kökten reddeden Ortodoks Kilisesi ve Altın Şafak gibi etnik kimliğe dayalı partilerin ve dinî kuruluşların varlığından söz edilebilir. Söz gelimi, Atina'da bir milyon civarında Müslüman yaşamasına karşın hala ibadete açık bir cami bulunmamaktadır. Atina merkezinde otuzu aşkın Osmanlı camisinden ayakta kalabilen Fethiye ve Dizdar

Mustafa Camilerinin Müslümanların ibadet ihtiyaçlarını kısmen karşılayacak kapasitede olmasına rağmen kapalı tutulması ya da başka amaçlar için kullanılmasının arka planında Ortodoks Kilisesinin olduğu söylenebilir.

Atina'da yaşayan ve ekseriyeti Pakistan, Bangladeş, Arap ve değişik Afrika ülkelerinden gelen Müslümanların bodrum katlarda açtıkları yüzlerce mescidin sıhhi şartlara haiz olduğu iddia edilemez. Atina'da inşası planlanan caminin ivedilikle bitirilmesi ve Müslümanların havasız ve sağlıksız bodrum katlarından kurtarılması elzem gözükmektedir. Müslümanlar hem Türkiye'nin hem de diğer ilgili devletlerin, belki mütekabiliyet asasına göre, Yunanistan nezdinde girişimlerini yoğunlaştırmasını beklemektedirler. Müslümanlar İki ülke arasında imzalanacak bir protokolle Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yurt dışında icra ettiği dinî hizmet alanına Batı Trakya dışında kalan Yunanistan'ı da dâhil etmesini beklemektedirler.

Yunanistan'ın azınlıkların dinî hizmetlerinde üçüncü ülkelerin müdahil olmasına son derece mesafeli olduğu bilinen bir husustur. İkili antlaşmalarla Batı Trakya dışında kalan Müslümanların din hizmetlerine müdahil olunamıyorsa, o zaman İskeçe, Gümülcine, Dedeağaç ve hatta Rodos Müftülüklerinin kendi sorumluluk alanları dışında kalan Müslümanlarla (batı ve güney Yunanistan) daha yakından ilgilenmesi ve onların ibadet ve din eğitimlerine yönelik ciddi projeler geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

H.3 Rodos-İstanköy ve Oniki Ada, Girit ile Attiki Bölgesi Müslümanları

Yunan Devleti tarafından sadece Batı Trakya'da yaşayan Müslüman Türkler resmî hukukî azınlık olarak kabul edilmektedir. Yunanistan'da Batı Trakya'da yaşayan Müslüman azınlığın dışında sayıca birkaç katı fazla Müslüman Yunanistan topraklarında yaşamaktadır. Bu Müslümanlar Atina merkezli Attiki bölgesinde, Rodos-İstanköy ve Oniki Adalarda, Girit Adasında ve Mora Yarımadası olmak üzere Yunanistan'ın değişik yerlerinde dağılmış olarak yaşamaktadırlar.

Rodos, İstanköy ve Oniki Adalarda anadili Türkçe olan 6000 Müslüman yaşamaktadır. Batı Trakya'daki Müslüman Türk olan resmî azınlıkla aynı özellikleri taşıyan bu topluluğu Yunanistan Devleti resmen tanımamaktadır. Gerekçe olarak da söz konusu adaların Lozan Antlaşması'nın imzalanmasından sonra Yunanistan topraklarına katılmış olmasını göstermektedir. Hâlbuki Lozan Antlaşması'nda "Batı Trakya Müslümanları" ifadesi değil "Yunanistan Müslümanları" tabiri kullanılmaktadır. Bundan dolayı Rodos-İstanköy ve Oniki Ada Müslüman Türkleri kendilerine haksızlık yapıldığını ve Lozan Antlaşması'na tabi olmaları gerektiğini düşünmektedirler. Rodos'ta yaşayan Müslüman Türklerin daha önce sahip oldukları Türkçe eğitim hakkı 1972 yılında yasaklanmış ve Müslümanlar için sadece Yunan okulları eğitim alabilecekleri yerler haline getirilmiştir. Rodos'ta 14 cami bulunmaktadır. Ancak sadece İbrahim Paşa Cami öğle ve Cuma namazları için açıktır. Müze olarak kullanılan Süleymaniye Camisi ise 2010 yılından itibaren sadece Ramazan ve Kurban Bayramı namazları için özel izinle açılmaktadır. İstanköy'deki Germe Cami 5

vakit ibadete açıktır. İstanköy merkezde bulunan Defterdar İbrahim Paşa Cami sadece Cuma namazları için ibadete açılmaktadır. Bu topluluk örgütlenme hakkı ve Türk kimliklerinin tanınmamasından şikâyet etmektedir. 1912 yılında kurulan "Rodos Türk Cemiyeti"nin faaliyetlerine son verilmiş ve dernek 1987 yılında kapatılmıştır. Yunanistan'da örgütlenemeyen bu topluluk İzmir'de Rodos, İstanköy ve Oniki Ada Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği adı altında örgütlenmişlerdir. 2014 yılında bu derneğin başkanlığını Prof. Dr. Mustafa Kaymakçı yürütmektedir. Rodos Türk-Müslüman topluluğu, II. Dünya Savaşı öncesi İtalyan işgali döneminde var olan Türkçe eğitim haklarını ellerinden aldıklarını ve mevcut okulların kapatıldığını bildirmektedir. Din ve ibadet haklarını yeterince kullanamadıklarını, dedelerinden kalan Osmanlı vakıflarının gasp edildiğini ya da amacı dışında kullanıldığını ve çoğunluktaki Yunanlılar tarafından baskı ve nefret ortamı içinde kültürel bir asimilasyona maruz kaldıklarını dillendirmektedirler. 23 Şubat 2014 tarihinde Rodos'ta kimliği belirsiz kişi veya kişiler Kur'an-ı Kerim'i yırtarak Müslüman mezarlığına atmışlardır. Rodos Müslümanlar Derneği Başkanı Mustafa Şeyh, yaptığı açıklamada Kur'an-ı Kerim parçalarının ırkçı Nazi taraftarı Altın Şafak Partisi'nin duyuruları ile birlikte atıldığını söyleyerek suçluların bulunması için polise şikâyette bulunmuştur. Rodos İstanköy ve Oniki Ada Müslüman Türkleri vatandaşlıktan çıkartılanlara tekrar vatandaşlık hakkının verilmediğini; Türkiye'ye göç edenlerin doğan çocuklarına vatandaşlık konusunda Yunanistan Devleti'nin zorluk çıkarttığını beyan etmektedirler. Bu sorunlarını 7-11 Mayıs 2014 tarihlerinde Almanya'nın Flensburg kentinde gerçekleştirilen Avrupa Halkları Federal Birliği [Union of European Nationalities-FUEN]'nin 59. Kongresi'nde dile getirmişlerdir. Rodos Türkleri sorunlarını anlatabilmek için 1-2 Ekim 2014 tarihleri arasında Ege Üniversitesi'nde Rodos ve İstanköy Türkleri Sempozyumu da düzenlemişlerdir. 25 Mayıs 2014 tarihinde Yunanistan'da gerçekleşen Avrupa Parlamentosu seçimleri sırasında Yunanistan'da yaşayan Müslüman Türklerin kurduğu parti olarak bilinen Dostluk, Eşitlik ve Barış Partisi'ni açıkça desteklediği gerekçesi ile Rodos'ta Türkçe dersi veren Cahit Mustafa polis tarafından 3 kez tutuklanmıştır.

Girit'te sayıları 5000 bulan Müslüman yaşamaktadır. Bu Müslümanların büyük bir çoğunluğu Arap orijinlidir. Celal el-Hatib başkanlığında Girit Arap Birliği Derneği Kandiye'de [İraklion] kurulmuştur. Bu dernek, Girit Belediye Başkanlığı'ndan Girit Adasında Müslümanlar için mezarlık talebinde bulunmuştur. Bu talep için belediye yaklaşık 1,5 milyon Avro'luk yapım masrafı çıkartmıştır ve sadece 50 Müslümanın gömülebileceği bir mezarlık tahsis edilmiştir. Ancak bu mezarlığın taahhüt edildiği gibi tamamlanıp Müslümanların hizmetine sunulup sunulmadığına dair kesin bir bilgiye ulaşılamamıştır.

Yunanistan'daki en büyük Müslüman grubu başkent Atina'nın da içinde yer aldığı Attiki bölgesinde yaşayan Müslümanlar oluşturur. Bu Müslümanların büyük bir kısmı Balkanlar, Güney Asya, Güneydoğu Asya, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'dan gelenlerden oluşmaktadır. Sayıları ABD Dışişleri Bakanlığı'nın Yunanistan Dinî Özgürlükler 2013 Raporunda Arnavutluk, Pakistan, Afganistan,

Bangladeş, Irak, Suriye ve Güney Afrika kökenli olarak 500.000 ila 700.000 arasında gösterilirken aynı kurum tarafından 2014 yılında hazırlanan raporda 300.000 sayısı ile ifade edilmiştir. Bu Müslümanlar, genel olarak yabancı işçi ve yasal göçmen statüsündeki insanlardan oluşmaktadır. Bu Müslümanların da Batı Trakya'da yaşayan Müslüman Türkler gibi dinî açıdan resmî azınlık kabul edilme talepleri Yunan Devleti tarafından reddedilmektedir. Bununla birlikte 1 Ekim 2014 tarihinde geçen yeni yasa ile bu Müslüman grubu diğer dinlere ve mezheplere mensup Katolikler, Mormonlar, Yahova Şahitleri, Scientologistler, Ateistler, Bahailer, Hare Krişnalar, Agnostikler, Paloeimerologistler ve Protestanlar gibi dinî azınlıklarla birlikte ibadethane açma, özel okul kurma, vakıf oluşturma ve kar amacı gütmeyen kurumlar kurma hakkı elde etmiştir. Mayıs 2014 tarihinde Eğitim ve Din İşleri, Çevre, Enerji ve İklim Değişikliği, Kamu Düzeni ve Vatandaş Güvenliği ile Sağlık Bakanlıkları ibadet yerlerinin tanınması için yerel şehir planlama yetkililerinden onay alınmasını ve ibadethane yapılacak binanın yerel yönetim, sağlık ve güvenlik kurallarına uyması halinde izin verileceğine dair ortak bir karar almışlardır. Ayrıca ibadethane talep eden dinî grubun cemaat liderinin biyografisi Eğitim ve Din İşleri Bakanlığı'na sunulması zorunlu kılınmıştır. Her yeni ibadethane için farklı izin alınması zorunludur. Dinî grupların liderleri uygulanan muamelenin idari olarak dinî özgürlüğü kısıtlamak anlamına geldiğini ifade etmişlerdir. Yunan Devleti Atina'da yaşayan Müslümanlara Ramazan ayı boyunca ibadetleri için talep ettikleri, ibadet yerlerini onlara ücretsiz sağlamıştır. Bununla birlikte polis yetkilileri izin belgeleri olmayan ve güvenlik kurallarına uymayan yerlerde açılan camileri kapatmaya devam etmektedirler.

Atina'daki Müslümanlar yaşadıkları Attiki Bölgesinde mezarlıklarının ve camilerinin olmamasından dolayı duydukları rahatsızlıkları dile getirmektedirler. Atina Belediyesi'nin Müslümanlar için mezarlık tahsis etmemesinden dolayı ölülerini yaklaşık 750 kilometre uzaklıktaki Batı Trakya'ya götürerek gömmeye devam etmektedirler. Ayrıca Atina'da yaşayan Müslümanlara karşı ayrımcı ve ırkçı saldırılar gözlemleniyor. 17 Ekim 2014 tarihinde Atina'da bulunan Yunan-Arap Eğitim Merkezi [Hellenic-Arab Educational Center] binasına domuz başı bırakılmış ve binanın girişine Müslüman karşıtı sloganlar yazılmıştır. Müslümanların Atina'da kurmak istediği caminin yasal olmadığı şeklindeki açılan davada Danıştay Temmuz 2014 tarihinde caminin inşasına karşın yapılan itirazı reddetmiş ve proje için ayrılan 1.1 milyon Avro'yu onaylamıştır. Danıştay'ın kararına göre caminin inşası Yunan Anayasası ve uluslararası antlaşmalar gereği zorunludur. Caminin yapımıyla ilgili idari işlerin tamamlanmasına karşı 2014 yılı içinde caminin yapımına başlanamamıştır. 2 Nisan 2014 tarihinde Atina Belediye Başkanlığı için Yeni Demokrasi Partisi'nden aday olan Aris Spilyotopulos seçilmesi durumunda Atina'da inşa edilmesi planlanan cami için referandum yapacağını ilan etmiştir. 2014 yılını Atina, Avrupa'da camisi olmayan tek başkent olarak geçirmiştir.

SONUÇ

2014 yılında Yunanistan'da çıkarılan yasalarla mültecilerin Yunan vatandaşlığı edinmesi konusunda olumlu gelişmeler gözlemlenmiştir. Benzer durum çeşitli inançların din olarak tanınması ve örgütlenme hakkına yönelik çıkarılan yeni yasa için de geçerlidir. Ancak Yunanistan, Batı Trakya'da yaşayan Müslüman Türk azınlığın dinî ve etnik kimliğini inkâr eden ve kökenleri Cunta dönemine kadar uzanan politikasını İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına rağmen 2014 yılında da uygulamaya devam etmiştir. Ayrıca Yunanistan'da Batı Trakya'nın dışında özellikle Atina merkezli Attiki bölgesinde Batı Trakya'daki Müslüman azınlıktan sayıları kat kat daha fazla olan yasal mülteci ve göçmen statüsünde Müslüman bir nüfus da söz konusudur. Yunanistan'daki tüm Müslümanlarının sayısının 1 milyonun üstünde olduğu düşünülmektedir. Batı Trakya'da yaşayan Müslüman Türklerin Lozan Antlaşması'yla garanti altına alınan azınlık haklarının kullanılmasında ciddi sorunların yaşandığı, Yunanistan'ın diğer şehirlerine göç eden Müslüman ailelerin çocuklarına din eğitimi verme, ana dillerini öğretme, mezarlıklarını kurma, ibadetlerini yapabilecekleri mekânları açma, azınlık okulu tesis, idare ve murakabe etme gibi temel haklardan yoksun oldukları, zikredilen hakların ve benzerlerinin Trakya dışındaki Yunanistan'da yaşayan Müslüman azınlığa da verilmesinin artık zorunlu hale geldiğini belirtmek gerekir.

KRONOLOJİ

TARİH	OLAY
11 Haziran 2008	Yunanistan'ın Avrupa Anayasası olarak bilinen Lizbon Antlaşması'nı imzalaması.
Aralık 2009	Lizbon Antlaşması'nın yürürlüğe girmesi ile Temel Haklar Şartı'nın Avrupa Birliği anayasası niteliğini kazanması.
20 Şubat 2013	İç İşleri Bakanlığı'nın kayıtlarına göre Yunanistan'da 537.237 göçmenin Yunanistan'da yasal olarak yaşadığının açıklanması.
Şubat 2013	Batı Trakya'da 12 Müslüman Türk Azınlık Okulunun öğrenci azlığı gerekçe gösterilerek kapatılması.
Ağustos 2013	Yunan Devletinin, Lozan Antlaşması'na aykırı olarak camilere imam/din öğreticileri atama yetkisi elde etmesi ve Müslüman azınlığın 1923 yılından beri kendi imamını belirleme hakkının elinden alması.
1 Ocak 2014	Gümülcine'de bulunan Kahveci mezarlığına failleri bulunamayan kişiler tarafından saldırıda bulunulması ve bazı mezar taşları yerlerinden sökülmesi, bazılarının da tahrip edilmesi.
7 Ocak 2014	"240 İmam Yasası"nın altı yıl bekletildikten sonra uygulamaya konulması.
10 Ocak 2014	"240 İmam Yasası" gereği ilk din öğretmenlerinin göreve başlaması.
15 Ocak 2014	Umumi Yunan İşçi Konfederasyonun TROYKA tarafından uygulanan yapısal reform paketlerinin işçi haklarını kısıtladığını ve toplu sözleşme hakkına zarar verdiğini açıklanması.
16 Ocak 2014	Ölü bir rahip ile dalga geçen bir Facebook kullanıcısına Atina Mahkemesi tarafından verilen 10 ay hapis cezasının temyize gidilmesi nedeniyle durdurulması.
22 Ocak 2014	Eğitim ve Din İşleri Bakanlığı'nın Selanik'te bulunan Yahudi Müzesi ile işbirliği anlaşması yapması.
Ocak 2014	Bir manastır ve keşişi rencide etmek suçundan bir gazeteciye 10.000 Avro tazminat cezasının kesilmesi.
11 Şubat 2014	Yunanistan Meclisinde dava işlemleri için bilgi verme ve tercüme hizmetlerini kurumsallaştıran yasanın kabul edilmesi.
20 Şubat 2014	Yunan Radyo Televizyon Kurulu tarafından Yunanca yayınlara belirtilen oranda yer vermedikleri gerekçesiyle Batı Trakya'daki azınlık radyolarına uyarı cezasının verilmesi.
23 Şubat 2014	İş, Sosyal Güvenlik ve Sosyal Dayanışma Bakanlığı'nın kamu sektöründe %5 engelli istihdamı öngören 1998 tarihli yasanın tekrar yürürlüğe alınacağını duyurması.
23 Şubat 2014	Kimlikleri belirlenemeyen ve bulunamayan kişiler tarafından Rodos adasında Müslümanların kutsal kitabı Kur'an-ı Kerim'in yırtılması ve

	parçalarının mezarlık girişine atılması.
26 Şubat 2014	Atina Belediyesi'nin sosyal yardım almak için yapılacak olan başvurularda HIV testlerinin zorunlu olma koşulunu kaldırması
26 Şubat 2014	Özel sektörde toplu işten çıkarma kararını onaylama yetkisinin sadece Sosyal Güvenlik ve Sosyal Refah Bakanında iken bu yetkinin aynı bakanlık içinde yer alan ve yedi kişiden oluşan yüksek iş konseyine devredilmesi.
Şubat 2014	Kamu Yargıçları Sendikasının, sadece İdare Mahkemelerinde karar bekleyen 399.000 davanın olduğunu ve bunların muhtemelen karara bağlanma süreçlerinin 2,5 ila 5 yıl arasında öngörüldüğünü bildirmesi.
Şubat 2014	Göçmenler ve mülteciler ile Romanlara kötü muamele ve ayrımcılık olaylarında şikâyetlerin değerlendirilmesi için Ombudsmanın yetkili kılınması.
Şubat 2014	Kaçak göçmenleri taşıyan bot hakkında yayın yapan MEGA TV'den konuyla ilgili devam eden bir soruşturma olduğu ve soruşturmaya zarar vereceği gerekçesiyle savcı tarafından programın yasaklanmasının istenmesi. Adı geçen bu özel kanalın yine de programı yayınlaması.
Şubat 2014	Eski ulaştırma bakanı hakkında verilen cezanın kesinleşmesi.
Şubat 2014	Atina'nın Halandri semtinde yaşayan Romanlar için tahliye planı hazırlanması. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesinin uyarısıyla bu planın ertelenmesi.
4 Mart 2014	Maliye Bakanlığı'nın Yunanistan'da engellilere vergi kesintilerine muafiyet kolaylığı getireceğini duyurması.
14 Mart 2014	Meriç ilinin Büyük Derbent köyünde 4115/2013 sayılı yasa ile köye müezzin olarak atanan şahsın, köy halkı tarafından kabul edilmemesi, polis müdahalesi ile müezzinin zorla halka kabul ettirilmeye çalışılması.
Mart 2014	Adalet Şeffaflık ve İnsan Hakları Bakanlığı'nın Şeffaflık ve İnsan Hakları Genel Sekreterliği (Müsteşarlığı) tarafından Yunanistan'da insan hakları konusundaki gelişmeleri içeren İnsan Hakları Ulusal Eylem Planı'nın yayımlanması.
Mart 2014	Serez'e bağlı Nigrita hapishanesinde tutuklu olan Arnavut asıllı İlia Kareli adlı mahkûmun infaz koruma memurları tarafından işkenceyle öldürülmesi.
Mart 2014	Avrupa Birliği komisyonu ve Ombudsman'ın, yetkililerden hapishane ve tutukevlerindeki şartların iyileştirilmesini talep etmesi.
Mart 2014	Yunanistan'da nüfusun %63'ünün internet kullandığının açıklanması.
Mart 2014	Çıkarılan yasayla 9 Mayıs 1945 tarihinden başlayarak, Yunanistan sınırları içerisinde doğmuş ve vatandaşlıklarını kaybetmiş olan Yahudilere Yunan vatandaşlık hakkının tanınması.

2 Nisan 2014	Sınır Tanımayan Doktorlar Örgütü'nün, Yunanistan'da kötü hapishane şartlarının tutukluların mental ve fiziki sağlığı üzerinde kötü etki yaptığını açıklaması.
2 Nisan 2014	Yunanistan eski savunma bakanının yolsuzluktan suçlu bulunması.
2 Nisan 2014	Atina Belediye Başkanlığı için Yeni Demokrasi Partisi'nden aday olan Aris Spilyotopulos'un seçilmesi durumunda Atina'da inşa edilmesi planlanan cami için referandum yapacağını duyurması.
5 Nisan 2014	Altın Şafak Partisi'ne mensup 60 kişilik bir grubun Gümülcine şehir merkezinde ellerinde Yunan ve Nazi bayrakları ile birlikte sloganlar atarak yürüyüşe geçmesi, Gümülcine'deki Türk Başkonsolosluğu ve daha sonra Gümülcine Türk Gençler Birliği'ne gelerek Türk karşıtı sloganlar atarak yazılı broşür dağıtması.
	Meriç (Evros) ili merkezi Dedeağaç'ın (Aleksandrupoli) Avandos mahallesindeki mescide kesilmiş domuz kafası bırakılması.
13 Nisan 2014	Eyalet meclisi adaylarının belirlendiği seçimlerde SYRİZA Partisi'nden Doğu Makedonya Trakya Eyalet Meclisi için adaylığı söz konusu olan Ahmet Kurt'un Türkiye'de faaliyet gösteren bir partinin genel başkanı ile
23 Nisan 2014	seçilmiş fotoğrafının Yunanistan Komünist Partisi'nin yayın organı Rizospastis adlı gazetede yayınlanmasından sonra adaylığının iptal edilmesi.
Nisan 2014	HIV-pozitif tutukluların bulunduğu hapishanelerdeki mahkumların sağlık görevlilerinin ve hijyen malzemesinin yetersizliği ile hastanenin kalabalık oluşunu gerekçe göstererek birkaç gün ilaç tedavisini reddetmeleri.
Nisan 2014	Yüksek mahkeme savcısının, tüm savcılara yasadışı yollarla elde edilen video ve kasetlerin delil olarak kullanılmasının yasaklanması talimatı vermesi.
Nisan 2014	Sosyal güvenlik fonunun verilerine göre ülkede çalışanların yaklaşık %38'inin sosyal güvenliğinin olmadığının açıklanması.
Nisan 2014	Ödenmeyen ücretlerini talep eden 35 göçmen işçiye tarım çavuşları tarafından ateş açılması.
Nisan 2014	Görme ve işitme engellilere meslekî eğitim vermek için devlet desteğiyle açılan iki enstitünün derslerine başlaması.
7-11 Mayıs 2014	Almanya'nın Flensburg kentinde gerçekleştirilen Avrupa Halkları Federal Birliği [Union of European Nationalities-FUEN]'nin 59. Kongresinde Rodos İstanköy ve On İki Ada Müslüman Türklerinin sorunlarını dile getirmeleri.
23 Mayıs 2014	Yunan Eğitim ve Din İşleri Bakanlığı'nın Resmî Gazetede yayınlanan kararı ile Batı Trakya'da Rodop ilinde 14, İskeçe ilinde 3 ve Evros ilinde faaliyet gösteren toplam 18 azınlık ilkokulunun öğrenci sayısı az olduğu gerekçesiyle gelecek eğitim yılından itibaren kapatılacağının duyurulması.

25 Mayıs 2014	Avrupa Parlamentosu seçimlerinde Dostluk, Eşitlik ve Barış Partisi'nin Doğu Makedonya-Trakya Eyaletinde % 12,28'lik oy oranı ile üçüncü Rodop ve İskeçe illerini kapsayan Batı Trakya'da ise birinci parti olarak sandıktan çıkması, ülke genelinde uygulanan % 3'lük baraj sebebi ile Avrupa Parlamentosuna temsilci gönderememesi.
25 Mayıs 2014	Yunanistan'da gerçekleşen Avrupa Parlamentosu seçimleri sırasında Yunanistan'da yaşayan Müslüman Türklerin kurduğu parti olarak bilinen Dostluk, Eşitlik ve Barış Partisi'ni açıkça desteklediği gerekçesi ile Rodos'ta Türkçe dersi veren Cahit Mustafa'nın polis tarafından 3 kez tutuklanması.
Mayıs 2014	Eğitim ve Din İşleri, Çevre, Enerji ve İklim Değişikliği, Kamu Düzeni ve Vatandaş Güvenliği ile Sağlık Bakanlıkları ibadet yerlerinin tanınması için yerel şehir planlama yetkililerinden onay alınmasını ve ibadethane yapılacak binanın yerel yönetim, sağlık ve güvenlik kurallarına uyması halinde izin verileceğine dair ortak bir karar alması.
Mayıs 2014	Bir trafik kazasına karışan iş adamının korumalarının, görüntü alan 3 foto muhabirini tartaklaması, muhabirlerin olayın polise intikal ettirmesi, polis yetkililerinin kendilerini geçici olarak tutuklaması, kameralarına el konulması ve kayıtlarının silinmesinin iddia edilmesi.
Mayıs 2014	Bakanlık tahminlerine göre çalışanların %23'ünün iş beyanı yapılmadan çalıştırıldığının açıklanması.
Mayıs 2014	Okul öğretmenleri ve metro çalışanlarının seferberlik emrini kaldırmak için açtığı davanın Danıştay tarafından reddedilmesi.
Haziran 2014	Mültecilerin işlemlerinin kabulünün başlatılması sürecinde Yunanistan, sığınmacıların Avrupa Birliği'ne ilk girdikleri ülkeye sığınma taleplerinin değerlendirilmesi işlemlerinin daha önce polis tarafından yürütülürken Kamu Düzeni ve Vatandaş Güvenliği Bakanlığı altında sivillerden oluşan bir otonom birime devredilmesi.
10 Haziran 2014	LGTB'lerin onuncu onur yürüyüşü reklamlarının Atina metrosunda duyurulmasının reddedilmesi.
10 Haziran 2014	Antonis Samaras başbakanlığında Nea Dimokratia-PASOK koalisyon hükümetinin kurulması.
11 Haziran 2014	Umumi Yunan İşçi Konfederasyonunun açıklamasına göre Yunanistan'da kayıt dışı çalışan çocuk sayısı 100.000 olarak tahmin edilmesi.
18 Haziran 2014	İş Enstitüsü'nün raporuna göre büyük kısmı turizm sektöründe olmak üzere çalışanlara ek ücretin süpermarket kuponu (alışveriş çeki) olarak ödenmesi, maaş yerine yemek ve otel konaklaması sunulması, maaşların yatırılmasının bir yıla kadar gecikmesi, ek desteklerin verilmemesi, tam zamanlı çalışanlar için part-time ödemeler yapılması ve hafta sonu tatili olmadan aralıksız 30 gün çalıştırılma gibi iş ihlalleri artış gösterdiğinin duyurulması.
24-25 Haziran 2014	Zakintos adasından gelen öğretmenlere soykırım konusunda eğitim semineri verilmesi.

27 Haziran 2014	Hükümet zorla alıkoyma ve kaçırma olaylarında suçları bilen ve göz ardı eden saldırganlara ve suça azmettirenlere karşı hapis cezası getiren yasayı kabul etmesi.
27 Haziran 2014	Kamu Düzeni ve Vatandaş Güvenliği Bakanının 2014 yılının ilk yarısında vatanlarına geri dönüşü sağlanan göçmenlerin sayısının %33 artığının açıklanması.
29 Haziran 2014- 22 Ağustos 2014	Atina ve Selanik'te LGTB üyelerine karşı 5 saldırı vakasının gerçekleştirilmesi.
30 Haziran 2014	Batı Trakya sivil toplum örgütlerinin insan hakları ile ilgili sorunları için Uluslararası Af Örgütü'nün Yunanistan ofisine mektup yazmaları.
Haziran 2014	Ombudsmanın göçmen çocuklarının doğum kayıtları yapılırken çocuk kaydıyla birlikte göçmen aile üyelerinden birinin de kaydının yapılmasını talep etmesi.
Haziran 2014	Yasa değişikliği ile çocukların istismarı, çocuk pornosu, ülkede erişilebilen iletişim ve bilgi teknolojileri kullanılarak gerçekleştirilen istismar suçlarının cezaları ömür boyu mahkûmiyet ve 500.000 Euro'ya kadar yükseltilmesi.
Haziran 2014	Selanik'te vefat etmiş bir Müslümanın cenazesini almak için Selanik hava limanına giden Dimetoka-Evros Eğitim ve Kültür Derneğinin aracına hava alanında polis tarafından 5.000 Avro ceza kesilmesi ve aracın plakasına el konulması.
Haziran 2014	Hapishane görevlilerinin tutuklu sayısının fazlalığı ve görevli sayısının azlığını protesto etmek için iş bırakma eyleminde bulunması.
1 Temmuz 2014	Yürürlüğe giren yeni göçmen yasasıyla birlikte Avrupa dışından gelenlere oturma iznin verilmesinin kolaylaştırılması.
3 Temmuz 2014	İnsanî olmayan yaşam koşulları ve polisin ırkçı muamelesi yüzünden 800 yabancı tarım işçisinin greve gitmesi.
14 Temmuz 2014	Çıkarılan yeni kanunla meclisteki parlamenterlerin mahkemeler nezdinde suçlu bulunmaları halinde parlamento üyeliğinin sunduğu ayrıcalıklara son verilmesinin kararlaştırılması.
27 Temmuz 2014	Meriç (Evros) iline bağlı Dikilitaş köyünde bulunan caminin hoparlörlerinin ezan okunurken sökülmesi.
Temmuz 2014	Amerika Birleşik Devletleri Yunanistan'ın nüfusunu, 2014 Temmuz hesaplarına göre, 10.8 milyon olarak tahmin etmesi.
Temmuz 2014	Altın Şafak Partisi'nin davasını görüntülemeye çalışan foto muhabirinin partililer tarafından dövülmesi, muhabirin polisin duruma müdahale etmediği hususunda şikâyetçi olması.
Temmuz 2014	"Trakya Girişimci Vatandaşlar" hareketi tarafından Batı Trakya'nın Yassıköy (İasmos) bölgesinde "JUMBO" oyuncak şirketinin mağaza açması, bölgedeki Müslüman Türk nüfusu dikkate alarak mağazasının bazı bölümlerinde Yunanca ile birlikte Türkçe dilinde " Έξοδος, Ταμεία –

	Çıkış, Kasalar" ifadelerini içeren levhalar kullanması ve bu uygulamaya gelen tepkiler.
Temmuz 2014	Selanik Belediyesi bayram namazına münhasır olmak üzere Ramazan Bayramında Yeni Cami'nin ikinci kez ibadete açılmasına izin vermesi.
Temmuz 2014	Müslümanların Atina'da kurmak istediği caminin yasal olmadığı şeklindeki açılan davada Danıştay, caminin inşasına karşı yapılan itirazı reddetmesi ve proje için ayrılan 1.1 milyon Avro'yu onaylaması.
24 Ağustos 2014	"Vatansever Yunan Derneği" üyelerinin Türk karşıtı ırkçı faşist söylemler içeren kâğıtları Gümülcine'de çarşıda Türklerin yaşadığı mahallerde dağıtması.
25 Ağustos 2014	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Yunanistan'daki insan hakları ihlallerine yönelik 517 kararı uygulamadığının Amerikan Dışişleri Bakanlığı'nın 2014 İnsan Hakları Yunanistan Raporuna yansıması.
5 Eylül 2014	Yunanistan meclisinde ırkçılığa karşı yasaları güçlendiren ve nefret suçlarını işleyenlerin tutukluluk sürelerini uzatan yasasının kabul edilmesi.
9 Eylül 2014	Irkçılıkla Mücadele Yasasının çıkarılması.
9 Eylül 2014	Geçirilen antisemitik ve ayrımcılık karşıtı yasayla renk, ırk, din, etnik orijin, toplumsal cinsiyet, fiziki engellilik ve cinsel tercihleri doğrultusunda şiddeti, ayrımcılığı ve nefreti teşvik eden kimselere 3 aydan 3 yıla kadar hapis, 5.000-50.000 Avro para cezası ve 1 yıldan 5 yıla kadar politik haklardan mahrumiyet cezası verilebileceğinin kabul edilmesi.
16 Eylül 2014	Başkalarının etnik ve dinî kökenlerinden dolayı ayrımcılık, nefret, şiddete sürükleyen ifadelere bazı kısıtlamalar getirilmesi ve bu kararların mahkûmiyet kararı alınan ırkçı ve faşist eğilimli Altın Şafak Partisi'nin davasında uygulanması.
18 Eylül 2014	Batı Trakya'daki sivil toplum örgütlerinin, Amerika Birleşik Devletleri Yunanistan Atina Büyük Elçiliği'ne gönderdikleri mektuplarla kendilerine karşı yapılan insan hakları ihlallerini bildirmeleri.
25 Eylül 2014	Yunan Parlamentosunun Eğitim İşleri Komisyonunda kabul edilen bir yasa tasarı ile Lozan Antlaşması'nda Müslümanların dinî konulardaki haklarına aykırı olarak Batı Trakya'daki medreseler içinde 2 Hristiyan üyenin bulunduğu 7 kişilik bir denetleme komisyonunun oluşturulması.
30 Eylül 2014	Batı Trakya'da yayın yapan Millet gazetesinin sahibi ve genel yayın yönetmeni Cengiz Ömer'in, Müslüman Türk Azınlık Anaokulu açılmasını savunduğu bir yazısından dolayı yargılandığı Trakya Üç Hakemli İstinaf Mahkemesi tarafından 3 yıl tecilli 6 ay hapse mahkûm edilmesi.
30 Eylül 2014	2014 yılında Gümülcine Azınlık (Celal Bayar) Lisesi ve İskeçe Azınlık (Muzaffer Salihoğlu) Liselerinde okuyan Müslüman Türk öğrencilerinin üniversiteye giriş için gerekli not ortalaması hesabında sözlü notunun dâhil edilmediği ve bu uygulamanın azınlık öğrencileri için haksızlığa yol

	açtığının bölge milletvekillerinin 3128/30 Eylül 2014 sayı ve tarihli soru önergesi ile meclise taşınması.
Eylül 2014	Holokost'un reddi yasa dışı ilan edilmesi üzerine Selanik ve Yenişehir'de (Larissa) bulunan Yahudi mezarlıklarına karşı eylemde bulunulması.
Eylül 2014	Kadınlar arasındaki işsizlik oranı %29 olduğu açıklanması, ekonomik kriz nedeniyle kadınların işten daha çok çıkarıldığına dair şikâyetler %25 oranında artması.
Eylül 2014	2014 öğretim yılının başında Gümülcine'de 20 azınlık çocuğunun ilkokula kayıtlarının, anaokuluna gitmedikleri gerekçesiyle yapılmak istenmemesi, bölgedeki Türk kökenli milletvekilinin girişimi ile Eylül ayında kayıtlarının yapılabilmesi.
Eylül 2014	Öğretim yılı Eylül ayında başlamışına rağmen pek çok azınlık okuluna Türkçe ders kitapları yılbaşından önce ulaşmaması Örneğin Gümülcine Kır mahalle Azınlık ilkokuluna birinci sınıf Türkçe kitapları 15.12.2014 tarihi itibariyle hala ulaşmamıştır.
Eylül 2014	Özellikle ırkçı ve faşist Altın Şafak Partisi'nin büyük ölçüde organize ettiği ırkçı saldırıların artması üzerine yeni bir nefret suçu yasasının çıkarılması.
1 Ekim 2014	4301/2014 sayılı yasanın mecliste onaylanması ve resmî gazetenin 223A/07.10.2014 sayılı nüshasında yayımlanan Yunanistan'daki Dinî Cemaat Birliklerinin Hukuki Statülerinin Teşkilatlarına Dair Yasa'nın 13. maddesinde, Yunanistan'daki Katolik mezhebine mensup ibadethanelerinin tek tek sıralanması.
1 Ekim 2014	Yeni yasa ile Yunanistan'da yaşayan Müslüman gruplara diğer dinlere ve mezheplere mensup Katolikler, Mormonlar, Yahova Şahitleri, Scientologistler, Ateistler, Bahailer, Hare Krişnalar, Agnostikler, Paleoimerologistler ve Protestanlar gibi dinî azınlıklarla birlikte ibadethane açma, özel okul kurma, vakıf oluşturma ve kar amacı gütmeyen kurumlar kurma hakkı verilmesi.
1-2 Ekim 2014	Ege Üniversitesinde Rodos ve İstanköy Türkleri sempozyumunun düzenlemesi.
4 Ekim 2014	Seçilmiş müftüleri tanıyan Selanik Müslümanlarının Kurban Bayramı namazı için cami tahsisi talepleri, bakanlık ve Selanik Belediyesi tarafından iznin kabul edilmesi.
17 Ekim 2014	17 Ekim 2014 tarihinde Atina'da Moshato semtinde bulunan Yunan Arap Kültür Merkezi Mescidi'ne kesik domuz başı atılması.
17 Ekim 2014	Atina'da bulunan Yunan-Arap Eğitim Merkezi [Hellenic-Arab Educational Center] binasına domuz başı bırakılması ve binanın girişine Müslüman karşıtı sloganların yazılması.
22 Ekim 2014	Edirne valisi Dursun Ali Şahin'in Dimetoka'da bulunan Bayezid Cami'sini ziyaret etme talebine Yunan makamları tarafından izin verilmemesi.

31 Ekim 2011	Yunanistan devletinin 587.102 göçmene oturma izni verdiğinin açıklanması.
Ekim 2014	13 cezaevi infaz koruma memurunun ölüme sebebiyet vermek ve işkence iddiasıyla suçlandığı hususunun, Uluslararası Af Örgütü'nün raporuna yansıması.
Ekim 2014	Anarşist Nikos Romanos'un tutuklanması, okuduğu üniversitede sınava girebilmek için açlık grevinde bulunması ve bu hakkı elde etmesi.
Ekim 2014	300'den fazla kişinin 18 aydan fazla tutuklu kaldıklarının medyaya yansıması.
Ekim 2014	Ekim 2014 tarihine kadar 1 yıl içinde tüm sektörlerde gerçekleştirilen teftiş sayısı 29.079 olduğunun açıklanması.
Ekim 2014	Hükümet ulaştırma alanında çalışanlar için 20 aydan beri uyguladığı sivil seferberlik emrini kaldırması.
Ekim 2014	Avrupa Komisyonunun Ekim 2014 raporunda yer aldığı gibi özellikle Amigdaleza mülteci toplama merkezinde olduğu gibi mülteci ve göçmenlere merkezlerde tutulma süresince dayak, yumruk, job ve diğer objelerle müdahale yapıldığı iddialarının ortaya atılması.
13-17 Kasım 2014	Öğrenci protestolarında polisin protestoculara sert tutum göstermesi.
14 Kasım 2014	Yunan Parlamentosunun Eğitim İşleri Komisyonunda kabul edilen bir yasa tasarı ile Lozan Antlaşması'nda Müslümanların dinî konulardaki haklarına aykırı olarak Batı Trakya'daki medreseler içinde 2 Hristiyan üyenin bulunduğu 7 kişilik bir denetleme komisyonu oluşturulması ve denetleme komisyonun üyelerinin belirlenmesi.
20 Kasım 2014	Gündem gazetesine "20.000 Avro'su derhal ödenmek şartı ile 150.000 Avro", Millet gazetesine de "30.000 Avro derhal olmak üzere 120.000 Avro" para cezasının verilmesi, Gündem gazetesinin sahibi Hülya Emin ve başyazarı Cemil Kabza ile Millet gazetesinin sahibi Cengiz Ömer ve Bilal Bodur'un mal varlıklarına ve banka hesaplarına el konulması, Gündem gazetesi Yargıtay'a gitmesine rağmen 20 Kasım 2014 tarihinde Yargıtay'ın cezayı onaylaması.
21 Kasım 2014	İskeçe'nin İnhanlı köyünde adı geçen beldenin belediye başkanı Tomas Mihoglou'nu ziyaret eden İskeçe Türk Birliği yönetim kurulunun ziyaretinin "Xanthinews" adlı gazete tarafından haber yapılması.
27 Kasım 2014	Selanik Özel Pedagoji Akademisinin tamamen ilga edilmesi.
27 Kasım 2014	Yunan Parlamentosunda kabul edilen ve azınlık eğitimi ile ilgili pek çok yasada değişiklikler öngören son yasal düzenleme ile 2015-2016 eğitim öğretim yılından itibaren, Dedeağaçta (Aleksandroupoli) Trakya Demokritos Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim (Sınıf) Öğretmenliği Bölümüne bağlı olarak Azınlık Programı Öğretmenleri Hizmetiçi Eğitim Merkezinin kurulduğunun belirtilmesi.

30 Kasım 2014	Türkiye'nin Selanik Başkonsolosluğuna failleri bulunamayan molotoflu bir saldırının gerçekleştirilmesi.
Kasım 2014	Yunan Adalet, Şeffaflık ve İnsan Hakları Bakanlığı'nın Yunanistan hapishanelerinde 11.988 kişi olduğunu açıklaması.
Kasım 2014	Yunanistan İnsan Hakları Başkanlığının tahminlerine göre 800 kişi polis merkezlerinde ve nezarethanelerde tutulduğunun açıklanması.
Kasım 2014	Ülke genelindeki tutuklularının %21'inin mahkeme öncesi uzun tutukluluk süresine maruz kalması.
Kasım 2014	Aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 200'den fazla Suriyeli sığınmacı mülteci kabul işlemlerinin uzamasını protesto için Atina'daki Sintagma meydanında açlık grevi yapması.
Kasım 2014	Ombudsman'ın, Kamu Düzenli ve Vatandaşı Güvenliği Bakanlığı'ndan çocukların büyüklerle aynı yerde tutulmasını ve sosyal güvenlik sistemine dâhil edilmelerini talep etmesi.
Kasım 2014	Çocuğun Gülümseyişi (To Hamoyelo tu Pedyu) adlı sivil toplum örgütü çocuk istismarıyla ilgili 629 şikâyet aldıklarını ve bu şikâyetlerin 1254 çocuğu ilgilendirdiğini rapor etmesi.
Ocak-Kasım 2014	Ocak-Kasım 2014 ayları içinde 25.602 göçmenin vatanlarına geri dönmeleri için Yunanistan'dan çıkarılmalarının organize edilmesi.
Kasım 2014	Kadınlara yönelik şiddete karşı acil çağrı ve yardım merkezine Mart 2011'den Kasım 2014'e kadar 184.000 çağrı geldiğinin açıklanması.
Kasım 2014	Yunan Devleti aile içi şiddete maruz kalanlar için sığınma evi ve destek danışma merkezi kurumlarından 4035 kadının yararlandığının açıklanması.
Kasım 2014	2014 yılı Kasım ayı verilerine göre Batı Trakya'da 146 ilkokulda 2953'ü erkek 2827'si kız olmak üzere 5780 öğrencinin iki dilli eğitim veren azınlık okullarına devam ettiğinin açıklanması.
Kasım 2014	Kasım 2014 verilerine göre İskeçe'deki ortaokul-lisede 225'i erkek 309'u kız olmak üzere 534 öğrenci Gümülcine Azınlık (Celal Bayar) ortaokul-lisesinde de 328'i erkek 366'sı kız olan 699 öğrencinin öğrenimlerine devam ettiğinin açıklanması.
5-6 Aralık 2014	Alman Şansölyesinin gezisi ile Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Ahmet Davutoğlu'nun Atina ziyareti sırasında gösterilerin yasaklanması.
15 Aralık 2014	Gümülcine Kırmahalle Azınlık İlkokuluna birinci sınıf Türkçe kitaplarının hala ulaşmaması.
18 Aralık 2014	Rodop İli Türk Kadınları Kültür Derneği, Evros Azınlık Gençleri Derneği ve İskeçeli Türk Kadınlar Kültür Derneği adlı sivil toplum kuruluşlarının ikinci defa Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurmalarının gerçekleşmesi ve bu durumun Yunanistan hükümetine tebliğ edilmesi.

Aralık 2014	5 kadının eşleri ya da partnerleri tarafından öldürüldüğünün basına yansıması.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Ailin İsmail, *Yunanistan'da Azınlık Hakları: Batı Trakya Türk Azınlığı,* (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara 2012.

Amnesty International Report 2014/15, The State of the World's Human Rights, London 2015.

Batı Trakya Azınlığı Kültür ve Eğitim Şirketi

Batı Trakya Haber Ajansı: www.batitrakya.org

Birlik Gazetesi: www.birlikgazetesi.info

Dimetoka-Evros Müslümanları Eğitim ve Kültür Derneği

FUEN, Resolution zur Situation der Mindrhetenrechte in Griechenland anlässlich des FUEN Kongresses 2015 in Komotini/Gümülcine [FUEN KONGRE KARARLARI (2015)].

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, Δικαιώματα του Ανθρώπου Εθνικό Σχέδιο Δράσης, Atina 2014.

General Secretariat Transparency and Human Rights Hellenic Ministry of Justice, *Human Rights National Action Plan 2014-2016,* Atina 2014.

Greece 2013 Human Rights Report.

Greece 2013 International Religious Freedom Report.

Greece 2014 Human Rights Report.

Greece 2014 International Religious Freedom Report.

Gündem Gazetesi: ww.gundemgazetesi.com

http://dexiextrem.blogspot.com.tr

http://news.in.gr

http://thesecretrealtruth.blogspot.com

http://www.avgi.gr

http://www.elenakountoura.gr

http://www.hamogelo.gr

http://www.karfitsa.gr

http://www.neakriti.gr

http://www.tanea.gr

http://www.tovima.gr

https://left.gr

Human Rights Watch, World Report 2015, Events 2014.

Makedonya-Trakya Müslümanları Eğitim ve Kültür Derneği

Menschenrechte für Migranten und Flüchtlinge, Positionen und Forderungen von PRO ASYL, Interkulturellem Rat in Deutschland und Deutschem Gewekschftsbund (DGB) zur Bundestagswahl 2013 [GÖÇMEN VE SIĞINMACI HAKLARI RAPORU YUNANİSTAN KISIMLARI (2013) - Yayımlayan: DGB, INTERKULTURELLER RAT İN DEUTSCHLAND, PRO-ASYL].

Millet Gazetesi: www.millet.gr

Nuri Ali Tahir, *Minority Rights in Bulgaria and Greece and the Impact of European Integration*, Basılmamış Doktora Tezi, Trieste 2013.

Rapport de l'ECRI sur la Grèce, adopté 10 décembre 2014, publié 24 fevrier 2015.

State of te World's Minorities and Indigenous Peoples 2015, Events 2014.

Şimşek Esra, *Les droits des minorités musulmanes en Grèce et en Bulgarie: une étude comparative au regard du processus d'européanisation*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Varşova 2011-2012. (College d'Europe, Programme des études européennes interdisiplinaires)

T.C. Dışişleri Bakanlığı: www.mfa.gov.tr

Tuncer Topur, *Yunan'la Sirtaki*, İstanbul: İleri Yayınları, 2014.

WEİSSBUCH der Minderheitenrechte, [Alman İç İşleri Bakanlığı ve Avrupa Komisyonu Azınlık Hakları Raporu (2014) Yunanistan Kısımları-Yayımlayan: Jugend Europaischer Volksgruppen için Alman İç İşleri Bakanlığı ve Avrupa Komisyonu Desteği ile].

Yunanistan Müslümanlar Birliği

EKLER VE FOTOĞRAFLAR

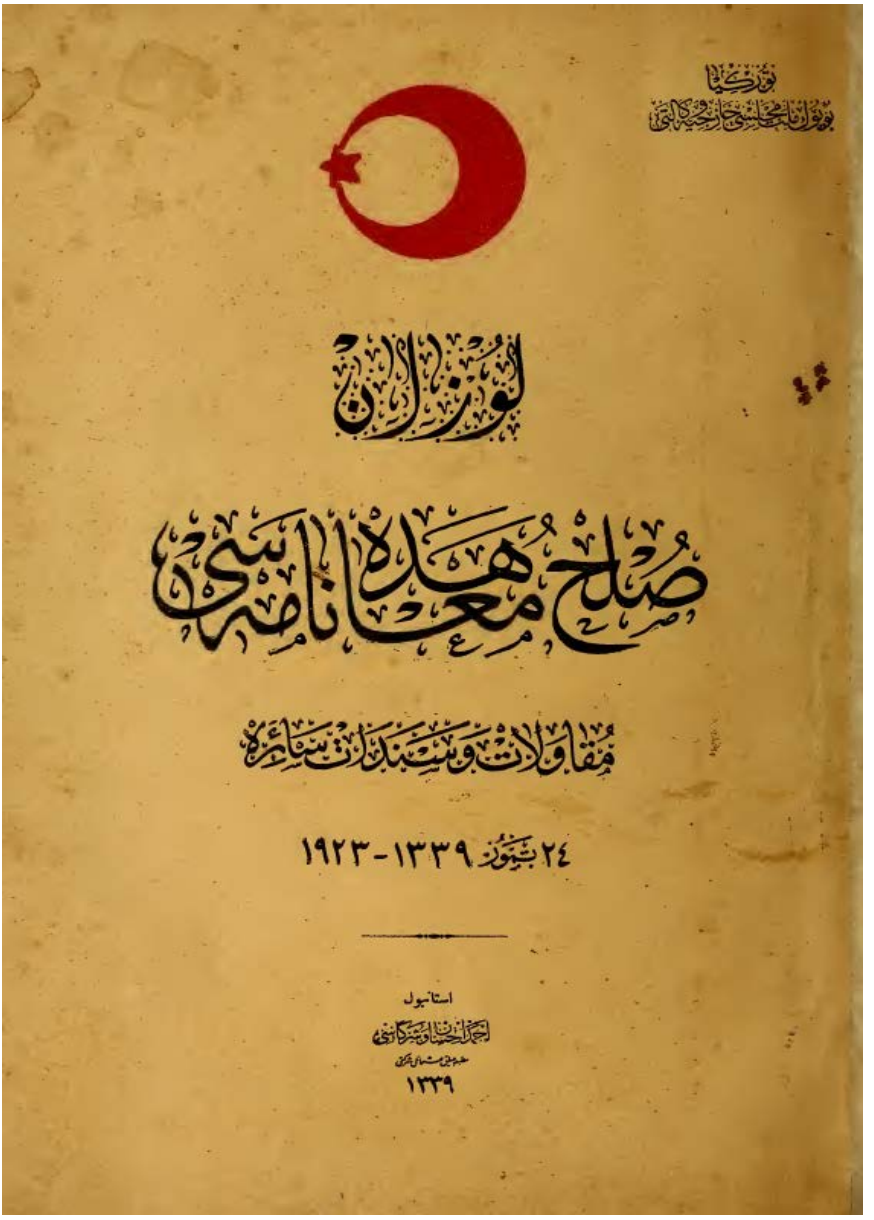

Türkiya Büyük Millet Meclisi Hariciye Vekâleti Lozan Sulh Muahedenamesi
Mukavelat ve senedat-ı saire, 24 Temmuz 1339-1923
İstanbul Ahmet İhsan ve Şürekâsı Matbaacılık Osmanlı Şirketi, 1339

فصل : ٣

اقلیتلرك حمایه‌سی

ماده : ٣٧

تورکیا ، ٣٨ دن ٤٤ ، قدر اولان ماده‌لرده مصرح احکامك قوانین اصلیه شکلنده طاتمسنی وهیچ برقانون ، برنظام وهیچ برمعامله‌ٔ رسمیه‌نك بواحکامه منافی ویا معارض اولامسنی وهیچ برقانون، برنظام وهیچ برمعامله‌ٔ رسمیه‌نك احکام مذکوره‌یه احراز تفوق ایتمه‌سنی تعهد ایدر .

ماده : ٣٨

تورك حکومتی، توله، ملیت، لسان، عرق ویادین تفریق ایتمکسزین تورکیااهالیسنك کافه‌سنه حیات وحریتلر نجه حمایهٔ تامه وکامله بخش ایتمکی تعهد ایدر . تورکیانك بوتون اهالیسی انتظام عامه و آداب عمومیه ایله غیرقابل تألیف اولمایان هردین ، مذهب ویا اعتقادك کرك عمومی وکرك خصوصی صورتده سربستیٔ اجراسی حقنه مالك اوله‌جقلردر . غیرمسلم اقلیتلر ، بوتون تورك تبعه‌سنه تطبیق ایدیلن وتورك حکومتی طرفندن مدافعهٔ ملیه ویاانتظام عامه‌نك محافظه‌سی ایچون مملکتك هرطرفنده ویا برقسمنده اتخاذ ایدیلن تدابیرمحفوظ قالمق شرطیله ، سربستیٔ سیروسفر ومهاجرتدن تمامیله استفاده ایده‌جکلردر.

ماده : ٣٩

غیرمسلم اقلیتلره منسوب تورك تبعه‌سی ، مسلمانلرك استفاده ایتدکلری عینی حقوق مدنیه و سیاسیه‌دن استفاده ایده‌جکلردر .

تورکیانك بوتون اهالیسی دین تفریق ایدلمکسزین قانون نظرنده مساوی اوله‌جقلردر .

دین ، اعتقاد ویا مذهب فرقی هیچ بر تورك تبعه‌سنك حقوق مدنیه و سیاسیه‌دن استفاده‌سنه و بالخاصه خدمات عامه‌یه قبولنه ، مأموریت و مراتبه نائلیتنه ویا مختلف مسالك و صنایعی اجرا ایتمسنه بر مانعه تشکیل ایتمه‌جکدر .

بالعموم تورك تبعه‌سنك کرك مناسبات خصوصیه ویا تجاریه‌ده ، کرك دین ، مطبوعات ویا هرنوع نشریات خصوصنده و کرك اجتماعات عمومیه‌ده هرهانکی بر لسانی استعمال حقنه مالك اولملرینه قارشی هیچ بر قید وضع ایدلمه‌جکدر .

لسان رسمی موجود اولمقله برابر ، تورکجه‌دن غیری لسان ایله متکلم بولنان تورك تبعه‌سنه محاکم حضورنده کندی لسانلرینی شفاهی صورتده استعمال ایده‌بیلملری ضمننده تسهیلات مناسبه ابراز اولنه‌جقدر .

Lozan Antlaşması'nın 3. Faslı: Akalliyyetlerin Himayesi
Madde 37, 38,39

ماده : ٤٠

غیر مسلم اقلیتلره منسوب اولان تورك تبعه‌سی حقوقاً و فعلاً دیکر تورك تبعه‌یه تطبیق ایدیلن عین معامله و تأمیناندن مستفید اوله‌جقلردر . بونلر بالخاصه ، مصرفلری کندیلرینه عائد اولمق اوزره هردرلو مؤسسات خیریه، دینیه ویا اجتماعیه‌نی ، هردرلو مکتب و سائر مؤسسات تعلیم و تربیه‌یی تأسیس ، اداره و مراقبه ایتمك وبورالرده کندی لسانلرینی سربستجه استعمال و آیین دینیلرینی سربستجه اجرا ایتمك خصوصلرنده مساوی حقوقه مالك اوله‌جقلردر .

ماده : ٤١

تدریسات عمومیه خصوصنده ، تورك حکومتی غیر مسلم تبعه‌نك مهم بر نسبت داخلنده متمکن اولدقلری شهرلر و قضالرده بو تورك تبعه‌سنك جوجقلرینك ابتدائی مکتبلرده کندی لسانلریله تحصیل ایتملرینی تأمین ضمننده تسهیلات مناسبه ابراز ایده‌جکدر . بو حکم تورك حکومتنك مذکور مکتبلرده تورك لسانك تدریسنی مجبوری قیلمسنه مانع اولمیه‌جقدر .

غیر مسلم اقلیتلره منسوب تورك تبعه‌سنك مهم نسبتده موجود اولدقلری شهرلرده ویا قضالرده دولت بودجه‌سی، بلدیه ویا سائر بودجه‌لر طرفندن تربیه ، دین ویا امر خیر مقصدیله تخصیص ایدیلن مبالغدن بو اقلیتلره‌ده محق بر حصه تأمین اولنه‌جقدر .

مبالغ مذکوره علاقه‌دار مؤسساتك صاحب صلاحیت ممثللرینه اعطا ایدیله‌جکدر .

ماده : ٤٢

تورك حکومتی غیر مسلم اقلیتلرك حقوق عائله ویا احکام شخصیه‌لری بحثنده بو مسائلك مذکور اقلیتلرك عرف و عادتلرنجه حل و فصل ایدلمسنه مساعد احکام وضعنه موافقت ایدر .

اشبو احکام تورك حکومتی ایله علاقه‌دار اقلیتلردن هربرینك مساوی مقداردہ ممثللردن مرکب خصوصی قومیسیونلر طرفندن تنظیم اولنه‌جقدر . اختلاف وقوعنده تورك حکومتی ایله جمعیت اقوام مجلس آوروپا حقوقشناسلری میانندن منتخب بر حکم علی‌الحکمی بالاتفاق تعیین ایده‌جکلردر .

تورك حکومتی مذکور اقلیتلره عائد کلیسالره ، حاورالره ، مزارلقلره و سائر مؤسسات دینیه‌یه هر درلو حمایه‌یی بخش ایلمکی تعهد ایدر . عینی اقلیتلرك حال حاضرده تورکیاده موجود اولان اوقافنه ومؤسسات دینیه وخیریه‌لرینه هردرلو تسهیلات ومساعدات اعطا اولنه‌جق وتورك حکومتی یکی مؤسسات دینیه وخیریه احداثی حقنده بوقبیل سائر مؤسسات خصوصیه‌یه تأمین ایدیلش اولان تسهیلات لازمه‌دن هیچ برینی دریغ ایتمیه‌جکدر .

ماده : ٤٣

غیرمسلم اقلیتلره منسوب تورك تبعه‌سی ، احکام دینیه‌لرینه مغایر ویا دینی آیینلرینی مخل هرهانکی بر معامله‌نك ایفاسنه مجبور طوتلمیه‌جقلری کبی استراحت اسبوعیه‌لری اولان کونده محکمه‌لرده اثبات وجود ایتمکدن ویاهرهانکی بر معامله قانونیه اجراسندن استنکاف ایتدکلرندن طولایی هیچ برحقلری ساقط اولمیه‌جقدر .

Lozan Antlaşması'nın 3. Faslı: Akalliyyetlerin Himayesi
Madde 40, 41, 42, 43

مع مافيه بو حكم ، مذكور تورك تبعه‌يى انتظام عامه‌نك محافظه‌سى ايچون ديكر تورك تبعه‌يه تحميل ايديلن مجبوريتلردن آزاده قيلمايه‌جقدر .

ماده : ٤٤

تورکیا ، اشبو فصلك بوقاريكى ماده‌لرينك تورکیانك غير مسلم اقليتلرينه تعلق ايتديكى مرتبه‌ده احكام مذكوره‌نك بين‌الملل منفعتى حائز تعهدات تشكيل ايتملرينى وجمعيت‌اقوامك كفالتى آلتنه وضع ايدلمرينى قبول‌ايلر . بونلر جمعيت اقوام مجلسنك اكثريتنك موافقتى اولمقسزين تعديل ايديله‌ميه‌جكلردر . بريتانيا ايمپراطورلغى ، فرانسه ، ايتاليا وژاپونيا ، جمعيت اقوام مجلسى اكثريتى طرفندن اشبو مواد حقنده اصولى دائره‌سنده قبول ايديله‌جك اولان هردرلو تعديلاتى رد ايتمه‌كى معاهدهٔ حاضره ايله تعهد ايلرلر .

تورکیا ، جمعيت اقوام مجلسى اعضاسندن هربرينك بو تعهداتدن هرهانكى برينه قارشى وقوعبولان تجاوزى ويا تجاوز تهديدينى مجلسك نظردقتنه عرضه‌صلاحيتدار اوله‌جغى ومجلسك ايجاب حاله كوره‌مناسب ومؤثرتلقى ايديله‌جك برصورت حركت اتخاذ وتعليمات اعطا ايده‌بيله‌جكنى قبول ايدر .

بوندن باشقه تورکیا ، اشبو مواده متدائر حقوقى ويافعلى مسائله‌ده تورك حكومتيله واضع الامضا ديكر دولتلردن برى ويا جمعيت اقوام مجلسى اعضاسندن ديكر بردولت بيننده اختلاف افكار وقوعه كلديكى تقديرده اشبو اختلافك ، جمعيت اقوام عهدنامه‌سنك ١٤ نجى ماده‌سى احكامنه نظراً بين‌الملل ماهيتى حائز بر اختلاف كبى تلقى ايدلمسنى قبول ايدر . تورك حكومتى بو قبيلدن اولان هراختلافك ، ديكر طرف طالب ايتديكى تقديرده ، بين‌الملل عدالت محكمهٔ دائمه‌سنه توديعى قبول ايدر . محكمهٔ دائمه‌نك قرارى قابل استيناف اولمايوب جمعيت اقوام عهدنامه‌سنك اون اوچنجى ماده‌سى احكامى موجبنجه ويرلمش بر قرارك عينى قوت وحكمنى حائز اوله‌جقدر .

ماده : ٤٥

اشبو فصل احكامى ايله تورکیاده يولتان غيرمسلم اقليتلر حقنده طانينان حقوق ، يونانستان طرفندن كندى اراضيسنده بولنان مسلمان اقليت حقنده دخى طانمشدر .

قسم : ٢

احكام ماليه

فصل : ١

ديون عموميهٔ عثمانيه

ماده : ٤٦

اشبو فصله مربوط جدوله‌ده محرر ديون عموميهٔ عثمانيه اشبو فصله‌ده مندرج شرائط دائره‌سنده تورکیا ايله

Lozan Antlaşması'nın 3. Faslı: Akalliyyetlerin Himayesi
Madde 44, 45.

1 Ocak 2014. Gümilcine'de Müslüman Kahveci Mezarlığına Saldırı.
http://www.birlikgazetesi.info/haberler/8457-guemuelcne-qkahvec-mezarliiqnda-mezar-talarini-kirdilar.html

23 Şubat 2014. Rodos Adasında Müslümanların Kutsal Kitabı Kuran-ı Kerim'in Yırtılması.
İhlas Haber Ajansı.

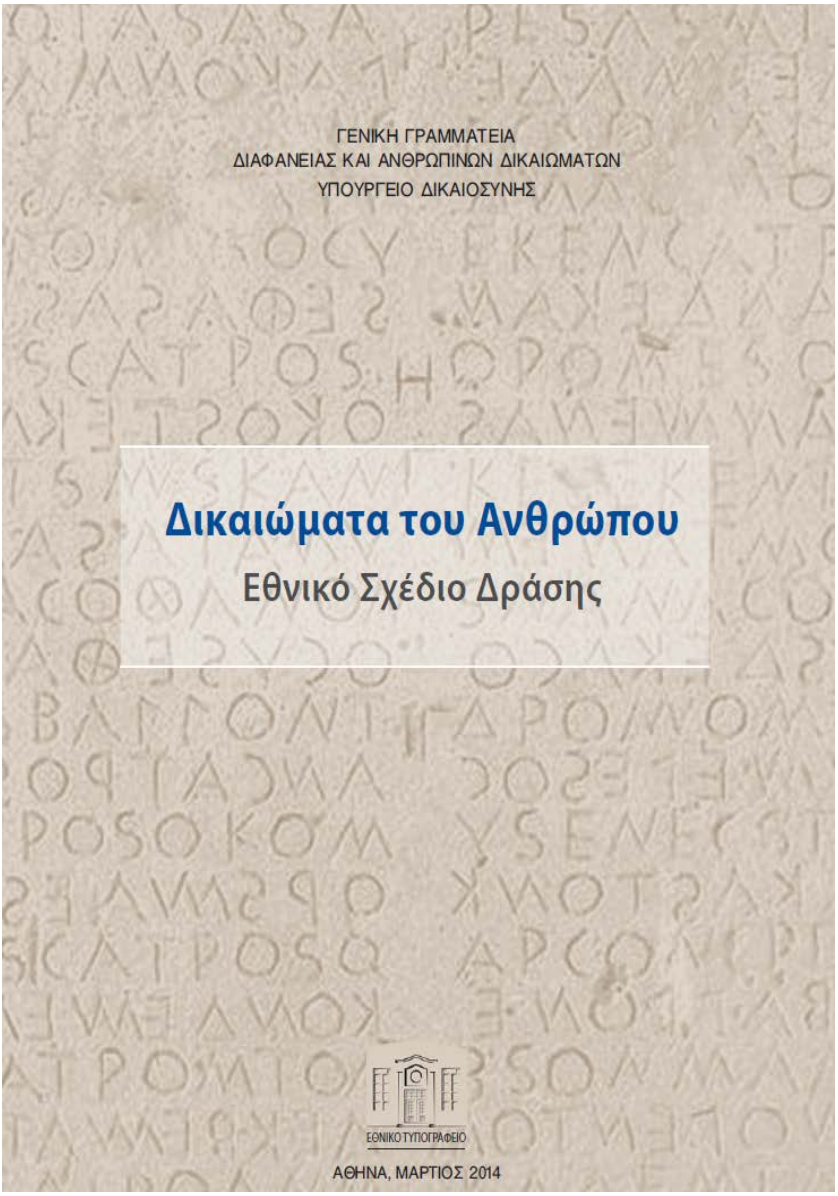

Mart 2014. Adalet Şeffaflık ve İnsan Hakları Bakanlığı'nın Şeffaflık ve İnsan Hakları Genel Sekreterliği (Müsteşarlığı) tarafından Yunanistan'da insan hakları konusundaki gelişmeleri içeren İnsan Hakları Ulusal Eylem Planı'nın yayımlanması.

13 Nisan 2014. Dedeağaç Avandos'da Mescid Kapısına Kesilmiş Domuz Kafası Bırakılması.
http://www.birlikgazetesi.info/haberler/8897-dedeaacta-mescd-kapisina-domuz-kafasi-koydular.html

Temmuz 2014. Rodop ili Yassıköy (İasmos) Jumbo Mağazası ve Türkçe Levha.
http://www.trakyaninsesi.com/haber/2033/yassikoy-jumbo-magazasindaki-turkce-levhalara-tepki.html

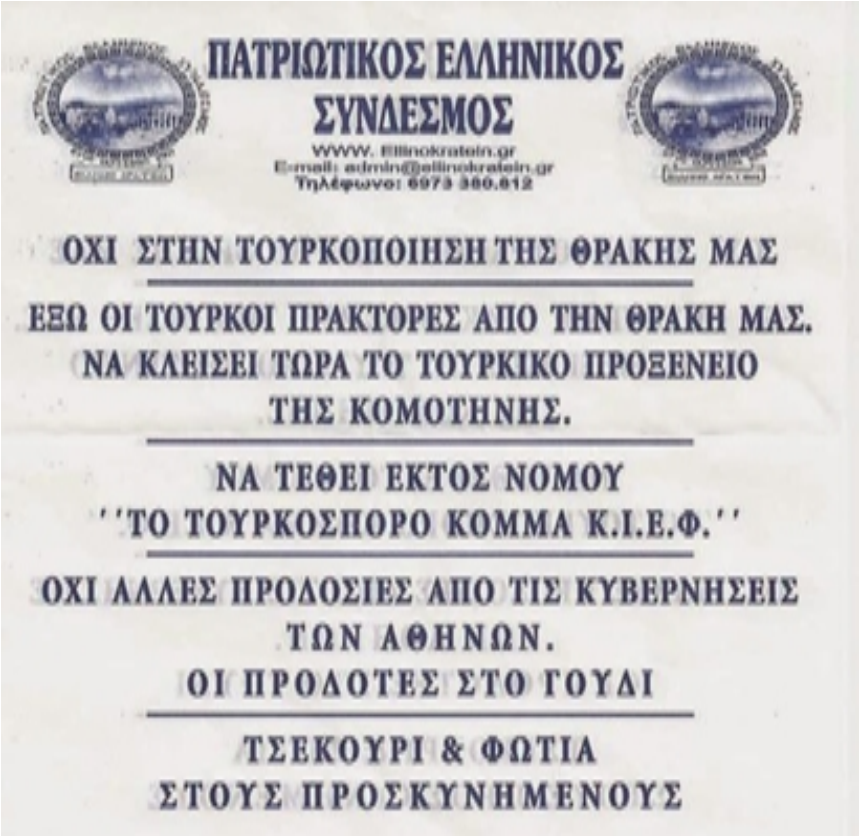

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

WWW. Ellinokratein.gr
E-mail: admin@ellinokratein.gr
Τηλέφωνο: 6973 380.812

ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΜΑΣ

ΕΞΩ ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΡΑΚΗ ΜΑΣ.
ΝΑ ΚΛΕΙΣΕΙ ΤΩΡΑ ΤΟ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ
ΤΗΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ.

ΝΑ ΤΕΘΕΙ ΕΚΤΟΣ ΝΟΜΟΥ
''ΤΟ ΤΟΥΡΚΟΣΠΟΡΟ ΚΟΜΜΑ Κ.Ι.Ε.Φ.''

ΟΧΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΟΔΟΣΙΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ
ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ.
ΟΙ ΠΡΟΔΟΤΕΣ ΣΤΟ ΓΟΥΔΙ

ΤΣΕΚΟΥΡΙ & ΦΩΤΙΑ
ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΕΝΟΥΣ

24 Ağustos 2014. Gümilcine'de Vatansever Yunan Derneğinin Müslüman-Türk Karşıtı Faşizan Söylemlerini İçeren Sloganlar ve Bildiri.

17 Ekim 2014. Atina'da Yunan-Arap Kültür Merkezi Önüne Kesilmiş Domuz Kafası Bırakılması ve Haç İşareti Çizilmesi. Kaynak: Anadolu Ajansı.

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ

HUMAN RIGHTS REPORT

ON GREECE 2014

IZMIR KATIP CELEBI UNIVERSITY

HUMAN RIGHTS REPORT ON GREECE 2014

PREFACE

In recent years fundamental human rights came to prominence not only in domestic but also in international law. Government respects for human rights came to be understood as a fundamental indicator of democracy as well as development. In this sense, the issue of human rights assumed an international character moving beyond the national frame of reference. This legitimizes the interest of an individual in human rights issues not only in his own country but also in any other part of the world. Moreover, a new understanding has recently appeared, claiming equal rights for minorities vis-à-vis the majority in any country. Greece did not only ratify the Treaty of Lisbon, i.e. the European Constitution, but also is the only Balkan country that officially recognizes the Muslim minority as a signatory of the Treaty of Lausanne. This makes it inevitable to monitor human rights developments in Greece in terms of human rights and minority laws.

Greece is among the European countries that draws the most attention of reports by international human rights organizations on progress and violations of human rights. Taking notice of the situation, the Greek government, with the Presidential Decree 94/2010, established, the Secretariat General for Transparency and Human Rights under the Ministry of Justice, Transparency and Human Rights with a view to monitor human rights violations in the country from a centralist perspective. The tasks of the Secretariat General include the consolidation and promotion of human rights and fundamental freedoms by complying with the country's binding international obligations. In March 2014, the Secretariat published the National Action Plan for Human Rights on the issues pertaining to the developments in human rights in Greece. An examination of this action plan reveals that the Greek authorities are indeed concerned with human rights violations in the country and several action plans were developed to eliminate such problems. Further, the government also declared its readiness to cooperate with the institutions, NGOs, and academics working on human rights improvements and violations in Greece.

Nevertheless, an examination of the human rights reports by international organizations on Greece reveals that the progress as well as violations of human rights in Greece largely focus on the protection of individual and social rights, while most of the practices against the Turkish-Muslim minority in Western Thrace actually date back to the Junta Period. These problems make it necessary to systematically monitor positive and negative human rights developments in Greece. Hence, the present report prepared to this end will thus serve an important function.

INTRODUCTION

Unlike many of its neighboring Balkan and EU-member countries, Greece is a country that officially has a minority community pursuant to the Treaty of Lausanne it signed in 1923. This minority was defined as the Muslims of Greece in the said treaty. Still, reports on Greece do not adequately focus on human rights violations against Muslims who enjoy the status of officially-recognized minority. Beside the internationally-recognized Muslim minority, Greece also has a vast number of Muslim migrants and asylum-seekers who made their way to the country for work along with *other purposes. A small portion of these Muslims were entitled to Greek citizenship, while the majority still reside in the country as legal immigrants and asylum seekers. Although the size of these Muslim groups came to make up 10% of the overall population, reports on Greece still pay little attention to civil and religious rights of these immigrants and refugees.*

In identifying human rights violations and the problems of the Muslim minority in Greece, the report draws not only upon our experiences and observations, but also on the opinions of teachers, students, executives, doctors, preachers, religious functionaries and writers. Thus, it should be underlined that the present report is based on field research in terms of methodology of social science research. In preparing the study, we made extensive use of the reports by international organizations on human rights issues in Greece.

This report aims to monitor and report human rights violations, as well as the problems of the Turkish-Muslim minority, Muslim asylum seekers and migrants who have been largely ignored by international human rights reports. Therefore, the report consists of three parts. The first part starts with a general overview of Greece and continues with a review on the national and international human rights bodies binding upon the country. Moreover, this part also deals with the national bodies regarding the protection of human rights. The second part analyzes under 13 sections the human rights violations in civil and social areas. The third and final part of the report examines the human rights problems of Muslims in the country. In terms of their legal status, Muslims in Greece are considered under two categories: a) the recognized Muslim-Turkish minority in Western Thrace; b) Muslims in Greece living outside Western Thrace. The latter is predominantly composed of Muslim asylum-seekers and immigrants who settled in Greece.

PART I

GENERAL OVERVIEW & NATIONAL AND INTERNATIONAL BODIES BINDING ON GREECE

A-General Overview

Greece, a constitutional republic and a functioning multi-party parliamentary democracy, became a full member of the EU in January 1981. During the period between 21 April 1967 and 24 July 1974, the country experienced a military junta which interrupted democracy. The country underwent a transition to democracy after 1974 as there was a decline in public approval for the seven-year military rule and pro-coup mindset. Civil authorities established effective control over law enforcement organs including coastal guard, army and police. Legislative authority is vested in the unicameral parliament consisting of 300 members. Parliamentary elections are held under free and fair circumstances.

Abandoning its national currency Drachma in 2002, Greece introduced Euro as the common currency of the European Union, which brought about closer political and economic integration with the EU. Although Greece is a member of the EU, the compatibility of Greek economy with the European and international standards has, every now and then, been a subject of discussion. As economic developments taking place in international financial markets during the last months of 2008 with adverse repercussions on many countries finally evolved into a global economic crisis, which also led Greek economy into dire straits and thus, the country's budget deficit was no longer sustainable. The economic crisis triggered political instability and caused frequent elections in the Greek Parliament. Noticing the gravity of the 2008 crisis, Kostas Karamanlis, the then prime minister and leader of New Democracy (*Nea Dimokratia*), called for early elections. General elections held on 4 October 2009 was won with 44 percent of the votes by PASOK (*Panhellenic Socialist Movement*) led by George Papandreou who promised to remedy the crisis with a slogan "We have money." However, soon after the formation of the cabinet under Papandreou, it was realized that the treasury was suffering from a shortage of funds. Consequently, the country faced difficulties in paying off foreign debt, which led the government to adopt some economic measures such as tax increases and wage cuts. In his public address on 23 April on the island of Kastellorizo, George Papandreou announced to the public that Greece was in a state of crisis, which could only be overcome through the aid of the Troika of the IMF, the European Central Bank and the European Union. This provoked a series of street demonstrations, protests and strikes. After Greece was unable to meet its debt obligations and find foreign borrowing sources, there were now talks about the possibility that Greece could exit from the Euro and return to Drachma. On 5 May 2010 Athens witnessed civil-war-like scenes with protesters looting shops,

digging up cobblestones and clashing with riot police at the heart of the capital. During the demonstrations three people, one of them a seven-month-pregnant woman, were burnt to death when mobs of protesters set the Marfin Bank on fire. The gravity of the economic crisis was particularly felt by civil servants and pensioners.

Greek economic depression was followed by a socio-psychological crisis and suicides in Greece increased by 40 percent. Economically, these events were now considered as "the beginning of the end." Soon there was a transition from the image of a powerful Greece which had successfully organized the 2004 Olympic Games by constructing massive facilities such as airports, subways, stadiums and Olympic Village to a country in which the citizens were collecting garbage from the streets and more and more homeless people slept on streets begging. Unemployment rose; GDP per capita declined and shops closed their doors one by one as the purchasing power diminished. People began to attack politicians on streets as they held them responsible for the crisis and organized demonstrations involving their refusal to pay their electricity or water bills, and called for the removal of toll collection barriers on highways. They also refused to buy tickets in public transport vehicles. The government, on the other hand, implemented severe austerity measures required by the Troika. Many MPs of the PASOK resigned amid increasing public reaction to these measures. On 6 November 2011, Antonis Samaras, the leader of New Democracy Party, and Papandreou agreed to form a new coalition government, whose junior partner was George Karatzaferis, the leader of the LAOS (*Popular Orthodox Rally*) party. This coalition agreement initiated the period of coalition governments in Greece, which had usually been ruled by one-party governments until then. To preside over the newly-formed government, a bureaucrat was preferred rather than an elected politician: Lucas Papademos who had worked for several European banks and also acted as the President of the Bank of Greece. This government also continued the measures initiated by the former cabinet but failed to find solutions for increasing challenges. In 4 April 2012 Dimitris Christoulas, a 77-year-old retired pharmacist, committed suicide by shooting himself with a rifle in Syntagma [Constitution] Square in Athens after he had shouted, "I don't intend to pass on any debt to my children." And the legislative election was scheduled to be held in 6 May 2012. In the 2012 elections with an electoral threshold of 3%, seven parties entered the parliament which changed the country's political landscape. Voters delivered a blow to Greece's traditional ruling parties, the New Democracy and the PASOK that supported the Troika-backed austerity measures. While the New Democracy won 18.85% of the votes, PASOK could only secure a rate of 13.81%. Pursuing anti-Troika policies and maintaining that Greece should remain in the Euro zone as an EU member without being subjected to the current severe conditions; SYRIZA, the radical left coalition led by Alexis Tsipras, emerged as the second largest party by increasing its votes up to 16.78 percent, a rate which had ranged between 2 to 5 until then. ANEL

(*Anexartitoi Ellines* / Independent Greeks), a conservative right-wing party that was established by defecting members of the New Democracy, received 10.61% of the votes, becoming the fourth party in its first election. KKE, the Communist Party of Greece (*Kommounistikó Kómma Elládas*), winning 8.48% of the votes was one of the parties that secured seats in the parliament though below the 10-percent threshold. Chrysí Avgí, the Golden Dawn, the extreme right-wing and racist party, increased its share by 24 times (it had won 0.29% of the votes in 2009 elections) by winning 7% in the May legislative election, becoming the sixth largest party. The center-left DIMAR (*Dimokratiki Aristera/* Democratic Left), a social-democratic party founded in 2010, received 6.11% of the votes, making it the seventh and the last party in the Hellenic Parliament. These elections indeed ushered the end of the two traditional large political parties of PASOK and New Democracy, which had been ruling the country for many years with political dynasties so to speak. Nevertheless, this election also demonstrated the inevitability of coalition governments in Greece. When these parties with differing political mindsets and policies failed to form a functioning coalition government, Panagiotis Pikrammenos, the president of Greece's Council of State, was nominated as the interim prime minister and under his leadership elections were repeated in Greece on 17 June 2012 by an election government lasting for 40 days, which was formed with several judges of supreme courts, university rectors and professors approved by all parties.

The same seven parties secured seats in the parliament in the 17 June elections. As a result of the elections, a three-party coalition was formed under the premiership of Antonis Samaras, whose New Democracy party increased its share of vote to 29.66 percent. The deputy prime minister of the government was Evangelos Venizelos, whose PASOK suffered a decline of votes down to 12.28 percent. The coalition was joined by DIMAR which had won 6.25% of the votes. Nevertheless, the real victor of the elections was actually Syriza which succeeded in increasing its voting share from 16.78% to 26.89%. The power of this cabinet, however, eroded during the 2.5 years of government. General unemployment climbed up to 28% during the period, and young people with university degrees were stuck working in less-skilled, minimum-wage jobs while minimum wage fell from 800 to 540 Euros. Greeks now also started to work in jobs previously occupied by immigrants and foreigners. Life now became more difficult for immigrants and foreigners who were held guilty as the source of unemployment. Racist parties like Golden Dawn not only increased their voting shares but also consolidated their presence in the political arena. The crisis also caused the growth of crime rates in some regions, and poverty became one of the fundamental issues facing the country. With the increase in homelessness, repeated strikes, the scenes of uncollected garbage in the streets and dispossessed people who failed to pay off their credit debts, Greece, considered to be part of Europe, now presented an image far from the European one. Entirely upset in social and economic terms, people now began to engage in fare evasion in public transport. In August 2013 a 19-year-old young fare evader

died after falling off a bus as a result of the dispute he had with the ticket controller.

As the year 2013 drew to a close, the messages of Alexis Tsipras, the young leader of SYRIZA, pledging to restore Greece's dignity became the new source of hope for the Greek people. Formed on 10 June 2010 under Prime Minister Antonis Samaras, the PASOK-New Democracy coalition government consisted of 21 ministers, 2 of whom were women. During the same legislative term, there were 63 female MPs in the 300-seat Greek Parliament. A quota system required parties to nominate 30 percent of their candidates for local governments among women. During the period in question, the Muslim minority had three members in the Greek Parliament. However, Muslims were not represented in the ministerial cabinet. As a part of its financial bailout program it concluded with the European Commission, the European Central Bank, and the International Monetary Fund (IMF), the coalition government in 2014 implemented a reform package which included systematization of tax collection, increase of transparency, reduction of corruption in the public sector, and imposition of heavy penalties on corruption. As a result of this reform program, 562 state employees were removed from office in the first eight months of 2014. With a law enacted on 14 July 2014, it was decided to deprive members of the parliament of certain parliamentary privileges if an appeals court found them guilty of felonies and certain misdemeanors.

B-National and International Human Rights Organizations Binding on Greece

National and international human rights groups, NGOS and human rights violations observers generally operate without government restriction, investigating and publishing their findings on human rights cases. Government officials are often cooperative with these human rights organizations.

For the prevention of human rights violations as well as the protection and improvement of human rights, Greece is either a member of several national, regional and international organizations or has agreed to comply with their decisions. At the national level, it has certain organizations similar to the international and regional organizations it is affiliated with. These agencies are listed below.

B.1. INTERNATIONAL LEVEL

B.1.a. United Nations General Assembly (UNGA)-Third Committee

The Third Committee of the General Assembly constitutes an integral part of the UN General Assembly's agenda which is authorized to adopt international conventions on the protection of human rights. Greece complies with the decisions of the General Assembly and supports its activities.

B.1.b. United Nations Human Rights Council (UNHRC)

The United Nations Human Rights Council (UNHRC), a subsidiary body of the UN General Assembly, consists of 47 member states from five

geographical regions and serves as the international dialogue and coordination body for the UN organs working on human rights issues.

The Human Rights Council is responsible for strengthening the promotion and protection of human rights around the globe and for addressing situations of human rights violations and make recommendations on them. Providing advice on human rights issues and submitting reports to the General Assembly, the Council is also responsible for assessing the human rights situations in all United Nations Member States through universal periodic review. The Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights and Universal Periodic Review mechanism constitute the main bodies of the council.

B.1.c. Universal Periodic Review (UPR)

Greece provides active support for the creation of a more effective Human Rights Council with its strong and functional bodies. The Universal Periodic Review mechanism is responsible for assessing the human rights situations in all United Nations Member States and publishing an annual review of the human rights record of all countries online. High level of importance is attached to the new Universal Periodic Review process whereby each country is reviewed on a fair basis by other UN member states about the fulfillment of its international human rights obligations with a consideration of the human rights situations and the protection of human rights in each country.

B.1.d. United Nations High Commissioner for Human Rights

The Office of the UN High Commissioner for Human Rights supports the activities of Human Rights Council regarding human rights. The office offers expertise and support to the Universal Periodic Review process and the monitoring mechanisms for international conventions on human rights. The office has local operations in some countries and offers counseling at national and international level so as to monitor compliance with international law as well as its principles and rules.

B.1.e. Supervisory Bodies for International Human Rights Conventions

Greece has ratified several “fundamental conventions” for the protection of human rights and is therefore subject to the periodical review processes by the concerned commissions. The main duties of the UN supervisory bodies include the monitoring of the periodical reports as to the compliance of member states with the international conventions, the follow-up with the recommendations presented by the reports, the consideration of individual complaints against governments on human rights and the publications of general and critical comments on the provisions of human rights conventions.

B.1.f.The United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)

The Office of the United Nations High Commissioner for Refugees is mandated to support and protect refugees, asylum seekers, internally displaced persons, stateless persons and repatriated refugees in the world. The Office of the United Nations High Commissioner for Refugees has been active in Greece since 1952.

B.2. REGIONAL LEVEL

B.2.a. Council of Europe

Established in 1949, the Council of Europe is Europe's oldest political body; and its headquarters are located in Strasbourg. The Council endorsed several conventions on human rights, prevention of torture, organized crimes, terrorism, human trafficking, prevention of violence against women, personal data protection and cultural cooperation. The bodies that monitor the implementation of these conventions are as follows:

B.2.b. European Court of Human Rights (ECHR)

European Court of Human Rights is responsible for ensuring the compliance of member states with their obligations arising from the European Convention on Human Rights.

The European Convention on Human Rights has laid down a distinctive system at the international level for the protection of human rights. The Convention gives individuals a certain advantage of judicial monitoring in order to promote respect for their respective rights. The Convention consists of 59 articles supplemented by 16 protocols.

With its jurisprudence, the ECHR has turned the Convention into a constituent law for the European public order. The European Court of Human Rights also makes it possible to adjust the Convention norms to the current and changing conditions and facilitates the supervision of state policies on several issues.

B.2.c. European Social Charter

The European Social Charter is the most important treaty of Council of Europe that guarantees a broad range of fundamental social and economic rights in areas such as housing, education, health and employment. By reviewing periodical country reports, the (independent) European Committee of Social Rights (ECSR) monitors compliance with the Charter. Greece signed the Additional Protocol to the European Social Charter which enables the collective complaints system in case of violations of the Charter's provisions.

B.2.d. European Convention for the Prevention of Torture

As an acting organ of the relevant charter, the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment organizes visits to all sorts of places of detention and arrest in member states in

order to examine the conditions on site and, through a process of a constructive dialogue, puts forward concrete recommendations which are then responded by state authorities. The Committee has paid several visits to Greece.

B.2.e. Commissioner for Human Rights

The Commissioner for Human Rights is an independent and impartial organizational body established in 1999 by the Council of Europe. The Commissioner visited Greece in 2013.

B.2.f. European Commission against Racism and Intolerance (ECRI)

Consisting of independent experts, the European Commission against Racism and Intolerance is the body which monitors the cases of discrimination, xenophobia, anti-Semitism and intolerance based on racism as well as diversities of ethnicity, nationality, skin color, religion and language. The Commission carries out periodic visits to all EC member states and prepares monitoring reports which also contain the opinions of visited countries. ECRI has so far visited Greece four times.

B.2.g. Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE)

Concentrating its activities in North America, Europe and Central Asia, the Organization for Security and Cooperation in Europe has its origins in the 1975 Conference on Security and Cooperation in Europe (CSCE) held in Helsinki; and assumed its current name in 1995. The organization comprises the politico-military, economic-environmental and human dimensions.

The Office for Democratic Institutions and Human Rights based in Warsaw is the institution of OSCE which is responsible for observing elections and monitoring issues related to democratization as well as human rights.

B.2.h. European Union

Respect for human rights, human dignity and the principles of liberty, democracy, equality and the rule of law are the core values of the EU which are expressed in the treaties and institutions listed below.

B.2.i. The EU Charter of Fundamental Rights

Added among the founding treaties of the EU with an amendment, this charter exhaustively describes the fundamental rights in the European Union. With the entry into force of the Treaty of Lisbon in December 2009, the charter forms the basis of the constitution of the European Union.

B.2.j. Fundamental Rights Agency (FRA) of the European Union

Acting as a counselor for its partners, the FRA assists the EU organs and institutions as well as member states in implementing the *acquis communautaire* of the EU. It publishes annual and thematic reports about issues falling under its responsibility.

C. GREEK HUMAN RIGHTS PROTECTION ORGANIZATIONS AT THE NATIONAL LEVEL

C.1. Greek Ombudsman

The Office of the Greek Ombudsman is an independent administrative authority founded under the provisions of Law no 2477/1997 (later amended with Law no 3094/2003). For the protection of citizen rights and legal interests of individuals as well as the prevention of maladministration, the Ombudsman acts as a mediator between state officials, local governments, legal entities, state-owned enterprises and citizens. Together with the protection of children's rights, the Ombudsman has the mission to support and promote the principle of equal treatment without discrimination, regardless of race or ethnicity, religious or other convictions, age, maturity or sexual orientation, gender or marital status. The Greek Ombudsman is supported by 6 Deputy Ombudsmen who are authorized for the following areas: a) Human Rights; b) Social Protection; c) Quality of Life; d) State-Citizen Relations; e) Children's Rights; and f) Gender Equality.

The Office receives adequate budget to perform its various functions and deals with around 15.000 complaints every year. The majority of these complaints are found to be in accordance with law and resolved in favor of the complainants.

C.2. National Commission for Human Rights

The Greek National Commission for Human Rights was established under the provisions of Law no 2667/1998. The Greek National Commission for Human Rights is the independent advisory body to the Greek government on matters pertaining to human rights protection. It aims to create a continuous awareness among state authorities about the protection of the rights of citizens in Greece.

The National Commission for Human Rights consists of 31 departments whose members are nominated for a period of 3 years. The members include the representatives of six NGOs, Wisemen's Committee, as well as universities, independent supreme boards, political parties.

With the initiatives of the Local Office of UNHCR, the Commission, together with NGOs, established the Racist Violence Recording Network (RVRN).

D. GREEK GOVERNMENT DEPARTMENTS ON HUMAN RIGHTS

D.1. State Secretariat for Transparency and Human Rights

Established with the Presidential Decree no 94/2010, the Secretariat for Transparency and Human Rights is charged with the task to promote and support human rights protection and fundamental freedoms in Greece by ensuring Greece's compliance with its international obligations. In March 2014,

the Secretariat published the National Action Plan for Human Rights on the issues pertaining to the developments in human rights situation in Greece.

D.2. Coordinating Body for the Preparation and Publication of Reports and for the Arrangements of Visits

On human rights issues concerning the local organs of the UN and other international and regional organizations, the Greek Ministry of Foreign Affairs acts as the coordinating body among certain ministries. It also drafts some periodical reports. In line with international treaties and the authorized commissions of the UN, it recommends measures for the protection and improvement of human rights secured at the national level.

In addition, through the establishment of a network of users between jointly-authorized ministries, the body also contributes to the publication of national reports, the organization for visits to places of human rights relevance, and the effective preparation of responses to international bodies' request for government-held information.

D.3. Legal Council of State

The Legal Council of the State is a high state authority in Greece assigned with judicial support and representation of the state. It gives judicial support to Greece for European Court of Human Rights cases and represents the state in the European Council of Ministers. The Chairman of the Legal Council of State acts at the same time as the representative of the Greek government at the European Court of Human Rights.

E. NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS (NGOs)

NGOs are dedicated to protection of human rights and prevention of human right violations all around the world. They play a decisive role in bringing international public attention to human rights abuses. The support given by governments and citizens to NGOs and simultaneous condemnation of violations are the key parameters for their success. In Greece there are several active NGOs on human rights.

PART II
VIOLATIONS OF SOCIAL AND CIVIC RIGHTS IN GREECE

A. PREVENTION OF TORTURE AND OTHER CRUEL, INHUMAN OR DEGRADING TREATMENT

Regarded as one of the crimes against humanity and a serious violation of human rights, torture is prohibited by the United Nations Convention against Torture (1782/1988). The first clause of the second article clearly articulates that each state shall take effective legislative, administrative, judicial or other measures to prevent acts of torture in any territory under its jurisdiction.

According to the seventh article of the International Covenant on Civil and Political Rights (2462/1997), "no one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment."

The third article of European Convention on Human Rights and the fourth article of European Charter of Fundamental Rights also stipulate that no one shall be subjected to torture or to inhuman or degrading treatment or punishment.

The Greek Constitution and other laws prohibit such practices as well. However, there were still reports of mistreatment and abuse of detained migrants and refugees throughout 2014. The European Court of Human Rights ruled that Greece violated the third article of the Human Rights Convention regarding inhuman and degrading treatment of undocumented migrants in detention centers. Greek authorities respected the court ruling in the National Action Plan for Human Rights which recommended the state to ratify an additional Optional Protocol to the UN Convention against Torture. Based on the findings of the CPT (Committee for the Prevention of Torture of Council of Europe), Greece 2014 Human Rights Report issued by United States Department of State suggests that there was no systematic improvement in the adverse conditions of the visited 31 police stations, border stations, and prisons as well as nine immigration and coast guard detention facilities. The CPT report also maintained that the conditions in prisons and detention facilities have even worsened since the preceding reports. In March, guards at Nigrita prison in Serres reportedly tortured to death Ilia Kareli, an inmate of Albanian nationality. According to the report of Amnesty International, 13 prison guards were charged with "aggravated torture that caused death" in October. Prosecutors charged 14 prison officers and 6 of them were arrested. Authorities freed four of the accused, who were then suspended from duty by the Greek Ministry of Justice, Transparency and Human Rights. By the end of the year, all the accused were released, still pending a trial. The use of excessive force and chemical irritants by police forces against protesters and journalists increased in escalating street protests during 2014. A number of the reported police abuses took place during two student protests on 13 and 17 November, 2014.

Convictions of some police officers failed to change the longstanding perceptions regarding impunity for police abuse.

On June 27, the government enacted the law which imposed penalties against persons perpetrating crimes of abduction and kidnapping, including prison sentences for perpetrators or their instigators who knew or disregarded information of such crimes.

B. THE RIGHT TO PERSONAL FREEDOM AND SECURITY

Regarding the right to personal freedom and security, Greece is a party to the European Convention on the Transfer of Sentenced Persons (1708/87); and the country also signed several bilateral agreements with other countries on the same issue. There are also a number of legal arrangements regulating penal and correction systems in Greek legislation, which include the "Penitentiary Code" no 2776/1999, Law no 4043/2012 on "the Measures for the Improvement of Living Conditions in Detention Facilities and Other Provisions," Law no 4198/2013 on "Preventing and Combating Human Trafficking and Protecting its Victims, and Other Provisions," Law no 4205/2013 on "Electronic Surveillance of Persons under Trial, Sentenced Persons and Other Detainees on Parole and Other Provisions."

The detention periods of undocumented migrants were extended to more than 18 months. In 2014 the parliament passed laws to aggravate penalties for kidnappings and forced disappearance.

In 10 November, anarchist Nikos Romanos, who had been detained since October at Korydallos prison near Athens, began a prolonged hunger strike in protest at the refusal of the authorities to allow him educational leave to attend his university courses. On 10 December, Nikos Romanos ended his 31-day hunger strike after a legislative amendment was passed allowing prisoners to attend university courses while wearing electronic tags.

According to Greece 2014 Human Rights Report issued by United States Department of State, conditions in Greek prisons and detention facilities were far from meeting national and international standards. The problems included severe overcrowding; inadequate supplies of material resources such as blankets, clothing, and hygiene products; problems with inadequate diet, sanitation, access to natural light, and ventilation; access to health care; and the mixing of convicted criminals, pre-trial detainees, and undocumented migrants.

According to the November data by the Ministry of Justice, Transparency, and Human Rights, the total population in Greek prisons was 11,988, including 588 female inmates and 380 juveniles. However, the existing prison facilities could only hold 9,886 inmates. The Hellenic League for Human Rights estimated in November 2014 that police detained approximately 800 individuals in police stations and holding cells. Some Greek prisons operated at up to 300 percent of their capacity. In June and July, some prison guards carried a work stoppage to protest overcrowding and understaffing in prisons. Likewise, inmates in prisons and detention facilities launched a hunger strike to protest

overcrowding and poor conditions. According to Greece 2014 Human Rights Report by the US Department of State, one prisoner reportedly committed suicide to protest the poor conditions. The government attempts for establishing high-security 'Type C' prisons were suspended and the relevant draft bill was withdrawn after almost 4.500 inmates across the country started a 48-day prison hunger strike.

On April 2, a report issued by Doctors without Borders stated that detention under harsh conditions had a negative impact on inmates' physical and mental health. In March, the Council of Europe and the ombudsman called on Greek authorities to improve prison and detention conditions. The national action plan for human rights proposed increasing the capacity of prison facilities and ratifying the additional Optional Protocol to the UN Convention against Torture, so that personal freedom and security could be improved.

C. RIGHT TO FAIR TRIAL AND JUDICIAL PROTECTION

The right to a fair trial is secured by the first clause of the sixth article of European Convention on Human Rights. There are also provisions on this issue in the 14th article of the International Covenant on Civil and Political Rights as well as in the 47th and 48th articles of the European Chapter of Fundamental Rights.

Within the context of procedural law, Article 20/1 article of the Greek Constitution includes a provision that guarantees the right to legal protection.

Law 4055/2012 on fair trial complies with the provisions of European Convention on Human Rights. Furthermore, the codes 3900/2010, 3904/2010 and 3898/2010 contain provisions aiming at speeding up trial procedures in civil, administrative and criminal courts. The Code of Attorneys (Attorneys (4194/2013) was amended in 2013 to this end.

Greek Constitution and legislation acknowledge the principle of independent trial, and the state generally respects the independence of the judiciary. The law grants defendants a presumption of innocence, and defendants have the right to be informed promptly and in detail of the charges. However, NGO observers have now and again reported that the judicial bodies are vulnerable to influence and corruption. Within 24 hours of detention, law enforcement authorities are required to bring detainees before a magistrate, and the magistrate must issue a detention warrant or order the detainee's release. Pre-trial detention may last up to 18 months or 30 months in exceptional cases. Upon the issue of a court order, a jury of judges may release detainees pending trial. Expedited trials may be granted to defendants detained on lesser charges. Unless the prosecutor deems the defendant a flight risk, defendants detained on felony charges and on lesser charges may be granted parole. Asylum seekers and refugees are detained in harsh conditions; and they may remain in detention for up to 18 months pending determination of nationality, deportation procedures or asylum application adjudication. Unsuccessful applicants for asylum are often detained for a period longer than

18 months. As of October 2014, the media reported that more than 300 individuals were held in detention for periods of longer than 18 months. The CPT report described these conditions as totally unacceptable.

As of November 2014, 21 percent of the country's detainee population was subjected to long pretrial detention periods. Courts have attributed the long detention periods to overburdened and understaffed court system. In February 2014, the Union of Administrative Court Judges noted that only in administrative courts there were 399,000 pending cases, with a projected timeframe for hearings between two and one-half and five years. The law enacted in February introduced the right to claim compensation if court proceedings are excessively long. The Office of the UN High Commissioner for Refugees (UNHCR) expressed its concerns over long detention periods. This office has distributed multilingual brochures to detainees and informed them about asylum procedures. There were reports that detainees were unaware of their right to legal assistance and free services, or had difficulty in accessing state-appointed interpreters. Only indigent defendants and those facing felony charges receive legal assistance from the bar association, while migrants and asylum seekers enjoy limited legal assistance offered by NGOs.

Courtroom proceedings are open to the public and mixed juries hear felony cases. Defendants have the right to be present at trial and to consult with attorneys in a timely manner. Defendants who do not speak Greek have the right to access interpretation-translation services. The law passed by the parliament in February 2014 institutionalized the access to interpretation services and information about court proceedings.

Conditions in detention centers and prisons for migrants and refugees have remained poor. With the growing inflow of Syrian refugees into the country, these conditions worsened even further in 2014. There were reports that police mistreated migrants in prisons and detention centers.

Migrants and asylum-seekers face serious obstacles in their asylum applications. In November 2014, more than 200 Syrian refugees, including women and children, started a protest against prolonged asylum application process and subsequently carried out a hunger strike at the Syntagma Square in Athens. They requested authorities to provide them with travel documents and shelter until the issuance of related documents.

In Nea Manolada of the Morean peninsula, when some immigrant workers working under harsh conditions in strawberry greenhouses, the majority of whom were from Bangladesh and Pakistan, demanded six months of unpaid wages, two agricultural supervisors shot the Bangladesh immigrant workers, and in this event almost 30 people were hurt, 8 seriously and 20 lightly. A court in Patras found the two supervisors guilty of causing serious bodily harm to the migrant workers. Two NGOs submitted petitions to appeal for reversal of the decision, which was, however, rejected. After these events, Nea Manolada was compared to "Wild West" in social media while migrant workers were described as slave laborers living under medieval conditions.

Cooperation with Turkish border guards contributed to a sharp decline in the number of asylum-seekers entering Greece across its land borders in 2014. But the immigrant influx into Greece did not decline; on the contrary, it shifted to the sea route. In 2014 there was a significant increase in the number of asylum seekers. As a result, many undocumented immigrants died in boat accidents. According to the Amnesty International's Report 2014/2015, there were documented cases of frequent unlawful push-backs of irregular migrants across the Greek-Turkish border.

Greece recognizes the jurisdiction of the ECHR.Yet; the government does not fully implement the ECHR decisions. According to Greece 2014 Human Rights Report issued by the US Department of State, as of August 25, the government did not implement 517 ECHR decisions on human rights violations in Greece.

The Greek government also recognizes the Islamic Law applied by *muftis* as the law regulating family and civil law matters for the Muslim minority of Western Thrace. This law is enforced by state-appointed *muftis*. The Muslim minority subject to this law also has the right to take to civil courts their cases including marriage and divorce.

The majority of ECHR verdicts against Greece concern violations by the state of the first clause of Article 6 of the European Convention on Human Rights, whereby the administrative authorities failed to implement the jurisdictional decisions.

According to the amended fifth clause of Article 95 of the Greek Constitution, the public administration is bound to comply with judicial decisions which recognize the right of injured citizens. For the implementation of this constitutional provision by public administration; a special procedure was set by the provisions of Law no 3068/2002, which conferred authority on administrative courts to monitor the implementation of decisions by state authorities.

In order facilitate tracking of the cases in civil, criminal, and administrative law as well as legal documents, the National Action Plan for Human Rights put forward recommendations about the creation of a digitized judicial portal with a view to ensure right to fair trial and judicial protection.

D. EQUALITY BEFORE THE LAW AND PROHIBITION OF DISCRIMINATION

The principle of equality before the law and prohibition of discrimination are set forth in all international human rights conventions concerning the protection of human rights. Article 14 of the European Convention on Human Rights, Article 26 of International Covenant on Civil and Political Rights, the second clause of Article 2 of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (Law no 1532/1985) are the examples of related provisions on this issue. Furthermore, Convention of the International Labor Organization (ILO) prohibits

discrimination with respect to employment or occupation. The Convention on the Elimination of Discrimination against Women (CEDAW) obliges States parties to submit every four years to the Secretary-General a national report on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women.

Prohibition of discrimination constitutes one of the core values of the EU. According to Article 19 of the Treaty on the Functioning of the European Union stipulates appropriate action to combat discrimination based on sex, racial or ethnic origin, religion or belief, disability, age or sexual orientation. Further, Articles 20 and 21 of the EU Charter of Fundamental Rights guarantee equality before the law and prohibition of discrimination.

Greek Constitution and laws prohibit discrimination based on race, social status, disability and gender. Some laws also contain anti-discrimination provisions on the grounds of sexual orientation and sexual identity. However, there is discrimination against women, persons with disabilities, migrants, Roma, and LGBT individuals. National population censuses are carried out in Greece every ten years. According to 2001 census, foreigners constituted 7% of the whole population. Together with 767,481 foreigners, the population in 2001 was 10,964,020. According to the General Population Census 2011, the total population of Greece is 10,815,197 including 9,903,268 Greek nationals. According to the data by the Ministry of Interior Affairs, there were 537.237 legal immigrants in the country as of February 20, 2013. Greek authorities also claim that 577,900 immigrants illegally crossed into Greece during the 2008-2013 period. In his speeches Greek Prime Minister Antonis Samaras (20 June 2012- 26 January 2015) talked about a figure of 600,000 to 1,200,000 for the immigrants living in the country. The US government estimates the population of Greece at 10.8 million (July 2014 estimate).

Throughout the year 2014 cases of discrimination against immigrant, refugees and the Roma were reported. However, for examining such complaints, the government authorized the ombudsman from February onwards. With this authorization, the ombudsman was granted the authority to carry out unannounced visits to detention facilities and call for investigations. NGOs noted that police forces sometimes bust Romani settlements and immigrant neighborhoods without obtaining a warrant. During the process of identity controls in public spaces such as public parks and squares, police forces target migrants and refugees based on their physical appearance and detain those without papers. Amnesty International reported that authorities targeted and detained many legal migrants due to their skin color, although they had proper identification documents.

Muslims living outside Western Thrace try to fulfill their religious duties in mosques without legal status. For instance, according to Greece 2013 Religious Freedom Report issued by the US Department of State, the majority of Muslims in Athens worship in prayer rooms (quasi-mosques) numbering more than 100, which are located in basements and ground floors of apartment buildings. As understood from the closure of five mosques in 2013, police

forces sometimes shut down mosques under orders from the public prosecutor following the complaints from local residents.

Although the Greek Constitution and laws prohibit discrimination against minority groups, there are still cases of social discrimination and harassment against social groups who consider themselves as ethnic, religious, linguistic, racial and national, minorities in Greece. Many individuals defining themselves as members of one minority group reported that it is indeed difficult to freely express their identities and maintain their cultures. State authorities rejected the demand by linguistic, religious and ethnic groups who are Greek citizens identifying themselves as Turks, Pomaks, Vlachs, Arvanites, Albanians, Macedonians, Roma, Muslims, Catholics etc, for their official recognition as ethnic or linguistic minorities. With the law issued on 1 October 2014, Catholics became a religious group recognized as "known religion."

Only the Muslim Turks of Western Thrace, with a population estimated at 120.000 to 150.000 by international monitoring reports, are recognized as a minority group by the Greek government a status created by international agreements. However, as the treaties refer to the term Muslim in defining the minority, Greek authorities officially recognize its religious character rather than the ethnic one. Despite judgments by the European Court of Human Rights, the use of the term "Turk" in the names of associations and NGOs is not permitted by state authorities.

State authorizes did not permit the use of the term "Macedonian" in the names of associations founded by Greek citizens of Slavic origin who live in the regions close to Bulgaria, Republic of Macedonia and Albania and identify themselves as Macedonians. Greece opposes to the use of the name "Macedonian" on grounds that it is arguably an expression of ethnic minority. The issue is directly related to the ongoing Macedonia naming dispute between Greece and the Republic of Macedonia, formerly a federal unit of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia. Greece opposes to the constitutional name of the country, as there exists an administrative and geographical region bearing the same name in Northern Greece. Greece does not permit the use of the term "Macedonian" in the names of associations, claiming that more than two million Greek citizens living in this northern region of Greece also use the term Macedonian in their self-identification. In line with this policy, the government changed the name of Airport Thessaloniki to "Thessaloniki Macedonia Airport" in 1993 on grounds that the city is considered as the natural capital of Macedonia by Greek authorities.

The Antiracism Law passed September 9, 2014 prohibits discrimination based on gender identity and sexual orientation. The Greek Transgender Support Association criticized discrimination against transgender individuals in employment, claiming that it led to limited access to housing and medical care. Societal discrimination and harassment against LGBT individuals are widespread in the country resulting further violence against them. Authorities are not motivated to investigate incidents of hate crime against LGBT individuals. The

only way to obtain a formal change of gender identity in identification documents in Greece is to undergo a gender reassignment operation, followed by an additional administrative legal process with a court. The Athens Metro declined to sell advertising space for the 10th annual Athens Pride parade celebrated on June 14, 2014. For the third time a gay pride parade was organized in Thessaloniki with the support of the mayor. The Orthodox Citizens of Thessaloniki backed by the local Orthodox metropolitan, gathered 19,500 signatures opposing the parade. The metropolitan described homosexuality as a "perversion" and the annual pride festival as a disgrace. Between June 29 and August 22 five separate attacks against LGBT individuals took place in Athens and Thessaloniki.

Persons with HIV/AIDS are exempt from military service on medical grounds. To protest overcrowded conditions, inadequate medical staff, and a lack of hygiene products, HIV-positive inmates in the prison refused medication for several days in February and April. On February 26, 2014, the municipality of Athens abolished HIV tests as a prerequisite for receiving social aid.

E. FREEDOM OF SPEECH AND RIGHT OF ACCESS TO INFORMATION

Freedom of Speech is guaranteed by Article 19 of the International Covenant on Civil and Political Rights as well as Article 10 of the European Convention on Human Rights (Law no 2462/1997). Article 11 of the Charter of Fundamental Rights provides the right to freedom of expression and information. The right of access to information is protected by the first clause of Article 5 of Greek Constitution guaranteeing for all citizens the right to develop freely their personality and to participate in the social, economic and political life of the country, and by the first clause of Article 14 on the freedom of expression and Article 5A recognizing the right to information.

The Greek Constitution and laws acknowledge the freedom of speech and press. An independent press, an effective judiciary, and a functioning democratic political system promote the freedom of speech and press. Freedom of speech is under the protection of Greek Constitution. However, the constitution and law put restrictions on speech provoking hatred or violence as well as public expressions insulting persons or groups because of their religious or ethnic origins. This provision was implemented in the case of the racist and fascist Golden Dawn party which was convicted on September 16, 2014. On September 9, 2014, the parliament passed a law against discrimination and anti-Semitism, which set forth penalties for individuals convicted of incitement to violence, discrimination or hatred based on color, race, religion, national or ethnic origin, gender, disability and sexual orientation. According to the law, violators may be sentenced to imprisonment of three months to three years, deprivation of political rights for a period of one to five years, and a fine from 5,000 to 50,000 Euros. Moreover, legal provisions allow the public prosecutor to order the seizure of publications that insult the president, offend any religion, contain obscenity, advocate for the violent overthrow of the political system, or

disclose military secrets. The National Radio and Television Council (NCRTV), an independent regulatory agency, supervises all radio and television broadcasts. The law requires television stations to broadcast at least 25 percent of their programming in Greek.

In July 2014, Golden Dawn supporters attacked a photojournalist covering the trial of a Golden Dawn member, and the photo journalist criticized police officers for not intervening. In April 2014, the Prosecutor of Supreme Court ordered all prosecutors to prohibit the use of illegally obtained video footage as evidence after the release of a video record of a private meeting between a Golden Dawn MP and government officials. It was reported that journalists were arrested for libel or slander, although authorities released all after they testified. In May 2014, a businessman involved in a car accident and his bodyguards attacked three newspaper photojournalists covering the incident. Photojournalists alleged that police officers allegedly detained the journalists temporarily, confiscated the cameras, and erased the footage.

In February 2014, the prosecutor attempted to prohibit a program of MEGA TV about a migrant boat carrying migrants on grounds that the program could compromise a continuing official investigation. Yet the private TV station in question still broadcasted the program.

On January 16, the court of Athens issued a 10-month sentence to a Facebook user who satirized a deceased orthodox monk. However, the sentence was suspended as the defendant lodged an appeal. In January 2014, a journalist who defamed a Greek monastery and an abbot was sentenced to pay 10,000 Euros. The prosecutor ordered an investigation into the illegal transmission of military secrets or militarily-important information by a journalist who publicly alleged that Greek Navy SEALs had cooperated with police in non-coastal areas. The journalist claimed to have been pressured to remove her report from the internet.

There is internet freedom in Greece and the government does not censor online content. As of March 2014, 63 percent of the population are internet users.

The Greek Constitution and laws provide for freedom of assembly and demonstration, and the government generally respects this right. However, in exceptional circumstances, the government may limit the right of assembly and demonstration. For instance, demonstrations were banned during the visit of both the German Chancellor and Turkish Prime Minister Ahmet Davutoğlu to Athens on December 5-6, 2014. Although the Greek Constitution guarantees freedom of assembly, the government puts legal restrictions on the names of associations founded by nationals who identify themselves as ethnic Macedonians and Turks.

The law also recognizes the right of access to government-held information, with the exception of cases pertaining to national security or privacy. However, certain complaints note that access to information is at times hindered.

F. RIGHT TO EMPLOYMENT AND SOCIAL SECURITY

The Labor Inspectorate is responsible for enforcing labor legislation; and the Ministry of Labor and Social Security is for guaranteeing occupational safety and health in Greece. The number of inspectors entitled to conduct labor inspections does not exceed 1,000. From September 2013 up to October 2014, authorities conducted a total of 29,079 inspections in all sectors. The Ministry estimated that 23 percent of employment was undeclared work as of May 2014. The April data by the Social Insurance Fund shows that social insurance did not cover approximately 38 percent of the workforce. According to data provided by the Labor Institute of the General Confederation of Greek Workers (GSEE), around one million individuals were in a state of undeclared employment, and were typically paid lower wages without benefits. Likewise, according to the same data certain individuals work full-time shifts despite being registered as part-time employees.

The maximum legal workweek is 40 hours in Greece. The law provides for at least one 24-hour rest period per week, and mandates paid vacation of one month per year. Employers must pay a premium pay on overtime work ranging from 20 to 75 percent of the daily wage. However, according a report issued by the Labor Institute on June 18, 2014, there were rising trends in labor violations especially in the tourism sector. In this respect, employee compensation in the form of supermarket coupons, meals, and hotel accommodations in lieu of wages; delays of up to one year of salary payments; non-payment of benefits; payment of partial wages for full-time work; and up to 30 consecutive days of work without weekends off were cited as major violations.

In Greece, the national minimum wage in the private sector for persons aged 25 or older is 26.18 Euros per day and 586.08 Euros per month. The minimum wage for persons under the age of 25 was 84 percent of the minimum wage of workers older than 25, i.e.22.83 Euros per day and 510.95 Euros per month. More than 35 percent of migrants receive salaries below the minimum and do not have social security coverage. According to data issued by the Labor Institute of the GSEE, employers pay foreign workers below the minimum wage. According to the Hellenic Statistical Authority (ELSTAT), 34.6 percent of citizens, approximately 3.8 million individuals, lived on less than the national median income in 2013.

The law provides for the right of workers, with the exception of members of the military services, to form and join labor unions. Police officers have the right to organize and demonstrate but not to strike. Further, the law also prohibits dismissal for union activities. Penalties for violations of laws on freedom of association and collective bargaining could include up to one year in prison and fines of up to 14,674 Euros. Unions are able to negotiate collective bargaining. There are, however, certain legal restrictions on strike. Workers are mandated to give notice of the intent to strike, 4 days in public utility and transportation sector, and 24 hours in the private sector.

The law imposes a minimum staff requirement for public utility workers. Courts may declare a strike illegal due to failure to secure minimum staff levels. The law also gives government authorities the right to command their services and prohibit strikes to deal with national emergencies through civil mobilization orders, including for workers in essential services. Anyone receiving a civil mobilization order is obliged to comply or face prison and job dismissal. Since 2013 the government has invoked this authority for prohibiting the right to strike for employees of power plants, subways, trams and suburban railway systems. In October 2014, the government ended its civil mobilization order for transportation employees after 20 months. On May 15, 2014 the Council of State rejected appeals of metro employees and teachers to end their continued mobilization. On 15 January 2014, the General Confederation of Greek Workers stated that structural reforms supervised by the Troika restrict labor rights and cause severe harm to the right to collective bargaining. On February 26, the Minister of Labor, Social Insurance and Welfare transferred the minister's right to approve mass dismissals in the private sector to a seven-member Supreme Labor Council elected among the ministry officials. The government determines public sector salaries without negotiating with their unions.

Eurobarometer poll published in 2014 shows that as in previous years, more than 90% of Greek respondents consider corruption, use of connections and bribery to be common in public procurement. The government intensified efforts to combat tax evasion by aggravating penalties and increasing the number of inspectors. Civil servants including police officers were involved in corrupt practices, mostly in the form of engaging in blackmail, bribery, human smuggling, and drug and cigarette trafficking. In February 2014 the Supreme Court upheld a court decision imposing a suspended sentence on a former transport minister. On April 2, a former minister was convicted of corruption.

Discrimination against non-citizens and their poor working conditions still persist in the labor market. Likewise, there is still lack of legal protections against exploitation. Greek laws prohibit all forms of forced or compulsory labor; and penalties for violations include more than 10 years in prison and fines of up to 100,000 Euros. However, there were reports of forced labor of women and children in the agricultural sector and of forced begging in some regions. On 3 July 2014, the media reported that 800 foreign farm workers held a strike to protest their inhumane living conditions and racist treatment by the police. In April 2014 agricultural foremen shot at least 35 migrant workers after they demanded unpaid wages.

Discrimination in employment based on HIV-positive status still remains a problem although it is prohibited by the law.

G. CHILDREN'S RIGHTS

The most important international covenants on the protection of children's rights are as follows: the United Nations Convention on the Rights of the Child (Law no 2101/1992); European Convention on the Exercise of Children's Rights, Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse (Law no 3727/2008); and the relevant articles of European Convention of Fundamental Rights guaranteeing children's rights. Article 16 of the Greek Constitution on "Education, Arts and Science" as well as Law no 1566/1985 on "the Structure and Functioning of Primary and Secondary Education" contain provisions on children's rights. According to Article 73 of Law no 3518/06, pre-school education became mandatory for all children above the age of five. Thus, the law mandated the integration of pre-school education into primary education. According to Law no 1566/85 (third clause of Article 2), primary and secondary education is compulsory for children under 16 years of age, and parents violating these provisions are subject to punishment in accordance with the Criminal Code.

Article 13/8 of the Decree 201/1998 bans punishment of children in primary education, while corporal punishment of children in secondary education is prohibited by Article 21 of Law no 3328/2005. Likewise, Law no 3500/2006 on the Prevention of Domestic Violence prohibits corporal punishment of children during their upbringing and education.

Greek citizenship is automatically derived at birth from either of parents with Greek nationality. Parents are obliged to register their children for birth certificate within 10 days of birth. The law allows belated birth registration but imposes a fine. Birth registration takes place at the municipal level with birth certificates from private or public hospitals or through written statements by two witnesses. However, as of 2014, children born to documented migrants in Greece are still not granted citizenship at birth. In his report dated June 2014, the Ombudsman stated that authorities demanded co-registration of any foreign family members for the registration of migrant children. This means that immigrant children are entitled to the right to apply for citizenship rather than birthright citizenship. However, parents who have resided in Greece for more than 5 years and their children born in the country are entitled to such right. Moreover, documented immigrant children born and complete their primary and secondary education in Greece are granted to the right to apply for citizenship. Nevertheless, on 30 July 2014, Greek media reported that it is extremely difficult for the children of immigrants to obtain citizenship even though they meet all requirements. According to the same media news, of the 200,000 children born in the country to migrant parents, 6,074 were granted citizenship during the two-year period between 2010-12; but the legitimacy of their citizenship still remains a matter of dispute. Although documented immigrant children born in Greece who have resided in the country for more than 5 years are granted to the right to apply for citizenship, their parents still have no hope for obtaining this status.

The National Action Plan for Human Rights stated that there is an ongoing project for the equal access to education for students from regions with low educational and socio-economic indicators as well areas with low levels of access to the education system and high dropout rates (as of 31 December 2014). This project has allegedly given priority to the education of foreign and Greek repatriates as well as Roma children and Muslim minority pupils in Thrace. It is not clear what percentage of the project budget (24.930.000 Euros) has actually been spent on the education of minority pupils in Thrace. However, it is claimed that during the period 1997-2013, 27.245.000 Euros were spent as part of the project titled "Education of Muslim Pupils," which was mainly financed by EU funds.

Unaccompanied immigrant children seeking for asylum are not always properly registered. These children do not always have safe accommodation and legal guardians. Therefore they are vulnerable to homelessness as well as labor and sexual exploitation. It usually takes 25 days to conclude the referral process for these children. In the interim, minors are detained, homeless, or living in precarious circumstances. In November 2014, the Ombudsman called on the Minister of Public Order and Citizen Protection to end the practice of holding unaccompanied minors together with adults and to integrate these minors to the social welfare system. Prisons detain women and minors separately from adult males. However, underage immigrants are reportedly detained in the same quarters as adults.

The government does not provide education in mother tongue to migrant children. Thus, attending state schools is their only option. Just like migrant children, Romani children are subject to discrimination in education. Their problems include segregated classes and schools reserved for the Roma only, and the lack of transportation for Roma to certain schools, all of which negatively affect their social integration.

The law prohibits torture, corporal punishment and mistreatment of children, but government enforcement is generally ineffective. Children, especially street and Romani children and undocumented migrant children in particular, are vulnerable to exploitation. Since government-run institutions were understaffed, services for these children such as family care, protection and accommodation are not sufficient. In November 2014, the NGO named "*To Xamogelo Tou Paidiou*" (Smile of a Child) stated it received 629 child abuse reports involving a total of 1,254 children. According to the UN Children's Fund and local NGOs, Romani children are forced by their own parents to beg or sell small items on the streets. The legal age for marriage is 18 in Greece. Thus, there are no official reports of child marriage. In the Romani community, however, child marriage is quite common, with Romani girls often marrying between ages 15 and 17 (some as early as 13) and Romani boys marrying between ages 15 and 20. State-appointed *muftis* in Thrace report that the marriage of children under age the age of 15 is not allowed and marriages involving minors between ages 16 and 18 requires a prosecutor's decision.

Among the Muslim communities of Athens, there are a limited number of marriages of children under 18, formalized with the permission of a prosecutor.

Greece is a party to the 1980 Hague Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction. The legal age of consent for heterosexual sex is 15 and for sexual intercourse between men, 17. The law does not specify an age of consent for sex between women. The law criminalizes sex with children under the age of 15. The law amendment enacted in June 2014 bans the commercial sexual exploitation of children and child pornography and imposes penalties if the crime is committed using information and communications technology accessed from the country. Violators may be sentenced to life imprisonment and a fine of up to 500,000 Euros. During the first half of 2014, the police reportedly investigated 40 internet child pornography cases.

The minimum age for child employment in the industrial sector is 15 while it is 12 in family businesses, theaters and cinemas. The Labor Inspectorate is responsible for enforcing child labor laws. According to a statement issued by the General Confederation of Greek Workers (GSEE) on June 11, 2014, there were around 100,000 minor workers in the country. Children assist their families in agriculture, food service, and merchandising on a part-time basis. Some family members compel children to beg, pickpocket, or sell merchandise on the street. According to reports issued by the government and NGOs, the majority of such beggar children are of Roma, Bulgarian, Romanian, or Albanian Roma origin. NGOs reported that more than 400 beggar children worked in the streets of Thessaloniki. Unaccompanied migrant children rather work mainly in the agricultural sector.

H. PROTECTION OF REFUGEES

The 1951 Geneva Convention relating to the Status of Refugees (Law no 3989/1959) is the key legal document in defining the system of refugees. It defines who is a refugee, and regulates the rights, legal status and obligations of documented migrants within the territories of signatory states. In cases calling for the protection of asylum seekers, the European Court of Human Rights refers to the principle of non-refoulement developed as interpretation of Article 3 of the European Convention on Human Rights “on the Prohibition of Torture” and its Article 5 “on the Right to Liberty and Security.” The second clause of Article 3 of the Treaty on the European Union and Article 18 of the Charter of Fundamental Rights guarantee the right to seek asylum. In accordance with Law no 3907/2011, the First Reception Center was founded in Greece. The Asylum Service and Council for Refugees examine the modalities of first-line reception and second-line reception.

It is generally the UNHCR and other international organizations responsible for the procedures related to refugees and asylum seekers arriving in Greece. As far as Syrian refugees are concerned in particular, the Greek Ministry of Public Order and Citizen Protection and the Ministry of Interior prohibited the travel of refugees to other EU countries and issued them six-

month stay permits free-of-charge. The permits are renewable every six months depending on the situation in Syria.

A new immigration law, effective from July 1, 2014 onwards, simplified the granting of residence permits to non-EU nationals. The new law allows migrants to renew their long-term residence permits. According to official data, the Greek government granted a total of 587,102 residence permits as of October 31, 2011. Nevertheless, from January 2014 to November 2014, authorities also organized the deportation of 25,602 immigrants back to their home countries. According to the statement issued by the Ministry of Public Order and Citizen Protection on 27 June 2014, the number of repatriations rose by 33 percent during the first half of the year.

For assessment of asylum applications, Greece adheres to the Dublin III Regulation, which regulates the authority to return asylum seekers back to the EU member state of first entry. Greek laws provide protection for eligible asylum seekers or refugees. In June 2013, the government replaced the old police-operated refugee system with a new autonomous, civilian-staffed asylum service under the authority of the Ministry of Public Order and Citizen Protection. The new autonomous service receives non-EU nationals illegally entering into the country and provides services in cooperation with international organizations and NGOs, including registration, identification, information on rights and obligations, medical screening, socio-psychological support, and referrals for vulnerable persons such as unaccompanied minors. Asylum legislation requires decisions on asylum be issued within 90 days. Under the new system, however, the average is 122 days in practice. During the first half of 2014, authorities rejected 7,965 applications and approved 606. Although the new service body improved appeal mechanisms; NGOs and activists expressed concerns about problems related to the asylum system, including with registration of claims and examination of appeals; insufficient welfare, counseling, unsatisfactory interpretation services; discrimination and poor detention conditions. NGOs and activists consider these problems as inhumane. According to the October 2014 report by the Council of Europe, police forces reportedly used forms of violence against migrants and refugees in detention centers (particularly in Amigdaleza migrant detention center), such as beating, punching, blowing with batons or other objects.

I. PREVENTION OF RACISM AND INTOLERANCE

"The International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination" is the most important universal treaty for the prevention of racism (494/1970). Many international, regional and universal covenants contain provisions guaranteeing the prohibition of racial discrimination. According to Article 14 of the European Convention on Human Rights, the enjoyment of the rights and freedoms should be secured without discrimination on any ground such as sex, race, color, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property,

birth or other status. Further, the second clause of Article 20 of the International Covenant on Civil and Political Rights prohibits any advocacy of national, racial or religious hatred that constitutes incitement to discrimination, hostility or violence. Likewise, Article 21 of the European Charter of Fundamental Rights prohibits racism. The Greek Constitution prohibits racial discrimination and hate crimes as well (Art. 2 / Clause 1 of the Constitution). In addition, second clause of Article 5of the Constitution mandates as follows: all persons living within the Greek territory shall enjoy full protection of their life, honour and liberty irrespective of nationality, race or language and of religious or political beliefs. Exceptions shall be permitted only in cases provided by international law. The Law no 927/1979 criminalizes individuals who publicly incite, provoke, or stir acts of violence, discrimination or hatred against a person or group of persons or a member of such a group defined by reference to religion, national or ethnic origins. Article 79 of the Criminal Code lists racist motivation as an aggravating circumstance. Dealing with "the protection of individuals with regard to the processing of personal data," Law no 2472/1997 guarantees to protect racial or ethnic origin, political opinions, religious or philosophical beliefs, trade-union membership, health, social welfare and sexual life as sensitive personal data. The Law no 3304/2005 is about "the application of the principle of equal treatment irrespective of racial or ethnic origin, religious or other beliefs, disability, age or sexual orientation." Together with other legal provisions, the Law no 3386/2005 mandates that, on humanitarian reasons, authorities shall issue permits of residence to victims of racially motivated crimes and discriminatory acts set forth in Articles 1 and 2 of Law no 927/1979 and Article 16 of Law no 3304/2005 if criminal proceedings have initiated for such crimes and until the delivery of the court judgment.

Since the 1980s, Greece has become an emigrant and immigrant country. Most of migrants entering Greece are undocumented migrants and refugees, the majority of whom come from Philippines, Afghanistan, Pakistan, India, Iraq, Syria, North Africa and Albania. According to the National Action Plan for Human Rights, there are a great number of third-country nationals residing in Greece. The overall number of migrants and refugees is estimated to be at over one million. According to the 2013 International Religious Freedom Report by the US Department of State, 500,000 to 700,000 of this population consist of Muslims, residing in the region of Attica, which also includes the city of Athens. Although some of these migrants and refugees have been residing in Greece for more than 30 years, they have not yet been granted citizenship. Even children born to migrant families are unable to obtain citizenship. Yet, individuals proving their Greek ethnic origins can easily acquire citizenship in case they are willing to do so. This is not only a racist practice, but also creates legal, social and economic discrimination against migrants and refugees, preventing their social integration.

As a result of the increase in racially-motivated organized attacks backed mostly by the Golden Dawn Party, the government issued a new law on

the prevention of hate crimes in September 2014. Following the ratification of this law, the public prosecutor released a bill of indictment about 67 members of Golden Dawn, including 6MPs, for creating, directing or participating in a criminal organization. The prosecutor recommended trial of 70 party members, including all 18 MPs; and Golden Dawn deputies were stripped of their parliamentary immunity from prosecution. According to the bill of indictment, party members were accused of a series of additional offences, including the murder of anti-fascist singer Pavlos Fyssas in September 2013, causing unprovoked bodily harm to migrants and the unlawful possession of weapons.

As stated by the 2014-2015 reports of Racist Violence Recording Network and Amnesty International, there were several acts of violence in Greece based on ethnic origins, religious beliefs and clothing. During the first half of 2014, the police unit for combating racial violence recorded more than 30 racially-motivated attacks. However, judicial authorities do not act responsibly enough in aggravating punishment for racially-motivated crimes.

The police, military forces and coastal guard constitute law enforcement units in Greece. As of 2014, the police forces are responsible for law enforcement and maintenance of order under the authority of the Ministry of Public Order and Citizen Protection. The coast guard is responsible for law enforcement in territorial waters under the authority of the Ministry of Marine and the Aegean. The military forces, under the authority of the Ministry of Defense, are responsible for law enforcement in certain border areas. Police Internal Security Department had investigated 2,060 allegations of central and municipal agency corruption and police impunity in law enforcement centers. The Racist Violence Recording Network noted that 44 of reported cases of racially-motivated violence against migrants involved law enforcement officers. According to official data, 13 police officers were assailants in 31 cases of racially-motivated crimes. In order to prevent these abuses, police and coast guard staff received human rights training from universities and NGOs.

Local Jewish leaders estimated that the Jewish community of Greece consists of approximately five thousand people. Anti-Semitic rhetoric remains a problem, particularly in the extremist press. In September 2014, the parliament amended antiracism laws that criminalize malicious denial of the Holocaust. Anti-Semitic incidents like the desecration of Jewish cemeteries took place in Thessaloniki and Larisa. On 22 January 2014, the Ministry of Education and Religious Affairs concluded a cooperation agreement with the Jewish Museum of Greece in Thessaloniki. As part of this cooperation, a Holocaust education seminar was organized on June 24-25 for teachers from the island of Zakynthos.

As part of the National Action Plan for Human Rights, Anti-Racism Police divisions were founded in police centers, particularly under the police departments of Attica and Thessaloniki. The divisions were intended to combat racially-motivated attacks on certain individuals and groups (Presidential Decree no 132/2012). In the State Security Division of the Attica Police Department, there is a hotline for complaints (11414) operating on a 24-hour basis, through

which incidents of racist violence may be reported and information may be provided to victims by members of the anti-racist units. A special thematic chapter titled "Racism and Xenophobia" was incorporated into the curriculum of Greek Police Academy. The Greek government assigned a special prosecutor to lead prosecutions on the cases of ethnically-motivated hate crimes, xenophobia, racism. Through the hotline 11414 and bulletins, migrants and refugees may contact with authorities and receive information.

J. SOCIAL INTEGRATION OF ROMANI COMMUNITIES

According to the ECRI Report on Greece (finding no 98), the number of Roma living in Greece is estimated to be around 265,000 (approximately 2.5% of the population). As had been in previous years, the Roma people were forcibly evicted from their settlements. Initial plans to evict the Roma families in the Chalandri neighborhood of Athens were postponed in February following an injunction by the UN Human Rights Committee. In September, the Chalandri municipal authorities sought to demolish 12 homes despite a renewal of the injunction. Despite protests by the Roma residents, five homes, which were uninhabited at the time, were demolished. The Decentralized Administration of Attica committed to finding an adequate alternative location to resettle the families.

The Roma continued to face discrimination and harassment, including mistreatment while in police custody, regular police raids and searches of their neighborhoods, segregated schooling, discrimination in employment and education. About 70 Romani dwellings lack running water, electricity, and waste removal services. The Greek Helsinki Monitor reported that authorities had not paid compensation to victims in three cases where police forces evicted Roma people illegally. Several municipal authorities try to exclude longstanding Romani settlements from municipal planning ordinances and prevent legal construction of schools and other infrastructure, such as sewage systems. Poor attendance, illiteracy, and high school dropout rates are extremely high among Romani children. A government project to integrate Romani children into the education system had limited success. Authorities operate 29 employment support centers throughout the country for Roma and other vulnerable populations. The European Commission reported that 38 percent of Romani women in the country did not have medical insurance, compared to 7 percent of non-Romani women.

K. RIGHTS OF PERSONS WITH DISABILITIES

Greek laws prohibit discrimination against persons with physical, sensory, intellectual, and mental disabilities in employment, education, and access to health care. However, persons with disabilities, including children, continue to have poor access to buildings and public areas. More than 50 percent of public buildings are fully accessible for persons with disabilities. The law allows dog guides to accompany blind individuals in all public transport;

however, they faced serious problems in practice. Social welfare, health and educational support services are not adequate for migrants with physical disabilities. Observers claim that unemployment rate for persons with disabilities exceeded 90 percent. On 23 February 2014, the Ministry of Labor, Social Security and Welfare announced that a 5 percent public sector hiring quota, introduced in a 1998 law but not enforced, would be implemented for individuals with disabilities. On 4 March 2014, the Ministry of Finance announced tax exemptions for persons with serious disabilities. Two new state-funded institutes for vocational training for blind and deaf students started classes at the end of April.

A new law issued in September 2014 sets stricter penalties for racially-motivated crimes and incitement to racial violence. The law also prohibits discrimination based on physical, mental disabilities and sexual orientation.

L. PREVENTION OF VIOLENCE AGAINST WOMEN

Rape, including spousal rape, is a crime in Greece, and penalties range from five to 20 years of imprisonment. Conviction rates for rape are low for first-time offenders, but sentences are robust for repeat offenders. Likewise, the law also prohibits sexual harassment and provides penalties ranging from two months to five years in prison. 108 cases of rape were reported during the first nine months of 2014. The Greek Helsinki Monitor noted that the state does not lend adequate support to foreign victims of rape.

There are also cases of domestic violence in Greece. Yet, fewer than 10 percent of domestic violence victims contacted police and only a small fraction of complaints went to trial. NGOs underline the long delays in trial procedures prior to a final verdict regarding these cases. From March 2011 to November 2014 the hotline for female victims of violence received more than 184,000 calls. Through December 2014, the media reported five cases of women killed by their partners or husbands. In order to prevent domestic violence or violence against women, and to train the police regarding the issue, the General Secretariat for Gender Equality was founded. The government and NGOs provide medical, psychological and social support to rape survivors. The department named National Social Solidarity Center (EKKA) operates a hotline that provides counseling services for individuals in need of help. The Greek government operates 21 shelters for victims of violence and 25 counseling and support services centers. By November 2014, 4,035 women benefitted from these services. The government envisaged the allocation of 3.6 million Euros to 52 projects run by women's rights NGOs during the2013-2015 period.

Couples are able to receive information on reproductive health and contraception free from coercion and violence. Public hospitals provide the relevant services free of charge.

The Greek Constitution guarantees gender equality. Muslim women in Thrace as members of Muslim minority covered by the Treaty of Lausanne may choose to be subject to Sharia in cases of marriage, divorce and inheritance. But

female members of the Muslim minority also have the right to take their cases to Greek civil courts. Muslims married by government-appointed *mufti*s in Komotini, Xanthi and Didymóteicho are subject to Sharia family law, but they also may choose civil marriages and civil courts in this regard. Muslim minority women may choose to be subject to Sharia. Level of unemployment and rate of illiteracy are strikingly high among Muslim and Romani women in Greece.

The law provides for equal pay for equal work. According to the European Commission data, working women on average are paid 15 percent less than men. Women occupy 25 percent of senior private sector positions.

As of September 2014, the unemployment rate for women is 29 percent. Due to economic crisis, the number of reported cases of gender discrimination in dismissal from employment increased by 25 percent.

M. FREEDOM OF RELIGION AND BELIEF

According to Article 13 of the Greek Constitution, *"1.Freedom of religious conscience is inviolable. The enjoyment of civil rights and liberties does not depend on the individual's religious beliefs.2.All known religions shall be free and their rites of worship shall be performed unhindered and under the protection of the law. The practice of rites of worship is not allowed to offend public order or the good usages. Proselytism is prohibited.3.The ministers of all known religions shall be subject to the same supervision by the State and to the same obligations towards it as those of the prevailing religion.4.No person shall be exempt from discharging his obligations to the State or may refuse to comply with the laws by reason of his religious convictions.5. No oath shall be imposed or administered except as specified by law and in the form determined by law.* Yet, in contrast, according to Article of the Constitution, *"The prevailing religion in Greece is that of the Eastern Orthodox Church of Christ. The Orthodox Church of Greece, acknowledging our Lord Jesus Christ as its head, is inseparably united in doctrine with the Great Church of Christ in Constantinople and with every other Church of Christ of the same doctrine, observing unwaveringly, as they do, the holy apostolic and synodal canons and sacred traditions. It is autocephalous and is administered by the Holy Synod of serving Bishops and the Permanent Holy Synod."*In doing so, the Greek Constitution indeed adopts an attitude in favor of Orthodox Christianity.

As of July 2014, the population of Greece is *estimated* at 10.8 million. According to Greece 2013 Religious Freedom Report of the US Department of State, the Greek government does not keep statistics on religious groups. Private Greek research companies, however, claim that the majority of the population identify themselves as Greek Orthodox. Still, there is no official data available on religious groups. Moreover, the figures estimated by Greek research companies are most probably *exaggerated, because even high-ranking politicians state that there are around 1,300,000 migrants and refugees living in Greece. The 1923 Treaty of Lausanne had already created an officially recognized "Muslim minority" living in Thrace, estimated at 120 to 150*

thousand people. According to Greece 2014 Religious Freedom Report, in addition to this Muslim minority of Thrace there are approximately 300,000 immigrants and foreign workers living predominantly in the Attica region and clustered together based on their countries of origin, i.e. Southeastern Europe, South Asia, Southeast Asia, the Middle East and North Africa. However, the 2013 version of the same report suggests that there are 500,000 to700, 000 Muslims from Albania, Afghanistan, Pakistan, Bangladesh, Iraq, Syria, and North Africa residing in Greece. Considering the fact that Greece received a large number refugees from Syria and Iraq throughout 2014, the reports of US Department of State fail to provide any plausible data as to why the same figure dropped to 300,000 within a year.

There are around 120,000 to 150,000 Muslim Turks living in Thrace, while approximately 6,000 Muslim Turks live on the island of Rhodes. In addition, 5, 000 Muslim Arabs live on the island of Crete. Greek authorities constantly refuse the demands by Muslims for the assignment of Muslim cemeteries outside Thrace. Thus, Muslims are obliged to send the bodies of their deceased to Thrace for Islamic burial or repatriate their remains. The President of the Arab Association of Crete presented an official demand to the Municipality of Heraklion for the assignment of a cemetery for Muslims in Crete.The media reported in 2012 that the municipal authorities agreed to assign for a cemetery with a capacity of 50 graves. There is, however, no information as to whether the cemetery was completed by the end of 2014. During the 2014 election campaigns, candidates of SYRIZA promised Muslims to construct mosques and cemeteries. The mayor of Thessaloniki also promised a cemetery for Muslims, which, has not yet been materialized. Other religious groups in Greece include Catholics, Mormons, Protestants, Jews, Jehovah's Witnesses, Scientologists, atheists, Baha'is, Hare Krishnas, agnostics, Protestants, Paleoimerologites, and members of polytheistic Hellenic religions.

The Autocephalous Church of Greece has jurisdiction over central Greece, the Peloponnese, and Ionian and Cycladic islands, while Crete and the Aegean islands are under the jurisdiction of the Ecumenical Patriarchate of Constantinople. Thrace, Macedonia and Epirus are under the spiritual guidance of the Ecumenical Patriarchate but administratively under the Church of Greece. There are also Catholic Christians living on the islands of Tinos and Syros. Article 13 of Law no 4301/2014 on "Organization of the Legal Form of Religious Communities and their Organizations in Greece" (*Government Gazette* 223A/07.10.2014) ratified by the parliament on 1 October 2014 provides a detailed list of Catholic places of worship around the country. According to the law, the following Catholic places of worship acquired a legal status: 85 on the islands of Naxos, Tinos and Mykonos; 47 in on the islands of Corfu, Zakynthos and Cephalonia; 27 on the island of Syros; 9 on the island of Rhodes; 9 on the island of Santorini; 8 on the island of Crete; 9 on the island of Chios; 16 in Thessaloniki; 7 belonging to the Exarchate of the Greek Catholics, 7 belonging to the *Armenian* Catholic Patriarchal *Exarchate*. Further, the same

law allowed all religious groups with a religious leader and 300 members to receive the status of legal entities without any discrimination whatsoever. Authorized to organize in the form of associations, these religious groups are entitled to open branch offices in the city of their headquarters or other localities within the Greek territory. Moreover, they are allowed to create charities, houses of prayers, radio stations, training centers, non-profit organizations and private schools.

Although *polytheists*, atheists and monotheistic groups such as Muslims, Catholics, Protestants, Orthodox Christians and Jews live in the country, the government only pays for salaries and religious training of the Orthodox clergy and partially finances the maintenance of Orthodox Church buildings. In addition, Orthodox religious institutions enjoy exemption from municipal, real estate and uniform taxes granted by the government.

As part of the National Action Plan for Human Rights published in March 2014, the government allocated 195,000 Euros to a project on Lifelong Education and In-Service Training Programs for religious instructors and theologians in Thrace, on the issues of religious, religious diversity and intercultural religious education. Furthermore, the government also allocated 1,500,000 Euros to another project for improving *medrese*s, providing pedagogical support for the teaching of Quran to the Muslim minority pupils of Thrace, as well as developing curricula and textbooks with pedagogical support in teaching the Quran to students. Coordinators of the first project are the Secretariat-General for Religious Affairs and the Department of Theology at the Aristotle University of Thessaloniki. The second project is coordinated by the Secretariat-General for Religious Affairs and the Institute of Educational Policy.

PART III

LEGAL STATUS OF THE TURKISH-MUSLIM MINORITY IN GREECE

A. DIFFERENT APPROACHES TO MINORITIES IN INTERNATIONAL RELATIONS

The legal status of the Muslim minority in Greece could be explained through two legal perspectives: the first could be summarized as group rights (minority rights) and the second as civil rights. With the agreements it concluded with Turkey and the EU, Greece recognizes both rights in question. However, in the EU (to which Greece also belongs), there is an increasingly more common understanding in recent years that the implementation of minority rights sometimes hinders and restricts civil rights. According to some researchers on human rights, the formulation of cultural, ethnic and religious groups as homogenous units does not reflect social realities. Moreover, binding the access to any right to the condition of group membership makes it difficult for an individual to leave a social group. As a result, group rights may turn groups into static entities, which hinder or retard the development of the group. From the viewpoint of the EU, it is not obligatory to satisfy group right demands.

Rather than solving the minority problems by granting the minority rights and status to the communities, the EU tended to solve these problems by expanding civil rights. In this respect, through its human rights reports it published after the 2000s and the *Treaty* of *Lisbon (which* Greece signed on 11 June 2008), the EU legislation now rests upon on the *recognition of individuals as legal subjects, ignorance of diversities and on the basis of the principle of equality without discrimination based on* race, language, religion, gender, sexual orientation. In other words, individuals rather than groups were recognized as legal subjects by the EU. In line with this understanding, formulation of minority demands as civil rights rather than group rights became influential in the cases of conflict resolution. Further, as the Treaty of Lisbon set forth the rising transparency for debates and votes regarding European legislation, the strengthening of the European Parliament as well as the communication between EU institutions and NGOs and introduced the initiative enabling one million citizens of the European Union to call directly on the European Commission to propose a legal act, the role of civil rights and individual initiatives were all the more strengthened in the EU. Muslim Turks in Greece are now able to defend their rights on the basis of minority rights secured by the Treaty of Lausanne as well as the civil rights set by the Treaty of Lisbon.

B. LEGAL ARRANGEMENTS FOR THE TURKISH-MUSLIM MINORITY IN GREECE

On the page about population found in the official website of the administrative region of Eastern Macedonia and Western Thrace (which was later removed), it was announced that in Western Thrace which has been part of Greece since the Treaty of Lausanne in 1923 there were 140.000 to 145.000 members of the minority. Some researchers estimate the population to be around 120.000-150.000. The minority status and rights of Muslims in Greece were determined by the London Protocol of 2 February 1830, the Istanbul Convention of 24 May 1881, The Treaty of Athens of 14 November 1913 and the Third Protocol, the Treaty of Sèvres concerning the protection of minorities in Greece, dated 10 August 1920 (the Greek Sèvres) and the Lausanne Treaty of 1923. Articles 37 to 45 of the Treaty of Lausanne define the minority rights for Muslims in Greece. These treaties are not only recognized by international law; but also the Greek courts at times referred to these treaties in the cases of conflicts regarding the minorities. The fundamental legal document that established the status of Turkish-Muslim minority in Greece is the Lausanne Treaty of 1923.

The rights of Muslims in Greece are mentioned under “Section III” of this treaty which deals with the protection of minorities.

Article 37:

Turkey undertakes that the stipulation's contained in Article 38 to 44 shall be recognised as fundamental laws, and that no law, no regulation, nor official action shall conflict or interfere with these stipulation's, nor shall any law, regulation, nor official action prevail over them.

Article 45 also mandates that the rights conferred by the provisions of the present Section on the non-Moslem minorities of Turkey will be similarly conferred by Greece on the Moslem minority in her territory. The former article, the first article of Section III, mandates that no law shall conflict with the related provisions of the treaty while the latter one, the last article of Section III, sets forth the equal treatment of minorities in Turkey and Greece within the principle of reciprocity. According to Article 44, Article 44:

Turkey agrees that, in so far as the preceding Articles of this Section affect non-Moslem nationals of Turkey, these provisions constitute obligations of international concern and shall be placed under the guarantee of the League of Nations. They shall not be modified without the assent of the majority of the Council of the League of Nations. The British Empire, France, Italy and Japan hereby agree not to withhold their assent to any modification in these Articles which is in due form assented to by a majority of the Council of the League of Nations.

Turkey agrees that any Member of the Council of the League of Nations shall have the right to bring to the attention of the Council any infraction or danger of infraction of any of these obligations, and that the Council may

thereupon take such action and give such directions as it may deem proper and effective in the circumstances.

Turkey further agrees that any difference of opinion as to questions of law or of fact arising out of these Articles between the Turkish Government and any one of the other Signatory Powers or any other Power, a member of the Council of the League of Nations, shall be held to be a dispute of an international character under Article 14 of the Covenant of the League of Nations. The Turkish Government hereby consents that any such dispute shall, if the other party thereto demands, he referred to the Permanent Court of International Justice. The decision of the Permanent Court shall be final and shall have the same force and effect as an award under Article 13 of the Covenant.

In other words, the League of Nations became responsible for solving the disputes regarding the minorities of these two countries. Other articles of the treaty on this issue were set as follows:

Article 38:

The Turkish Government undertakes to assure full and complete protection of life and liberty to all inhabitants of Turkey without distinction of birth, nationality, language, race or religion.

All inhabitants of Turkey shall be entitled to free exercise whether in public or private, of any creed, religion or belief, the observance of which shall not be incompatible with public order and good morals.

Non-Moslem minorities will enjoy full freedom of movement and of emigration, subject to the measures applied, on the whole or on part of the territory, to all Turkish nationals, and which may be taken by the Turkish Government for national defence, or for the maintenance of public order.

Article 39:

Turkish nationals belonging to non-Moslem minorities will enjoy the same civil and political rights as Moslems.

All the inhabitants of Turkey, without distinction of religion, shall be equal before the law.

Differences of religion, creed or confession shall not prejudice any Turkish national in matters relating to the enjoyment of civil or political rights, as, for instance, admission to public employments, functions and honours, or the exarchate of professions and industries.

No restrictions shall be imposed on the free use by any Turkish national of any language in private intercourse, in commerce, religion, in the press, or in publications of any kind or at public meetings.

Notwithstanding the existence of the official language, adequate facilities shall be given to Turkish nationals of non-Turkish speech for the oral use of their own language before the Courts.

Article 40:

Turkish nationals belonging to non-Moslem minorities shall enjoy the same treatment and security in law and in fact as other Turkish nationals. In

particular, they shall have an equal right to establish, manage and control at their own expense, any charitable, religious and social institutions, any schools and other establishments for instruction and education, with the right to use their own language and to exercise their own religion freely therein.

Article 41:

As regards public instruction, the Turkish Government will grant in those towns and districts, where a considerable proportion of non-Moslem nationals are resident, adequate facilities for ensuring that in the primary schools the instruction shall be given to the children of such Turkish nationals through the medium of their own language. This provision will not prevent the Turkish Government from making the teaching of the Turkish language obligatory in the said schools.

In towns and districts where there is a considerable proportion of Turkish nationals belonging to non-Moslem minorities, these minorities shall be assured an equitable share in the enjoyment and application of the sums which may provided out of public funds under the State, municipal or other budgets for educational, religious, or charitable purposes.

The sums in question shall be paid to the qualified representatives of the establishments and institutions concerned.

Article 42:

The Turkish Government undertakes to take, as regards non-Moslem minorities, in so far as concerns their family law or personal status, measures permitting the settlement of these questions in accordance with the customs of those minorities.

These measures will be elaborated by special Commissions composed of representatives of the Turkish Government and of representatives of each of the minorities concerned in equal number. In case of divergence, the Turkish Government and the Council of the League of Nations will appoint in agreement an umpire chosen from amongst European lawyers.

The Turkish Government undertakes to grant full protection to the churches, synagogues, cemeteries, and other religious establishments of the above-mentioned minorities. All facilities and authorisation will be granted to the pious foundations, and to the religious and charitable institutions of the said minorities at present existing in Turkey, and the Turkish Government will not refuse, for the formation of new religious and charitable institutions, any of the necessary facilities which are granted to other private institutions of that nature.

Article 43:

Turkish nationals belonging to non-Moslem minorities shall not be compelled to perform any act which constitutes a violation of their faith or religious observances, and shall not be placed under any disability by reason of their refusal to attend Courts of Law or to perform any legal business on their weekly day of rest.This provision, however, shall not exempt such Turkish

nationals from such obligations as shall be imposed upon all other Turkish nationals for the preservation of public order.

In accordance with the provisions of the Lausanne Treaty, the Greek government recognized the role of *muftis* in enforcing Sharia law in the areas of civil and family law. Other courts routinely ratify the decisions of *muftis*. However, the National Committee of Human Rights argued that the government should limit the powers of *muftis* to religious duties only. The Committee claimed that the authority of *muftis* restricted the civil rights of citizens. Nevertheless, despite these recommendations, members of the Turkish-Muslim minority in Western Thrace chose to seek their rights on the basis of minority rights guaranteed by the Lausanne Treaty, rather than on the basis of civil rights. To account for this choice, members of the minority argued that their individual rights have not so far been granted by the Greek government on the basis of human rights, whereas they have been able to preserve their religion and identity thanks to the minority law.

The Turkish-Muslim minority with a population of around 150.000 lives in Western Thrace, comprising Alexandroupoli, Komotini and Xanthi. There are also several members of the minority who were deprived of Greek citizenship. According to the Greek Ministry of the Interior, the number of people deprived of citizenship is 46.638, while the figure is 60,000 according to the ECRI reports. The Greek government argued the reason why so many people have lost their citizenship pursuant to Article 19 of the Citizenship Code. Some of those deprived citizenship were naturalized as Turkish citizens, while some others acquired citizenship of other European countries. There are also people of *heimatlos* status. Although Article 19 was repealed in 1998, new legal arrangements with a retroactive effect enabling Muslim-Turks to reacquire their citizenship have not yet been formalized. With a law enacted in March 2014, Greek government re-granted citizenship to denaturalized Jews born within the borders of Greece after May 9, 1945. In contrast, however, members of the Turkish-Muslim minority in Western Thrace who had been deprived of citizenship have not yet been granted such right.

Members of the Turkish-Muslim minority in Western Thrace were in the past subject to discrimination in terms of economic rights and freedoms. Such discrimination often took place through the expropriation of private and waqf properties. To illustrate such practices:

A-in 1978, 4000 acres of land was expropriated by force with the aim of constructing an Industrial Zone in Komotini

B- In 1980, 3200 acres of land in the region of Yaka in Komotini was expropriated for the Thrace Dimokritos University. 4200 acres of farmland near Komotini was expropriated and declared as military zone

C- In 1982, 3200 acres of land in the village of İnhanlı in Xanthi was expropriated from 100 Turkish families.

D- In 1992, 32 acres of farmland belonging to the mosque of Bekirli was expropriated as a part of the anadasmos land reform.

E-In 2000, 70 acres of land in the village of Küçük Sungurlu in Komotini belonging to Turkish waqfs was expropriated.

Moreover, the Turkish-Muslim minority in Western Thrace has been for long subject to discrimination and restriction in purchasing, selling and repairing real estate was restricted. These restrictions were abolished in 2014, but are still alive in the social memory of the minority.

C. IDENTITY PROBLEM OF THE TURKISH-MUSLIM MINORITY IN GREECE

Greece does not recognize the self-identification of Muslims as Turks living in Thrace. The Greek government justifies such refusal on the Treaty of Lausanne, which defines the minority as "Muslims." However, until 1955 the Greek government referred to the minority as Turks and allowed the use of the term "Turkish School" on signboards. Later on, under the conditions instigated by Istanbul Events of 1955 and the Cyprus Incidents of 1963, and during the subsequent the military junta of 1967; Greek authorities systematically rejected the Turkish identity of Muslim minority and revoked the previous practices. During the democratization process after 1974, the denial policy about the Turkish identity was widely accepted, which is an ongoing case today.

Use of the term "Turk" in the names of NGOs has also irritated Greek authorities. For instance, after the declaration of independence by the Turkish Republic of Northern Cyprus in 1983, Greek courts ordered the shutdown of Turkish Association of Xanthi founded in 1927, the Komotini Turkish Youth Association founded in 1928, and the Association of Turkish Teachers of Western Thrace founded in 1936. According to Article 11 of European Convention on Human Rights (ECHR) and Article 12 of the Greek Constitution, everyone has the right to freedom of peaceful assembly and freedom of association with others in Greece, which is an EU member. The relevant section of Greek Civil Code pertaining to legal entities, particularly Articles 78-107, sets forth the conditions for the foundation of associations. Yet, the Greek government still closes Turkish associations by denying the existence of the Turkish identity of the Muslim minority in Western Thrace. Further, registration of new associations using the terms "Turk" and "minority" in their titles are not approved through court decisions. For instance, Greek authorities did not allow the foundation of NGOs named Cultural Association of the Turkish Women of Rhodope, Minority Youth Association of Evros Prefecture and Association of the Turkish Women of Xanthi. Following the exhaustion of remedies at the national level, the cases concerning the banning of these organizations were taken to the ECHR which decided in favor of the associations. But the Greek judiciary system insisted on not complying with the ECHR resolutions. Although ECHR decisions are binding as a superior court; lower courts, courts of appeal and the Greek Court of Cassation (*Areios Pagos*) heard the cases again, ruled in favor of the government in violation of the law. The above-mentioned three associations took their cases, for a second time, to

the ECHR which noticed to the Greek government on 18 December 2014. Apparently, the denial policy of the Greek government against the Turkish identity was also backed by local newspapers. For instance, the newspaper "Xanthinews" reported the visit by the administration of the Turkish Association of Xanthi to Tomas Mihoglou, the mayor of Topiros (İnhanlı) village, on November 21, 2014, saying "Turkish interests are now at the top in our region. Mihoglou now legalized the association naming itself Turkish Association of Xanthi." On June 30, 2014, Turkish NGOs of the Muslim Turkish minority of Western Thrace sent a letter to the Greek Office of the Amnesty International and to the US Embassy in Athens, informing them about human rights violations against themselves.

The denial policy towards the Turkish identity of the Muslim minority in Greece also involves the repression of Turkish language spoken by the minority. In the store launched in the Yassıköy (Iasmos) prefecture of Western Thrace, the "JUMBO" Toys Company, considering the Muslim Turkish population in the region, used Turkish-Greek expressions in the signs such as Έξοδος, Ταμεία – Çıkış, Kasalar-Exit, Checkouts". The movement called "Entrepreneur-Citizens of Thrace," demanded the termination of this practice on grounds that signs would cause danger among the residents and damage peace and tranquility in the region; however the company officials insisted on maintaining the practice. Another attempt to hinder the use of Turkish language in Western Thrace took place in driver's license tests. While these tests are held in Greek, English, Russian and Albanian languages in Greece, Turkish as a native tongue widely spoken in Western Thrace is not deemed eligible in the exams for driver's license. Greek authorities did not respond to the attempts by the Muslim Turkish minority after 2010 in the Prime Ministry and Ministry of Transport on the use of Turkish language in driving license tests.

The denial policy of the Greek government towards the ethnic Turkish identity of the Muslim minority in Western Thrace affects the religious identity and institutions of Muslims. While the Greek government has insisted on defining the minority as Muslims, it has also, paradoxically, implemented a policy to divide the Muslim minority along three different ethnic groups since 1991. Greece began to interfere in the religious identity of the minority from the early 1990s onwards through the nomination of *muftis*. In violation of the Lausanne Treaty, there are currently three *muftis* officially recognized and nominated by the Greek government. On the appointment of *muftis*, the Greek government tries to justify its intervention in the election of *muftis* claiming that *muftis* also have jurisdictional power and all judges in Greece are appointed by the government. In contrast, the Turkish Muslim minority elects its own *muftis* and do not recognize the state-appointed *muftis*. This situation carries some potential risks for intra-communal divisions within the Turkish Muslim minority. The latest state interference with religious identity of the Muslim Turkish minority of Greece took place with the enactment of the Law no 4115/2013, which granted the Greek government, in violation of the Lausanne

Treaty, the self-proclaimed right to nominate *imams*/religious instructors to mosques. In force since August 2013, the law deprived the Muslim minority of the right to appoint its own *imams*, a right they enjoyed since 1923. The Büyük Derbend Village in Evros region opposed to this law on March 14, 2014. When the village community did not recognize an individual appointed as *muezzin* according to Law no 4115/2013, the police intervened to enforce the decision. With these policies and practices, Greek government denies both the religious and ethnic identity of the Muslims in Western Thrace, ignores their political autonomy in violation of human rights and freedoms, all of which contradict the core democratic values of Europe. There are also problems in the construction of mosques, which are considered to be one of the key symbols of Muslim identity. While the second clause and Article 21 of the Law 1577/1985 (Official Government Gazette, 210 A '/18.12.1985, General Guidelines on Construction) had allowed building minarets up to 14 meters until 2008, the same figure was reduced to 7.5 meters ever since. However, this decision destroyed the functionality of minarets as their length was now equal to that of the mosque itself. After the implementation of this decision, the construction of minarets was suspended, and there was no minaret construction from 2008 until the end of 2014.

The denial policy towards the identity of Turkish Muslim minority is also seen in the area of political rights and freedoms. The current electoral system has a 3% threshold, which corresponds to around 200.000 voters. This threshold makes it impossible for the Turkish-Muslim community of Western Thrace to send its representatives to the Greek Parliament via its own party as it has a total population of 150.000. As a result, representatives of the community can be qualified for the parliament through the electoral list of other parties rather than the list of Party of Friendship, Equality and Peace, i.e. the party known as the part of Muslims in Greece, founded in 1991. While it secured the third place with 12.28 percent in the regional unit of Eastern Macedonia-Thrace and the first place in Western Thrace including electoral districts of the Rodopi and Xanthi for the European Parliament elections held on 25 May 2014, Party of Friendship, Equality and Peace (DEB) failed to elect any MEPs as it did not reach the 3% electoral threshold nationwide. Moreover, Cahit Mustafa, a Turkish lecturer in Rhodes, was detained three times for openly supporting the Friendship, Equality and Peace (DEB) party during the campaigns for the European Parliament elections. He was detained for one hour in the first time, for two hours in the second; and for a longer period in the third. Another discriminatory act against Turkish minority took place during the campaigns for local elections held on 23 April 2014. Ahmet Kurt was one of SYRIZA candidates in the local elections for a seat in the regional council of Eastern Macedonia-Thrace. However, his candidacy was dismissed after Rizospastis, the official newspaper of the Communist Party of Greece, published his photograph, displaying him with the leader of a Turkish political party.

The media is one of the important tools for expressing identity. The Muslim Turkish minority of Western Thrace has three weekly newspapers, three magazines, four radio stations and several news sites. With a law enacted in 2008, Turkish radio stations broadcasting in Western Thrace were obliged to broadcast at least 25 percent of their programming in Greek. Based on the provisions of this law, the Greek National Council for Radio and Television (NCRTV) issued a reprimand to minority radio channels on grounds that they did not comply with the stipulated coverage ratio. The council also gave administrative notice to Turkish radios Radyo City, Çınar FM and JOY FM for the same reason. On September 30th, 2014, The Thracian Court of Appeals, consisting of three judges, convicted Cengiz Ömer, the owner and the editor-in-chief of Millet Newspaper published in Western Thrace, of advocating in an article the opening of a kindergarten for the Turkish Muslim minority, to 6 months of prison, which was suspended for three years.

Another case in Western Thrace is the story of Hara Nikopoulou. The Greek teacher Nikopoulou who worked in the Turkish minority primary school in the village of Büyük Derbent give one of his Muslim students a home assignment, involving the drawing of a picture of God. When the student asked his teacher about how to create such drawing, Nikopoulou showed him the drawing of a Christian God. When the student returned home in the evening, his parents learned about the case and reported it to the minority newspapers of Western Thrace. Nikopoulou applied to the court and sued for damages against the local Turkish newspapers, accusing them of publishing fabricated news. Although the relevant law on press stipulates that the maximum fine could not be higher than 5.200 Euros, the court ruled that the newspaper Gündem shall pay Nikopouloua compensation of 150 thousand Euros, 20 thousand of which would be paid immediately. Later on, the newspaper Millet was also imposed a fine of 120 thousand Euros, 30 thousand of which had to be paid immediately to the plaintiff. All assets and bank accounts of Hülya Emin, owner of the newspaper Gündem and Cemil Kabza, the editor-in-chief of the same newspaper; as well as those of Cengiz Omer and Bilal Bodur, owners of the newspaper Millet were blocked. Gündem newspaper brought the case before the Greek Court of Cassation, which, however, upheld the court decision on November 20, 2014. This case is considered by the Turkish minority of Western Thrace as a restriction on freedom of expression and press.

The denial policies of the Greek government towards the identity of the Muslim Turkish community also provides basis for hate crimes against Muslims and Turks. Although the Greek Parliament passed a law on September 5, 2014 to consolidate antiracist laws and extend periods of detention for perpetrators of hate crimes, acts of violence against the Muslim Turkish minority of Greece apparently never came to a halt. The assaults against the community included the destruction of Muslim gravestones, spray-painting of racist, anti-Turkish slogans on walls as well as provocative slogans on the

buildings of Turkish-Muslim associations, and dumping of pig heads in front of Muslim places of worship.

On January 1, 2014, the Kahveci Cemetery in Komotini was vandalized by unidentified assailants, who toppled some of the gravestones and destroyed some others. On February 23, 2014, unidentified assailants again tore apart copies of the Holy Quran, the sacred text of Islam, and dumped them at the entrance of a cemetery on the island of Rhodes. In his statement he made to Rodiaki, a Greek news site, Mustafa Şeyh, the President of the Muslim Association of Rhodes, declared that leaflets of the racist neo-Nazi Golden Dawn party were found besides the torn pages of the Holy Quran. The Friendship, Equality and Peace Party condemned the act. One of the racist attacks organized by the Golden Dawn Party took place in Komotini on 5 April 2014. A group of 60 individuals with Greek and Nazi flags marched at the center of Komotini, chanting slogans. Rallying in front of the Turkish Consulate-General in Komotini and then the Turkish Youth Union of Komotini; the mob chanted slogans such as "Turks out of Thrace" and distributed racist, anti-Turkish leaflets. On April 13, 2014, in the Avandos neighborhood of Alexandroupolis, the capital of the Evros regional unit, unidentified perpetrators dumped a pig's head in front of the mosque. In order to obtain and provide information about the event, the Turkish deputy of the region paid a visit to Selim Hasanoğlu, the chairman of the mosque's board of trustees, Nikolaos Meneksidis, chief of Alexandroupolis police department and the local metropolitan bishop Anthimos (Christos) Koukouridis. Issuing a press statement about the incident, the Advisory Board of Western Thrace demanded the bringing of perpetrators before justice. However, the assailants could not be captured in the course of the year 2014. In the village of Dikilitaş, located in the Evros district, loud speakers of a mosque were removed at time of the call for prayer on July 27, 2014. Based on the testimonies of eye-witnesses a 34-year-old suspect of Greek origin was arrested. However, he was later released after his father stated that his son is mentally unstable and cutting cables do not constitute a crime. On August 24, 2014, members of the Greek Patriotic Association handed out flyers with racist, fascist and anti-Turkish content in the Turkish neighborhoods of Komotini. Flyers contained slogans used by the Greek neo-Nazi Golden Dawn party such as: "Turkish spies out of our Thrace," "No to the Turkification of our Thrace," "Immediately close the Turkish Consulate in Komotini," "Outlaw the Turkish seed K.I.E.Φ," "No to the other betrayals by Athens government," "Traitors, Go to Goudi!," "Ax and Fire to the Submissive." Likewise, on October 17, 2014, there happened another incident of dumping pig's head by unidentified assailants in front of the Hellenic-Arab Cultural Center in the Moschato neighborhood of Athens. The Muslim community arriving at the mosque for Friday prayers discovered the dumped pig's head. Assailants also painted a red cross over the entrance door of the mosque. Muslim associations in the region denounced the attack, while the police did not make any statement concerning the attack throughout 2014. On October

22, 2014, Greek authorities refused to allow Dursun Ali Şahin, Mayor of Edirne, to visit the Bayezid Mosque in Didymóteicho. On November 30, 2014, unidentified perpetrators attacked the Turkish Consulate-General in Thessaloniki with molotov cocktails. There are two common points of these attacks: they all involve racist hate crimes and the perpetrators are never found. In crimes committed against Muslims and foreigners, perpetrators are rarely caught.

D- GENERAL OVERVIEW OF THE EDUCATION OF MUSLIM TURKISH MINORITY IN GREECE

The rights of Muslims in Greece including educational rights are based on international treaties dating back to the nineteenth century. The first of these treaties is the Istanbul Treaty concluded in 1881. According to Article 3 of the treaty in question, Greece agreed to respect the religion and traditions of the Muslim inhabitants of the newly-conquered Epirus and Thessaly areas of Greece and grant citizenship rights equal to those of Greeks. With the AIG Law of 1882, the Greek government allowed the creation of elementary Turkish schools in Epirus and Thessaly. According to this law, schools were to be established in every district with a Muslim population of 1000. In districts with a population of less than 1000, there would be pre-elementary schools (schools of literacy) to provide education in arithmetic, religion and reading the Quran. For both schools the duration of education was defined as five years. Moreover, secondary schools with five years of instruction were also established for Muslims. All these Muslim schools were administered by Muslim instructors; and apart from the Greek language course, the language of education was Greek and Turkish, i.e. the language of the minority.

The third protocol of the Treaty of Athens concluded in 1913 after the Balkan Wars of 1912 contained provisions regarding the education of Muslims. In order to implement these provisions of the treaty, the Greek government issued the Law no 568/1915 on the "Instruction of Greek language in the Ottoman and Jewish schools of the Newly-Annexed Territories." With the law in question, in public elementary schools where there were 20 or more Ottoman or Jewish students enrolled, the government agreed to nominate through governors the instructors of language and religion upon recommendation by the local religious leader (*mufti* or rabbi) and approval by the inspector of elementary education.

It is known that Ottoman *i'dâdî* (upper secondary) schools in the region were closed down when cities such as Komotini were occupied by Bulgarians during the Balkan Wars of 1912-1913 and ceded to Bulgaria with the Treaty of Bucharest. In contrast, with the Treaty of Athens concluded with Greece on November 14, 1913 at the end of the war, Muslims now living in Greece were granted rights. Moreover, when Western Thrace came under Greek control, the Greek government signed on August 10, 1920 "the Treaty of Sèvres for the Protection of Minorities," known to be the Greek Sèvres, which

guaranteed the educational rights of Muslims in newly-annexed areas. With the treaty in question, Greece recognized the right to establish and administer their own schools and educational institutions as well as the right to education in mother tongue for minorities. Article 9 of the treaty facilitated education in mother tongue (alongside Greek) in schools across regions and cities inhabited by minorities. However, the same article did not constitute any hindrance for compulsory Greek language courses in minority schools. When Western Thrace came under the Greek sovereignty in 1920, there were 86 local Quranic schools (*mahalle mektebi*) remaining from the Ottoman education system.

The Treaty of Athens of 1913 and the Treaty of Lausanne of 1923 secured reciprocal protection of rights of Greeks resident in Turkey and Muslims resident in Greece. Articles 40 and 41 of the Chapter on "Protection of Minorities" (*Akalliyyetlerin Himayesi*) of Lausanne Treaty mandate that minorities shall have the right to establish, manage and control at their own expense, any charitable, religious and social institutions, any schools and other establishments for instruction and education, with the right to use their own language and to exercise their own religion freely therein. In Article 44, it is stipulated that the rights granted by Articles 40 and 41 may be modified only by the assent of the majority of the Council of the League of Nations (now United Nations). Therefore, it is by no means possible to restrict and partly violate the rights of minorities secured by the provisions of the Lausanne Treaty through national legislation enacted by the legislative organs of both countries. However, in practice, since the signature of the Treaty of Lausanne in 1923 the Greek government has enacted several legal arrangements, which complicated the legislation on the education of minorities in Greece. As a result of new law and legal arrangements which either abrogated or modified antecedent practices, there emerged a deviation from the framework set by the Lausanne Treaty and a malfunctioning system of education for minorities. The situation took such a turn mainly because of two reasons: first, although the Treaty of Lausanne set clear principles guaranteeing the educational rights of minorities, it failed to clearly lay down the conditions for exercising the rights in question; second, as a result of the changes in world politics and Greco-Turkish relations, Greek governments have been reluctant to implement the rights of the Muslim minority set by the treaty.

The earliest law issued by Greece on the education of the Muslim minority is the Law on the Staff of Schools in Thrace, no 3179 dated 7.8.1924. According to the sixth clause of Article 2 of the said law, the nomination of staff in Muslim schools was subject to first the recommendation by the inspector in charge and then the approval by the Provincial Governor of Thrace. According to the data provided by the Greek Ministry of Education in 1925, there were 101 schools attended by a total of 3819 students, offering courses mainly on the Quran. There was an increase in the number of Turkish schools after the Treaty of Lausanne entered into force. For instance, there were 3819 pupils in 128 schools during the school year 1923-24, whereas in the following year there

were 6326 pupils taught by 305 instructors in 267 Turkish schools. Considering the fact that in 2014 there were 146 elementary schools, 2 secondary-high schools and 2 *medrese*s belonging to the Turkish-Muslim minority in Western Thrace, the current situation in terms of schooling is far worse than in 1924-25. During the early years following the ratification of the Lausanne Treaty, the Greek language was taught only in Muslim schools located in cities. Turkish instructors corresponded with Greek authorities in Turkish. School report cards and signboards were drawn up in Turkish. All courses were taught entirely in Turkish. The Turkish-Muslim Minority was free to choose its teachers who were merely approved by the Greek authorities. There was no strict supervision and control over the Muslim-Turkish schools.

Today the curriculum in all minority schools is bilingual. History, environmental education, geography, civics, English language (using Greek language as the medium of instruction), and Greek grammar courses are taught in Greek, while Turkish, grammar, religion, mathematics, natural sciences, science and music courses are taught in Turkish language. Originally drawn up in 2007 and implemented after 2013, the '240 Imams Law' aims to provide religious education in Greek language in public schools with Muslim students and teachers. After the preparation of draft which was suspended for six years, the law came into force on January, 7, 2014. In accordance with law, the first batch of religious teachers took office on January, 10, 2014. Throughout the year of 2014, 89 religious teachers (*İerodidaskalos*) among the Turkish-Muslim minority were nominated to state schools. Of these religious teachers, 9 served in Xanthi, 9 in Rodop and 5 in Evros.

Until the 4th of August Regime under the leadership of Ioannis Metaxas (1871-1941) who seized power with a coup d'état, the Greek government to a large extent respected the provisions of the Lausanne Treaty. During the school year 1934-35, there were 12.000 pupils and 300 teachers in a total of 300 Muslim schools. Nevertheless, the schools were poor in terms of physical facilities. For instance, in 1929, 217 out of 241 schools consisted of only one classroom. In the same year, only 4 out of 277 teachers had degrees from teacher's training schools in Turkey. 22 teachers had poor education, while 255 teachers were graduates of *medrese*s. Like the situation in 2014, there was a lack of qualified instructors at the time. This shortage was felt more severely as regards the teachers to teach the curriculum in Turkish. During the Metaxas period, with the enactment of Law no 132, dated 25.9.1936, the government introduced Greek as a compulsory course at Muslim-Turkish minority schools. Likewise, the same law introduced inspectors with a good command of Turkish to supervise minority schools. Further, while textbooks imported from Turkey was used in the Muslim minority schools until 1938; from the school year 1934-35 onwards the Greek government undertook the publication of these books. Thereafter, the government did not allow the use of any unauthorized textbook. This policy that began under Metaxas continued until 1950. As far as the education of Muslim Turkish minority is concerned,

during the Metaxas period, the area of freedom was narrowed down and the state authorities began to interfere in education in minority schools through legal arrangements in issues such as curricula and textbooks. Authorities legitimized their policies by claiming that these practices were parallel to legal arrangements for Greek minority in Turkey in line with the principle of reciprocity. Albeit some attempts for improvement at times, this understanding, to a large extent, survived until 2014.

In the World War II Western Thrace was occupied by Bulgaria, a German ally; and during the period of occupation Bulgarian authorities prohibited the use of Latin alphabet in Muslim Turkish minority schools. In the years following the Second World War, Greece experienced a civil war; at the end of which it signed a Cultural Agreement with Turkey in Ankara on April 20, 1951. The agreement was ratified by the Greek Parliament on 18-23 April 1952 with the Law no 2073. It remained in force until February 4, 2000 when two countries signed the Greek-Turkish Agreement for Cultural Cooperation in Athens. However, Article 10 of the new agreement stipulates that the arrangements adopted since 1952 on the minority rights to education remained unchanged. According to Article 11, the agreement would be automatically renewed every five years unless either party notifies the other of its intention to terminate it. The Cultural Agreement of 1951 made possible the exchange of teachers and textbooks. In accordance with the agreement, both governments appointed instructors for the education of minorities. Turkey repaired the existing schools in villages and built new 62 schools. Some of the teachers serving in the Muslim minority schools received in-service training in Turkey, while some students were sent to teacher training schools in Turkey. From the school year 1953-54 onwards, Turkish textbooks imported from Turkey were used in schools. Beside the Greek government, Turkish government also provided financial assistance to the education of the minority. In 1952, during the visit of Celal Bayar, the then president, to Western Thrace, a new minority high school named after him was inaugurated. With the Statutory Decree no 3065/1954, the minority defined as Muslim minority by the Lausanne Treaty was recognized as Turkish minority by the Greek government, with the signboards of schools changed to read “Turkish School” (*Türk Okulu*). Following the incidents taking place as a result of the Cyprus Question, the positive atmosphere brought by these improvements turned into a tense one. This tense environment had also its repercussions in the minority education in Greece.

After the military junta seized power on the 21st of April 1967, Greece and Turkey signed a Protocol on Culture on December 20, 1968. According to the protocol, courses already offered in Greek would be taught in Greek, while other courses would be offered in the minority’s language (Turkish). The issue was further clarified by an official note that the Greek Ministry of Foreign Affairs sent to the General Inspectorate for Foreign and Minority Schools on 18 January 1969. According to the note, courses on history, geography, civics and Greek language were to be taught in Greek while all other courses were to be

taught in Turkish. The active role of the Greek Ministry of Foreign Affairs in matters pertaining to the education of the Turkish minority in Greece continued in the ensuing years. For example, international reports prepared during the 2013-2014 period refers to the role of the Foreign Ministry in the opening of kindergartens for minority children.

As far as educational issues are concerned, the Law no 1920 dated 1991 concerning the nomination of *muftis* and *imams* is a clear violation of Article 41 of the Lausanne Treaty. The confiscation of *waqf* properties, destruction of Muslim cemeteries, the compulsory kindergarten training for admission to elementary schools, restrictions on the use of Turkish language in religion courses and on the teaching of the Turkish language as a mother language in all grades of state schools are among the practices violating the intent of Lausanne Treaty.

After the 1970s the Turkish-Muslim minority in Western Thrace gradually migrated to the south due to economic reasons. Thousands of minority members moved to southern Greece, particularly to Athens and Thessaloniki. In 1985, Salonikan Turks formed an association under the leadership of Osman İsmailoğlu in order to protect their rights. Considering the existence of the Turkish Minority on Rhodes together with other Muslims coming from Pakistan, Bangladesh, Africa and various Arab countries, today it seems plausible to talk about the "minority question of Greece," rather than the "minority question of Western Thrace."

According to the Law no 2910/2001 (Art. 40/1), minor aliens residing in Greek territory shall be liable to a minimum compulsory education of 10 years, just like their peers of Greek citizenship. These minors studying at all educational levels shall have unlimited access to the activities of the school or educational community. According to the third clause of the same article, the following groups of minor aliens may enroll in public schools despite lacking complete documentation:

a. children of aliens protected by the Greek state as refugees and of those protected by the United Nations High Commission for Refugees;

b. children of aliens who come from areas with irregular conditions;

c. children of those who have applied for refugee status;

d. children of aliens who stay in Greece although their legal stay in the country has not been settled yet.

With the Law no 2413/1996 on the "Education in Greek Language Abroad and Intercultural Education," intercultural education was institutionalized in Greece. Under the terms of this law, several intercultural schools are active in the country. As stated in the National Action Plan for Human Rights, these policies aim to ensure educational services for Muslim minority pupils in Thrace and the integration of all school-age children of the Muslim minority into education.

E- LEGAL STATUS PROBLEM OF MUSLIM-TURKISH MINORITY SCHOOLS

The fundamental legal document governing the issue of minority education in Greece is the Treaty of Lausanne of 1923. It is not easy to provide a clear-cut answer to the question of whether Turkish minority schools were private or public institutions. From the Treaty of Lausanne to the Second World War, Turkish minority schools in Western Thrace had the status of private schools. According to the Law 3578/30.06.1928 on "Private Schools," the only requirement for the opening of a private school was to obtain approval of the Ministry of Education and Religious Affairs. Article 1 of the Decree no 1109/25.11.1972 mandates that the opening and functioning of minority schools were subject to legal provisions regarding private schools. Further, first clause of Article 1 of the Law 964/77 mandates that the state has the responsibility to provide education to minorities pursuant to the Treaty of Lausanne. Article 4 of the same law states that without prejudice to the principle of reciprocity, the law on private schools applies to the establishment, functioning and supervision of minority schools. Likewise, the Ministerial Decree no 55369/78 mandates that procedures regarding enrollment in schools, student transfer, courses, graduation degree are regulated by provisions on private schools. In practice, however, several arrangements referring to private schools exist only on paper.

The relative institutional autonomy that minority education enjoyed until 1950 disappeared largely with the gradual formation of regulatory legal arrangements after 1970. The legislation is governed by a series of ministerial decrees and circulars, which make it possible to establish strict government control. The interference of the community into the functioning of schools and authority of the board over school administration are quite limited and strictly regulated by state authorities. One of the problems regarding the minority education is the complicated legislation for minority schools. If authorities had interpreted minority schools as private entities, there would have been no restriction in the opening of new schools. Since the 1980s the state authorities have declined the requests of the minority for the opening of secondary and high schools for the community. The last attempt in 2005 for the opening of new secondary schools for the community proved to be abortive.

A story illustrates the confusion about the legal status of minority schools. Normally, the permission of state authorities is not required for organizing events in private schools. For an event planned in a minority school, the Inspector of Minority Schools compelled the school administration to obtain legal permission on grounds that minority schools are also subject to the provisions binding on public schools. Reacting to the decision, the minority community brought their complaint to the Ombudsman who found the administration's decision unjust.

The board of minority school consisting of student parents is entitled to administer the school and its immovables. However, legal arrangements

highly restricted the powers of these boards, turning them into non-functional bodies. 19th clause of Article 9 of Law no 2817/2000 abrogated the principle of electing members of school boards and replaced it with the practice of nomination. As the minority community severely opposed to this regulation, it was annulled two years later and the old system based on election was reinstituted. The Ministry of National Education was charged with the task of inspecting minority schools and it was declared that the same provisions governing private schools would apply (Article 3 of Law no 694/77).

F-EDUCATION PROBLEMS OF THE TURKISH-MUSLIM MINORITY IN WESTERN THRACE

F.1. Kindergarten Education for Muslims in Western Thrace

With the Law no 3518/2006, kindergarten education became compulsory for all children. However, due to the shortcomings in infrastructure it was declared optional later on. Starting in the school year 2010-11, compulsory kindergarten education was once again introduced. All educational materials in kindergartens are prepared in Greek. Greek authorities do not allow the establishment of bilingual minority kindergartens by the Turkish-Muslim minority on grounds that the term “kindergarten” is not mentioned in the Lausanne Treaty of 1923. Authorities did not respond to the parliamentary question addressed to the minister of education by the regional deputies together with 11 SYRIZA MPs. In the beginning of school year 2014, 20 children belonging to the Turkish Minority of Western Thrace were not enrolled in the primary school on grounds that they had not attended the kindergarten. However, upon intervention by the regional deputy of Turkish origin, the authorities agreed to enroll them in September. The situation remained unchanged throughout 2014. Therefore, Turkish or bilingual kindergartens currently do not exist in Greece. When members of the minority present a petition for the opening of a kindergarten in their own districts, Greek authorities respond by establishing kindergartens in Greek only. As kindergarten education is compulsory for all children, members of the Turkish-Muslim minority are forced to enroll their children in Greek kindergartens. Moreover, Greek authorities are reluctant to enroll in primary schools the Muslim-Turkish children who have not attended any kindergarten. Greek is the medium of instruction in public kindergartens. The kindergarten age is a critical period for developing language abilities and exposure to merely Greek language without competency in mother tongue language is very likely to create several inconveniences. For this reason, parents continued to demand the opening of bilingual kindergartens, an attempt that proved to be futile so far. Muslim parents in general are not in favor of sending their children to Greek kindergartens. For the Turkish-Muslim minority, the negative attitude of the Greek government in this regard is an assimilationist one based on ideological biases. This point of view is further reinforced by the fact that while opening of

kindergartens is formally under the authority of the Ministry of Education; such activity actually takes place through the initiative and financial support of the Ministry of Foreign Affairs.

Turkish-Muslim parents who are unwilling to send their children to Greek public kindergartens prefer to send them to kindergartens and daycare centers operated by the NGOs under the name of "children clubs." However, these centers are not officially recognized by the Greek government. Salaries of specialist teachers serving in these centers are paid by communal donations. These centers offer a two-year education program; but the Muslim-Turkish graduates of these centers are not able to enroll in the first grade of primary schools. Further, the number of children clubs is quite limited and they are far from meeting the demand. The number of these clubs providing education in mother language is evidently limited for the minority of Western Thrace with a population of 120.000 to 150.000. According to official data, a total of 844 minority children were enrolled in public kindergartens during the school year 2006-2007.

F.2. Primary Schools

Pursuant to the relevant article of the Lausanne Treaty, education is bilingual in primary schools. According the second clause of Article 1 of Law no 694/77, the Greek government claims that the right to education in mother tongue for minorities, which was stipulated by the Treaty of Lausanne, only applies to Western Thrace. Thus, for the Greek government, Muslim minority children living outside Thrace such as Athens and Thessaloniki are not entitled to this right. This means that these children are thus obliged to attend solely the Greek public schools. The Greek government also maintains that Turks of the Dodecanese, chiefly the islands of Kos and Rhodes, which came under Greek control in 1946 (i.e. after the Treaty of Lausanne), are not covered by the Treaty of Lausanne and therefore do have by no means the right to bilingual education. The Greek government shut down all Turkish schools on the said islands. The demands for the reopening of these schools have all been disregarded by Greek authorities. Likewise, as reflected in the 2014 Religious Freedom Report on Greece prepared by the US State Department, Muslims enjoying the status of documented immigrants and asylum seekers request the same rights granted by the Treaty of Lausanne to the Muslims of Greece, which were again ignored by the authorities.

In primary education geography, history, Greek, and other courses are taught in Greek, while mathematics, natural sciences, grammar, art, Turkish, religion are taught in Turkish. According to the data available in November 2014, in 146 bilingual minority schools of Western Thrace there is a total of 5780 pupils, 2953 of whom are boys and 2827 are girls. Of these students, 2660 are in Xanthi, 2672 in Rodopi and the rest in Evros. Of the prefects where there exist independent school buildings, Rodopi has 83 primary schools; Xanthi has 43, and Evros has 14. However, the number of Turkish schools tends to decline

every year. For instance, the Turkish-Muslim Minority had 159 primary schools in 2013, which dropped down to 146 in 2014. The decline in figures is also accounted by the merging of schools. The backdrop of financial crisis is used to justify the closure or merging of schools. Throughout the year 2011, a total of 25 schools were merged, 14 of which were shut down. In February 2013, 12 minority schools were closed on grounds of diminishing pupil numbers, and their students were transferred elsewhere. This practice continued as well during 2014. As announced in the Official Gazette on 23 May 2014, the Ministry of Education and Religious Affairs decided to close down 14 minority schools in Rodopi, 3 in Xanthi and 1 in Evros due to the diminishing number of pupils, a policy which would be implemented from the outset of the following school year. The schools subject to the decision are the primary schools of Ayazma, Ortacı, Yabacıklı, Atmezarı, Taşkınlar, Karamusa, Bayatlı, Ambarköy, Salmanlı, Sarancina, Çalabı, Semedli, Çiftlik in Rodopi; minority primary schools of İsmailmahalle, Kırmahallesi and Terkeçmahalle in Xanthi; and minority primary school of Musaköy in Evros.

Primary schools unfortunately suffer numerous problems. It is plausible to discuss the inadequacy of physical facilities. However, the main problem of the six-year-long primary education has to do with the competence of teachers. Today, instructors of Turkish language in minority schools are the graduates of the Special Pedagogical Academy of Thessaloniki (ERATH), which was closed down on 27 November 2014. Graduates of this academy are assigned to Turkish schools as teachers. However, these graduates assigned as teachers are considered to be quite incompetent by the minority community. One of the main sources of grievances is their incompetence in Turkish language.

Notable figures of the minority consider the frequent school holidays as one of the reasons behind the schools' failure to deliver the desired results because the schools are closed during public and religious holidays of Greeks as well as Muslim holidays and *kandil* days.

Compared to their Greek counterparts in terms of physical facilities and equipment, one may easily discern the extremely backward and primitive character of Turkish schools. Classrooms are considerably small and heating is done using stoves in many schools. Turkish schools are characterized by already-obsolete chalkboards and old-fashioned desks, inadequate number of benches, and, last but not least, classrooms without computers.

Another problem of Muslim-Turkish minority schools in Western Thrace has to do with textbooks for the courses taught in Turkish. Greek authorities inspect the content of these textbooks, which are then printed in Turkey and distributed in the minority schools of Western Thrace. Before distribution in schools, Greek authorities once again check their content, a process which may take 2 to 3 months. The school year begins in September, but many minority schools may not receive their textbooks before the New Year. For instance, the Kırkmahalle minority primary school in Komotini was unable to receive in 2014 their Turkish textbooks for the first grade.

Although bilingual education is successfully carried out in countries such as the USA, Canada, Austria, Germany, France, Sweden and Netherlands, it failed to yield the desired results in Greece, a country which has a history of 90 years in the same field. Ensuring the development of language skills in a second language together with the preservation of mother tongue, bilingual education aims to raise bilingual-biliterate individuals. Pedagogues, however, underline that the competence in the second language strictly depends on the development of skills in the mother tongue.

F.3. Middle (Secondary) and High Schools

There are currently two bilingual minority high schools, one in Komotini and the other in Xanthi. There are also two *medrese*s considered as high schools. According to November 2014 data, there are 534 students (225 boys and 309 girls) attending the secondary-high school of Xanthi, and 699 students (328 boys and 366 girls) attending the Celal Bayar minority high school of Komotini. The total number of students enrolled in secondary education is 1228.

As is the case in primary education, the Greek government controlled all aspects of minority education in these secondary-high schools through decrees, laws and official/unofficial arrangements in violation of the Treaty of Lausanne. In order to make the things right and improve the quality of Greek education in minority schools, the Greek government in 1997 initiated the project titled "Education of Muslim Children." Initially addressing primary schools as the first stage, the program was implemented for secondary-high schools in its fifth stage referring to the in 2013-2014 period. Although authorities implemented a program for the development of Greek competence in minority school students, they did not develop any project for their skills in Turkish language. Only starting with the school year 2000-2001, old textbooks and photocopies used since 1956 were replaced with the new textbooks imported from Turkey. With the approval of Greek government, these textbooks were distributed first in primary schools, and then in secondary-high schools after 2006.

Experts critical of the project "Education of Muslim Children" underline that it is a serious fallacy to think about teaching kids a second language independent of the competence in their mother language and without improving their competence in Turkish. They maintain that success in a second language is directly proportional to success in mother language.

As for the curriculum of bilingual minority schools, although it dates from 1958, there is currently no project under way to update the curriculum. According to the curriculum in question which is already out of date, initially Turkish and Greek languages were evenly distributed. However, the balance was upset in favor of the Greek language as some courses (such as knowledge of life / *hayatbilgisi*) began to be taught in Greek.

F.4. Higher Education

According to Law no 2341/1995, the government sets an annual quota of 0.5 percent for admission of minorities to universities, a quota which applies to each faculty and department. Without doubt, this quota system was introduced as minority schools are unable to secure the admission of their graduates through national exams. With this system of positive discrimination, minority students are placed at universities with low scores, bypassing the requirement of minimum threshold score. The right is granted to the graduates of minority high schools registered in the districts of Western Thrace. Thanks to this system, minority students had now access to the Greek higher education system which has not been open to these students, practically if not legally. This system also prevented the outflow of graduates to the Turkish universities, for difficulties in obtaining equivalence certificates for Turkish diplomas made it more attractive to study in Greece. Up to the present, studying at Turkish universities has been the only option available for the minority while Turkey has been the country where the leaders and intellectuals of minority community received their education. Greece's strategy to assume this role undoubtedly brought about new circumstances.

Greeks resident in Western Thrace are opposed to this policy, but the government continues to implement the quota system for the minority members. It would be misleading to consider this policy as a result of the government's sensitivity to protect the minority rights. Although the quota system annually reserves more than 300 university seats to minority members from the academic year 1996-97 onwards, the number of enrolled students among the minority is below the available quota every year. With this legal arrangement, there has been a drastic decline in the number of students going to Turkey for higher education. Access to Greek higher education led to an increase in enrollment rates in secondary minority schools and changes in the community's perception of education. However, average dropout rates in nine-year compulsory education was 7% for the whole country, while the dropout rates among the minority in the transition from primary to secondary education was around 65 %. However, a parliamentary question no 3128, dated 30 September 2014 was addressed by regional deputies who talked about an unfair treatment, stating that the oral performance of Muslim-Turkish students in the minority high schools of Komotini (Celal Bayar High School) and Xanthi (Muzaffer Salihoğlu High School) was ignored in the calculation of overall grades required for admission to universities.

Although statistical data on the success rates of Turkish students at Greek universities are not available, researchers presented striking data at the conference titled "The Treaty of Lausanne: 90 Years Later," conjointly organized in 2013 by the coordinators of the *"Program on the Education of Muslim Children in Thrace"* and the *"Hellenic Foundation for European and Foreign Policy."* Accordingly, for the period between 1996 and 2013, success rates of 1706 Western Thracian students enrolled in six universities and four training

schools were measured. 66 students were able to enter universities in 1996, whereas the figure rose to 519 in 2012. Of the 1706 enrolled students, 37% obtained their degrees, 25% were still active; 20% dropped out, and 18% flunked the year. The graduation rate among minority students was reported to be 37%. The introduction of quota system caused a striking increase in the number of Muslim students attending the high schools of Western Thrace. While there were 316 students attending the high schools in 1996, there were 2615 students during the school year 2012-13.

The emerging opportunity to study at Greek universities brought substantial prestige to Greek language, as a result of which the bilingual minority schools gradually fell out of favor. While there was virtually no student attending the public schools in the preceding periods, a considerable number of Turks now prefer to enroll in public schools rather than minority schools. Data shows that this trend will increasingly continue. While the number of minority students attending the Greek public schools of Western Thrace was around 10 in the school year 1991-1992, the same figure is estimated to be 100 for the school year 2000 and 450 for the year 2004. According to unofficial estimates, the number is well over 1000 for the school year 2014. However, the data also reveals that bilingual education offered by minority primary schools is still the primary choice for the community members. For the school year 2006-2007, preference rates for minority primary schools are estimated to be around 90%. Some argued that the rate of minority students attending public schools was 32% in the school year 2009-2010. According to research data, however, the situation is quite different in minority secondary schools which have been losing students. For instance, during the school year 2009-2010 the percentage of minority students enrolled in public secondary schools was 76.2%, while the percentage of those enrolled in public high schools was 85%. Higher enrollment rates for public high schools should not come as a surprise in view of the fact that there are only two secondary-high schools belonging to the community, one in Xanthi and the other in Rodopi.

However, some parents treat with caution the issue of sending girls to higher education institutions in Greece, for which they have justifiable reasons on their own right. They fear that in the relatively free and co-educational environment of universities their children may lose their religion, morality and identity; and may even marry non-Muslims. From their point of view, the state did not hesitate to turn their fears into reality and attain the ultimate aim of its assimilation polices.

Representatives and NGOs of the Turkish minority tend to consider bilingual minority schools defined by the Treaty of Lausanne as the ideal model for Turkish students. They also made efforts to increase the number of such secondary-high schools, for they believe that they are important tools to reinforce Turkish language and culture, and strengthen the Turkish identity of the minority.

F.5. Competence of Teachers in Primary Education

Competence of teachers, viewed as the most important aspect of education, is one of the critical issues in minority education. Up until recently there were four types of teachers assigned to Turkish language education staff in minority primary schools: a) instructors with degrees obtained from teacher training schools in Turkey; b) teachers with high schools or *medrese* degrees, lacking any formal teacher training or pedagogical formation; c) teachers of Turkish citizenship serving in accordance with bilateral Greco-Turkish agreements (numbering less than 10); d) graduates of the two-year Special Pedagogical Academy of Thessaloniki (ERATH) (which was closed down in 2011). All instructors belonging to the first two categories retired due to age limit. Excluding the limited number of teachers from Turkey, the Turkish language curriculum in minority schools, as of the year 2014, is now under the responsibility of the instructors with ERATH degrees. However, professional competence of these instructors is highly questionable. Assigned as instructors of Turkish language, these graduates studied almost all courses in Greek, and Turkish language instruction was limited to only 3 hours per week. Hence, it would be unreasonable to expect for prospective teachers to efficiently instruct students in mother tongue only through a 3-hour Turkish course.

As the alma mater for the majority of Turkish teachers currently serving in the minority schools of Western Thrace, the Special Pedagogical Academy of Thessaloniki has drawn serious criticism. Founded in 1968 with the Decree no 31/10.10.1968, the academy was intended to train Muslim teachers of Greek citizenship. It is important to note that until the late 1990s, graduates of *medrese*s constituted the overwhelming majority (92%) of prospective teachers attending the academy. According to the seventh paragraph of Article 3 of the Law 695/1977, "*graduates of the Special Pedagogical Academy of Thessaloniki would be the preferred in assigning teachers to the minority schools*." This arrangement made difficult the assignment of contractual teachers of Turkish citizenship as well as Western Thracian teachers who obtained their degrees from the faculties of education at Turkish universities. Following the demands for reform in order to train much more qualified teachers or for the establishment of a new institution to train teachers to serve in minority schools, the government decided to abolish the academy according to the 10th clause of Article 59 of the Law 3966/2011 enacted in 2011. Following the graduation of all existing students, the academy was closed down forever on August 31, 2013. The abolition of the academy that had been serving for more than 40 years and played an important role in the current problems regarding the educational quality was indeed a watershed moment for the history of minority education. After the abolition, a special four-year program titled "Minority Education" (*Pedagogiko Tmima Dimotikis Ekpaideusis*) was created under the Department of Primary Education within the Faculty of Education at the University of Thessaloniki, in order to train teachers for

minority schools. The program enrolled students in the academic year 2011-2012, but no student was accepted in the following academic year.

According to a law which was passed in the Greek Parliament on 27 November 2014 and introduced several reforms in the existing legislation on minority education, a new Center for In-Service Training of Minority Program Teachers was founded, starting with the academic year 2015-2016, in the city of Alexandroupoli, under the Department of Primary Education within the Faculty of Education at Democritus University of Thrace. It seems that this center took over from ERATH the role of training teachers for minority schools.

As far as the issue of teachers is concerned, it is also worth mentioning about the retired teachers who all had graduated from teacher training schools in Turkey. Until the 1970s, it was this cadre which dominated the minority education. In the 1960s a number of such teachers were dismissed; and authorities tried to diminish their roles by limiting them in number. In doing so, they attained their goal in the 1970s and teachers with degrees from teacher training schools in Turkey were not assigned to minority schools. These teachers were viewed by the Greek authorities as the tools of Turkish propaganda threatening national unity. Therefore, with a legal arrangement, only the graduates of the academy alone became the sole cadre assigned to the minority schools.

Furthermore, the member of the minority also demand that the long-term contractual instructors from Turkey currently teaching literature, mathematics, English, chemistry and physics in secondary schools should also work in the *Medrese* of Komotini, which was transformed into a high school two years ago. However, authorities have not yet positively responded to this request.

F.6. Physical Facilities of High Schools and Student Transportation Services

The physical and technical facilities of high schools are not different from those of primary schools. Classrooms are overcrowded; and each classroom with a size of 20 students is attended by 40 students. Textbooks are not distributed in due time. In particular, the minority high school of Xanthi is extremely poor in terms of physical facilities; and authorities do not grant permission for the construction of an additional school building.

Students are able to travel by bus from villages and townlets only up to the terminals of Komotini and Xanthi. High schools in Xanthi and Komotini are located at half an hour's distance from the bus terminals. There are neither shuttle nor transfer services between the terminals and high schools.

G. RELIGIOUS PROBLEMS OF THE TURKISH-MUSLIM MINORITY ON WESTERN THRACE

G.1. The Question of Elected versus Appointed *Muftis* in Western Thrace

With the Treaty of Athens dated November 14, 1913, Greece recognized the right of the Muslim-Turkish minority to elect its own *mufti*s, i.e. religious leaders. The said provision was codified into the national Greek legislation with a law issued in 1920, and the same right was confirmed by the Treaty of Lausanne. According to the relevant articles of the Treaty of Lausanne dated 1923, the Turkish-Muslim minority was supposed to elect its own *mufti*s. However, in violation of the provisions of the said treaty, Greece issued Law no 1920 dated 1991 which envisages the appointment of *mufti*s instead of election. With this policy, there emerged a new and serious source of controversy which now became part of the endless controversies of the minority. The terms "appointed *mufti*s" and "elected *mufti*s" are probably the most debated and most controversial concepts in the final quarter of the century among the minority. In violation of the provisions of the Treaty of Lausanne and despite the opposition by the Turkish-Muslim minority the Greek government appoints *mufti*s of three districts for a 10-year term of office. Besides, the government, if deemed appropriate, may also extend their term. As a result of this policy, for instance, the elected *mufti* of Komotini was İbrahim Şerif, while the appointed *mufti* was Meço Cemali. In Xanthi, while Ahmet Mete was elected, Mehmet Emin Şinikoğlu was appointed by the state. In the city of Didymóteicho in Evros prefect, there was no elected *mufti* and Mehmet Şerif Damatoğlu is still incumbent as the appointed *mufti*.

Apparently, the debates over the appointed and elected *mufti*s adversely affected religious services. The areas of jurisdiction were not clearly defined for the appointed and elected *mufti*s, which caused jurisdictional disputes and confusion in religious services. Each *mufti* claims to have the "real" authority in religious affairs and tends to consider the other *mufti* unauthorized and legally null. In cases such as marriage, divorce, alimony, funeral services, members of the minority are forced to consult to the appointed *mufti*s, whereas they tend to cooperate with the elected *mufti*s in the unofficial cases which do not require any official documentation. Those serving as *imams*, *muezzins*, preachers, who act together with the appointed *mufti*s are blamed for "collaborating with Greeks," while some functionaries working under the jurisdiction of elected *mufti*s are blamed for "being an instrument to the policies of Turkish government or receiving money from slush funds allegedly offered by Turkey." Such accusations further deepen the ongoing divisions.

A concrete case illustrating the conflict between two parties was the debate over the eidprayer performed in Thessaloniki. The YeniTzami (New Mosque) or Hamidiye Mosque in the eastern part of Thessaloniki, which was built for the community of Jewish converts to Islam in the late Ottoman period

and used to house the Archaeological Museum, became the scene of many historic firsts in the 2013 Eid al-Adha after Turks left the city: first prayer in the mosque after 1923; the first eidprayer in the mosque with a congregation of 3 people; the first eidprayer with the first *imam* appointed by the state-appointed *mufti* in Thessaloniki.

The Municipality of Thessaloniki for a second time opened the New Mosque to worship exclusiviely for the occasion of Eid al-Fitr prayer in July 2014. However, the association of Salonikan-Thracian Muslims-Turks acting together with the elected *mufti* of Komotini was unwilling to join the cause for the above-mentioned mosque on grounds that it is distant from the center and that it is associated with Jews. Taking their argument one step further, the association even does not consider New Mosque as an Ottoman monument.

The opening of the New Mosque exclusively to eidprayers is a historical development alone. Yet it instigated the debate on whether *imam* to lead the prayer in the mosque should be nominated by the appointed *mufti*s or the elected *mufti*. After the Municipality of Thessaloniki opened the mosque on the condition that the *imam* should be appointed by authorities, the mentioned association boycotted the 2013 Eid al-Adha prayer. As a result of the boycott, there were only two people behind the *imam* chosen by the appointed *mufti* of Didymóteicho (Evros prefect). Local and national press also reported about this Eid al-Adha prayer and turned it into somewhat an object of derision.

In order to prevent the recurrence of the 2013 Eid al-Adha prayer failure once again in the Eid al-Fitr prayer of 2014, the "appointed"*mufti* of Didymóteicho took some measures. To this end, bulletins were prepared and posted on the boards of the Friday Mosque located in the Orthodox Faculty of Theology of Thessaloniki. The *imam* of the appointed *mufti* visited each house and neighborhood, inviting the Muslim minority to the Eid al-Fitr prayer to be held in the New Mosque. The *imam* not only invited people to the prayer, but also provided special transportation services for the congregation before and after the prayer.

Thanks to these door-to-door transport services, the Eid al-Fitr prayer was this time successfully performed in the New Mosque. The opening of the New Mosque was viewed as an alternative to the Osmaniye Mescidi opened to worship in 2007 which, after the surrender of Thessaloniki to Greeks, became the first Muslim house of prayer. Arguably, these last policies tipped the balance in favor of the "appointed" *mufti*s in Thessaloniki. On October 4, 2014 the Association of Salonikan Muslims that recognized the elected *mufti* requested a place of worship for the Eid al-Adha prayer, which was turned down by the Municipality of Thessaloniki and the Ministry.

Legal Basis for the Election of *Muftis* in International Law

The following provisions of the Lausanne Treaty are related to the election of *mufti*s:

Article 40:*Turkish nationals belonging to non-Moslem minorities shall enjoy the same treatment and security in law and in fact as other Turkish*

nationals. In particular, they shall have an equal right to establish, manage and control at their own expense, any charitable, religious and social institutions, any schools and other establishments for instruction and education, with the right to use their own language and to exercise their own religion freely therein.

Article 41:*As regards public instruction, the Turkish Government will grant in those towns and districts, where a considerable proportion of non-Moslem nationals are resident, adequate facilities for ensuring that in the primary schools the instruction shall be given to the children of such Turkish nationals through the medium of their own language. This provision will not prevent the Turkish Government from making the teaching of the Turkish language obligatory in the said schools.*

In towns and districts where there is a considerable proportion of Turkish nationals belonging to non-Moslem minorities, these minorities shall be assured an equitable share in the enjoyment and application of the sums which may provided out of public funds under the State, municipal or other budgets for educational, religious, or charitable purposes.

The sums in question shall be paid to the qualified representatives of the establishments and institutions concerned.

Article 44:*Turkey agrees that, in so far as the preceding Articles of this Section affect non-Moslem nationals of Turkey, these provisions constitute obligations of international concern and shall be placed under the guarantee of the League of Nations. They shall not be modified without the assent of the majority of the Council of the League of Nations. The British Empire, France, Italy and Japan hereby agree not to withhold their assent to any modification in these Articles which is in due form assented to by a majority of the Council of the League of Nations.*

Turkey agrees that any Member of the Council of the League of Nations shall have the right to bring to the attention of the Council any infraction or danger of infraction of any of these obligations, and that the Council may thereupon take such action and give such directions as it may deem proper and effective in the circumstances.

Turkey further agrees that any difference of opinion as to questions of law or of fact arising out of these Articles between the Turkish Government and any one of the other Signatory Powers or any other Power, a member of the Council of the League of Nations, shall be held to be a dispute of an international character under Article 14 of the Covenant of the League of Nations. The Turkish Government hereby consents that any such dispute shall, if the other party thereto demands, he referred to the Permanent Court of International Justice. The decision of the Permanent Court shall be final and shall have the same force and effect as an award under Article 13 of the Covenant.

Article 45:*The rights conferred by the provisions of the present Section on the non-Moslem minorities of Turkey will be similarly conferred by Greece on the Moslem minority in her territory.*

G.2. Assets of Minority Foundations

To cover the operating costs of mosques and schools belonging to the Muslim-Turkish community of Greece, there exist several foundations (*waqf*) endowed, which own a variety of immovable properties. The Treaty of Lausanne also confirmed the minority's ownership of these immovable properties. However, with the Law 1091/1980 passed in the year 1980 "concerning the Administration and Use of Foundations belonging to the Muslim minority of Western Thrace and their Possessions," the Greek government started to interfere in administration of the minority foundations of Muslims and supervise their board of trustees. As a result, in violation of the principles of foundation charters, mandating that the assets of foundations may not be liquidated, several foundation assets were sold off. Under the pretext of urban planning, the central and local government in Greece expropriated many immovable properties of the foundations and turned a blind eye to the settlement of Romani communities on lands belonging to individuals or foundations. Expropriation of foundation assets reached its peak with the introduction of urban planning 1933 and the policies of the junta regime in the 1970s. The expropriation of a dormitory belonging to a minority school in Komotini was the latest example for the confiscation of foundation assets.

During the Ottoman period, mosques were endowed on the condition that its plot covered a surface area of minimum 700 m^2. With the Athens Charter on urban planning dated 1933, the courtyards of mosques were often confiscated to create spaces for parks, roads, and green areas; and even in some cases plans were so arranged that the road passed through the midst of mosques. This understanding is illustrated by the case of Mahmud Aga Mosque in Komotini, also known as Park Mosque (Park Camii). Further, local governments even reportedly backed the attempts of some entrepreneurs among the minority community to use foundation lands for purposes other than the initial intention for endowment.

G.3. Religious Education and *Medrese*s

The only institutions of religious education in Western Thrace are the *medrese*s of Gümülcine and Şahin, which were founded in 1949 by consolidating several *medrese*s under a single roof. Many *imams* and *muezzins* serving under *mufti*s have been graduates of these *medrese*s. There have been several reform attempts to update the curriculum of these *medrese*s and elevate them to the status of Turkish Imam Hatip Schools. As a result of these reforms, both *medrese*s were converted to high schools and began to accept female students. However, leaders of the minority community always criticized the poor quality of education offered by *medrese*s converted to high schools. They demanded that as was in the case of Minority High School of Komotini special quota of teachers from Turkey should be assigned to these *medrese*s, who would serve there to teach cultural as well as religious courses.

Courses on religious education are optional at the elementary education level in Greece. Children of the Turkish-Muslim community could attend public as well as minority schools. However, some members of the minority community claim that Muslim minority children attending public schools are forced to take religious courses.

G.4. Religious Courses in the *Medrese* High School

After the establishment of *medrese*s in 1949, the Turkish Ministry of National Education offered a proposal on 11 November 1954 to increase the number of the religious courses and restructure the curriculum, which was, however, not accepted by the Greek authorities. Poor quality of training courses persisted as a problem after the conversion of *medrese*s into high schools. The quality of religious courses may be somewhat higher in Medrese of Komotini than those in Minority High School (Celal Bayar) of Komotini; but in terms of the quality of curriculum it evidently fell far behind that of the Imam Hatip Schools in Turkey. Compared to the curriculum of the Turkish Imam Hatip Schools, the number of weekly course hours was quite limited for some courses like the Kur'an-ı Kerim (Holy Quran), Tafsir (exegesis of the Quran), the Hadith, Arabic, Aqa'id (Islamic creed) and Kalam (Islamic scholastic theology). The solution of this problem is essential to provide a high-quality religious education.

G.5. Higher Religious Education

The absence of a theological academy in Western Thrace forced students to go abroad to receive higher religious education. Turkey, Egypt, Saudi Arabia, Syria, Jordan and Libya are among the countries where members of the Muslim minority travelled for religious education. When these students, educated in these countries under the impact of different mentalities and worldviews, returned back to Greece to work under the *mufti* organization, there emerged serious chronic problems over time within the organization due to different conditions in their training. In this regard, one may thus mention about three types of "schools:" Turkish, Azhari (pertaining to al-Azhar University), and Arabian under the influence of Wahhabism. Consequently, the competition in terms of mentality reportedly undermined the power of the *mufti* organization as well as the minority community. In order to minimize such conflicts and cultivate a training tradition in religious education from primary up to higher education, it seems essential to create a faculty of theology in Western Thrace, just as it had been done as in Bulgaria and Romania. Likewise, it is also necessary to establish a system through which the graduates of such theological school are assigned to schools and the *mufti* organization as religious functionaries and instructors. Muslims in Greece expect that in line with the principle of reciprocity, a faculty of theology is to be established in Komotini in parallel to the re-opening of Orthodox Theological Seminary of Chalki (Heybeliada).

In violation of the provisions of the Lausanne Treaty regarding the religious rights of Muslims, the Committee of Educational Affairs of the Greek Parliament passed a bill on 25 September 2014, which envisages the creation of a supervisory commission in *medrese*s, consisting of 7 inspectors with 2 Christian members. Members of the commission were nominated on 14 November 2014. It is striking that the appointed *mufti*s rather than the elected ones were nominated as members of the commission.

G.6. Committee of Sermon and Guidance

In order to provide spiritual and religious guidance to Muslims, as well as to arrange and schedule sermons in central and provincial offices of the *mufti* organization of Western Thrace, the Committee of Sermon and Guidance (*Vaaz ve İrşadHeyeti*) was established in 1970. In the 2000s the committee maintained that Muslim students willing to become religious functionaries or teachers had better go to Turkey for religious education. It also expressed opinion in favor of the closure of Komotini and Şahin *medrese*s rather than converting them to officially-recognized religious secondary schools. The committee was unable to prevent the shutdown of *medrese*s; and it also opposed to the attendance of girls in *medrese*s, publishing several statements on the issue.

The committee currently serves under the name "the Association of Religious Functionaries of Western Thracian Mosques" (*Batı Trakya Din Görevlileri Derneği*), presided by İbrahim Şerif, the elected *mufti*. Among the duties of the committee are opening Quran schools, recruiting instructors, assigning *imams* to districts where needed by the community and providing sermon services in areas where there are mosques.

Compared to its counterparts in Turkey, the preaching services offered by the committee seem to be quite limited on a weekly basis. While preachers in Turkey are responsible for delivering at least four sermons per week in different places, the same figure is only one in Western Thrace. Beside the sermon before the Friday prayer, Muslims also demand more sermons on a regular basis on other days of the week.

Finally, some Muslims also demand the efficient use of communication channels, the establishment of TV or radio stations to broadcast religious programs.

H. MUSLIMS OUTSIDE WESTERN THRACE

H.1. Religious Life, Prayers and Places of Worship in Thessaloniki

There are currently more than 5000 Western Thracian Muslims who migrated to Thessaloniki. Together with the population of refugees and asylum seekers, the total population of Muslims in Thessaloniki is more than 7.000. However, there is no institution in the city offering education to Turkish Muslims in their mother tongue. Likewise, there is no institution for religious education either. Muslims of Thessaloniki established in 2005 the Educational

and Cultural Association of Macedonian-Thracian Muslims (*Makedonya-Trakya Müslümanları Eğitim ve Kültür Derneği*). By means of this association, Muslims demanded the creation of a Muslim cemetery for Islamic burial of their deceased; yet there is still no Muslim cemetery in the city. Thus, the Muslim community is forced to travel to Thrace for Islamic burial of the deceased. Even the transfer of bodies disturbed the Greek authorities. For instance, when the Cultural and Educational Association of Didymóteicho-Evros sent a car to transfer the body of a Muslim who passed away in Thessaloniki in June 2014, police forces at the Thessaloniki Airport imposed a fine of 5000 Euros and seized the license plate of the car. This fine was justified on grounds that the car was not a funeral vehicle. Among 70 mosques which once existed in intra muros Thessaloniki, there are only two mosques still standing today: Hamza Bey Mosque and Alaca İmaret Mosque. Together with the above-mentioned mosque around the Hamidiye Neighborhood in extra muros Thessaloniki, there are three mosques standing in the city. The Hamza Bey Mosque has been under restoration for years. Alaca İmaret Mosque is used as a place for exhibitions and cultural activities. The Hamidiye Mosque is used to house the Archaeological Museum. The Cultural and Educational Association of Didymóteicho-Evros has been striving to obtain permission for the use of Alaca Imaret Mosque by the minority. However, no fruitful result has been achieved till now.

As of 2014 there are three places open for worship in Thessaloniki: the Masjid of Osmaniye, the Masjid of the Hellenic-Arabic Center for Culture and Civilization, the Masjid of the Faculty of Theology used only for the Friday prayers.

H.1.a. The Masjid of Osmaniye

It is the first mosque opened by the Educational and Cultural Association of Macedonian-Thracian Muslims in 2007. According to Osman İsmailoğlu, the founding chairman of the association, after Turks left the city, the sound of *adhan* filled the air for the first time from this masjid. Located at half on the basement floor; the other half of the masjid's building has a coffeehouse and the administrative office. As it looks towards the *qibla*, the main gate of the mosque is not functional. People thus enter the mosque through the coffeehouse. Together with some other activities, smoking is also allowed inside the coffeehouse, which was reportedly incompatible with the manners of the mosque.

The mosque is not open all day to the five daily prayers. An *imam* is assigned to the mosque for a term of one year by the elected *mufti* of Komotini. At the end of an *imam's* term, other *imams* serve on a rotating basis. *Imams* serve in the mosque from the Maghrib prayer on Thursday up until the Isha prayer on Sunday. During the period in question, he is responsible for leading the Friday prayer and organizing activities intended for the minority children, including the courses on the Holy Quran and religious knowledge.

Another important activity organized by the Association (albeit inside the mosque) is the Turkish language courses. Functionaries other than *imams* gave Turkish lessons; but it is questionable to what extent these courses meet the needs of minority children for mother tongue education.

With its present physical facilities, the Masjid of Osmaniye is far from for meeting the religious needs of the Muslim minority in Thessaloniki. The *imams* nominated by the elected *mufti* of Komotini work only for a limited number of days per week. The duties of *imams* need to be redefined in order to keep the mosque available all day to accommodate worshipers attending the five daily prayers. Muslims demand that *imams* open the mosque all day for the five prayers even though the congregation is not there. They also demand that the *imam* should be assigned to the mosque on the condition that he stays all the time in Thessaloniki during his term in office. Last but not least, for better religious services, it is necessary to separate the mosque from the coffeehouse or convert the whole basement into mosque.

H.1.b.The Masjid of Hellenic-Arabic Center for Culture and Civilization

The Masjid serves under the Hellenic-Arabic Center for Culture and Civilization. It is the second Muslim house of prayer in the city. Muslims mostly from various Arab countries come together for prayer in this masjid, which is located around Tsimiski Street. With a more central location than the Masjid of Osmaniye; this masjid is distinguished by its availability all day for the five daily prayers. Another activity of the masjid is that it offers special iftar services during the month of Ramadan.

The *imam* services of the masjid are organized by the Hellenic-Arabic Center for Culture and Civilization. In principle, the qualified *imams* usually lead the prayers. However, the director of the center, a medical doctor by profession, sometimes assumes this role.

H.1.c. The Friday Masjid

As it's the name speaks for itself, the masjid located at the basement floor of the Orthodox Faculty of Theology of Aristotle University serves only for Friday prayers. Opened upon the request by the Association of Muslim Students, the masjid is actually a library. Library shelves were covered; and a *mihrab* with a pulpit was added to the room which was turned into a masjid. Together with university students, Muslims of Bangladesh form the majority of masjid's congregation, which is probably attributed to the ethnic identity of the *imam*. The former *imam* was a Bangladeshi Muslim who was a PhD student in the Department of Biology, studying on toxins. The *imam* used to give sermons in Bengali language before Friday prayers, and then khutba was delivered in Arabic. However, with the opening of a masjid by the Bangladeshi community in a neighborhood above the Hortaç (Orthondo) Mosque district, the attendance of Bangladeshi Muslims in the masjid dwindled. The new house of prayer caused a drastic decline in the masjid congregation. The congregation now has

barely two lines, while the corridors previously used to be filled up at prayer times. The main problem of the masjid is that the congregational Friday prayers cannot be performed if the public holiday coincides with Fridays. Yet, it is also possible to keep the masjid open for Friday prayers on public holidays upon an advanced notice or a request by the Association of Muslim Students.

H.1.d. Muslim Minority's Demands for a Cemetery and the Metropolitanate of Thessaloniki

The demands of the Muslim minority living outside the Western Thrace for establishing Muslim cemeteries have been disregarded by the Greek authorities. When a Muslim dies outside Western Thrace, his/her body cannot be buried in the place of death. The body must be transferred to Western Thrace. The Turkish Association of Macedonian Muslims on behalf of Muslims living in Thessaloniki approached the government for a mosque and Muslim cemetery, a demand that has not yet been positively responded by the authorities. Promising pledges cannot be put into practice under severe pressure from the public and the Church. For instance, after he promised to establish a Muslim cemetery in 2014, the mayor of Thessaloniki was stoned by a group of fanatical Greeks during his visit to Australia due to his promise.

A harsh statement by Anthimos, the Metropolitan of Thessaloniki, against the planned establishment of Islamic Arts Museum in Aristotle University eliminated the local authorities' inclination to respond positively to the rightful demands of the minority, or at least has delayed the implementation of decisions to their favor. In this respect, the last statement by the Church could be interpreted as its opposition to the policies of the government, local authorities and universities concerning religious minorities. The Church is uncomfortable about the plan to establish an Islamic Arts Museum in the Aristotle University and also about the already-existing Friday mosque. Likewise, the Church is also concerned about the opening of the New Mosque for the eidprayers, a decision that had been approved by the Municipality of Thessaloniki.

H2. Religious Life and Places of Worship in Athens

Apparently, there has long been a conflict between the Orthodox Church and the Greek governments over the recognition of minorities' religious rights. On one hand, in line with the country's EU membership, Greek governments have been inclined to develop policies so as to recognize the rights of minorities. On the other hand, there exist certain religious institutions like the Orthodox Church and ethnic-nationalist political parties like the Golden Dawn Party, which have been severely opposed to such policies. For instance, although almost one million Muslims currently live in Athens, there is still no officially recognized mosque open to prayers in the city. Of the more than 30 Ottoman mosques in the center of Athens, only two, the mosques of Fethiye and Dizdar Mustafa are still intact. The capacity of these two mosques only

partially meets the Muslims' prayer needs, but they have either been closed or used for other purposes, a policy which seems to have been orchestrated by the Orthodox Church.

It is not at all easy to argue that the hygienic conditions are sufficiently met in the mosques opened in the basements by the Muslims of Athens, who come mainly from Pakistan, Bangladesh, Arab and several African countries. It is absolutely essential to rapidly complete the construction of the planned mosque to save Muslims praying in poorly ventilated, unsanitary basements. Muslims have demanded that Turkey and other concerned countries (possibly according to the principle of reciprocity) should put more pressure on Greece to resolve this issue. They also demand that through a protocol to be signed between Greece and Turkey, religious services abroad offered by the Turkish Directorate of Religious Affairs (*Diyanet İşleri Başkanlığı*) should be extended to cover areas of Greece outside Western Thrace.

It is well known that the Greek government has been extremely displeased with any third-party intervention in the religious affairs of minorities. If religious services cannot be extended to Muslims outside Western Thrace with bilateral agreements, then it seems necessary that the *mufti*s of Komotini, Xanthi, Alexandroupoli and even Rhodes should take closer interest in the problems of Muslims outside their territorial jurisdiction (southern and western Greece) and develop serious projects for their religious services and education.

H3. Muslims of Rhodes, Kos, Dodecanese, Crete and Attica Region

The Greek government recognizes only Muslim Turks residing in Western Thrace as the legal minority. However, there are Muslims living outside Western Thrace, who count several times more than the population of the Muslim minority. Muslims are scattered throughout the country, mostly concentrated in the Attica Region (the city of Athens as the capital), in the Morean Peninsula and on the islands of Kos, Rhodes, Dodecanese and Crete.

On the islands of Kos, Rhodes and Dodecanese there are 6000 Muslims whose mother language is Turkish. Sharing the same cultural traits with the official Muslim Turkish minority of Western Thrace, this community is not recognized by Greece on grounds that the islands were annexed by Greece after the Treaty of Lausanne. However, the Treaty of Lausanne refers to the term "Muslims of Greece" rather than "Muslims of Western Thrace." Claiming that this is an unfair treatment, Muslims on the islands of Kos, Rhodes and Dodecanese demand that they should also be covered by the Treaty of Lausanne. In 1972 Rhodian Muslim-Turks were deprived of their previously-enjoyed right to education in mother language and Greek public schools became the only option available for them. In Rhodes there are 14 mosques. However, only Ibrahim Pasha Mosque is opened for the Zuhr and Friday prayers. Serving as a museum, the Süleymaniye Mosque has been open for only the Eid al-Adha and Eid al-Fitr prayers since 2010 with permission. On the island of Kos, the Germe Mosque is open for the five daily prayers. Defterdar Ibrahim

Pasha Mosque at the center of Kos is, however, opened only for Friday prayers. The community on this island complains that the government does not respect their right to assemble and their Turkish identity. The Turkish Association of Rhodes (*Rodos Türk Cemiyeti*) established in 1912 was abolished and finally closed down in 1987. Unable to establish organizations in Greece, the community assembled together under the Culture and Solidarity Association of the Turks of Rhodes, Kos and the Dodecanese (*Rodos, İstanköy ve Onikiada Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği*) founded in Izmir. Professor Mustafa Kaymakçı acts as the president of the Association as of 2014. Turkish Muslim community of Rhodes claims that with the shutdown of all existing schools they were deprived of the right to education in Turkish language, a right which they had formerly enjoyed under the Italian occupation before World War II. They further claim that they cannot enjoy their religious rights, their ancestral foundation (*waqf*) assets were either confiscated or misused and they have been suffering from assimilation under the environment of suppression and hatred by the Greeks holding the majority. On February 23, 2014, unidentified individuals tore apart the Holy Quran, and dumped it at the Muslim cemetery in Rhodes. In his public statement, Mustafa Şeyh, President of the Association of Rhodian Muslims, claimed that the torn pages of the Holy Quran were dumped together with Golden Dawn leaflets at the site, and lodged a complaint with the police department to investigate the case and find the perpetrators. Muslim Turks of Rhodes, Kos and the Dodecanese also claim that denaturalized Turks are not regranted citizenship, and the authorities hampered the process of naturalizing individuals born into families who migrated to Turkey. They had the opportunity to give voice to these problems on the 59th Congress of the Federal Union of European Nationalities (FEUN) held in Flensburg, Germany, on 7th-11th May 2014. In order to express their problems, they also organized a symposium on the Turks of Rhodes and Kos at Ege University on October 1-2, 2014. Cahit Mustafa, a Turkish lecturer in Rhodes, was detained three separate times on grounds for openly supporting the Friendship, Equality and Peace (DEB) party during the campaigns for the European Parliament elections held on 25 May 2014.

Around 5000 Muslims currently live on the island of Crete; with the majority made of Muslims of Arab origin. The Arab Association of Crete was established under the leadership of Jalal al-Hatib in Heraklion. The Association presented an official demand to the Municipality of Heraklion for the assignment of a cemetery for Muslims in Crete. For the demand in question, the municipal authorities calculated an estimated construction cost of 1.5 million Euros, and promised to assign a cemetery with a capacity of only 50 graves. There is, however, no information as to whether the promised construction of the cemetery has so far been completed.

The largest groups of Muslims in Greece live in the Attica Region encompassing the city of Athens. The majority of these Muslims come from the Balkans, Southern Asia, Southeastern Asia, Middle East and North Africa.

Greece 2013 Religious Freedom Report by the US Department of State suggests that 500,000 to700,000 Muslims from Albania, Afghanistan, Pakistan, Bangladesh, Iraq, Syria, and North Africa resided in the region of Attica whereas the same department estimated the Muslim population at 300,000 in its 2014 report. These Muslims are mostly documented migrants and foreign workers. They also demanded to be recognized as an official minority group like the Muslim Turks of Western Thrace, a demand which was rejected by Greek authorities. However, a new law enacted on October 1, 2014, granted this Muslim group the right to open places of worship, establish private schools, foundations and non-profit organizations, a right also enjoyed by religious minorities from other religions and sects such as Catholics, Mormons, Jehovah's Witnesses, Scientologists, Atheists, Baha'ists, Hare Krishnas, Agnostics, Paleoimerologites and Protestants. In May 2014, the Ministries of Education and Religious Affairs; Environment, Energy and Climate Change; Public Order and Citizen Protection; and Health issued a joint ministerial decision regarding the grant of permission for places of worship. The decision required approvals from local urban planning departments to attest to compliance with local, public health, and safety regulations. It is also made mandatory for the leaders of the religious groups applying for permits to submit their biographies to the Ministry of Education and Religious Affairs. A separate permit is required for every place of worship. Leaders of some religious groups argued that this new practice constrains freedom of religion from an administrative point of view. The Greek government provided a space free of charge to Muslims in Athens who requested places of worship during Ramadan. Nevertheless, the police continues to shut down the informal mosques opened without permits and in locations which do not meet safety standards.

The Muslims in Athens express their discontent over the absence of mosques and cemeteries in the Attica region. As the Municipality of Athens has not yet established a Muslim cemetery, Muslims in the city have to travel to Western Thrace, almost 750 km from Athens, for Islamic burial of their deceased. Further, racial and discriminatory attacks have been reported against the Muslims. On October 17, 2014, unidentified persons dumped a pig's head and wrote anti-Muslim slogans in front of the Hellenic-Arab Educational Center in Athens. In July 2014, the Council of State rejected a complaint opposing to the construction of a mosque in Athens and approved the use of 1.1 million Euros ($1.3 million) in state funding for the project. The court ruled that the construction of the mosque is mandated by the Greek Constitution and international treaty obligations. Although administrative procedures moved forward, construction of the mosque had not begun by the end of 2014. On 2 April 2014, New Democracy's candidate for the mayor of Athens, Aris Spiliotopoulos, made a statement that he will hold a referendum on building a mosque in the Greek capital should he win the municipal elections. By the end of 2014, Athens was the only European capital without a mosque.

CONCLUSION

With the legal arrangements enacted in 2014, there were improvements in the process of the immigrants' acquisition of Greek citizenship. Moreover, the law on the recognition of several religious groups and the establishment of religious entities was another positive development. Despite the ECHR decisions, however, the Greek government continued throughout 2014 its policy dating back to the Junta Period which is mainly based on the denial of ethnic-religious identity of the Turkish-Muslim minority in Western Thrace. Similar policies were harshly implemented for Turks on the islands of Rhodes, Kos and Dodecanese whose ethnic and religious freedoms were categorized as a set of individual rights rather than as a part of group rights. The number of Muslims living as documented migrants and asylum seekers outside Western Thrace, particularly in the Attica Region (with Athens as the capital), is several times higher than the population of the Muslim minority of Western Thrace. The entire Muslim population of Greece is estimated at over one million. There have been serious problems in the protection of the rights of Turkish-Muslim minority living in Western Thrace which was guaranteed by the Treaty of Lausanne. Muslim families who migrated to other Greek cities have not been granted the rights to teach the mother tongue and provide religious education for their children; establish cemeteries, places of worship and found, manage and control minority schools at their own expense. The above-mentioned rights together with other civil rights should be promptly granted to the Muslim minority living outside Thrace.

CHRONOLOGY

DATE	INCIDENT-EVENT
June 11, 2008	Greece signed the Treaty of Lisbon, also known as the European Constitution.
December 2009	With the entry into force of the Treaty of Lisbon, the Charter of Fundamental Rights became legally binding as the Constitution of the European Union.
February 20, 2013	Greece declares that there are 537.237 documented immigrants residing in the country according to the data provided by the Ministry of the Interior.
February 2013	12 Muslim minority schools were shut down on grounds of student shortage.
August 2013	In violation of the Treaty of Lausanne, the Greek government acquired the self-proclaimed right to nominate *imams*/religious education teachers to mosques and deprived the Muslim minority of the right to appoint its own *imams*, a right enjoyed since 1923.
January 1, 2014	The Kahveci Cemetery in Komotini was desecrated by unidentified assailants, who toppled some of the gravestones and destroyed some others.
January 7, 2014	The "240 Imam Law" was put into force following a suspension of six years.
January 10, 2014	First group of religious teachers start working pursuant to the "240 Imam Law".
January 15, 2014	The General Confederation of Greek Workers (GSEE) declared that the structural reform package implemented by the European Troika curtail labor rights and undermine the right to collective bargaining.
January 16, 2014	The 10-month prison sentence given by the Court of Athens to a Facebook user who mocked a dead priest was halted due to the appellate procedure.
January 22, 2014	The Ministry of Education and Religious Affairs concluded a cooperation agreement with the Jewish Museum in Salonica.
January 2014	A journalist was fined a penalty of € 10.000 on grounds of insulting a monastery and a monk.
February 11, 2014	The Greek Parliament passed a law institutionalizing information and translation services for legal proceedings.
February 20, 2014	The Greek National Council for Radio and Television (NCRTV) issued a reprimand to minority radio channels in Western Thrace on grounds of giving insufficient coverage to broadcasts in Greek language.
February 23, 2014	The Ministry of Labor, Social Insurance and Social Solidarity declared that it would re-introduce the law dated 1998, stipulating a 5% employment

	quota for disabled persons in the public sector
February 23, 2014	Unidentified assailants in the island of Rhodes tore apart copies of the Holy Quran, the sacred text of Islam, and dumped them at the entrance of a cemetery.
February 26, 2014	The Municipality of Athens ruled out the obligation to take the HIV test in order to qualify for social benefits.
February 26, 2014	While Ministry of Social Security and Social Welfare previously had the exclusive authority to ratify collective redundancy decisions in the private sector, the authority in question was handed over to the Supreme Labor Council consisting of seven members elected among the ministry officials.
February 2014	Association of Public Judges declared that only in the Administrative Courts there were 339 thousand pending litigations awaiting verdict, which were expected to reach settlement probably in 2.5 to 5 years.
February 2014	The Greek Ombudsman was authorized to investigate grievances in the cases of ill-treatment and discrimination against migrants, refugees, and the Roma people
February 2014	The Public Prosecutor attempted to prohibit a program of MEGA TV about a migrant boat carrying migrants on grounds that the program could compromise an ongoing official investigation. Yet the private TV station in question still broadcasted the program.
February 2014	A court decision was upheld, imposing a suspended sentence on the former Minister of Transport.
February 2014	Authorities prepared plans to evict the Roma families in the Chalandri neighborhood of Athens, which were, however, postponed following an injunction by the UN Human Rights Committee.
March 4, 2014	The Ministry of Finance announced tax exemptions for persons with disabilities.
March 14, 2014	When the community of Büyük Derbend Village in Evros Region did not recognize an individual appointed as *muezzin* according to Law 4115/2013, the police intervened to enforce the decision.
March 2014	Secretariat-General for Transparency and Human Rights under the Ministry of Justice, Transparency and Human Rights published the National Action Plan for Human Rights on the issues pertaining to the developments in human rights in Greece.
March 2014	Guards at Nigrita prison in Serres reportedly tortured to death Ilia Kareli, an inmate of Albanian nationality.

March 2014	The Council of Europe and the Ombudsman called on Greek authorities to improve prison and detention conditions.
March 2014	It was declared to the public that 63% of the Greek population are internet users.
March 2014	With a new law enacted, denaturalized Jews born within the borders of Greece after May 9, 1945 were re-granted Greek citizenship.
April 2, 2014	Organization of Doctors without Borders stated that the substandard prison conditions in Greece had a detrimental effect on the mental and physical health of detainees.
April 2, 2014	Former Greek Minister of Defense was found guilty of graft.
April 2, 2014	New Democracy's candidate for the mayor of Athens, Aris Spiliotopoulos, made a statement that he will hold a referendum on building a mosque in the Greek capital should he win the municipal elections.
April 5, 2014	A group of 60 Golden Dawn members with Greek and Nazi flags marched at the center of Komotini, chanting slogans. Rallying in front of the Turkish Consulate-General in Komotini and then the Turkish Youth Union of Komotini, the mob chanted anti-Turkish slogans and distributed leaflets of racist content.
April 13, 2014	Unidentified perpetrators dumped a pig's head in front of the mosque in the Avandos neighborhood of Alexandroupolis, the capital of the Evros Region.
April 23, 2014	The candidacy of Ahmet Kurt, a SYRIZA candidate in the local elections for a seat in the regional council of Eastern Macedonia-Thrace, was dismissed after Rizospastis, the official newspaper of the Communist Party of Greece, published his photograph, displaying him with the leader of a Turkish political party.
April 2014	HIV-positive inmates of Greek prisons refused medication for several days in order to protest overcrowded conditions, inadequate medical staff and lack of hygiene products.
April 2014	Prosecutor of the Supreme Court ordered all prosecutors to prohibit the use of illegally obtained video footage as evidence.
April 2014	Social Insurance Fund stated that social insurance did not cover approximately 38 percent of the country's workforce.
April 2014	Agricultural foremen shot 35 migrant workers after they demanded unpaid wages.
April 2014	Two new state-funded institutes for vocational training for visually and hearing impaired people started classes.
May 7-11, 2014	Muslim Turks of Rhodes and the Dodecanese gave voice to their problems on the 59th Congress of the Federal Union of European Nationalities (FEUN) held in Flensburg, Germany.

May 23, 2014	With a decree announced in the Official Gazette, the Greek Ministry of Education and Religious Affairs decided to close down a total of 18 minority primary schools (14 in Rhodopi, 3 in Xanthi and 1 in Evros province) due to the diminishing number of pupils.
May 25, 2014	Despite securing the third place with 12.28 percent in the regional unit of Eastern Macedonia-Thrace and the first place in Western Thrace including electoral districts of the Rhodopi and Xanthi for the European Parliament elections held on 25 May 2014; the Party of Friendship, Equality and Peace (DEB) failed to elect any MEPs as it did not reach the 3% electoral threshold nationwide.
May 25, 2014	Cahit Mustafa, a Turkish lecturer in Rhodes, was detained three separate times by the police on grounds for openly supporting the Friendship, Equality and Peace (DEB) party during the campaigns for the European Parliament elections held in Greece.
May 2014	The Ministries of Education and Religious Affairs; Environment, Energy and Climate Change; Public Order and Citizen Protection; and Health issued a joint ministerial decision regarding the grant of permission for places of worship, which required approvals from local urban planning departments to attest to compliance with local, public health, and safety regulations.
May 2014	A businessman involved in a car accident and his bodyguards attacked three newspaper photojournalists covering the incident. Lodging an official complaint, the photojournalists alleged that police officers detained the journalists temporarily, confiscated the cameras, and erased the footage.
May 2014	The Ministry estimated that 23 percent of employment is undeclared work.
May 2014	The Council of State rejected appeals of teachers and metro employees to end their continued mobilization.
June 2013	For the assessment process of applying for asylum in the EU member state of first entry, the Greek government replaced the old police-operated refugee system with a new autonomous, civilian-staffed asylum service under the authority of the Ministry of Public Order and Citizen Protection.
June 10, 2014	The Athens Metro declined to sell advertising space for the 10th annual LGBT Pride Parade.
June 10, 2014	The Nea Dimokratia-PASOK coalition government was formed under Prime Minister Antonis Samaras.
June 11, 2014	According to a statement issued by the General Confederation of Greek Workers (GSEE), there were around 100,000 undocumented minor workers in Greece.

June 18, 2014	According a report issued by the Labor Institute, there were rising trends in labor violations especially in the tourism sector, such as employee compensation in the form of supermarket coupons, meals, and hotel accommodations in lieu of wages; delays of up to one year of salary payments; non-payment of benefits; payment of partial wages for full-time work; and up to 30 consecutive days of work without weekends off.
June 24-25, 2014	A Holocaust education seminar was organized for teachers from the island of Zakynthos.
June 27, 2014	The government enacted the law which imposed penalties against persons perpetrating crimes of abduction and kidnapping, including prison sentences for perpetrators or their collaborators who knew or disregarded information of such crimes.
June 27, 2014	According to the statement issued by the Ministry of Public Order and Citizen Protection, the number of repatriations for refugees rose by 33 percent during the first half of 2014.
June 29, 2014- August 22, 2014	Five separate attacks against LGBT individuals took place in Athens and Thessaloniki.
June 30, 2014	Turkish NGOs of Western Thrace sent a letter to the Greek Office of the Amnesty International, informing them about human rights violations against themselves
June 2014	The Ombudsman demanded coregisteration of any foreign family members for the registration of newborn migrant children.
June 2014	A new law amendment banned the commercial sexual exploitation of children and child pornography, and imposed penalties if the crime was committed using information and communications technology accessed from the country. Violators may be sentenced to life imprisonment and a fine of up to 500,000 euros.
June 2014	When the Cultural and Educational Association of Didymóteicho-Evros sent a car to transfer the body of a Muslim who passed away in Thessaloniki, police forces at the Thessaloniki Airport imposed a fine of 5,000 Euros and seized the license plate of the car *en route*.
June 2014	Some prison guards carried a work stoppage in order to protest overcrowding and understaffing in prisons.
July 1, 2014	The new immigration law simplified the granting of residence permits to non-EU nationals.
July 3, 2014	800 foreign agricultural workers held a strike to protest their inhumane living conditions and racist treatment by the police.
July 14, 2014	With a law enacted, it was decided to deprive MPs of parliamentary privileges if an appeals court found them guilty of felonies and certain misdemeanors.

July 27, 2014	Loudspeakers of a mosque were removed at time of the call for prayer in the village of Dikilitaş, located in the Evros District.
July 2014	The U.S. government estimated the population of Greece at 10.8 million.
July 2014	Golden Dawn supporters attacked a photojournalist covering the trial of a Golden Dawn member, and the photojournalist criticized police officers for not intervening.
July 2014	In the store launched in the Yassıköy (Iasmos) prefecture of Western Thrace with the support of the movement called "Entrepreneur- Citizens of Thrace ", the "JUMBO" Toys Company, considering the Muslim Turkish population in the region, used Turkish-Greek expressions in the signs such as Έξοδος, Ταμεία – Çıkış, Kasalar-Exit, Checkouts", which caused reactions among the authorities.
July 2014	The Municipality of Thessaloniki for a second time opened the New Mosque to worship exclusively for the occasion of Eid al-Fitr prayer.
July 2014	The Council of State dismissed a case opposing to the construction of a mosque in Athens and approved the use of 1.1 million Euros in state funding for the project.
August 24, 2014	The Greek Patriotic Association handed out flyers with racist, fascist and anti-Turkish content in the Turkish neighborhoods of Komotini.
August 25, 2014	According to Greece 2014 Human Rights Report issued by the US Department of State, the Greek government did not implement 517 ECHR decisions on human rights violations in the country.
September 5, 2014	The Greek parliament passed a law to consolidate antiracist laws and extend periods of detention for perpetrators of hate crimes.
September 9, 2014	The Parliament passed the Anti-Racism Law.
September 9, 2014	According to the new law against discrimination and anti-Semitism; individuals convicted of incitement to violence, discrimination or hatred based on color, race, religion, national or ethnic origin, gender, disability and sexual orientation may be sentenced to imprisonment of three months to three years, deprivation of political rights for a period of one to five years, and a fine from 5,000 to 50,000 Euros.
September 16, 2014	The provision of the law putting restrictions on speech provoking hatred or violence as well as public expressions insulting persons or groups because of their religious or ethnic origins was implemented in the case of the racist and fascist Golden Dawn party which was convicted.
September 18, 2014	Turkish NGOs of Western Thrace sent a letter to the US Embassy in Athens, informing them about human rights violations against themselves.

September 25, 2014	In violation of the provisions of the Lausanne Treaty regarding the religious rights of Muslims, the Committee of Educational Affairs of the Greek parliament passed a bill, which envisaged the creation of a supervisory commission in *medrese*s, consisting of 7 inspectors with 2 Christian members.
September 30, 2014	The Thracian Court of Appeals, consisting of three judges, convicted Cengiz Ömer, the owner and the editor-in-chief of Millet Newspaper published in Western Thrace, of advocating in an article the opening of a kindergarten for the Turkish Muslim minority, to 6 months of prison, which was suspended for three years.
September 30, 2014	A parliamentary question no 3128, dated 30 September 2014 was addressed by regional deputies who talked about an unfair treatment, stating that the oral performance of Muslim Turkish students in the minority high schools of Komotini (Celal Bayar High School) and Xanthi (Muzaffer Salihoğlu High School) were ignored in the calculation of overall grades required for admission to universities.
September 2014	When the Parliament amended antiracism laws that criminalize malicious denial of the Holocaust, anti-Semitic incidents like the desecration of Jewish cemeteries took place in Thessaloniki and Larissa.
September 2014	It was declared that the unemployment rate among women was 29 percent, and the number of reported cases of gender discrimination in dismissal from employment due to economic crisis had increased by 25 percent.
September 2014	In the beginning of school year 2014, 20 children belonging to the Turkish Minority of Western Thrace were not enrolled in the primary school on grounds that they had not attended the kindergarten. However, upon intervention by the regional deputy of Turkish origin, the authorities agreed to enroll them in September.
September 2014	Although the school year begins in September, many minority schools do not receive their Turkish textbooks before the New Year. For instance, by 15 December 2014, the Kırkmahalle minority primary school in Komotini was still unable to receive their Turkish textbooks for the first grade.
September 2014	Particularly as a result of the increase in racially-motivated organized attacks backed mostly by the Golden Dawn Party, the government issued a new law on the prevention of hate crimes.
October 1, 2014	Article 13 of Law no 4301/2014 on "Organization of the Legal Form of Religious Communities and their organizations in Greece" (*Government Gazette* 223A/07.10.2014) ratified by the parliament on 1 October 2014 provided a detailed list of Catholic places of worship around the country.
October 1, 2014	A new law enacted by the Parliament granted the right to open places of worship, establish private schools, foundations and non-profit organizations to Muslims living in Greece as well as to religious minorities from other religions and sects such as Catholics, Mormons, Jehovah's

	Witnesses, Scientologists, Atheists, Baha'is, Hare Krishnas, Agnostics, Paleoimerologites and Protestants.
October 1-2, 2014	A symposium on the Turks of Rhodes and Kos was held at Ege University.
October 4, 2014	The Association of Salonikan Muslims that recognized the elected *mufti* requested a place of worship for the Eid al-Adha prayer, which was turned down by the Municipality of Thessaloniki and the Ministry.
October 17, 2014	Unidentified persons dumped a pig's head and wrote anti-Muslim slogans in front of the Hellenic-Arab Educational Center in Athens.
October 22, 2014	Greek authorities refused to allow Dursun Ali Şahin, Mayor of Edirne, to visit the Bayezid Mosque in Didymóteicho.
October 31, 2011	The Greek government declared that it had granted a total of 587,102 residence permits by then.
October 2014	According to the report of Amnesty International, 13 prison guards were charged with "aggravated torture that caused death".
October 2014	Anarchist Nikos Romanos, detained since October, began a prolonged hunger strike upon refusal of the authorities to allow him educational leave to attend his university courses, a right which he won.
October 2014	The media reported that more than 300 individuals had been held in detention for periods of longer than 18 months.
October 2014	Authorities declared that they had conducted a total of 29,079 inspections in all sectors from September 2013 up to October 2014.
October 2014	The government ended its civil mobilization order for transportation employees after 20 months
October 2014	According to the October 2014 report by the Council of Europe, police forces reportedly used forms of violence against migrants and refugees in detention centers (particularly in Amigdaleza migrant detention center), such as beating, punching, blowing with batons or other objects.
November 13-17, 2014	A number of the reported police abuses took place during the student protests.
November 14, 2014	In violation of the provisions of the Lausanne Treaty regarding the religious rights of Muslims, the Committee of Educational Affairs of the Greek parliament passed a bill, which envisaged the creation of a supervisory commission in *medrese*s, consisting of 7 inspectors with 2 Christian members, which were nominated on November 14.
20 November 2014	A Court ruled that the newspaper Gündem shall pay Nikopoulou a compensation of 150 thousand Euros, 20 thousand of which would be paid immediately. Later on, the newspaper Millet was also imposed a fine of 120 thousand Euros, 30 thousand of which had to be paid immediately. Subsequently, all assets and bank accounts of Hülya Emin, owner of the newspaper Gündem and Cemil Kabza, the editor-in-chief of

	the same newspaper; as well as those of Cengiz Omer and Bilal Bodur, owners of the newspaper Millet, were blocked. The newspaper Gündem brought the case before the Greek Court of Cassation, which, however, upheld the court decision on November 20, 2014.
21 November 2014	The newspaper "Xanthinews" made news about the visit by the administration of the Turkish Association of Xanthi to Tomas Mihoglou, the mayor of Topiros (İnhanlı) village, on November 21, 2014.
27 November 2014	The Special Pedagogical Academy of Thessaloniki (ERATH) was closed down forever.
27 November 2014	According to a law which was passed in the Greek Parliament and introduced several reforms in the existing legislation on minority education, a new Center for In-Service Training of Minority Program Teachers was founded, starting with the academic year 2015-2016, in the city of Alexandroupoli, under the Department of Primary Education within the Faculty of Education at Democritus University of Thrace.
30 November 2014	Unidentified perpetrators attacked the Turkish Consulate-General in Thessaloniki with Molotov cocktails.
November 2014	The Greek Ministry of Justice, Transparency and Human Rights declared that the total population in Greek prisons was 11,988.
November 2014	The Hellenic League for Human Rights estimated that police detained approximately 800 individuals in police stations and holding cells.
November 2014	21 percent of the country's detainee population was declared to have been subjected to long pre-trial detention periods.
November 2014	More than 200 Syrian refugees, including women and children, carried out a hunger strike at the Syntagma Square in Athens in order to protest the prolonged asylum application processes.
November 2014	The Ombudsman called on the Minister of Public Order and Citizen Protection to end the practice of holding unaccompanied minors together with adults and to integrate these minors to the social welfare system.
November 2014	The NGO named "*To Xamogelo Tou Paidiou*" (Smile of a Child) stated it received 629 child abuse reports involving a total of 1,254 children.
January-November 2014	From January to November 2014, authorities organized the deportation of 25,602 immigrants back to their home countries.
November 2014	It was declared that the hotline for female victims of violence had received more than 184,000 calls from March 2011 to November 2014.
November 2014	Authorities declared that 4,035 women had benefitted from the shelters for victims of domestic violence and counseling-support centers offered by the Greek government.

November 2014	It was declared that according to November 2014 data, in 146 bilingual minority schools of Western Thrace there are a total of 5,780 pupils (2,953 boys and 2,827 girls).
November 2014	According to November 2014 data, it was declared that there were 534 students (225 boys and 309 girls) attending the secondary-high school of Xanthi, and 699 students (328 boys and 366 girls) attending the Celal Bayar Minority High School of Komotini.
5-6 December 2014	Mass demonstrations were banned during the visit of both the German Chancellor and Turkish Prime Minister Ahmet Davutoğlu to Athens.
15 December 2014	The Kırkmahalle Minority Primary School in Komotini was still unable to receive their Turkish textbooks for the first grade.
18 December 2014	The NGOs named "Cultural Association of the Turkish Women of Rhodope", "Minority Youth Association of Evros Prefecture" and "Association of the Turkish Women of Xanthi" took their cases, for a second time, to the ECHR which was noticed to the Greek government.
December 2014	The media reported five cases of women killed by their partners or husbands.

BIBLIOGRAPHY

Ailin İsmail, *Yunanistan'da Azınlık Hakları: Batı Trakya Türk Azınlığı,* (unpublished MA thesis) Ankara 2012.

Amnesty International Report 2014/15, The State of the World's Human Rights, London 2015.

Batı Trakya Azınlığı Kültür ve Eğitim Şirketi [Culture and Education Company of the Minority of Western Thrace]

Batı Trakya News Agency: www.batitrakya.org

Birlik Newspaper: www.birlikgazetesi.info

Dimetoka-Evros Müslümanları Eğitim ve Kültür Derneği [Cultural and Educational Association of the Muslims of Didymóteicho-Evros]

FUEN, Resolution zur Situation der Minderheitenrechte in Griechenland anlässlich des FUEN Kongresses 2015 in Komotini/Gümülcine [Resolutions of the FUEN Congress (2015)].

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, Δικαιώματα του Ανθρώπου Εθνικό Σχέδιο Δράσης, Athens 2014.

General Secretariat Transparency and Human Rights Hellenic Ministry of Justice, *Human Rights National Action Plan 2014-2016,* Athens 2014.

Greece 2013 Human Rights Report.

Greece 2013 International Religious Freedom Report.

Greece 2014 Human Rights Report.

Greece 2014 International Religious Freedom Report.

Gündem Newspaper: www.gundemgazetesi.com

http://dexiextrem.blogspot.com.tr

http://news.in.gr

http://thesecretrealtruth.blogspot.com

http://www.avgi.gr

http://www.elenakountoura.gr

http://www.hamogelo.gr

http://www.karfitsa.gr

http://www.neakriti.gr

http://www.tanea.gr

http://www.tovima.gr

https://left.gr

Human Rights Watch, World Report 2015, Events 2014.

Makedonya-Trakya Müslümanları Eğitim ve Kültür Derneği [Educational and Cultural Association of Macedonian-Thracian Muslims]

Menschenrechte für Migranten und Flüchtlinge, Positionen und Forderungen von PRO ASYL, Interkulturellem Rat in Deutschland und Deutschem Gewerkschaftsbund (DGB) zur Bundestagswahl 2013 [Report on the Rights of Migrants and Asylum-Seekers, relevant chapters on Greece

(2013) published by DGB, INTERKULTURELLER RAT IN DEUTSCHLAND, PRO-ASYL].

Millet Newspaper: www.millet.gr

Nuri Ali Tahir, *Minority Rights in Bulgaria and Greece and the Impact of European Integration* (unpublished PhD thesis), Trieste 2013.

Rapport de l'ECRI sur la Grèce, adopté 10 décembre 2014, publié 24 février 2015.

State of the World's Minorities and Indigenous Peoples 2015, Events 2014.

Şimşek Esra, *Les droits des minorités musulmanes en Grèce et en Bulgarie: une étude comparative au regard du processus d'européanisation*, (unpublished MA thesis), Warsaw 2011-2012. (Collège d'Europe, Programme des études européennes interdisciplinaires)

Taraflarının Bakışıyla Lozan Uluslararası Sempozyumu [International Symposium on the Treaty of Lausanne in the eyes of Signatories], 9-10 May 2014, ed. C. Eraslan, C. Bayram, S. Açıkkaya, N. Erdem, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü [*Institute for Atatürk's principles and the History of Turkish Renovation*], Istanbul University, Istanbul 2015.

Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Turkey: www.mfa.gov.tr

Tuncer Topur, *Yunan'la Sirtaki*, Istanbul: İleri Yayınları, 2014.

Weissbuch der Minderheitenrechte, [Minority Rights Report by the German Federal Ministry of the Interior and European Commission] (2014), relevant chapters on Greece, published under the sponsorship of German Federal Ministry of the Interior and European Commission on behalf of Jugend Europäischer Volksgruppen].

Yunanistan Müslümanlar Birliği [Muslim Association of Greece]

APPENDICES AND PHOTOS

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hariciye Vekaleti Lozan Sulh Muahedenamesi [*Peace Treaty of Lausanne, Ministry of Foreign Affairs, Turkish Grand National Assembly*]Mukavelat ve senedat-ı saire [*Conventions and other relevant documents*], 24 Temmuz 1339-1923 [24 July 1923] Istanbul: Ahmet İhsan ve Şürekası Matbaacılık Osmanlı Şirketi, 1339

فصل : ٣

اقلیتلرك حمایه‌سی

ماده : ٣٧

تورکیا ، ٣٨ دن ٤٤ ، قدر اولان ماده‌لرده مصرح احکامك قوانین اصلیه شکلنده طاتمسنی وهیچ برقانون ، برنظام وهیچ برمعامله‌ٔرسمیه‌نك بواحکامه مناقی ویا معارض اولامسنی وهیچ برقانون، برنظام وهیچ برمعامله‌ٔرسمیه‌نك احکام مذکوره‌یه احراز تفوق ایتمه‌سنی تعهد ایدر .

ماده : ٣٨

تورك حکومتی، تولد، ملیت، لسان، عرق ویادین تفریق ایتمکسزین تورکیااهالیسنك کافه‌سنه حیات وحریتلرنجه حمایهٔ تامه وکامله بخش ایتمکی تعهد ایدر . تورکیانك بوتون اهالیسی انتظام عامه وآداب عمومیه ایله غیرقابل تألیف اولمایان هردین ، مذهب ویا اعتقادك کرك عمومی وکرك خصوصی صورتده سربستیٔ اجراسی حقنه مالك اوله‌جقلردر . غیرمسلم اقلیتلر ، بوتون تورك تبعه‌سنه تطبیق ایدیلن وتورك حکومتی طرفندن مدافعهٔ ملیه ویاانتظام عامه‌نك محافظه‌سی ایچون مملکتك هرطرفنده ویا برقسمنده اتخاذ ایدیلن تدابیرمحفوظ قالمق شرطیله ، سربستیٔ سیروسفر ومهاجرتدن تمامیله استفاده ایده‌جکلردر.

ماده : ٣٩

غیرمسلم اقلیتلره منسوب تورك تبعه‌سی ، مسلمانلرك استفاده ابتدکلری عینی حقوق مدنیه و سیاسیه‌دن استفاده ایده‌جکلردر .

تورکیانك بوتون اهالیسی دین تفریق ایدلمکسزین قانون نظرنده مساوی اوله‌جقلردر.

دین ، اعتقاد ویا مذهب فرقی هیچ بر تورك تبعه‌سنك حقوق مدنیه و سیاسیه‌دن استفاده‌سنه و بالخاصه خدمات عامه‌یه قبوله ، مأموریت و مراتبه نائلیتنه ویا مختلف مسالك و صنایعی اجرا ایتمسنه بر مانعه تشکیل ایتمیه‌جکدر .

بالعموم تورك تبعه‌سنك کرك مناسبات خصوصیه ویا تجاریه‌ده ، کرك دین ، مطبوعات ویا هرنوع نشریات خصوصنده وکرك اجتماعات عمومیه‌ده هرهانکی بر لسانی استعمال حقنه مالك اولملرینه قارشی هیچ بر قید وضع ایدلمیه‌جکدر .

لسان رسمی موجود اولمقله برابر ، تورکجه‌دن غیری لسان ایله متکلم بولنان تورك تبعه‌سنه محاکم حضورنده کندی لسانلرینی شفاهی صورتده استعمال ایده‌بیلملری ضمننده تسهیلات مناسبه ابراز اولنه‌جقدر .

Chapter 3 of the Treaty of Lausanne: “Protection of Minorities” (*Akalliyyetlerin Himayesi*)
Articles 37, 38 and 39

ماده : ٤٠

غیر مسلم اقلیتلره منسوب اولان تورك تبعه‌سی حقوقاً و فعلاً دیکر تورك تبعه‌یه تطبیق ایدیلن عین معامله و تأمیناتدن مستفید اوله‌جقلردر . بونلر بالخاصه ، مصرفلری کندیلرینه عائد اولمق اوزره هردرلو مؤسسات خیریه، دینیه ویا اجتماعیه‌نی ، هردرلو مکتب و سائر مؤسسات تعلیم و تربیه‌یی تأسیس ، اداره و مراقبه ایتمك وبورالرده کندی لسانلرنی سربستجه استعمال و آیین دینیلرنی سربستجه اجرا ایتمك خصوصلرنده مساوی حقوقه مالك اوله‌جقلردر .

ماده : ٤١

تدریسات عمومیه خصوصنده ، تورك حکومتی غیر مسلم تبعه‌نك مهم بر نسبت داخلنده متمکن اولدقلری شهرلر و قضالرده بو تورك تبعه‌سنك چوجقلرینك ابتدائی مکتبلرده کندی لسانلریله تحصیل ایتملرنی تأمین ضمننده تسهیلات مناسبه ابراز ایده‌جکدر . بو حکم تورك حکومتنك مذکور مکتبلرده تورك لسانك تدریسنی مجبوری قیلمسنه مانع اولمیه‌جقدر .

غیر مسلم اقلیتلره منسوب تورك تبعه‌سنك مهم نسبتده موجود اولدقلری شهرلرده ویا قضالرده دولت بودجه‌سی، بلدیه ویا سائر بودجه‌لر طرفندن تربیه ، دین ویا امر خیر مقصدیله تخصیص ایدیلن مبالغدن بو اقلیتلره‌ده محق بر حصه تأمین اوله‌جقدر .

مبالغ مذکوره علاقه‌دار مؤسساتك صاحب صلاحیت ممثللرینه اعطا ایدیله‌جکدر .

ماده : ٤٢

تورك حکومتی غیر مسلم اقلیتلرك حقوق عائله ویا احکام شخصیه‌لری بحثنده بو مسائلك مذکور اقلیتلرك عرف و عادتلرنجه حل و فصل ایدلمسنه مساعد احکام وضعنه موافقت ایدر .

اشبو احکام تورك حکومتی ایله علاقه‌دار اقلیتلردن هربرینك مساوی مقدارده ممثللردن مرکب خصوصی قومیسیونلر طرفندن تنظیم اوله‌جقدر . اختلاف وقوعنده تورك حکومتی ایله جمعیت اقوام مجلسی آوروپا حقوقشناسلری میانندن منتخب بر حکم علی‌الحکمی بالاتفاق تعیین ایده‌جکلردر .

تورك حکومتی مذکور اقلیتلره عائد کلیسالره ، حاورالره ، مزارلقلره و سائر مؤسسات دینیه‌یه هر درلو حمایه‌یی بخش ایلمکی تعهد ایدر . عینی اقلیتلرك حال حاضرده تورکیاده موجود اولان اوقافنه ومؤسسات دینیه وخیریه‌لرینه هردرلو تسهیلات ومساعدات اعطا اوله‌جق وتورك حکومتی یکی مؤسسات دینیه وخیریه احداثی حقنده بوقبیل سائر مؤسسات خصوصیه‌یه تأمین ایدیلمش اولان تسهیلات لازمه‌دن هیچ برینی دریغ ایتمیه‌جکدر .

ماده : ٤٣

غیرمسلم اقلیتلره منسوب تورك تبعه‌سی ، احکام دینیه‌لرینه مغایر ویا دینی آیینلرینی مخل هرهانکی بر معامله‌نك ایفاسنه مجبور طوتلمیه‌جقلری کبی استراحت اسبوعیه‌لری اولان کونده محکمه‌لرده اثبات وجود ایتمکدن ویاهرهانکی بر معامله قانونیه اجراسندن استنکاف ایتدکلرندن طولایی هیچ برحقلری ساقط اولمیه‌جقدر .

Chapter 3 of the Treaty of Lausanne: “Protection of Minorities” (*Akalliyyetlerin Himayesi*)
Articles 40, 41, 42 and 43

مع مافيه بو حكم ، مذكور تورك تبعه‌يى انتظام عامه‌نك محافظه‌سى ايچون ديكر تورك تبعه‌يه تحميل ايديلن مجبوريتلردن آزاده قيلمايه‌جقدر .

ماده : ٤٤

تورکیا ، اشبو فصلك بوقاريكى ماده‌لرينك تورکیانك غير مسلم اقليتلرينه تعلق ايتديكى مرتبه‌ده احكام مذكوره‌نك بين‌الملل منفعتى حائز تعهدات تشكيل ايتملرينى وجمعيت‌اقوامك كفالتى آلتنه وضع ايدلمرينى قبول‌ايلر . بونلر جمعيت اقوام مجلسنك اكثريتنك موافقتى اولمقسزين تعديل ايديله‌ميه‌جكلردر . بريتانيا ايمپراطورلغى ، فرانسه ، ايتاليا وژاپونيا ، جمعيت اقوام مجلسى اكثرينى طرفندن اشبو مواد حقنده اصولى دائره‌سنده قبول ايديله‌جك اولان هردرلو تعديلاتى رد ايتمه‌كى معاهدهٔ حاضره ايله تعهد ايلرلر .

تورکیا ، جمعيت اقوام مجلسى اعضاسندن هربرينك بو تعهداتدن هرهانكى برينه قارشى وقوعبولان تجاوزى ويا تجاوز تهديدينى مجلسك نظردقتنه عرضه‌صلاحيتدار اوله‌جغى ومجلسك ايجاب حاله كوره‌مناسب ومؤثرتلقى ايديله‌جك برصورت حركت اتخاذ وتعليمات اعطا ايده‌بيله‌جكنى قبول ايدر .

بوندن باشقه تورکیا ، اشبو مواده متداثر حقوقى ويافعلى مسائله‌ده تورك حكومتيله واضع الامضا ديكر دولتلردن برى ويا جمعيت اقوام مجلسى اعضاسندن ديكر بردولت بيننده اختلاف افكار وقوعه كلديكى تقديرده اشبو اختلافك ، جمعيت اقوام عهدنامه‌سنك ١٤ نجى ماده‌سى احكامنه نظراً بين‌الملل ماهيتى حائز بر اختلاف كبى تلقى ايدلسنى قبول ايدر . تورك حكومتى بو قبيلدن اولان هراختلافك ، ديكر طرف طلب ايتديكى تقديرده ، بين‌الملل عدالت محكمهٔ دائمه‌سنه توديعنى قبول ايدر . محكمهٔ دائمه‌نك قرارى قابل استيناف اولمايوب جمعيت اقوام عهدنامه‌نك اون اوچنجى ماده‌سى احكامى موجبنجه ويرلمش بر قرارك عينى قوت وحكمنى حائز اوله‌جقدر .

ماده : ٤٥

اشبو فصل احكامى ايله تورکیاده يولنان غيرمسلم اقليتلر حقنده طابينان حقوق ، يونانستان طرفندن كندى اراضيسنده يولنان مسلمان اقليت حقنده دخى طانمشدر .

قسم : ٢

احكام ماليه

فصل : ١

ديون عموميهٔ عثمانيه

ماده : ٤٦

اشبو فصله مربوط جدوله‌ده محرر ديون عموميهٔ عثمانيه اشبو فصله‌ده مندرج شرائط دائره‌سنده تورکیا ايله

Chapter 3 of the Treaty of Lausanne: “Protection of Minorities” (*Akalliyyetlerin Himayesi*)
Articles 44 and 45

January 1, 2014. Act of vandalism against the Muslim Kahveci Cemetery in Komotini.
http://www.birlikgazetesi.info/haberler/8457-guemuelcne-qkahvec-mezarliiqnda-mezar-talarini-kirdilar.html

February 23, 2014. Copies of the Holy Quran torn apart on the island of Rhodes.
IHA Ihlas News Agency.

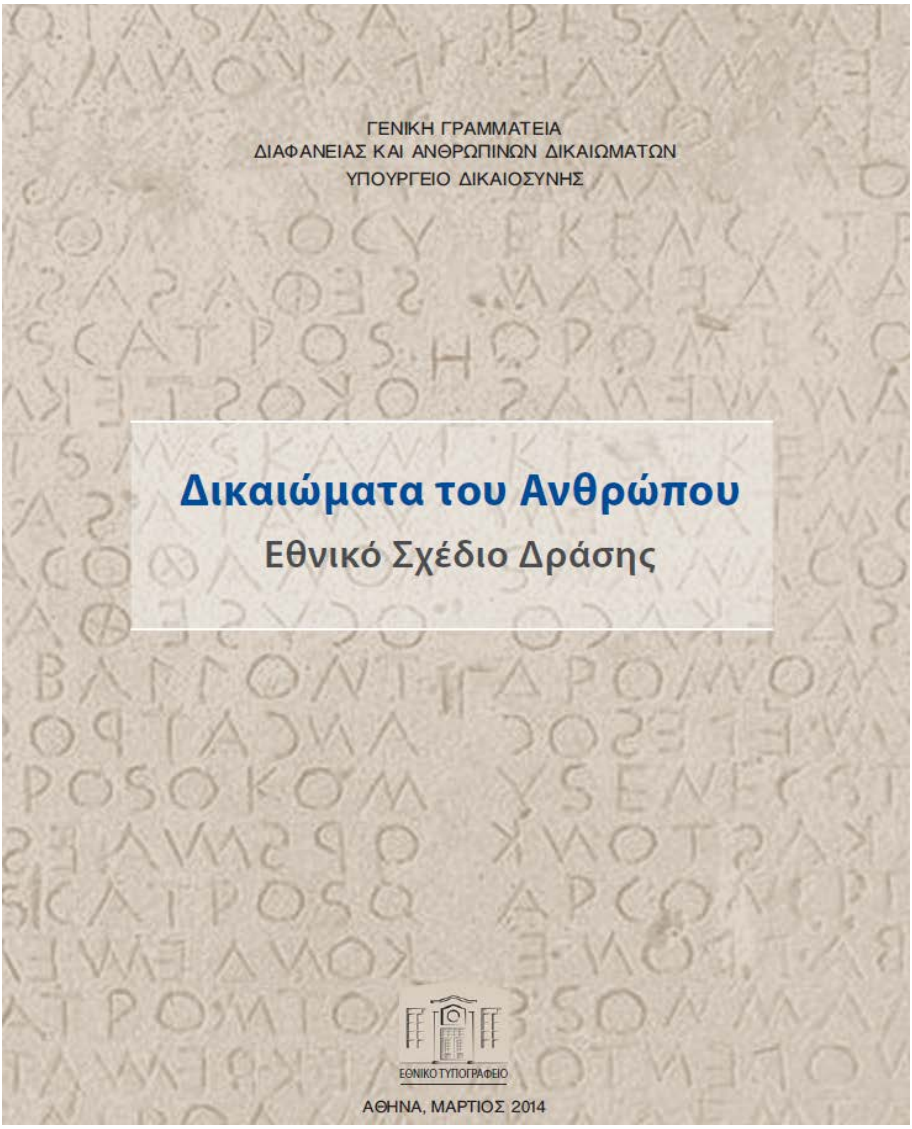

March 2014. Secretariat-General for Transparency and Human Rights under the Ministry of Justice, Transparency and Human Rights published the National Action Plan for Human Rights on the issues pertaining to the developments in human rights in Greece.

13 April 2014. Unidentified perpetrators dumped a pig's head in front of the mosque in Avandos, Alexandroupolis.
http://www.birlikgazetesi.info/haberler/8897-dedeaacta-mescd-kapisina-domuz-kafasi-koydular.html

July 2014. Turkish signboard in the "JUMBO" Toys Store, Yassıköy (Iasmos), Rhodopi Prefecture

http://www.trakyaninsesi.com/haber/2033/yassikoy-jumbo-magazasindaki-turkce-levhalara-tepki.html

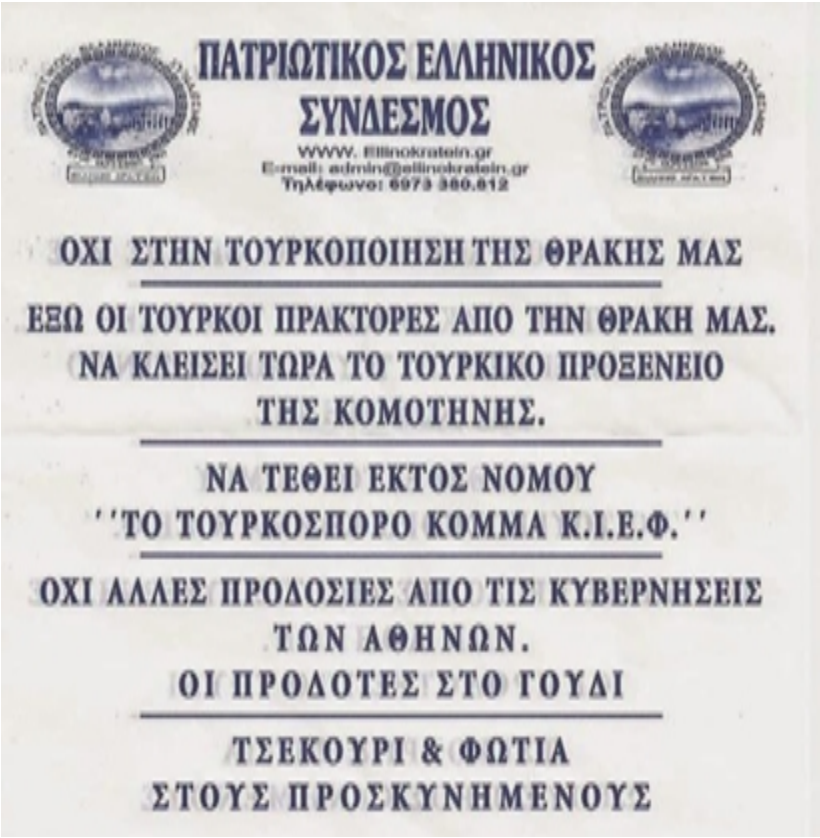

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

WWW. Ellinokratein.gr
E-mail: admin@ellinokratein.gr
Τηλέφωνο: 6973 380.812

ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΜΑΣ

ΕΞΩ ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΡΑΚΗ ΜΑΣ.
ΝΑ ΚΛΕΙΣΕΙ ΤΩΡΑ ΤΟ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ
ΤΗΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ.

ΝΑ ΤΕΘΕΙ ΕΚΤΟΣ ΝΟΜΟΥ
''ΤΟ ΤΟΥΡΚΟΣΠΟΡΟ ΚΟΜΜΑ Κ.Ι.Ε.Φ.''

ΟΧΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΟΔΟΣΙΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ
ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ.
ΟΙ ΠΡΟΔΟΤΕΣ ΣΤΟ ΓΟΥΔΙ

ΤΣΕΚΟΥΡΙ & ΦΩΤΙΑ
ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΕΝΟΥΣ

August, 24 2014. Slogans and flyers with fascist and anti-Turkish content handed out by the Greek Patriotic Association in the Turkish neighborhoods of Komotini.

October 17, 2014. Dumped pig's head and painted red cross over the entrance door of the Hellenic-Arab Cultural Center in Athens. Source: Anadolu Agency.

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ

ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΟ 2014

ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΟ 2014

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στην εποχή μας τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, έχουν εξέχουσα θέση τόσο στο εσωτερικό δίκαιο των χωρών όσο και σε διεθνές επίπεδο. Το αν τα κράτη σέβονται ή όχι τα ανθρώπινα δικαιώματα, αντιλαμβάνεται και ως δείκτης της δημοκρατίας και του επιπέδου ανάπτυξής τους. Από αυτή την άποψη τα ανθρώπινα δικαιώματα ξεπερνώντας κατά πολύ την εθνική διάστασή τους έχουν αποκτήσει μια διεθνή διάσταση. Αυτό καθιστά επιτρεπτό να δείξει ενδιαφέρον ο καθένας τόσο για τα προβλήματα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην χώρα του αλλά και για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε οποιοδήποτε σημείο του κόσμου. Παράλληλα βγαίνει πλεόν στο πρώτο πλάνο η αντίληψη ότι οι πολίτες μιας χώρας που είναι μέλη μιας μειονότητες έχουν τα ίδια πολιτικά δικαιώματα με εκείνους που αποτελούν την πλειονότητα στη χώρα αυτή. Η Ελλάδα έχει υιοθετήσει τη Συνθήκη της Λισαβόνας που είναι το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα και ταυτοχρόνως με την Συνθήκη της Λωζάνης είναι η μοναδική βαλκανική χώρα που αναγνωρίζει επίσημα την μουσουλμανική μειονότητα που ζει στο έδαφός της. Αυτή η πραγματικότητα καθιστά αναπόφευκτη την παρακολούθηση των εξελίξεων στην Ελλάδα τόσο από άποψη ανθρωπίνων δικαιωμάτων όσο και από άποψη μειονοτικού δικαίου.

Στις εκθέσεις των διεθνών οργανισμών για τα ανθρώπινα δικαιώματα η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις ευρωπαϊκές χώρες με τις περισσότερες αναφορές στα θέματα των παρατηρούμενων παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιώματων. Η ελληνική κυβέρνηση αντιλαμβανόμενη την πραγματικότητα αυτή, με σκοπό να παρακολουθήσει από περίοπτη θέση τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα, ίδρυσε με το υπ΄αριθ. 94/2010 Π.Δ. την Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ως έργο της Γενικής Γραμματείας καθορίστηκε, η εμπέδωση και η προαγωγή της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών με τη συμμόρφωση της Ελλάδας προς τις διεθνείς υποχρεώσεις της. Στην Ελλάδα τον Μάρτιο του 2014 δημοσιεύθηκε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που συμπεριλαμβάνει τις εξελίξεις στα θέματα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στο σχέδιο δράσης βλέπουμε ότι και οι επίσημες ελληνικές αρχές είναι ενοχλημένες από τις αθρόες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αναφέρεται ότι για την εξάλειψη αυτού του φαινομένου έχουν καταρτιστεί διάφορα σχέδια δράσης. Επιπλέον ο φορέας αυτός που ασχολείται με τα ζητήματα παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα και με την πρόοδο που σημειώνεται στα ζητήματα αυτά, έχει γνωστοποιήσει ότι είναι ανοιχτός σε συνεργασίες με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και τους πανεπιστημιακούς κύκλους.

Αν και έτσι έχουν τα πράγματα, όταν μελετηθούν οι εκθέσεις των διεθνών οργανισμών για την Ελλάδα παρατηρείται ότι οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα παρουσιάζουν αύξηση στα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, ενώ σε ζητήματα που αφορούν την

τουρκομουσουλμανική μειονότητα βλέπουμε να ακολουθούνται πρακτικές που είναι απομεινάρια της χουντικής περιόδου. Οι ακολουθούμενες αυτές πρακτικές καθιστούν απαραίτητη την συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων στα ανθρώπινα δικαιώματα στην Ελλάδα είτε αυτές είναι θετικές είτε αρνητικές. Με την έννοια αυτή αποτελεί ένα σημαντικό βήμα η παρούσα έκθεση που συντάχθηκε στο πλαίσιο αυτό.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ελλάδα σε αντίθεση με τις περισσότερες βαλκανικές χώρες με τις οποίες γειτονεύει και τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης της οποίας είναι μέλος, είναι η μοναδική χώρα που στο πλαίσιο της Συνθήκης της Λωζάνης που έχει υπογράψει το 1923, επισήμως διατηρεί μειονότητα εντός της Επικράτειάς της. Τα μέλη της μειονότητας αυτής έχουν κατανομαστεί ως μουσουλμάνοι της Ελλάδας. Εντούτοις στις εκθέσεις που συντάσσονται για την Ελλάδα δεν υπάρχει αρκετή αναφορά στις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε βάρος των μουσουλμάνων που απολαμβάνουν καθεστώς επίσημης μειονότητας. Επιπλέον στην Ελλάδα παράλληλα με την μουσουλμανική μειονότητα της οποίας το καθεστώς αναγνωρίζεται με διεθνείς συνθήκες, υπάρχουν πολλοί μουσουλμάνοι μετανάστες και πρόσφυγες που έχουν έρθει στην χώρα για να εργαστούν ή για διάφορους άλλους λόγους. Από αυτούς τους μετανάστες πολλοί λίγοι έχουν αποκτήσει την ελληνική υπηκοότητα και η πλειονότητά τους βρίσκονται στην χώρα ως νόμιμοι μετανάστες και πρόσφυγες. Αυτοί αριθμητικά αν και αποτελούν πλέον το 10% του πληθυσμού της χώρας, στις εκθέσεις που συντάσσονται για την Ελλάδα υπάρχει πολύ περιορισμένη αναφορά στα ανθώπινα και θρησκευτικά δικαιώματα αυτών των μεταναστών και προσφύγων.

Κατά την εξακρίβωση των παραβιάσεων των ανθρώπινων δικαιωμάτων που εκδηλώνονται στην Ελλάδα και των προβλημάτων της μουσουλμανικής μειονότητας παράλληλα με τις δικές μας εμπειρίες και παρατηρήσεις επωφεληθήκαμε και από τις απόψεις των δασκάλων, μαθητών/σπουδαστών, γιατρών, ιεροκήρυκων, θρησκευτικών λειτουργών, διαχειριστών και συγγραφέων σχετικά με το θέμα αυτό. Κατά συνέπεια πρέπει να επισημανθεί ότι οι διαπιστώσεις που έχουν καταχωρηθεί στην έκθεση, από άποψη μεθοδολογίας κοινωνικών επιστημών βασίζονται σε μια έρευνα πεδίου. Κατά την συγγραφή της έκθεσης επωφεληθήκαμε με εντατικό τρόπο από τις εκθέσεις που έχουν συνταχθεί από τους διεθνείς οργανισμούς στο θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα.

Ο έτερος σκοπός αυτής της έκθεσης, είναι η παρακολούθηση και καταχώρηση σε κείμενο των προβλημάτων της τουρκομουσουλμανικής μειονότητας και των μουσουλμάνων που ζουν υπό καθεστώς μετανάστη και πρόσφυγα στην Ελλάδα, για τους δεν βλέπουμε να υπάρχει μνεία όσο θα έπρεπε στις εκθέσεις των διεθνών οργανισμών για τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα. Για τον παραπάνω λόγο η ανά χείρας έκθεση αποτελείται από τρία μέρη. Στο πρώτο μέρος γίνεται λόγος για την γενική εικόνα της Ελλάδας και για τα εθνικά και διεθνή όργανα που δεσμεύουν την Ελλάδα στα θέματα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επίσης έχουν εξακριβωθεί και οι οργανισμοί για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Ελλάδα. Στο δεύτερο μέρος σε δεκατρία κεφάλαια εξετάστηκαν οι παραβιάσεις που παρατηρούνται στα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα. Ενώ στο τρίτο και τελευταίο μέρος εξετάστηκαν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων οι μουσουλμάνοι

που ζουν στην Ελλάδα. Οι μουσουλμάνοι στην Ελλάδα εξετάστηκαν σε κατηγορίες, η τουρκομουσουλμανική μειονότητα της Δυτικής Θράκης που αναγνωρίζεται νομικά από την Ελλάδα και οι μουσουλμάνοι της Ελλάδας που ζουν εκτός των ορίων της Δυτικής Θράκης. Μεγάλο μέρος εκείνων που ανήκουν στην δεύτερη κατηγορία αποτελείται από τους μουσουλμάνους που έχουν έρθει στην Ελλάδα ως πρόσφυγες και μετανάστες.

ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Η ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΠΟΥ ΔΕΣΜΕΥΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Α.Η ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η Ελλάδα, την 1η Οκτωβρίου 1981 συγκαταλέχθηκε στις χώρες που ήταν πλήρη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η χώρα είναι μια συνταγματική δημοκρατία. Υπάρχει μια πολυκομματική λειτουργούσα δημοκρατία. Εντούτοις η Ελλάδα το διάστημα από τις 21 Απριλίου 1967 έως τις 24 Ιουλίου 1974 έζησε μια περίοδο Στρατιωτικής Χούντας και διακόπηκε η δημοκρατική λειτουργία. Μετά το 1974 σημειώθηκε πρόοδος στη δημοκρατική διακυβέρνηση και η εφτάχρονη στρατιωτική διοίκηση και χουντική αντίληψη έχασε κάθε κοινωνικό έρεισμα. Σήμερα πάνω στις δυνάμεις ασφαλείας που αποτελούνται από την αστυνομία, το λιμενικό σώμα και τις ενόπλες δυνάμεις υπάρχει ένας αποτελεσματικός έλεγχος της πολιτικής εξουσίας. Η νομοθετική εξουσία ασκείται από το Κοινοβούλιο που αποτελείται από μια βουλή των 300 βουλευτών. Οι εκλογές πραγματοποιούνται σε ένα περιβάλλον ελευθερίας και χωρίς νοθεία.

Η Ελλάδα το 2002 εγκαταλείποντας το εθνικό της νόμισμα τη δραχμή άρχισε να χρησιμοποιεί το κοινό νόμισμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ευρώ και με τον τρόπο αυτό η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση συντελέστηκε τόσο στον πολιτικό όσο και στον οικονομικό τομέα. Η Ελλάδα αν και είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αμφισβητήθηκε συνεχώς η εναρμόνιση της οικονομίας της με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές προδιαγραφές. Τους τελευταίους μήνες του 2008 όταν οι εξελίξεις που εκδηλώθηκαν στις διεθνείς αγορές οι οποίες επηρέασαν αρνητικά πολλές χώρες, πήραν την μορφή μιας παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και η ελληνική οικονομία περιήλθε σε μια δύσκολη κατάσταση και το έλλειμμα του προϋπολογισμού έπαψε πλέον να είναι βιώσιμο. Οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης δημιούργησαν πολιτική αποσταθεροποίηση και έτσι η Ελλάδα αναγκάστηκε να προσφύγει πολλές φορές στις κάλπες. Βλέποντας το βάρος της κρίσης του 2008 ο τότε πρωθυπουργός και αρχηγός του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας Κώστας Καραμανλής πήρε απόφαση πρόωρων εκλογών. Ο νικητής των εκλογών της 4ης Οκτωβρίου 2009 με ποσοστό ψήφων 44% ήταν το ΠΑΣΟΚ (Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα) υπό την προεδρία του Γιώργου Παπανδρέου που υποσχέθηκε στους ψηφοφόρους ότι θα λύσει κρίση με το σύνθημα «έχουμε λεφτά». Αλλά η κυβέρνηση που σχηματίστηκε από τον Γιώργο Παπανδρέου όταν αντιλήφθηκε μετά από λίγο καιρό ότι το δημόσιο στερείται χρημάτων άρχισε να δυσκολεύεται στην αποπληρωμή του εξωτερικού χρέους και ως λύση προσανατολίστηκε σε μέτρα όπως μειώσεις μισθών και αύξηση των φόρων.

Ο Παπανδρέου στις 23 Απριλίου 2010 απευθυνόμενος στον ελληνικό λαό από την Καστελλόριζο δήλωσε ότι η Ελλάδα αντιμετωπίζει μια κρίση και ότι η κρίση αυτή μπορεί να ξεπεραστεί με τη βοήθεια της τρόικας που την αποτελούν το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (IMF), η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Αμέσως μετά οργανώθηκαν πορείες, εξαγγέλθηκαν απεργίες και σημειώθηκαν επεισόδια στους δρόμους. Η Ελλάδα δεν μπορούσε να πληρώσει το εξωτερικό χρέος της και δυσκολευόταν να δανειστεί από το εξωτερικό και άρχισε να γίνεται συζήτηση για έξοδο από το ευρώ και για πιθανότητες επαναφοράς του παλιού νομίσματος δηλαδή της δραχμής. Στις 5 Μαΐου 2010 η Αθήνα ζει εικόνες που θυμίζουν εμφύλιο πόλεμο, στο κέντρο της πρωτεύουσας λεηλατούνται μαγαζιά, αποκολλούνται πλάκες πεζοδρομίου και ξεσπούν βίαια επεισόδια μεταξύ αστυνομίας και διαδηλωτών. Κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων τη στιγμή που πυρπολήθηκε η Marfin Bank τρεις άνθρωποι εκ των οποίων μια γυναίκα έγκυος εφτά μηνών κάηκαν ζωντανοί και έχασαν τη ζωή τους. Η οικονομική κρίση, γίνεται αισθητή ειδικά στους μισθωτούς και συνταξιούχους.

Την οικονομική κρίση ακολουθεί ακολουθεί κοινωνικοψυχολογική κρίση. Οι αυτοκτονίες στη χώρα παρουσιάζουν αύξηση κατά 40%. Από οικονομική άποψη τα γεγονότα αυτά χαρακτηρίζονται ως «η αρχή του τέλους». Σε σύντομο χρονικό διάστημ από την εικόνα της ισχυρής Ελλάδας που κατασκευάζοντας εγκαταστάσεις όπως αεροδρόμια, μετρό, στάδια και ολυμπιακά έργα διοργάνωσε τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, δημιουργείται μια εικόνα Ελλάδας όπου οι πολίτες της μαζεύουν σκουπίδια στις λεωφόρους, ξημερώνονται στους δρόμους, ζητιανεύουν και με τους άστεγους να αυξάνεται συνεχώς ο αριθμός τους. Η ανεργία παρουσιάζει αύξηση. Το κατα κεφαλήν εισόδημα μειώνεται. Επειδή μειώνεται η κατανάλωση πολλά καταστήματα κλείνουν. Ο κόσμος αρχίζει να επιτίθεται στους δρόμους στους πολιτικούς που τους θεωρεί υπεύθυνους για την κατάσταση αυτή. Γίνονται κινητοποιήσεις και δεν πληρώνουν τους λογαριασμούς όπως του ρεύματος, του νερού και στα διόδια σηκώνουν τις μπάρες. Αρνούνται να πληρώσουν εισιτήρια στα μέσα μαζικής μεταφοράς. Ενώ η κυβέρνηση θέτει σε εφαρμογή βαρύτερα πακέτα μέτρων και μέτρα λιτότητας που προτείνει η τρόικα.

Μπροστά στην όλο και αυξανόμενη αντίδραση των πολιτών, πολλοί βουλευτές του κυβερνώντος κόμματος δηλαδή του ΠΑΣΟΚ παραιτούνται. Κατόπιν τούτου ο Παπανδρέου στις 6 Νοεμβρίου 2011 σχηματίζει κυβέρνηση συνεργασίας με τον πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας τον Αντώνη Σαμαρά. Ο μικρότερος κυβερνητικός εταίρος είναι το κόμμα του Ορθόδοξου Λαϊκού Συναγερμού (ΛΑΟΣ) με πρόεδρο τον Γιώργο Καρατζαφέρη. Με την εξέλιξη αυτή στην Ελλάδα που ήταν συνηθισμένη σε κυβερνιέται από μονοκομματικές κυβερνήσεις αρχίζει μια περίοδος κυβερνητικών συνασπισμών. Την ηγεσία της κυβέρνησης αναλαμβάνει τώρα όχι ένας πολιτικός, αλλά ένας γραφειοκράτης ο Λουκάς Παπαδήμος που εργάστηκε σε διάφορες ευρωπαϊκές τράπεζες και διετέλεσε επίσης Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας. Και αυτή η κυβέρνηση

συνέχισε να παίρνει παρόμοιες αποφάσεις με τις προηγούμενες κυβερνήσεις αλλά αδυνατεί να βρει λύσεις στα αυξανόμενα προβλήματα. Στις 4 Απριλίου 2012 ο συνταξιούχος φαρμακοποιός Δημήτριος Χριστούλας λέγοντας ότι δεν πρόκειται να αφήσει χρέη στα παιδιά του, έβαλε τέλος στη ζωή του με όπλο στην Πλατεία Συντάγματος. Προκηρύσσονται γενικές εκλογές για τις 6 Μαΐου 2012.

Μετά την διεξαγωγή των γενικών εκλογών το πολιτικό σκηνικό στην Ελλάδα άλλαξε σε μεγάλο βαθμό και με πλαφόν 3% κατάφεραν να μπουν στην Βουλή επτά κόμματα. Τα κόμματα της Νέας Δημοκρατίας και ΠΑΣΟΚ με μακρόχρονη παράδοση στην πολιτική ζωή της χώρας τα οποία όμως ακολούθησαν την πολιτική της τρόικας, τιμωρούνται στην κυριολεξία από το εκλογικό σώμα. Η Νέα Δημοκρατία πήρε 18% ενώ το ΠΑΣΟΚ μόλις 13,81%. Από την άλλη πλευρά ο ΣΥΡΙΖΑ (Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς) με πρόεδρο τον Αλέξη Τσίπρα που υποστήριζε την παραμονή της Ελλάδας στην ευρωζώνη και την Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς όμως τους βαρείς όρους που είχαν τεθεί και ακολουθώντας πολιτική ενάντια στην τρόικα, ενώ μέχρι τις εκλογές αυτές έπιανε ένα ποσοστό 2 με 5%, αυτή τη φορά ανεβάζει το ποσοστό του στο 16,78 % και γίνεται το δεύτερο μεγάλο κόμμα. Το συντηρητικό δεξιό κόμμα ΑΝΕΛ (Ανεξάρτητοι Έλληνες) που ιδρύθηκε κατόπιν απόχωρησης από τη Νέα Δημοκρατία πριν από τις εκλογές, στις πρώτες εκλογές που συμμετείχε κέρδισε ποσοστό 10,61% και έγινε το τέταρτο κόμμα. Μεταξύ των κομμάτων που έλαβαν ψήφους κάτω από το 10% και κατάφεραν να μπουν στην Βουλή συγκαταλέγονται το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας (ΚΚΕ) με ποσοστό 8,48% και το ρατσιστικό με φασιστικές τάσεις κόμμα Χρυσή Αυγή που αύξησε κατά 24 φορές το ποσοστό των ψήφων του (στις εκλογές του 2009 είχε πάρει 0,29%) και παίρνοντας ποσοστό 7% καθίσταται το έκτο σε δύναμη κόμμα. Ενώ το τελευταίο κόμμα που κατάφερε να μπει στην έβδομη σειρά στη Βουλή είναι κεντροαριστερό κόμμα Δημοκρατικής Αριστεράς (ΔΗΜΑΡ) που ιδρύθηκε το 2010 και πήρε ποσοστό 6,11%. Με τις εκλογές αυτές η εποχή των δύο κομμάτων με μακρά παράδοση στην πολιτική ζωή, του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας όπου η διαδοχή στην ηγεσία γινόταν σχεδόν από τον πατέρα στον γιο, τερματίζεται. Όμως με τις εκλογές αυτές όπως φαίνεται στην Ελλάδα πλέον οι κυβερνήσεις συνασπισμού γίνονται αναπόφευκτες. Κόμματα με διαφορετικές πολιτικές αντιλήψεις και προγράμματα δεν μπορούν να σχηματίσουν κυβέρνηση συνασπισμού και με πρωθυπουργό τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας τον Παναγιώτη Πικραμμένο σχηματίζεται μια υπηρεσιακή κυβέρνηση θητείας 40 ημερών, αποτελούμενη με κοινή συναίνεση όλων των κομμάτων από πανεπιστημιακούς, πρυτάνεις και ανώτατους δικαστικούς και στις 17 Ιουνίου 2012 η χώρα οδηγείται εκ νέου σε εκλογές.

Στις εκλογές της 17^{ης} Ιουνίου 2012 πάλι τα επτά ίδια κόμματα μπαίνουν στη Βουλή. Μετά από τις εκλογές αυτές σχηματίζεται κυβέρνηση συνεργασίας που απαρτίζεται από τρία κόμματα με πρωθυπουργό τον Αντώνη Σαμαρά, πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας η οποία ανέβασε το ποσοστό της στο 29,66 %, με αντιπρόεδρο της κυβερνήσεως τον Ευάγγελο Βενιζέλο από το

ΠΑΣΟΚ του οποίου το ποσοστό υποχώρησε στο 12,28% και με τρίτο εταίρο τη ΔΗΜΑΡ με ποσοστό ψήφων 6,25%. Αλλά ο πραγματικός νικητής των εκλογών αυτών είναι ο ΣΥΡΙΖΑ που ανέβασε το ποσοστό των ψήφων του από το 16,78 % στο 26,89%. Η κυβέρνηση συνασπισμού το διάστημα των 2,5 ετών που μένει στην εξουσία φθείρεται. Το ποσοστό ανεργίας φτάνει στο 28%. Πολλοί νέοι απόφοιτοι πανεπιστημίων αναγκάζονται να δουλέψουν με κατώτατο μισθό σε θέσεις με μικρές απαιτήσεις συγκριτικά με τα προσόντα τους. Ο κατώτατος μισθός μειώνεται από τα 800 ευρώ στα 540 ευρώ. Στις θέσεις που εργάζονταν παλιότερα οι μετανάστες και οι ξένοι που είχαν έρθει στην Ελλάδα, τώρα πλέον αρχίζουν να δουλεύουν και οι Έλληνες. Σε περίοδο κρίσης για τους μετανάστες και τους ξένους που υποδεικνύονται ως η αιτία της ανεργίας οι συνθήκες διαβίωσης γίνονται ακόμα πιο δύσκολες. Ρατσιστικά κόμματα όπως η Χρυσή Αυγή όχι μόνο αυξάνουν τα ποσοστά των ψήφων τους αλλά και σταθεροποιούν την παρουσία τους στην πολιτική ζωή. Η εγκληματικότητα σε κάποιες περιοχές παρουσιάζει αύξηση. Η φτώχια γίνεται ένα από τα κυριότερα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπίσει η χώρα και η Ελλάδα που θεωρείται κομμάτι της Ευρώπης, με τις απεργίες, τα σκουπίδια στους δρόμους που δεν μαζεύονται, τους άστεγους που αυξάνονται, με την εικόνα εκείνων που κατάσχονται οι περιουσίες τους λόγω αδυναμίας αποπληρωμής των τραπεζικών δανείων, απομακρύνεται από την γενική εικόνα της Ευρώπης. Ο κόσμος που του έχουν διαταραχθεί όλες οι κοινωνικές και οικονομικές ισορροπίες, αρχίζει να μην χρησιμοποιεί εισιτήρια στα μέσα μαζικής μεταφοράς. Τον Αύγουστο του 2013 σε επεισόδιο μεταξύ ενός δεκαεννιάχρονου νεαρού Έλληνα που ταξίδευε λαθραία χωρίς χρήση εισιτηρίου και του ελεγκτή, ο νεαρός έχασε τη ζωή του πέφτοντας από το λεωφορείο.

Σε αυτές τις συνθήκες τα κηρύγματα του νεαρού αρχηγού του ΣΥΡΙΖΑ που υποσχόταν ότι θα ξανακερδίσει ο ελληνικός λαός την αξιοπρέπειά του, γίνονται μια νέα πηγή ελπίδας των Ελλήνων και υπό αυτές τις περιστάσεις μπαίνει η Ελλάδα στο 2014. Η κυβέρνηση συνασπισμού της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ που σχηματίστηκε στις 10 Ιουνίου με πρωθυπουργό τον Αντώνη Σαμαρά αποτελούνταν από 21 υπουργούς εκ των οποίων οι δύο ήταν γυναίκες. Την ίδια περίοδο στο ελληνικό Κοινοβούλιο που απαρτίζεται από 300 βουλευτές υπήρχαν 63 γυναίκες βουλευτές. Ενώ στις εκλογές τοπικής αυτοδιοίκησης τα κόμματα είναι υποχρεωμένα να υποδεικνύουν το 30% των υποψηφίων από τις γυναίκες. Αυτήν την βουλευτική περίοδο στο ελληνικό Κοινοβούλιο η τουρκομουσουλμανική μειονότητα αντιπροσωπεύεται με 3 βουλευτές. Αλλά στο υπουργικό συμβούλιο δεν υπάρχει εκπρόσωπος των μουσουλμάνων. Το 2014 η ελληνική κυβέρνηση, στα πλαίσια των συμφωνιών για τα προγράμματα διάσωσης που σύναψε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τη Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, εφάρμοσε ένα μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα που αποσκοπούσε να καταστήσει συστηματική την καταβολή των φόρων, να ενδυναμώσει τη διαφάνεια, να μειώσει την διαφθορά εντός του κράτους και να επιβάλλει βαριές ποινές στα

αδικήματα διαφθοράς. Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος τους πρώτους 8 μήνες του 2014 παύθηκαν 562 δημόσιοι υπάλληλοι. Σύμφωνα με το νόμο που ψηφίστηκε στις 14 Ιουλίου 2014, σε περίπτωση που οι βουλευτές κριθούν ένοχοι ενώπιον των δικαστηρίων θα έχαναν τα προνόμια που τους παραχωρούσε η βουλευτική ιδιότητα.

Β. ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΠΟΥ ΔΕΣΜΕΥΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Στην Ελλάδα, οι διεθνείς και εθνικοί οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στα θέματα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μη κυβερνητικές οργανώσεις, παρατηρητές για τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εργάζονται χωρίς οποιοδήποτε περιορισμό εκ μέρους του κράτους, παρατηρούν και δημιοσιεύουν τα πορίσματά τους. Οι κρατικές αρχές τις περισσότερες φορές είναι ανοιχτές σε συνεργασίες με αυτούς τους οργανισμούς.

Η Ελλάδα αναφορικά με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την αποτροπή της καταπάτησης δικαιωμάτων και την βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης, συμμετέχει ως μέλος σε κάποιους εθνικούς ή περιφερειακούς οργανισμούς ή έχει αποδεχτεί να συμμορφωθεί με τις αποφάσεις τους. Παράλληλα με τους οργανισμούς στα παίρνει μέρος ως μέλος σε οικουμενικό και περιφερειακό επίπεδο, διαθέτει και παρόμοιους εθνικούς οργανισμούς. Αυτοί οι οργανισμοί είναι οι εξής:

Β.1. ΣΕ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Β.1.α. Γενική Συνέλευση Ηνωμένων Εθνών – Τρίτη Επιτροπή [United Nations General Assembly – Third Committee (UNGA)]

Τα θέματα δικαιωμάτων του ανθρώπου, αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της ατζέντας της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, η οποία είναι αρμόδια και για την υιοθέτηση των διεθνών συμβάσεων προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η Ελλάδα ακολουθεί τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και στηρίζει τις εργασίες της.

Β.1.β. Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων [United Nations Human Rights Counsil (UNHRC)]

Το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αποτελεί διεθνές βήμα διαλόγου και συντονισμού της δραστηριότητας των οργάνων του ΟΗΕ σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι επικουρικό όργανο της Γενικής Συνέλευσης και απαρτίζεται από 47 εκλεγμένα μέλη κατανεμημένα σε πέντε γεωγραφικές ομάδες.

Ο ρόλος του Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, είναι η προώθηση και η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανά τον κόσμο, ο έλεγχος τυχόν παραβιάσεων, η υποβολή προτάσεων για την αντιμετώπιση των παραβιάσεων, η διεξαγωγή Οικουμενικής Περιοδικής Αξιολόγησης (Universal Periodic Review, UPR) των κρατών-μελών, καθώς και η υποβολή εισηγήσεων

στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ για την περαιτέρω εξέλιξη της διεθνούς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών αποτελείται από: Μηχανισμός Οικουμενικής Περιοδικής Αξιολόγησης, Universal Periodic Review,(UPR) και την Ύπατη Αρμοστεία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Β.1.γ. Μηχανισμός Οικουμενικής Περιοδικής Αξιολόγησης, [Universal Periodic Review,(UPR)]

Η Ελλάδα υποστηρίζει ενεργά τις προσπάθειες για τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με αναβαθμισμένο καθεστώς, λειτουργικότητα και με ουσιαστικές δομές. Η αρμοδιότητα της σύνταξης των Ετήσιων Εκθέσεων για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα των Ηνωμένων Εθνών για τα κράτη μέλη είναι υπό την ευθύνη του *Μηχανισμού Οικουμενικής Περιοδικής Αξιολόγησης.* Αυτός ο μηχανισμός τις Ετήσιες Εκθέσεις Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που συντάσσει για τις χώρες μέλη του ΟΗΕ, τις δημοσιεύει στην ιστοσελίδα του ΟΗΕ. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στον νέο μηχανισμό UPR, ο οποίος αποτελεί μια από τις βασικές δράσεις του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για ισότιμη αξιολόγηση των κρατών από άλλα κράτη του ΟΗΕ, σε ό,τι αφορά τις πρακτικές που τα κράτη μέλη ακολουθούν ως προς την απόλαυση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, βάσει των διεθνών υποχρεώσεων και δεσμεύσεων.

Β.1.δ. Ύπατη Αρμοστεία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων [High Commissioner for Human Rights]

Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, στηρίζει τις εργασίες του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Παρέχει εμπειρογνωμοσύνη και υποστήριξη στα όργανα και στους μηχανισμούς ελέγχου των διεθνών συμβάσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα και στον μηχανισμό της Οικουμενικής Περιοδικής Αξιολόγησης. Επιπροσθέτως, αναπτύσσει δράσεις σε διάφορες χώρες του κόσμου και προωθεί σε παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο συμβουλευτικό ρόλο για την εφαρμογή των θεμελιωδών αρχών και κανόνων του διεθνούς δικαίου.

Β.1.ε. Όργανα Ελέγχου των Συμβάσεων Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Η Ελλάδα έχει κυρώσει τις περισσότερες «βασικές συμβάσεις» προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο του ΟΗΕ και κατά συνέπεια, υπόκειται σε περιοδική αξιολόγηση των αντίστοιχων Επιτροπών. Οι σημαντικότερες αρμοδιότητες των οργάνων ελέγχου του ΟΗΕ είναι η εξέταση των περιοδικών εκθέσεων των κρατών για το αν τηρούν τις διεθνείς Συμβάσεις. Επίσης η υιοθέτηση σχετικών συστάσεων που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις, η εξέταση ατομικών προσφυγών κατά κρατών. Επίσης η έκδοση γενικών σχολίων, με τα οποία ερμηνεύονται οι διατάξεις των οικείων συμβάσεων συγκαταλέγεται στις αρμοδιότητες των οργάνων ελέγχου.

Β.1.στ. Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες [United Nations High Commission for Refugees (UNHCR)]

Η Ύπατη Αρμοστεία παρέχει προστασία και βοήθεια στους πρόσφυγες του κόσμου και σε άλλες ομάδες, όπως στους αιτούντες άσυλο, επαναπατριζόμενους πρόσφυγες, ανιθαγενείς και σε εσωτερικά εκτοπισμένους πληθυσμούς. Στην Ελλάδα λειτουργεί, από τον Μάρτιο του 1952, το Γραφείο της 'Ύπατης Αρμοστείας για τους Πρόσφυγες.

Β. 2. ΣΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Β.2.α. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο [Council of Europe]

Το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι ο παλαιότερος ευρωπαϊκός πολιτικός οργανισμός με έδρα το Στρασβούργο και έτος ίδρυσης το 1949. Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει υιοθετήσει μεγάλο αριθμό διεθνών συμβάσεων, που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, την καταπολέμηση βασανιστηρίων, την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, την τρομοκρατία, την εμπορία ανθρώπων, την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, την προστασία προσωπικών δεδομένων, την πολιτιστική συνεργασία και άλλους τομείς. Τα όργανα που ελέγχουν και εφαρμόζουν αυτές τις συμβάσεις είναι τα εξής:

Β.2.β. Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου [European Court of Human Rights (ECHR)]

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΔΑ) είναι επιφορτισμένο με τη διασφάλιση του σεβασμού των υποχρεώσεων των κρατών-μελών, που απορρέουν από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) θεμελιώνει ένα πρωτότυπο σύστημα διεθνούς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το σύστημα αυτό παρέχει στα άτομα το πλεονέκτημα του δικαστικού ελέγχου, ως προς το σεβασμό των δικαιωμάτων τους. Η Σύμβαση περιλαμβάνει 59 άρθρα και συμπληρώνεται από 16 Πρωτόκολλα.

Με τη νομολογία του, το ΕΔΔΑ αναδεικνύει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου ως το συντακτικό κανόνα της «ευρωπαϊκής δημόσιας τάξης», στο πεδίο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Προσαρμόζει τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στις σύγχρονες, μεταβαλλόμενες συνθήκες και θέτει υπό τον έλεγχό του ευρύτατους τομείς της κρατικής δράσης.

Β.2.γ. Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης [European Social Charter]

Ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης είναι το σημαντικότερο συμβατικό κείμενο του Συμβουλίου της Ευρώπης που κατοχυρώνει κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα, σε τομείς όπως η εργασία, η υγεία, η εκπαίδευση, η στέγαση. Η (ανεξάρτητη) Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων παρακολουθεί την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη, μέσω της εξέτασης περιοδικών εθνικών εκθέσεων. Η Ελλάδα έχει κυρώσει το Πρόσθετο

Πρωτόκολλο στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη, το οποίο προβλέπει διαδικασία συλλογικών αναφορών για παραβίαση του Χάρτη.

Β.2.δ. Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων [European Convention For The Prevention of Torture]

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας, είναι όργανο της οικείας Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης και πραγματοποιεί επισκέψεις σε χώρους κράτησης και φυλάκισης κάθε είδους για να διερευνήσει τις εκεί επικρατούσες συνθήκες και να διατυπώσει συγκεκριμένες συστάσεις, στις οποίες απαντά το ενδιαφερόμενο κράτος, στο πλαίσιο ενός εποικοδομητικού διαλόγου. Η Επιτροπή έχει επισκεφθεί επανειλημμένως την Ελλάδα.

Β.2.ε. Επίτροπος Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων [Commissioner of Human Rights]

Το 1999 συνεστήθη ο θεσμός του Επιτρόπου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης το οποίο είναι ένα όργανο ανεξάρτητο και αμερόληπτο. Ο Επίτροπος επισκέφτηκε την Ελλάδα το 2013.

Β.2.στ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας [European Commission Against Racismand Intolarance (ECRI)]

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας (ECRI) αποτελείται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες και εξετάζει προβλήματα ρατσισμού, διακρίσεων λόγω εθνικής καταγωγής, υπηκοότητας, χρώματος, θρησκείας και γλώσσας, καθώς και ξενοφοβίας, αντισημιτισμού και μισαλλοδοξίας. Πραγματοποιεί περιοδικές επισκέψεις στα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και υιοθετεί σχετικές εκθέσεις, στις οποίες επισυνάπτονται και οι απόψεις των υπό εξέταση Κρατών. Η ECRI έχει πραγματοποιήσει 4 επισκέψεις στην Ελλάδα.

Β.2.ζ. Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) [Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE)]

Ο ΟΑΣΕ, ο οποίος καλύπτει Ευρώπη, Βόρειο Αμερική και Κεντρική Ασία, ιδρύθηκε το 1975 στο Ελσίνκι ως Διάσκεψη για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη και μετονομάστηκε σε ΟΑΣΕ το 1995. Ο ΟΑΣΕ αποτελείται από τρεις διαστάσεις που είναι με τη σειρά τους η ανθρώπινη, η πολιτικοστρατιωτική και οικονομική-περιβαλλοντική διάσταση.

Το Γραφείο για τους Δημοκρατικούς Θεσμούς και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα με έδρα τη Βαρσοβία είναι ο ειδικευμένος θεσμός του ΟΑΣΕ για τα θέματα των εκλογών, των ανθρώπινων δικαιωμάτων και του εκδημοκρατισμού.

Β.2.η. Ευρωπαϊκή Ένωση [European Union]

Ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, καθώς και των αρχών της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας και του κράτους δικαίου, αποτελούν τις κοινές αξίες όλων των κρατών μελών που συνιστούν την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτές οι αξίες έχουν εκφραστεί στους παρακάτω θεσμούς και συνθήκες.

Β.2.θ. Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων [The Chapter of Fundamental Rights]

Έχει προσαρτηθεί στις Συνθήκες που ιδρύουν την Ευρωπαϊκή Ένωση. Προσδιορίζει λεπτομερέστερα τα θεμελιώδη δικαιώματα που εφαρμόζονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το Δεκέμβριο του 2009, η θέση σε ισχύ της Συνθήκης της Λισσαβόνας κατέστησε τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων το θεμέλιο του ευρωπαϊκού Συντάγματος.

Β.2.ι. Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων [Fundamental Right Agency (FRA) of the European Union]

Ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων παρέχει στα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της Ενωσης, καθώς και στα κράτη μέλη της αρωγή και εμπειρογνωμοσύνη σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα κατά την υλοποίηση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο Οργανισμός συλλέγει δεδομένα στους τομείς αρμοδιότητας της ΕΕ. Δημοσιεύει ετήσιες εκθέσεις σχετικά με θέματα που αφορούν τα θεμελιώδη δικαιώματα που απορρέουν από τους τομείς δράσης του, καθώς και θεματικές εκθέσεις.

Γ. ΕΘΝΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Γ.1. Συνήγορος του Πολίτη

Ο Συνήγορος του Πολίτη συστάθηκε ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή με το Ν. 2477/1997 (όπως έχει τροποποιηθεί με το Ν. 3094/2003). Έχει ως αποστολή τη διαμεσολάβηση μεταξύ των πολιτών και των δημοσίων υπηρεσιών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των Ν.Π.Δ.Δ. και των επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας, για την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την τήρηση της νομιμότητας. Έχει επίσης ως αποστολή του την προάσπιση και προαγωγή των συμφερόντων του παιδιού, την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης όλων των προσώπων χωρίς διάκριση λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, ηλικίας, αναπηρίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, την αντιμετώπιση των διακρίσεων λόγω φύλου ή λόγω οικογενειακής κατάστασης. Ο Συνήγορος του Πολίτη επικουρείται από έξι Βοηθούς Συνηγόρους, οι οποίοι εποπτεύουν και διευθύνουν ισάριθμους κύκλους αρμοδιοτήτων: Δικαιώματα του Ανθρώπου, Κοινωνική Προστασία,

Ποιότητα Ζωής, Σχέσεις Κράτους-Πολίτη, Δικαιώματα του Παιδιού και Ισότητα των Φύλων.

Ο Συνήγορος του Πολίτη για να ανταποκριθεί στα καθήκοντά του έχει επαρκή κονδύλια. Ετησίως εξετάζει περίπου 15.000 προσφυγές. Μεγάλο μέρος αυτών των προσφυγών κρίνονται σύμφωνες με το νόμο και τα ζητήματα που τίθενται επιλύονται προς όφελος των αιτούντων.

Γ.2. Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στην Ελλάδα συστάθηκε με το Ν. 2667/1998. Είναι συμβουλευτικό όργανο του κράτους σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Σκοπός της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου είναι η συνεχής επισήμανση σε όλα τα όργανα του κράτους της ανάγκης αποτελεσματικής κατοχύρωσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του συνόλου των διαβιούντων στην ελληνική Επικράτεια.

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου απαρτίζεται από 31 φορείς. Αυτοί ορίζουν τους εκπροσώπους τους για τριετή θητεία. Στη σύνθεση μετέχουν εκπρόσωποι φορέων, όπως ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, ανεξάρτητες αρχές, πολιτικά κόμματα, κλπ., πρόσωπα εγνωσμένου κύρους, καθώς και εκπρόσωποι 6 μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Με πρωτοβουλία της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και του Γραφείου της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα και με συμμετοχή μη κυβερνητικών οργανώσεων και φορέων δημιουργήθηκε το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας.

Δ. ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Δ.1. Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Με το π.δ. 94/2010 συστάθηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ως έργο της Γενικής Γραμματείας καθορίστηκε, η εμπέδωση και η προαγωγή της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, με την συμμόρφωση της Ελλάδας προς τις διεθνείς υποχρεώσεις της. Τον Μάρτιο του 2014 δημοσίευσε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που περιέχει τις εξελίξεις στα θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα.

Δ.2. Συντονισμός για τη Σύνταξη και Παρουσίαση Εθνικών Εκθέσεων και για Προετοιμασία Επισκέψεων

Το Υπουργείο Εξωτερικών, στο σύνολο σχεδόν των θεμάτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων που απασχολούν τα οικεία όργανα των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και των αρμοδίων περιφερειακών διεθνών οργανισμών, παίζει ρόλο συντονιστή των διαφόρων (συν)αρμοδίων Υπουργείων. Επίσης συντάσσει και ορισμένα σχέδια περιοδικών εκθέσεων. Κατά περίπτωση, στο πλαίσιο των αντιστοίχων διεθνών συμβάσεων και των ειδικών συστάσεων των αρμοδίων Επιτροπών του ΟΗΕ, εισηγείται τη λήψη καταλλήλων μέτρων προς βελτίωση ή ενίσχυση της παρεχομένης προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε εθνικό επίπεδο.

Επιπλέον με τα ανωτέρω, δημιουργώντας ένα δίκτυο έμπειρων χειριστών στα συναρμόδια Υπουργεία, συμβάλλει αποτελεσματικά με το δίκτυο αυτό στη σύνταξη των εθνικών εκθέσεων, την προετοιμασία των επιτόπιων επισκέψεων, την επεξεργασία των απαντήσεων στα αιτήματα για πληροφορίες που αποστέλλουν διεθνή όργανα.

Δ. 3.Νομικό Συμβούλιο του Κράτους

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους αποτελεί ανώτατη Αρχή του Κράτους, έχει την γνωμοδοτική και ενώπιον των δικαστηρίων υποστήριξη του Κράτους και την εκπροσώπηση της Ελληνικής Δημοκρατίας ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαωμάτων και της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους είναι αντιπρόσωπος της Ελληνικής Κυβέρνησης στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Ε. ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ (ΜΚΟ)

Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, σε όλο τον κόσμο, έχουν αφιερώσει τις προσπάθειές τους στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στον τερματισμό των παραβιάσεών τους. Οι ΜΚΟ έχουν παίξει κυρίαρχο ρόλο στην εστίαση της προσοχής της διεθνούς κοινότητας σε θέματα που άπτονται των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η υποστήριξη που δέχονται από πολίτες και κυβερνήσεις, με ταυτόχρονη καταδίκη των παραβιάσεων, είναι σημαντική για την επιτυχία τους. Στην Ελλάδα υπάρχουν πολλές ΜΚΟ που αναπτύσσουν δράση σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΟΙ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Α. Η ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΑΝΘΡΩΠΗΣ ΕΞΕΥΤΕΛΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Τα βασανιστήρια τα οποία θεωρούνται ως οι μεγαλύτερες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας, έχουν απαγορευτεί με τον νόμο (αρ. 1782/1988) της Σύμβασης για την Καταπολέμηση των Βασανιστηρίων των Ηνωμένων Εθνών. Το άρθρο 2. παράγραφος 1. Με σκοπό να εμποδίσει της πράξεις βασανιστηρίων εντός των συνόρων του σε κάθε κράτος μέλος επιφέρει την υποχρέωση, να λαμβάνονται αποτελεσματικά νόμιμα, διοικητικά, δικαστικά και άλλα μέτρα.

Σύμφωνα με τον (υπ. αρ. 2462/1997) νόμο της Διεθνούς Σύμβασης για τα Κοινωνικά και Πολιτικά Δικαιώματα, «Κανείς δεν μπορεί να υποβάλλεται σε βασανιστήρια, εξευτελιστικές ή απάνθρωπες συμπεριφορές ή τιμωρίες» (άρθρο 7.)

Εξ άλλου συμφώνως με το άρθρο 3. Της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και το άρθρο 4. του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Δεν μπορεί κανείς να υποβάλλεται σε βασανιστήρια, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία.

Το Σύνταγμα της Ελλάδος και οι λοιποί νόμοι απαγορεύουν τα βασανιστήρια και την κακή μεταχείριση. Παρά ταύτα οι καταγγελίες για κακομεταχείριση των καταδικασμένων μεταναστών και προσφύγων συνεχίστηκαν και το 2014. Το ότι η Ελλάδα έχει παραβιάσει το άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, λόγω των συνθηκών φύλαξης και κράτησης των ξένων υπηκόων που εισήλθαν και διαμένουν στην χώρα παράνομα, έχει καταχωρηθεί με τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αυτή η περίπτωση έχει αναγνωριστεί στο Ελληνικό Εθνικό Σχέδιο Δράσης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και από τις Ελληνικές Αρχές που έχουν προτείνει ως λύση την έγκριση του Πρόσθετου Προαιρετικού Πρωτοκόλλου Κατά Βασανιστηρίων του ΟΗΕ. Σύμφωνα με την έκθεση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην Ελλάδα το 2014 του Αμερικανικού Υπουργείου Εξωτερικών (United State Department of State Greece 2014 Human Rights Report) κατά τις επισκέψεις του παρατηρητηρίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Πρόληψης των Βασανιστηρίων (Council of Europe's Committee for the Prevention of Torture) έχει διαπιστωθεί ότι σε 31 αστυνομικά τμήματα, συνοριακά φυλάκια, φυλακές, 9 ακτοφυλακές και κέντρα υποδοχής μεταναστών της Ελλάδος δεν έχει διαπιστωθεί κάποια συστηματική εργασία για την βελτίωση των κακών συνθηκών. Μάλιστα έχει τονιστεί ότι σε σύγκριση με τις προηγούμενες εκθέσεις οι συνθήκες φύλαξης και η κατάσταση

στις φυλακές είναι χειρότερες. Υπάρχει η καταγγελία ότι τον Μάρτιο ο İlia Karelli Αλβανικής καταγωγής κρατούμενος στις φυλακές Νιγρίτας Σερρών έχει σκοτωθεί με βασανιστήρια από τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους. Έχει διατυπωθεί στην έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας ότι τον μήνα Οκτώβριο 13 σωφρονιστικοί υπάλληλοι κατηγορήθηκαν με πρόκληση θανάτου και βασανιστηρίων. Από τους 14 σωφρονιστικούς υπαλλήλους που δικάζονται σχετικά με αυτή την υπόθεση οι 6 έχουν τεθεί υπό κράτηση. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων τους έχει απομακρύνει από τα καθήκοντα τους 4 οι οποίοι συμμετείχαν στο έγκλημα αλλά δεν καταδικάστηκαν, . Όλοι οι ύποπτοι της δίκης δικάζονται ελεύθεροι. Στις διαδηλώσεις δρόμων που αυξήθηκαν το 2014 η υπερβολική και δυσανάλογη άσκηση βίας και η χρήση χημικών ουσιών εκ μέρους της αστυνομίας κατά των διαδηλωτών και των δημοσιογράφων έχει αυξηθεί. Έχει παρατηρηθεί η βίαιη συμπεριφορά των αστυνομικών κατά των διαδηλωτών στις διαδηλώσεις διαμαρτυρίας. Αν και ορισμένοι αστυνομικοί που επενέβησαν στους διαδηλωτές υπερβαίνοντας το όριο των καθηκόντων τους έχουν καταδικαστεί, δεν έχει εξαλειφτεί η αντίληψη ότι οι αστυνομικοί που δεν εκτελούν καλά τα καθήκοντα τους προστατεύονται.

Η κυβέρνηση στις 27 Ιουνίου έχει φέρει τον νόμο με τον οποίο αυτοί που γνωρίζουν και παραβλέπουν τα σχετικά επεισόδια βίαιης κράτησης και απαγωγής, αυτοί που επιτίθενται και παροτρύνουν σε έγκλημα, τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης.

Β. ΑΤΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Σχετικά με το ατομικό δικαίωμα ελευθερίας και ασφάλειας η Ελλάδα είναι συμβαλλόμενο μέρος της Ευρωπαϊκής Συνθήκης για την Μεταφορά των Καταδίκων (υπ. Αρ.1708/87 νόμος) και υπάρχουν κάποιες συμφωνίες που έχει υπογράψει η Ελλάδα σχετικά με την μεταφορά καταδίκων. Εκτός τούτου σχετικά με αυτό το θέμα, στην Ελληνική νομοθεσία υπάρχουν πολλοί νόμοι και κανονισμοί που διέπουν το ποινικό και σωφρονιστικό σύστημα. Αυτοί είναι: οι υπ.αρ.2776/1999 "Ποινική και Σωφρονιστική Νομοθεσία", ο υπ. αρ. 4043/2012 νόμος με την ονομασία "Μέτρα και άλλες Διατάξεις για Βελτίωση των Συνθηκών στις Φυλακές" ο υπ .αρ. 4198/2013 νόμος για την "Πρόληψη της Εμπορίας Ανθρώπων και Καταπολέμηση αυτής, Προστασία των Θυμάτων Αυτής και άλλες Διατάξεις", και ο υπ. αρ. 4205/2013 νόμος "Ηλεκτρονικός Έλεγχος Εκείνων που Δικάζονται, των Καταδίκων και Άλλων Κρατουμένων που Βρίσκονται σε Άδεια και άλλες Διατάξεις".

Το ανώτερο όριο κράτησης των παράνομων μεταναστών έχει τροποποιηθεί ώστε να υπερβαίνει τους 18 μήνες. Οι νόμοι για την αύξηση των ποινών στα εγκλήματα κράτησης δια της βίας , απαγωγής έχουν εγκριθεί στο Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Ο Νίκος Ρωμανός ο οποίος από τον Οκτώβριο βρίσκεται στις φυλακές Κορυδαλλού που είναι κοντά στη Αθήνα, άρχισε τον Νοέμβριο απεργία πείνας επειδή δεν του επέτρεπαν να παρακολουθήσει τα μαθήματα του στο

Πανεπιστήμιο όπου σπούδαζε. Ως αποτέλεσμα αυτής της απεργίας πείνας, μετά από τροποποίηση του νόμου που έδινε τη δυνατότητα να πηγαίνουν στο Πανεπιστήμιο οι κατάδικοι με ηλεκτρονικές χειροπέδες, τερμάτισε στις 10 Δεκεμβρίου 2014 μετά από 31 ημέρες την απεργία πείνας που είχε ξεκινήσει στις 10 Νοεμβρίου,

Σύμφωνα με την έκθεση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην Ελλάδα το 2014 (United State Department of State Greece 2014 Human Rightσ Report) του Αμερικανικού Υπουργείου Εξωτερικών τα αναμορφωτήρια και οι φυλακές στην Ελλάδα δεν τηρούν τις προδιαγραφές θα έπρεπε να έχουν σύμφωνα με τα Εθνικά και Διεθνή πρότυπα. Στις ελλιπείς προδιαγραφές έχει συμπεριληφθεί και ο υπερβολικός αριθμός κρατουμένων και κατάδικων, η έλλειψη κουβερτών, ειδών ρουχισμού και υγιεινής, ανεπαρκής διατροφή, ανεπάρκεια φωτισμού και αερισμού, δυσκολία στην πρόσβαση υπηρεσιών υγείας, και η τήρηση των ενόχων, των κρατουμένων και των παρανόμων μεταναστών και προσφύγων μαζί στον ίδιο χώρο.

Σύμφωνα με τα δεδομένα Νοεμβρίου 2014 του Ελληνικού Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στις Ελληνικές φυλακές υπάρχουν 11.988 κρατούμενοι. Από αυτούς τους κρατουμένους οι 588 είναι γυναίκες και οι 380 παιδιά. Όμως η χωρητικότητα των Ελληνικών φυλακών είναι 9886. Επιπλέον σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ελληνικής Αρχής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων τον Νοέμβριο του 2014 κρατούνται στα Αστυνομικά τμήματα και στα κρατητήρια 800 άτομα. Κάποιες φυλακές έχουν κρατούμενους τριπλάσιους της χωρητικότητας τους. Οι υπάλληλοι των φυλακών τον Ιούνιο και τον Ιούλιο έκαναν στάση εργασίας για να διαμαρτυρηθούν για τον μεγάλο αριθμό κρατουμένων. Ομοίως και οι κρατούμενοι κατέβηκαν σε απεργία πείνας για να διαμαρτυρηθούν για τον υπερβολικό αριθμό κρατουμένων και τις ανεπαρκείς συνθήκες. Το Αμερικανικό Υπουργείο Εξωτερικών στην Έκθεση του για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην Ελλάδα το 2014 υποστηρίζει ότι ένας κρατούμενος αυτοκτόνησε για να διαμαρτυρηθεί για τις κακές συνθήκες. Το νομοσχέδιο της Κυβέρνησης για την κατασκευή υψίστης ασφαλείας τύπου Γ. φυλακών, έχει αποσυρθεί μετά την σαρανταοκτάωρη απεργία πείνας που ξεκίνησαν περίπου 4.500 κατάδικοι που βρίσκονται σε όλες τις φυλακές της χώρας.

Στις 2 Απριλίου ο Οργανισμός Γιατρών Δίχως Σύνορα, δήλωσε ότι οι κακές συνθήκες που επικρατούν στις φυλακές έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην ψυχική και σωματική υγεία των κρατουμένων. Τον Μάρτιο η Επιτροπή της ΕΕ και ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησαν από τους υπευθύνους την βελτίωση των συνθηκών στις φυλακές και τα κρατητήρια. Στον Χάρτη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Ελλάδος, για να επιτευχθεί πρόοδος στις ατομικές ελευθερίες και ασφάλειες έχει προταθεί να αυξηθεί η χωρητικότητα των φυλακών και η επικύρωση του Πρόσθετου Προαιρετικού Πρωτοκόλλου ΟΗΕ της Σύμβασης Κατά των Βασανιστηρίων.

Γ. ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – ΔΙΚΑΙΗ ΔΙΚΗ

Με το άρθρο 6. παράγραφος 1. Της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει διασφαλιστεί το δικαίωμα Δίκαιης δίκης. Αναφορικά με αυτό το θέμα υπάρχουν διατάξεις στο 14. άρθρο του Διεθνούς Συμφώνου για τα Πολιτικά και Ατομικά Δικαιώματα και στα άρθρα 47&48 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ.

Στο πλαίσιο δικονομικού δικαίου, το Δικαίωμα Νομικής Προστασίας είναι εγγυημένο με το άρθρο 20/1 του Συντάγματος της Ελλάδος. Αυτός ο σαφής κανονισμός περιλαμβάνει τα Ποινικά και Διοικητικά Δικαστήρια.

Ο υπ. αρ. 4055/2012 νόμος για την Δίκαιη Δίκη, λαμβάνει υπόψιν τις διατάξεις του Ευρωπαϊκού Συμφώνου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Επιπλέον οι νόμοι 3900/2010, 3904/2010 και 3898/2010 έχουν καθορίσει διατάξεις που αποσκοπούν στην επίσπευση διαδικασίας στα ποινικά, αστικά και διοικητικά δικαστήρια. Οι τροποποιήσεις που έγιναν το 2013 στον Δικηγορικό Νόμο (4194/2013) μπορούν να αξιολογηθούν επίσης σε αυτό το πλαίσιο.

Το Σύνταγμα της Ελλάδος και η νομοθεσία παραδέχεται την Ανεξάρτητη Δίκη και εν γένει φροντίζει την ανεξαρτησία του κρατικού δικαστικού συστήματος. Στους κατηγορουμένους εφαρμόζεται το τεκμήριο της αθωότητας και στους υπόπτους δίδεται το δικαίωμα λεπτομερών πληροφοριών εκ των προτέρων σχετικά με το θέμα που κατηγορούνται. Ωστόσο οι παρατηρητές των ΜΚΟ έχουν επισημάνει ότι τα δικαστικά όργανα σε κάποιες περιπτώσεις παρουσιάζουν τάση για διαφθορά και χρήση επιρροής. Το άτομο που συλλαμβάνεται από τις δυνάμεις ασφαλείας πρέπει να παρουσιαστεί στον εισαγγελέα εντός 24 ωρών από την σύλληψη του. Ο εισαγγελέας μπορεί να αποφασίσει για την ποινική δίωξη ή την απελευθέρωση του. Η προφυλάκιση μπορεί να είναι 18 μήνες, αλλά σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να κρατήσει έως και 30 μήνες. Ο δικαστής ανάλογα με τις απαιτήσεις του Δικαστηρίου μπορεί να αφήσει ελεύθερους τους κρατούμενους. Για όσους κατηγορούνται με πλημμέλημα μπορεί η δίκη να επιταχυνθεί. Εάν η ποινική δίωξη δεν βλέπει κίνδυνο απόδρασης μπορεί να εφαρμοστεί το σύστημα εγγύησης και στα μικρά πταίσματα και στα κακουργήματα. Οι μετανάστες και οι πρόσφυγες κρατούνται σε άσχημες συνθήκες και ανάλογα με την αξιολόγηση των αιτημάτων τους για επαναπατρισμό ή άσυλο σύμφωνα με την εθνικότητα τους, μπορεί να κρατούνται έως και 18 μήνες. Όσων οι αιτήσεις απορρίπτονται η περίοδος κράτησης πολλές φορές υπερβαίνει τους 18 μήνες. Τον Οκτώβριο του 2014 έχει δημοσιευθεί στα ΜΜΕ ότι περισσότερα από 300 άτομα έχουν κρατηθεί πάνω από 18 μήνες. Η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχει επισημάνει ότι αυτή η κατάσταση δεν είναι ανεκτή.

Το 2014 σε όλη την επικράτεια το 21% των κρατουμένων έχουν κρατηθεί επί μεγάλο χρονικό διάστημα πριν την δίκη. Τα δικαστήρια αυτή την μεγάλη διάρκεια της κράτησης την αποδίδουν στην έλλειψη προσωπικού και στο υπερβολικό βάρος εργασίας.

Η Ένωση Δικαστών έχει δηλώσει ότι τον Φεβρουάριο του 2014 μόνο στα Διοικητικά Δικαστήρια υπήρχαν 399.000 υποθέσεις που περιμένουν απόφαση και ότι πιθανός χρόνος για απόφαση προβλέπεται μεταξύ 2.5 και 5 χρόνια. Με νόμο που ψηφίστηκε τον Φεβρουάριο έγινε αποδεκτή η αποζημίωση στις αδικίες που προέρχονται από την αργοπορία της δίκης. Η Επιτροπή Προσφύγων του ΟΗΕ έχει εκφράσει τις ανησυχίες της για αυτό το θέμα. Ο εν λόγω οργανισμός προσφέρει ως βοήθεια στα άτομα που κρατούνται πληροφοριακά σημειώματα σε πολλές γλώσσες εξηγώντας την διαδικασία ασύλου. Έχει καταγραφεί ότι οι κρατούμενοι αγνοούν τον μηχανισμό βοήθειας, ότι δυσκολεύονται στην πρόσβαση στους διερμηνείς που ανατέθηκαν και ότι δεν γνωρίζουν τις δωρεάν υπηρεσίες. Μόνο όσοι δικάζονται για κακούργημα και οι φτωχοί μπορούν να λάβουν υποστήριξη από τον Δικηγορικό Σύλλογο. Αντιθέτως μόνο οι πρόσφυγες και οι μετανάστες έχουν περιορισμένη βοήθεια από τις ΜΚΟ.

Οι δίκες είναι ανοικτές στο κοινό και τα κακουργήματα τα δικάζει Μικτή Επιτροπή. Οι κατηγορούμενοι έχουν δικαίωμα να παρευρίσκονται στο δικαστήριο και εάν χρειαστεί να συνομιλήσουν με τους συνηγόρους τους. Στους κατηγορούμενους που δεν ξέρουν Ελληνικά προσφέρονται υπηρεσίες μετάφρασης. Στις 11 Φεβρουαρίου του 2014 με ένα νόμο που ψήφισε το Κοινοβούλιο, οι διαδικασίες για παροχή πληροφοριών σχετικά με την δίκη και οι υπηρεσίες μετάφρασης θεσμοθετήθηκαν.

Η κακή κατάσταση των φυλακών και των τμημάτων όπου κρατούνται οι πρόσφυγες και οι μετανάστες συνεχίζεται. Μάλιστα με την αύξηση του αριθμού των Σύριων μεταναστών οι κατάσταση επιδεινώθηκε. Εδώ παρατηρείται η κακή συμπεριφορά των αστυνομικών κατά των προσφύγων.

Οι πρόσφυγες και οι μετανάστες στα κέντρα που κρατούνται βρίσκουν μεγάλα εμπόδια κατά την αίτηση τους για άσυλο. Τον Νοέμβριο του 2014, περισσότεροι από 200 Σύριοι μετανάστες, μεταξύ των οποίων υπήρχαν και γυναικόπαιδα, που ζητούσαν άσυλο κατέβηκαν σε απεργία πείνας στην πλατεία Συντάγματος στο κέντρο της Αθήνας για να διαμαρτυρηθούν για την αργοπορία των διαδικασιών αποδοχής προσφύγων. Οι διαδηλωτές απαίτησαν από τις Ελληνικές αρχές να τους δοθούν ταξιδιωτικά έγγραφα και έως ότου προμηθευτούν αυτά τα έγγραφα να τους δοθούν καταλύματα.

Στην Νέα Μανωλάδα της Πελοποννήσου , όταν πρόσφυγες σε πλειοψηφία υπήκοοι Μπαγκλαντές και Πακιστάν, που εργάζονταν στα θερμοκήπια φράουλας, ζήτησαν τους μισθούς 6 μηνών που καθυστερούσαν προκλήθηκαν επεισόδια και δύο επιστάτες πυροβόλησαν τους εργάτες και τραυμάτισαν 28 άτομα εκ των οποίων τα 8 σοβαρά και τα 20 ελαφρά. Στο Δικαστήριο της Πάτρας αυτοί οι δύο επιστάτες κρίθηκαν ένοχοι με την κατηγορία ότι προξένησαν σοβαρές σωματικές βλάβες στους μετανάστες εργάτες. Η προσφυγή δύο ΜΚΟ για την ακύρωση της απόφασης δεν έγινε δεκτή. Μετά από αυτό το συμβάν, η Νέα Μανωλάδα στο διαδίκτυο χαρακτηρίστηκε ως "άγρια δύση" και ότι οι μετανάστες εργάτες ζουν σε συνθήκες Μεσαίωνα και εργάζονται σε συνθήκες σκλαβιάς

Το 2014 στα χερσαία σύνορα της Ελλάδας με την συνεργασία των Τουρκικών αρχών ασφάλειας, παρατηρήθηκε μείωση των μεταναστών που εισήλθαν οδικώς παράνομα στην Ελλάδα. Όμως η μετανάστευση δεν μειώθηκε και άλλαξε πορεία προς την θάλασσα. Το 2014 παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση στον αριθμό μεταναστών. Σε αυτά τα γεγονότα πολλοί μετανάστες έχασαν τη ζωή τους ύστερα από ναυάγιο. Στην έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας του έτους 2014 για την Ελλάδα υπάρχουν πληροφορίες ότι οι πρόσφυγες που πέρασαν στην Ελλάδα στέλνονται παράνομα στην Τουρκία.

Η Ελλάδα αποδέχεται τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Όμως δεν εφαρμόζει όλες αυτές τις αποφάσεις. Το ότι η Ελλάδα δεν εφάρμοσε την υπ. αρ. 517 και ημ. 25 Αυγούστου 2014 απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά με τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα, έχει συμπεριληφθεί στην έκθεση του 2014 για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην Ελλάδα του Αμερικανικού Υπουργείου Εξωτερικών

Το Ελληνικό Κράτος δέχεται την εφαρμογή του δικαίου Σαρία (ŞER-İ HUKUK) στα θέματα οικογενειακού και αστικού δικαίου για την τουρκομουσουλμανική μειονότητα στην Δ. Θράκη. Αυτό το δίκαιο εφαρμόζεται δια μέσου των μουφτή που διορίζει το Ελληνικό Κράτος. Η μουσουλμανική μειονότητα που υπάγεται σε αυτό το δίκαιο εάν θέλει έχει το δικαίωμα να μεταφέρει τις δίκες γάμου και διαζυγίου στα αστικά δικαστήρια.

Οι περισσότερες καταδικαστικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κατά της Ελλάδας σχετίζονται με την εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων εκ μέρους της διοίκησης και σχετίζεται με την παραβίαση του άρθρου 6. Παράγραφος 1. Του Ευρωπαϊκού Συμφώνου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Σύμφωνα με το άρθρο 95. παράγραφος 5 του Ελληνικού Συντάγματος, η διοίκησης υποχρεούται να συμμορφωθεί με τις αποφάσεις του δικαστηρίου οι οποίες δικαιώνουν τον πολίτη που υπέστη ζημία.

Για να συμπεριφερθεί η διοίκηση σύμφωνα με αυτή την συνταγματική διάταξη του υπ, αρ. 3068/2002 νόμου, έχει προβλεφθεί μια ειδική διαδικασία. Σύμφωνα με αυτό τα ίδια διοικητικά δικαστήρια ελέγχουν εάν οι διοικήσεις συμμορφώνονται με τις αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων.

Στον Ελληνικό Χάρτη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, για να εξασφαλιστεί το δικαίωμα νομικής προστασίας και δίκαιης δίκης, προτείνεται η δημιουργία ενός Ελληνικού Εθνικού Δικαστικού Δικτύου σε ψηφιακή μορφή με σκοπό την διευκόλυνση στην παρακολούθηση των αστικών, ποινικών και διοικητικών δικών και των εγγράφων.

Δ. ΙΣΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΗΣΗ – ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

Η αρχή της ισότητας και η απαγόρευση των διακρίσεων γίνονται δεκτά σε όλα τα Διεθνή κείμενα για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. π.χ. Το άρθρο 14 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το

άρθρο 26 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τα Πολιτικά Δικαιώματα, άρθρο 2. παράγραφος 2. Της Διεθνούς Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα (νόμος 1532/1985). Επιπλέον η Διεθνής Σύμβασης Οργάνωσης Εργασίας, απαγορεύει τις διακρίσεις στην απασχόληση. Η Σύμβαση για την Κατάργηση Κάθε Είδους Διάκρισης εις Βάρος των Γυναικών (CEDAW) φέρνει την υποχρέωση να παρουσιάζεται κάθε 4 χρόνια στην αρμόδια Επιτροπή του ΟΗΕ, Εθνική Έκθεση για την εξάλειψη κάθε μορφής διακρίσεων κατά των γυναικών.

Η απαγόρευση των διακρίσεων αποτελεί τις βασικές αρχές της ΕΕ. Το άρθρο 19 της Συνθήκης για την Λειτουργία της ΕΕ προβλέπει καταπολέμηση όλων των μορφών διάκρισης λόγω φύλου, φυλής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πολιτικών πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Η αρχή της ισότητας ενώπιον του νόμου και απαγόρευση διακρίσεων καταχυρώνονται με τα άρθρα 20-21 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

Το Σύνταγμα της Ελλάδος και οι νόμοι απαγορεύουν τις φυλετικές διακρίσεις, τις διακρίσεις με βάση τη κοινωνική κατάσταση, αναπηρία και το φύλο. Ορισμένοι νόμοι περιλαμβάνουν άρθρα κατά της διάκρισης με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου. Ωστόσο υπάρχουν διακρίσεις εις βάρος κυρίως των μεταναστών, των Ρόμα, των LGBT, των ατόμων με σωματική αναπηρία και των γυναικών. Στην Ελλάδα γίνεται απογραφή κάθε 10 χρόνια. Σύμφωνα με την απογραφή του 2001 το 7% του πληθυσμού της Ελλάδας αποτελείται από ξένους. Το 2001 μαζί με τους 767.481 ξένους ο γενικός πληθυσμός της Ελλάδας είναι 10.964.020 άτομα. Σύμφωνα με την απογραφή του 2011 στην Ελλάδα ζουν 10.939.727 άτομα εκ των οποίων οι 9.903,268 είναι Έλληνες υπήκοοι. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Εσωτερικών 537.237 μετανάστες ζουν στην Ελλάδα νόμιμα. Πάλι σύμφωνα με τις Ελληνικές αρχές μεταξύ του 2008-2013 577.900 μετανάστες μπήκαν στην Ελλάδα παράνομα. Στις διάφορες ομιλίες που έκανε ο Πρωθυπουργός Αντώνης Σαμαράς (20 Ιουνίου 2012- 26 Ιανουαρίου 2015) ανέφερε ότι ο αριθμός των προσφύγων στην Ελλάδα είναι μεταξύ 700.000 έως 1.300.000. Οι ΗΠΑ, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του 2014 υπολογίζουν τον πληθυσμό της Ελλάδας στα 10.800.000.

Τα φαινόμενα διάκρισης και η κακή μεταχείριση στους μετανάστες και τους Ρομά εμφανίστηκαν μέσα στο 2014. Όμως η Κυβέρνηση έχει εξουσιοδοτήσει τον Συνήγορο του Πολίτη για την αξιολόγηση αυτών των παραπόνων. Σύμφωνα με αυτό ο Συνήγορος του Πολίτη θα μπορεί να επισκέπτεται τα κρατητήρια δίχως προειδοποίηση και να αρχίζει έρευνα σύμφωνα με την αξιολόγηση. Σύμφωνα με τα ΜΚΟ οι αστυνομικές δυνάμεις δεν παίρνουν πάντα δικαστική απόφαση προτού κάνουν επιδρομή στις περιοχές που βρίσκονται οι πρόσφυγες και οι Ρομά. Η αστυνομία κάνει έλεγχο ταυτότητας σε δημόσιους χώρους όπως πάρκα και πλατείες, αυτοί οι έλεγχοι επικεντρώνονται σύμφωνα με την φυσική τους κατάσταση κυρίως σε

μετανάστες και πρόσφυγες και συλλαμβάνουν όσους δεν έχουν ή έχουν ελλιπή έγγραφα. Στις εκθέσεις του Οργανισμού Διεθνούς Αμνηστίας επισημαίνεται ότι παρά την ύπαρξη νόμιμων εγγράφων οι μετανάστες είναι στο στόχαστρο της αστυνομίας, αναλόγως το χρώμα του δέρματος τους, και υπάρχει προσπάθεια σύλληψης τους.

Εκτός της Θράκης, οι μουσουλμάνοι προσπαθούν να εκτελέσουν τις θρησκευτικές τους υποχρεώσεις σε χώρους λατρείας που δεν έχουν νόμιμο καθεστώς. Π.χ. σύμφωνα με την έκθεση του του 2013 για τις Διεθνείς Θρησκευτικές Ελευθερίες του Αμερικανικού Υπουργείου Εξωτερικών, στην Αθήνα οι Μουσουλμάνοι προσεύχονται σε πάνω από εκατό ισόγεια και υπόγεια διαμερίσματα. Τις περισσότερες φορές με την καταγγελία των κατοίκων της περιοχής και μετά από έρευνα της εισαγγελικής αρχής η αστυνομία τα κλείνει. Αυτό αποδεικνύεται με την διακοπή δραστηριοτήτων 5 τεμενών το έτος 2013.

Αν και το Ελληνικό Σύνταγμα και οι νομοθεσία απαγορεύουν την διάκριση στις μειονότητες, στην Ελλάδα συνεχίζεται η διάκριση και η παρενόχληση σε όσους θεωρούν τον εαυτό τους μειονότητα με βάση την εθνικότητα, την θρησκεία, την γλώσσα, την φυλή, και την ιθαγένεια. Πολλά άτομα στην Ελλάδα τα οποία προσδιορίζουν τον εαυτό τους ως μειονότητα εκφράζουν ότι είναι δύσκολο να συνεχίσουν τον πολιτισμό τους και να πουν σαφώς την ταυτότητα τους. Η αίτηση για αναγνώριση ως εθνοτικές και θρησκευτικές μειονότητες όσων γλωσσικών, θρησκευτικών και εθνικών ομάδων οι οποίες έχουν Ελληνική υπηκοότητα και προσδιορίζουν των εαυτό τους ως Τούρκους, Πομάκους, Βλάχους, Αρβανίτες, Αλβανούς, Μακεδόνες, Ρομά, Μουσουλμάνους, Καθολικούς κλπ. δεν βρίσκει ανταπόκριση από το κράτος. Ο δε Καθολικισμός με νόμο της 1. ης Οκτωβρίου 2014 συγκαταλέγεται στις αναγνωρισμένες θρησκείες.

Σε πολλές Διεθνείς εκθέσεις παρατηρητών για την Ελλάδα αναφέρεται ότι οι Μουσουλμάνοι Τούρκοι της Δ. Θράκης των οποίων ο αριθμός αναφέρεται ως 120.000- 150.ΟΟΟ, εκ μέρους της Ελλάδας αναγνωρίζονται ως μειονότητα μόνο στο πλαίσιο διεθνών συνθηκών. Όμως επειδή στις Συνθήκες αυτή η μειονότητα προσδιορίζεται με τον χαρακτηρισμό Μουσουλμάνος, η Ελλάδα αυτήν την μειονότητα την αποδέχεται θρησκευτική και όχι εθνοτική Λόγω αυτής της προσέγγισης παρά τις αντίθετες αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν επιτρέπεται η ίδρυση συνδέσμων και άλλων ΜΚΟ με την επωνυμία “Τουρκικός”.

Η Ελλάδα, τους Έλληνες πολίτες που ζουν στα σύνορα της Αλβανίας, της Δημοκρατίας της Μακεδονίας και Βουλγαρία, μιλάνε Σλάβικα και αυτοπροσδιορίζονται ως Μακεδονικής εθνικότητας, δεν τους επιτρέπει να μεταχειρίζονται την λέξη Μακεδών με την δικαιολογία ότι αυτή η λέξη παραπέμπει σε «Μακεδονική» μειονότητα. Το θέμα σχετίζεται με το πρόβλημα που υπάρχει ανάμεσα στην Ελλάδα και την Δημοκρατία της Μακεδονίας η οποία είναι ένα από τα κράτη που βρίσκονται μέσα στην πρώην Γιουγκοσλαβική Ομοσπονδία. Η Ελλάδα αντιτίθεται στο συνταγματικό όνομα

αυτής της χώρας λόγω του ότι υπάρχει στο Ελληνικό έδαφος μια διοικητική και γεωγραφική περιοχή με αυτό το όνομα. Η δε αιτιολογία της αντίρρησης στην χρήση του ορισμού «Μακεδών» στις ονομασίες των συνδέσμων είναι ότι σε αυτήν την γεωγραφική περιοχή στην βόρεια Ελλάδα ζουν περίπου δύο εκατομμύρια άτομα και τα οποία θεωρούν τον εαυτό τους εθνοτικά και γλωσσολογικά Έλληνες και προσδιορίζουν τον εαυτό τους Μακεδόνες λόγω της περιοχής όπου ζουν. Σύμφωνα με αυτή την πολιτική η Ελλάδα, το 1993 έχει αλλάξει το όνομα του αεροδρομίου στην Θεσσαλονίκη ως «Κρατικό Αερολιμένα Θεσσαλονίκης 'Μακεδονία' την οποία θεωρεί ως φυσική πρωτεύουσα της διοικητικής περιοχής της Μακεδονίας».

Ο νόμος για την Καταπολέμηση του Ρατσισμού που θεσπίστηκε στις 9 Σεπτεμβρίου 2014, έχει απαγορεύσει την διάκριση με βάση την σεξουαλική ταυτότητα και προτίμηση. Το Greek Transgender Support Association, επέκρινε την διάκριση στον τομέα της απασχόλησης και ισχυρίστηκε ότι περιορίζεται η πρόσβαση των ατόμων σε υπηρεσίες υγείας και ασύλου. Στην Ελλάδα είναι διαδεδομένα τα φαινόμενα κοινωνικής διάκρισης και ταπείνωσης των LGBT. Αυτή η κατάσταση υποθάλπει την βία κατά των LGBT. Η αστυνομία παρεμβαίνει απρόθυμα στις βίαιες εγκληματικές ενέργειες που γίνονται κατά των LGBT. Στη Ελλάδα ο μόνος τρόπος για να αλλάξετε τις πληροφορίες φύλου στις ταυτότητες είναι να κάνετε εγχείρηση αλλαγής φύλου και αυτή την κατάσταση να την νομιμοποιήσετε στο Δικαστήριο. Τις διαφημίσεις της 10ης τιμητικής παρέλασης των LGBT στις 10 Ιουνίου 2014, αρνήθηκε να τις λάβει το Μετρό της Αθήνας. Η τιμητική παρέλαση έγινε για 3η φορά στη Θεσσαλονίκη με την υποστήριξη του Δήμου Θεσσαλονίκης. Ο Σύνδεσμος Ορθοδόξων Πολιτών Θεσσαλονίκης που υποστηρίζεται από τον Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης εξέφρασε την αντίθεσή του και συνέλεξε 19500 υπογραφές για να εμποδίσει την πραγματοποίηση της παρέλασης στην Θεσσαλονίκη. Ο Μητροπολίτης χαρακτήρισε σαφώς την ομοφυλοφιλία ως διαστροφή και την παρέλαση ντροπή. Μεταξύ 29 Ιουνίου και 22 Αυγούστου στην Αθήνα και στην Θεσσαλονίκη έγιναν 5 επιθέσεις εναντίον των LGBT.

Τα άτομα με HIV/AIDS απαλλάσσονται από την στρατιωτική θητεία για ιατρικούς λόγους. Οι κατάδικοι των φυλακών όπου κρατούνται τρόφιμοι με HIV- θετικό, τον Φεβρουάριο και Απρίλιο αρνήθηκαν για λίγες μέρες την φαρμακευτική αγωγή με την αιτιολογία της ανεπάρκεια του νοσηλευτικού προσωπικού και υλικών υγιεινής. Στις 26 Φεβρουαρίου 2014 ο Δήμος Αθήνας έχει καταργήσει το υποχρεωτικό τεστ HIV σε όσους αποτείνονται για κοινωνική βοήθεια.

Ε. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΚΦΡΑΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Η ελευθερία έκφρασης είναι εγγυημένη με το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το άρθρο 19 της Σύμβασης για τα Ατομικά Δικαιώματα και τα Πολιτικά Δικαιώματα (νόμος 2462/1997). Στην Σύμβαση Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Η ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης (άρθρο 11) είναι εγγυημένα. Το δικαίωμα πληροφόρησης,

εξασφαλίζεται με το άρθρο 5. Παράγραφος 1. Του Συντάγματος της Ελλάδας το οποίο προστατεύει το δικαίωμα της ανάπτυξης της προσωπικότητας και την συμμετοχή στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας, με το άρθρο 14 παράγραφος 1 την ελευθερία έκφρασης, και με το άρθρο 5Α το δικαίωμα πληροφόρησης.
Το Σύνταγμα της Ελλάδας και η νομοθεσία δέχονται την ελευθερία τύπου και σκέψης. Ο ανεξάρτητος τύπος εξασφαλίζει αποτελεσματική δίκη, λειτουργικό δημοκρατικό σύστημα και την ελευθερία σκέψης και τύπου. Η ελευθερία σκέψης είναι υπό την εγγύηση του συντάγματος. Ωστόσο έχουν εισαχθεί ορισμένοι περιορισμοί σε εκφράσεις που κάνουν διάκριση με βάση την εθνική και θρησκευτική καταγωγή των ατόμων και δηλώσεις που προτρέπουν σε μίσος και βία. Αυτή η διάταξη έχει εφαρμοστεί στις 16 Σεπτεμβρίου 2014 στην δίκη της Χρυσής Αυγής κόμμα που έχει ρατσιστικές και φασιστικές τάσεις. Σύμφωνα με τον αντισημιτικό και κατά τον διακρίσεων νόμο που νομοθετήθηκε στις 9 Σεπτεμβρίου 2014 ορίζεται ποινή φυλάκισης από 3 μήνες μέχρι 3 χρόνια, πρόστιμο από 5.000 έως 50.000 Ευρώ και αποχή από τα πολιτικά δικαιώματα από 1 έως 5 έτη σε όσους προτρέπουν την βία με βάση το χρώμα, φυλή, θρησκεία, εθνική καταγωγή, φύλο, σωματική αναπηρία, και σεξουαλικές προτιμήσεις. Επιπλέον οι νόμοι δίδουν το δικαίωμα στους εισαγγελείς να απαγορεύουν την κυκλοφορία της, εάν το περιεχόμενο μιας δημοσίευσης είναι υβριστικό προς τον πρόεδρο της Δημοκρατίας, της θρησκείας, εάν είναι σεξουαλικού περιεχομένου, αποκαλύπτει στρατιωτικά μυστικά, και υποστηρίζει την ανατροπή του πολιτικού συστήματος δια της βίας. Το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο που είναι μια ανεξάρτητη αρχή, εποπτεύει όλες τις δημοσιεύσεις των ραδιοφώνων και τηλεοράσεων. Σύμφωνα με τους νόμους όλα τα τηλεοπτικά κανάλια έχουν υποχρέωση να κάνουν στα Ελληνικά το 25% των προγραμμάτων τους.

Τον Ιούλιο του 2014 φωτορεπόρτερ που επιχειρούσε να καταγράψει την δίκη της Χρυσής Αυγής υπέστη ξυλοδαρμό από τα μέλη του κόμματος. Ο ρεπόρτερ διαμαρτυρήθηκε επειδή η αστυνομία δεν επενέβη. Μετά την κυκλοφορία της μυστικής συνάντησης ενός βουλευτού της Χρυσής Αυγής με τους αξιωματούχους της κυβέρνησης τον Απρίλιο του 2014 ο εισαγγελέας του Ανώτατου Δικαστηρίου διέταξε όλους τους εισαγγελείς να απαγορεύουν την χρήση των βίντεο και κασετών που αποκτήθηκαν παράνομα ως αποδεικτικά στοιχεία. Έχει αναφερθεί στις εκθέσεις ότι ορισμένοι δημοσιογράφοι αφέθηκαν ελεύθεροι μετά την καταγγελία προσβολής και συκοφαντίας. Τον Μάϊο του 2014 οι άντρες ιδιωτικής ασφάλειας, ενός επιχειρηματία που ενεπλάκη σε τροχαίο, άσκησαν βία σε φωτορεπόρτερ που φωτογράφιζε το συμβάν. Οι δημοσιογράφοι υποστήριξαν ότι μετά την καταγγελία του συμβάντος στην αστυνομία, οι αστυνομικοί τους συνέλαβαν, κατάσχεσαν τις κάμερες τους και διέγραψαν τα αρχεία.

Τον Φεβρουάριο του 2014 ο εισαγγελέας ζήτησε από την τηλεόραση MEGA να σταματήσει την μετάδοση σχετικά με μια λέμβο που μετέφερε μετανάστες, με το σκεπτικό ότι θα βλάψει την έρευνα που ήδη διεξάγεται,

ωστόσο το εν λόγω κανάλι μετέδωσε αυτό το πρόγραμμα. Στις 16 Ιανουαρίου 2014 το δικαστήριο της Αθήνας τιμώρησε έναν χρήστη του Facebook με 10 μήνες φυλάκιση λόγω του ότι κοροϊδεύει έναν νεκρό ιερέα αλλά η ποινή διακόπηκε επειδή άσκησε έφεση. Τον Ιανουάριο 2014 ένας δημοσιογράφος καταδικάστηκε με πρόστιμο 10.000 Ευρώ επειδή πρόσβαλε ένα μοναστήρι και τον μοναχό. Η εισαγγελική αρχή ξεκίνησε έρευνα για ένα δημοσιογράφο με την καταγγελία της δημοσιοποίησης σημαντικών στρατιωτικών πληροφοριών επειδή ο δημοσιογράφος έκανε εκπομπή για τις αστυνομικές αρχές και τους Έλληνες καταδρομείς θαλάσσης οι οποίοι παρείχαν προστασία εκτός από τις παράκτιες περιοχές για τις οποίες ήταν υπεύθυνοι. Ο δημοσιογράφος ισχυρίστηκε ότι υπέστη πίεση για να βγάλει την είδηση από το Ιντερνέτ.
Η πρόσβαση στο Ιντερνέτ είναι ελεύθερη στην Ελλάδα και δεν υπάρχει λογοκρισία στο Ιντερνέτ και με βάση τα δεδομένα του Μαρτίου 2014 το 64% του πληθυσμού χρησιμοποιεί Ιντερνέτ.

Σύμφωνα με το Σύνταγμα και την νομοθεσία, στην Ελλάδα υπάρχει το δικαίωμα της συγκέντρωσης και διαδήλωσης. Το κράτος σε γενικές γραμμές εμμένει στην χρήση αυτού του δικαιώματος. Ωστόσο σε εξαιρετικές περιπτώσεις απαγορεύει το δικαίωμα συγκέντρωσης και διαδήλωσης. Π.χ. κατά την επίσκεψη της Γερμανίδας Καγκελαρίου και στις 5-6 Δεκεμβρίου 2014 κατά την επίσκεψη του Πρωθυπουργού της Τουρκίας Αχμέτ Νταβούτογλου απαγορεύτηκαν οι διαδηλώσεις. Παρά το γεγονός ότι το Ελληνικό Σύνταγμα εγγυάται την ελευθερία της οργάνωσης, εφαρμόζονται νόμιμοι περιορισμοί σε συνδέσμους που φέρουν την εθνοτική λέξη Τουρκική και στους συνδέσμους που καθορίζουν τον εαυτό τους Μακεδονικής εθνικότητας.

Εκτός από τις πληροφορίες σχετικά με την ιδιωτική ζωή και πληροφορίες για την εθνική ασφάλεια, η πρόσβαση του λαού στις δημόσιες πληροφορίες είναι κατοχυρωμένη με τους νόμους.

ΣΤ. ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Στην Ελλάδα η Επιθεώρηση Εργασίας είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή των νόμων εργασίας. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης είναι υπεύθυνο για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία. Ο αριθμός των εξουσιοδοτημένων επιθεωρητών σε αυτά τα πεδία δεν υπερβαίνει τους 1000. Μέχρι τον Οκτώβριο του 2014 μέσα σε ένα χρόνο οι επιθεωρήσεις που διενεργήθηκαν σε όλους τους κλάδους είναι 29.079. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Υπουργείου του Μαϊου του 2014 το 23% των εργαζομένων εργάζονται αδήλωτοι. Τον Απρίλιο του 2014 σύμφωνα με τα δεδομένα του ταμείου κοινωνικής ασφάλισης το 38% τον εργαζομένων της χώρας δεν έχουν κοινωνική ασφάλιση. Σύμφωνα με τα δεδομένα του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας υπάρχουν περίπου ένα εκατομμύριο υπάλληλοι που εργάζονται με χαμηλούς μισθούς και δίχως να λαμβάνουν επιδόματα. Σύμφωνα πάλι με τα ίδια δεδομένα ενώ ορισμένα άτομα δηλώνονται με μερική απασχόληση, εργάζονται με πλήρη απασχόληση.

Στην Ελλάδα ο μέγιστος εβδομαδιαίος χρόνος απασχόλησης είναι 40 ώρες. Οι νόμοι προβλέπουν 24 ώρες την εβδομάδα χρόνο ανάπαυσης. Οι εργαζόμενοι έχουν 1 μήνα τον χρόνο άδεια με επίδομα αδείας. Εάν οι εργαζόμενοι κάνουν υπερωρίες ο εργοδότης υποχρεούται να δώσει το 20% με 75% του ημερομισθίου τους. Ωστόσο σύμφωνα με την έκθεση με ημερομηνία 18 Ιουνίου 2014 του Ινστιτούτου Εργασίας, με πλειονότητα στον τομέα τουρισμού, παρατηρούνται αυξήσεις παραβιάσεων στα εργατικά δικαιώματα όπως: η καταβολή των υπερωριών με κουπόνια σουπερμάρκετ (δωροεπιταγή), αντί μισθού παροχή φαγητού και διαμονής, καθυστέρηση καταβολής των μισθών μέχρι και ένα χρόνο, μη καταβολή των πρόσθετων επιδομάτων, καταβολή μισθών μερικής απασχόλησης σε αυτούς που εργάζονται με πλήρη απασχόληση και απασχόληση 30 ημερών δίχως δικαίωμα αργίας Σαββατοκύριακου.

Στην Ελλάδα το 2014 στις ιδιωτικές επιχειρήσεις σε εργαζόμενους πάνω από 25 ετών ο βασικός μισθός είναι 26,18 Ευρώ ημερησίως και ο μηνιαίος μισθός 586.08 Ευρώ. Για τους εργαζόμενους κάτω των 25 ετών έχει καθορισθεί το 84% του βασικού μισθού. Για τους κάτω των 25 ετών εργαζόμενους ο ημερήσιος μισθός είναι 22.83 Ευρώ και ο μηνιαίος 510.95 Ευρώ. Οι περισσότεροι από 35% των μεταναστών παίρνουν μισθό κάτω του βασικού και δεν έχουν κοινωνική ασφάλιση. Σύμφωνα με τα δεδομένα του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδος, οι εργοδότες αμείβουν τους ξένους με μισθούς κάτω του βασικού. Σύμφωνα με το Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος περίπου 3,5 εκατομμύρια άτομα που αποτελούν το 34,6% του πληθυσμού ζουν κάτω από το επίπεδο μέσου εισοδήματος.

Οι νόμοι της Ελλάδας δίδουν εκτός του στρατιωτικού προσωπικού σε όλους το δικαίωμα ίδρυσης συνδικάτων και εγγραφής μέλους σε συνδικάτα. Και οι αστυνομικοί έχουν δικαίωμα οργάνωσης πορείας διαμαρτυρίας αλλά δεν έχουν δικαίωμα απεργίας. Επιπλέον οι νόμοι απαγορεύουν την απόλυση λόγο συνδικαλιστικών δραστηριοτήτων. Η ίδρυση συνδικάτου και η παραβίαση των δικαιωμάτων συλλογικής σύμβασης επιφέρει εκ του νόμου πρόστιμο έως 14.674 Ευρώ και ποινή φυλάκισης έως ένα χρόνο. Τα συνδικάτα μπορούν να διαπραγματεύονται τον συλλογικό μισθό. Ωστόσο η νομοθεσία έχει φέρει κάποιους περιορισμούς όσον αφορά το δικαίωμα απεργίας. Οι εργαζόμενοι στον τομέα δημόσιων υπηρεσιών και στον τομέα μεταφορών υποχρεούνται να κοινοποιούν την απεργία 4 μέρες νωρίτερα. Αυτή η προθεσμία έχει ορισθεί ως μια μέρα προ της απεργίας. Οι νόμοι επέβαλαν τον κατώτατο αριθμό εργαζομένων στις απεργίες στον τομέα των δημόσιων υπηρεσιών. Τα δικαστήρια έχουν κηρύξει παράνομες της απεργίες που δεν πληρούν αυτούς τους όρους. Επιπλέον , σύμφωνα με τον νόμο για την αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων και να παρέχει δικαίωμα υποχρεωτικής υπηρεσίας στους πολίτες της η κυβέρνηση έχει το δικαίωμα να απαγορεύει τις απεργίες και να προβεί σε πολιτική επιστράτευση των εν λόγω υπαλλήλων. Η συμμόρφωση στην επιστράτευση είναι υποχρεωτική, η ποινή επιφέρει φυλάκιση και απόλυση. Η

κυβέρνηση ασκεί αυτό το δικαίωμα από το 2013 στους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, στο μετρό, τραμ, προαστιακό σιδηρόδρομο κλπ. Η κυβέρνηση από τον Οκτώβριο 2014 έχει αναστείλει την πολιτική επιστράτευση που εφάρμοζε επί 20 μήνες. Η μήνυση που κατέθεσαν οι δάσκαλοι των σχολείων και οι εργαζόμενοι στο μετρό για την κατάργηση της πολιτικής επιστράτευσης απορρίφτηκε από το Συμβούλιο της Επικρατείας το 2014. Η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας ανακοίνωσε στις 15 Ιανουαρίου 2014 ότι η εφαρμογή των πακέτων διαρθρωτικών αλλαγών της τρόικα, περιορίζει τα δικαιώματα των εργατών και βλάπτει το δικαίωμα συλλογικής σύμβασης. Ενώ μόνο ο Υπουργός Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Πρόνοιας είχε δικαίωμα να επικυρώνει την απόφαση ομαδικής απόλυσης στον ιδιωτικό τομέα, στις 26 Φεβρουαρίου 2014 αυτή έχει μεταφερθεί στο Ανώτατο Επιχειρησιακό Συμβούλιο του υπουργείου το οποίο αποτελείται από επτά μέλη. Η κυβέρνηση καθορίζει τους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων δίχως να υπογράψει συλλογική σύμβαση με το συνδικάτο.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Ευρωβαρόμετρου, όπως στα προηγούμενα χρόνια έτσι και στο 2014 περισσότερο από το 90% του Ελληνικού πληθυσμού σκέπτεται ότι στις δημοπρασίες έργων υπάρχει διαφθορά και ότι η υφίσταται δωροδοκία.

Για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής η κυβέρνηση έχει αυξήσει τις κυρώσεις και τον αριθμό των επιθεωρητών. Η διαφθορά στους δημόσιους υπαλλήλους
μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και οι αστυνομικοί επικεντρώνεται περισσότερο στον εκβιασμό, δωροδοκία, στο λαθρεμπόριο ανθρώπων, ναρκωτικών και τσιγάρων. Η καταδικαστική απόφαση κατά του πρώην Υπουργού Μεταφορών έχει οριστικοποιηθεί τον Φεβρουάριο του 2014. Στις 2 Απριλίου ο πρώην υπουργός άμυνας κρίθηκε ένοχος για διαφθορά.

Στην αγορά εργασίας η διάκριση κατά εκείνων που δεν είναι Έλληνες υπήκοοι συνεχίζεται. Οι κακές συνθήκες εργασίας συνεχίζονται. Η νομοθεσία κατά της εκμετάλλευσης του ανθρώπινου κόπου είναι ανεπαρκής. Ο νόμος προβλέπει φυλάκιση πάνω από 10 χρόνια και χρηματικό πρόστιμο μέχρι 100.000 Ευρώ κατά τις αναγκαστικής εργασίας και αγγαρεία. Στις εκθέσεις έχει διατυπωθεί ότι στον τομέα της γεωργίας οι γυναίκες και τα παιδιά εργάτες αναγκάζονται δια της βίας να εργαστούν και σε κάποιες περιπτώσεις αναγκάζονται σε επαιτεία. Στις 3 Ιουλίου 2014 οι ειδήσεις των μέσων ενημέρωσης αναφέρουν ότι στον τομέα της γεωργίας 800 ξένοι εργάτες κατέβηκαν σε απεργία λόγω των απάνθρωπων συνθηκών εργασίας και την ρατσιστική συμπεριφορά των αστυνομικών. Τον Απρίλιο του 2014 οι επιστάτες στον τομέα της γεωργίας πυροβόλησαν εναντίον 35 μεταναστών εργατών επειδή ζητούσαν τους μισθούς τους που δεν πληρώθηκαν.

Αν και οι νόμοι είναι κατά της διάκρισης στην πρόσληψη εκείνων που έχουν τον ιό HIV-θετικό, αυτή η διάκριση συνεχίζεται.

Ζ. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Τα πιο σημαντικά διεθνή κείμενα για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών: Η Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Παιδιών (νόμος 2101/1992). Τα άρθρα που προστατεύουν τα δικαιώματα των παιδιών είναι: η Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Παιδιών, η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία κατά της Σεξουαλική κακοποίησης και Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης των Παιδιών (νόμος 3727/2008) και η Σύμβαση Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ. Το Άρθρο 16 του Συντάγματος της Ελλάδας για την «Παιδεία, Επιστήμη και Τέχνη», ο νόμος 1566/1985 για την δομή και λειτουργία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης περιέχει τα δικαιώματα των παιδιών. Με τον νόμο 3518/06 (άρθρο 73) η προσχολική αγωγή των παιδιών άνω των 5 ετών κατέστη υποχρεωτική. Κατά συνέπεια η εκπαίδευση νηπιαγωγείου συμπεριελήφθη στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Σύμφωνα με τον νόμο 1566/85 (άρθρο2 παράγραφος 3) η πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι υποχρεωτική στα παιδιά κάτω των 16 ετών. Οι γονείς που παραμελούν αυτήν την υποχρέωση τιμωρούνται σύμφωνα με το ποινικό δίκαιο. Η τιμωρία των μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης απαγορεύεται με το άρθρο 13/8 του νόμου 201/1998 και η σωματική τιμωρία στους μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης απαγορεύεται με το άρθρο 21 του νόμου 3328/2005. Με τον νόμο 3550/2006 για την «Πρόληψη της Ενδοοικογενειακής Βίας», η τιμωρία κατά την περίοδο ανατροφής και εκπαίδευσης των παιδιών απαγορεύεται.

Ένα παιδί που γεννιέται από μητέρα και πατέρα Ελληνικής ιθαγένειας έχει το δικαίωμα Ελληνικής ιθαγένειας. Οι γονείς του παιδιού υποχρεούνται να εγγράψουν το παιδί μέσα σε 10 μέρες από την ημέρα γέννησής του. Μετά από αυτή την περίοδο μπορεί να γίνει η εγγραφή με την καταβολή προστίμου. Η εγγραφή στα μητρώα γίνεται στους Δήμους με τα πιστοποιητικά γέννησης των ιδιωτικών και κρατικών νοσοκομείων ή με την έγγραφη δήλωση δύο μαρτύρων. Ωστόσο και το 2014 τα παιδιά των νόμιμων μεταναστών που γεννιούνται στην Ελλάδα δεν αποκτούν το δικαίωμα Ελληνικής ιθαγένειας λόγω γέννησης. Σύμφωνα με την έκθεση Ιουνίου 2014 του Συνήγορου του Πολίτη κατά την εγγραφή παιδιών των μεταναστών στα μητρώα, ζητήθηκε ταυτοχρόνως να γίνει και η εγγραφή ενός μέλους της οικογένειας μεταναστών. Στα παιδιά των μεταναστών που εμπίπτουν σε αυτό το καθεστώς δεν δίδεται η ιθαγένεια αλλά το δικαίωμα αίτησης ιθαγένειας. Ωστόσο αυτό το δικαίωμα αναγνωρίζεται σε αυτούς που είναι σε καθεστώς μετανάστη και ζουν στην Ελλάδα πάνω από 5 χρόνια και στα παιδιά που έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα. Επιπλέον για τα παιδιά μεταναστών που έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα εάν έχουν συμπληρώσει την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση τους στην Ελλάδα αυτό θα αναγνωρίζεται ως βάση για απόκτηση της ιθαγένειας. Όμως από τις αναφορές των Ελληνικών μέσων ενημέρωσης στις 30 Ιουλίου 2014 φαίνεται ότι είναι δύσκολη η απόκτηση Ελληνικής ιθαγένειας ακόμα και των παιδιών μεταναστών που πληρούν αυτούς τους όρους. Σύμφωνα με αυτές τις αναφορές, από τα 200.000 παιδιά μεταναστών που έχουν γεννηθεί στην

Ελλάδα μέσα σε δύο χρόνια μεταξύ 2010-2012 μόνο σε 6.074 έχει δοθεί η ιθαγένεια και η νομιμότητα αυτών είναι ακόμα υπό αμφισβήτηση. Αν και έχει αναγνωριστεί το δικαίωμα απόκτησης ιθαγένειας σε παιδιά που ζουν πάνω από 5 χρόνια στη Ελλάδα, για τους γονείς αυτών των παιδιών ακόμα δεν υπάρχει ελπίδα απόκτησης της ιθαγένειας.

Στο Σχέδιο Εθνικής Δράσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στη Ελλάδα εκφράζεται ότι μέχρι τις 31.12.2014, είναι σε ισχύ πρόγραμμα το οποίο θα προωθήσει την ίση συμμετοχή στο σύστημα εκπαίδευσης (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια), τους μαθητές με χαμηλούς εκπαιδευτικούς και κοινωνικο-οικονομικούς δείκτες, με υψηλά ποσοστά αποχής από τα σχολεία και τους μαθητές από περιοχές όπου η πρόσβαση στην ανώτατη παιδεία είναι σε χαμηλά επίπεδα, Ως κοινό στόχος εμφανίζεται, η εκπαίδευση των μαθητών με ξένη υπηκοότητα (Ελληνικής καταγωγής) που επέστρεψαν μόνιμα στην χώρα, η εκπαίδευση των παιδιών Ρομά, η εκπαίδευση των παιδιών Μουσουλμανικής μειονότητας Θράκης. Δεν είναι γνωστό όμως πόσα από τα 24.930.000 Ευρώ του σχεδίου έχουν δαπανηθεί στα παιδιά μειονότητας της Θράκης. Αλλά την περίοδο που καλύπτει τα έτη 1997-2013 υπάρχει ο ισχυρισμός ότι στο πλαίσιο του σχεδίου «Εκπαίδευσης των Παιδιών των Μουσουλμάνων», το οποίο χρηματοδοτείται από τα κονδύλια της ΕΕ., έχουν δαπανηθεί 27.245.000 Ευρώ.

Οι αιτήσεις ασύλου των ορφανών προσφύγων και μεταναστών παιδιών δεν καταγράφονται κάθε φορά τακτικά. Τα παιδιά που αιτούνται άσυλο δεν έχουν πάντα υπηρεσίες αξιόπιστης διαμονής και προστασίας. Για αυτό τον λόγο αυτά τα παιδιά έχουν κίνδυνο να μείνουν άστεγα και να υποστούν σεξουαλική και εργατική εκμετάλλευση. Η αξιολόγηση της προσφυγής αυτών των παιδιών είναι κατά μέσο όρο 25 μέρες. Σε αυτό το διάστημα τα παιδιά είτε κρατούνται, είτε μένουν άστεγα είτε υποχρεώνονται να ζουν σε άθλιες συνθήκες. Τον Οκτώβριο του 2014 ο Συνήγορος του Πολίτη, ζήτησε από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, αυτά τα παιδιά να κρατούνται στον ίδιο χώρο με τους μεγάλους και να συμπεριληφθούν στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Στις φυλακές τα παιδιά και οι γυναίκες μένουν σε χωριστούς χώρους από τους ενήλικες άνδρες. Ωστόσο οι πρόσφυγες μικρής ηλικίας κρατούνται στον ίδιο χώρο με τους ενήλικες.

Στα παιδιά των προσφύγων παρέχεται η δυνατότητα εκπαίδευσης στην μητρική τους γλώσσα. Το μόνο επίσημο σχολείο που μπορούν να πάνε αυτά τα απιδιά είναι τα Ελληνικά σχολεία. Είναι γνωστό ότι και τα παιδιά των Ραμά στον τομέα της εκπαίδευσης είναι αντιμέτωπα με την διάκριση. Μεταξύ των προβλημάτων που αντιμετωπίζονται κατά την ένταξη των Ρομά στην κοινότητα αναφέρεται ότι δεν είναι μόνο επίδραση από τα σχολεία και τις τάξεις που απαρτίζονται από Ρόμα και η έλλειψη δυνατότητας πρόσβασης σε συγκεκριμένα σχολεία των Ρόμα. Αν και οι νόμοι απαγορεύουν την κακομεταχείριση των παιδιών, το ξύλο και τα βασανιστήρια, η εφαρμογή αυτών των νόμων δεν είναι δραστική. Ειδικά οι Ρομά, οι παράνομοι

μετανάστες και τα παιδιά του δρόμου είναι ανοιχτά στην εκμετάλλευση. Ο λιγοστός αριθμός των υπαλλήλων του δημοσίου οργανισμού σχετικά με αυτά τα παιδιά, καθιστά ανεπαρκείς τις δραστηριότητες φροντίδας, προστασίας και στέγασης των παιδιών. Τον Νοέμβριο του 2014 η ΜΚΟ το Χαμόγελο του Παιδιού δήλωσε ότι έλαβε 629 καταγγελίες αναφορικά με την εκμετάλλευση παιδιών και ότι αυτές οι καταγγελίες σχετίζονται με 1254 παιδιά. Επιπλέον το Κονδύλιο του ΟΗΕ για τα Παιδιά και οι τοπικές ΜΚΟ διατύπωσαν ότι τα παιδιά των Ρόμα τα οποία εξαναγκάζονται από τις οικογένειες τους να πουλάνε χαρτομάντηλα στο δρόμο και να ζητιανεύουν αποτελούν σοβαρό πρόβλημα. Στην Ελλάδα η νόμιμη ηλικία γάμου είναι 18. Ως εκ τούτου στα επίσημα αρχεία δεν υπάρχουν πρώιμοι γάμοι. Ωστόσο ο πρώιμος γάμος στα κορίτσια αρχής γενομένης από 13 χρόνων και στα αγόρια μεταξύ 15-20 χρόνων στους Ρόμα είναι πραγματικότητα. Για τους Μουσουλμάνους της Δ. Θράκης που υπάγονται στο νόμο Σαρία οι μουφτήδες έχουν δηλώσει ότι δεν επιτρέπεται ο γάμος στα παιδιά κάτω των 15 ετών, ο δε γάμος των παιδιών μεταξύ 16-18 ετών υπόκειται στην απόφαση του εισαγγελέα. Τα φαινόμενα γάμου κάτω των 18 ετών στις κοινότητες Μουσουλμάνων της Αθήνας είναι σπάνια και χρειάζεται η άδεια του εισαγγελέα.

Η Ελλάδα με τον νόμο του 1980 είναι συμβαλλόμενο μέρος της Σύμβασης της Χάγης για την Απαγόρευση της Διεθνούς Διακίνησης Παιδιών. Στη Ελλάδα η νόμιμη ηλικία σεξουαλικής πράξης για τους ετερόφυλους είναι 15. Μεταξύ δε των ανδρών είναι 17. Στους νόμους δεν βρέθηκε κάτι για την σεξουαλική πράξη μεταξύ των γυναικών. Η σεξουαλική επαφή στα παιδιά κάτω των 15 χρόνων θεωρείται παράνομη. Με την τροποποίηση του νόμου τον Ιούνιο του 2014, η εκμετάλλευση παιδιών, η παιδική πορνογραφία, τα εγκλήματα που διαπράττονται με την χρήση προσβάσιμης επικοινωνίας και τεχνολογίας γνώσης επιφέρουν ποινή ισόβιας κάθειρξης και μέχρι 500.000 Ευρώ πρόστιμο. Σύμφωνα με τις εκθέσεις της αστυνομίας στο πρώτο εξάμηνο του 2014 εξετάστηκαν 40 φάκελοι σχετικά με
εγκλήματα παιδικής πορνογραφίας μέσω διαδυκτίου.

Στον τομέα της βιομηχανίας η κατώτερη εργάσιμη ηλικία για τα παιδιά είναι 15. Για δε τους οικογενειακούς κινηματογράφους και τα θέατρα η εργάσιμη ηλικία είναι 12. Η επιθεώρηση εργασίας είναι υπεύθυνη για την προσαρμογή των εργατικών νόμων. Ωστόσο σύμφωνα με την ανακοίνωση στις 11 Ιουνίου 2014 της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας ο αριθμός των αδήλωτων παιδιών εργατών υπολογίζεται στους 100.000. Τα παιδιά βοηθάνε τις οικογένειες τους εργαζόμενα με μερική απασχόληση στους κλάδους γεωργίας, τροφίμων, μάρκετινγκ. Κάποια μέλη οικογενειών υποχρεώνουν τα παιδιά σε επαιτεία, λωποδυσία στην πώληση κάποιων πραγμάτων στους δρόμους. Σύμφωνα με τις εκθέσεις του κράτους και των ΜΚΟ, η πλειοψηφία των παιδιών που ζητιανεύουν είναι Ρόμα, Βούλγαροι, Ρουμάνοι ή Ρόμα Αλβανίας. Οι ΜΚΟ οργανώσεις στις εκθέσεις τους έχουν δηλώσει ότι στην Θεσσαλονίκη ζητιανεύουν πάνω από 400 παιδιά. Τα δε ορφανά παιδιά εργάζονται στον τομέα της γεωργίας.

Η. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Η Σύμβαση της Γενεύης για το Νομικό Καθεστώς των Προσφύγων (νόμος 3989/1959) καθορίζει το γενικό πλαίσιο για το καθεστώς των προσφύγων. Με αυτή την σύμβαση ρυθμίζεται ο ορισμός -πρόσφυγας- και τα καθεστώτα των προσφύγων στο μέλος κράτος της σύμβασης, τα δικαιώματα τους, οι υποχρεώσεις και η νομικοί κατάσταση των αναγνωρισμένων προσφύγων. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων όταν βρίσκεται μπροστά στην αίτηση προστασίας ασύλου) στο πλαίσιο του άρθρου 5 «Ελευθερία και Προστασία» και του άρθρου 3 για την «Απαγόρευση των Βασανιστηρίων» της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αναφέρεται στην αρχή της μη επαναπροώθησης (non refulement). Το δικαίωμα ασύλου είναι εγγυημένο με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 της Συνθήκης ΕΕ και με το άρθρο 18 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ. Στην Ελλάδα με τον νόμο 3907/2011 ιδρύεται Γραφείο Πρώτης Υποδοχής. Τις αιτήσεις Διεθνούς Προστασίας πρώτου και δεύτερου βαθμού τις εξετάζει η Διεύθυνση Διαδικασιών Ασύλου και Προσφύγων.

Οι διαδικασίες των προσφύγων και μεταναστών που έρχονται στην Ελλάδα διεκπεραιώνονται συνήθως από το κράτος και την Επιτροπή Προσφύγων του ΟΗΕ και από τις άλλες Διεθνείς ομάδες. Η μετάβαση στην Ευρώπη κυρίως των Σύριων προσφύγων απαγορεύεται από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και το Υπουργείο Εσωτερικών και τους δίδεται δωρεάν άδεια παραμονής 6 μηνών. Αυτές οι άδειες αναλόγως με την κατάσταση στην Συρία παρατείνεται κάθε 6 μήνες.

Με τους νέους νόμους μετανάστευσης που ισχύουν από 1 Ιουλίου 2014 οι άδειες παραμονής σε εκείνους που έρχονται εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν διευκολυνθεί. Ο νέος νόμος επιτρέπει την ανανέωση τις παραμονής μακράς διάρκειας διαμονής των προσφύγων. Σύμφωνα με τα επίσημα δεδομένα μέχρι τις 21 Οκτωβρίου 2011 το Ελληνικό κράτος έχει δώσει άδεια παραμονής σε 587.102 άτομα. Ωστόσο στο διάστημα Ιανουαρίου – Νοεμβρίου 2014 έχει οργανωθεί η επαναπροώθηση στην πατρίδα τους 25.602 προσφύγων. Σύμφωνα με την ανακοίνωση στις 27 Ιουνίου 2014 του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2014 ο αριθμός εκείνων στους οποίους δόθηκε η δυνατότητα επιστροφής στις πατρίδες τους αυξήθηκε κατά 33%.

Η Ελλάδα υπάγεται στην αρχή των διαδικασιών υποδοχής των προσφύγων με τους κανονισμούς Dublin- III, οι οποίοι ρυθμίζουν τη δικαιοδοσία επαναπροώθησης των μεταναστών στην πρώτη χώρα που εισήλθαν, για την αξιολόγηση της αίτησης τους για άσυλο. Στη Ελλάδα σε περίπτωση που είναι θετική η αίτηση προσφύγων για άσυλο οι νόμοι δίνουν καθεστώς προσφύγων. Ενώ αυτή η διαδικασία πριν εκτελούνταν από την αστυνομία από τον Ιούνιο του 2013 αυτή η διαδικασία μεταφέρθηκε σε μια αυτόνομη μονάδα που αποτελείται από πολίτες υπό το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Ασφάλειας του Πολίτη. Αυτή ο μονάδα είναι επιφορτισμένη να

υποδέχεται τα άτομα που εισέρχονται παράνομα εκτός ΕΕ. μαζί με τους διεθνής οργανισμούς να καταγράφει, να προβαίνει σε ταυτοποίηση, να τους πληροφορεί σχετικά με τα δικαιώματα να ελέγχει την υγεία τους, τις υποχρεώσεις τους, να παρέχει κοινωνικο-ψυχολογική υποστήριξη, και όπως στα ορφανά παιδιά και σε όσους έχουν ανάγκη βοήθειας να τους παρέχει υπηρεσίες συμβουλευτικές. Οι νόμοι ορίζουν ότι η απόφαση για άσυλο πρέπει να χορηγείται εντός 90 ημερών. Όμως στην πράξη αυτό ξεπερνά τις 122 μέρες. Το 2014 ενώ έγιναν δεκτές 606 αιτήσεις για άσυλο, 7965 αιτήσεις για άσυλο έχουν απορριφθεί. Μετά την καθιέρωση νέας πολιτικής μονάδας ασύλου, αν και παρατηρήθηκε βελτίωση στην διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων, σύμφωνα όμως με τις ΜΚΟ και τους ακτιβιστές η καταχώρηση και αξιολόγηση των αιτήσεων, κακές συνθήκες κράτησης, διάκριση, ανεπαρκής κοινωνική ασφάλιση, η έλλειψη μεταφραστικών υπηρεσιών συνεχίζεται και αυτή η κατάσταση χαρακτηρίζεται ως απάνθρωπη. Όπως έχει καταγραφεί στην έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπάρχουν ισχυρισμοί ότι κυρίως στο κέντρο συλλογής προσφύγων στην Αμυγδαλέζα κατά την διάρκεια κράτησης δέρνουν, κτυπάνε με γροθιές, με γκλόπ και άλλα αντικείμενα τους πρόσφυγες.

Θ. ΕΞΑΛΕΙΨΕΙ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΙΣΑΛΛΑΔΟΞΙΑΣ

Η πιο σημαντική διεθνής σύμβαση για την εξάλειψη του ρατσισμού είναι «Η Διεθνής Σύμβαση για την Εξάλειψη Κάθε Είδους Φυλετικής Διάκρισης» (494/1970). Η απαγόρευση της φυλετικής διάκρισης είναι προστατευμένη σε πολλά παγκόσμια και περιφερειακά κείμενα συμβάσεων. Έτσι η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (άρθρο 14) επιφέρει την υποχρέωση του σεβασμού δίχως διάκριση, στα δικαιώματα και την ελευθερία λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών και άλλων πεποιθήσεων, εθνικών ή κοινωνικών καταγωγών, μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης ή κάποιας άλλης κατάστασης. Επιπλέον, στην παράγραφο 2 του άρθρου 20 (νόμος 2462/1997) της Διεθνούς Σύμβασης για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα απαγορεύεται η διάκριση, η εχθρότητα, ή το μίσος που βασίζεται στην υποκίνηση βίας λόγω εθνοτικής, φυλετικής ή θρησκευτικής καταγωγής. Επίσης το 21ο Άρθρο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ. απαγορεύει τον ρατσισμό. Το Σύνταγμα της Ελλάδας απαγορεύει τα εγκλήματα ρατσισμού και μίσους (Σύνταγμα άρθρο 2/ παράγραφος1). Σύμφωνα με το άρθρο 5. παράγραφος 2. του Συντάγματος: προστατεύεται δίχως εθνική, φυλετική, γλωσσική, θρησκευτική ή πολιτική άποψη διάκριση, το δικαίωμα ζωής , η αξιοπρέπεια και η ελευθερία όλων όσων ζουν στην Ελληνική επικράτεια. Επιτρέπονται οι εξαιρέσεις οι οποίες προβλέπονται από το Διεθνές Δίκαιο. Ο υπ. αρ. 927/1979 νόμος προβλέπει ποινή στις πράξεις οι οποίες οδηγούν στην έκφραση σκέψεων που περιλαμβάνουν προσβολή ή βία, μίσος, διάκριση, που στρέφονται στα άτομα ή τις ομάδες λόγω μόνο της εθνοτικής καταγωγής ή της θρησκείας τους. Στο άρθρο 79 του Ποινικού Δικαίου τα ρατσιστικά κίνητρα θεωρούνται κριτήρια για την επιβάρυνση των ποινών. Ο νόμος 2472/1997 σχετίζεται με την

«Προστασία του Ατόμου από την Επεξεργασία των Δεδομένων Προσωπικής Φύσεως» και η φυλή, εθνική καταγωγή, πολιτικά φρονήματα, θρησκευτικές πεποιθήσεις, φιλοσοφικές σκέψεις, το να είναι μέλος ένωσης, η υγεία, η κοινωνική πρόνοια και η σεξουαλική ζωή προστατεύονται ως προσωπικά δεδομένα. Ο νόμος 3386/2005 εκτός από τις άλλες ρυθμίσεις, ρυθμίζει σύμφωνα με το άρθρο 1. Παράγραφος 2. Του νόμου 927/1979, άρθρο 16 του νόμου 3304/2005 και την έκδοση άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους μέχρι την απόφαση του δικαστηρίου, στους αλλοδαπούς που έχουν υποστεί πράξεις φυλετικών ή άλλων διακρίσεων και έχει ασκηθεί ποινική δίωξη κατά αυτών των πράξεων που προβλέπονται στους παραπάνω νόμους.

Η Ελλάδα από το 1980 είναι χώρα που εξάγει μετανάστες και δέχεται μετανάστες. Οι μετανάστες που έρχονται στην Ελλάδα, έρχονται κυρίως με το καθεστώς προσφύγων ή παράνομα. Η πλειοψηφία των προσφύγων που έρχονται στην Ελλάδα, είναι από τις Φιλιππίνες, το Αφγανιστάν, Πακιστάν, Ινδία, Ιράκ, Συρία, Βόρεια Αφρική και Αλβανία. Όπως έχει διατυπωθεί στον Εθνικό Χάρτη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Ελλάδας, υπάρχουν στατιστικά στοιχεία που δείχνουν υψηλό ποσοστό υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα. Ο αριθμός των ατόμων που είναι σε καθεστώς προσφύγων και μεταναστών στην Ελλάδα υπολογίζεται πάνω από ένα εκατομμύριο. Σύμφωνα με την Διεθνή Έκθεση Θρησκευτικών Ελευθεριών του έτους 2013 του Αμερικανικού Υπουργείου Εξωτερικών 500-700.000 του πληθυσμού αποτελείται από Μουσουλμάνους που ζουν στην πόλη της Αθήνας στην περιοχή της Αττικής. Αν και μερικοί από τους πρόσφυγες και μετανάστες ζουν περισσότερο από 30 χρόνια στην Ελλάδα δεν τους δίδεται υπηκοότητα. Ακόμα και τα παιδιά προσφύγων που γεννιούνται στην Ελλάδα δεν επωφελούνται πλήρως από το δικαίωμα ιθαγένειας. Ενώ εκείνοι που αποδεικνύουν ότι φυλετικώς είναι Ελληνικής καταγωγής όταν ζητήσουν να πάρουν την Ελληνική ιθαγένεια την αποκτούν σε σύντομο χρονικό διάστημα. Αυτή η κατάσταση εκτός του ότι είναι μια ρατσιστική συμπεριφορά, είναι και αιτία οι πρόσφυγες και μετανάστες που ζουν μέσα στην κοινωνία της Ελλάδας να αντιμετωπίζουν κυρίως στην νομική διάκριση και στην κοινωνική και οικονομική ζωή και τους εμποδίζει να ενσωματωθούν στην κοινωνία. Με την αύξηση των ρατσιστικών επιθέσεων που οργάνωσε κυρίως το ρατσιστικό και φασιστικό κόμμα της Χρυσής Αυγής, τον Σεπτέμβριο του 2014 ψηφίστηκε νέος νόμος κατά του εγκλήματος μίσους. Μετά την ψήφιση αυτού του νόμου ετοιμάστηκε από την εισαγγελία κατηγορητήριο για την διαχείριση, δημιουργία, και εγγραφή μέλους εγκληματικής οργάνωσης, για 67 μέλη της Χρυσής Αυγής εκ των οποίων οι 6 είναι βουλευτές. Ο εισαγγελέας ζήτησε την δίωξη 70 μελών του κόμματος μεταξύ των οποίων οι 18 είναι βουλευτές και κατά την έρευνα της εισαγγελίας άρθηκε η ασυλία όσων ήταν βουλευτές. Στο κατηγορητήριο συμπεριελήφθη και η δολοφονία του αντι-φασίστα τραγουδιστή Παύλου Φίσσα τον Σεπτέμβριο του 2013 και η παράνομη κατοχή όπλου και οι πράξεις βίας κατά των προσφύγων.

Όπως διατυπώθηκε στις εκθέσεις του 2014-2015 του Δικτύου Καταγραφής Ρατσιστικής Βίας (Racist Violence Recording Network) και της Διεθνούς Αμνηστίας στην Ελλάδα έγιναν επιθέσεις σε πολλά άτομα λόγω της εθνοτικής καταγωγής τους ή τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις ή λόγω της ενδυμασίας τους. Το πρώτο εξάμηνο του 2014 η μονάδα αντίστασης κατά των ρατσιστικών επιθέσεων της αστυνομίας έχει καταγράψει πάνω από 30 επεισόδια με ρατσιστικά αίτια. Ωστόσο, μέσα στο δικαστικό σύστημα παρατηρείται ανεπαρκής ευαισθησία στις εφαρμογές για την επιβάρυνση των ποινών στα εγκλήματα που γίνονται με ρατσιστικά αίτια,

Στην Ελλάδα τις δυνάμεις ασφαλείας τις απαρτίζουν η αστυνομία, το λιμενικό σώμα και ο στρατός. Σύμφωνα με την δομή που ισχύει από το 2014 οι αστυνομικές δυνάμεις υπάγονται στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή των νομικών κυρώσεων και την απόκτηση ασφάλειας. Το δε Λιμενικό Σώμα υπάγεται στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και είναι υπεύθυνο για την ασφάλεια των χωρικών υδάτων της Ελλάδας. Οι δυνάμεις του στρατού υπάγονται στο Υπουργείο Άμυνας και παρέχουν ασφάλεια στην περιοχή των συνόρων. Έχει γίνει έρευνα από το Τμήμα Εσωτερικών Υποθέσεων της Αστυνομίας ο ισχυρισμός για διαφθορά και αστυνομική βία σε 2600 κεντρικά και τοπικά τμήματα αστυνομικών δυνάμεων . Σύμφωνα με τα δεδομένα του Δικτύου Καταγραφής Ρατσιστικής Βίας (Racist Violence Recording Network), σε 44 περιπτώσεις έχει ασκηθεί ρατσιστική βία εναντίον μεταναστών από Δυνάμεις Ασφαλείας. Σύμφωνα με τα επίσημα δεδομένα στις 16 από τις 41 ρατσιστικές επιθέσεις οι αστυνομικοί είναι επιτιθέμενοι. Για να προληφθεί αυτή η κατάσταση η αστυνομία και δυνάμεις Λιμενικού Σώματος παίρνουν εκπαίδευση από πανεπιστήμια και τις ΜΚΟ.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους Εβραίων στην Ελλάδα, στην χώρα ζουν 5000 Εβραίοι. Στον εξτρεμιστικό τύπο μπορούμε και συναντούμε αντι-Εβραϊκές δημοσιεύσεις. Το 2014 έγιναν αλλαγές στους νόμους κατά του Ρατσισμού και η άρνηση του Ολοκαυτώματος κρίθηκε παράνομη. Στην Θεσσαλονίκη και στην Λάρισα, έχουν παρατηρηθεί δράσεις κατά των Εβραϊκών νεκροταφείων . Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων στις 22 Ιανουαρίου 2014 υπέγραψε συμφωνία συνεργασίας με το Εβραϊκό Μουσείο στην Θεσσαλονίκη και μεταξύ 24-25 Ιουνίου 2014 δόθηκε σεμινάριο γενοκτονίας στους διδασκάλους που ήρθαν από την Ζάκυνθο.

Σύμφωνα με τον Ελληνικό Χάρτη Διεθνούς Δράσης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στα αστυνομικά γραφεία που υπάγονται στις Αστυνομικές Διευθύνσεις ειδικά στην Αθήνα και στην Θεσσαλονίκη και σε όλη την χώρα έχουν ιδρυθεί Τμήματα Καταπολέμησης του Ρατσισμού. Ο σκοπός της ίδρυσης αυτών των γραφείων είναι η καταπολέμηση της βίας που παρουσιάζεται με αίτια ρατσιστικά κατά ορισμένων ατόμων ή ομάδων (Διάταγμα με αρ. 132/2012). Στην Διεύθυνση Υποκαταστήματος Κρατικής Ασφάλειας της Αστυνομικής Διεύθυνσης Αττικής υπάρχει γραμμή καταγγελιών 24.ώρου εξυπηρέτησης (11414). Κάθε φυσικό άτομο ή αρμόδιο θεσμικό όργανο σε

περιπτώσεις ρατσιστικής βίας, μπορεί προβεί σε καταγγελία και να πληροφορηθεί για τα δικαιώματα που έχει στις ανάλογες περιπτώσεις. Από το εκπαιδευτικό έτος του 2012-2013, στο Πρόγραμμα της Αστυνομικής Ακαδημίας έχει προστεθεί μια ειδική θεματική ενότητα με τίτλο «Ρατσισμός και Ξενοφοβία». Στις πράξεις που περιγράφονται ως επείγουσες έχει διοριστεί ένας εισαγγελέας για την επίβλεψη υποθέσεων εθνοτικού μίσους, ρατσισμού, ξενοφοβίας και έχει δοθεί η ικανότητα στους αλλοδαπούς να επικοινωνούν και να πληροφορούνται απο τις Ελληνικές αρχές τηλεφωνικώς (11414) και μέσω δελτίων.

Ι. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΡΟΜΑ

Σύμφωνα με την έκθεση του έκθεση του ECRI (άρθρο 98) στην Ελλάδα ζουν 265.000 Ρόμα και αποτελούν το 2,5% του Ελληνικού πληθυσμού. Όπως έχει διαπιστωθεί και σε προηγούμενα χρόνια έτσι και στο 2014 κάποιοι Ρόμα έχουν εκδιωχτεί δια της βίας από τις γειτονιές τους. Τον Φεβρουάριο έχει ετοιμαστεί σχέδιο για τον εκτοπισμό των Ρόμα που διαμένουν στην περιοχή Χαλανδρίου όμως με την προειδοποίηση της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ αυτή η πράξη έχει αναβληθεί. Παρά αυτή την προειδοποίηση ο Δήμος Χαλανδρίου προσπάθησε να κατεδαφίσει 12 σπίτια των Ρόμα και παρά τις διαμαρτυρίες των Ρόμα κατεδαφίστηκαν 5 ακατοίκητα σπίτια. Η Αυτόνομη Περιφερειακή Διοίκηση Αττικής στην Αθήνα, έχει υποσχεθεί ότι θα προτείνει μια εναλλακτική περιοχή για την εγκατάσταση των οικογενειών Ρόμα.

Οι Ρόμα αντιμετωπίζουν διακρίσεις όπως: κακομεταχείριση υπό την επίβλεψη της αστυνομίας, τακτικές εφόδους αστυνομίας στις γειτονιές τους, διάκριση στην απασχόληση και την παιδεία, διδασκαλία των παιδιών Ρόμα σε διαφορετικά σχολεία. Περίπου 70 οικισμοί Ρόμα δεν λαμβάνουν υπηρεσίες πόσιμου ύδατος, ηλεκτρισμού, και αποκομιδής σκουπιδιών. Σύμφωνα με την Ομάδα Παρατήρησης του Ελσίνκι, το κράτος δεν αποζημίωσε τους Ρόμα τους οποίους η αστυνομία εκτόπισε από τρείς γειτονιές. Πολλοί Δήμοι προσπαθούν να βγάλουν τις περιοχές διαμονής των Ρόμα από το σχέδιο δόμησης και εμποδίζουν να πάνε υπηρεσίες υποδομών όπως σχολεία και αποχέτευσης. Ενώ μεταξύ των παιδιών Ρόμα το ποσοστό εκπαίδευσης σε σχολεία και η γνώση γραφής και ανάγνωσης είναι χαμηλό, το ποσοστό εγκατάλειψης του λυκείου είναι υψηλό. Το σχέδιο εκπαίδευσης και αφομοίωσης των παιδιών Ρόμα έμεινε περιορισμένο. Σε όλη την Ελλάδα δραστηριοποιούνται 29 κέντρα με σκοπό να παρασχεθεί υποστήριξη απασχόλησης στους Ρόμα και στις άλλες ευάλωτες ομάδες. Σύμφωνα με την έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στη Ελλάδα ο αριθμός των γυναικών που δεν έχουν καμία υγειονομική υποστήριξη είναι 7% ενώ στις Ρόμα γυναίκες αυτό το ποσοστό είναι 38%.

Κ. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

Το Ελληνικό δίκαιο απαγορεύει να γίνεται διάκριση στα άτομα με ειδικές σωματικές, διανοητικές, πνευματικές ανάγκες να επωφελούνται από

τις υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης. Ωστόσο υπάρχουν δυσκολίες στην πρόσβαση ατόμων με ειδικές ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών, στα κτίρια και στους δημόσιους χώρους. Στην πραγματικότητα στα περισσότερα από 50% των δημοσίων κτιρίων υπάρχουν εγκαταστάσεις για άτομα με ειδικές ανάγκες. Το δικαίωμα των αόμματων να φέρουν μαζί τους τον σκύλο τους στα μέσα μαζικής μεταφοράς προκαλούν ποικίλα γεγονότα. Οι κοινωνικές υπηρεσίες, και οι υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγείας είναι λιγοστές. Οι παρατηρητές δηλώνουν ότι το ποσοστό ανεργίας στα άτομα με ειδικές ανάγκες ξεπερνά το 90%. Στις 23 Φεβρουαρίου 2014 το Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ανακοίνωσε ότι θα εφαρμόζεται ξανά ο νόμος του 1998 ο οποίος προβλέπει την απασχόληση στον δημόσιο τομέα. %5 ατόμων με ειδικές ανάγκες. Στις 4 Μαρτίου 2014 το Υπουργείο Οικονομικών ανακοίνωσε ότι θα υπάρχει αφορολόγητο στις περικοπές φόρων για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Τον Απρίλιο του 2014 έχει αρχίσει η εκπαίδευση επαγγελματικής κατάρτισης σε άτομα με αναπηρία όρασης και ακοής σε δύο ινστιτούτα που ιδρύθηκαν με την υποστήριξη του κράτους.

Με νόμο που ψηφίστηκε τον Σεπτέμβριο του 2014, έχουν αυξηθεί οι ποινές των εγκλημάτων για ρατσιστικές επιθέσεις και ενθάρρυνση αυτών των πράξεων. Η διάκριση με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό, σωματικών και πνευματικών αναπηριών απαγορεύτηκε.

Λ. ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ο βιασμός έστω και εκ μέρους του συζύγου θεωρείται έγκλημα. Η ποινή του είναι φυλάκιση από 5 μέχρι 20 χρόνια. Η καταδίκη εκείνων που επιχείρησαν βιασμό πρώτη φορά ενώ είναι μικρή ενώ οι ποινές εκείνων που επαναλαμβάνουν είναι πιο αυστηρές. Επίσης και η σεξουαλική παρενόχληση απαγορεύεται εκ του νόμου και η ποινή είναι φυλάκιση από 2 μήνες μέχρι 5 χρόνια. Στην Ελλάδα τους πρώτους 9 μήνες του 2014 έχουν καταγραφεί 108 περιστατικά βιασμού. Η Επιτροπή Παρατήρησης του Ελσίνκι, ισχυρίζεται ότι δεν παρέχεται αρκετή στήριξη κυρίως στα αλλοδαπά θύματα βιασμού.

Στην Ελλάδα παρατηρούνται και περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας. Όμως μόνο το 10% αυτών που αντιμετωπίζουν αυτά τα περιστατικά τα καταγγέλλουν στην αστυνομία. Πολύ λίγες από αυτές τις καταγγελίες καταλήγουν στα δικαστήρια. Οι ΜΚΟ επισημάνουν την χρονοβόρα διαδικασία στις δίκες. Στα κέντρα άμεσης κλήσης και βοήθειας κατά της βίας κατά των γυναικών, από τον Μάρτιο του 2014 έως τον Νοέμβριο 2014 έχουν γίνει 184.000 κλήσεις. Δημοσιεύτηκε στον τύπο ότι μέσα στον Δεκέμβριο του 2014 δολοφονήθηκαν 5 γυναίκες από τους συζύγους ή τους φίλους τους. Για την πρόληψη τις ενδοοικογενειακής βίας και της βίας κατά των γυναικών ιδρύθηκε η Γραμματεία Ισότητας των Δύο Φύλων με σκοπό την εκπαίδευση των αστυνομικών σε αυτό το θέμα. Το κράτος και οι ΜΚΟ παρέχουν ψυχολογική. Ιατρική και κοινωνική στήριξη στα θύματα βιασμού. Το Κέντρο Εθνικής Αλληλεγγύης έχει ενεργοποιήσει γραμμή άμεσης βοήθειας για όσους χρίζουν

ανάγκης. Το Ελληνικό Κράτος εξυπηρετεί τους πολίτες που έχουν υποστεί ενδοοικογενειακή βία με 21 κέντρα υποδοχής και 25 κέντρα πληροφορίας υποστήριξης. Μέχρι τον Νοέμβριο του 2014, 4035 γυναίκες επωφελήθηκαν από αυτά τα ιδρύματα. Το κράτος την περίοδο 2013-2015 έχει προβλέψει να χρηματοδοτήσει τις ΜΚΟ που εργάζονται για τα δικαιώματα των γυναικών με 3.6 εκατομμύρια Ευρώ.

Οι οικογένειες μπορούν να πληροφορούνται από τα νοσοκομεία δίχως πίεση και βία, για θέματα γεννήσεων και έλεγχο γεννήσεων. Τα δημόσια νοσοκομεία παρέχουν δωρεάν υπηρεσίες για αυτό το θέμα.

Το Σύνταγμα της Ελλάδας εγγυάται την ισότητα φύλου. Με την Συνθήκη της Λωζάνης, οι γυναίκες της Μουσουλμανικής μειονότητας που υπόκεινται στο δίκαιο Σαρία (ŞER-İ HUKUK), στα θέματα κληρονομιάς, γάμου και διαζυγίου μπορούν να υπάγονται στο δίκαιο Σαρία (ŞER-İ HUKUK) αλλά προαιρετικά μπορούν να προτιμήσουν και τους νόμους της Ελλάδας. Οι Μουσουλμάνοι που έχουν παντρευτεί μέσω των μουφτή που βρίσκονται στην Κομοτηνή, Ξάνθη και Διδυμότειχο και έχουν διορισθεί από την κυβέρνηση υπάγονται στο δίκαιο Σαρία. Τα μέλη της Μουσουλμανικής μειονότητας έχουν δικαίωμα να κάνουν πολιτικό γάμο και να προσφεύγουν σε δικαστήρια του δημοσίου. Οι γυναίκες της Μουσουλμανικής μειονότητας μπορούν να διαλέξουν το δίκαιο Σαρία. Στην Ελλάδα μεταξύ των γυναικών,παρατηρείται υψηλό ποσοστό αναλφαβητισμού και ανεργίας στις Μουσουλμάνες και Ρόμα γυναίκες.

Σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία πρέπει να καταβάλλονται ίσοι μισθοί στην ίση εργασία. Ωστόσο σύμφωνα με τα δεδομένα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής οι εργαζόμενες γυναίκες αμείβονται κατά 15% λιγότερο από τους εργαζόμενους άνδρες. Το ποσοστό των γυναικών που έχουν ανώτερες θέσεις στο ιδιωτικό τομέα είναι 25%.

Το ποσοστό ανεργίας μεταξύ των γυναικών τον Σεπτέμβριο του 2014 είναι 29%. Οι καταγγελίες ότι οι απολύσεις γυναικών λόγω οικονομικής κρίσης έχουν αυξηθεί κατά 25%.

Μ. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΙΣΤΗΣ

Το άρθρο 13 του Συντάγματος της Ελλάδας ορίζει ότι: « 1. Η ελευθερία θρησκείας και συνείδησης δεν μπορεί να παραβιαστεί. Το να επωφεληθεί κανείς από την χρήση των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων του δεν εξαρτάται από τις θρησκευτικές πεποιθήσεις. Κάθε γνωστή θρησκεία είναι ελεύθερη, οι πεποιθήσεις που σχετίζονται με τα θρησκευτικά καθήκοντα είναι εγγυημένα από τους νόμους και μπορούν να εκπληρωθούν δίχως καμία παρεμπόδιση. Η εκπλήρωση των θρησκευτικών καθηκόντων δεν μπορεί να είναι αντίθετες προς την δημόσια τάξη και τους κανόνες ηθικής. Προτροπή για αλλαγή πίστης απαγορεύεται. 3. Οι κληρικοί όλων των πεποιθήσεων, υπόκεινται στον ίδιο έλεγχο και έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις απέναντι στο κράτος με τους κληρικούς που υπάγονται στην θρησκεία του κράτους. 4. Κανείς δεν μπορεί αποφύγει τις υποχρεώσεις του απέναντι στο κράτος λόγω

των θρησκευτικών του πεποιθήσεων ούτε μπορεί να αποφύγει την συμπεριφορά σύμφωνα με τον νόμο. 5. Κανένας όρκος δεν μπορεί να επιβληθεί δίχως να υπάρχει νομική απόφαση σχετικά με την εκτέλεση του. Ωστόσο το 3. Άρθρο του Συντάγματος της Ελλάδας ορίζει ότι «Στην Ελλάδα κυρίαρχη θρησκεία είναι η θρησκεία της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Ιησού Χριστού. Η Ελληνική Ορθόδοξος Εκκλησία που δέχεται ως επικεφαλής τον Ιησού Χριστό, είναι αναπόσπαστο σύνολο με την Μεγάλη Εκκλησία της Κωνσταντινούπολης και με κάθε άλλη Εκκλησία που είναι με το ίδιο δόγμα με τον Χριστό, συμμορφώνεται όπως και εκείνοι ακλόνητα με τους κανόνες της Ιεράς Συνόδου και με τα έθιμα. Η Εκκλησία είναι ανεξάρτητη και διοικείται από την Ιερά Σύνοδο η οποία αποτελείται από τους Μητροπολίτες και από την Διαρκή Ιερά Σύνοδο που αποτελείται από τα μέλη της Ιεράς Συνόδου.» Με αυτή την στάση του το Σύνταγμα της Ελλάδας παίρνει μέρος υπέρ του Ορθοδόξου δόγματος του Χριστιανισμού.

Ο πληθυσμός της Ελλάδας το 2014 υπολογίζεται στα 10.8 εκατομμύρια. Σύμφωνα με την έκθεση για τις Θρησκευτικές Ελευθερίες για την Ελλάδα του Αμερικανικού Υπουργείου Εξωτερικών, δεν υπάρχουν επίσημα στατιστικά στοιχεία για τις θρησκευτικές ομάδες στην Ελλάδα. Ωστόσο σύμφωνα με τις ιδιωτικές εταιρείες έρευνας το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού αυτοπροσδιορίζεται ως Έλληνες Ορθόδοξοι. Δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία για αυτό το ποσό.Οι εκτιμήσεις των ιδιωτικών εταιρειών που δείχνουν ότι οι Έλληνες Ορθόδοξοι αποτελούν το 95% του πληθυσμού είναι υπερβολικές, διότι έχει εκφραστεί και από τους ανώτερους πολιτικούς στην Ελλάδα υπάρχουν περίπου 1.300.000 μετανάστες και αλλοδαποί εργάτες. Η Αμερικανική έκθεση Θρησκευτικών Δικαιωμάτων εκφράζει ότι, με την Συνθήκη της Λωζάνης, υπάρχουν 120.000-150.000, οι περισσότεροι στην περιοχή της Θράκης, Τούρκοι Μουσουλμάνοι και σε μεγάλο βαθμό στην περιοχή της Αττικής υπάρχουν 300.000 μετανάστες και αλλοδαποί Μουσουλμάνοι που ζουν συγκεντρωμένοι με τους συμπατριώτες τους από την Νοτιοανατολική Ευρώπη, Νότια Ασία, Νοτιοανατολική Ασία, Μέση Ανατολή και Βόρεια Αφρική. Όμως στην έκθεση Θρησκευτικών Δικαιωμάτων του 2013 του Αμερικανικού Υπουργείου Εξωτερικών για την Ελλάδα, ενώ εμφανίζονται περίπου 500-700.000 Αλβανικής, Πακιστανικής, Μπανγκλαντές Ιρακινής, Συριακής και Νοτιοαφρικανικής καταγωγής Μουσουλμάνοι και με το ότι είναι γνωστό ότι η Ελλάδα μέσα στο 2014 έχει φιλοξενήσει πολλούς Μουσουλμάνους πρόσφυγες λόγω των γεγονότων στο Ιράκ και την Συρία, δεν βρέθηκε κανένα πειστικό στοιχείο για το πως αυτός ο αριθμός έχει μειωθεί στις 300.000.

Στην Δ. Θράκη ζουν 120.000-150.000 Μουσουλμάνοι και στην Ρόδο 6.000. Στη δε Κρήτη υπάρχουν 5.000 Άραβες Μουσουλμάνοι. Στην Ελλάδα, στις πόλεις που ζουν Μουσουλμάνοι οι αιτήσεις τους για νεκροταφείο συνεχώς απορρίπτονται, με εξαίρεση την Δ. Θράκη. Οι Μουσουλμάνοι τις σορούς των συγγενών τους τις στέλνουν ή στην Δ. Θράκη ή στις δικές τους πατρίδες. Ο πρόεδρος της Αραβικής Ενώσεως στην Κρήτη έχει κάνει αίτηση στον Δήμο Ηρακλείου για νεκροταφείο, και σύμφωνα με τα μέσα ενημέρωσης το 2012

έγινε δεκτή η αίτηση του για 50 τάφους. Ωστόσο το 2014 δεν υπάρχει καμία πληροφορία εάν έγινε αυτό το νεκροταφείο. Κατά τις εκλογές του 2014 οι υποψήφιοι του ΣΥΡΙΖΑ υποσχέθηκαν τζαμί και νεκροταφείο για τους Μουσουλμάνους. Και ο Δήμαρχος τις Θεσσαλονίκης υποσχέθηκε νεκροταφείο για τους Μουσουλμάνους αλλά μέχρι σήμερα δεν μπόρεσε να πραγματοποιήσει την υπόσχεση του. Στη Ελλάδα υπάρχουν εκτός των άλλων θρησκειών, Καθολικοί, Μορμόνοι, Ιουδαίοι, μάρτυρες του Ιεχωβά, Σαηεντολόγοι (Scientologist), Άθεοι, Μπαχαϊτες, Χάρε Κρίσνα, Αγνωστικιστές, Προτεστανοί, Παλαιοημερολογίτες και εκείνοι που πιστεύουν στις πολυθεϊστικές Ελληνικές θρησκείες.

Οι Έλληνες Ορθόδοξοι που απαρτίζουν το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού και ζουν στην ηπειρωτική Ελλάδα, Πελοπόννησο, Επτάνησα, Κυκλάδες υπάγονται θρησκευτικώς-διοικητικώς στην αυτοκέφαλο Ορθόδοξο Εκκλησία της Ελλάδας ενώ εκείνοι που ζουν στα νησιά του Αιγαίου και στην Κρήτη υπάγονται στο Πατριαρχείο Κωνσταντινούπολης. Η Θράκη η Μακεδονία και η Ήπειρος υπάγονται θρησκευτικώς στον Πατριάρχη, διοικητικώς δε στην Εκκλησία της Ελλάδας. Στα νησιά των Κυκλάδων όπως η Σύρος και η Τήνος ζουν και Χριστιανοί Καθολικοί. Στον νόμο 4301/2014 ψηφίστηκε στο Κοινοβούλιο στις 1 Οκτωβρίου 2014 και στο 13. άρθρο του νόμου για το Νομικό Καθεστώς των Ενώσεων Θρησκευτικών Κοινοτήτων Ελλάδας, ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης έχουν απαριθμηθεί μία προς μία οι εκκλησίες του Καθολικού Δόγματος στην Ελλάδα. Σύμφωνα με αυτόν τον νόμο, στα νησιά Νάξο, Τήνο, Μύκονο 85, Κέρκυρα, Ζάκυνθο και Κεφαλονιά 47, Ρόδο 9, Σύρο 27, Σαντορίνη 9. Κρήτη 8 Χίο 9 στην Θεσσαλονίκη 16, στο Ελληνικό Καθολικό Εξαρχείο 7 και στο Ελληνο-Αρμενικό Εξαρχείο 7 Καθολικές εκκλησίες έχουν αποκτήσει νομικό καθεστώς. Επιπλέον στις θρησκευτικές κοινότητες που τα μέλη τους είναι 300 και πάνω και έχουν θρησκευτικό ηγέτη έχει αναγνωριστεί νομική οντότητα αδιακρίτως θρησκείας. Αυτές οι θρησκευτικές κοινότητες μπορούν να οργανώνονται και με την ονομασία σύνδεσμος και μέσα στην Ελληνική επικράτεια στα κέντρα που βρίσκονται οι σύνδεσμοί τους ή σε άλλα μέρη μπορούν να ανοίγουν και υποκαταστήματα. Αυτοί οι σύνδεσμοι μπορούν να ιδρύουν εκκλησίες, να ανοίγουν κέντρα εκπαίδευσης όπως ιδιωτικά σχολεία, φροντιστήρια, ραδιοσταθμούς, φιλανθρωπικές οργανώσεις και ΜΚΟ.

Ενώ στην Ελλάδα υπάρχουν, Χριστιανοί Ορθόδοξοι, Καθολικοί, Προτεστανοί συναντώνται και θρησκείες μονοθεϊστικές όπως Μουσουλμανική , Ιουδαϊκή και αθεϊστικές και πολυθεϊστικές, το κράτος δίδει τους μισθούς μόνο των Ορθόδοξων κληρικών, χρηματοδοτεί την εκπαίδευσή τους και παρέχει μερική υποστήριξη για την φροντίδα των Ορθοδόξων Εκκλησιών. Από το κράτος παρέχεται απαλλαγή φόρου εισοδήματος, φόρου ακίνητης περιουσίας και δημοτικά τέλη. Σύμφωνα με το Ελληνικό Σχέδιο Δράσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που εκδόθηκε τον Μάρτιο του 2014 σκοπός ενός προγράμματος με προϋπολογισμό 195.000 Ευρώ είναι: η εκπαίδευση των ιερέων, η καλυτέρευση της θρησκευτικής παιδείας των

καθηγητών θρησκευτικών της Ισλαμικής θρησκείας και των ιερέων με σκοπό να εφαρμοστούν Προγράμματα Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης στα θέματα θρησκείας, θρησκευτικών, θρησκευτικής διαφοράς και πολιτισμικής εκπαίδευσης στους καθηγητές θρησκευτικών και θεολόγους της Θράκης,. Επιπλέον προορίζεται να εφαρμοστεί ένα άλλο σχέδιο με προϋπολογισμό 1.500.00 Ευρώ για πρόγραμμα εκπαίδευσης, σχολικά βιβλία, την βελτίωση των μεντρεσέ, να υποστηριχθεί από παιδαγωγικής πλευράς η εκμάθηση του Κορανίου στους Μουσουλμάνους μαθητές της μειονότητας οι οποίοι σπουδάζουν στα δημόσια σχολεία της Θράκης. Εκτελεστικά ιδρύματα για μεν το πρώτο πρόγραμμα είναι η Γενική Γραμματεία Θρησκευτικών Υποθέσεων για δε το δεύτερο πρόγραμμα η Γενική Γραμματεία Θρησκευτικών Υποθέσεων και Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

ΤΡΙΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Α. ΟΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΑ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Το νομικό καθεστώς της μουσουλμανικής –τουρκικής μειονότητας της Ελλάδας μπορεί να εξηγηθεί από δύο νομικές σκοπιές. Αυτές τις απόψεις μπορούμε να τις ορίσουμε ως συλλογικό δικαίωμα (μειονοτικό δικαίωμα) ή ατομικά δικαιώματα. Η Ελλάδα με τις συμβάσεις ή συνθήκες που έχει υπογράψει τόσο με την Τουρκία όσο και με την Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζει και τα δύο δικαιώματα. Εντούτοις το τελευταίο διάστημα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης της οποίας είναι μέλος και η Ελλάδα διαδίδεται μια αντίληψη σύμφωνα με την οποία τα συλλογικά δικαιώματα μερικές φορές περιορίζουν ή αποτρέπουν τα ατομικά δικαιώματα. Σύμφωνα με κάποιους ερευνητές με αντικείμενο τα ανθρώπινα δικαιώματα, η αποδοχή των εθνοτικών, πολιτισμικών και θρησκευτικών ομάδων ως ετερογενείς δομές δεν είναι σύμφωνη με την κοινωνική πραγματικότητα. Επιπλέον η πρόσβαση σε κάποιο δικαίωμα όταν προϋποθέτει την συμμετοχή στην οργανωμένη ομάδα, αυτό δυσκολεύει την πιθανότητα της απομάκρυνσης το ατόμου από την ομάδα. Ως αποτέλεσμα τα συλλογικά δικαιώματα, μπορεί να μετατρέψουν τις ομάδες σε στάσιμες δομές και να παίξουν ένα ρόλο αποτρεπτικό ή επιβραδυντικό στην εξέλιξη της ομάδας. Για την Ευρωπαϊκή Ένωση τα αιτήματα συλλογικών δικαιωμάτων συγκαταλέγονται μεταξύ των δικαιωμάτων των οποίων η ικανοποίηση δεν είναι υποχρεωτική.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως τρόπος λύσης των προβλημάτων που προκύπτουν από την ιδιότητα του μειονοτικού, έχει αρχίσει να κερδίζει έδαφος η τάση της αντιμετώπισης των θεμάτων των μειονοτήτων με την διεύρυνση των ατομικών δικαιωμάτων και όχι με την παροχή του καθεστώτος μειονοτικού δικαιώματος στις ομάδες όπως συνέβαινε παλιότερα. Στα πλαίσια αυτά η Ευρωπαϊκή Ένωση με αφετηρία το 2000, στις εκθέσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η Ελλάδα με την Συνθήκη της Λισαβώνας που έχει υπογράψει, έχει υιοθετήσει την αντίληψη της αποχής από διακρίσεις σε θέματα όπως η φυλετική καταγωγή, γλώσσα, φύλο, σεξουαλική προτίμηση και στα πλαίσια των αρχών της ισότητας υιοθέτησε την επικράτηση επί του δικαίου της αντίληψης της αποδοχής του ατόμου ως υποκειμένου και της ανοχής της διαφορετικότητας. Με άλλα λόγια η Ευρωπαϊκή Ένωσημε την Συνθήκη της Λισαβώνας αποδέχτηκε ως υποκείμενο όχι την ομάδα αλλά το άτομο. Στα πλαίσια αυτής της αντίληψης η διεκδίκηση από τις μειονότητες των δικαιωμάτων τους πρώτα ως ατομικό δικαίωμα και όχι ως συλλογικό δικαίωμα, έχει αρχίσει να γίνεται πιο αποτελεσματικό στην επίλυση των προβλημάτων. Επίσης η ενδυνάμωση του κοινοβουλίου με την Συνθήκη της Λισαβώνας, το

δικαίωμα υποβολής πρότασης νόμου σε περίπτωση συγκέντρωσης υπογραφών από υπηκόους της ΕΕ υπό τον όρο ότι ο αριθμός τους φτάνει τουλάχιστον στο ένα εκατομμύριο, η ενίσχυση της επικοινωνίας μεταξύ των μη κυβερνητικών οργανώσεων και θεσμικών οργάνων της ΕΕ, η δυνατότητα παρακολούθησης από την κοινή γνώμη των συζητήσεων που αφορούν τη νομοθεσία της ΕΕ και των συνεδριάσεων ψηφοφορίας, έχει ενισχύσει εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ακόμη περισσότερο το άτομο, ατομικές πρωτοβουλίες και τα ατομικά δικαιώματα. Οι Μουσουλμάνοι Τούρκοι που ζουν στην Ελλάδα στα πλαίσια αυτά έχουν τη δυνατότητα να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους εντός του μειονοτικού δικαίου που στηρίζεται πρωτίστως στην Συνθήκη της Λωζάνης και τις άλλες διεθνείς συνθήκες αλλά επιπλέον μπορούν να αναζητήσουν λύσεις στα προβλήματά τους και στα πλαίσια των ατομικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαμορφώνονται στην Συνθήκη της Λισαβώνας.

Β. ΟΙ ΝΟΜΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗΣ –ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στη Δυτική Θράκη που περιήλθε εντός των συνόρων της Ελλάδας αρχίζοντας από το 1923 που υπογράφηκε η Συνθήκη της Λωζάνης, σήμερα σύμφωνα με παλιότερη ανάρτηση στην επίσημη ιστοσελίδα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης που στην συνέχεια κατέβηκε, είχε δημοσιοποιηθεί ότι στη Θράκη ζουν 140.00- 145.000 μειονοτικοί. Ο αριθμός αυτός σε διάφορες μελέτες αναφέρεται ως 120.000 με 150.000. Το μειονοτικό καθεστώς και τα δικαιώματα των Μουσουλμάνων στην Ελλάδα στηρίζονται στο από 2 Φεβρουαρίου 1830 Πρωτόκολλο του Λονδίνου, στην από 24 Μαΐου 1881 Διεθνή Συμφωνία **της Ιστανμπούλ,** την από 14 Νοεμβρίου 1913 Συνθήκη των Αθηνών και το υπ΄αριθ. 3 Πρωτόκολλο, την από 10 Αυγούστου 1920 Συνθήκη των Σεβρών περί Προστασίας των Μειονοτήτων στην Ελλάδα και στην Συνθήκη της Λωζάνης του 1923. Η μουσουλμανική μειονότητα στην Ελλάδα απολαμβάνει από μειονοτικά δικαιώματα που πηγάζουν από τη Συνθήκη της Λωζάνης (άρθρα 37-45). Αυτές οι συνθήκες χαίρουν αποδοχής από το διεθνές δίκαιο αλλά ενίοτε και τα ελληνικά δικαστήρια σε διαφορές που έχουν σχέση με τις μειονότητες παρατηρείται να αναφέρονται σε αυτές τις συνθήκες. Το κύριο νομικό στήριγμα της μουσουλμανικής – τουρκικής μειονότητας στην Ελλάδα αποτελεί η Συνθήκη της Λωζάνης του 1923.

Τα δικαιώματα της μουσουλμανικής μειονότητας στην Ελλάδα έχου απαριθμηθεί στο 3ο Κεφάλαιο της Συνθήκης της Λωζάνης στο τμήμα με τίτλο «Προστασία των Μειονοτήτων (Τμήμα Ε)». Το άρθρο 37 του εν λόγω κεφαλαίου έχει ως εξής: «*Η Τουρκία αναλαμβάνει την υποχρέωσιν όπως αι εν τοις άρθροις 38 - 44 περιεχόμεναι διατάξεις αναγνωρισθώσιν ως θεμελιώδεις νόμοι, όπως ουδείς νόμος ή κανονισμός ή επίσημος τις πράξις διατελώσιν εν αντιφάσει ή εν αντιθέσει προς τας διατάξεις ταύτας και όπως ουδείς νόμος ή κανονισμός ή επίσημος τις πράξις κατισχύωσιν αυτών.*» Ενώ το άρθρο 45 του ίδιου κεφαλαίου αναφέρει πως: «*Τα αναγνωρισθέντα δια των διατάξεων του παρόντος Τμήματος δικαιώματα εις τας εν Τουρκία μη μουσουλμανικάς*

μειονότητας, αναγνωρίζονται επίσης υπότης Ελλάδος εις τας εν τω εδάφει αυτής ευρισκομένας μουσουλμανικάς μειονότητας.» Το άρθρο 1 του 3ου Κεφαλαίου που αφαορά τις μειονότητες αναφέρει ότι κανένας νόμος που είναι αντίθετος στην συνθήκη που συνομολογήθηκε στη Λωζάνη δεν μπορεί να θεσμοθετηθεί ενώ το τελαυταίο άρθρο αναφέρει ότι σε συνάρτηση με τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στις μειονότητες στην Τουρκία και η Ελλάδα αναγνωρίζει τα ίδια δικαιώματα στους Μουσουλμάνους που βρίσκονται στην δική της επικράτεια. Ενώ το άρθρο 44 της Συνθήκης μνημονεύει ότι: *«Η Τουρκία παραδέχεται όπως αι διατάξεις των προηγουμένων άρθρων του παρόντος Τμήματος, εφ' όσον αφορώσιν εις τους μη μουσουλμάνους υπηκόους της Τουρκίας, αποτελέσωσιν υποχρεώσεις διεθνούς συμφέροντος και τεθώσιν υπό την εγγύησιν της Κοινωνίας των Εθνών. Αι διατάξεις αύται δεν δύνανται να τροποποιηθώσιν άνευ της συγκαταθέσεως της πλειοψηφίας του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών. Η Βρεττανική Αυτοκρατορία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Ιαπωνία υποχρεούνται δια της παρούσης Συνθήκης να μη αρνηθώσι την συγκατάθεσιν αυτών εις πάσαν τροποποίησιν των ειρημένων άρθρων, ην ήθελε κατά τους νομίμους τύπους αποφασίσει η πλειοψηφία του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών.*

Η Τουρκία δέχεται όπως παν Μέλος του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών έχη το δικαίωμα να επισύρη την προσοχήν του Συμβουλίου επί πάσης παραβάσεως ή κινδύνου παραβάσεως οιασδήποτε των υποχρεώσεων τούτων και όπως το Συμβούλιον δύναται να ενεργή καθ' οιονδήποτε τρόπον και παρέχη οιασδήποτε οδηγίας κρινόμενος καταλλήλους και αποτελεσματικός εν τη περιστάσει.

Η Τουρκία δέχεται προς τούτοις όπως, εν περιπτώσει διχογνωμίας επί νομικών ή πραγματικών ζητημάτων αφορώντων τα άρθρα ταύτα, μεταξύ της Τουρκικής Κυβερνήσεως και μιας οιασδήποτε των λοιπών υπογραψασών την παρούσαν Συνθήκην Δυνάμεων ή πάσης άλλης Δυνάμεως Μέλους του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών, η τοιαύτη διχογνωμία θεωρηθή ως διεθνούς χαρακτήρας διαφορά κατά το γράμμα του άρθρου 14 του Συμφώνου της Κοινωνίας των Εθνών. Η Τουρκική Κυβέρνησις δέχεται όπως πάσα τοιούτου είδους διαφορά, επί τη αιτήσει του ετέρου των Μερών, παραπέμπηται εις το Διαρκές Δικαστήριον Διεθνούς Δικαιοσύνης. Η απόφασις του Διαρκούς Δικαστηρίου θα η ανέκκλητος, θα έχη δε την ισχύν και το κύρος αποφάσεως εκδοθείσης δυνάμει του άρθρου 13 του Συμφώνου». Με άλλα λόγια σε περίπτωση που προκύψει κάποια διαφωνία αναφορικά με τις μειονότητες εύθυνη για την λύση της διαφωνίας θα έχει η Κοινωνία των Εθνών (τα Ηνωμένα Έθνη). Τα υπόλοιπα άρθα της Συνθήκης έχουν ως εξής:

Άρθρο 38: *Η Τουρκική Κυβέρνησις αναλαμβάνει την υποχρέωσιν να παρέχη εις πάντας τους κατοίκους της Τουρκίας πλήρη και απόλυτον προστασίαν της ζωής και της ελευθερίας αυτών, αδιακρίτως γεννήσεως, εθνικότητος, γλώσσης, φυλής ή θρησκείας. Πάντες οι κάτοικοι της Τουρκίας δικαιούνται να πρεσβεύωσιν ελευθέρως, δημοσία τε και κατ' ιδίαν, πάσαν πίστιν, θρησκείαν ή δοξασίαν ων*

η άσκησις δεν ήθελεν είναι ασυμβίβαστος προς την δημόσιαν τάξιν και τα χρηστά ήθη. Αι μη μουσουλμανικαί μειονότητες θα απολαύωσιν πλήρως της ελευθερίας κυκλοφορίας και μεταναστεύσεως, υπό την επιφύλαξιν των εφαρμοζομένων, εφ' όλου ή μέρους του εδάφους, εις άπαντας τους τούρκους υπηκόους μέτρων άτινα, ήθελον τυχόν ληφθή υπό της Τουρκικής Κυβερνήσεως χάριν της εθνικής αμύνης και της τηρήσεως της δημοσίας τάξεως.

Άρθρο 39: *Οι ανήκοντες εις μη μουσουλμανικάς μειονότητας υπήκοοι Τούρκοι θα απολαύωσι των αυτών αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων ων και οι μουσουλμάνοι.*

Πάντες οι κάτοικοι της Τουρκίας, άνευ διακρίσεως θρησκεύματος, θα ώσιν ίσοι απέναντι του νόμου.

Η διαφορά θρησκείας, δοξασίας ή πίστεως δεν οφείλει να αποτελέση κώλυμα δι' ουδένα Τούρκον υπήκοον ως προς την απόλαυσιν των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων και ιδία την παραδοχήν εις τας δημοσίας θέσεις, αξιώματα και τιμάς ή την εξάσκησιν των διαφόρων επαγγελμάτων και βιομηχανιών.

Ουδείς περιορισμός θέλει επιβληθή κατά της ελευθέρας χρήσεως παρά παντός Τούρκου υπηκόου οιασδήποτε γλώσσης, είτε εν ταις ιδιωτικαίς ή εμπορικαίς σχέσεσιν, είτε ως προς την θρησκείαν τον τύπον και πάσης φύσεως δημοσιεύματα, είτε εν ταις δημοσίαις συναθροίσεσιν. Παρά την ύπαρξιν της επισήμου γλώσσης, θα παρέχωνται αι προσήκουσαι ευκολίαι εις τους τούρκους υπηκόους, τους λαλούντες γλώσσαν άλλην ή την τουρκικήν, δια την προφορικήν χρήσιν της γλώσσης, αυτών ενώπιων των δικαστηρίων.

Άρθρο 40: *Οι τούρκοι υπήκοοι, οι ανήκοντες εις μη μουσουλμανικάς μειονότητας, θα απολαύωσι "νομικώς" και πραγματικώς της αυτής προστασίας και των αυτών εγγυήσεων ων απολαύουσι και οι λοιποί τούρκοι υπήκοοι, θα έχωσιν ιδίως ίσον δικαίωμα να συνιστώσι, διευθύνωσι και εποπτεύωσιν, ιδίαις δαπάναις, παντός είδους, φιλανθρωπικά, θρησκευτικά ή κοινωφελή ιδρύματα, σχολεία και λοιπά εκπαιδευτήρια μετά του δικαιώματος να ποιώνται ελευθέρως εν αυτοίς χρήσιν της γλώσσης των και να τελώσιν ελευθέρως τα της θρησκείας των.*

Άρθρο 41: *Εν ταις πόλεσι και περιφερείαις, ένθα διαμένει σημαντική αναλογία υπηκόων, μη μουσουλμάνων η Τουρκική Κυβέρνησις θα παρέχη ως προς την δημοσίαν εκπαίδευσιν, τας προσήκουσας ευκολίας προς εξασφάλισιν της εν τοις δημοτικοίς σχολείοις παροχής εν τη ιδία αυτών γλώσση, της διδασκαλίας εις τα τέκνα των εν λόγω τούρκων υπηκόων. Η διάταξις αύτη δεν κωλύει την Τουρκικήν Κυβέρνησιν να καταστήση υποχρεωτικήν την διδασκαλίαν της τουρκικής γλώσσης εν τοις ειρημένοις σχολείοις.*

Εν ταις πόλεσι και περιφερείαις, ένθα υπάρχει σημαντική αναλογία τούρκων υπηκόων ανηκόντων εις μη μουσουλμανικάς μειονότητας, θέλει εξασφαλισθή εις τας μειονότητας ταύτας δικαία συμμετοχή εις την διάθεσιν των χρηματικών ποσών, άτινα τυχόν θα εχορηγούντο εκ του δημοσίου χρήματος υπό του προϋπολογισμού του Κράτους ή των δημοτικών και λοιπών προϋπολογισμών επί εκπαιδευτικώ θρησκευτικώ ή φιλανθρωπικώ σκοπώ.

Τα ποσά ταύτα θα καταβάλλωνται εις τους αρμοδίους αντιπροσώπους των ενδιαφερομένων καθιδρυμάτων και οργανισμών.

Άρθρο 42: *Η Τουρκική Κυβέρνησις δέχεται να λάβη απέναντι των μη μουσουλμανικών μειονοτήτων, όσον αφορά την οικογενειακήν ή προσωπικήν αυτών κατάστασιν, πάντα τα κατάλληλα μέτρα, όπως τα ζητήματα ταύτα κανονίζωνται συμφώνως προς τα έθιμα των μειονοτήτων τούτων.*

Τα μέτρα ταύτα θέλουσιν επεξεργασθή ειδικαί επίτροπαι, αποτελούμεναι εξ ίσου αριθμού αντιπροσώπων της Τουρκικής Κυβερνήσεως και μιας εκάστης των ενδιαφερομένων μειονοτήτων. Εν περιπτώσει διαφωνίας, η Τουρκική Κυβέρνησις και το Συμβούλιον της Κοινωνίας των Εθνών θέλουσι διορίσει, από κοινού, επιδιαιτητήν εκλεγόμενον μεταξύ των ευρωπαίων νομομαθών.

Η Τουρκική Κυβέρνησις υποχρεούται να παρέχη πάσαν προστασίαν εις τας εκκλησίας, συναγωγάς, νεκροταφεία και λοιπά θρησκευτικά καθιδρύματα των ειρημένων μειονοτήτων. Εις τα ευαγή καθιδρύματα ως και τα θρησκευτικά και φιλανθρωπικά καταστήματα των αυτών μειονοτήτων, των ήδη ευρισκομένων εν Τουρκία, θα παρέχηται πάσα ευκολία και άδεια, η δε Τουρκική Κυβέρνησις, προκειμένου περί ιδρύσεως νέων θρησκευτικών και φιλανθρωπικών καθιδρυμάτων, ουδεμίαν θέλει αρνηθή εκ των αναγκαίων ευκολιών, αίτινες έχουσιν εξασφαλισθή εις τα λοιπά ιδιωτικά καθιδρύματα ομοίας φύσεως.

Άρθρο 43: *Οι εις τας μη μουσουλμανικάς μειονότητας ανήκοντες τούρκοι υπήκοοι δεν θα ώσιν υποχρεωμένοι να εκτελώσι πράξεις αποτελούσας παράβασιν της πίστεως ή των θρησκευτικών των εθίμων, ούτε θα περιπίπτωσιν εις ανικανότητα τίνα αρνούμενοι να παραστώσιν ενώπιον των δικαστηρίων ή να εκτελέσωσι νόμιμόν τίνα πράξιν κατά την ημέραν της εβδομαδιαίας των αναπαύσεως.*

Ουχ ήττον, η διάταξις αυτή δεν απαλάσσει τους τούρκους τούτους υπηκόους των υποχρεώσεων, αίτινες επιβάλλονται εις πάντας τους λοιπούς τούρκους υπηκόους προς τήρησιν της δημοσίας τάξεως.

Το ελληνικό κράτος στα θέματα αστικού και οικογενειακού δικαίου της τουρκικής μειονότητας, έχει αναγνωρίσει βάσει των ρυθμίσεων της Συνθήκης της Λωζάνης της εφαρμογή του ισλαμικού νόμου (σαρία) από τους μουφτήδες. Τα άλλα δικαστήρια επικυρώνουν τις αποφάσεις των μουφτήδων. Εντούτις η εθνική επιτροπή ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συνέστησε στην ελληνική κυβέρνηση ότι οι αρμοδιότητες των μουφτήδεων πρέπει να περιοριστούν μόνο στα θέματα που αφορούν τα θρησκευτικά καθήκοντα. Σύμφωνα με την επιτροπή οι αρμοδιότητες του μουφτή περιορίζουν τα αστικά δικαιώματα των πολιτών. Όμως παρά τις συστάσεις αυτές η μουσουλμανική – τουρκική μειονότητα στην Δυτική Θράκη προτιμούν περισσότερο το μειονοτικό δίκαιο που τους εξασφαλίζει η Λωζάνη παρά να αναζητήσουν τα δίκαιά τους στα πλαίσια των ατομικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τα μέλη της μειονότητας δικαιολογώντας την στάση αυτή παρατηρούν ότι η ελληνική κυβέρνηση μέχρι σήμερα δεν αναγνωρίζει τα δικαιώματά τους στα πλαίσια των ανθρωπίνων

δικαιωμάτων ενώ αντιθέτως μπορούν να προστατέψουν τη θρησκεία και την ταυτότητά τους με το μειονοτικό δίκαιο.

Στη Δυτική Θράκη που συμπεριλαμβάνει την Κομοτηνή, την Ξάνθη και την Αλεξανδρούπολη ζει μια μουσουλμανική τουρκική μειονότητα που αριθμεί περίπου 150.000 άτομα. Επιπλέον απ΄αυτούς υπάρχουν και πολλοί που είναι μέλη της μειονότητας οι οποίοι έχουν χάσει την ελληνική ιθαγένεια. Ο συνολικός αριθμός των μελών της μειονότητας που έχουν χάσει την ελληνική ιθαγένεια έχει γνωστοποιηθεί από το υπουργείο Εσωτερικών της Ελλάδας ως 46.638 άτομα, ενώ σύμφωνα με τις εκθέσεις της ECRI ο αριθμός αυτός ανέρχεται στα 60.000 άτομα. Η Ελλάδα επί σειρά ετών την αιτία της απώλειας της ιθαγένειας των ανθρώπων αυτών την δικαιολόγησε με το άρθρο 19 του νόμου περί ιθαγένειας. Μέρος των Μουσουλμάνων της Δυτικής Θράκης που έχασε την ιθαγένειά του απόκτησε την ιθαγένεια κάποιας ευρωπαϊκής χώρας. Αλλά υπάρχουν και κάποιοι που είναι ανιθαγενείς. Παρόλο που το άρθρο 19 έχει καταργηθεί το 1988, δεν έχει γίνει κάποια ρύθμιση ούτε ψηφίστηκε κάποιος νόμος που θα έδινε την δυνατότητα να αποκτήσουν ξανά την ελληνική ιθαγένεια αναδρομικά οι ζημιωθέντες Μουσουλμάνοι Τούρκοι. Η Ελλάδα με νόμο που ψήφισε τον Μάρτιο του 2014 παρόλο ότι αναγνώρισε το δικαίωμα ελληνικής ιθαγένειας στους Εβραίους που γεννήθηκαν εντός της ελληνικής Επικράτειας και απώλεσαν την ιθαγένειά τους, εφόσον γεννήθηκαν εώς την 9η Μαΐου του 1945, το δικαίωμα αυτό δεν αναγνωρίστηκε στα μέλη της μουσουλμανικής τουρκικής μειονότητας της Δυτικής Θράκης που απώλεσαν την ιθαγένειά τους.

Ο μουσουλμανικός τουρκικός πληθυσμός που ζει στη Δυτική Θράκη έχει υποστεί κατά το παρελθόν διακρίσεις και στο θέμα των οικονομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών. Η διάκριση στον τομέα αυτό πραγματοποιήθηκε περισσότερο με την απαλλοτρίωση των ακινήτων που κατείχαν φυσικά πρόσωπα και βακούφια. Ως παράδειγμα γι΄αυτές τις πρακτικές μπορούν να αναφερθούν τα εξής:

Η απαλλοτρίωση το 1978 κτημάτων έκτασης 4.000 στρεμμάτων της μουσουλμανικής τουρκικής μειονότητας στην περιοχή Κομοτηνής με σκοπό την ανέγερση βιομηχανικής περιοχής.

Η απαλλοτρίωση το 1980 στην περιοχή του Γιακά της Κομοτηνής κτημάτων έκτασης 3.200 στρεμμάτων για το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης και κτημάτων έκτασης 4.300 στρεμμάτων με σκοπό να χρησιμοποιηθούν ως στρατιωτική περιοχή.

Το 1982 η απαλλοτρίωση κτημάτων έκτασης 3.200 στρεμμάτων στο χωριό Έβλαλον (İnhanlı) τα οποία ανήκαν στην ιδιοκτησία 100 τουρκικών οικογενειών.

Το 1992 στο πλαίσιο προγράμματος αναδασμού, η απαλλοτρίωση έκτασης 36 στρεμμάτων βακουφικού κτήματος του τεμένους του Πελεκητή στο νομός Ροδόπης.

Τέλος μπορούμε να αναφέρουμε την απαλλοτρίωση τον Μάιο του 2000, κτημάτων έκτασης 70 στρεμμάτων τα οποία ανήκαν στα τουρκικά

βακούφια του χωριού Μικρό Κρανοβούνιο της περιοχής Κομοτηνής. Επιπλέον για πολλά χρόνια η μουσλουμανική τουρκική μειονότητα στη Δυτική Θράκη αντιμετώπισε διακρίσεις και περιορισμούς σε θέματα αγωραπωλησίας και επισκευής ακινήτων. Το 2014 πλέον αυτοί οι περιορισμοί δεν τίθενται πλέον αλλά η ανάμνησή τους συνεχίζουν να κατέχουν μια σημαντική θέση στη μνήμη της μειονότητας.

Γ. ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗΣ –ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Η Ελλάδα δεν αποδέχεται να αυτοαποκαλούνται Τούρκοι οι Μουσουλμάνοι που ζουν στη Δυτική Θράκη. Αυτή η στάση δικαιολογείται από το γεγονός ότι η Συνθήκη της Λωζάνης προσδιόρισε την μειονότητα ως μουσουλμανική. Όμως οι ελληνικές αρχές το διάστημα που μεσολάβησε από την υπογραφή της Συνθήκης μέχρι το 1955 αποκάλεσε «τουρκική» την μεινότητα που ζούσε στην Δυτική Θράκη και δεν έφερε αντίρρηση να γράφεται «Τουρκικό Σχολείο» στις πινακίδες των σχολείων. Στο κλίμα που δημιούργησαν τα γεγονότα που συνέβηκαν το 1955 στην Ιστανμπούλ και τα επεισόδια που εκδηλώθηκαν το 1963 στην Κύπρο και την περίοδο της στατιωτικής χούντας που επιβλήθηκε το 1967, οι ελληνικές αρχές απορρίπτοντας με συστηματικό τρόπο την τουρκική ταυτότητα έδωσαν τέλος στις προηγούμενες πρακτικές. Μετά το 1974 και στην πορεία εκδημοκρατισμού που εκδηλώθηκε στη χώρα υιοθετήθηκε η πολιτική αποκήρυξης της τουρκικής ταυτότητας και συνέχισε να υφίσταται η ίδια πολιτική μέχρι τις μέρες μας.

Το ελληνικό κράτος ενοχλείται και από την χρησιμοποίηση του επιθέτου «τουρκικός» στις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Για παράδειγμα αναφορικά με την Τουρκική Ένωση Ξάνθης που ιδρύθηκε το 1927, την Ένωση Τουρκικής Νεολαίας Κομοτηνής που ιδρύθηκε το 1928 και την Ένωση Τούρκων Δασκάλων Δυτικής Θράκης που ιδρύθηκε το 1936, μετά την ανακηρύξη ανεξαρτησίας της Τουρκικής Δημοκρατίας Βορείου Κύπρου το 1983 τα δικαστήρια αποφάσισαν το κλείσιμο αυτών των συλλόγων. Στην Ελλάδα που είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βάσει του άρθρου 11 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και σύμφωνα με το άρθρο 12 του ελληνικού Συντάγματος οι πολίτες έχουν δικαίωμα ίδρυσης συλλόγων (σωματείων). Στο κεφάλαιο του ελληνικού Αστικού Κώδικα για τα νομικά πρόσωπα και ειδικότερα στα άρθρα 78 με 107 απαριθμούνται οι προϋποθέσεις για την σύσταση των συλλόγων. Παρόλα αυτά η Ελλάδα απορρίπτοντας την τουρκική ταυτότητα της μουσουλμανικής μειονότητας στην Δυτική Θράκη κλείνει τους τουρκικούς συλλόγους. Επιπλέον η καταχώρηση των καινούργιων τουρκικών συλλόγων που φέρουν στην ονομασία τους τις λέξεις «τουρκικός» και «μειονοτικός» παρεμποδίζεται δια μέσου των δικαστηρίων. Για παράδειγμα δεν δόθηκε άδεια ίδρυσης στους συλλόγους όπως ο Πολιτιστικός Σύλλογος Τούρκων Γυναικών Νομού Ροδόπης, Σύλλογος Νεολαίας Μειονότητας Νομού Έβρου και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Τούρκων Γυναικών Νομού Ξάνθης. Αυτοί οι σύλλογοι αφού εξάντλησαν τα εσωτερικά ένδικα μέσα

της Ελλάδας προσέφυγαν στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και το Δικαστήριο δικαίωσε τους συλλόγους. Όμως τα ελληνικά δικαστήρια επιμένουν να μην συμμορφώνονται με τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο ζήτημα αυτό. Το Ευρωπαϊκό Δικαστηρίο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων παρόλο που είναι ανώτατο δικαστήριο ιεραρχικά και οι αποφάσεις του είναι δεσμευτικές, οι εν λόγω αποφάσεις και υποθέσεις εκδικάζονται εκ νέου ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων δηλαδή των πρωτοδικείων, των εφετείων και του Αρείου Πάγου και συνεχίζεται η έκδοση αποφάσεων που δικαιώνουν την Ελλάδα και οι οποίες είναι αντίθετες με το αίσθημα δικαίου. Οι προαναφερθέντες τρεις μη κυβερνητικές οργανώσεις έκαναν προσφυγή για δεύτερη φορά ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και το γεγονός αυτό κοινοποιήθηκε στην ελληνική κυβέρνηση στις 18 Δεκεμβρίου 2014. Για παράδειγμα στις 21 Νοεμβρίου 2014 η εφημερίδα "Xanthinews" σχολιάζοντας την επίσκεψη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τουρκικής Ένωσης Ξάνθης στον Δήμαρχο της προαναφερθείσας κοινότητας τον Θωμά Μίχογλου έγραφε: «Πανηγυρίζουν τα τουρκικά συμφέροντα στην περιοχή μας. Ο Μίχογλου νομιμοποίησε την αυτοπαοκαλούμενη Ένωση Ξάνθης» και με τον τρόπο αυτό στήριξε την επίσημη ελληνική πολιτική. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στη Δυτική Θράκη και οι οποίες ανήκουν στην μουσουλμανική- τουρκική μειονότητα με επιστολές που έστειλαν στις 30 Ιουνίου 2014 στο ελληνικό τμήμα της Διεθνούς Αμνιστείας και στις 18 Σεπτεμβρίου 2014 στην Πρεσβεία των Η.Π.Α. στην Αθήνα (Ελλάδα) γνωστοποίησαν τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων εις βάρος τους.

Η πολιτική απόρριψης που αφορά στην τουρκική ταυτότητα της μουσουλμανικής μειονότητας στην Ελλάδα εφαρμόζεται και στην περίπτωση της τουρκικής γλώσσας που χρησιμοποιεί η μειονότητα. Τον Ιούλιο του 2014, η εταιρεία παιχνιδιών «JUMBO» άνοιξε μαγαζί στην περιοχή του Ιάσμου της Δυτικής Θράκης, λαμβάνοντας υπόψη τον μουσουλμανικό –τουρκικό πληθυσμό της περιοχής σε κάποια σημεία του καταστήματος υιοθέτησε πινακίδες που εμπεριείχαν στα τουρκικά και στα ελληνικά τις εκφράσεις «Έξοδος, Ταμεία- Çıkış, Kasalar». Η κίνηση «Πρωτοβουλία των Πολιτών Θράκης» ζήτησε να δοθεί τέλος στην πρακτική αυτή ισχυριζόμενη ότι η ενέργεια αυτή θα δημιουργήσει κίνδυνο μεταξύ πολιτών που ζουν στην περιοχή και ότι θα παραβιάσει την συνύπαρξη των σύνοικων πληθυσμών, αλλά οι υπεύθυνοι της εταιρείας δεν άλλαξαν στάση. Μια άλλη ενέργεια προς αποτροπή της τουρκικής γλώσσας στην Δυτική Θράκη σημειώθηκε στις εξετάσεις για απόκτηση άδειας οδήγησης. Οι εξετάσεις αυτές στην Ελλάδα παρόλο ότι διεξάγονται στα ελληνικά, αγγλικά, ρωσικά και αλβανικά, εντούτοις τα τουρκικά αν και είναι μια από τις μητρικές γλώσσες των πολιτών που ζουν στην Δυτική Θράκη τα τουρκικά δεν χρησμοποιούνται στις εξετάσεις για δίπλωμα οδήγησης. Οι πρωτουβουλίες της μουσουλμανικής - τουρκικής μειονότητας από το 2010 ενώπιον του υπουργείου Συγκοινωνιών και της Προεδρίας της Κυβερνήσεως και τα αλλεπάλληλα αιτήματα για χρήση και των

τουρκικών στις εξετάσεις για απόκτηση διπλώματος οδήγησης δεν έχουν προς το παρόν θετική ανταπόκριση.

Η πολιτική απόρριψης της τουρκικής εθνικής ταυτότητας της μουσουλμανικής τουρκικής- μειονότητας της Δυτικής Θράκης από το ελληνικό κράτος, επηρεάζει την θρησκευτική ταυτότητα και τους θεσμούς της μειονότητας. Το ελληνικό κράτος από τη μια επιμένει να χαρακτηρίζει μουσουλμανική την μειονότητα από την άλλη σε αντίφαση με την στάση της αυτή αρχίζοντας από το 1991 ακολουθεί μια πολιτική διαίρεσης της μουσουλμανικής μειονότητας σε τρεις διαφορετικές εθνοτικές ομάδες. Η Ελλάδα άρχισε να επεμβαίνει στην θρησκευτική ταυτότητα της μειονότητας μέσω της εκλογής του μουφτή από τις αρχές του 1990. Αυτή τη στιγμή κατά παράβαση της Συνθήκης της Λωζάνης υπάρχουν τρεις μουφτήδες που διορίζονται και αναγνωρίζονται επίσημα από την Ελλάδα. Την επέμβαση στην εκλογή των μουφτήδων η Ελλάδα προσπαθεί να την νομιμοποιήσει ισχυριζόμενη ότι οι μουφτήδες ταυτόχρονα ασκούν και δικαστικά καθήκοντα και πως οι δικαστικοί λειτουργοί στην Ελλάδα εργάζονται κατόπιν διορισμού. Ενώ από την άλλη η μουσουλμανική- τουρκική μειονότητα ορίζει τους δικούς της μουφτήδες μέσω εκλογής και δεν αποδέχεται τους επίσημους μουφτήδες. Η κατάσταση αυτή ενδέχεται να προκαλέσει διχασμούς εντός της μουσουλμανικής – τουρκικής μειονότητας. Η τελευταία επέμβαση της Ελλάδας στην θρησκευτική ταυτότητα της μειονότητας σημειώθηκε με τον Ν.4115/2003. Με τον νόμο αυτό η Ελλάδα κατά παράβαση πάλι της Συνθήκης της Λωζάνης έθεσε υπό δική της αρμοδιότητα το δικαίωμα διορισμού ιμάμηδων/ ιεροδιδασκάλων στα τεμένη. Ο συγκεκριμένος νόμος τέθηκε σε εφαρμογή από τον Αύγουστο του 2013 και αφαιρέθηκε από την μουσουλμανική μειονότητα το δικαίωμα ορισμού των ιμάμηδών της που ίσχυε από το 1923. Η εφαρμογή του νόμου αυτού προκαλέσε αντιδράσεις στι; 14 μαρτίου 2014 στο χωριό Μέγα Δέρειο του νομού Έβρου. Το πρόσωπο που διορίστηκε ως μουεζίνης στο χωριό σύμφωνα με το Ν. 4115/2013 όταν δεν έγινε αποδεκτός από τους κατοίκους του χωριού, με επέμβαση της αστυνομίας καταβλήθηκε προσπάθεια επιβολής του μουεζίνη στους κατοίκους του εν λόγω χωριού. Το ελληνικό κράτος με τις πρακτικές του αυτές απορρίπτει τόσο την θρησκευτική όσο και την εθνική ταυτότητα των μουσουλμάνων στην Δυτική Θράκη, για πολιτικούς λόγους με τρόπο που αντίκειται στα ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίες,περιφρονεί την αυτονομία της μουσουλμανικής μειονότητας και η στάση της αυτή δεν συμβαδίζει με τις δημοκρατικές αξίες της Ευρώπης. Και στην ανέγερση των τζαμιών που είναι ένας από τους βασικούς δείκτες της ταυτότητας των μουσουλμάνων παρατηρούνται προβλήματα. Στα πλαίσια της 2^{ης} παραγράφου του άρθρου 21 του Ν.1577/1985 (ΦΕΚ 210 Α/18.12.1985, Γενικός Κανονισμός Οικοδομών) μέχρι το έτος 2008 στη Δυτική Θράκη το ύψος των μιναρέδων των τζαμιών που ανεγείρονταν από τους μουσουλμάνους στη Δυτική Θράκη ήταν 14 μέτρα, ενώ από το 2008 και μετά αυτό μειώθηκε στο 2008. Αλλά αυτό είχε ως αποτέλεσμα να έχει ο μινάρες το ίδιο ύψος με το τζαμί κάτι που τον κατέστησε μη λειτουργικό. Μετά την απόφαση αυτή σταμάτησαν οι ανεγέρσεις

μιναρέδων. Από το 2008 μέχρι το τέλος του 2014 δεν πραγματοποιήθηκε καινούρια ανέγερση μιναρέδων.

Οι πολιτικές απόρριψης της ταυτότητας της μουσουλμανικής-τουρκικής μειονότητας στην Ελλάδα, παρατηρούνται και στο θέμα των πολιτικών δικαιωμάτων και ελευθεριών. Στην Ελλάδα στις βουλευτικές εκλογές εφαρμόζεται εκλογικό πλαφόν του 3% που ισοδυναμεί σε 200.000 περίπου ψηφοφόρους. Αυτό το ποσοστό καθιστά αδύνατη την εκλογή βουλευτή με το κόμμα που ίδρυσε η μουσουλμανική- τουρκική κοινότητα της Δυτικής Θράκης της οποίας ο συνολικός πληθυσμός ανέρχεται στους 150.000 κατοίκους. Για το λόγο αυτό τα μέλη της μουσουλμανικής μειονότητας μπορούν να εκλεγούν βουλευτές αν θέσουν υποψηφιότητα από τα άλλα κόμματα και όχι από το ιδρυθέν το 1991 Κόμμα Φιλίας, Ισότητας και Ειρήνης που θεωρείται το κόμμα των μουσουλμάνων της Ελλάδας. Στις Ευρωεκλογές που διεξάχθηκαν στις 25 Μαϊου 2014 το Κόμμα Φιλίας, Ισότητας και Ειρήνης στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης με ποσοστό ψήφων των 12,28 % έγινε το τρίτο κόμμα, ενώ στη Δυτική Θράκη που συμπεριλαμβάνει τους νομούς Ροδόπης και Ξάνθης ήρθε πρώτο κόμμα, αλλά λόγω του πλαφόν του 3% που εφαρμόζεται στην Επικράτεια δεν μπόρεσε να στείλει αντιπροσώπους στο Ευρωκοινοβούλιο. Ο δάσκαλος τουρκικών Cahit Mustafa από τη Ρόδο, με το αιτιολογικό ότι κατά τη διάρκεια των ευρωεκλογών έδωσε υποστήριξη στο Κόμμα Φιλίας, Ισότητας και Ειρήνης συνελήφθη τρεις φορές από την αστυνομία. Στην πρώτη σύλληψη κρατήθηκε 1 ώρα, την δεύτερη 2 ώρες και κατά την τρίτη σύλληψη κρατήθηκε περισσότερο χρόνο και στη συνέχεια αφέθηκε ελεύθερος. Μια άλλη διάκριση σε βάρος των μουσουλμάνων Τούρκων που ζουν στην Ελλάδα σημειώθηκε στις 23 Απριλίου 2014, πιο συγκεκριμένα ο Ahmet Kurt που ήταν υποψήφιος από το Κόμμα ΣΥΡΙΖΑ για το Περιφερειακό Συμβούλιο Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης, μετά από δημιοσίευση φωτογραφίας του στην εφημερίδα του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας «Ριζοσπάστης», με τον αρχηγό ενός κόμματος από τη Τουρκία, ακυρώθηκε η υποψηφιότητά του.

Ένα από τα σημαντικά μέσα για την έκφραση της ταυτότητας είναι τα media. Στην Ελλάδα η τουρκομουσουλμανική μειονότητα της Δυτικής θράκης διαθέτει 3 εβδομαδιαίες εφημερίδες, 3 περιοδικά, 4 ραδιοφωνικούς σταθμούς και πολλούς ειδησεογραφικούς ιστότοπους. Με νόμο που βγήκε το 2008, οι ραδιοφωνικοί σταθμοί που είχαν μετάδοση στα τουρκικά, το 25% των εκμπομπών τους έπρεπε να τις μεταδίδουν στα ελληνικά. Βασιζόμενο στο νόμο αυτό το Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο της Ελλάδας στις 20 Φεβρουαρίου 2014 έστειλε προειδοποίηση στους μειονοτικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς με το αιτιολογικό ότι στις εκπομπές που μετέδιδαν στα ελληνικά δεν τηρούσαν την αναλογία που υπαγορευόταν από το νόμο. Το ίδιο Συμβούλιο έστειλε προειδοποίηση με διοικητική απόφαση προς τους ραδιοφωνικούς σταθμούς Radyo City, Çınar FM και JOY FM που εκπέμπανε στα τουρκικά αναφορικά με την αναλογία εκπομπών στα ελληνικά. Στις 30 Σεμπτεμβρίου 2014 ο Cengiz Ömer, ο εκδότης και αρχισυντάκτης της εφημερίδας Millet που εκδιδόταν στην

Δυτική Θράκη, στην δίκη εξαιτίας ενός άρθρου του που υπερασπιζόταν τη λειτουργία Μουσουλαμανικού Τουρκικού Νηπιαγωγείου, καταδικάστηκε σε 6 μήνες φυλάκιση με τριετή αναστολή από το Τριμελές Εφετείο Θράκης.

Ένα άλλο περιστατικό στη Δυτική Θράκη είναι η υπόθεση της Χαράς Νικοπούλου. Σε ένα μουσουλμάνο μαθητή του Δημοτικού Σχολείου Μέγα Δερείου (Büyük Derbent) του νομού Έβρου, η δασκάλα του η Χαρά Νικοπούλου έδωσε μια εργασία με εικονογράφηση που εμπεριείχε τη λέξη «Θεός». Όταν ο μαθητής ρώτησε τη δασκάλα του πως θα το εικόνιζε, η Νικοπούλου του το υπέδειξε ως Θεό σύμφωνα με την χριστιανική πίστη. Το παιδί όταν γύρισε στο σπίτι το βράδυ, ο κηδεμόνας του αφού πληροφορήθηκε για το περιστατικό φρόντισε να γίνει αντικείμενο είδησης στις μειονοτικές εφημερίδες στη Δυτική Θράκη. Μετά από αυτή την εξέλιξη η Νικοπούλου υπέβαλε μήνυση σε βάρος των τουρκόφωνων εφημερίδων ζητώντας αποζημείωση με την κατηγορία της διασποράς ψευδών ειδήσεων. Σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τον Τύπο, αν και το ανώτατο όριο των χρηματικών ποινών που σχετίζονται με τον Τύπο ανέρχεται στα 5.200 ευρώ, το δικαστήριο στην εφημερίδα «Gündem» επέβαλλε χρηματική ποινή 150.000 ευρώ από τα οποία τα 20.000 ευρώ άμεσα καταβλητέα, ενώ στην εφημερίδα «Millet» επέβαλλε χρηματική ποινή 120.000 ευρώ από τα οποία τα 30.000 άμεσα καταβλητέα. Επιβλήθηκε κατάσχεση στους τραπεζικούς λογαριασμούς και τα περιουσιακά στοιχεία της Hülya Emin, εκδότριας της εφημερίδας «Gündem» και του Cemil Kabza αρχισυντάκτη της ίδιας εφημερίδας, την ίδια μεταχείριση είχαν και ο Cengiz Ömer, εκδότης της εφημερίδας «Millet» και ο Bilal Bodur δημοσιογράφος της ίδιας εφημερίδας. Η εφημερίδα «Gündem» αν και προσέφυγε στον Άρειο Πάγο στις 20 Νοεμβρίου 2014 το Ανώτατο Δικαστήριο επικύρωσε την ποινή. Το γεγονός αυτό θεωρείται από την μουσουλμανική μειονότητας της Δυτικής Θράκης ως περιορισμός της ελευθερίας έκφρασης και της ελευθερίας του Τύπου.

Οι πολιτικές απόρριψης της ταυτότητας της τουρκομουσουλμανικής κοινότητας που ζει στην Ελλάδα εκ μέρους του ελληνικού κράτους, δημιουργεί το κατάλληλο περιβάλλον για επιθέσεις μίσους σε βάρος των μουσουλμάνων και Τούρκων. Στις 5 Σεπτεμβρίου 2014 αν και ψηφίστηκε στο ελληνικό Κοινοβούλιο ο νόμος που ενδυνάμωνε τις αντιρατσιστικές ρυθμίσεις και παράτεινε τη διάρκεια προφυλάκισης εκείνων που διαπράττουν εγκλήματα μίσους, οι επιθέσεις εις βάρος της τουρκομουσουλμανικής μειονότητας της Ελλάδας δεν τερματίστηκαν. Αυτές τις επιθέσεις μπορούμε να τις εκθέσουμε συνποτικά ως καταστροφή των ταφόπλακων στα μουσουλμανικά νεκροταφεία, την αναγραφή ρατσιστικών και αντιτουρκικών συνθημάτων στους τοίχους, η αναγραφή προκλητικών συνθημάτων στα κτήρια των τουρκομουσουλμανικών συλλόγων και η ρίψη γουρουνοκεφαλών έξω από τα μεστζίτια.

Την 1η Ιανουαρίου 2014 έγινε επίθεση από αγνώστους στο νεκροταφείο Καχβετζή στην Κομοτηνή και κάποιες ταφόπετρες αφαιρέθηκαν από τη θέση τους και κάποιες καταστράφηκαν. Στις 23 Φεβρουαρίου στη Ρόδο πάλι άγνωστοι αφού έσκισαν φύλλα από το Κοράνι, ιερό βιβλίο των μουσουλμάνων και τις πέταξαν στην είσοδο του νεκροταφείου. Ο πρόεδρος

του Συλλόγου των Μουσουλμάνων της Ρόδου Mustafa Şeyh στη δήλωση που έκανε στον ελλληνικό Τύπο, στον ειδησεογραφικό ιστότοπο Ροδιακή διευκρίνησε ότι δίπλα στα σχισμένα φύλλα του Κορανίου βρέθηκαν φυλλάδια του με ναζιστικές τάσεις ρατσιστικού κόμματος Χρυσή Αυγή. Το κόμμα Φιλίας, Ισότητας και Ειρήνης αποδοκίμασε το συμβάν. Μια άλλη ρατσιστική ενέργεια του κόμματος Χρυσή Αυγή σημειώθηκε στις 5 Απριλίου στην Κομοτηνή. Μια ομάδα αποτελούμενη από 60 περίπου άτομα πραγματοποίησε πορεία στο κέντρο της πόλης κρατώντας ελληνικές και ναζιστικές σημαίες και φωνάζοντας συνθήματα. Το γκρουπ που στη συνέχεια ήρθε μπροστά από το Τουρκικό Προξενείο της Κομοτηνής και έξω από την Ένωση Τουρκικής Νεολαίας Κομοτηνής φώναξε συνθήματα όπως «Έξω οι Τούρκοι από τη Θράκη» και εν συνεχεία μοίρασε ρατσιστικά και αντιτουρκικά φυλλάδια. Στις 13 Απριλίου 2014 άφησαν γουρουνοκεφαλές έξω από το μεστζίτι της συνοικίας Άβαντος της Αλεξανδρούπολης, πρωτεύουσας του νομού Έβρου. Στη συνέχεια ο τουρκικής καταγωγής βουλευτής της περιφέρειας με σκοπό να πληροφορηθεί και να πληροφορήσει επισκέφτηκε τον πρόεδρο της επιτροπής διαχείρισης του μεστζιτιού τον Selim Hasanoğlu, τον Διευθυντή Ασφάλειας της Αλεξανδρούπολης Νικόλαο Μενεξίδη και τον μητροπολίτη Αλεξανδρούπολης Άνθιμο (Χρήστο) Κουκουρίδη. Σχετικά με το συμβάν η Συβουλευτική Επιτροπή Δυτικής Θράκης προέβη σε ανακοίνωση τύπου και ζήτησε να παραδοδούν στην δικαιοσύνη οι υπεύθυνοι. Πάντως μέσα στο 2014 δεν συνελήφθησαν οι δράστες της ενέργειας αυτής. Στο χωριό Δίκελα του νομού Έβρου το μεγάφωνο του τεμένους αφαιρέθηκε από τη θέση του στις 27 Ιουλίου 2014 κατά τη διάρκεια της εκφώνησης το εζανιού (κάλεσμα σε προσευχή). Μετά από καταθέσεις των αυτόπτων μαρτύρων συνελήφθη ένας τριαντατετράχρονος Έλληνας ως ύποπτος, αλλά κατόπιν δηλώσεως του πατέρα του στην αστυνομία ότι ο γιος του δεν έχει σώας τας φρένας και πως το κόψιμο των καλωδίων (του μεγαφώνου) δεν αποτελεί παράπτωμα, αφέθηκε ελεύθερος. Στις 24 Αυγούστου 2014 τα μέλη του «Πατριωτικού Ελληνικού Συλλόγου» μοίρασαν στην αγορά της Κομοτηνής και στις γειτονιές που ζούσαν οι Τούρκοι φυλλάδια με αντιτουρκικό, φασιστικό και ρατσιστικό περιεχόμενο. Σκόρπισαν στους δρόμους χαρτιά με συνθήματα που χρησιμοποιεί περισσότερο το με ναζιστικές τάσεις κόμμα Χρυσή Αυγή, όπως: « Τούρκοι Πράκτορες Έξω από την Θράκη μας!», «Όχι στην Τουρκοποίηση της Θράκης μας!», «Το Γενικό Προξενείο Κομοτηνής να Κλείσει Αμέσως!», «Το Τουρκόσπορο Κόμμα Φιλίας, Ισότητας και Ειρήνης να Κηρυχθεί Παράνομο!», « Όχι σε Άλλες Προδοσίες της Κυβέρνησης Αθηνών!» « Οι Προδότες στο Γουδί!» «Φωτιά και Τσεκούρι στους Προσκυνημένους!». Στις 17 Οκτωβρίου 2014 άγνωστοι έριξαν γουρουνοκεφαλή έξω από το Ελληνοαραβικό Πολιτιστικό Κέντρο στην συνοικία Μοσχάτο Αττικής. Οι πιστοί που ήρθαν για την προσευχή της Παρασκευής αντιμετώπισαν με την γουρουνοκεφαλή που είχαν αφήσει έξω από το μεστζίτι. Στο ίδιο μέρος πάνω στην πόρτα του μεστζιτιού με κόκκινη μπογιά έκαναν σχήμα σταυρού. Οι μουσουλμανικοί σύλλογοι της περιοχής αποδοκίμασαν την επίθεση αλλά εντός του έτους 2014 η αστυνομία δεν προέβη σε οποιαδήποτε

ανακοίνωση σχετικά με το συμβάν αυτό. Στις 22 Οκτωβρίου 2014 οι ελληνικές Αρχές δεν έδωσαν άδεια στον νομάρχη του Edirne Dursun Ali Şahin να επισκεφτεί το τέμενος του Μπαγιεζήτ που βρίσκεται στο Διδυμότειχο. Στις 30 Νοεμβρίου 2014 έγινε επίθεση με μολότωφ στο Τουρκικό Γενικό Προξενείο Θεσσαλονίκης. Το κοινό στοιχείο αυτών των ενεργειών είναι ότι περιέχουν ρατσιστικό έγκλημα του μίσους και πως δεν έχουν εντοπιστεί οι δράστες τους. Παράλληλα με την περίπτωση των μουσουλμάνωνων είναι πολύ περιορισμένο επίσης και το ποσοστό σύλληψης των δραστών των εγκληματικών πράξεων που έχουν ως θύματα αλλοδαπούς.

Δ. Η ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΜΟΥΣΛΜΑΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τα δικαιώματα των μουσουλμάνων στην Ελλάδα συμπεριλαμβανομένης και της εκπαίδευσης στηρίζονται σε διεθνείς συνθήκες που εκτίνονται ως τον 19^{ο} αιώνα. Η πρώτη από αυτές τις συνθήκες είναι η Συνθήκη της Κωνσταντινούπολης. Η Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 3 της Συνθήκης αυτής που υπογράφηκε το 1881, αποδέχθηκε τον σεβασμό της θρησκείας και των παραδόσεων των μουσουλμάνων που ζούσαν στις νεοπροσαρτηθείσες περιοχές της Θεσσαλίας και Ηπείρου και την παροχή ίσων πολιτικών δικαιωμάτων με τον ελληνικό πληθυσμό. Η Ελλάδα το 1882 με το υπ΄αριθ. ΑΙΓ νόμο επέτρεψε τη λειτουργία τουρκικών σχολείων στη Θεσσαλία και Ήπειρο. Με το νόμο αυτό ιδρυόταν ένα σχολείο σε κάθε κοινότητα όπου κατοικούσαν 1000 μουσουλμάνοι. Ενώ στους οικισμούς που οι κάτοικοί τους ήταν κάτω από 1000 άτομα ιδρύθηκαν σχολεία στοιχειώδους εκπαίδευσης όπου διδάσκονταν η αριθμητική, τα θρησκευτικά και η ανάγνωση του Κορανίου. Και για τους δύο τύπους σχολείων είχε οριστεί διάρκεια πενταετής διάρκεια σπουδών. Επίσης για τους μουσουλμάνους εξασφαλίστηκε η ίδρυση γυμνασίων με διάρκεια σπουδών πέντε χρόνια. Η διαχείρηση όλων αυτών των σχολείων των μουσουλμάνων γινόταν από τους μουσουλμάνους εκπαιδευτικούς και η εκπαίδευση εκτό από το μάθημα της ελληνικής γλώσσας γινόταν στη γλώσσα της μειονότητας που ήταν τα τουρκικά.

Το 3^{ο} Πρωτόκολλο της Συνθήκης Αθηνών που υπογράφηκε το 1913 μετά τον Βαλκανικό Πόλεμο του 1912 περιέχει διατάξεις για την εκπαίδευση των μουσουλμάνων. Η ελληνική κυβέρνηση με σκοπό την εφαρμοφή αυτών των διατάξεων της Συνθήκης των Αθηνών ψήφησε τον υπ΄αριθ. 568/1915 νόμο « Περί της διδασκαλίας των ελληνικών στα μουσουλμανικά και εβραϊκά σχολεία των Νέων Χωρών». Με τον συγκεκριμένο νόμο σε περίπτωση που στα δημόσια σχολεία βρίσκονται πάνω από 20 Οθωμανοί ή Εβραίοι μαθητές, τότε με την πρόταση του τοπικού θρησκευτικού άρχοντα όπως του μουφτή ή του ραβίνου και με αποδοχή του επιθεωρητή της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης εγκρινόταν από το νομάρχη ο διορισμός εκπαιδευτικού για τη διδασκαλία μαθημάτων σχετικά με τη γλώσσα και και τη θρησκεία των εν λόγω μαθητών.

Περιοχές όπως η Κομοτηνή που είχαν τεθεί υπό βουλγαρική κατοχή κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων (1912-1913) όταν παραχωρήθηκαν

στους Βουλγάρους με τη Συνθήκη του Βουκουρεστίου, είναι γνωστό ότι είχαν κλείσει στην περιοχή τα οθωμανικά γυμνάσια (idadi). Από την άλλη στο τέλος του ίδιου πολέμου με την Συνθήκη των Αθηνών που είχε υπογραφεί με την Ελλάδα στις 14 Νοεμβρίου 1913, παραχωρήθηκαν δικαιώματα στους μουσουλμάνους που είχαν μείνει στην Ελλάδα. Επιπλέον όταν η Δυτική Θράκη περιήλθε στην ελληνική κυριαρχία, η Ελλάδα υπογράφοντας στις 10 Αυγούστου 1920 την «Συνθήκη των Σεβρών περί προστασίας των μειονοτήτων» αναγνώρισε το δικαιώμα εκπαίδευσης των μουσουλμάνων και στην περιοχή αυτή που περιήλθε στην επικράτειά της. Με τη συνθήκη αυτή η Ελλάδα αναγώριζε στις μειονότητες του δικαίωμα να ιδρύουν και να διευθύνουν σχολεία και άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα και να χρησιμοποιούν την μητρική τους γλώσσα στην εκπαίδευση. Το άρθρο 9 της συνθήκης διευκόλυνε τις μειονότητες στις περιοχές και πόλεις που κατοικούσαν στην χρήση και της μητρικής τους γλώσσας στην εκπαίδευση εκτός από τα ελληνικά. Αλλά η διάταξη αυτή δεν αποτελούσε εμπόδιο στην διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως υποχρεωτικό μάθημα στα μειονοτικά σχολεία στην Ελλάδα. Όταν η Δυτική Θράκη περιήλθε στην ελληνική κυριαρχία το 1920, υπήρχαν 86 συνοικιακά σχολεία στοιχειώδους εκπαίδευσης ως κληρονομιά του οθωμανικού εκπαιδευτικού συστήματος.

Με τις Συνθήκες των Αθηνών και της Λωζάνης που υπογράφηκαν το 1913 και 1923 αντίστοιχα, όλα τα δικαιώματα των μουσουλμάνων που είχαν μείνει στην Ελλάδα και των Ρωμιών που κατοικούσαν στην Τουρκία διασφαλίστηκαν αμοιβαία. Τα άρθρα 40 και 41 του κεφαλαίου Περί Προστασίας των Μειονοτήτων της Συνθήκης της Λωζάνης αναφέρουν πως οι μειονότητες έχουν δικαίωμα να ιδρύουν οποιαδήποτε φιλανθρωπικά, θρησκευτικά και κοινωνικά ιδρύματα, να ιδρύουν σχολεία που παρέχουν εκπαίδευση σε κάθε βαθμίδα, να διοικούν και να τα ελέγχουν, να παρέχουν εκπαίδευση στην μητρική τους γλώσσα στα δημοτικά σχολεία των πόλεων και επαρχιών όπου ζουν, να χρησιμοποιούν ελεύθερα τη μητρική τους γλώσσα στα προαναφερθέντα ιδρύματα, να ασκούν ελεύθερα τα θρησκευτικά τους καθήκοντα. Σύμφωνα με το άρθρο 45 η αρμοδιότητα μεταβολής των δικαιωμάτων που αναφέρονται στα άρθρα 40. και 41 ανήκει στην απόφαση της πλειοψηφίας της Κοινωνίας των Εθνών (στον σημερινό Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών). Κατά συνέπεια τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στις μειονότητες με τη Συνθήκη της Λωζάνης, δεν είναι δυνατόν έστω και εν μέρει ούτε να παραβιαστούν ούτε να περιοριστούν με νόμους που θεσμοθετούνται από νομοθετικά όργανα και των δύο χωρών. Αλλά στην πράξη βλέπουμε την Ελλάδα να έχει ψηφίζει πολλούς νόμους και διατάγματα μετά την υπογραφή της Συνθήκης της Λωζάνης το 1923. Αυτές οι ρυθμίσεις έχουν καταστήσει περίπλοκη την νομοθεσία που αφορά την μειονοτική εκπαίδευση. Εξαιτίας των νόμων και διατάξεων που ακύρωναν ή άλλαζαν την προηγούμενη ρύθμιση, δεν τηρήθηκε το πλαίσιο που είχε ορίσει η Συνθήκη της Λωζάνης και δημιουργήθηκε ένα μη λειτουργικό μειονοτικό εκπαιδευτικό σύστημα. Παρόλο που οι αρχές που διασφάλιζαν τα εκπαιδευτικά δικαιώματα της μειονότητας

είχαν προσδιοριστεί εκ των προτέρων, σ΄αυτήν την εξέλιξη συνέβαλε τόσο το γεγονός ότι οι συνθήκες εφαρμογής αυτών των δικαιωμάτων δεν είχαν αποσαφηνιστεί ξεκάθαρα όσο και η πορεία που ακολούθησαν οι ελληνοτουρκικές σχέσεις και η απροθυμία της Ελλάδας να παραχωρήσει τα δικαιώματα που αναγνωρίζονταν στην μουσουλμανική μειονότητα από την Συνθήκη της Λωζάνης.

Ο πρώτος νόμος που εξέδωσε η Ελλάδα για την εκπαίδευση είναι ο Ν. 3179/7.8.1924 «Περί του προσωπικού των μειονοτικών σχολείων στη Θράκη». Σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 2 του νόμου αυτού ο διορισμός προσωπικού στα μουσουλμανικά σχολεία γινόταν κατόπιν προτάσεως του αρμόδιου επιθεωρητή και έγκριση του Γενικού Διοικητή Θράκης. Σύμφωνα με τα δεδομένα τους υπουργείου Παιδείας της Ελλάδας το 1925 στην Δυτική Θράκη υπήρχαν 101 σχολεία όπου φοιτούσαν 3819 μαθητές και στα σχολεία αυτά διδάσκονταν επί πλείστον μαθήματα ανάγνωσης του Κορανίου. Μετά την θέση σε ισχύ της Συνθήκης της Λωζάνης παρατηρείται μια αύξηση στον αριθμό των τουρκικών σχολείων στην Ελλάδα. Για παράδειγμα το σχολικό έτος 1923-24 σε 128 σχολεία φοιτούν 3819 μαθητές. Το επόμενο σχολικό έτος σε 267 τουρκικά σχολεία με 305 δασκάλους φοιτούν 6326 μαθητές. Το 2014 αν αναλογιστούμε ότι η τουρκομουσουλμανική μειονότητα στην Δυτική Θράκη διαθέτει 146 δημοτικά σχολεία, 2 γυμνάσια – λύκεια και 2 ιεροσπουδαστήρια θα φανεί ότι η κατάσταση από άποψη του αριθμού των σχολικών μονάδων είναι χειρότερη από το σχολικό έτος 1924-25. Τα πρώτα χρόνια που ακολούθησαν την υπογραφή της Συνθήκης της Λωζάνης, τα ελληνικά διδάσκονταν μόνο στα μουσουλμανικά σχολεία που βρίσκονταν στις πόλεις. Οι τούρκοι δάσκαλοι αλληλογραφούσαν με την την ελληνική διοίκηση στα τουρκικά. Οι πινακίδες των σχολείων και τα ενδεικτικά των μαθητών συντάσσονταν στα τουρκικά και το σύνολο των μαθημάτων διδάσκονταν στα τουρκικά. Η τουκομουσουλμανική μειονότητα ήταν ελεύθερη να επιλέγει η ίδια τους δασκάλους της. Οι ελληνικές αρχές απλά ενέκριναν αυτές τις επιλογές. Στα τουρκομουσουλμανικά σχολεία δεν υπήρχε εντατικός έλεγχος και επιθεώρηση.

Σήμερα σε όλα τα μειονοτικά σχολεία εφαρμόζεται μια δίγλωσση εκπαίδευση. Τα μαθήματα ιστορίας, μελέτης περιβάλλοντος, γεωγραφίας, αγωγής του πολίτη, τα αγγλικά και ελληνική γραμματική διδάσκονται στα ελληνικά. Από την άλλη τα τουρκικά, η τουρκική γραμματική, τα θρησκευτικά, τα μαθηματικά, η γνώση περιβάλλοντος, τα τεχνικά και η μουσική διδάσκονται στα τουρκικά. Με το νόμο που είναι γνώστο και ως «νόμος των 240 ιμάμηδων» που ψηφίστηκε το 2007 και άρχισε να εφαρμόζεται το 2013, τα μαθήματα θρησκευτικών με αντικείμενο το Ισλάμ στα δημόσια σχολεία, καταβάλλεται προσπάθεια να διδαχτούν στα ελληνικά από μουσουλμάνους δασκάλους σε μουσολμάνου μαθητές. Ο συγκεκριμένος νόμος τέθηκε σε εφαρμογή στις 7 Ιανουαρίου 2014 μετά από αναμονή έξι ετών. Στα πλαίσια του νόμου στις 10 Ιανουαρίου 2014 οι πρώτοι ιεροδιδάσκαλοι ανέλαβαν τα καθήκοντά τους. Εντός του έτους 2014 διορίστηκαν στα δημόσια σχολεία 89

ιεροδιδάσκαλοι που ήταν μέλη της τουρκομουσουλμανικής μειονότητας. Από αυτούς οι 9 άρχισαν να ασκούν τα καθήκοντά τους στην Ξάνθη, οι 9 στην Ροδόπη και οι 5 στον νομό Έβρου.

Μέχρι την περίοδο του Ιωάννη Μεταξά (1871-1941) που ήρθε στην εξουσία στις 4 Αυγούστου 1934 μετά από πραξικόπημα, μπορεί να ειπωθεί ότι το ελληνικό κράτος σε μεγάλο βαθμό κινήθηκε στα πλαίσια της Συνθήκης της Λωζάνης. Το σχολικό έτος 1934-35 σε 300 μειονοτικά σχολεία φοιτούσαν 12.000 μαθητές και δίδασκαν 300 δάσκαλοι. Εντούτοις η υποδομή των σχολείων ήταν ανεπαρκής. Για παράδειγμα το 1929 το 217 από το σύνολο 241 σχολείων ήταν μονοθέσια. Το έτος αυτό από τους 277 δασκάλους μόνο οι 4 ήταν απόφοιτοι από τα τουρκικά διδασκαλεία. Από τους ανωτέρω δασκάλους οι 22 είχαν ανεπαρκή κατάρτιση και οι 255 δάσκαλοι ήταν απόφοιτοι ιεροσπουδαστηρίων (mederese). Και σε αυτά τα χρόνια όπως συμβαίνει και το 2014 το πρόβλημα έλλειψης καλά καταρτισμένων δασκάλων ήταν υπαρκτό. Αυτή η έλλειψη ήταν περισσότερο αισθητή στους δασκάλους που είχαν την ευθύνη διδασκαλίας των μαθημάτων που διδάσκονταν στα τουρκικά. Την περίοδο του Μεταξά με το Ν.132/25.9.1936 άρχισε να διδάσκεται η ελληνική γλώσσα ως υποχρεωτικό μάθημα στα τουκομουσουλμανικά μειονοτικά σχολεία. Επίσης με το νόμο διορίστηκαν επιθεωτητές με πολύ καλή γνώση της τουρκικής για τον έλεγχο των μειονοτικών σχολείων. Επιπλέον ενώ μέχρι το 1938 χρησιμοποιούνταν στα μουσουλμανικά μειονοτικά σχολεία τα διδακτικά βιβλία που προέρχονταν από την Τουρκία, αρχίζοντας από το σχολικό έτος 1938-39 την εκτύπωση των σχολικών βιβλίων ανέλαβε η Ελλάδα και δεν επετράπη η είσοδος οποιουδήποτε βιβλίου που δεν είχε επικυρωθεί προηγουμένως από το κράτος. Η πρακτική αυτή που ξεκίνησε την εποχή του δικτάτορα Μεταξά συνεχίστηκε μέχρι το 1950. Σε ότι αφορά την εκπαίδευση της τουρκομουσουλμανικής μειονότητας παρατηρούμε ότι την περίοδο του Μεταξά έχει περιοριστεί η ελευθερία δράσης και ότι γίνονται παρεμβάσεις μέσω νομοθετικών ρυθμίσεων στην εκπαίδευση στα μειονοτικά σχολεία σε θέματα όπως το αναλυτικό πρόγραμμα και τα διδακτικά εγχειρίδια. Η παρέμβαση αυτή στην Ελλάδα καταβλήθηκε προσπάθεια να νομιμοποιηθεί επιδιώκοντας μια στοιχειώδη αμοιβαιότητα με γνώμονα τη νομοθεσία που είχε αντικείμενό της την ελληνική μειοιονότητα στην Τουρκία. Κάτα διαστήματα αν και παρατηρήθηκαν κάποιες θετικές εξελίξεις η προαναφερθείσα αντίληψη συνεχίστηκε σε μεγάλο βαθμό μέχρι το 2014.

Κατά τον Β΄Παγκόσμιο Πόλεμο η Δυτική Θράκη ήταν υπό την κατοχή των Βουλγάρων οι οποίο ήταν σύμμαχοι των Γερμανών. Το διάστημα αυτό η Βουλγαρική διοίκηση δεν έδωσε άδεια για διδασκαλία με λατινική αλφάβητο στα μειονοτικά σχολεία των τουρκομουσουλμάνων. Τα χρόνια που ακολούθησαν τον Β΄Παγκόσμιο Πόλεμο η Ελλάδα έζησε τον εμφύλιο πόλεμο με τη λήξη της οποίας μεταξύ της Ελλάδας και Τουρκίας υπογράφηκε στις 21 Απριλίου 1951 στην Άγκυρα μια μορφωτική συμφωνία που κυρώθηκε από το ελληνικό Κοινοβούλιο στις 18/23.04.1952 με το Ν.2073. Η συνθήκη αυτή έμεινε σε ισχύ μέχρι τις 04.02.2000 που υπογράφηκε στην Αθήνα η Ελληνοτουρκική

Συμφωνία Πολιτιστικής Συνεργασίας. Αλλά το άρθρο 10 της καινούργιας συμφωνίας αναφέρει πως δεν θίγονται οι ρυθμίσεις που έχουν γίνει από το 1952 στα μειονοτικά δικαιώματα που αφορούν τα εκπαιδευτικά ζητήματα, ενώ το άρθρο 11 αναφέρει πως εφόσον δεν προβεί κανένα από τα συμβαλλόμενα μέρη σε ακύρωση της συμφωνίας, αυτή θα ανανεώνεται κάθε 5 χρόνια. Με τη Μορφωτική Συμφωνία του 1951 και οι δύο χώρες κατέστησαν δυνατή την αμοιβαία ανταλλαγή διδακτικών βιβλίων και διδακτικού προσωπικού. Και τα δύο κράτη βάσει της συμφωνίας προσχώρησαν σε διορισμό δασκάλων για την εκπαίδευση των μειονοτήτων. Η τουρκική πλευρά ανακαινίζοντας τα σχολεία στα χωριά έχτισε 62 καινούργια τουρκικά σχολεία. Κάποιο δάσκαλοι που εργάζονταν στα μουσουλμανικά μειονοτικά σχολεία επιμορφώθηκαν στην Τουρκία, νεώ εστάλησαν κάποιοι μαθητές στα διδασκαλεία στην Τουρκία για να καταρτιστούν ως δάσκαλοι. Από το σχολικό έτος 1953-54 άρχισαν να χρησιμοποιούνται τα τουρκικά σχολικά βιβλία που ήρθαν από την Τουρκία. Επίσης ταυτόχρονα με την ελληνική και η τουρκική κυβέρνηση ενίσχυσε οικονομικά την μειονοτική εκπαίδευση. Το 1952 κατά την επίσκεψη του τότε Προέδρου της Τουρκικής Δημοκρατίας του Celal Bayar στην Δυτική Θράκη εγκαινιάστηκε το Γυμνάσιο- Λύκειο που έφερε το δικό του όνομα. Με το Προεδρικό Διάταγμα 3065/1954 η ελληνική κυβέρνηση την μειονότητα που την χαρακτήριζε μουσουλμανική στη Λωζάνη, την χαρακτήρισε τουρκική και στις πινακίδες των σχολείων έγραφε «Τουρκικό Σχολείο». Αυτή η βελτίωση στα τουρκικά μειονοτικά σχολεία στην Ελλάδα άφησε την θέση της στην ένταση, μετά από τις εξελίξεις που σημειώθηκαν με το κυπριακό πρόβλημα. Αυτή ένταση είχε αντανακλάσεις και στον τρόπο λειτουργίας της μειονοτικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Στην Ελλάδα αφού κατέλαβε την εξουσία στις 21 Απριλίου 1967 η χούντα των Συνταγματαρχών, στις 20 Δεκεμβρίου 1968 υπογράφηκε μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας ένα Μορφωτικό Πρωτόκολλο. Στο πρωτόκολλο αυτό αναφέρεται πως τα μαθήματα που διδάσκονταν στην ελληνική γλώσσα στα μειονοτικά σχολεία θα συνεχίσουν να διδάσκονται στα ελληνικά, ενώ τα υπόλοιπα μαθήματα θα διδάσκονταν στην μειονοτική (τουρκική) γλώσσα. Στην από 18.01.1969 έγγραφο που έστειλε του ελληνικό υπουργείο Εξωτερικών στην Γενική Επιθεώρηση Ξένων και Μειονοτικών Σχολείων γίνεται μια διευκρίνηση στο θέμα αυτό και σημειώνεται ότι τα μαθήματα ιστορίας, γεωγραφίας, αγωγής του πολίτη και ελληνικής γλώσσας θα διδάσκονται στα ελληνικά, ενώ όλα τα άλλα μαθήματα θα διδάσκονται στα τουρκικά. Θα παρατηρήσουμε ότι σε θέματα που σχετίζονται με την εκπαίδευση της τουρκικής μειονότητας στην Ελλάδα ο ενεργός ρόλος του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών θα συνεχιστεί και στα επόμενα χρόνια. Για παράδειγμα στις διεθνείς εκθέσεις που συντάσσονται από το 2003 μέχρι το 2014 υπάρχει αναφορά στον ρόλο του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών στο θέμα των νηπιαγωγείων που πρόκειται να ανοίξουν για τα παιδιά της μειονότητας.

Ο Ν. 1991/1920 που αφορά στον διορισμό των μουφτήδων και ιμάμηδων αποτελεί κατάφωρη παραβίαση του άρθρου 41 της Συνθήκης της Λωζάνης. Η κρατικοποίηση των βακουφικών κτημάτων, η καταστροφή των μουσουλμανικών νεκροταφείων, η μη εγγραφή στα δημοτικά σχολεία των παιδιών που δεν έχουν πάει στα νηπιαγωγεία, η παροχή μαθήματος θρησκευτικών στους μαθητές της μειονότητας που φοιτούν σε κάθε βαθμίδα των δημόσιων σχολείων και η μη διδασκαλία των τουρκικών ως μητρικής γλώσσας για τους μαθητές αυτούς και παρόμοια ζητήματα είναι κάποιες από τις πρακτικές που αντίκεινται στα σχετικά άρθρα της προαναφερθείσας συμφωνίας.

Από την δεκαετία του 70 και ύστερα μέλη της τουρκομουσουλμανικής μειονότητας για οικονομικούς λόγους άρχισαν να μεταναστεύουν κατά διαστήματα στα νότια της χώρας. Χιλιάδες οικογένειες μέλη της μειονότητας μεταναστεύουν στην νότια Ελλάδα και ειδικότερα στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Οι Τούρκοι στην Θεσσαλονίκη αφού οργανώθηκαν και ίδρυσαν έναν σύλλογο το 1985 υπό την καθοδήγηση του Osman İsmailoğlu, άρχισαν να αναζητούν τα δικαιώματά τους. Αν ληφτεί υπόψη η τουρκική μειονότητα που ζει στην Ρόδο και οι μουσουλμάνοι που προέρχονται από το Πακιστάν, το Μπαγκλαντές, τις διάφορες αραβικές χώρες και την Αφρική, θα είναι πιο λογικό να μιλάμε πλέον όχι για το «μειονοτικό πρόβλημα της Δυτικής Θράκης, αλλά για το γενικό «μειονοτικό πρόβλημα της Ελλάδας».

Σύμφωνα με το Ν.2910/2001 (άρθ.40/1) όλοι οι ανήλικοι αλλοδαποί που διαμένουν στην ελληνική επικράτεια, έχουν δικαίωμα δεκαετούς υποχρεωτικής εκπαίδευσης όπως τα συνομήλικα παιδιά που είναι υπήκοοι της χώρας και έχουν πρόσβαση σε όλες τις σχολικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε οποιαδήποτε βαθμίδα της εκπαίδευσης. Βάσει του άρθρου 40/3 του ίδιου νόμου σε περίπτωση που είναι τέκνα των παρακάτω ομάδων έχουν δικαίωμα εγγραφής στα δημόσια σχολεία ακόμα και με ελλιπή δικαιολογητικά:

α.Τα τέκνα όσων προστατεύονται από το ελληνικό κράτος ως πρόσφυγες και όσων τελούν υπό την προστασία της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών.

β. Τα τέκνα όσων προέρχονται από πειροχές που επικρατεί έκρυθμη κατάσταση.

γ.Τα τέκνα εκείνων που έχουν υποβάλει αίτηση ασύλου.

δ. Τα τέκνα των αλλοδαπών που διαμένουν στην Ελλάδα ακόμη κι αν δεν έχει ρυθμιστεί η νόμιμη παραμονή τους σ΄αυτήν.

Με τον υπ΄αριθ. 2413/1996 νόμο «Η ελληνική παιδεία στο εξωτερικό, η διαπολπισμική εκπαίδευση» έχει καταστεί θεσμική η διαπολιτισμική εκπαίδευση. Στα πλαίσια αυτά στη χώρα λειτουργούν διαπολιστισμικά σχολεία. Όπως αναφέρεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην Ελλάδα ο σκοπός των δραστηριοτήτων αυτών είναι η εξασφάλιση της συμμετοχής στο εκπαιδευτικό σύστημα όλων των παιδιών

σχολικής ηλικίας και η εκπαίδευση των παιδιών της μουσουλμανικής μειονότητας στην Θράκη.

Ε. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΟΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Το θεμελιώδες νομικό κείμενο που ρυθμίζει την μειονοτική εκπαίδευση είναι η Συνθήκη της Λωζάνης (1923). Είναι δύσκολο να δοθεί μια ξεκάθαρη απάντηση στο ερώτημα αν τα τουρκικά μειονοτικά σχολεία είναι δημόσια ή ιδιωτικά σχολεία. Από την υπογραφή της Συνθήκης της Λωζάνης το διάστημα μέχρι τον Β΄Παγκόσμιο Πόλεμο τα τουρκικά μειονοτικά σχολεία στην Δυτική Θράκη υπαγόταν στο καθεστώς των ιδιωτικών σχολείων. Σύμφωνα με τον υπ΄αριθ. 3578/30.06.1928 νόμο «Περί ιδιωτικών σχολείων» για την ίδρυση ενός ιδιωτικού σχολείου αρκούσε να ληφθεί άδεια από του υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Στο άρθρο 1 του υπ.αριθ. 1109/25.11.1972 προεδρικού διατάγματος σημειώνεται ότι η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας των μειονοτικών σχολείων υπάγεται στις ισχύουσες διατάξεις που αφορούν τα ιδιωτικά σχολεία. Σύμφωνα με τους νόμους στους οποίους παραπέμπει η1^{η} παράγραφος του άρθρου 1 του υπ΄αριθ. 964/77 νόμου αναφέρεται ότι η μειονοτική εκπαίδευση σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λωζάνης παρέχεται από το κράτος. Το άρθρο 4 του ίδιου νόμου αναφέρει ότι με την επιφύλαξη της αρχής της διακρατικής αμοιβαιότητας, στην ίδρυση, λειτουργία και έλεγχο των σχολείων αυτών εφαρμόζονται οι νόμοι και διατάξεις που ρυθμίζουν την ιδιωτική εκπαίδευση. Επίσης και η υπ΄αριθ. 55369/78 Υ.Α. αναφέρει πως στα θέματα όπως η εγγραφή, η μετεγγραφή, τα μαθήματα, οι τίτλοι σπουδών που λαμβάνονται ισχύει το καθεστώς των ιδιωτικών σχολείων. Όμως αν δούμε πώς είναι η κατάσταση στην πράξη, θα παρατηρήσουμε ότι πολλές ρυθμίσεις που μας παραπέμπουν στα ιδιωτικά σχολεία παραμένουν μόνο στα χαρτιά.

Η σχετική θεσμική αυτονομία που είχε η μειονοτική εκπαίδευση μέχρι τη δεκαετία του 1950, σε μεγάλο βαθμό έχει καταργηθεί πλέον λόγω νομοθετικών ρυθμίσεων που άρχισαν να τίθενται σε ισχύ από την δεκαετία του 1970. Το γεγονός ότι η νομοθεσία μια σειρά θεμάτων τα ρύθμισε με εγκύκλιους και υπουργικές αποφάσεις έδωσε την δυνότητα για έναν πλήρη κρατικό έλεγχο. Η παρέμβαση της μειονότητας στην λειτουργία και διοίκηση των σχολείων μέσω των σχολικών εφορειών είναι πολύ περιορισμένη και αυτή γίνεται μέσα σε ένα πλαίσιο που ελέγχεται με πολύ αυστηρό τρόπο από τις επίσημες αρχές. Το περίπλοκο νομικό καθεστώς των μειονοτικών σχολείων αποτελεί ένα από τα προβλήματα που παρατηρούνται στο χώρο της μειονοτικής εκπαίδευσης. Σε περίπτωση που τα μειονοτικά σχολεία θεωρηθούν ιδιωτικά σχολεία κανονικά δεν θα έπρεπε να υπάρχει κάποιο εμπόδιο για την ίδρυση καινούργιων σχολείων. Όμως από την δεκαετία του 1980 και έκτοτε οι αιτήσεις των μελών της μειονότητας για ίδρυση νέων μειονοτικών γυμνασίων και λυκείων δεν βρίσκουν θετική ανταπόκριση. Τέλος μια νεά πρωτοβουλία που ξεκίνησε το 2005 για ίδρυση καινούργιων μειονοτικών σχολείων μέσης εκπαίδευσης κατέστη αναποτελεσματική.

Ένα περιστατικό που συνέβη αποτελεί παράδειγμα για τη σύγχυση που επικρατεί στο θέμα του νομικού καθεστώτος των μειονοτικών σχολείων. Στις εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται στα ιδιωτικά σχολεία δεν χρειάζεται να ληφθεί άδεια από τις επίσημες αρχές. Σχετικά με μια εκδήλωση που προγραμματιζόταν να γίνει σε ένα μειονοτικό σχολείο, ο Επιθεωρητής Μειονοτικών Σχολείων ανέφερε πως τα σχολεία αυτά είναι υποχρεωμένα να τηρούν τις διατάξεις στις οποίες υπάγονται τα δημόσια σχολεία και συνεπώς πρέπει να πάρουν επίσημη άδεια. Τα μέλη της μειονότητας αντέδρασαν σ΄αυτό και η υπόθεση και απευθύνθηκαν στον Συνήγορο του Πολίτη ο οποίος αφού εξέτασε την υπόθεση αποφάνθηκε ότι η δημόσια αρχή έχει άδικο.

Στο θέμα της διοίκησης των μειονοτικών σχολείων και ειδικότερα στο ζήτημα διαχείρισης των ακινήτων είναι εξουσιοδοτημένη η τριμελής σχολική εφορεία που απαρτίζεται από τους κηδεμόνες των μαθητών. Οι αρμοδιότητες αυτών των σχολικών εφορειών έχουν έχουν περιοριστεί πολύ με νομοθετικές ρυθμίσεις και σε ένα βαθμό κατέστησαν μη λειτουργικές. Στα πλαίσια της εφαρμογής της παραγράφου 19 του άρθρου 9 του υπ΄αριθ. 2817/2000 Ν., ακυρώθηκε η προϊσχύουσα μέθοδος ανάδειξης των μελών της εφορείας μέσω ψηφοφορίας και υιοθετήθηκε το σύστημα διορισμού. Αλλά μετά από αντιδράσεις που εκφράστηκαν από την μειονότητα στη πρακτική αυτή, δύο χρόνια αργότερα ακυρώθηκε αυτή η αμφισβητούμενη ρύθμιση και επανήλθε η μέθοδος της εκλογής. Ο έλεγχος των μειονοτικών σχολείων αφέθηκε στην αρμοδιότητα του υπουργού Παιδείας και διευκρινίστηκε ότι ισχύουν οι διατάξεις που εφαρμόζονται στην περίπτωση των ιδιωτικών σχολείων (άρθρο 3 του Ν. 694/77).

ΣΤ. ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΜΟΥΣΟΥ-ΛΜΑΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΘΡΑΚΗ

ΣΤ.1. Η προσχολική αγωγή (νηπιαγωγεία) για τους μουσουλμάνους στη Δυτική Θράκη

Στην Ελλάδα με τον υπ΄.αριθ. 3518/2006 Ν. η προσχολική εκπαίδευση έχει γίνει υποχρεωτική. Αλλά λόγω έλλειψης υποδομής αργότερα έγινε προαιρετική. Από το σχολικό έτος 2010-2011 η φοίτηση στα νηπιαγωγεία έγινε εκ νέου υποχρεωτική. Τα νηπιαγωγεία τα διδακτικά εγχειρίδια είναι είναι στα ελληνικά. Οι ελληνικές αρχές προφασιζόμενες ότι δεν υπάρχει αναφορά στα νηπιαγωγεία στην Συνθήκη της Λωζάνης (1923) δεν ανατποκρίνεται θετικά στο αίτημα της τουρκομουσουλμανικής μειονότητας για ίδρυση δίγλωσσων νηπιαιγωγείων που θα παρέχουν εκπαίδευση στα τουρκικά και τα ελληνικά. Δεν προέκυψε κάποιο αποτέλεσμα και από την επερώτηση που κατέσθεσαν οι βουλευτές του κόμματος ΣΥΡΙΖΑ της περιοχής μαζί με άλλους 11 συναδέλφους τους από το ίδιο κόμμα, με αποδέκτη τον υπουργό Παιδείας. Στην αρχή του σχολικού έτους 2014 οι σχολικές αρχές δεν θέλησαν να κάνουν τις εγγραφές 20 παιδιών της μειονότητας στο δημοτικό με την αιτιολογία ότι δεν παρακολούθησαν προσχολική αγωγή. Μετά από παρέμβαση των τουρκικής

καταγωγής βουλευτών της περιοχής, οι εγγραφές πραγματοποιήθηκαν τελικά εντός του Σεπτεμβρίου. Η κατάσταση αυτή δεν άλλαξε μέσα στο 2014. Για το λόγο που αναφέρθηκε ανωτέρω στην Ελλάδα δεν υπάρχουν επισήμως νηπιαγωγεία που να παρέχουν εκπαίδευση μόνο στα τουρκικά ή δίγλωσση στα ελληνικά και τουρκικά. Οι ελληνικές αρχές σε περίπτωση που μέλη τηε μειονότητας υποβάλλουν αίτηση για ίδρυση νηπιαγωγείων στις περιοχές όπου κατοικούν ανοίγουν νηπιαγωγεία που παρέχουν εκπαίδευση μόνο στα ελληνικά. Η προσχολική αγωγή επειδή είναι υποχρεωτική τα μέλη της τουρκομουσλμανικής μειονότητας αναγκάζονται να στέλνουν τα παιδιά τους στα νηπιαγωγεία όπου η διδασκαλία γίνεται μόνο στα ελληνικά. Επιπλέον είναι γεγονός ότι οι επίσημες αρχές αρνούνται να εγγράψουν στο δημοτικό τα παιδιά της μειονότητας που δεν έχουν φοιτήσει στο νηπιαγωγείο. Η γλώσσα διδακαλίας στα δημόσια νηπαγωγεία είναι τα ελληνικά. Οι γονείς των νηπίων λόγω του ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας από άποψη της γλωσσικής ανάπτυξης βρίσκονται σε ένα κρίσιμο στάδιο και γνωρίζοντας τις επιβλαβείς συνέπειες που θα είχε η έκθεσή τους μόνο στα ελληνικά σε μια φάση που δεν θα έχει ολοκληρωθεί η ανάπτυξη της μητρικής τους γλώσσας, ασχέτως του ότι δεν το έχουν επιτύχει συνεχίζουν να ζητάνε δίγλωσσα νηπιαγωγεία. Οι μουσουλμανικές οικογένειες δεν επιθυμούν να στέλνουν τα παιδιά τους στα ελληνικά νηπαγωγεία. Η αρνητική στάση του ελληνικού κράτους στο ζήτημα αυτό, χαρακτηρίζεται ως μια ιδεολογική και αφομοιωτική συμπεριφορά. Το γεγονός που ενισχύει αυτή την τοποθέτηση είναι ο ενεργός ρόλος του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών στο θέμα της ίδρυσης και ενίσχυσης οικονομικά των νηπιαγωγείων, ενώ φαινομενικά το θέμα αυτό δηλάδή η ίδρυση νηπαγωγείων ανήκει στην αρμοδιότητα του υπουργείου Παιδείας.

Στη Δυτική Θράκη οι τουρκομουσουλμανική μειονότητα που δεν επιθυμεί να στέλνει τα παιδιά της στα νηπιαγωγεία που ανοίγει το κράτος, τα στέλνει σε νηπιαγωγεία και «παιδικούς σταθμούς» που λειτουργούν υπό την αιγίδα μη κυβερνητικών οργανώσεων. Αλλά αυτοί οι παδικοί σταθμοί δεν αναγνωρίζονται επίσημα από τις ελληνικές αρχές. Στους παιδικούς σταθμούς αυτούς διδάσκουν καταρτισμένοι δάσκαλοι που πληρώνονται από τις δωρεές που συγκεντρώνονται από τους κηδεμόνες. Τα παιδιά της μειονότητας που αποφοιτούν από τα «σχολεία» αυτά επίσημα δεν μπορούν να εγγραφούν στα δηματικά σχολεία. Ο αριθμός των ιδιωτικών σταθμών είναι περιορισμένος και δεν επαρκούν για τις ανάγκες της μειονότητας. Στην μεινότητα της Δυτικής Θράκης με πληθυσμό 120.000 έως 150.000 κατοίκους, ο αριθμός των παιδικών σταθμών που παρέχουν εκπαίδευση στην μητρική γλώσσα είναι ελάχιστος. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία το σχολικό έτος 2006-2007 στη Δυτική Θράκη ο αριθμός των νηπίων της μειονότητας που πηγαίνουν στα δημόσια νηπιαγωγεία ανέρχεται στους 844.

ΣΤ.2. Δημοτικά σχολεία

Σύμφωνα με το σχετικό άρθρο της Συνθήκης της Λωζάνης η διδασκαλία στα δημοτικά σχολεία γίνεται σε δύο γλώσσες. Η ελληνική

κυβέρνηση βάσει της 2ης παραγράφου του άρθρου 1 του υπ΄αριθ. 694/77 Ν. ισχυρίζεται ότι δικαίωμα εκπαίδευσης της μειονότητας στην μητρική γλώσσα που προβλέπεται από την Συνθήκη της Λωζάνης, έχει ισχύ μόνο στη Δυτική Θράκη. Για το λόγο αυτό η ελληνική κυβέρνηση, δεν παρέχει το δικαίωμα αυτό στα παιδιά μέλη της μουσουλμανικής μειονότητας που ζουν σε άλλες πόλεις της Ελλάδας όπως η Θεσσαλονίκη και η Αθήνα. Τα παιδιά των μελών της μουσουλμανικής μειονότητας που ζουν εκτός Δυτικής Θράκης είναι υποχρεωμένα να φοιτήσουν μόνο στα δημόσια σχολεία που παρέχουν εκπαίδευση μόνο στην ελληνική γλώσσα. Ισχυρισμός της Ελλάδας είναι επίσης ότι οι Τούρκοι που ζουν στα Δωδεκάνησα (κατά πλειονότητα στη Ρόδο και την Κω) τα οποία πέρασαν στην ελληνική κυριαρχία το 1946 δηλαδή μετά την υπογραφή της Συνθήκης της Λωζάνης, δεν υπάγονται στην Συνθήκη αυτή. Οι Τούρκοι που στην περιοχή αυτή σε καμιά περίπτωση δεν επωφελούνται από το δικαίωμα της δίγλωσσης εκπαίδευσης. Η Ελλάδα τα σχολεία που πρόσφεραν εκπαίδευση στην μητρική γλώσσα την τουρκική έχει κλείσει. Αιτήματα να για ξαναλειτουργία των σχολείων δεν βρίσκουν ανταπόκριση. Με τον ίδιο τρόπο και τα αιτήματα των μουσουλμάνων που είναι νόμιμοι πρόσφυγες και μετανάστες, να επωφεληθούν από τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στην Λωζάνη στους μουσουλμάνους της Ελλάδας δεν γίνονται αποδεκτά όπως άλλωστε αναφέρεται στην Έκθεση Θρησκευτικών Ελευθεριών του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ του έτους 2014.

Στα δημοτικά σχολεία τα μαθήματα μαθηματικών, φυσικής, γραμματικής, ζωγραφικής, τουρκικής γλώσσας και θρησκευτικών διδάσκονται στα τουρκικά, ενώ η γεωγραφία, ιστορία, ελληνική γλώσσα και τα άλλα μαθήματα διδάσκονται στα ελληνικά. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Νοεμβρίου του 2014 στη Δυτική Θράκη σε 146 δημοτικά σχολεία, 2953 μαθητές και 2827 μαθήτριες συνολικά 5780 μαθητές φοιτούν σε μειονοτικά σχολεία που παρέχουν δίγλωσση εκπαίδευση. Από τους μαθητές αυτούς οι 2660 είναι στο νομό Ξάνθης, οι 2672 στο νομό Ροδόπης και οι υπόλοιποι στο νομό Έβρου. Στη Ροδόπη ο αριθμός των μειονοτικών δημοτικών σχολείων είναι 83, στη Ξάνθη 49 και στον Έβρο ο αριθμός των σχολείων είναι 14. Πάντως κάθε χρόνο παρατηρείται μείωση στον αριθμό των τουρκικών σχολείων. Για παράδειγμα το 2013 ο αριθμός δημοτικών σχολείων της τουρκομουσουλμανικής μειονότητας ήταν 159, ενώ το 2014 ο αριθμός αυτός μειώθηκε στο 146. Η μείωση του αριθμού των μειονοτικών σχολείων οφείλεται και στις συγχωνεύσεις τω σχολείων. Ως αιτία της συγχώνευσης ή κλεισίματος των σχολείων αναφέρεται η οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η Ελλάδα. Το 2011 στη Δυτική Θράκη 25 τουρκικά μειονοτικά σχολεία συγχωνεύτηκαν και 14 από τα σχολεία αυτά έκλεισαν. Τον Φεβρουάριο του 2013 με την αιτιολογία ότι ο αριθμός των μαθητών είναι ανεπαρκής, 12 μειονοτικά σχολεία έκλεισαν. Οι μαθητές των σχολείων αυτών μεταφέρθηκαν σε άλλα σχολεία. Η πρακτική αυτή συνεχίστηκε και το 2014. Το ελληνικό υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων με απόφασή του που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ στις 23 Μαΐου 2014, ανακοίνωσε ότι λόγω του μειωμένου αριθμού των μαθητών τους, θα κλείσουν από το επόμενο έτος

συνολικά 18 μειονοτικά σχολεία εκ των οποίων τα 14 βρίσκονται στην Ροδόπη, τα 3 στην Ξάνθη και ένα σχολείο στον Έβρο. Τα σχολεία που θα κλείσουν στην Ροδόπη είναι του Αγιάσματος, Αμβροσίας, Ιαμπόλεως, Μικρού Κέχρου, Κίνυρων, Μωσαϊκού, Παγουρίων, Πάμφορου, Σαλμώνης, Σαρακινής, Σμιγάδας, Συμβόλων και Τσιφλικίου, στο νομό Ξάνθης τα μειονοτικά σχολεία Διάσπαρτου, Κίρρας, Τερκέτς Μαχαλά και στον νομό Έβρου το μειονοτικό σχολείο του Κόμαρου.

Είναι γεγονός ότι τα προβλήματα στα δημοτικά σχολεία είναι αρκετά. Η ανεπάρκεια των κτιριακών υποδομών των σχολείων μπορεί να εξεταστεί σε ένα ξεχωριστό κεφάλαιο αλλά το κυριότερο πρόβλημα της βασικής εκπαίδευσης (εξαετής φοίτηση στο δημοτικό) παρατηρείται στο κεφάλαιο του διδακτικού προσωπικού. Σήμερα οι δάσκαλοι που διδάσκουν τα τουρκόγλωσσα μαθήματα στα μειονοτικά σχολεία είναι στο σύνολό τους απόφοιτοι της Ειδικής Παιδαγωγικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης (ΕΠΑΘ) που έκλεισε οριστικά στις 27 Νοεμβρίου 2014. Οι απόφοιτοι της Ακαδημίας διορίζονται ως δάσκαλοι στα τουρκικά δημοτικά σχολεία. Η μειονότητα τους απόφοιτους της ΕΠΑΘ που διορίζονται στα μειονοτικά σχολεία δάσκαλοι, τους επικρίνει για την ανεπαρκή κατάρτισή τους. Μια από τις κυριότερες επικρίσεις κατά των Τούρκων δασκάλων που διορίζονται στα σχολεία αυτά, είναι ότι έχουν ανεπαρκή γνώση της τουρκικής γλώσσας.

Οι ιθύνοντες της μειονότητας, θεωρούν πως στην σχολική αποτυχία παίζουν ρόλο και οι πολυήμερες διακοπές. Διότι τα σχολεία είναι κλειστά τόσο στις ελληνικές εθνικές και θρησκευτικές γιορτές όσο και στις θρησκευτικές γιορτές των μουσουλμάνων.

Αν συγκριθούν τα ελληνικά σχολεία με τα τουρκικά μειονοτικά σχολεία από άποψη κτιριακής και υλικοτεχνικής υποδομής μπορεί να ειπωθεί ότι τα τουρκικά σχολεία είναι σε άκρως πρωτόγονη κατάσταση. Οι τάξεις είναι μικρές. Η θέρμανση των τάξεων σε πολλά σχολεία γίνεται με θερμάστρες ξύλου. Στα τουρκικά σχολεία υπάρχουν αίθουσες με μαυροπίνακες, με παλιά και απαρχαιωμένα γραφεία, με ανεπαρκή θρανία, όπου ακόμα δεν έχουν μπει οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές.

Ένα άλλο πρόβλημα των τουρκομουσουλμανικών μειονοτικών σχολείων στην Δυτική Θράκη είναι το θέμα των βιβλίων των μαθημάτων που διδάσκονται στα τουρκικά. Τα βιβλία αυτά πρώτα ελέγχονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες στην Ελλάδα και στη συνέχεια τυπώνονται στην Τουρκία και αφού μεταφερθούν στη Δυτική Θράκη διανέμονται στα σχολεία. Τα βιβλία των μαθημάτων που διδάσκονται στα τουρκικά πριν από την διανομή τους στα σχολεία ελέγχονται εκ νέου και αυτή η διαδικασία μπορεί να διαρκέσει δύο ή τρεις μήνες. Παρόλο που η σχολική χρονιά ξεκινάει τον Σεπτέμβριο σε πολλά μειονοτικά σχολεία τα τουρκικά διδακτικά βιβλία δεν μπορούν να παραληφθούν πριν από την πρωτοχρονιά. Για παράδειγμα στο 2^{ο} Μειονοτικό Δημοτικό Σχολείο Κομοτηνής τα τουρκικά βιβλία της 1^{ης} τάξης, εντός τους έτους 2014 δεν εστάλησαν.

Το δίγλωσσο εκπαιδευτικό μοντέλο εφαρμόζεται πιο πετυχημένα σε χώρες όπως οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, η Αυστραλία, η Γερμανία, η Γαλλία, η Σουηδία και η Ολλανδία, ενώ στην περίπτωση της Ελλάδας το μοντέλο αυτό παρόλο που έχει ένα ιστορικό παρελθόν περίπου 90 ετών θεωρείται αποτυχημένο. Ο στόχος του δίγλωσσου εκπαιδευτικού συστήματος είναι η διατήρηση της μητρικής γλώσσας και ταυτοχρόνως παραγωγή δίγλωσσων γραμματισμένων και ταυτόχρονα η εξασφάλιση ισοδύναμης δεξιότητας στην δεύτερη γλώσσα με την μητρική. Όμως οι ειδικοί των επιστημών αγωγής τονίζουν ότι η επιτυχία του παιδιού στην δεύτερη γλώσσα εξαρτάται από την ανάπτυξη της μητρικής του γλώσσας.

ΣΤ.3. Γυμνάσιο και λύκειο

Υπάρχουν δύο μειονοτικά λύκεια το ένα στην Κομοτηνή και το άλλο στην Ξάνθη τα οποία παρέχουν εκπαίδευση στα ελληνικά και τουρκικά. Επίσης υπάρχουν και δύο ιεροσπουδαστήρια που θεωρούνται ισοδύναμα με τα λύκεια. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Νοεμβρίου του 2014 στο Γυμνάσιο – Λύκειο που βρίσκεται στην Ξάνθη φοιτούν συνολικά 534 μαθητές, 225 αγόρια και 309 κορίτσια. Στο Μειονοτικό Γυμνάσιο- Λύκειο (Τζελάλ Μπαγιάρ) Κομοτηνής φοιτούν 699 μαθητές, 328 αγόρια και 366 κορίτσια. Ο συνολικός αριθμός των μαθητών που φοιτούν στα μειονοτικά γυμνάσια και λύκεια είναι 1228.

Σ΄αυτά τα δύο λύκεια και γυμνάσια της τουρκομουσλμανικής μειονότητας στη Δυτική Θράκη, όπως συμβαίνει και στην περίπτωση της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, κατά παράβαση της Συνθήκης της Λωζάνης, όλες οι πτυχές της μειονοτικής εκπαίδευσης έχουν τεθεί υπό έλεγχο με νόμους, εγκύκλιους και ανεπίσημες ρυθμίσεις. Η Ελλάδα με σκοπό να βελτιώσει την κατάσταση που επικρατεί στη εκπαίδευση της μειονότητας και για την αναβάθμιση της διδασκαλίας των ελληνικών, με αφετηρία το 1997 ξεκίνησε το «Πρόγραμμα της Εκπαίδευσης των Παιδιών της Μοσουλμανικής Μειονότητας στη Θράκη». Στα πλαίσια αυτού του προγράμματος που ξεκίνησε πρώτα στα δημοτικά σχολεία, στην 5η φάση που περιλαμβάνει και τα έτη 2013-2014 το πρόγραμμα βρίσκεται ήδη στο στάδιο που θα περιλάβει μετά τα γυμνάσια και τα λύκεια. Ενώ εφαρμόζεται το πρόγραμμα για την βελτίωση της ελλονομάθειας των μαθητών που φοιτούν στα μειονοτικά σχολεία, παρατηρούμε ότι δεν υπάρχει κάποιο πρόγραμμα που θα βοηθούσε στην αναβάθμιση του τουρκόγλωσσου προγράμματος. Μόλις από το σχολικό έτος 2000-2001 δόθηκε τέλος στη χρήση των σχολικών βιβλίων και φωτοτυπιών τους, τα οποία βιβλία είχαν εκτυπωθεί το 1956. Στη συνέχεια τα τουρκικά βιβλία που εστάλησαν από την Τουρκία άρχισαν να διανέμονται με άδεια των ελληνικών αρχών πρώτα στα δημοτικά σχολεία και αρχίζοντας από το 2006 στα γυμνάσια και λύκεια.

Οι ερευνητές που επικρίνουν το «Πρόγραμμα της Εκπαίδευσης των Παιδιών της Μειονότητας» τονίζουν πως χωρίς την βελτίωση του επιπέδου επάρκειας στη τουρκική, αποτελεί πλάνη η αντίληψη πως μπορεί να διδαχτεί η

δεύτερη γλώσσα ανεξάρτητα από την μητρική γλώσσα. Σύμφωνα με αυτούς η επιτυχία στην δεύτερη γλώσσα είναι σε αλληλεξάρτηση με την επιτυχία στην μητρική γλώσσα.

Αναφορικά με το αναλυτικό πρόγραμμα των δίγλωσσων μειονοτικών σχολείων μπορούμε να πούμε ότι το πρόγραμμα αυτό αν και συντάχθηκε το 1958, παρατηρούμε ότι δεν υπάρχει προς το παρόν κάποια ενέργεια για την ανανέωσή της. Σύμφωνα με το πρόγραμμα αυτό που έχει πάψει να είναι επίκαιρο, η κατανομή των μαθημάτων στα ελληνικά και τουρκικά ενώ στην αρχή ακολουθούσε μια ισορροπία της τάξης του 50%, με τον καιρό αφού άρχισαν να διδάσκονται στα ελληνικά κάποια μαθήματα που παλιότερα διδάσκονταν στα τουρκικά (π.χ. Μελέτη Περιβάλλοντος) η ισορροπία διαταράχθηκε προς όφελος των ελληνικών.

ΣΤ.4. Ανώτατη παιδεία

Με τον Ν.2341/1995 κατά την εισαγωγή στα ελληνικά πανεπιστήμια εξασφαλίστηκε ποσόστωση 0,5% σε επίπεδο σχολής και τμήματος στα μέλη της μειονότητας. Χωρίς αμφιβολία αυτή η ποσόστωση οφείλεται στο γεγονός ότι οι απόφοιτοι των δίγλωσσων μειονοτικών σχολείων δεν μπορούσαν να περάσουν στο πανεπιστήμιο μέσω των εισαγωγικών εξετάσεων. Με αυτό το μέτρο που θεωρείται μια θετική διάκριση, οι μειονοτικοί μαθητές χωρίς να υπάρχει κάποιο εμπόδιο με τις βάσεις εξασφαλίζουν το δικαίωμα εισαγωγής σε κα΄ποιο ελληνικό πανεπιστήμιο με πολύ χαμηλούς βαθμούς. Το δικαίωμα αυτό αναγνωρίζεται σε μειονοτικούς μαθητές αποφοίτους λυκείων οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στα δημοτολόγια κάποιου δήμου ή κοινότητας που βρίσκεται στην περιοχή της Δυτικής Θράκης. Χάρη σ΄αυτό το μέτρο άνοιξαν οι πύλες των ελληνικών ανώτατων ιδρυμάτων στους μαθητές της μειονότητας, που νομικά δεν ήταν κλειστές αλλά στην πράξη ήταν μη προσβάσιμες και ταυτόχρονα επιδιώχθηκε να αποκοπεί η ροή προς τα τουρκικά πανεπίστημια. Διότι οι δυσκολίες που παρουσιάζονταν κατά την αναγνώριση των πτυχίων που λαμβάνονταν από τα τουρκικά ανώτατα πανεπιστήμια έχει καταστήσει πιο ελκυστική τις σπουδές στα πανεπιστημιακά ιδρύματα της Ελλάδας. Μέχρι σήμερα για τα μέλη της μειονότητας, η πανεπιστημιακή μόρφωση στην Τουρκία ήταν μοναδική επιλογή και η Τουρκία ήταν η χώρα όπου σπούδαζαν οι διανοούμενοι της μειονότητας και τα στελέχη που ηγούνταν της τουρκικής κοινότητας. Το γεγονός ότι η Ελλάδα κατέστη υποψήφια να αναλάβει αυτόν τον ρόλο δεν χωράει αμφιβολία πως δημιουργεί καινούριες συνθήκες και δεδομένα.

Στο προαναφερθέν μέτρο αυτό της ποσόστωσης, αντιδρούν οι Έλληνες που ζουν στην περιοχή, αλλά από την άλλη αυτό με αποδέκτες τα μέλη της μειονότητας κατά την εισαγωγή στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, συνεχίζεται να εφαρμόζεται. Πρώτα από όλα η συσχέτιση αυτού του μέτρου με την ευαισθησία του κράτους στο θέμα της διαφύλαξης των συμφερόντων των μειονοτικών μαθητών θα ήταν μια εσφαλμένη προσέγγιση. Με την εφαρμογή του μέτρου της ποσόστωσης αρχίζοντας από το ακαδημαϊκό έτος

1996-97, οι θέσεις που διατίθενται για τους υποψηφίους στα ελληνικά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα κάθε χρονιά αν και είναι πάνω 300, αυτοί που κάνουν τις εγγραφές τους ετησίως υπολείπονται του ανωτέρω αριθμού. Με την νομική αυτή ρύθμιση άρχισε να παρατηρείται μια αξιοπρόσεχτη μείωση στον αριθμό των μαθητών που πήγαιναν στα πανεπιστήμια της Τουρκίας. Εφόσον η πρόσβαση στην ελληνική ανώτατη εκπαίδευση έχει καταστεί δυνατή, αυξήθηκε ο αριθμός των μαθητών που συνεχίζουν τη φοίτηση στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και από την άλλη άλλαξε και η αντίληψη της μειονότητας στα θέματα της εκπαίδευσης. Όμως ενώ στην εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση ο μέσος όρος εγκατάλειψης του σχολείου στην Ελλάδα κυμαίνεται στο 7%, στην περίπτωση των μειονοτικών μαθητών κατά την μετάβαση από το δημοτικό στο γυμνάσιο το ποσοστό εγκατάλειψης του σχολείου είναι στο επίπεδο του 65 %. Παρά το μέτρο αυτό, με την υπ΄αριθ. 3128 επερέτωση από 30 Σεπτεμβρίου 2014 των βουλευτών της περιοχής που κατατέθηκε στη Βουλή τονίζεται ότι το 2014 κατά τον υπολογισμό του μέσου όρου της βαθμολογίας για την εισαγωγή στο πανεπιστήμιο των μαθητών του Μειονοτικού Λυκείου (Celal Bayar) Κομοτηνής και του Μειονοτικού Λυκείου (Muzaffer Salihoğlu) Ξάνθης δεν λαμβάνεται υπόψη ο προφορικός βαθμός και αυτό αποτελεί αδικία για τους μαθητές της μειονότητας.

Αν και δεν υπάρχουν επίσημα δημιοσιευμένες στατιστικές σχετικά με το ποσοστό επιτυχίας των προαναφερθέντων Τούρκων μειονοτικών φοιτητών που σπουδάζουν στα ελληνικά πανεπιστημιακά ιδρύματα, στο συνέδριο που διοργανώθηκε το 2013 στην Κομοτηνή θέμα «Η Συνθήκη της Λωζάνης 90 χρόνια μετά» από τους υπευθύνους του «Προγράμματος Εκπαίδευσης των Παιδιών της Μουσουλμανικής Μειονότητας στη Θράκη» σε συνεργασία με το «Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής» τα στοιχεία που έδωσε μια πανεπιστημιακός από την ομάδα του προγράμματος είναι αξιοπρόσεχτα. Καλύπτοντας το διάστημα 1996-2013 διερευνήθηκε το ποσοστό επιτυχίας 1706 φοιτητών από τη Δυτική Θράκη που σπούδαζαν σε έξι πανεπιστημιακές σχολές και τέσσερα τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα. Το 1996 είχαν εισαχθεί 66 φοιτητές στα ΑΕΙ, ενώ ο αριθμός αυτός το 2012 ανήλθε στους 519 φοιτητές. Από τους εγγεγραμμένους φοιτητές φαίνεται ότι το 37% αποφοίτησε, το 25 % είναι ενεργοί , το 20% διαγραμμένοι και το 18% φαίνεται ότι δεν προβιβάστηκαν σε κανένα μάθημα. Το ποσοστό αποφοίτησης των μειονοτικών φοιτητών από τα πανεπιστήμια αναφέρεται ως 37%. Εντυπωσιακή είναι η αύξηση στον αριθμό των μουσουλμάνων μαθητών που φοιτούν στα λύκεια στη Δυτική Θράκη κάτι το οποίο συνδέεται με την ποσόστωση. Το 1996 ο αριθμός των μαθητών που φοιτούσαν στα λύκεια ήταν 316, ενώ το σχολικό έτος 2012-2013 η έρευνα μιλάει 2.615 μαθητές.

Η δημιουργία της ευκαιρίας για πανεπιστημιακές σπουδές στην Ελλάδα προσέδωσε κύρος σε μεγάλο βαθμό στην ελληνική γλώσσα και ως αποτέλεσμα τα δίγλωσσα μειονοτικά σχολεία άρχισαν σιγά σιγά να χάνουν την επιρροή τους. Παλιότερα δεν στέλνανε οι γονείς τα παιδιά τους στα δημόσια

σχολεία, ενώ το τελευταίο διάστημα δεν είναι λίγοι οι Τούρκοι που προτιμούν τα δημόσια δημοτικά σχολεία αντί για τα μειονοτικά. Οι αριθμοί δείχνουν ότι αυτή η τάση θα συνεχιστεί με αυξανόμενους αριθμούς. Το σχολικό έτος 1991-92 στη περιοχή της Δυτικής Θράκης ο αριθμός των μειονοτικών μαθητών που φοιτούσαν στα δημόσια δημοτικά σχολεία ήταν περίπου 10, ενώ για το έτος 2000 ο αριθμός των Τούρκων μαθητών που φοιτούν στα δημόσια δημοτικά σχολεία είναι 100 και για το το 2004 πιστεύεται πως είχαν ανέλθει στους 450 μαθητές. Σύμφωνα με ανεπίσημες εκτιμήσεις το 2014 αυτός ο αριθμός έχει ξεπεράσει τους 1000 μαθητές. Εντούτοις οι αριθμοί δείχνουν ότι στα μειονοτικά σχολεία η δίγλωσση εκπαίδευση συνεχίζει να είναι η κύρια προτίμηση για την μειονότητα. Για το σχολικό έτος 2006-2007 το ποσοστό προτίμησης των μειονοτικών δημοτικών σχολείων εκτιμάται πως είναι στο επίπεδο του 90 %. Ενώ σύμφωνα με κάποιους άλλους ισχυρισμούς το σχολικό έτος 2009-2010 ο αριθμός των μειονοτικών μαθητών που φοιτούν στα δημόσια δημοτικά σχολεία έχει φτάσει στο 32%. Τα ερευνητικά στοιχεία δείχνουν ότι στα γυμνάσια η κατάσταση είναι διαφορετική και τα μειονοτικά γυμνάσια αντιμετωπίζουν διαρροή μαθητών. Για παράδειγμα για το σχολικό έτος 2009-2010 το ποσοστό των μειονοτικών μαθητών που φοιτούν στα δημόσια γυμνάσια κυμαίνεται στο 76.2 %, ενώ ο αριθμός των μαθητών που φοιτούν στα δημόσια λύκεια είναι για το ίδιο διάστημα ανέρχεται στο 85 %. Δεν πρέπει να μας παραξενεύει το γεγονός ότι η διαφορά μεγαλώνει προς όφελος των δημόσιων σχολείων, διότι τόσο στο νομό Ροδόπης όσο και στο νομό Ξάνθης υπάρχουν μονάχα από ένα μειονοτικό γυμνάσιο και λύκειο.

Εντούτοις ορισμένοι γονείς αντιμετωπίζουν με περίσκεψη την φοίτηση ειδικά των κοριτσιών στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα στην Ελλάδα και έχουν κάποιες επιφυλάξεις που από τη δική τους σκοπιά μπορεί να θεωρηθεί δικαιολογημένη. Οι γονείς, στο άκρως ελεύθερο περιβάλλον του πανεπιστημίου με την μικτή εκπαίδευση, φοβούνται μην απολέσουν τα παιδιά τους την ταυτότητά τους και μην προβούν σε γάμους με μη μουσουλμάνους. Κατά τη δική τους γνώμη το κράτος δεν έχει περιθώρια αναμονής στην υλοποίηση των επιφυλάξεών τους και επιδιώκει όσο το δυνατόν πιο γρήγορα να φτάσει στο επιθυμητό αποτέλεσμα της αφομοίωσης.

Οι εκπρόσωποι της τουρκικής μειονότητας, οι μειονοτικές μη κυβερνητικές οργανώσεις, θεωρούν ως ιδεώδες τύπο σχολείου για τους Τούρκους μαθητές τα δίγλωσσα μειονοτικά σχολεία όπως ορίζεται στην Λωζάνη και καταβάλλουν προσπάθειες για την αύξηση του αριθμού τέτοιων σχολείων σε επίπεδο γυμνασίου και λυκείου, διότι αυτά τα σχολεία αναπτύσσουν την τουρκική γλώσσα και κουλτούρα και ενδυναμώνουν την τουρκική ταυτότητα της μειονότητας.

ΣΤ. 5. Η ποιότητα των δασκάλων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Ένα από τα κυριότερα προβλήματα της μειονοτικής εκπαίδευσης εστιάζεται στο θέμα των δασκάλων οι οποίοι παίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία. Στα μειονοτικά δημοτικά σχολεία μέχρι

πρόσφατα το διδακτικό προσωπικό που είχε την ευθύνη διδασκαλίας του τουρκόγλωσσου προγράμματος αποτελούνταν από τέσσερις διαφορετικούς τύπους δασκάλων. Αυτοί ήταν κατά σειρά οι δάσκαλοι απόφοιτοι των τουρκικών διδασκαλείων, μη καταρτισμένοι δάσκαλοι οι οποίο ήταν απόφοιτοι ιεροσπουδαστηρίων ή λυκείων και δεν είχαν σπουδάσει σε παιδαγωγικές σχολές, οι Τούρκοι υπήκοοι δάσκαλοι που είναι γνωστοί ως «μετακλητοί» και που έρχονταν από την Τουρκία βάσει διμερών συμφωνίων και των οποίων ο αριθμός ήταν κάτω από δέκα και οι δάσκαλοι με διετή εκπαίδευση, απόφοιτοι της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης της οποίας ανεστάλη η λειτουργία και έκλεισε το 2011. Οι δάσκαλοι που απαρτίζουν τις πρώτες δύο κατηγορίες έχουν συνταξιοδοτηθεί στο σύνολό τους λόγω ορίου ηλικίας. Πλέον το 2014 στα μειονοτικά σχολεία, η ευθύνη για την διδασκαλία του τουρκόγλωσσου προγράμματος, αν δεν λάβουμε υπόψη τους δασκάλους που έρχονται από τη Τουρκία και είναι περιορισμένου αριθμού, εξ΄ολοκλήρου ανήκει στους αποφοίτους της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης. Η επαγγελματική επάρκεια των εκπαιδευτικών, αποφοίτων της Ακαδημίας , αποτελεί ένα πολύ σοβαρό θέμα συζήτησης. Στην Ακαδημία από όπου αποφοίτησαν αυτοί οι εκπαιδευτικοί ως δάσκαλοι τουρκικής γλώσσας τα σύνολο περίπου των μαθημάτων ήταν στα ελληνικά και το μάθημα των τουρκικών στο πρόγραμμα ήταν μόνο 3 ώρες την εβδομάδα. Δεν είναι δυνατόν να αναμένεται από τους υποψήφιους δασκάλους με εβδομαδιαίο τρίωρο μάθημα τουρκικής γλώσσας, διδασκαλία μητρικής γλώσσας με αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο.

Η Ειδική Παιδαγωγική Ακαδημία Θεσσαλονίκης από όπου έχει αποφοιτήσει σχεδόν σύνολο των δασκάλων που διδάσκουν το τουρκόγλωσσο πρόγραμμα των μειονοτικών σχολείων στη Δυτική Θράκη, είναι ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα που έχει γίνει αντικείμενο σοβαρών επικρίσεων. Η Ακαδημία ιδρύθηκε με το υπ΄αριθ. 31/10.10.1968 Β.Δ το 1969 και στο σχετικό διάταγμα αναφέρεται πως ο στόχος του ιδρύματος είναι η εκπαίδευση των Ελλήνων υπηκόων μουσουλμάνων δασκάλων. Το γεγονός ότι μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 90, η συντρηπτική πλειοψηφία (92%) των υποψηφίων δασκάλων που φοιτούσαν εκεί είχαν επιλεγεί από τους αποφοίτους των ιεροσπουδαστηρίων, είναι μια παρατήρηση που πρέπει να υπογραμμιστεί. Σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 3 του Ν.695/1977 «*Κατά τον διορισμό διδασκάλων στα μειονοτικά σχολεία προτιμούνται οι απόφοιτοι της Ειδική Παιδαγωγική Ακαδημία Θεσσαλονίκης*». Η ρύθμιση αυτή έχει θέσει φραγμό στον διορισμό στα δημοτικά σχολεία των μειονοτικών δασκάλων που έχουν αποφοιτήσει από τις Παιδαγωγικές Σχολές της Τουρκίας και έχει δημιουργήσει δυσκολίες στο διορισμό των δασκάλων τουρκικής υπηκοότητας. Μετά από αιτήματα για την αναμόρφωση της Ακαδημίας (ΕΠΑΘ) ή για ίδρυση ενός νέου φορέα που θα εκπαιδεύει τους δασκάλους που θα αναλάβουν καθήκοντα στα μειονοτικά σχολεία, η ΕΠΑΘ βάσει της διάταξης της παραγράφου 10 του άρθρου 59 του Ν.3966/2011 που ψηφίστηκε το 2011 αποφασίστηκε να κλείσει και μετά από την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών στις 31.08.2013 έκλεισε οριστικά. Το γεγονός ότι η

ΕΠΑΘ η οποία έχει παίξει έναν διόλου ευκαταφρόνητο ρόλο στο πρόβλημα της ποιότητας που βιώνει σήμερα η μειονοτική εκπαίδευση, έχει κλείσει μετά από 40 χρόνια λειτουργίας, είναι μια πολύ σημαντική εξέλιξη για την ιστορία της εκπαίδευσης της μειονότητας. Στην θέση της ΕΠΑΘ συστάθηκε ένα τμήμα τετραετής φοίτησης υπό την ονομασία «Τμήμα Μειονοτικής Εκπαίδευσης» εντός του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Το τμήμα αυτό το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 δέχτηκε φοιτητές αλλά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος δεν εισήχθησαν φοιτητές στο συγκεκριμένο τμήμα.

Με την τελευταία νομοθετική ρύθμιση που ψηφίστηκε στο ελληνικό Κοινοβούλιο στις 27 Νοεμβρίου 2014 και η οποία προβλέπει αλλαγές σε πολλούς νόμους που αφορούν στην μειονοτική εκπαίδευση, γνωστοποιείται ότι από το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 ιδρύεται Διδασκαλείο Εκπαιδευτικών Μειονοτικού Προγράμματος εντός του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης στην Αλεξανδρούπολη. Όπως φαίνεται το Διδασκαλείο αυτό στο εξής θα αναλάβει από την ΕΠΑΘ το ρόλο της κατάρτισης των μειονοτικών δασκάλων.

Στο θέμα των δασκάλων θα πρέπει να αναφερθούμε σύντομα και στους δασκάλους που αποφοίτησαν από τα διδασκαλεία της Τουρκίας και οι οποίοι σήμερα στο σύνολο τους έχουν βγει στη σύνταξη. Μέχρι την δεκαετία του 1970 αυτοί οι δάσκαλοι είχαν το λόγο στην εκπαίδευση. Τη δεκαετία του 1960 πολλοί δάσκαλοι απόφοιτοι τουρκικών διδασκαλείων παύθηκαν από τα καθήκοντά τους και η μείωση του αριθμού τους στόχευε στον περιορισμό της επιρροής τους. Ο στόχος αυτός επιτεύχθηκε την δεκαετία του 1970 και δεν έγιναν κανούργιοι διορισμοί των ανωτέρω δασκάλων στα μειονοτικά σχολεία. Οι δάσκαλοι αυτοί θεωρήθηκαν ως όργανα της τουρκικής προπαγάνδας και κατά συνέπεια ως εθνική απειλή. Γι΄αυτό το λόγο έγινε νομοθετική ρύθμιση και δόθηκε δυνατότητα διορισμού στα μειονοτικά σχολεία μόνο των αποφοίτων της ΕΠΑΘ.

Από την άλλη πλευρά υπάρχουν αιτήματα εκ μέρους της μειονότητας να αναλάβουν καθήκοντα στο ιεροσπουδαστήριο Κομοτηνής που μετατράπηκε σε λύκειο πριν δύο χρόνια, καθηγητές που προέρχονται από την Τουρκία με μακρά διάρκεια θητείας και διδάσκουν στη μέση μέση εκπαίδευση στα μειονοτικά γυμνάσια και λύκεια τα μαθήματα όπως της λογοτεχνίας, μαθηματικών, αγγλικών, χημείας και φυσικής. Οι ελληνικές αρχές προς το παρόν δεν έχουν ανταποκριθεί στο αίτημα αυτό της μειονότητας.

ΣΤ.6. Η κτιριακή υποδομή των λυκείων και οι υπηρεσίες μεταφοράς των μηαθητών

Η υλικοτεχνική υποδομή των αιθουσών διδασκαλίας δεν διαφέρει από τα δημοτικά σχολεία. Οι τάξεις είναι πολυπληθείς. Σε τάξεις με χωριτικότητα 20 μαθητών φοιτούν 40 μαθητές, Τα βιβλία δεν διανέμονται έγκαιρα. Ειδικότερα η κτιριακή υποδομή του Μειονοτικού Λυκείου Ξάνθης είναι πολύ ανεπαρκής

και οι επίσημες αρχές δεν χορηγούν άδεια για ανέγερση συμπληρωματικών σχολικών κτιρίων.

Οι μαθητές μεταφέρονται από τα χωριά και κωμοπόλεις έως τα πρακτορεία της Κομοτηνής και Ξάνθης. Τα πρακτορεία Κομοτηνής και Ξάνθης απέχουν περίπου ένα μισάωρο από τα λύκεια. Δεν παρέχεται υπηρεσία μεταφοράς με λεωφορεία ή άλλα οχήματα από τα πρακτορεία στα λύκεια.

Ζ. ΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΜΟΥΣΛΜΑΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΥ ΔΥΤΙΚΗ ΘΡΑΚΗ

Ζ.1. Το πρόβλημα της εκλογής ή διορισμού των Μουφτήδων στη Δυτική Θράκη

Στην Ελλάδα, το δικαίωμα της τουρκομουσουλμανικής μειονότητας να εκλέγει τους μουφτήδες της, που είναι οι θρησκευτικοί ηγέτες της, έχει αναγνωριστεί με το από 14 Νοεμβρίου 1913 Συνθήκη των Αθηνών. Αυτό το δικαίωμα έχει ενσωματωθεί στην εσωτερική νομοθεσία της Ελλάδας με νόμο που ψηφίστηκε το 1920 και έχει επιβεβαιωθεί επίσης με την Συνθήκη της Λωζάνης. Σύμφωνα με τα σχετικά άρθρα της με ημερομηνία 1923 Συνθήκης της Λωζάνης η τουρκομουσουλμανική μειονότητα της Δυτικής Θράκης εξέλεγε η ίδια τους μουφτήδες της. Αλλά η Ελλάδα σε αντίθεση με τις επιτακτικές διατάξεις της Συνθήκης της Λωζάνης, με τον Ν.1920 του 1991 άρχισε να ορίζει τους μουφτήδες της μουσουλμανικής μειονότητας όχι δια εκλογών αλλά μέσω διορισμού. Με τον τρόπο αυτό στις ατέρμονες διενέξεις της μειονότητας προστέθηκε μια ακόμα καινούρια και εξίσου σημαντική διένεξη. Οι έννοιες «εκλεγμένος μουφτής» και «διορισμένος μουφτής» το τελευταίο τέταρτο του αιώνα εντός της μειονότητας αποτέλεσαν τις πιο πολυσυζητημένες και αμφιλεγόμενες έννοιες. Το ελληνικό κράτος, παρά τη διαμαρτυρία της τουρκομουσλμανικής μειονότητας και σε αντίθεση με τις διατάξεις της Συνθήκης της Λωζάνης, διορίζει με δεκαετή θητεία τους τρεις μουφτήδες της περιφέρειας. Εκείνους που κρίνει κατάλληλους ανανεώνει το διορισμό τους με τη συμπλήρωση του χρόνου θητείας τους. Εξαιτίας αυτών των πρακτικών ενώ ο εκλεγμένος μουφτής της Κομοτηνής είναι ο Ιμπραχήμ Σερίφ, διορισμένος μουφτής έγινε ο Μέτσο Τζεμαλί. Ενώ στην Ξάνθη ως εκλεγμένος μουφτής ορίστηκε ο Αχμέτ Μετέ και ο Μεχμέτ Εμίν Σινίογλου είναι ο μουφτής που διορίστηκε. Τέλος στον νομό Έβρου στο Διδυμότειχο όπου δεν έχουμε εκλεγμένο μουφτή, Μεχμέτ Σερίφ Νταμάτογλου συνεχίζει να ασκεί τα καθήκοντά τους ως διορισμένος μουφτής.

Οι αντιδικίες γύρω από τους «εκλεγμένους» και «διορισμένους» μουφτήδες μπορούμε να πούμε ότι επηρεάζουν αρνητικά τις θρησκευτικές υπηρεσίες. Επειδή δεν είναι ξεκαθαρισμένοι οι τομείς αρμοδιοτήτων των διορισμένων και των εκλεγμένων μουφτήδων, αυτό με τη σιερά του δημιούργησε αμφισβήτηση και σύγχυση αρμοδιοτήτων. Η αλήθεια είναι ότι και οι δύο πλευρές, ο καθένας χωριστά βλέπει τον εαυτό του «πραγματικά» αρμόδιο στις θρησκευτικές υπηρεσίες και κηρύττει την απέναντι πλευρά

«παράνομη». Η μειονότητα σε θέματα όπως διαζύγιο, διατροφή και κηδεία υποχρεώνεται να απευθυνθεί στον επίσημο ή διοριοσμένο μουφτή, ενώ σε άλλες θρησκευτικές υπηρεσίες που δεν υπάρχει απαίτηση για επίσημο έγγραφο, συνήθως συμπορεύεται με τους εκλεγμένους μουφτήδες. Στις υπηρεσίες όπως του ιμάμη, του μουεζίνη και του ιεροκήρυκα εκείνοι που συμπορεύονται με τους διορισμένους κατηγορούνται ότι «συνεργάζονται με τους Έλληνες», ενώ κάποιοι θρησκευτικοί λειτουργοί που συνεργάζονται με τους εκλεγμένους μουφτήδες κατηγορούνται ότι «γίνονται όργανα των πολιτκών του τουρκικού κράτους και ότι λαμβάνουν την υποτιθέμενη αδήλωτη οικονομική ενίσχυση που παρέχει η Τουρκία». Αυτό εμβαθύνει την διαφωνία που υπάρχει μεταξύ των δύο πλευρών.

Ένα από τα συγκεκριμένα παραδείγματα της αντιπαράθεσης μεταξύ των διορισμένων και εκλεγμένων μουφτήδων είναι το θέμα «της προσευχής του Μπαϊραμιού» που θα εκτελούνταν στην Θεσσαλονίκη. Το Γενή Τζαμί ή με την άλλη ονομασία της το Χαμιντιγιέ Τζαμί στην ανατολική Θεσσαλονίκη όπου σήμερα στεγάζεται το Αρχαιολογικό Μουσείο και το οποίο χτίστηκε για τους Εβραίους που ασπάστηκαν το Ισλάμ την τελευταία περίοδο της οθωμανικής διοίκησης, μετά την αποχώρηση των Τούρκων από την Θεσσαλονίκη, στην γιορτή του Κουρπμάν Μπαϊράμ του 2013 πραγματοποίηθηκαν για πρώτη φορά ταυτοχρόνως κάποιες δραστηριότητες που θα μπορούσαν να θεωρηθούν πρωτοφανείς. Μετά το 1923 για πρώτη φορά στο τέμενος εκτελέστηκε η προσευχή (το ναμάζι) για το μπαϊράμ, στο ίδιο τέμενος για πρώτη φορά τρία άτομα παρατάχθηκαν για προσευχή, ο πρώτος ιμάμης που του είχε ανατεθεί «από έναν διορισμένο» μουφτή το συγκεκριμένο καθήκον στη Θεσσαλονίκη ήταν τα προναφερθέντα πρωτόγνωρα συμβάντα.

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης, μόνο για την προσευχή του μπαϊράμ, έδωσε για δεύτερη φορά άδεια για εκτέλεση θρησκευτικών καθηκόντων στο Γενή Τζαμί στη γιορτή του Ραμαζανιού που συνέπεσε στο μήνα Ιούλιο του 2014. Όμως ο Σύλλογος Τουρκομουσουλμάνων Θράκης στη Θεσσαλονίκη που συμπορεύεται με τον «Εκλεγμένο» Μουφτή Κομοτηνής, τόσο επειδή είναι μακριά από το κέντρο όσο και εξαιτίας της διασύνδεσης του με τους Εβραίους που δεν στερείται νοήματος, δεν αγκαλιάζει το τέμενος. Επιπλέον μη αρκούμενος μόνο σ΄αυτό δεν θεωρεί οθωμανικό μνημείο το Γενή Τζαμί.

Το γεγονός ότι το Γενή Τζαμί έχει ανοίξει τις πύλες του για προσευχή έστω τις ημέρες των θρησκευτικών γιορτών (μπαϊράμ) παρόλο ότι θεωρείται μια σημαντική εξέλιξη, από την άλλη δημιουργήθηκε θέμα αναφορικά με το αν ο ιμάμης που θα ηγείται της προσευχής θα σταλεί από τον «επίσημο/διορισμένο» μουφτή ή από τον «εκλεγμένο» μουφτή. Ο Δήμος Θεσσαλονίκης, όταν υιοθέτησε την αντίληψη του «επιτρέπω την εκτέλεση προσευχής στο τέμενος, αλλά τον θρησκευτικό λειτουργό εγώ τον διορίζω» ο εν λόγω σύλλογος, απείχε από την προσευχή του Κουρμπάν Μπαϊράμ έτους 2013. Λόγω της αποχής, δύο πιστοί μπόρεσαν να συνοδεύσουν τον ιμάμη που έστειλε «ο διορισμένος» μουφτής του Διδυμοτείχου (νομού Έβρου) στην εκτέλεση της προσευχής. Η εν λόγω προσευχή του Κουρμπάν Μπαϊράμ έγινε

είδηση στον τοπικό και διεθνή τύπο και έδωσε λαβή κάπως για ειρωνικά σχόλια.

Ο « διορισμένος» μουφτής Διδυμοτείχου για να αποτρέψει μια αποτυχία στην προσευχή του Ραμαζάν Μπαϊράμ του 2014 παρόμοια με εκείνη που έζησαν στο Γενή Τζαμί Θεσσαλονίκης στην προσευχή του Κουρμπάν Μπαϊράμ πήρε μέτρα. Στο πλαίσιο αυτό ετοιμάστηκαν αγγελίες οι οποίες αναρτήθηκαν στους πίνακες ανακοινώσεων του Μεστζιτιού της Παρασκεύης που βρίσκεται εντός της Ορθόδοξης Θεολογικής Σχολής στην Θεσσαλονίκη. Ο ιμάμης Θεσσαλονίκης της Μουφτείας περίοδευσε τα σπίτια ένα ένα, πήγε σε κάθε γειτονιά και προσκάλεσε την μουσουλμανική μειονότητα για την προσευχή του μπαϊραμιού που θα τελούνταν στο Γενή Τζαμί. Ο ιμάμης Θεσσαλονίκης του διορισμένου μουφτή δεν αρκέστηκε μόνο να καλέσει τους πιστούς για την προσευχή αλλά και πρόσφερε υπηρεσία μεταφοράς με λεωφορείο τόσο πριν όσο και μετά την προσευχή.

Η υπηρεσία αυτή της μεταφοράς των πιστών μέχρι τα σπίτια τους, έδωσε αυτή τη φορά τη δυνατότητα διεξαγωγής της προσευχής του Ραμαζάν Μπαϊράμ στο Γενή Τζαμί. Αυτή η εξέλιξη θεωρήθηκε ως εναλλακτική επιλογή της υπηρεσίας που άρχισε ξανά το 2007 στο Μεστζίτι Οσμάνιγιε για πρώτη φορά μετά από την παράδοση από τους Οθωμανούς της Θεσσαλονίκης στους Έλληνες. Με την τελευταία τακτική μπορεί να λεχθεί ότι οι ισορροπίες στη Θεσσαλονίκη άλλαξαν προς όφελος των «διορισμένων». Στις 4 Οκτωβρίου 2014 το αίτημα των μουσουλμάνων της Θεσσαλονίκης που αναγνωρίζουν τους εκλεγμένους μουφτήδες, με σκοπό τη παραχώρηση τεμένους για την προσευχή του Κουρμπάν Μπαϊράμ, δεν έγινε αποδεκτή από το υπουργείο και το Δήμο Θεσσαλονίκης.

Τα σχετικά άρθρα της Συνθήκης της Λωζάνης που αποτελούν το νομικό στήριγμα της εκλογής των μουφτήδων στο διεθνές δίκαιο έχουν ως εξής:

Άρθρο 40: *Οι τούρκοι υπήκοοι, οι ανήκοντες εις μη μουσουλμανικάς μειονότητας, θα απολαύωσι "νομικώς" και πραγματικώς της αυτής προστασίας και των αυτών εγγυήσεων ων απολαύουσι και οι λοιποί τούρκοι υπήκοοι, θα έχωσιν ιδίως ίσον δικαίωμα να συνιστώσι, διευθύνωσι και εποπτεύωσιν, ιδίαις δαπάναις, παντός είδους, φιλανθρωπικά, θρησκευτικά ή κοινωφελή ιδρύματα, σχολεία και λοιπά εκπαιδευτήρια μετά του δικαιώματος να ποιώνται ελευθέρως εν αυτοίς χρήσιν της γλώσσης των και να τελώσιν ελευθέρως τα της θρησκείας των.*

Άρθρο 41: *Εν ταις πόλεσι και περιφερείαις, ένθα διαμένει σημαντική αναλογία υπηκόων, μη μουσουλμάνων η Τουρκική Κυβέρνησις θα παρέχη ως προς την δημοσίαν εκπαίδευσιν, τας προσήκουσας ευκολίας προς εξασφάλισιν της εν τοις δημοτικοίς σχολείοις παροχής εν τη ιδία αυτών γλώσση, της διδασκαλίας εις τα τέκνα των εν λόγω τούρκων υπηκόων. Η διάταξις αύτη δεν κωλύει την Τουρκικήν Κυβέρνησιν να καταστήση υποχρεωτικήν την διδασκαλίαν της τουρκικής γλώσσης εν τοις ειρημένοις σχολείοις.*

Εν ταις πόλεσι και περιφερείαις, ένθα υπάρχει σημαντική αναλογία τούρκων υπηκόων ανηκόντων εις μη μουσουλμανικάς μειονότητας, θέλει εξασφαλισθή εις τας μειονότητας ταύτας δικαία συμμετοχή εις την διάθεσιν των χρηματικών ποσών, άτινα τυχόν θα εχορηγούντο εκ του δημοσίου χρήματος υπό του προϋπολογισμού του Κράτους ή των δημοτικών και λοιπών προϋπολογισμών επί εκπαιδευτικώ θρησκευτικώ ή φιλανθρωπικώ σκοπώ.

Τα ποσά ταύτα θα καταβάλλωνται εις τους αρμοδίους αντιπροσώπους των ενδιαφερομένων καθιδρυμάτων και οργανισμών.

Άρθρον 44:*Η Τουρκία παραδέχεται όπως αι διατάξεις των προηγουμένων άρθρων του παρόντος Τμήματος, εφ' όσον αφορώσιν εις τους μη μουσουλμάνους υπηκόους της Τουρκίας, αποτελέσωσιν υποχρεώσεις διεθνούς συμφέροντος και τεθώσιν υπό την εγγύησιν της Κοινωνίας των Εθνών. Αι διατάξεις αύται δεν δύνανται να τροποποιηθώσιν άνευ της συγκαταθέσεως της πλειοψηφίας του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών. Η Βρεττανική Αυτοκρατορία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Ιαπωνία υποχρεούνται δια της παρούσης Συνθήκης να μη αρνηθώσι την συγκατάθεσιν αυτών εις πάσαν τροποποίησιν των ειρημένων άρθρων, ην ήθελε κατά τους νομίμους τύπους αποφασίσει η πλειοψηφία του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών.*

Η Τουρκία δέχεται όπως παν Μέλος του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών έχη το δικαίωμα να επισύρη την προσοχήν του Συμβουλίου επί πάσης παραβάσεως ή κινδύνου παραβάσεως οιασδήποτε των υποχρεώσεων τούτων και όπως το Συμβούλιον δύναται να ενεργή καθ' οιονδήποτε τρόπον και παρέχη οιασδήποτε οδηγίας κρινόμενος καταλλήλους και αποτελεσματικός εν τη περιστάσει.

Η Τουρκία δέχεται προς τούτοις όπως, εν περιπτώσει διχογνωμίας επί νομικών ή πραγματικών ζητημάτων αφορώντων τα άρθρα ταύτα, μεταξύ της Τουρκικής Κυβερνήσεως και μιας οιασδήποτε των λοιπών υπογραψασών την παρούσαν Συνθήκην Δυνάμεων ή πάσης άλλης Δυνάμεως Μέλους του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών, η τοιαύτη διχογνωμία θεωρηθή ως διεθνούς χαρακτήρας διαφορά κατά το γράμμα του άρθρου 14 του Συμφώνου της Κοινωνίας των Εθνών.Η Τουρκική Κυβέρνησις δέχεται όπως πάσα τοιούτου είδους διαφορά, επί τη αιτήσει του ετέρου των Μερών, παραπέμπηται εις το Διαρκές Δικαστήριον Διεθνούς Δικαιοσύνης. Η απόφασις του Διαρκούς Δικαστηρίου θα η ανέκκλητος, θα έχη δε την ισχύν και το κύρος αποφάσεως εκδοθείσης δυνάμει του άρθρου 13 του Συμφώνου.

Άρθρον 45: *Τα αναγνωρισθέντα δια των διατάξεων του παρόντος Τμήματος δικαιώματα εις τας εν Τουρκία μη μουσουλμανικάς μειονότητας, αναγνωρίζονται επίσης υπό της Ελλάδος εις τας εν τω εδάφει αυτής ευρισκομένας μουσουλμανικάς μειονότητας.*

Ζ. 2. Η βακουφική περιουσία της μειονότητας

Στην Ελλάδα, με σκοπό την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων των θεσμών όπως τεμένη και μειονοτικά σχολεία που ανήκουν στην τουρκομουσουλμανική κοινότητα, υπάρχουν βακούφια που διαθέτουν διάφορα ακίνητα. Έχει αναγνωριστεί και στην Συνθήκη της Λωζάνης ότι αυτά ανήκουν στους μουσουλμάνους. Όμως η ελληνική κυβέρνηση με τον υπ΄αριθ. 1091/1980 Ν. «Περί διοικήσεως και διαχειρίσεως των Βακουφίων της Μουσουλμανικής Μειονότητος εις την Δυτικήν Θράκην και των περιουσιών αυτών» προέβη σε επέμβαση στα μειονοτικά βακούφια και άρχισε να ελέγχει τις διοικήσεις των βακουφιών. Ως αποτέλεσμα αυτής εξέλιξης πολλά βακουφικά ακίνητα εκπαοιήθηκαν κατά παράβαση των ιδρυτικών πράξεων τους που απαγορεύουν την πώληση βακουφικής περιουσίας. Στην Ελλάδα το κράτος και οι τοπικές αυτοδιοικήσεις υπό το πρόσχημα πολεοδομικού σχεδιασμού κατάσχεσε πολλά ακίνητα της μειονότητας και έκανε τα στραβά μάτια στην κατοχή εκ μέρους των Ρομά ιδιωτικών και βαουφικών κτημάτων. Οι απαλλοτριώσεις που διεξάχθηκαν κατά τον πολεοδομικό σχεδιασμό του 1933 και επί της χούντας των αρχών της δεκαετίας του 1970 έφτασαν στο αποκορύφωμά τους. Το πιο πρόσφατο παράδειγμα απαλλοτρίωσης των τελευταίων ετών είναι εκείνη ενός οικοτροφείου κάποιου μειονοτικού σχολείου στην Κομοτηνή.

Κατά την οθωμανική περίοδο τα οικόπεδα των τζαμιών αφιερώνονταν έτσι ώστε να έχουν εμβαδόν τουλάχιστον 700 τετραγωνικών μέτρων. Στο σχεδιασμό που έγινε το 1933, απαλλοτριώθηκαν προαύλιοι χώροι των τζαμιών με το πρόσχημα διάθεσής τους σε πάρκα, δρόμους και χώρους πρασίνου και υπήρχαν περιπτώσεις όπου πέρασε δρόμος ακριβώς από τη μέση του τεμένους. Ως παράδειγμα σ΄αυτήν την αντίληψη μπορούμε να αναφέρουμε το Τζαμί του Μαχμούτ Αγά που είναι γνωστό και ως Τζαμί του Πάρκου. Επίσης μπορούμε να πούμε πως πρωτοβουλίες κάποιων μειονοτικών επιχειρηματιών για χρήση των βακουφικών κτημάτων πέραν του σκοπού τους είχαν την υποστήριξη των τοπικών αυτοδιοικήσεων.

Ζ.3. Θρησκευτική παιδεία και τα Ιεροσπουδαστήρια (Μεντρεσέδες)

Τα ιεροσπουδαστήρια Κομοτηνής και Εχίνου που ιδρύθηκαν συγχωνεύοντας υπό μια σκέπη το 1949 πολλά παλιά ιεροσπουδαστηρία, είναι τα μοναδικά ιεροσπουδαστήρια στην Ελλάδα που προσφέρουν θρησκευτική παιδεία. Πολλοί ιμάμηδες και μουεζίνηδες που εργάζονται στις υπηρεσίες των μουφτειών είναι απόφοιτοι των εν λόγω ιεροσπουδαστηρίων. Έχουν καταβληθεί προσπαθειες για αναμόρφωση των αναλυτικών τους προγραμμάτων και του προβαβισμού τους στο καθεστώς στον ιερατικών λυκείων της Τουρκίας. Κατόπιν των προσπαθειών αυτών και τα δύο ιεροσπουδαστήρια μετατράπηκαν στο καθεστώς των λυκείων και άρχισαν να δέχονται για φοίτηση και κορίτσια. Αλλά οι ιθύνοντες της μειονότητας πάντα είχαν παράπονο για το επίπεδο σπουδών των ιεροσπουδαστηρίων που απόκτησαν καθεστώς λυκείου. Υπάρχει αίτημα να αναγνωριστεί και για τα

ιεροσπουδαστήρια η ποσόστωση Τούρκων καθηγητών όπως συμβαίνει με το Μειονοτικό Λύκειο (Τζελάλ Μπαγιάρ) Κομοτηνής και παράλληλα με τα μαθήματα πολιτισμού ειδικά για τα επαγγελματικά μαθήματα οι διδάσκοντες να διορίζονται και να προέρχονται από την Τουρκία.

Στην Ελλάδα σε επίπεδο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης το μάθημα θρησκευτικών είναι προαιρετικό. Τα παιδιά της τουρκομουσουλμανικής μειονότητας φοιτούν στα μειονοτικά σχολεία αλλά παραάλληλα υπάρχουν παιδιά που φοιτούν στα δημόσια σχολεία. Κάποια μέλη της μειονότητας ισχυρίζονται ότι τα παιδιά της μουσουλμανικής μειονότητας που φοιτούν στα δημόσια σχολεία υφίστανται πιέσεις να επιλέξουν τα μαθήματα θρησκευτικών.

Ζ.4. Τα θρησκευτικά (επαγγελματικά) μαθήματα στο αναλυτικό πρόγραμμα του Ιεροσπουδαστηρίου- Λυκείου

Μετά από την ίδρυση των ιεροσπουδαστηρίων το 1949, η μελέτη που εκπονήθηκε στις 11.101.1954 από το υπουργείο Παιδείας της Τουρκίας με σκοπό την αναδιοργάνωση και αύξηση των επαγγελματικών μαθημάτων, δεν έγινε αποδεκτή από τις ελληνικές αρχές. Η ανεπάρκεια των επαγγελματικών μαθημάτων συνέχισε να υπάρχει ως πρόβλημα και μετά την μετατροπή των ιεροσπουδαστηρίων σε καθεστώς λυκείων. Από άποψη των θρησκευτικών μαθημάτων μπορεί το Ιεροσπουδαστήριο Κομοτήνης να έχει κάποια ανωτερότητα σε σχέση με το Μειονοτικό Λύκειο (Τζελάλ Μπαγιάρ) Κομοτηνής αλλά είναι ξεκάθαρο ότι το ιεροσπουδαστήριο αυτό υστερεί σε σύγκριση για παράδειγμα με το αναλυτικό πρόγραμμα των Ιερατικών Λυκείων της Τουρκίας. Τα ιεροσπουδαστήρια ναι μεν απόκτησαν καθεστώς λυκείου αλλά οι διδακτικές ώρες στο εβδομαδιαίο πρόγραμμα των επαγγελματικών μαθημάτων όπως του Κορανίου, του Τεφσίρ (Ερμηνεία του ιερού βιλίου), του Χαντίτ (Λόγοι του Προφήτη Μωάμεθ), του Κελάμ (Ισλαμική Θεολογία) και των Αραβικών σε σύγκριση με το αναλυτικό πρόγραμμα των ιερατικών λυκείων της Τουρκίας είναι ανεπαρκείς. Η αντιμετώπιση αυτής της ανεπάρκειας είναι επιτακτική για να παρέχεται μια σωστή θρησκευτική παιδεία στους μουσουλμάνους.

Ζ.5 Ανώτατη θρησκευτική παιδεία

Η απουσία μιας ανωτέρας θρησκευτικής σχολής στη Δυτική Θράκη ανάγκασε ους μαθητές της μειονότητας που επιθυμούν να λάβουν ανώτερη θρησκευτική παιδεία να μεταβούν στο εξωτερικό. Οι χώρες όπου μεταβαίνουν τα μέλη της μουσουλμανικής μειονότητας για θεολογικές σπουδές είναι η Τουρκία, η Αίγυπτος, η Σαουδική Αραβία, η Συρία, η Ιορδανία και η Λιβύη. Στις εν λόγω χώρες οι σπουδαστές που εκπαιδεύονται με διαφορετική κατάρτιση από άποψη νοοτροπίας και κοσμοθεωρίας, όταν επιστρέφουν στις χώρες τους και αρχίζουν να εργάζονται στις υπηρεσίες των μουφτείων, η διαφορετική κατάρτηση που έχουν με τον καιρό γίνεται αιτία δημιουργίας χρόνιων προβλημάτων εντός των φορέων όπου εργάζονται. Στο πλαίσιο αυτό μπορεί να γίνει λόγος για προσανατολισμούς ή σχολές όπως της Τουρκίας, της Εζχέρ

(Αιγύπτου) και της Σαουδικής Αραβίας που εκδηλώνεται υπό την επιρροή του Ουαχαμπισμού. Μπορούμε να ισχυριστούμε ότι οι σχετικές θεωρίες των αντιπαραθέσεων που εκδηλώνονται στον τρόπο σκέψης και προσέγγισης των πραγμάτων καθιστά ευάλωτη την μειονότητα. Για τον ανωτέρω λόγο με σκοπό να περιοριστούν στο ελάχιστο οι αντιπαραθέσεις εντός των φορέων και με στόχο την δημιουργία μιας παράδοσης θρησκευτικής παιδείας από το δημοτικό μέχρι την ανώτερη εκπαίδευση, όπως συμβαίνει στην Βουλγαρία και Ρουμανία είναι επιτακτική ανάγκη, η ίδρυση και στην Δυτική Θράκη μιας Θεολογικής Σχολής και η κατάρτιση σ΄αυτή τη σχολή των δασκάλων και θρησκευτικών λειτουργών που θα αναλάβουν καθήκοντα στα σχολεία και στις υπηρεσίες των μουφτείων. Η προσδοκία των μουσουλμάνων της Ελλάδας είναι η ίδρυση μια Θεολογικής Σχολής στην Κομοτηνή ως αντάλλαγμα για την επαναλειτουργία της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης.

Με ένα νομοσχέδιο που εγκρίθηκε στις 25 Σεπτεμβρίου 2014 στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων του Ελληνικού Κοινοβουλίου, συγκροτήθηκε για τα ιεροσπουδαστήρια στη Δυτική Θράκη μια επταμελής ελεγκτική επιτροπή με συμμετοχή και 2 χριστιανών κάτι το οποίο αντίκειται στα ρυθμιζόμενα στη Συνθήκη της Λωζάνης, δικαιώματα των μουσουλμάνων επί των θρησκευτικών θεμάτων. Στις 14 Νοεμβρίου 2014 ορίστηκαν τα μέλη της ελεγκτικής επιτροπής. Είναι άξιο προσοχής η παρουσία στην επιτροπή αυτή όχι των προσώπων που αναγνωρίζει η μειονότητα ως εκλεγμένους μουφτήδες αλλά των μουφτήδων της περιφέρειας που έχει διορίσει του η ελληνική κυβέρνηση.

Ζ.6 Επιτροπή *Διαφώτισης και* Κηρυγμάτων

Στη Δυτική Θράκη, στις κεντρικές και επαρχιακές υπηρεσίες των μουφτείων με σκοπό την σύνταξη και προγραμματισμό των κηρυγμάτων και για να διαφωτιστούν οι μουσουλμάνοι από θρησκευτική άποψη το 1970 συγκροτήθηκε η Επιτροπή Διαφώτισης και Κηρυγμάτων. Κατά την δεκαετία του 2000, αντί να εξασφαλιστεί η συνέχιση της λειτουργίας των ιεροσπουδαστηρίων ως ιδρύματα μέσης εκπαίδευσης και ως επίσημα ιερατικά λύκεια υποστήριξε το κλείσιμο των ιεροσπουδαστηρίων Κομοτήνης και Εχίνου και για αυτούς που επιθυμούσαν να γίνουν δάσκαλοι και θρησκευτικοί λειτουργοί πρότεινε να μεταβούν στη Τουρκία για σπουδές. Η Επιτροπή Διαφώτισης και Κηρυγμάτων δεν μπόρεσε να εξασφαλίσει το κλείσιμο των ιεροσπουδαστηρίων αλλά επιπλέον αντέδρασε και στην εισαγωγή των κοριτσιών για φοίτηση στα ιεροσπουδαστήρια και στο πλαίσιο αυτό εξέδωσε σχετικές αποφάσεις.

Η Επιτροπή Διαφώτισης και Κηρυγμάτων σήμερα υπό την ονομασία Σύλλογος Θρησκευτικών Λειτουργών Δυτικής Θράκης συνεχίζει τις δραστηριότητες της υπαγόμενη στον εκλεγμένο μουφτή Ιμπραχήμ Σερήφ. Μεταξύ των κυριότερων καθηκόντων του Συλλόγου είναι οργάνωση μαθημάτων κατήχησης Κορανίου, απασχόληση των θρησκευτικών λειτουργών, αποστολή ιμάμηδων σε περιοχές όπου τίθεται ανάγκη και μετά από αίτημα της

μειονότητας και σε περιοχές όπου υπάρχουν τεμένη παροχή υπηρεσίας κηρύγματος.

Οι υπηρεσίες κηρυγμάτων του Συλλόγου αν συγκριθούν με τις υπηρεσίες κηρυγμάτων στη Τουρκία μπορούμε να πούμε ότι είναι ανεπαρκείς από άποψη του αριθμού των κηρυγμάτων σε εβδομαδιαία βάση. Στην Τουρκία ένας ιεροκήρυκας είναι υποχρεωμένος να κάνει κήρυγμα σε τέσσερα διαφορετικά τεμένη, ενώ στη Δυτική Θράκη ο αριθμός αυτός περιορίζεται σε ένα κήρυγμα. Το αίτημα των μουσουλμάνων είναι να γίνονται κηρύγματα τακτικά και τις υπόλοιπες μέρες της εβδομάδας πέραν εκείνου που γίνεται την Παρασκευή πριν από την προεσευχή.

Αίτημα ορισμένων μουσουλμάνων είναι να επωφελούνται όσο το δυνατόν γίνεται περισσότερο από τα μέσα ενημέρωσης και προς το σκοπό αυτό ίδρυση ραδιοφωνικών σταθμών που εκπέμπουν στα FM και τηλεοπτικών καναλιών.

Η. ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΚΤΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Η.1. Η θρησκευτική ζωή στη Θεσσαλονίκη, λατρεία και χώροι λατρείας

Υπάρχουν πάνω από 5000 τουρκομουσουλμάνοι της Δυτικής Θράκης που έχουν μεταναστεύσει στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Ο αριθμός των μουσουλμάνων στη Θεσσαλονίκη μαζί με αυτούς που έχουν έρθει ως πρόσφυγες και μετανάστες είναι πάνω από 7.000. Αλλά στη Θεσσαλονίκη δεν υπάρχει κάποιο εκπαιδευτικό ίδρυμα που να παρέχει εκπαίδευση στους Τούρκους μουσουλμάνους στη μητρική τους γλώσσα. Το ίδιο ισχύει και για την θρησκευτική παιδεία. Το 2005 οι μουσουλμάνοι που ζούσαν στη Θεσσαλονίκη ίδρυσαν τον «Μορφωτικό και Πολιτισιτικό Σύλλογο Μουσουλμάνων Μακεδονίας Θράκης». Μέσω αυτού του συλλόγου οι μουσουλμάνοι αν και ζήτησαν την παραχώρηση ενός νεκροταφείου στην Θεσσαλονική για τον ενταφιασμό τους σύμφωνα με την μουσουλμανική πίστη, προς το παρόν δεν υπάρχει Μουσουλμανικό Νεκροταφείο στη Θεσσαλονίκη. Η μουσουλμανική κοινότητα υποχρεώνεται να μεταφέρει τους νεκρούς της στη Δυτική Θράκη και να τους κηδεύει εκεί. Ακόμα κι αυτό το γεγονός ενοχλεί τις ελληνικές αρχές. Για παράδειγμα τον Ιούνιο του 2014 στο αυτοκίνητο του Μορφωτικού Πολιτιστικού Συλλόγου Δυδιμοτείχου Έβρου που πήγε στον Αερολιμένα Θεσσαλονίκης να παραλάβει την σορό ενός μουσουλμάνου που απεβίωσε στην Θεσσαλονίκη, επιβλήθηκε από την αστυνομία πρόστιμο 5.000 ευρώ και κατασχέθηκαν οι πινακίδες του αυτοκινήτου. Η ποινή επιβλήθηκε με την δικαιολογία ότι το όχημα δεν ήταν αυτοκίνητο γραφείου κηδειών. Στη Θεσσαλονίκη εντός των τειχών από τα 70 και πλέον τζαμιά διατηρούνται μόνο δύο: το Χαμζά Μπέη Τζαμί και το Αλατζά Ιμαρέτ. Στη Θεσσαλονίκη, μαζί με το ανωτέρω αναφερθέντα τέμενος (Γενή Τζαμί) που βρίσκεται εκτός των τειχών, στη συνοικία Χαμιντιγιέ, υπάρχουν τρία τεμένη που συγκεντρώνουν τα

χαρακτηριστικά ενός τζαμιού. Από αυτά το Χαμζά Μπέη Τζαμί ανακαινίζεται εδώ και χρόνια. Το Αλατζά Τζαμί χρησιμοποιείται για εκθέσεις και άλλες πολιτιστικές δραστηριότητες. Ενώ στο Χαμιντιγιέ Τζαμί στεγάζεται το Αρχαιολογικό Μουσείο. Ο Σύλλογος Μουσουλμάνων Μακεδονίας Θράκης αγνωνίζεται να διατεθεί στην μειονότητα το Αλατζά Τζαμί. Αλλά μέχρι στιγμής δεν κατάφερε να το επιτύχει.

Το έτος 2014 στη Θεσσαλονίκη μπορούμε να μιλήσουμε για τρεις λατρευτικούς χώρους που είναι ανοικτοί για το κοινό. Εκ των οποίων ο ένας το Μεστζίτι του Οσμάνιγιε, το άλλο είναι το Αραβικό Μεστζίτι και το τελευταίο είναι το μεστζίτι εντός της Ορθόδοξης Θεολογικής Σχολής όπου τελούνται οι προσευχές της Παρασκευής.

Η.1.α. Το Μεστζίτι του Οσμάνιγιε

*Είναι ένα μεστζίτι που εγκαινίασε ο Σύλλογος Μουσουλμάνων Μακεδονίας Θράκης στη Θεσσαλονίκη το 2007. Σύμφωνα με τον ιδρυτή πρόεδρο του Συλλόγου τον Οσμάν Ισμαήλογλου, είναι ο χώρος που ακούστηκε για πρώτη φορά το εζάν (*πρόσκληση προς τους πιστούς για την προσευχή Σ.τ.Μ.) *από τότε που οι Οθωμανοί εγκατέλειψαν την πόλη. Το μεστζίτι καταλαμβάνει το μισό ενός υπογείου όπου στεγάζεται και το υπόλοιπο μισό αποτελεί το καφενείο και ταυχτόχρονα γραφείο του Συλλογου. Η κύρια είσοδος του μεστζιτιού επειδή πέφτει στην κατεύθυνση του κίμπλα (*είναι η κατεύθυνση προς την Κάαμπα στην Μέκκα κατά την οποία ο μουσουλμάνος πρέπει να στραφεί κατά την διάρκεια της προσευχής Σ.τ.Μ.) δεν είναι λειτουργική. Για το λόγο αυτό η προσέλευση στο μεστζίτι γίνεται από το καφενείο. Σε κάποιες εκδηλώσεις στο καφενείο επιτρέπεται και το κάπνισμα, το γεγονός ότι και η είσοδος στο μεστζίτι γίνεται μέσω του καφενείου κρίνεται ως κάτι που δεν αρμόζει σε ένα λατρευτικό χώρο όπως είναι το μεστζίτι.

Το μεστζίτι δεν είναι ανοικτό για προσευχές (ναμάζι) πέντε φορές την ημέρα. Ο εκλεγμένος μουφτής της Μουφτείας Κομοτηνής στέλνει με απόσπαση έναν ιμάμη για ένα έτος. Αφού περάσει ένα έτος οι ιμάμηδες αλλάζουν εκ περιτροπής. Το καθήκον του ιμάμη αρχίζει την Πέμπτη με τη βραδινή προσευχή και τελειώνει την Κυριακή το βράδυ με την εκτέλεση της νυχτερινής προσευχής. Στο αναφερόμενο χρονικό διάστημα το καθήκον του ιμάμη είναι η εκτέλεση της προσευχής της Παρασκευής και το σαββατοκύριακο εκτέλεση μιας σειράς προγραμμάτων που απευθύνονται προς τα παιδιά της μειονότητας. Το Κοράνι και το Μάθημα Θρησκευτικών Γνώσεων είναι τα πιο σημαντικά μαθήματα των εν λόγω προγραμμάτων.

Μια άλλη σημαντική εκδήλωση που πραγματοποιείται εντός του μεστζιτιού αλλά φαίνεται ως δραστηριότητα του συλλόγου, είναι τα μαθήματα τουρκικής γλώσσας. Δεν είναι σίγουρο κατά πόσο αναταποκρίνονται στις ανάγκες μητρικής γλώσσας των παιδιών της μειονότητας τα μαθήματα τουρκικής που διδάσκονται από άλλους λειτουργούς εκτός από τον ιμάμη.

Πρέπει να σημειωθεί ότι το Μεστζίτι του Οσμάνιγιε με την παρούσα του μορφή είναι τελείως ανεπαρκές στην κάλυψη των θρησκευτικών αναγκών

των μελών της μουσουλμανικής μειονότας που ζουν στη Θεσσαλονίκη. Τα καθήκοντα των ιμάμηδων που αποστέλλονται από τον εκλεγμένο μουφτή της Κομοτηνής περιορίζονται σε συγκεκριμένες μέρες της εβδομάδας. Υπάρχει ανάγκη για επαναπροσδιορισμό των καθηκόντων τους ούτως ώστε το μεστζίτι να μείνει ανοικτό για τις καθημερινές προσευχές (ναμαζί) που τελούνται πέντε φορές την ημέρα. Ευχή των μουσουλμάνων είναι ο επιφορτισμένος με τα συγκεκριμένα καθήκοντα ιμάμης να κρατάει το μεστζίτι έτοιμο για τις καθημερινές προσευχές ασχέτως αν υπάρχει προσέλευση πιστών ή όχι. Οι μουσουλμάνοι ζητάνε, αν τεθεί ανάγκη να γίνει απόσπαση ιμάμηδων υπό τον όρο της μόνιμης διαμονής στη Θεσσαλονίκη όσο διαρκεί ο χρόνος υπηρεσίας τους. Υπάρχει ανάγκη να διακοπεί η διασύνδεση του καφενείου με το μεστζίτι ή να μετατραπεί όλος ο υπόγειος όροφος σε μεστζίτι και με τον τρόπο αυτό η εκτέλεση των θρησκευτικών καθηκόντων να γίνεται με πιο ορθό τρόπο.

Η.1.β.Το Αραβικό Μεστζίτι

Δραστηριοποιείται υπαγόμενο στο Αραβικό Πολιτιστικό Κέντρο Θεσσαλονίκης. Είναι ο δεύτερος λατρευτικός χώρος στη Θεσσαλονίκη που είναι ανοιχτός για τους πιστούς. Οι θαμώνες του μεστζιτιού που βρίσκεται κάπου κοντά στην Λεωφόρο Τσιμισκή, είναι συνήθως μουσουλμάνοι που κατάγονται από διάφορες αραβικές χώρες. Το βασικό χαρακτηριστικό του Αραβικού Μεστζιτιού που βρίσκεται σε πιο κεντρικό σημείο σε σύγκριση με εκείνο του Οσμάνιγιε είναι ότι διατηρείται ανοιχτό για τις καθημερινές προσευχές που τελούνται πέντε φορές. Στις δραστηριότητες του κέντρου συγκαταλέγεται και η παροχή δείπνου ιφτάρ κατά τη διάρκεια του Ραμαζανιού.

Οι υπηρεσίες που αφορούν τα καθήκοντα ιμάμη του μεστζιτιού εκτελούνται από το Αραβικό Πολιτιστικό Κέντρο. Κανονικά τα καθήκοντα του ιμάμη εκτελούνται από εκείνους που έχουν τα απαραίτητα προσόντα αλλά κάποιες φορές παρατηρείται να ασκεί αυτά τα καθήκοντα και ο διευθυντής του κέντρου ο οποίος είναι γιατρός στο επάγγελμα.

Η.1. γ.Το Μεστζίτι της Παρασκευής

Το Μεστζίτι της Παρασκεύης που βρίσκεται στο υπόγειο της Ορθόδοξης Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, όπως γίνεται κατανοητό από την ονομασία του, εξυπηρετεί τους πιστούς μόνο για την προσευχή της Παρασκεύης. Το μεστζίτι που άνοιξε μετά από αίτημα του Μουσουλαμνικού Φοιτητικού Συλλόγου στην ουσία είναι μια βιβλιοθήκη. Σκεπάστηκαν τα ράφια της βιβλιοθήκης με κουρτίνες και αφού προστέθηκε μιχράμπ* και άμβωνας (minber) ο χώρος μετατράπηκε σε μεστζίτι. Παράλληλα με τους φοιτητές που σπουδάζουν στο πανεπιστήμιο, πρέπει να σημειωθεί ότι

* Ημικυκλική εσοχή που υπάρχει στο τείχος ενός ισλαμικού τεμένους το οποίο υποδεικνύει την *κίμπλα* (η κίμπλα είναι η κατεύθυνση προς την Κάαμπα στην Μέκκα).

οι ειδικότερα οι μουσουλμάνοι με καταγωγή από το Μπαγκλαντές είναι οι μοναδικοί θαμώνες του μεστζιτιού. Μπορούμε να πούμε πως το ενδιαφέρον των μουσουλμάνων από το Μπαγκλαντές προς το Μεστζίτι της Παρασκευής έχει σχέση με την καταγωγή του ιμάμη. Ο πρώην ιμάμης ήταν ένας μουσουλμάνος από το Μπαγκλαντές που έκανε διδακτορικό στη Τμήμα Βιολογίας με αντικείμενο έρευνας τις τοξίνες. Ο ιμάμης την Παρασκεύη έκανε κήρυγμα στην βεγγαλική γλώσσα και από την άλλη και τα δύο κηρύγματα από άμβωνος τα έκανε στα αραβικά. Η ομάδα από το Μπαγκλαντές όταν άνοιξε καινούργιο μεστζίτι λίγο πιο πάνω από το παλιό Τζαμί του Χορτάτς (Ροτόντας) έπαψαν να προσέρχονται οι Μπαγκλαντέζοι στο Μεστζίτι της Παρασκευής. Αφού άνοιξαν οι Μπαγκλαντέζοι καινούργιο μεστζίτι, αυτό προκάλεσε μεγάλη απώλεια στο ποίμνιο του Μεστζιτιού της Παρασκευής. Παλιά οι πιστοί δεν χωρούσαν και πλημμύριζαν οι διάδρομοι ενώ τώρα μετά δυσκολίας σχηματίζονται δύο σειρές προσευχόμενων. Το πιο μεγάλο μειονέκτημα του Μεστζιτιού της Παρασκευής είναι ότι τις ημέρες που η Παρασκεή τυχαίνει να είναι επίσημη αργία παραμένει κλειστό και το μεστζίτι. Κατόπιν αιτήματος του Συλλόγου Μουσουλμάνων Φοιτητών και εφόσον γνωστοποιείται εκ των προτέρων, ενδέχεται να διατηρηθεί ανοιχτό το μεστζίτι για την προσευχή της Παρασκευής ακόμα και τις μέρες που τυχαίνει να συμπέσει η Παρασκευή σε επίσημη αργία.

Η.1.δ. Το αίτημα νεκροταφείου των μειονοτικών μουσουλμάνων και η Μητρόπολη Θεσσαλονίκης

Το αίτημα των μουσουλμάνων της μειονότητας που ζουν εκτός Δυτικής Θράκης για ίδρυση νεκροταφείου δεν βρίσκει ανταπόκριση από τις τοπικές αυτοδιοικήσεις. Συνεπώς δεν είναι δυνατόν να ενταφιαστεί στον τόπο του θανάτου του ένας μουσουλμάνος που αποβιώνει εκτός Δυτικής Θράκης. Είναι υποχρεωτικό να μεταφερθεί στη Δυτική Θράκη. Στο θέμα της απόκτησης νεκροταφείου, τα επίμονα αιτήματα των μουσουλμάνων που ζουν στη Θεσσαλονίκη δια μέσου του Μουσουλμανικού Συλλόγου Μακεδονίας για νεκροταφείο και τέμενος μέχρι στιγμής δεν βρήκε θετική ανταπόκριση. Οι υποσχέσεις που δίνονται προφορικά δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν εξαιτίας των φοβερών πιέσεων του κόσμου και της εκκλησίας. Για παράδειγμα ο Δήμαρχος Θεσσαλονίκης που πραγματοποίησε επίσημη επίσκεψη στην Αυστραλία το 2014 μετά από την υπόσχεση που δόθηκε από την τοπική αυτοδιοίκηση για παραχώρηση νεκροταφείου, με το αιτιολογικό ότι έδωσε υπόσχεση στην μειονότητα για νεκροταφείο πετροβολήθηκε από μια ομάδα φανατικών Ελλήνων που ζούσαν εκεί.

Η σκληρή δήλωση στην οποία προέβη ο Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Άνθιμος για το Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης που σχεδιαζόταν να ανοίξει εντός του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, εξαφανίζει την τάση των τοπικών αυτοδιοικήσεων να ανταποκριθούν θετικά στα δίκαια αιτήματα των μειονοτήτων, τουλάχιστον επιβραδύνει την πραγμάτωση των αξιώσεών τους. Στο πλαίσιο αυτό η τελευταία παρέμβαση της εκκλησίας μπορεί να ερμηνευτεί

ως μη επικύρωση εκ μέρους της εκκλησίας των πολιτικών που ακολουθούν προς τις θρησκευτικές μειονότητες η κυβέρνηση, η τοπική αυτοδιοίκηση και τα πανεπιστήμια. Διότι η Εκκλησία είναι ενοχλημένη από το μεστζίτι που διατηρείται ανοιχτό εντός του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου για τις προσευχές της Παρασκευής και από το Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης που επρόκειτο να ανοίξει στο πανεπιστήμιο όπως έχει προαναναφερθεί. Επίσης η ίδια Εκκλησία έχει ενοχληθεί και από την παραχώρηση με άδεια του Δήμου Θεσσαλονίκης, του Γενή Τζαμί για τις προσευχές του μπαϊραμιού.

Η.2. Η θρησκευτικός βίος στην Αθήνα και οι λατρευτικοί χώροι

Στο θέμα της αναγνώρισης θρησκευτικών δικαιωμάτων προς τις μειονότητες, είναι ολοφάνερο ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία ανέκαθεν βρίσκεται σε αντιπαράθεση με τις εκλεγμένες κυβερνήσεις. Δίπλα στις κυβερνήσεις που στο πλαίσιο της ιδιότητας του μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσπαθούν να ασκήσουν πολιτικές που τείνουν να αναγνωρίσουν τα δικαιώματα των μειονοτήτων, μπορούμε να μιλήσουμε για την παρουσία θρησκευτικών οργανισμών όπως της Ορθόδοξης Εκκλησίας που απορρίπτει ριζικά αυτές τις πολιτικές και των κομμάτων που βασίζονται στην εθνική ταυτότητα όπως είναι η Χρυσή Αυγή. Για παράδειγμα αν και στην Αθήνα ζουν περίπου ένα εκατομμύριο μουσουλμάνοι ακόμα δεν υπάρχει ένα τζαμί για εκτέλεση θρσηκευτικών καθηκόντων. Στο κέντρο της Αθήνας από τα τριάντα οθωμανικά τζαμιά, τα διατηρηθέντα τεμένη του Φετχιγιέ και του Ντιζντάρ Μουσταφά Πασά, αν και έχουν δυνατότητα να καλύψουν εν μέρει τις λατρευτικές ανάγκες των μουσουλμάνων, στο παρασκήνιο της διατήρησής τους κλειστά ή χρησιμοποίησής τους για άλλους σκοπούς δεν θα λάθος να αναζητηθεί η Ορθόδοξη Εκκλησία.

Δεν είναι δυνατόν να ισχυριστούμε ότι τα εκατοντάδες μεστζίτια που άνοιξαν στους υπόγειους ορόφους οι μουσουλμάνοι που ζουν στην Αθήνα και κατά πλειονότητα προέρχονται από το Πακιστάν, το Μπαγκλαντές, τις αραβικές και διάφορες αφρικανικές χώρες, πληρούν τους όρους υγιεινής. Επιβάλλεται να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατόν η ανέγερση του τεμένους που σχεδιάζεται η οικοδόμησή του στην Αθήνα και να γλιτώσουν οι μουσουλμάνοι από τα ανθυγιεινά και ανάερα υπόγεια των πολυκατοικών. Οι μουσουλμάνοι προσδοκούν τόσο από την Τουρκία όσο και από τις άλλες χώρες, ίσως στα πλαίσια της αμοιβαιότητας να εντείνουν τις πρωτοβουλίες τους ενώπιον της Ελλάδας. Οι μουσουλμάνοι, αναμένουν, η Διεύθυνση Θρησκευτικών Υποθέσεων της Τουρκίας με ένα πρωτόκολλο που θα υπογραφεί μεταξύ των δύο χρόνων, να συμπεριλάβει στις θρησκευτικές υπηρεσίες που εκτελεί στο εξωτερικό την επικράτεια της Ελλάδας που βρίσκεται εκτός Δυτικής Θράκης.

Είναι αλήθεια ότι η Ελλάδα δεν βλέπει με θετικό μάτι την παρέμβαση των τρίτων χωρών στις θρησκευτικές υπηρεσίες των μειονοτήτων. Αν με διμερείς συμφωνίες δεν είναι δυνατόν να γίνει παρέμβαση στις θρησκευτικές υπηρεσίες των μουσουλμάνων που διαβιώνουν εκτός Δυτικής Θράκης, τότε

τίθεται ανάγκη οι μουφτείες Κομοτηνής, Ξάνθης, Διδυμοτείχου και ακόμα της Ρόδου να ασχοληθούν περισσότερο με τους μουσουλμάνους που ζουν εκτός της περιοχής ευθύνης τους (δυτική και νότια Ελλάδα) και να αναπτύξουν σοβαρές μελέτες για τα θέματα λατρείας και την θρησκευτική παιδεία τους.

Η. 3. Μουσουλμάνοι Ρόδου- Κω και Δωδεκανήσων, Κρήτης και Περιφέρειας Αττικής

Το ελληνικό κράτος μονάχα τους μουσουλμάνους Τούρκους που ζουν στη Δυτική Θράκη, τους αναγνωρίζει επίσημα ως μειονότητα. Στην Ελλάδα εκτός από την μουσουλμανική μειονότητα που ζει στην Δυτική Θράκη, στην υπόλοιπη επικράτεια της χώρας ζουν μουσουλμάνοι που αριθμητικά είναι πολύ πιο περισσότεροι από αυτούς. Οι μουσουλμάνοι αυτοί βρίσκονται στην περιφέρεια Αττικής με επίκεντρο την Αθήνα, στη Ρόδο-Κω και Δωδεκάνησα, την Κρήτη, την Πελοπόννησο και σκορπισμένοι γενικά σε διάφορες περιοχές της Ελάδας.

Στη Ρόδο, την Κω και στα Δωδεκάνησα ζουν 6000 μουσουλμάνοι με μητρική γλώσσα τα τουρκικά. Αυτήν την κοινότητα που έχει τα ίδια πολιτιστικά χαρακτηριστικά με την επίσημη μουσουλμανική και τουρκική μειονότητα στη Δυτική Θράκη, το ελληνικό κράτος δεν την αναγνωρίζει επισήμως. Η αιτιολογία είναι ότι τα εν λόγω νησιά ενσωματώθηκαν στην ελληνική Επικράτεια μετά την υπογραφή της Συνθήκης της Λωζάνης. Όμως στην Συνθήκη δεν χρησιμοποιείται η έκφραση «Μουσουλμάνοι της Δυτικής Θράκης» αλλά η φράση «Μουσουλμάνοι της Ελλάδας». Για το λόγο αυτό οι τουρκομουσουλμάνοι της Ρόδου-Κω και Δωδεκανήσων θεωρούν ότι αδικούνται και πως πρέπει να υπαχθούν στην Συνθήκη της Λωζάνης. Το δικαίωμα εκπαίδευσης στην τουρκική γλώσσα που είχαν παλιότερα οι τουρκομουσουλμάνοι της Ρόδου απαγορεύτηκε το 1972 και τα ελληνικά σχολεία κατέστησαν για τους μουσουλμάνους τα μοναδικά σχολεία όπου μπορούν να φοιτήσουν. Στη Ρόδο υπάρχουν 14 τζαμιά. Αλλά μόνο το Τζαμί του Ιμπραχήμ Πασά διατηρείται ανοιχτό για τις μεσημεριανές προσευχές και την προσευχή της Παρασκευής. Το Τζαμί του Σουλεϊμάνιγιε που χρησιμοποιείται ως μουσείο, ανοίγει με ειδική άδεια από το 2010 για τις προσευχές του Ραμαζάν και του Κουρμπάν Μπαϊράμ. Το Τζαμί του Γκέρμε στην Κω είναι ανοιχτό για τις καθημερινές (πέντε φορές τελούμενες) προσευχές. Το Τζαμί του Ντεφτερντάρ Ιμπραχήμ Πασά που βρίσκεται στην πόλη της Κω είναι ανοίγει μόνο για τις προσευχές της Παρασκευής. Η κοινότητα αυτή παραπονιέται για το δικαίωμα του οργανώνεσθαι και της μη αναγνώρισης της τουρκικής ταυτότητάς της. Τερματίστηκαν οι δραστηριότητες του «Τουρκικού Συλλόγου Ρόδου» που είχε ιδρυθεί το 1912 και ο σύλλογος παύει να λειτουργεί το 1987. Η κοινότητα αυτή που δεν μπόρεσε να οργανωθεί στην Ελλάδα, το πέτυχε αυτό στην Σμύρνη ιδρύοντας τον Πολιτιστικό Σύλλογο Αλληλεγγύης Τούρκων της Ρόδου, Κω και Δωδεκανήσων. Το 2014 πρόεδρος του συλλόγου αυτού είναι ο καθηγητής Μουσταφά Καϊμακτσή. Η τουρκομουσουλμανική κοινότητα Ρόδου διαμηνύει ότι την περίοδο της Ιταλικής κατοχής, πριν από τον Β΄ Παγκόσμιο

Πόλεμο, τα δικαιώματα που είχαν για εκπαίδευση στην τουρκική γλώσσα, έχουν καταργηθεί και ότι τα υφιστάμενα σχολεία έχουν κλείσει, ότι δεν μπορούν να ασκήσουν σε ικανοποιητικό επίπεδο τα θρησκευτικά τους δικαιώματα, ότι τα οθωμανικά βακούφια που κληρονόμησαν από τους προγόνους τους ή έχουν γίνει αντικείμενο σφετερισμού ή χρησιμοποιούνται πέραν από το σκοπό για τον οποίο έχουν διατεθεί και πως ζώντας ανάμεσα στους Έλληνες που αποτελούν την πλειονότητα υφίστανται μια πολιτιστική αφομοίωση μέσα σε ένα περιβάλλον καταπίεσης και μίσους. Στις 23 Φεβρουαρίου 2014 στη Ρόδο άγνωστος ή άγνωστοι αφού έσκισαν τα φύλλα του Κορανίου τα πέταξαν στο μουσουλμανικό νεκροταφείο. Ο Πρόεδρος του Συλλόγου Μουσουλμάνων Ρόδου Μουσταφά Σέιχ, δήλωσε ότι φύλλα του Κορανίου σκορπίστηκαν μαζί με φυλλάδια του ρατσιστικού, ναζιστικών καταβολών κόμματος Χρυσή Αυγή και ότι έκαναν καταγγελία στην αστυνομία για να βρεθούν οι δράστες. Οι τουρκομουσουλμάνοι Ρόδου, Κω και Δωδεκανήσων υποστηρίζουν ότι εκείνοι που τους αφαιρέθηκε η ελληνική ιθαγένεια δεν έχουν αποκατασταθεί, ότι το ελληνικό κράτος στα παιδιά εκείνων που έχουν μεταναστεύσει στην Τουρκία δημιουργεί δυσκολίες στο θέμα της ιθαγένειας όταν γεννιούνται εκεί. Εξέθεσαν αυτά τα προβλήματά τους στο 59^{ο} Συνέδριο της Ομοσπονδιακής Ένωσης Ευρωπαϊκών Λαών (FUEN) που πραγματοποιήθηκε 7 με 11 Μαϊου 2014 στην πόλη Flensburg της Γερμανίας. Οι Τούρκοι της Ρόδου με σκοπό να κάνουν γνωστά τα προβλήματά τους διοργάνωσαν Συμπόσιο Τούρκων Ρόδου και Κω στο Πανεπιστήμιο Ege την 1^{η} με 2^{α} Οκτωβρίου 2014. Στις Ευρωεκλογές που διεξάχθηκαν στις 25 Μαϊου 2014 στην Ελλάδα, ο δάσκαλος τουρκικών Τζαχίτ Οσμάν με την αιτιολογία ότι στήριξε ανοιχτά το κόμμα Φιλίας, Ισότητας και Ειρήνης που είναι γνωστό ως κόμμα που ίδρυσαν οι τουρκομουσουλμάνοι που ζουν στην Ελλάδα τέθηκε υπό κράτηση τρεις φορές από την αστυνομία.

Στην Κρήτη ζουν μουσουλμάνοι που ο αριθμός τους φτάνει τους 5000. Οι περισσότεροι από τους μουσουλμάνους αυτούς είναι αραβικής καταγωγής. Υπό την προεδρία του Celal el-Hatib ιδρύθηκε στο Ηράκλειο ο Σύλλογος Αραβικής Ένωσης Κρήτης. Ο σύλλογος αυτός ζήτησε από το Δήμο Ηρακλείου την παραχώρηση ενός νεκροταφείου για τους μουσουλμάνους στην Κρήτη. Για να ανταποκριθεί στο αίτημα αυτό ο Δήμος υπολόγισε έξοδα εργολαβίας 1,5 εκ. ευρώ και θα παραχωρούνταν ένας χώρος όπου θα ενταφιάζονταν 50 μουσουλμάνοι. Όμως δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστεί κάποια συγκεκριμένη πληροφορία για το αν πράγματι ολοκληρώθηκε αυτό το νεκροταφείο όπως υποσχέθηκε ο Δήμος και αν δόθηκε προς χρήση.

Στην Ελλάδα την μεγαλύτερη ομάδα μουσουλμάνων αποτελούν αυτοί που ζουν στην περιφέρεια Αττικής που συμπεριλαμβάνει και την πρωτεύουσα Αθήνα. Το μεγαλύτερο μέρος αυτών μουσουλμάνων αποτελείται από εκείνους που προέρχονται από τα Βαλκάνια, την Νότια Ασία, την Νοτιοανατολική Ασία, τη Μέση Ανατολή και την Βόρεια Αφρική. Στην Έκθεση του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ για τις Θρησκευτικές Ελευθερίες στην Ελλάδα το 2013, με καταγωγή από την Αλβανία, το Πακιστάν, το Αφγανιστάν, το Μπαγκλαντές, το

Ιράκ, τη Συρία και τη Νότια Αφρική ο αριθμός τους κυμαίνεται από 500.000 έως 700.000. Ενώ στην έκθεση που συντάχθηκε το 2014 αυτός ο αριθμός αναφέρεται ως 300.000. Οι εν λόγω μουσουλμάνοι αποτελούνται επί πλείστον από άτομα που βρίσκονται σε καθεστώς αλλοδαπών εργατών και νόμιμων μεταναστών. Τα αιτήματα αυτών των μουσουλμάνων να θεωρηθούν από θρησκευτική άποψη επίσημη μειονότητα όπως οι τουρκομουσουλμάνοι στην Ελλάδα απορρίπτεται από το ελληνικό κράτος. Εντούτοις με το νόμο που ψηφίστηκε την 1 Οκτωβρίου 2014 (Ν.4301/2014) αυτή όμαδα μουσουλμάνων μαζί με τις άλλες θρησκευτικές μειονότητες που ανήκουν σε άλλες θρησκείες ή είναι οπαδοί άλλων αιρέσεων όπως οι καθολικοί, οι μορμόνοι, οι μάρτυρες του Ιεχωβά, οι σαηεντολόγοι, οι αθεϊστές, οι μπαχάι, οι Χάρε Κρίσνα, οι αγνωστικιστές, οι παλαιοημερολογίτες και προστεστάντες, απόκτησαν το δικαίωμα να ανοίξουν λατρευτικούς χώρους, να ιδρύσουν ιδιωτικά σχολεία, ευαγή ιδρύματα και μη κερδοσκοπικές οργανώσεις. Τον Μάιο του 2014 τα υπουργεία Παιδείας και Θρησκευμάτων, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και το υπουργείο Υγείας εξέδωσαν μια κοινή εγκύλιο σύμφωνα με την οποία για την αναγνώριση των χώρων λατρείας πρέπει να ληφθεί άδεια από τις αρμόδιες τοπικές πολεοδομικές υπηρεσίες και σε περίπτωση που ο χώρος λατρείας τηρεί τους κανονισμούς που υπαγορεύονται από την τοπική αυτοδιοίκηση, τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας τότε μπορεί να χορηγηθεί άδεια λειτουργίας. Επιπλέον το βιογραφικό του επικεφαλής της θρησκευτικής κοινότητας που αιτείται χώρο λατρείας είναι υποχρεωτικό να κατατεθεί στο υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Για κάθε καινούργιο χώρο λατρείας πρέπει να ληφθεί ξεχωριστή άδεια. Οι επικεφαλής των θρησκευτικών ομάδων εξέφρασαν την άποψη ότι η εφαρμοζόμενη πρακτική στην ουσία είναι περιορισμός της θρησκευτικής ελευθερίας με διοικητική πράξη. Το ελληνικό κράτος διέθεσε δωρεάν στους μουσουλμάνους που ζουν στην Αθήνα, τους λατρευτικούς χώρους που ζήτησαν για άσκηση θρησκευτικών καθηκόντων για το διάστημα του μήνα του Ραμαζανιού. Εντούτοις οι αστυνομικές αρχές συνεχίζουν να κλείνουν τα μεστζίτια που δεν διαθέτουν άδεια και εκείνα που έχουν ανοίξει σε σε χώρους που δεν τηρούν τους κανόνες ασφαλείας.

Οι μουσουλμάνοι στην Αθήνα έχουν εκφράσει την ενόχλησή τους επειδή στην περιοχή της Αττικής όπου ζουν δεν έχουν νεκροταφείο και τζαμί. Λόγω του ότι ο Δήμος Αθηναίων δεν παραχωρεί χώρο νεκροταφείου για τους μουσουλμάνους, συνεχίζουν να μεταφέρουν τους νεκρούς τους στην Δυτική Θράκη που απέχει περίπου 750 χιλιόμετρα και να τους ενταφιάζουν εκεί. Επίσης εις βάρος των μουσουλμάνων που ζουν στην Αθήνα παρατηρούνται ρατσιστικές επιθέσεις και διακρίσεις. Στις 17 Οκτωβρίου 2014 έξω από το κτίριο του Ελληνο-αραβικού Επιμορφωτικού Πολιτιστικού Κέντρου άγνωστοι άφησαν κεφάλι γουρουνιού και στην είσοδο του κτιρίου γράψανε αντιμουσουλμανικά συνθήματα. Στην αγωγή που ασκήθηκε με την αιτιολογία ότι το τζαμί που επιθυμούν να ιδρύσουν οι μουσουλμάνοι στην Αθήνα είναι παράνομο, το Συμβούλιο της Επικρατείας στις 14 Ιουλίου 2014 απέρριψε την

προσφυγή κατά της ανέγερσης του τεμένους και επικύρωσε το ύψους 1.1 εκατ. ευρώ κονδύλιο που διατέθηκε για το έργο. Σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας η ανέγερση του τεμένους είναι υποχρεωτική βάσει του Συντάγματος της Ελλάδας και των διεθνών συνθηκών. Παρόλο ότι έχουν ολοκληρωθεί οι διοικητικές πράξεις που αφορούν την ανέγερση του τεμένους δεν κατέστη δυνατόν να ξεκινήσουν οι εργασίες εντός του έτους 2014. Ο Άρης Σπηλιωτόπουλος που ήταν υποψήφιος από το Κόμμα της Νέας Δημοκρατίας για το Δήμο Αθηναίων στις 2 Απριλίου 2014 γνωστοποίησε ότι σε περίπτωση που εκλεγεί θα προσφύγει σε δημοψήφισμα για το τέμενος που πρόκειται να ανεγερθεί στην Αθήνα. Η Αθήνα τερμάτισε το 2014 ως μοναδική πρωτεύουσα στην Ευρώπη που δεν διαθέτει τέμενος.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Το 2014 με τους νόμους που ψηφίστηκαν στην Ελλάδα παρατηρήθηκαν θετικές εξελίξεις στο θέμα της απόκτησης της ελληνικής ιθαγένειας από τους πρόσφυγες. Το ίδιο ισχύει και για τον καινούριο νόμο που αφορά την αναγνώριση ως θρησκείας των διάφορων δοξασιών και το δικαίωμα του οργανώνεσθαι. Όμως η Ελλάδα, συνέχισε και το 2014 την πολιτική της μη αναγνώρισης της εθνικής ταυτότητας της τουρκομουσουλμανικής μειονότητας που ζει στη Δυτικής Θράκη και παρά τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων συνέχισε να ασκεί την πολιτική της που οι απαρχές της εκτείνονται ως την εποχή της χούντας. Παρόμοιες πολιτικές εφαρμόστηκαν με πιο αυστηρό τρόπο και εναντίον των Τούρκων της Ρόδου-Κω και Δωδεκανήσων που λογίζονται μόνο στο πλαίσιο των ατομικών δικαιωμάτων. Επιπλέον στην Ελλάδα, εκτός της Δυτικής Θράκης και πιο συγκεκριμένα στη περιοχή της Αττικής με επίκεντρο την Αθήνα υπάρχει ένας μουσουλμανικός πληθυσμός που υπάγεται σε καθεστώς νόμιμου πρόσφυγα και μετανάστη και αριθμητικά είναι πολαπλάσιος από την μουσουλμανική μειονότητα της Δυτικής Θράκης. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς ο συνολικός αριθμός των μουσουλμάνων που ζουν στην Ελλάδα υπερβαίνει το ένα εκατ. Πρέπει να επισημανθεί ότι υπάρχουν σοβαρά προβλήματα στην άσκηση των προστατευόμενων με τη Συνθήκη της Λωζάνης μειονοτικών δικαιωμάτων των τουρκομουσουλμάνων που ζουν στην Δυτική Θράκη, ότι οι οικογένειες μουσουλμάνων που έχουν μεταναστεύσει σε άλλες πόλεις της Ελλάδας στερούνται από θεμελιώδη δικαιώματα όπως της παροχής θρησκευτικής παιδείας και διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας στα παιδιά τους, της ίδρυσης των νεκροταφείων και χώρων λατρείας για άσκηση των θρησκευτικών καθηκόντων τους, της ίδρυσης, διαχείρησης και ελέγχου των μειονοτικών σχολείων και πως επιβάλλεται πλέον η αναγνώριση των προαναφερθέντων και παρεμφερών δικαιωμάτων και στην μουσουλμανική μειονότητα που ζει εκτός των ορίων της Θράκης, στην υπόλοιπη Ελλάδα.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ /ΣΥΜΒΑΝ
11 Ιουνίου 2008	Η υπογραφή από την Ελλάδα της Συνθήκης της Λισαβόνας που θεωρείται το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα.
Δεκέμβριος 2009	Η θέση σε ισχύ της Συνθήκης της Λισσαβόνας κατέστησε τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων το θεμέλιο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος
20 Φεβρουαρίου 2013	Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Εσωτερικών 537.237 μετανάστες ζουν στην Ελλάδα νόμιμα.
Φεβρουάριος 2013	Στη Δυτική Θράκη με την αιτιολογία ότι ο αριθμός των μαθητών είναι ανεπαρκής, 12 μειονοτικά σχολεία έκλεισαν.
Αύγουστος 2013	Το ελληνικό κράτος κατά παράβαση της Συνθήκης της Λωζάνης αποκτά το δικαίωμα διορισμού στα τεμένη ιμάμηδων/ιεροδιδασκλαών και αφαιρείται από την μουσουλμανική μειονότητα το δικαίωμα ορισμού των ιμάμηδών της που ίσχυε από το 1923.
1 Ιανουαρίου 2014	Πραγματοποιείται επίθεση από αγνώστους στο νεκροταφείο Καχβετζή στην Κομοτηνή και κάποιες ταφόπετρες αφαιρούνται από τη θέση τους και κάποιες καταστρέφονται.
7 Ιανουαρίου 2014	Η θέση σε ισχύ του "Νόμου 240 Ιμάμηδων» μετά από αναμονή έξι ετών.
10 Ιανουαρίου 2014	Η ανάληψη καθηκόντων από τους πρώτους ιεροδιδάσκαλους σύμφωνα με το "Νόμο 240 Ιμάμηδων".
15 Ιανουαρίου 2014	Η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας ανακοίνωσε ότι η εφαρμογή των πακέτων διαρθρωτικών αλλαγών της Τρόικα περιορίζει τα δικαιώματα των εργατών και βλάπτει το δικαίωμα συλλογικής σύμβασης.
16 Ιανουαρίου 2014	Το δικαστήριο της Αθήνας τιμώρησε έναν χρήστη του Facebook με 10 μήνες φυλάκιση λόγω του ότι κοροϊδεύει έναν νεκρό ιερέα αλλά η ποινή διακόπηκε επειδή άσκησε έφεση.
22 Ιανουαρίου 2014	Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων 2014 υπέγραψε συμφωνία συνεργασίας με το Εβραϊκό Μουσείο στην Θεσσαλονίκη.
Ocak 2014	Ένας δημοσιογράφος καταδικάστηκε με πρόστιμο 10.000 ευρώ επειδή πρόσβαλε ένα μοναστήρι και τον μοναχό.
11 Φεβρουαρίου 2014	με ένα νόμο που ψήφισε το Κοινοβούλιο, οι διαδικασίες για παροχή πληροφοριών σχετικά με την δίκη και οι υπηρεσίες μετάφρασης θεσμοθετήθηκαν.
20 Φεβρουαρίου 2014	Το Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο της Ελλάδας έστειλε προειδοποίηση στους μειονοτικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς με το αιτιολογικό ότι στις εκπομπές που μετέδιδαν στα ελληνικά δεν τηρούσαν την αναλογία που υπαγορευόταν από το νόμο.
23 Φεβρουαρίου 2014	Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ανακοίνωσε ότι θα εφαρμόζεται ξανά ο νόμος του 1998 ο οποίος προβλέπει την απασχόληση στον δημόσιο τομέα ατόμων με ειδικές ανάγκες σε ποσοστό 5%.
23 Φεβρουαρίου 2014	Στη Ρόδο άγνωστοι αφού έσκισαν φύλλα από το Κοράνι, το ιερό βιβλίο των μουσουλμάνων και τις πέταξαν στην είσοδο του νεκροταφείου.
26 Φεβρουαρίου 2014	Ο Δήμος Αθηναίων καταργεί το υποχρεωτικό τεστ HIV σε όσους αποτείνονται για κοινωνική βοήθεια .

26 Φεβρουαρίου 2014	Ενώ μόνο ο Υπουργός Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Πρόνοιας είχε το δικαίωμα να επικυρώνει την απόφαση ομαδικής απόλυσης στον ιδιωτικό τομέα, αυτό έχει μεταφερθεί στο επταμελές Ανώτατο Επιχειρησιακό Συμβούλιο του υπουργείου
Φεβρουάριος 2014	Η Ένωση Δικαστών δηλώνει ότι μόνο στα Διοικητικά Δικαστήρια υπάρχουν 399.000 υποθέσεις που περιμένουν απόφαση και ότι πιθανός χρόνος για έκδοση απόφασης προβλέπεται να είναι μεταξύ 2.5 με 5 χρόνια.
Φεβρουάριος 2014	Για την εξέταση των καταγγελιών σε περιστατικά κακομεταχείρισης εις βάρος μεταναστών, προσφύγων και Ρομά καθίσταται αρμόδιος ο Συνήγορος του Πολίτη.
Φεβρουάριος 2014	Ο εισαγγελέας ζήτησε από το τηλεοπτικό κανάλι MEGA να σταματήσει την μετάδοση σχετικά με μια λέμβο που μετέφερε μετανάστες, με το σκεπτικό ότι θα βλάψει την έρευνα που ήδη διεξάγεται, ωστόσο το εν λόγω κανάλι μετέδωσε αυτό το πρόγραμμα.
Φεβρουάριος 2014	Η οριστικοποίηση της ποινής εις βάρος του τέως υπουργού Μεταφορών.
Φεβρουάριος 2014	Κατάρτιση σχεδίου για τον εκτοπισμό των Ρόμα που διαμένουν στην περιοχή Χαλανδρίου όμως με την προειδοποίηση της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ αυτό το σχέδιο αναβάλλεται.
4 Μαρτίου 2014	Το υπουργείο Οικονομικών ανακοίνωσε ότι θα υπάρχει αφορολόγητο στις περικοπές φόρων για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.
14 Μαρτίου 2014	Το πρόσωπο που διορίστηκε ως μουεζίνης στο χωριό Μέγα Δέρειο σύμφωνα με το Ν. 4115/2013 όταν δεν έγινε αποδεκτός από τους κατοίκους του χωριού, με επέμβαση της αστυνομίας καταβλήθηκε προσπάθεια επιβολής του μουεζίνη στους κατοίκους του εν λόγω χωριού.
Μάρτιος 2014	Δημοσιεύθηκε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα από τη Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
Μάρτιος 2014	Ο αλβανικής καταγωγής κρατούμενος στις φυλακές Νιγρίτας Σερρών İlia Karelli έχασε τη ζωή του μετά από βασανιστήρια των σωφρονιστικών υπαλλήλων.
Μάρτιος 2014	Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησαν από τους υπευθύνους την βελτίωση των συνθηκών στις φυλακές και τα κρατητήρια.
Μάρτιος 2014	Η ανακοίνωση ότι στην Ελλάδα το 63% του πληθυσμού είναι χρήστης του Ίντερνετ.
Μάρτιος 2014	Αναγνώριση δικαιώματος ελληνικής ιθαγένειας στους Εβραίους που γεννήθηκαν εντός της ελληνικής Επικράτειας και απώλεσαν την ιθαγένειά τους, εφόσον γεννήθηκαν εώς την 9η Μαΐου του 1945.
2 Απριλίου 2014	Η Οργάνωση των Γιατρών Χωρίς Σύνορα ανακοίνωσε ότι οι άσχημες συνθήκες κράτησης στην Ελλάδα επιδρούν αρνητικά στην υγεία των κρατουμένων.
2 Απριλίου 2014	Ο τέως υπουργός Άμυνας της Ελλάδας κρίθηκε ένοχος για διαφθορά.
2 Απριλίου 2014	Ο Άρης Σπηλιωτόπουλος που ήταν υποψήφιος από το Κόμμα της Νέας Δημοκρατίας για το Δήμο Αθηναίων γνωστοποίησε ότι σε περίπτωση που εκλεγεί θα προσφύγει σε δημοψήφισμα για το τέμενος που πρόκειται να ανεγερθεί στην Αθήνα.
	Μια ομάδα αποτελούμενη από 60 περίπου άτομα πραγματοποίησε πορεία στο κέντρο της πόλης κρατώντας ελληνικές και ναζιστικές

5 Απριλίου 2014	σημαίες και φωνάζοντας συνθήματα. Το γκρουπ που στη συνέχεια ήρθε μπροστά από το Τουρκικό Προξενείο της Κομοτηνής και έξω από την Ένωση Τουρκικής Νεολαίας Κομοτηνής φώναξε συνθήματα όπως «Έξω οι Τούρκοι από τη Θράκη» και εν συνεχεία μοίρασε ρατσιστικά και αντιτουρκικά φυλλάδια.
	Άγνωστοι άφησαν γουρουνοκεφαλές έξω από το μεστζίτι της συνοικίας Άβαντος της Αλεξανδρούπολης, πρωτεύουσας του νομού Έβρου.
13 Απριλίου 2014	Ο Ahmet Kurt που ήταν υποψήφιος από το Κόμμα ΣΥΡΙΖΑ για το Περιφερειακό Συμβούλιο Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης, μετά από δημιοσίευση φωτογραφίας του στην εφημερίδα του Κομμουνιστικού
23 Απριλίου 2014	Κόμματος Ελλάδας «Ριζοσπάστης», με τον αρχηγό ενός κόμματος από τη Τουρκία, ακυρώθηκε η υποψηφιότητά του.
Απρίλιος 2014	Οι κατάδικοι των φυλακών όπου κρατούνται τρόφιμοι με HIV- θετικό, τον Φεβρουάριο και Απρίλιο αρνήθηκαν για λίγες μέρες την φαρμακευτική αγωγή με την αιτιολογία της ανεπάρκειας του νοσηλευτικού προσωπικού και υλικών υγιεινής.
Απρίλιος 2014	Ο εισαγγελέας του Ανώτατου Δικαστηρίου διέταξε όλους τους εισαγγελείς να απαγορεύουν την χρήση των βίντεο και κασετών που αποκτήθηκαν παράνομα ως αποδεικτικά στοιχεία.
Απρίλιος 2014	Σύμφωνα με τα δεδομένα του Ταμείου Κοινωνικής Ασφάλισης το 38% τον εργαζομένων της χώρας δεν έχουν κοινωνική ασφάλιση.
Απρίλιος 2014	Οι επιστάτες στον τομέα της γεωργίας πυροβόλησαν εναντίον 35 μεταναστών εργατών επειδή ζητούσαν τους μισθούς τους που δεν πληρώθηκαν.
Απρίλιος 2014	Αρχίζει η εκπαίδευση επαγγελματικής κατάρτισης σε άτομα με προβλήματα όρασης και ακοής σε δύο ινστιτούτα που ιδρύθηκαν με την υποστήριξη του κράτους.
7-11 Μαΐου 2014	Στο 59^{ο} Συνέδριο της Ομοσπονδιακής Ένωσης Ευρωπαϊκών Λαών (FUEN) που πραγματοποιήθηκε το διάστημα 7 με 11 Μαΐου 2014 στην πόλη Flensburg της Γερμανίας οι τουρκομουσουλμάνοι της Ρόδου-Κω και Δωδεκανήσων εξέθεσαν τα προβλήματά τους .
23 Μαΐου 2014	Το ελληνικό υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων με απόφασή του που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ στις 23 Μαΐου 2014, ανακοίνωσε ότι λόγω του μειωμένου αριθμού των μαθητών τους, θα κλείσουν από το επόμενο έτος συνολικά 18 μειονοτικά σχολεία εκ των οποίων τα 14 βρίσκονται στην Ροδόπη, τα 3 στην Ξάνθη και ένα σχολείο στον Έβρο.
25 Μαΐου 2014	Στις Ευρωεκλογές το Κόμμα Φιλίας, Ισότητας και Ειρήνης στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης με ποσοστό ψήφων των 12,28 % έγινε το τρίτο κόμμα, ενώ στη Δυτική Θράκη που συμπεριλαμβάνει τους νομούς Ροδόπης και Ξάνθης ήρθε πρώτο κόμμα, αλλά λόγω του πλαφόν του 3% που εφαρμόζεται στην Επικράτεια δεν μπόρεσε να στείλει αντιπροσώπους στο Ευρωκοινοβούλιο.
25 Μαΐου 2014	Ο δάσκαλος τουρκικών Cahit Mustafa από τη Ρόδο, με το αιτιολογικό ότι κατά τη διάρκεια των ευρωεκλογών έδωσε υποστήριξη στο Κόμμα Φιλίας, Ισότητας και Ειρήνης συνελήφθη τρεις φορές από την αστυνομία.

Μάιος 2014	Τα υπουργεία Παιδείας και Θρησκευμάτων, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και το υπουργείο Υγείας εξέδωσαν μια κοινή εγκύλιο σύμφωνα με την οποία για την αναγνώριση των χώρων λατρείας πρέπει να ληφθεί άδεια από τις αρμόδιες τοπικές πολεοδομικές υπηρεσίες και σε περίπτωση που ο χώρος λατρείας τηρεί τους κανονισμούς που υπαγορεύονται από την τοπική αυτοδιοίκηση, τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας τότε μπορεί να χορηγηθεί άδεια λειτουργίας.
Μάιος 2014	Οι άντρες ιδιωτικής ασφάλειας, ενός επιχειρηματία που ενεπλάκη σε τροχαίο, άσκησαν βία σε φωτορεπόρτερ που φωτογράφιζε το συμβάν. Οι δημοσιογράφοι υποστήριξαν ότι μετά την καταγγελία του συμβάντος στην αστυνομία, οι αστυνομικοί τους συνέλαβαν, κατάσχεσαν τις κάμερες τους και έσβησαν τα αρχεία.
Μάιος 2014	Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Υπουργείου το 23% των εργαζομένων εργάζονται αδήλωτοι.
Μάιος 2014	Η μήνυση που κατέθεσαν οι δάσκαλοι των σχολείων και οι εργαζόμενοι στο μετρό για την κατάργηση της πολιτικής επιστράτευσης απορρίφτηκε από το Συμβούλιο της Επικρατείας.
Ιούνιος 2013	Στην διαδικασία έναρξης της έγκρισης των διατυπώσεων των προσφύγων, η δικαιοδοσία αξιολόγησης των αιτήσεων ασύλου των μεταναστών στην πρώτη χώρα που εισήλθαν ενώ ανήκε στην αστυνομία στη συνέχεια μεταβιβάστηκε σε μια αυτόνομη υπηρεσία που αποτελείται από πολίτες υπό το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Ασφάλειας του Πολίτη.
10 Ιουνίου 2014	Τις διαφημίσεις της 10ης τιμητικής παρέλασης των LGBT στις 10 Ιουνίου 2014, αρνήθηκε να τις λάβει το Μετρό της Αθήνας.
10 Ιουνίου 2014	Η κυβέρνηση συνασπισμού της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ σχηματίστηκε με πρωθυπουργό τον Αντώνη Σαμαρά.
11 Ιουνίου 2014	Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας ο αριθμός των αδήλωτων παιδιών εργατών υπολογίζεται στους 100.000.
18 Ιουνίου 2014	Σύμφωνα με την έκθεση του Ινστιτούτου Εργασίας, με πλειονότητα στον τομέα τουρισμού, παρατηρούνται αυξήσεις παραβιάσεων στα εργατικά δικαιώματα όπως: η καταβολή των υπερωριών με κουπόνια σουπερμάρκετ (δωροεπιταγή), αντί μισθού παροχή φαγητού και διαμονής, καθυστέρηση καταβολής των μισθών μέχρι και ένα χρόνο, μη καταβολή των πρόσθετων επιδομάτων, καταβολή μισθών μερικής απασχόλησης σε αυτούς που εργάζονται με πλήρη απασχόληση και απασχόληση 30 ημερών δίχως δικαίωμα αργίας Σαββατοκύριακου.
24-25 Ιουνίου 2014	Διοργανώθηκε δόθηκε σεμινάριο γενοκτονίας στους διδασκάλους που ήρθαν από την Ζάκυνθο.
27 Ιουνίου 2014	Η κυβέρνηση κατέθεσε νόμο βάσει του οποίου αυτοί που γνωρίζουν και παραβλέπουν τα σχετικά επεισόδια βίαιης κράτησης και απαγωγής, αυτοί που επιτίθενται και παροτρύνουν σε έγκλημα, τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης.
27 Ιουνίου 2014	Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη ανακοίνωσε ότι μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2014 ο αριθμός των μεταναστών που τους δόθηκε η δυνατότητα επιστροφής στις πατρίδες τους αυξήθηκε κατά 33%.

29 Ιουνίου 2014- 22 Αυγούστου 2014	Μεταξύ 29 Ιουνίου και 22 Αυγούστου στην Αθήνα και στην Θεσσαλονίκη έγιναν 5 επιθέσεις εναντίον των LGBT.
30 Ιουνίου 2014	Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στη Δυτική Θράκη και οι οποίες ανήκουν στην μουσουλμανική τουρκική μειονότητα με επιστολές που έστειλαν στο ελληνικό τμήμα της Διεθνούς Αμνιστείας γνωστοποίησαν τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων εις βάρος τους.
Ιούνιος 2014	Ο Συνήγορος του Πολίτη κατά την εγγραφή παιδιών των μεταναστών στα μητρώα, ζήτησε ταυτοχρόνως να γίνει και η εγγραφή ενός μέλους της οικογένειας μεταναστών.
Ιούνιος 2014	Με την τροποποίηση του νόμου, η εκμετάλλευση παιδιών, η παιδική πορνογραφία, τα εγκλήματα που διαπράττονται με την χρήση προσβάσιμης επικοινωνίας και τεχνολογίας γνώσης επιφέρουν ποινή ισόβιας κάθειρξης και μέχρι 500.000 ευρώ πρόστιμο.
Ιούνιος 2014	*Στο αυτοκίνητο του Μορφωτικού Πολιτιστικού Συλλόγου Δυδιμοτείχου Έβρου που πήγε στον Αερολιμένα Θεσσαλονίκης να παραλάβει την σορό ενός μουσουλμάνου που απεβίωσε στην Θεσσαλονίκη, επιβλήθηκε από την αστυνομία πρόστιμο 5.000 ευρώ και κατασχέθηκαν οι πινακίδες του αυτοκινήτου.*
Ιούνιος 2014	Οι υπάλληλοι των φυλακών έκαναν στάση εργασίας για να διαμαρτυρηθούν για τον μεγάλο αριθμό κρατουμένων.
1 Ιουλίου 2014	Οι άδειες παραμονής σε εκείνους που έρχονται εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν γίνει ευκολότεροι με τον καινούριο νόμο που ψηφίστηκε.
3 Ιουλίου 2014	Στον τομέα της γεωργίας 800 ξένοι εργάτες κατέβηκαν σε απεργία λόγω των απάνθρωπων συνθηκών εργασίας και την ρατσιστική συμπεριφορά των αστυνομικών.
14 Ιουλίου 2014	Σύμφωνα με το νόμο που ψηφίστηκε, σε περίπτωση που οι βουλευτές κριθούν ένοχοι ενώπιον των δικαστηρίων θα χάσουν τα προνόμια που τους παραχωρεί η βουλευτική ιδιότητα.
27 Ιουλίου 2014	Στο χωριό Δίκελα (Dikilitaş) του νομού Έβρου το μεγάφωνο του τεμένους αφαιρέθηκε από τη θέση του κατά τη διάρκεια της εκφώνησης το εζανιού (κάλεσμα σε προσευχή).
Ιούλιος 2014	Οι ΗΠΑ, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του 2014 υπολογίζουν τον πληθυσμό της Ελλάδας στα 10.8 εκατ.
Ιούλιος 2014	Φωτορεπόρτερ που επιχειρούσε να καταγράψει την δίκη της Χρυσής Αυγής υπέστη ξυλοδαρμό από τα μέλη του κόμματος, διαμαρτυρήθηκε επειδή η αστυνομία δεν επενέβη.
Ιούλιος 2014	Η εταιρεία παιχνιδιών «JUMBO» άνοιξε μαγαζί στην περιοχή του Ιάσμου (Yassıköy) της Δυτικής Θράκης, λαμβάνοντας υπόψη τον μουσουλμανικό –τουρκικό πληθυσμό της περιοχής σε κάποια σημεία του καταστήματος υιοθέτησε πινακίδες που εμπεριείχαν στα τουρκικά και στα ελληνικά τις εκφράσεις «Έξοδος, Ταμεία- Çıkış, Kasalar». Η κίνηση «Πρωτοβουλία των Πολιτών Θράκης» αντέδρασε και ζήτησε να δοθεί τέλος στην πρακτική αυτή.
Ιούλιος 2014	Ο Δήμος Θεσσαλονίκης υπό την προϋπόθεση ότι θα ισχύει μόνο για την προσευχή του Μπαϊράμ στην γιορτή του Ραμαζανιού έδωσε για δέυτερη φορά άδεια για προσευχή στο Γενή Τζαμί.

Ιούλιος 2014	Στην αγωγή που ασκήθηκε με την αιτιολογία ότι το τζαμί που επιθυμούν να ιδρύσουν οι μουσουλμάνοι στην Αθήνα είναι παράνομο, το Συμβούλιο της Επικρατείας απέρριψε την προσφυγή κατά της ανέγερσης του τεμένους και επικύρωσε το ύψους 1.1 εκατ. ευρώ κονδύλιο που διατέθηκε για το έργο.
24 Αυγούστου 2014	Τα μέλη του «Πατριωτικού Ελληνικού Συλλόγου» μοίρασαν στην αγορά της Κομοτηνής και στις γειτονιές που ζούσαν οι Τούρκοι φυλλάδια με αντιτουρκικό, φασιστικό και ρατσιστικό περιεχόμενο.
25 Αυγούστου 2014	Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά με τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα, έχει συμπεριληφθεί στην έκθεση του 2014 για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην Ελλάδα του Αμερικανικού Υπουργείου Εξωτερικών.
5 Σεπτεμβρίου 2014	Ψηφίστηκε στο ελληνικό Κοινοβούλιο ο νόμος που ενδυνάμωνε τις αντιρατσιστικές ρυθμίσεις και παράτεινε τη διάρκεια προφυλάκισης εκείνων που διαπράττουν εγκλήματα μίσους.
9 Σεπτεμβρίου 2014	Ο νόμος για την Καταπολέμηση του Ρατσισμού που θεσπίστηκε.
9 Σεπτεμβρίου 2014	Σύμφωνα με τον αντισημιτικό και κατά τον διακρίσεων νόμο που νομοθετήθηκε, ορίζεται ποινή φυλάκισης από 3 μήνες μέχρι 3 χρόνια, πρόστιμο από 5.000 έως 50.000 Ευρώ και αποχή από τα πολιτικά δικαιώματα από 1 έως 5 έτη σε όσους προτρέπουν την βία με βάση το χρώμα, φυλή, θρησκεία, εθνική καταγωγή, φύλο, σωματική αναπηρία, και σεξουαλικές προτιμήσεις.
16 Σεπτεμβρίου 2014	Περιορισμοί σε εκφράσεις που κάνουν διάκριση με βάση την εθνική και θρησκευτική καταγωγή των ατόμων και δηλώσεις που προτρέπουν σε μίσος και βία. Αυτή η διάταξη εφαρμόστηκε στην δίκη της Χρυσής Αυγής κόμμα που κλείνει προς ρατσισμό και φασισμό.
18 Σεπτεμβρίου 2014	Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στη Δυτική Θράκη και οι οποίες ανήκουν στην μουσουλμανική τουρκική μειονότητα με επιστολή που έστειλαν στην Πρεσβεία των Η.Π.Α. στην Αθήνα (Ελλάδα) γνωστοποίησαν τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων εις βάρος τους.
25 Σεπτεμβρίου 2014	Με ένα νομοσχέδιο που εγκρίθηκε στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων του Ελληνικού Κοινοβουλίου, συγκροτήθηκε για τα ιεροσπουδαστήρια στη Δυτική Θράκη μια επταμελής ελεγκτική επιτροπή με συμμετοχή και 2 χριστιανών κάτι το οποίο αντίκειται στα ρυθμιζόμενα στη Συνθήκη της Λωζάνης, δικαιώματα των μουσουλμάνων επί των θρησκευτικών θεμάτων.
30 Σεπτεμβρίου 2014	Ο Cengiz Ömer, ο εκδότης και αρχισυντάκτης της εφημερίδας Millet που εκδιδόταν στην Δυτική Θράκη, στην δίκη εξαιτίας ενός άρθρου του που υπερασπιζόταν τη λειτουργία Μουσουλαμανικού Τουρκικού Νηπιαγωγείου, καταδικάστηκε σε 6 μήνες φυλάκιση με τριετή αναστολή από το Τριμελές Εφετείο Θράκης.
30 Σεπτεμβρίου 2014	Με την υπ΄αριθ. 3128 επερέτωση από 30 Σεπτεμβρίου 2014 των βουλευτών της περιοχής που κατατέθηκε στη Βουλή τονίζεται ότι το 2014 κατά τον υπολογισμό του μέσου όρου της βαθμολογίας για την εισαγωγή στο πανεπιστήμιο των μαθητών του Μειονοτικού Λυκείου (Celal Bayar) Κομοτηνής και του Μειονοτικού Λυκείου (Muzaffer Salihoğlu) Ξάνθης δεν λαμβάνεται υπόψη ο προφορικός βαθμός και αυτό αποτελεί αδικία για τους μαθητές της μειονότητας.

Σεπτέμβριος 2014	Αλλαγές στους νόμους κατά του Ρατσισμού και η άρνηση του Ολοκαυτώματος κρίθηκε παράνομη. Στην Θεσσαλονίκη και στην Λάρισα, έχουν παρατηρηθεί επιθέσεις κατά των Εβραϊκών νεκροταφείων.
Σεπτέμβριος 2014	Το ποσοστό ανεργίας μεταξύ των γυναικών είναι 29%. Καταγγελίες ότι οι απολύσεις γυναικών λόγω οικονομικής κρίσης έχουν αυξηθεί κατά 25%.
Σεπτέμβριος 2014	Στην αρχή του σχολικού έτους 2014 οι σχολικές αρχές δεν θέλησαν να κάνουν τις εγγραφές 20 παιδιών της μειονότητας στο δημοτικό με την αιτιολογία ότι δεν παρακολούθησαν προσχολική αγωγή. Μετά από παρέμβαση των τουρκικής καταγωγής βουλευτών της περιοχής, οι εγγραφές πραγματοποιήθηκαν τελικά εντός του Σεπτεμβρίου.
Σεπτέμβριος 2014	Αν και η σχολική περίοδος ξεκινάει τον Σεπτέμβριο σε πολλά μειονοτικά σχολεία τα τουρκικά σχολικά βιβλία δεν αποστέλλονται στα σχολεία πριν από την πρωτοχρονιά. Για παράδειγμα στο 2ο Μειονοτικό Δημοτικό Σχολείο Κομοτηνής τα τουρκικά βιβλία της 1ης τάξης, εντός τους έτους 2014 δεν εστάλησαν.
Σεπτέμβριος 2014	Με την αύξηση των ρατσιστικών επιθέσεων που οργάνωσε κυρίως το ρατσιστικό και φασιστικό κόμμα της Χρυσής Αυγής, ψηφίστηκε νέος νόμος εγκλήματος μίσους.
1 Οκτωβρίου 2014	Στον νόμο 4301/2014 ψηφίστηκε στο Κοινοβούλιο στις 1 Οκτωβρίου 2014 και στο 13. άρθρο του νόμου για το Νομικό Καθεστώς των Ενώσεων Θρησκευτικών Κοινοτήτων Ελλάδας, ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης έχουν απαριθμηθεί μία προς μία οι εκκλησίες του Καθολικού Δόγματος στην Ελλάδα.
1 Οκτωβρίου 2014	Με το νόμο που ψηφίστηκε οι μουσουλμανικές ομάδες στην Ελλάδα μαζί με τις άλλες θρησκευτικές μειονότητες που ανήκουν σε άλλες θρησκείες ή είναι οπαδοί άλλων αιρέσεων όπως οι καθολικοί, οι μορμόνοι, οι μάρτυρες του Ιεχωβά, οι σαηεντολόγοι, οι αθεϊστές, οι μπαχάι, οι Χάρε Κρίσνα, οι αγνωστικιστές, οι παλαιοημερολογίτες και προστεστάντες, απόκτησαν το δικαίωμα να ανοίξουν λατρευτικούς χώρους, να ιδρύσουν ιδιωτικά σχολεία, ευαγή ιδρύματα και μη κερδοσκοπικές οργανώσεις.
1-2 Οκτωβρίου 2014	Στο Πανεπιστήμιο Ege διοργανώθηκε Συμπόσιο Τούρκων Ρόδου Κω και Δωδεκανήσων.
4 Οκτωβρίου 2014	Το αίτημα των μουσουλμάνων της Θεσσαλονίκης που αναγνωρίζουν τους εκλεγμένους μουφτήδες, με σκοπό τη παραχώρηση τεμένους για την προσευχή του Κουρμπάν Μπαϊράμ, δεν έγινε αποδεκτή από το υπουργείο και το Δήμο Θεσσαλονίκης.
17 Οκτωβρίου 2014	Έξω από το κτίριο του Ελληνο-αραβικού Επιμορφωτικού Πολιτιστικού Κέντρου άγνωστοι άφησαν κεφάλι γουρουνιού.
17 Οκτωβρίου 2014	Έξω από το κτίριο του Ελληνο-αραβικού Επιμορφωτικού Πολιτιστικού Κέντρου άγνωστοι άφησαν κεφάλι γουρουνιού. Και έγραψαν αντιμουσουλμανικά συνθήματα στην είσοδο.
22 Οκτωβρίου 2014	Οι ελληνικές Αρχές δεν έδωσαν άδεια στον νομάρχη του Edirne Dursun Ali Şahin να επισκεφτεί το τέμενος του Μπαγιεζήτ που βρίσκεται στο Διδυμότειχο.
31 Οκτωβρίου 2011	Το Ελληνικό κράτος έχει δώσει άδεια παραμονής σε 587.102 άτομα.

Οκτώβριος 2014	Έχει διατυπωθεί στην έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας ότι τον μήνα Οκτώβριο 13 σωφρονιστικοί υπάλληλοι κατηγορήθηκαν με πρόκληση θανάτου και βασανιστηρίων.
Οκτώβριος 2014	Η σύλληψη του αναρχικού Νίκου Ρωμανού και η απεργία πείνας που ξεκίνησε για να μπορέσει να πάρει μέρος στις εξετάσεις του πανεπιστημίου που σπούδαζε και η επίτευξη του σκοπού του.
Οκτώβριος 2014	Δημοσιεύματα σύμφωνα με τα οποία πάνω από 300 έμειναν προφυλακσιμένοι για διάστημα παραπάνω από 18 μήνες.
Οκτώβριος 2014	Ανακοινώθηκε ότι μέχρι τον Οκτώβριο του 2014 μέσα σε ένα χρόνο οι επιθεωρήσεις που διενεργήθηκαν σε όλους τους κλάδους είναι 29.079.
Οκτώβριος 2014	Η κυβέρνηση ανέστειλε την πολιτική επιστράτευση που εφάρμοζε επί 20 μήνες.
Οκτώβριος 2014	Όπως έχει καταγραφεί στην έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του Οκτωβρίου 2014 υπάρχουν ισχυρισμοί ότι κυρίως στο κέντρο συλλογής προσφύγων στην Αμυγδαλέζα κατά την διάρκεια κράτησης δέρνουν, κτυπάνε με γροθιές, με γκλόπ και άλλα αντικείμενα τους πρόσφυγες.
13-17 Νοεμβρίου 2014	Στις φοιτητικές διαδηλώσεις η αστυνομία τήρησε σκληρή στάση προς τους διαδλωτές.
14 Νοεμβρίου 2014	Στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων του Ελληνικού Κοινοβουλίου, συγκροτήθηκε για τα ιεροσπουδαστήρια στη Δυτική Θράκη μια επταμελής ελεγκτική επιτροπή με συμμετοχή και 2 χριστιανών κάτι το οποίο αντίκειται στα ρυθμιζόμενα στη Συνθήκη της Λωζάνης, δικαιώματα των μουσουλμάνων επί των θρησκευτικών θεμάτων.
20 Νοεμβρίου 2014	Στην εφημερίδα «Gündem» επιβλήθηκε χρηματική ποινή 150.000 ευρώ από τα οποία τα 20.000 ευρώ άμεσα καταβλητέα, ενώ στην εφημερίδα «Millet» επιβλήθηκε χρηματική ποινή 120.000 ευρώ από τα οποία τα 30.000 άμεσα καταβλητέα. Επιβλήθηκε κατάσχεση στους τραπεζικούς λογαριασμούς και τα περιουσιακά στοιχεία της Hülya Emin, εκδότριας της εφημερίδας «Gündem» και του Cemil Kabza αρχισυντάκτη της ίδιας εφημερίδας, την ίδια μεταχείριση είχαν και ο Cengiz Ömer, εκδότης της εφημερίδας «Millet» και ο Bilal Bodur δημοσιογράφος της ίδιας εφημερίδας. Η εφημερίδα «Gündem» αν και προσέφυγε στον Άρειο Πάγο στις 20 Νοεμβρίου 2014 το Ανώτατο Δικαστήριο επικύρωσε την ποινή.
21 Νοεμβρίου 2014	Η εφημερίδα "Xanthinews" σχολίασε την επίσκεψη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τουρκικής Ένωσης Ξάνθης στον Δήμαρχο της κοινότητας Τοπείρου στο χωριό Έβλαλον της Ξάνθης.
27 Νοεμβρίου 2014	Η παύση της λειτουργίας της Ειδικής Παιδαγωγικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης.
27 Νοεμβρίου 2014	Με νομοθετική ρύθμιση που ψηφίστηκε στο ελληνικό Κοινοβούλιο και η οποία προβλέπει αλλαγές σε πολλούς νόμους που αφορούν στην μειονοτική εκπαίδευση, γνωστοποιείται ότι από το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 ιδρύεται Διδασκαλείο Εκπαιδευτικών Μειονοτικού Προγράμματος εντός του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης στην Αλεξανδρούπολη.

30 Νοεμβρίου 2014	Έγινε επίθεση με μολότωφ στο Τουρκικό Γενικό Προξενείο Θεσσαλονίκης.
Νοέμβριος 2014	Το ελληνικό υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ανακοίνωσε ότι στις Ελληνικές φυλακές υπάρχουν 11.988 κρατούμενοι.
Νοέμβριος 2014	Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ελληνικής Αρχής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στα Αστυνομικά τμήματα και στα κρατητήρια κρατούνται 800 άτομα
Νοέμβριος 2014	Σε όλη την επικράτεια το 21% των κρατουμένων έχουν κρατηθεί επί μεγάλο χρονικό διάστημα πριν την δίκη.
Νοέμβριος 2014	Περισσότεροι από 200 Σύριοι μετανάστες, μεταξύ των οποίων υπήρχαν και γυναικόπαιδα, που ζητούσαν άσυλο κατέβηκαν σε απεργία πείνας στην πλατεία Συντάγματος στο κέντρο της Αθήνας για να διαμαρτυρηθούν για την αργοπορία των διαδικασιών αποδοχής προσφύγων.
Νοέμβριος 2014	Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, τα παιδιά να κρατούνται στον ίδιο χώρο με τους μεγάλους και να συμπεριληφθούν στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.
Νοέμβριος 2014	Η ΜΚΟ το Χαμόγελο του Παιδιού δήλωσε ότι έλαβε 629 καταγγελίες αναφορικά με την εκμετάλλευση παιδιών και ότι αυτές οι καταγγελίες σχετίζονται με 1254 παιδιά.
Ιανουάριος-Νοέμβριος 2014	Το διάστημα Ιανουαρίου – Νοεμβρίου 2014 έχει οργανωθεί η επαναπροώθηση στην πατρίδα τους κια έξοδος από την Ελάδα 25.602 προσφύγων.
Νοέμβριος 2014	Ανακοινώθηκε ότι στα κέντρα άμεσης κλήσης και βοήθειας κατά της βίας κατά των γυναικών, από τον Μάρτιο του 2014 έως τον Νοέμβριο 2014 έχουν γίνει 184.000 κλήσεις.
Νοέμβριος 2014	Το Ελληνικό Κράτος εξυπηρετεί τους πολίτες που έχουν υποστεί ενδοοικογενειακή βία με κέντρα υποδοχής και κέντρα πληροφορίας υποστήριξης. Ανακοινώθηκε ότι 4035 γυναίκες επωφελήθηκαν από αυτά τα κέντρα.
Νοέμβριος 2014	Το 2014 στη Δυτική Θράκη σε 146 δημοτικά σχολεία, 2953 μαθητές και 2827 μαθήτριες συνολικά 5780 μαθητές φοιτούν σε μειονοτικά σχολεία που παρέχουν δίγλωσση εκπαίδευση.
Νοέμβριος 2014	Σύμφωνα με τα στοιχεία του Νοεμβρίου του 2014 στο Γυμνάσιο – Λύκειο που βρίσκεται στην Ξάνθη φοιτούν συνολικά 534 μαθητές, 225 αγόρια και 309 κορίτσια. Στο Μειονοτικό Γυμνάσιο- Λύκειο (Τζελάλ Μπαγιάρ) Κομοτηνής φοιτούν 699 μαθητές, 328 αγόρια και 366 κορίτσια.
5-6 Δεκεμβρίου 2014	Απαγόρευση διαδηλώσεων κατά την επίσκεψη τους στην Αθήνα της Γερμανίδας Καγκελαρίου και του Τούρκου Πρωθυπουργού Ahmet Davutoğlu.
15 Δεκεμβρίου 2014	Στο 2ο Μειονοτικό Δημοτικό Σχολείο Κομοτηνής τα τουρκικά βιβλία τη; 1ης τάξης ακόμα δεν έχουν παραδοθεί.
18 Δεκεμβρίου 2014	Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, Πολιτιστικός Σύλλογος Τούρκων Γυναικών Νομού Ροδόπης, Σύλλογος Νεολαίας Μειονότητας Νομού Έβρου και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Τούρκων Γυναικών Νομού Ξάνθης, προσέφυγαν για δεύτερη φορά στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και το γεγονός αυτό κοινοποιήθηκε στην

	ελληνική κυβέρνηση.
Δεκέμβριος 2014	Σύμφωνα με δημοσιεύματα στον τύπο 5 γυναίκες δολοφονήθηκαν από τους συζύγους ή τους φίλους τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ailin İsmail, *Yunanistan'da Azınlık Hakları: Batı Trakya Türk Azınlığı,* (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara 2012.

Amnesty International Report 2014/15, The State of the World's Human Rights, London 2015.

Batı Trakya Azınlığı Kültür ve Eğitim Şirketi

Batı Trakya Haber Ajansı: www.batitrakya.org

Birlik Gazetesi: www.birlikgazetesi.info

Dimetoka-Evros Müslümanları Eğitim ve Kültür Derneği

FUEN, Resolution zur Situation der Mindrhetenrechte in Griechenland anlässlich des FUEN Kongresses 2015 in Komotini/Gümülcine [FUEN KONGRE KARARLARI (2015)].

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, Δικαιώματα του Ανθρώπου Εθνικό Σχέδιο Δράσης, Αθήνα, 2014.

General Secretariat Transparency and Human Rights Hellenic Ministry of Justice, *Human Rights National Action Plan 2014-2016,* Atina 2014.

Greece 2013 Human Rights Report.

Greece 2013 International Religious Freedom Report.

Greece 2014 Human Rights Report.

Greece 2014 International Religious Freedom Report.

Gündem Gazetesi: ww.gundemgazetesi.com

http://dexiextrem.blogspot.com.tr

http://news.in.gr

http://thesecretrealtruth.blogspot.com

http://www.avgi.gr

http://www.elenakountoura.gr

http://www.hamogelo.gr

http://www.karfitsa.gr

http://www.neakriti.gr

http://www.tanea.gr

http://www.tovima.gr

https://left.gr

Human Rights Watch, World Report 2015, Events 2014.

Makedonya-Trakya Müslümanları Eğitim ve Kültür Derneği

Menschenrechte für Migranten und Flüchtlinge, Positionen und Forderungen von PRO ASYL, Interkulturellem Rat in Deutschland und Deutschem Gewekschftsbund (DGB) zur Bundestagswahl 2013 [GÖÇMEN VE SIĞINMACI HAKLARI RAPORU YUNANİSTAN KISIMLARI (2013) - Yayımlayan: DGB, INTERKULTURELLER RAT İN DEUTSCHLAND, PRO-ASYL].

Millet Gazetesi: www.millet.gr

Nuri Ali Tahir, *Minority Rights in Bulgaria and Greece and the Impact of European Integration*, Basılmamış Doktora Tezi, Trieste 2013.

Rapport de l'ECRI sur la Grèce, adopté 10 décembre 2014, publié 24 fevrier 2015.

State of te World's Minorities and Indigenous Peoples 2015, Events 2014.

Şimşek Esra, *Les droits des minorités musulmanes en Grèce et en Bulgarie: une étude comparative au regard du processus d'européanisation*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Varşova 2011-2012. (College d'Europe, Programme des études européennes interdisiplinaires)

Taraflarının Bakışıyla Lozan Uluslararası Sempozyumu, 9-10 Mayıs 2014, editörler C. Eraslan, C. Bayram, S. Açıkkaya, N. Erdem, İ.Ü. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, İstanbul 2015.

T.C. Dışişleri Bakanlığı: www.mfa.gov.tr

Tuncer Topur, *Yunan'la Sirtaki*, İstanbul: İleri Yayınları, 2014.

WEİSSBUCH der Minderheitenrechte, [Alman İç İşleri Bakanlığı ve Avrupa Komisyonu Azınlık Hakları Raporu (2014) Yunanistan Kısımları-Yayımlayan: Jugend Europaischer Volksgruppen için Alman İç İşleri Bakanlığı ve Avrupa Komisyonu Desteği ile].

Yunanistan Müslümanlar Birliği

ΠΑΡΑΤΗΜΑ ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Türkiya Büyük Millet Meclisi Hariciye Vekâleti Lozan Sulh Muahedenamesi
Mukavelat ve senedat-ı saire, 24 Temmuz 1339-1923
İstanbul Ahmet İhsan ve Şürekâsı Matbaacılık Osmanlı Şirketi, 1339
[Μεγάλη Τουρκική Εθνοσυνέλευση Υπουργείο Εξωτερικών, Συνθήκη Ειρήνης της Λωζάνης, 24 Ιουλίου 1339-1923]

فصل : ٣

اقلیتلرك حمایه‌سی

ماده : ٣٧

تورکیا ، ٣٨ دن ٤٤ ، قدر اولان ماده‌لرده مصرح احکامك قوانین اصلیه شکلنده طاتمسنی وهیچ برقانون ، برنظام وهیچ برمعامله‌ٔرسمیه‌نك بواحکامه مناقی ویا معارض اولمامسنی وهیچ برقانون، برنظام وهیچ برمعامله‌ٔرسمیه‌نك احکام مذکوره‌یه احراز تفوق ایتمه‌سنی تعهد ایدر .

ماده : ٣٨

تورك حکومتی، تولد، ملیت، لسان، عرق ویادین تفریق ایتمکسزین تورکیااهالیسنك کافه‌سنه حیات وحریتلرنجه حمایهٔ تامه وکامله بخش ایتمکی تعهد ایدر . تورکیانك بوتون اهالیسی انتظام عامه وآداب عمومیه ایله غیرقابل تألیف اولمایان هردین ، مذهب ویا اعتقادك کرك عمومی وکرك خصوصی صورتده سربستیٔ اجراسی حقنه مالك اوله‌جقلردر . غیرمسلم اقلیتلر ، بوتون تورك تبعه‌سنه تطبیق ایدیلن وتورك حکومتی طرفندن مدافعهٔ ملیه ویاانتظام عامه‌نك محافظه‌سی ایچون مملکتك هرطرفنده ویا برقسمنده اتخاذ ایدیلن تدابیرمحفوظ قالمق شرطیله ، سربستیٔ سیروسفر ومهاجرتدن تمامیله استفاده ایده‌جکلردر.

ماده : ٣٩

غیرمسلم اقلیتلره منسوب تورك تبعه‌سی ، مسلمانلرك استفاده ابتدکلری عینی حقوق مدنیه و سیاسیه‌دن استفاده ایده‌جکلردر .

تورکیانك بوتون اهالیسی دین تفریق ایدلمکسزین قانون نظرنده مساوی اوله‌جقلردر.

دین ، اعتقاد ویا مذهب فرقی هیچ بر تورك تبعه‌سنك حقوق مدنیه و سیاسیه‌دن استفاده‌سنه و بالخاصه خدمات عامه‌یه قبوله ، مأموریت و مراتبه نائلیتنه ویا مختلف مسالك و صنایعی اجرا ایتمسنه بر مانعه تشکیل ایتمیه‌جکدر .

بالعموم تورك تبعه‌سنك کرك مناسبات خصوصیه ویا تجاریه‌ده ، کرك دین ، مطبوعات ویا هرنوع نشریات خصوصنده وکرك اجتماعات عمومیه‌ده هرهانکی بر لسانی استعمال حقنه مالك اولملرینه قارشی هیچ بر قید وضع ایدلمیه‌جکدر .

لسان رسمی موجود اولمقله برابر ، تورکجه‌دن غیری لسان ایله متکلم بولنان تورك تبعه‌سنه محاکم حضورنده کندی لسانلرینی شفاهی صورتده استعمال ایده‌بیلملری ضمننده تسهیلات مناسبه ابراز اولنه‌جقدر .

Τρίτο Κεφάλαιο της Συνθήκης της Λωζάνης : Προστασία των Μειονοτήτων
Άρθρα 37, 38,39

ماده : ٤٠

غیر مسلم اقلیتلره منسوب اولان تورك تبعه‌سی حقوقاً و فعلاً دیکر تورك تبعه‌یه تطبیق ایدیلن عین معامله و تأمیناندن مستفید اوله‌جقلردر . بونلر بالخاصه ، مصرفلری کندیلرینه عائد اولمق اوزره هردرلو مؤسسات خیریه، دینیه ویا اجتماعیه‌نی ، هردرلو مکتب و سائر مؤسسات تعلیم و تربیه‌یی تأسیس ، اداره و مراقبه ایتمك وبورالرده کندی لسانلرینی سربستجه استعمال و آیین دینیلرینی سربستجه اجرا ایتمك خصوصلرنده مساوی حقوقه مالك اوله‌جقلردر .

ماده : ٤١

تدریسات عمومیه خصوصنده ، تورك حکومتی غیر مسلم تبعه‌نك مهم بر نسبت داخلنده متمکن اولدقلری شهرلر و قضالرده بو تورك تبعه‌سنك چوجقلرینك ابتدائی مکتبلرده کندی لسانلریله تحصیل ایتملرینی تأمین ضمننده تسهیلات مناسبه ابراز ایده‌جکدر . بو حکم تورك حکومتنك مذکور مکتبلرده تورك لسانك تدریسنی مجبوری قیلمسنه مانع اولمیه‌جقدر .

غیر مسلم اقلیتلره منسوب تورك تبعه‌سنك مهم نسبتده موجود اولدقلری شهرلرده ویا قضالرده دولت بودجه‌سی، بلدیه ویا سائر بودجه‌لر طرفندن تربیه ، دین ویا امر خیر مقصدیله تخصیص ایدیلن مبالغدن بو اقلیتلره‌ده حق بر حصه تأمین اولنه‌جقدر .

مبالغ مذکوره علاقه‌دار مؤسساتك صاحب صلاحیت ممثللرینه اعطا ایدیله‌جکدر .

ماده : ٤٢

تورك حکومتی غیر مسلم اقلیتلرك حقوق عائله ویا احکام شخصیه‌لری بحثنده بو مسائلك مذکور اقلیتلرك عرف و عادتلرنجه حل و فصل ایدلمسنه مساعد احکام وضعنه موافقت ایدر .

اشبو احکام تورك حکومتی ایله علاقه‌دار اقلیتلردن هربرینك مساوی مقداردە ممثللردن مرکب خصوصی قومیسیونلر طرفندن تنظیم اولنه‌جقدر . اختلاف وقوعنده تورك حکومتی ایله جمعیت اقوام مجلسی آوروپا حقوقشناسلری میانندن منتخب بر حکم علی‌الحکمی بالاتفاق تعیین ایده‌جکلردر .

تورك حکومتی مذکور اقلیتلره عائد کلیسالره ، حاورالره ، مزارلقلره و سائر مؤسسات دینیه‌یه هردرلو حمایه‌یی بخش ایلمکی تعهد ایدر . عینی اقلیتلرك حال حاضرده تورکیاده موجود اولان اوقافنه ومؤسسات دینیه وخیریه‌لرینه هردرلو تسهیلات ومساعدات اعطا اولنه‌جق وتورك حکومتی یکی مؤسسات دینیه وخیریه احداثی حقنده بوقبیل سائر مؤسسات خصوصیه‌یه تأمین ایدیلش اولان تسهیلات لازمه‌دن هیچ برینی دریغ ایتمیه‌جکدر .

ماده : ٤٣

غیرمسلم اقلیتلره منسوب تورك تبعه‌سی ، احکام دینیه‌لرینه مغایر ویا دینی آیینلرینی مخل هرهانکی بر معامله‌نك ایفاسنه مجبور طوتلمیه‌جقلری کبی استراحت اسبوعیه‌لری اولان کونده محکمه‌لرده اثبات وجود ایتمکدن ویاهرهانکی بر معامله‌ٔ قانونیه اجراسندن استنکاف ایتدکلرندن طولایی هیچ برحقلری ساقط اولمیه‌جقدر .

Τρίτο Κεφάλαιο της Συνθήκης της Λωζάνης : Προστασία των Μειονοτήτων
Άρθρα 40,41,42,43

مع مافيه بو حكم ، مذكور تورك تبعه‌يى انتظام عامه‌نك محافظه‌سى ايچون ديكر تورك تبعه‌يه تحميل ايديلن مجبوريتلردن آزاده قيلمايه‌جقدر .

مادە : ٤٤

تورکیا ، اشبو فصلك بوقاريكى مادەلرينك تورکیانك غير مسلم اقليتلرينه تعلق ايتديكى مرتبەده احكام مذكورەنك بين‌الملل منفعتى حائز تعهدات تشكيل ايتملرينى وجمعيت‌اقوامك كفالتى آلتنه وضع ايدلمرينى قبول‌ايلر . بونلر جمعيت اقوام مجلسنك اكثريتنك موافقتى اولمقسزين تعديل ايديلەميه‌جكلردر . بريتانيا ايمپراطورلغى ، فرانسه ، ايتاليا وژاپونيا ، جمعيت اقوام مجلسى اكثريتى طرفندن اشبو مواد حقنده اصولى دائرەسنده قبول ايديلەجك اولان هردرلو تعديلاتى رد ايتمەمكى معاهدۀ حاضره ايله تعهد ايلرلر .

تورکیا ، جمعيت اقوام مجلسى اعضاسندن هربرينك بو تعهداتدن هرهانكى برينه قارشى وقوعبولان تجاوزى ويا تجاوز تهديدينى مجلسك نظردقتنه عرضه‌صلاحيتدار اوله‌جغى ومجلسك ايجاب حاله‌كوره‌مناسب ومؤثرتلقى ايديله‌جك برصورت حركت اتخاذ وتعليمات اعطا ايدەبيله‌جكنى قبول ايدر .

بوندن باشقه تورکیا ، اشبو مواده متدائر حقوقى ويافعلى مسائلده تورك حكومتيله واضع الامضا ديكر دولتلردن برى ويا جمعيت اقوام مجلسى اعضاسندن ديكر بردولت بينده اختلاف افكار وقوعه كلديكى تقديرده اشبواختلافك ، جمعيت اقوام عهدنامه‌سنك ١٤ نجى مادەسى احكامنه نظراً بين‌الملل ماهيتى حائز بر اختلاف كبى تلقى ايدلسنى قبول ايدر . تورك حكومتى بو قبيلدن اولان هراختلافك ، ديكر طرف طلب ايتديكى تقديرده ، بين‌الملل عدالت محكمۀ دائمەسنه تودیعنى قبول ايدر . محكمۀ دائمەنك قرارى قابل استيناف اولمايوب جمعيت اقوام عهدنامەسنك اون اوچنجى مادەسى احكامى موجبنجه ويرلمش بر قرارك عينى قوت وحكمنى حائز اوله‌جقدر .

مادە : ٤٥

اشبو فصل احكامى ايله تورکیادە يولنان غيرمسلم اقليتلر حقنده طانينان حقوق ، يونانستان طرفندن كندى اراضيسنده يولنان مسلمان اقليت حقنده دخى طانتمشدر .

قسم : ٢

احكام ماليه

فصل : ١

ديون عموميۀ عثمانيه

مادە : ٤٦

اشبو فصله مربوط جدولده محرر ديون عموميۀ عثمانيه اشبو فصلده مندرج شرائط دائرەسنده تورکیا ايله

Τρίτο Κεφάλαιο της Συνθήκης της Λωζάνης : Προστασία των Μειονοτήτων
Άρθρα 44,45

1 Ιανουαρίου 2014. Επίθεση στο Νεκροταφείο Καχβετζή στην Κομοτηνή.
http://www.birlikgazetesi.info/haberler/8457-guemuelcne-qkahvec-mezarliignda-mezar-talarini-kirdilar.html

23 Φεβρουαρίου 2014. Στη Ρόδο το σχίσιμο των φύλλων του Κορανίου, Ιερού Βιβλίου των Πρακτορείο Ειδήσεων İhlas.

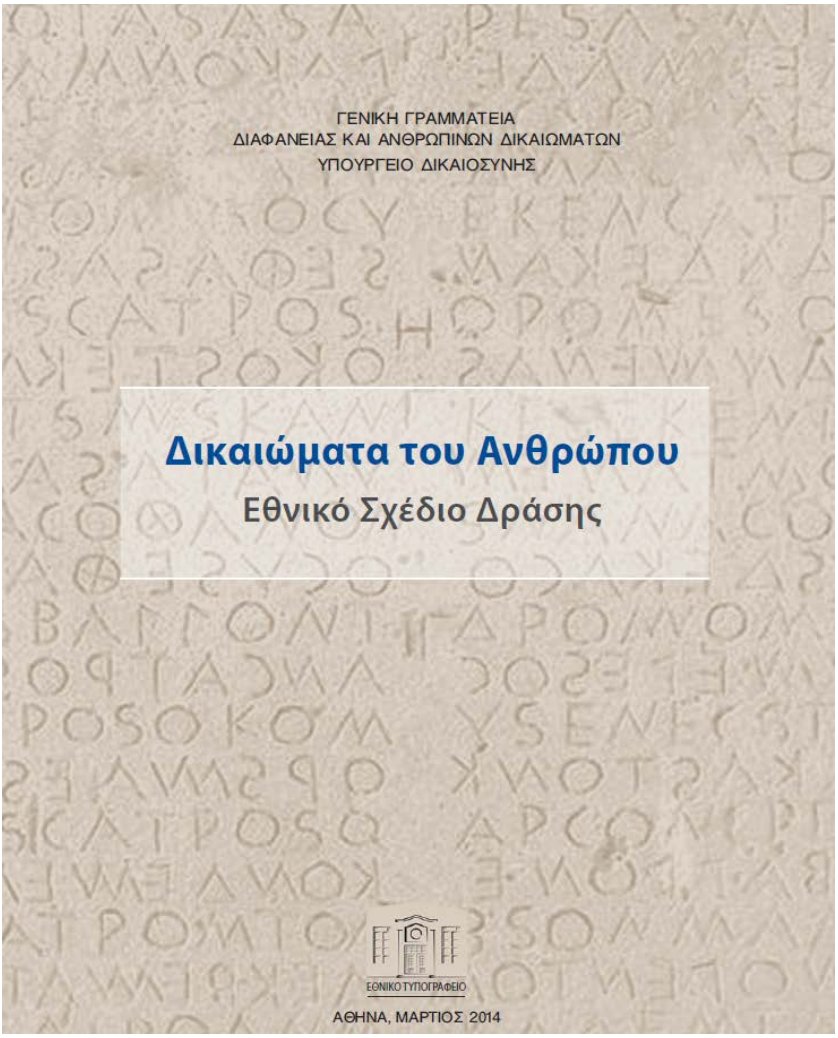

Μάρτιος 2014. Δημοσιεύθηκε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα από τη Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

13 Απριλίου 2014. άγνωστοι άφησαν γουρουνοκεφαλές έξω από το μεστζίτι της συνοικίας Άβαντος της Αλεξανδρούπολης.
http://www.birlikgazetesi.info/haberler/8897-dedeaacta-mescd-kapisina-domuz-kafasi-koydular.html

Temmuz 2014. Νομός Ροδόπης, Ίασμος, Κατάστημα της Jumbo και τουρκική πινακίδα. http://www.trakyaninsesi.com/haber/2033/yassikoy-jumbo-magazasindaki-turkce-levhalara-tepki.html

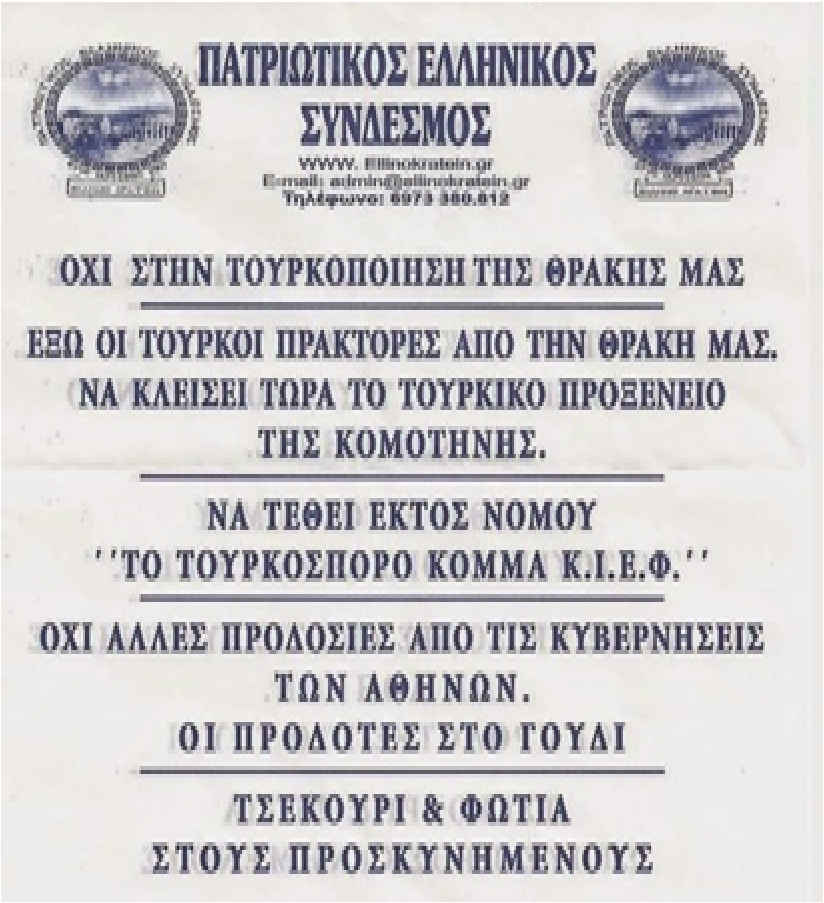

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

WWW. Ellinokratoin.gr
Email: admin@ellinokratoin.gr
Τηλέφωνο: 6973 560.612

ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΜΑΣ

ΕΞΩ ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΡΑΚΗ ΜΑΣ.
ΝΑ ΚΛΕΙΣΕΙ ΤΩΡΑ ΤΟ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ
ΤΗΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ.

ΝΑ ΤΕΘΕΙ ΕΚΤΟΣ ΝΟΜΟΥ
''ΤΟ ΤΟΥΡΚΟΣΠΟΡΟ ΚΟΜΜΑ Κ.Ι.Ε.Φ.''

ΟΧΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΟΔΟΣΙΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ
ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ.
ΟΙ ΠΡΟΔΟΤΕΣ ΣΤΟ ΓΟΥΔΙ

ΤΣΕΚΟΥΡΙ & ΦΩΤΙΑ
ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΕΝΟΥΣ

24 Αυγούστου 2014. Φυλλάδια με φασιστικό και ρατσιστικό περιεχόμενο του «Πατριωτικού Ελληνικού Συλλόγου»

17 Οκτωβρίου 2014. Έξω από το κτίριο του Ελληνο-αραβικού Επιμορφωτικού Πολιτιστικού Κέντρου άγνωστοι άφησαν κεφάλι γουρουνιού και σχημάτισαν σταυρό με σπρεϋ. Πηγή: Πρακτορείο Anadolu.